ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΠΟΡΙΣΜΑ

ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ, 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Διαδικαστικά θέματα

ΜΕΡΟΣ Β΄

Β1. Η ανάλυση του σκανδάλου από τους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008.

Β2. Επιπλέον και ειδικά σημεία που προέκυψαν από τις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής του 2010.

Β3. Πολιτική αξιολόγηση συμπεριφοράς Υπουργών και ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης.

Β4. Γνωμοδότηση κ. Ν. Αλιβιζάτου, Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Γνώμες μειοψηφίας

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Έγκριση του Πορίσματος

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
«ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ»

ΠΟΡΙΣΜΑ

Της Εξεταστικής Επιτροπής «για την ολοκλήρωση της διερεύνησης του συνόλου του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου»

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ι. Η Εξεταστική Επιτροπή συνεστήθη σύμφωνα με την, από 25 Ιανουαρίου 2010, ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, η οποία έκανε δεκτή την πρόταση εκατόν είκοσι οκτώ Βουλευτών του Κόμματος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., για τη σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής με αντικείμενο την ολοκλήρωση της διερεύνησης του συνόλου του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου.

Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, η Επιτροπή αποτελείται από 19 μέλη και ορίσθηκε προθεσμία ολοκλήρωσης του έργου της – στο οποίο περιλαμβάνεται και η υποβολή του Πορίσματός της – μέχρι την 15η Μαρτίου 2010.

ΙΙ. Με την υπ' αριθμ. 1145/794 από 27 Ιανουαρίου 2010 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 2022/1372 από 10 Φεβρουαρίου 2010 απόφαση, η Επιτροπή συγκροτήθηκε ως ακολούθως :

Από τους Βουλευτές του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος (ΠΑ.ΣΟ.Κ.):

1. Αράπογλου Χρύσα
2. Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα
3. Δημητρουλόπουλο Παναγιώτη
4. Ζωΐδη Νικόλαο
5. Μοσχόπουλο Σπυρίδωνα
6. Μπεντενιώτη Εμμανουήλ
7. Περλεπέ – Σηφουνάκη Αικατερίνη
8. Ρόβλια Κωνσταντίνο
9. Σιδηρόπουλο Αναστάσιο
10. Τσιρώνη Δημήτριο

Από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας (Ν.Δ.):

11. Αναστασιάδη Σάββα
12. Αυγενάκη Ελευθέριο
13. Βόζεμπεργκ Ελισσάβετ
14. Δένδια Νικόλαο – Γεώργιο
15. Πλακιωτάκη Ιωάννη
16. Στυλιανίδη Ευριπίδη

Από τον Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (Κ.Κ.Ε.):

17. Σκυλλάκο Αντώνιο

Από τον Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού (ΛΑ.Ο.Σ.):

18. Πλεύρη Αθανάσιο

Από τον Βουλευτή του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.):

19. Τσούκαλη Νικόλαο

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, στις 10 Φεβρουαρίου 2010, με την εκλογή του Προεδρείου της.

Πρόεδρος εξελέγη ο κ. Εμμανουήλ Μπεντενιώτης, **Αντιπρόεδρος** ο κ. Νικόλαος Ζωΐδης και **Γραμματέας** ο κ. Αναστάσιος Σιδηρόπουλος.

III. Η Επιτροπή κατά τις τέσσερις πρώτες συνεδριάσεις (1, 10 (δύο συνεδριάσεις) και 11 Φεβρουαρίου 2010) ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα, όπως οι ημέρες και οι ώρες των συνεδριάσεων, η δημοσιότητα ή μη των συνεδριάσεων, η διάθεση των πρακτικών στον Τύπο, καθώς και ο κατάλογος των προς εξέταση μαρτύρων.

Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις για τα διάφορα διαδικαστικά ζητήματα, καθώς και οι καταθέσεις των μαρτύρων περιλαμβάνονται στα τηρηθέντα στενογραφημένα πρακτικά, με σύνολο σελίδων 6.615.

Στα μέλη της Επιτροπής απεστέλλοντο, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα πρακτικά των συνεδριάσεων και εδίδοντο εγκαίρως, σε φωτοαντίγραφα, έγγραφα του φακέλλου της Επιτροπής. Η Επιτροπή αποφάσισε, επίσης, να αποστέλλονται, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πρακτικά και στους κοινοβουλευτικούς συντάκτες.

IV. Στον σχηματισθέντα φάκελλο της Επιτροπής υπάρχουν έγγραφα, στοιχεία και δημοσιεύματα, που κατέθεσαν, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, οι Βουλευτές – μέλη της Επιτροπής, καθώς και οι μάρτυρες.

Πέραν αυτών, κατόπιν αιτημάτων της Επιτροπής, για την αναζήτηση συγκεκριμένων στοιχείων και σε απάντηση σχετικών επιστολών του Προέδρου της, παρελήφθησαν έγγραφα, κοινά και απόρρητα, μαρτυρικές καταθέσεις, αντίγραφα συμβολαίων, αλληλογραφία, κινήσεις λογαριασμών, καθώς και η Έκθεση στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος, αναφορικά με την κίνηση λογαριασμών, των οποίων είχε ζητηθεί το άνοιγμα.

Όλα τα ανωτέρω περιλαμβάνονται στον κατάλογο εισερχομένων, που έχει ως ακολούθως:

1/29.1.2010	Έγγραφο, σε τηλεομοιοτυπία, του κ. Κωνσταντίνου Παντελή, σχετικά με 80 χιλ. στρέμματα που παραχωρήθηκαν στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου.
2/1.2.2010	Αίτηση εξαίρεσης των Βουλευτών, κ.κ. Αργυρίου Λαφαζάνη και Δημητρίου Παπουτσή ως μελών της Εξεταστικής Επιτροπής, που κατετέθη από τον Βουλευτή – μέλος της Επιτροπής, κ. Νικόλαο Δένδια.
3/5.2.2010	Αντίγραφο του πρακτικού συνεδρίασης του Α΄ Τμήματος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής.

4/11.2.2010	Κατάλογος μαρτύρων, που προτάθηκαν από τον Βουλευτή – μέλος της Επιτροπής, κ. Αθανάσιο Πλεύρη.
5/11.2.2010	Γνωμοδότηση της Ολομελείας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (312/2009).
6/11.2.2010	Δημοσίευμα - μελέτη του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Μιχαήλ Σταθόπουλου στο «Νομικό Βήμα», περί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της λίμνης Βιστωνίδας.
7/16.2.2010	Επιστολή του Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, Γέροντος Γερμανού, προς τον τότε Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη, περί της επιστροφής των ακινήτων, με επισυναπτόμενες τις προτάσεις της Ιεράς Μονής.
8/16.2.2010	Έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, κ. Γεωργίου Παπακωνσταντίνου, προς τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρο Τζεφεράκο (Α.Π. 2429/12.2.2010), για άμεσες ενέργειες προς διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου στις υποθέσεις «ανταλλαγής» ακινήτων κυριότητός του, με ακίνητα υποτιθέμενης κυριότητος της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, καθώς και σχετικά επισυναπτόμενα έγγραφα.
9/16.2.2010	Έγγραφο του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Γεωργίου Αλογοσκούφη, προς τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρο Τζεφεράκο (Α.Π. 9533ΕΜ/10.2.2008), για εξέταση των προκυπτόντων νομικών ζητημάτων και εισηγήσεως περί της τηρητέας πορείας.
10/17.2.2010	Ενημερωτικό σημείωμα του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρου Τζεφεράκου, προς την Ολομέλεια του Σώματος (5.5.2009).
11/18.2.2010	Έγγραφα και λοιπά στοιχεία, σχετικά με την 312/2009 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την αποδοχή της με αρ. 13/2009 Γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, τα οποία απεστάλησαν, σε τηλεομοιοτυπία, κατόπιν προφορικού αιτήματος του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής, από το Υπουργείο Οικονομικών.
12/18.2.2010	Ενημερωτικό σημείωμα, προς την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, των Εισηγητών κ.κ. Δημητρίου Αναστασόπουλου, Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ. και Διονυσίου Χειμώνα, Παρέδρου του Ν.Σ.Κ. (18.3.2009), για την τηρητέα πορεία επί προτάσεως της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, σχετικά με την επίλυση ζητημάτων, που προέκυψαν από την ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με τη λίμνη Βιστωνίδα και των παραλίμνιων εκτάσεών της, το οποίο κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Δημήτριο Αναστασόπουλο.
13/18.2.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. 12/17.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
14/18.2.2010	Έγγραφο των κ.κ. Δημητρίου Αναστασόπουλου, Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ. και Διονυσίου Χειμώνα, Παρέδρου του Ν.Σ.Κ., με το οποίο διαβιβάζεται προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών η με αρ. πρωτ. 735/1396/9.3.1/26.11-9-12/2008 αίτηση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, το οποίο κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Δημήτριο Αναστασόπουλο.
15/19.2.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 12/17.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.

16/19.2.2010	Έγγραφο του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κ. Ιωάννη Τέντε, με το οποίο διαβιβάζεται το με αρ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς τον Διευθύνοντα την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών.
17/19.2.2010	Έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, κ. Φώτιου Μακρή, Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με το οποίο διαβιβάζεται το με αρ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη Αθηνών, κυρία Ειρήνη Καλού.
18/19.2.2010	Έγγραφο του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρου Τζεφεράκου, προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών, με το οποίο διαβιβάζεται το με αρ. πρωτ. 18/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
19/19.2.2010	Αντίγραφα, αποσταλέντα από το Εφετείο Θράκης, της σχηματισθείσης δικογραφίας, που αφορά στους: Εφέτη Αιγαίου, κυρία Μαρία Ψάλτη, Ηγούμενο της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, κ. Εφραίμ, κατά κόσμον Βασίλειο Κουτσού και Μοναχό της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, κ. Αρσένιο, κατά κόσμον Αντώνιο Φίλο, κατά των οποίων εκδόθηκε η υπ' αριθμ.1059/2009 οριστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θράκης.
20/22.2.2010	Έγγραφο του Εισαγγελέα Εφετών, κ. Παναγιώτη Ματζούνη, σχετικά με το υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
21/22.2.2010	Εκθέσεις εκτίμησης, που έχουν συνταχθεί από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, μετά από αιτήματα της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου.
22/22.2.2010	Συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα για τα παλαιά κληροδοτήματα Ιωαννίνων, από την Επιτροπή Αγώνα για τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα.
23/22.2.2010	Επιστολή της Επιτροπής Αγώνα για τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με την υπόθεση των παλαιών κληροδοτημάτων Ιωαννίνων.
24/22.2.2010	Έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών, κ. Βασιλείου Σουλιώτη, με το οποίο διαβιβάζονται τα αιτηθέντα στοιχεία στο υπ' αρ. πρωτ. 18/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
25/23.2.2010	Αίτηση του κ. Ιωάννη Μπάλου, με θέμα τον συσχετισμό του σκανδάλου Βατοπεδίου με το σκάνδαλο του Ηγουμενοσυμβουλίου του Αγίου Όρους, με συνημμένα σχετικά έγγραφα.
26/23.2.2010	Έγγραφο της Διευθύντριας του Γραφείου του Υπουργού Οικονομικών, κυρίας Χρύσας Χατζή, με το οποίο διαβιβάζεται η από 3.10.2008 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με θέμα: «Ανάκληση εγκριτικών αποφάσεων περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των εκτάσεων της λίμνης Βιστωνίδας, Νομού Ξάνθης», σε απάντηση του υπ' αριθμ. 16/19.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
27/23.2.2010	Συμπληρωματικό ενημερωτικό σημείωμα του Αντιπροέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Δημητρίου Αναστασόπουλου, προς την Ολομέλεια του Σώματος (24.4.2009), σχετικά με την υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, το οποίο

	κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Φωκίωνα Γεωργακόπουλο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.
28/23.2.2010	Ενημερωτικό Σημείωμα του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρου Τζεφεράκου, προς την Ολομέλεια του Σώματος (22.4.2009), με θέμα: «Νόμιμος τρόπος επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα των μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Μονής Βατοπεδίου ανταλλαγών ακινήτων κατάσταση», το οποίο κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Φωκίωνα Γεωργακόπουλο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.
29/24.2.2010	Έγγραφα, που κατετέθησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του, σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 22/23.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
30/24.2.2010	Ενημερωτικό σημείωμα του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Διονυσίου Χειμώνα, προς την Ολομέλεια του Σώματος (21.4.2009), κατατεθέν κατά τη διάρκεια της εξέτασής του από την Επιτροπή, σχετικά με την τηρητέα πορεία επί της προτάσεως της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου για την επίλυση των ζητημάτων που προέκυψαν από την ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με τη λίμνη Βιστωνίδα και τις παραλίμνιες εκτάσεις της.
31/25.2.2010	Αντίγραφα και λοιπά έγγραφα της σχηματισθείσης ποινικής δικογραφίας, στα πλαίσια της προκαταρκτικής εξέτασης και της κύριας ανάκρισης, τα οποία εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
32/25.2.2010	Κείμενο, σχετικό με το ιστορικό της εξεταζόμενης υπόθεσης, το οποίο κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Παναγιώτη Μαντούβαλο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του.
33/25.2.2010	Αντίγραφα α) της υπ' αριθμ. 1/23.4.2009 εισαγγελικής διατάξεως για την αρχειοθέτηση της δικογραφίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, ως προς τα αναφερόμενα σε αυτήν πρόσωπα και β) της από 18.5.2009 ασκηθείσης ποινικής δίωξης in rem, η οποία προσωποποιείται, ήδη, από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, δια της απαγγελίας των σχετικών κατηγοριών, σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 29/23.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
34/25.2.2010	Κατάλογος νομικών και φυσικών προσώπων, που προτάθηκαν από τον Βουλευτή – μέλος της Επιτροπής, κ. Νικόλαο - Γεώργιο Δένδια, για το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών τους.
35/26.2.2010	Έγγραφα και λοιπά στοιχεία από το Υπουργείο Οικονομικών, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων, σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 19/19.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
36/26.2.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο.
37/26.2.2010	Αντίγραφα και λοιπά έγγραφα της σχηματισθείσης ποινικής δικογραφίας, στα πλαίσια της προκαταρκτικής εξέτασης και της κύριας ανάκρισης, τα οποία εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια

	– Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε συνέχεια του ανωτέρω υπ' αριθμ. 31/25.2.2010 εισερχομένου εγγράφου.
38/1.3.2010	Ενημερωτικό Σημείωμα (Απρίλιος 2009) της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων (Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων), με θέμα: «Φορολογική υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου».
39/1.3.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο.
40/1.3.2010	Έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, κ. Φώτιου Μακρή, με το οποίο διαβιβάζεται το με αριθμό πρωτοκόλλου 11/17.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών.
41/2.3.2010	Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.) και λοιπά έγγραφα, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Σωτήριο Γκασούκα, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
42/3.3.2010	Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 40/2.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
43/3.3.2010	Έγγραφα, στοιχεία και αλληλογραφία της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), τα οποία κατετέθησαν από τον πρώην Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας, κ. Κωνσταντίνο Γκράτζιο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
44/3.3.2010	Ερωτήσεις, που κατετέθησαν από την Βουλευτή, κυρία Χρύσα Αράπογλου, κατά τη διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της οικοπεδικής έκτασης της Νέας Κρήνης Καλαμαριάς (πρώην Καπναποθήκες) και την αξιοποίηση των ελεύθερων χώρων της πόλης της Θεσσαλονίκης, μαζί με τις σχετικές απαντήσεις.
45/3.3.2010	Ενημερωτικό σημείωμα του Γενικού Διευθυντή Φορολογικών Ελέγχων, κ. Ευστάθιου Μιχαλόπουλου, προς τον Υπουργό Οικονομικών, κ. Γεώργιο Παπακωνσταντίνου, με θέμα: «Αρμοδιότητες, εκκρεμότητες των Διευθύνσεων Ελέγχου και Μητρώου, καθώς και προτάσεις επί θεμάτων αρμοδιότητας των Διευθύνσεων αυτών», το οποίο κατετέθη από τον κ. Μιχαλόπουλο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
46/4.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, τα οποία εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 20/19.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
47/4.3.2010	Έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με το οποίο διαβιβάζεται αίτημα προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, καθώς και αίτημα δικαστικής συνδρομής προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας.
48/4.3.2010	Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ) και το ΦΕΚ δημοσίευσής του, τα οποία

	απεστάλησαν από την εταιρεία, μετά από προφορικό αίτημα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
49/4.3.2010	Αντίγραφα πρακτικών (πλήρες κείμενο και όχι αποσπάσματα) συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 40/2.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
50/4.3.2010	Απάντηση του Νομικού Συμβούλου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), κ. Γεωργίου Λιάνη, σχετικά με τη συζήτηση θεμάτων εκτός ημερησίας διατάξεως στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
51/4.3.2010	Αλληλογραφία της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σχετικά με την ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου για το χρονικό διάστημα από 1.12.2008 μέχρι 29.1.2010, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 30/24.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
52/4.3.2010	Έγγραφα και λοιπά στοιχεία, τα οποία κατετέθησαν από τον μάρτυρα κ. Γεώργιο Φουρκιώτη, Δασάρχη Αρναίας, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
53/4.3.2010	Έγγραφα και λοιπά στοιχεία, τα οποία κατετέθησαν από τον μάρτυρα κ. Γεώργιο Φραγκιαδάκη, Δασάρχη Καπανδριτίου, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
54/4.3.2010	Έγγραφο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διεύθυνση Πολιτικής Γης, που υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα, κ. Κώστα Σκιαδά, προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου (αριθμ. πρωτ. 574/2007), το οποίο κατετέθη από τον μάρτυρα, κ. Θεόδωρο Θεοφανόπουλο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
55/5.3.2010	Αντίγραφο πρακτικού συνεδρίασης της 23ης Οκτωβρίου 2003 του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σχετικά με τη λήψη απόφασης για την καταστροφή των κασετών των συνεδριάσεων του Δ.Σ., το οποίο απεστάλη από την Εταιρεία, κατόπιν προφορικού αιτήματος του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
56/5.3.2010	Έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, κ. Φώτιου Μακρή, Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με το οποίο διαβιβάζεται το με αριθμό πρωτοκόλλου 42/3.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής, προς τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών.
57/5.3.2010	Έγγραφο, σε τηλεομοιοτυπία, το οποίο απεστάλη από τον Πρόεδρο της Κοινότητας Γραμματικού, σχετικά με τα προβλήματα από τις παράνομες ανταλλαγές της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου.
58/8.3.2010	Έγγραφα και κινήσεις λογαριασμών τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10 και 42/3.3.10 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
59/8.3.2010	Το από 5.3.2010 αίτημα της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, περί τηρήσεως πάσης φύσεως καταθετικών λογαριασμών, καθώς και των δανειακών συμβάσεων, αμοιβαίων κεφαλαίων και θυρίδων, διαφόρων φυσικών και νομικών προσώπων, σε τράπεζες μέλη της Ένωσης.
60/8.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση, τα

	οποία κατετέθησαν από τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, κ. Εμμανουήλ Μπεντενιώτη.
61/8.3.2010	Επιστολή – δήλωση του κ. Χριστόδουλου Μπότσιου, περί αδυναμίας καταθέσεώς του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ενόρκως, ως μάρτυρος, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 223 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
62/8.3.2010	Επιστολή – δήλωση της κυρίας Σταματούλας Μαντέλη, περί αδυναμίας καταθέσεώς της ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ενόρκως, ως μάρτυρος, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 223 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
63/8.3.2010	Αίτηση κατοίκων Σπάτων Αττικής, που υπογράφει ο πληρεξούσιος δικηγόρος, κ. Νικόλαος Λαλιώτης, με συνημμένα σχετικά έγγραφα.
64/8.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία για την κίνηση λογαριασμών τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών τίτλων, καθώς και αίτημα δικαστικής συνδρομής για άνοιγμα λογαριασμών τραπεζών, που τηρούνται σε τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου, τα οποία εστάλησαν από την Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας.
65/9.3.2010	Έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας α) προς το ΥΠ.Ε.Ε. Π.Δ. Κεντρικής Μακεδονίας, για αποστολή αποσπασμάτων εκ του βιβλίου γενικών συνελεύσεων της εταιρείας «ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.» και β) προς το ΥΠ.Ε.Ε. Π.Δ. Δυτικής Μακεδονίας, για αποστολή αποσπασμάτων εκ των βιβλίων γενικών συνελεύσεων διαφόρων ερευνώμενων εταιρειών.
66/9.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10 και 42/3.3.10 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
67/9.3.2010	Έγγραφο της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου προς τον Πρόεδρο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), με θέμα την εξεύρεση ακινήτου, το οποίο διεβιβάσθη από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Εταιρείας, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 54/9.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
68/9.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση, τα οποία κατετέθησαν από τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, κ. Εμμανουήλ Μπεντενιώτη.
69/9.3.2010	Απόκομμα της Εφημερίδας «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ» της 5ης Μαρτίου 2010, το οποίο κατετέθη από τον Αντιπρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, κ. Νικόλαο Ζωΐδη.
70/9.3.2010	Το υπ' αριθμ. 3699 πρακτικό (συνεδρίαση της 24ης Ιουνίου 2009) της Ολομελείας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο απεστάλη, σε τηλεομοιοτυπία, από τον Πρόεδρο «Σ.Ε.Α. – Πρωτοβουλία Πολιτών», κ. Δημήτριο Γεωργακόπουλο.
71/10.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, τα οποία απεστάλησαν από την Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κυρία Αικατερίνη Μπατζελή, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 38/26.2.2010 και 51/4.3.2010 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
72/10.3.2010	Αποστολή, σε ηλεκτρονική μορφή (DVD), του περιεχομένου της Εκπομπής «Νέοι Φάκελοι», που προβλήθηκε την 1η Μαρτίου

	2010 από τον Τηλεοπτικό Σταθμό ΣΚΑΙ.
73/10.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, κατατεθέντα από τη μάρτυρα, κυρία Ελισσάβετ Μαυραγκά, κατά τη διάρκεια της εξέτασής της ενώπιον της Επιτροπής.
74/10.3.2010	Κατατεθέντα από τον μάρτυρα, Καθηγητή της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Ιωάννη Κονιδάρη (Γνωμοδότηση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης Βιστωνίδας, βιβλίο «Το Δίκαιο της Μοναστηριακής Περιουσίας» κ.λπ.).
75/10.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10 και 42/3.3.10 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
76/10.3.2010	Η από 16.6.2009 επιστολή του δικηγόρου κ. Διονυσίου Πελέκη προς τη Βουλευτή Επικρατείας, κυρία Φεβρωνία Πατριανάκου, η οποία κατετέθη από τον Βουλευτή - μέλος της Επιτροπής, κ. Νικόλαο Τσούκαλη.
77/10.3.2010	Έγγραφο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντος Συμβούλου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), με το οποίο γνωστοποιούνται στην Επιτροπή τα στοιχεία της συνεργάτιδος του μοναχού κ. Αρσενίου, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 66/10.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
78/11.3.2010	Έγγραφα του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας προς πιστωτικά ιδρύματα, την εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.» και τον Διευθύνοντα την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών.
79/11.3.2010	Έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αριθμ. 71/11.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών.
80/11.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο.
81/11.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο.
82/11.3.2010	Αίτημα του Βουλευτού – μέλους της Εξεταστικής Επιτροπής, κ. Νικολάου Τσούκαλη, για εξέταση, ως μάρτυρα, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της δημοσιογράφου, κυρίας Γιάννας Παπαδάκου.
83/11.3.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. 53 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
84/11.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, που κατετέθησαν από τον κ. Ιωάννη Ντάσκα, δημοσιογράφο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
85/11.3.2010	Έγγραφα, στοιχεία και αλληλογραφία της Διεύθυνσης Ελέγχου, που απεστάλησαν από τη Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων – Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, κατόπιν προφορικού αιτήματος του Προέδρου της

	Εξεταστικής Επιτροπής.
86/12.3.2010	Επιστολή της κυρίας Λίτσας Θεοχαρίδου, μέλους της Επιτροπής Αποκατάστασης ανοικτών οικοδομικών τετραγώνων – Θρακομακεδόνες, με συνημμένα σε αυτήν έγγραφα, σχετικά με ζήτημα χαρακτηρισμού οικοπέδων και έκδοσης οικοδομικών αδειών.
87/12.3.2010	Έγγραφο της Διευθύντριας του Γραφείου του Υπουργού Οικονομικών, με το οποίο διαβιβάζεται το από 10.3.2010 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων για τη συγκρότηση δύο κλιμακίων, που θα διερευνήσουν τις φορολογικές πτυχές της υπόθεσης Βατοπεδίου.
88/12.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10 και 42/3.3.10 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
89/12.3.2010	Το από 12.3.2010 αίτημα της Ειδικής Ανακρίτριας - Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, προς την Ελληνική Ένωση Τραπεζών.
90/12.3.2010	Στοιχεία, που αφορούν στην ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. 50/4.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
91/12.3.2010	Στοιχεία, που αφορούν στην ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ. 52/4.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
92/15.3.2010	Αντίγραφο της υπ' αριθμ. 660/2009 απόφασης του Εφετείου Θράκης, με διαδίκους το Ελληνικό Δημόσιο και την Ιερά Μονή Βατοπεδίου, αντίγραφα των υποβληθεισών προτάσεών τους και άλλα σχετικά έγγραφα, που απεστάλησαν από το Εφετείο Θράκης, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 21/22.2.2010 και 60/9.3.2010 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
93/15.3.2010	Επιστολή του Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, κ. Εφραίμ, κατά κόσμον Βασιλείου Κουτσού και του μοναχού κ. Αρσένιου, κατά κόσμον Αντωνίου Φίλου, για κατάθεσή τους, ως μαρτύρων, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.
94/15.3.2010	Αντίγραφα αγωγών, παρεμβάσεων και προτάσεων, που απεστάλησαν από το Πρωτοδικείο Ξάνθης, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 61/9.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
95/15.3.2010	Πόρισμα της επιτροπής αξιολόγησης και προώθησης ανταλλαγής δημόσιας έκτασης στην περιοχή της Λίμνης Βιστωνίδας, νομού Ξάνθης, το οποίο απεστάλη από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ.65/10.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
96/16.3.2010	Πρακτικό της συνεδρίασης της 21ης Ιουλίου 2005 του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), το οποίο κατέθεσε, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής, ο μάρτυρας κ. Γεώργιος Ξηραδάκης, πρώην Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ..

97/17.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10 και 42/3.3.10 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
98/17.3.2010	Αίτημα του κ. Ιωσήφ Λιβανού, περί εξετάσεώς του ως μάρτυρα από την Εξεταστική Επιτροπή.
99/18.3.2010	Επιστολή Επιτροπής Κατοίκων Πόρου – Ενεργών Πολιτών, σχετικά με το Νεώτερο Ιστορικό Μνημείο του «Ρώσικου Ναύσταθμου».
100/18.3.2010	Έγγραφα, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση, τα οποία κατετέθησαν από τον κ. Ιωάννη Ντάσκα, δημοσιογράφο, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
101/19.3.2010	Επιστολή της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, για αποστολή των πρακτικών των συνεδριάσεων της Εξεταστικής Επιτροπής.
102/19.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. 11/17.2.10, 42/3.3.10 και 71/11.3.2010 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
103/19.3.2010	Έγγραφα και στοιχεία, τα οποία απεστάλησαν από την Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κυρία Αικατερίνη Μπατζελή, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 56 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
104/22.3.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.10, 42/3.3.10 και 71/11.3.2010 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
105/22.3.2010	Έγγραφα από τα Δασαρχεία Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Καπανδριτίου, που απεστάλησαν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 27/23.2.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
106/22.3.2010	Έγγραφα και αποκόμματα εφημερίδων, με σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση άρθρα, κατατεθέντα από τον δημοσιογράφο, κ. Γεράσιμο Λιόντο.
107/23.3.2010	Συμπληρωματικά στοιχεία, που κατετέθησαν από τη δικηγόρο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), κυρία Ελισσάβετ Μαυραγκά.
108/23.3.2010	Στοιχεία, που αφορούν στην ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου(Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 38/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
109/24.3.2010	Έγγραφα, λογαριασμοί τραπεζών, καθώς και αντίγραφα αποσπασμάτων από τα βιβλία των Γενικών Συνελεύσεων και των Διοικητικών Συμβουλίων των επιχειρήσεων του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ και διαγράμματα των επιχειρήσεων του ανωτέρω Ομίλου, που εστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 39/2-3-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
110/26.3.2010	Επιστολή από την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου

	Οικονομικών (Περιφερειακή Διεύθυνση Κεντρικής Μακεδονίας), προς την Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 1396/8-3-2010 έγγραφό της, κοινοποιούμενη στην Εξεταστική Επιτροπή.
111/30.3.2010	Αντίγραφο της υπ' αριθμ. 3822/25-1-2005 απόφασης του πρώην Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ευάγγελου Μπασιάκου, σε πρωτότυπη μορφή, η οποία απεστάλη από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 51/4-3-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
112/30.3.2010	Έγγραφο της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, με το οποίο διαβιβάζονται τα υπ' αριθμ. πρωτ. 546/1396(εξ)/08/28.11.2008 και 476/3-12-2008 από 26-02-2010 έγγραφα της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας προς την Ειδική Ανακρίτρια - Εφέτη του Εφετείου Αθηνών, που διενεργεί την τακτική ανάκριση.
113/30.3.2010	Επιστολή της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, για αποστολή εγγράφων, σχετικά με την εταιρεία "RASSADEL Co Ltd",κοινοποιούμενη στην Εξεταστική Επιτροπή.
114/1.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών προς την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σχετικά με τα υπ΄ αριθμ. πρωτοκόλλου 81/26-3-2010 και 82/26-3-2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
115/6.4.2010	Επιστολή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, κ. Γεωργίου Προβόπουλου, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, με συνημμένο αίτημα του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος, για παράταση του χρόνου υποβολής της Έκθεσης από τη συσταθείσα για το σκοπό αυτόν ομάδα εργασίας από στελέχη της ανωτέρω Διεύθυνσης.
116/6.4.2010	Υπόμνημα-αναφορά-καταγγελία, με συνημμένα σε αυτή έγγραφα, της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΚΙΝΗΣΗ ΑΤΕ», που εκπροσωπείται νόμιμα από την κυρία Εριφύλλη Παντελίδου.
117/8.4.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση των υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.10, 42/3.3.10 και 71/11.3.2010 εγγράφων του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
118/10.4.2010	Έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με το οποίο διαβιβάζονται καταθέσεις μαρτύρων και υλικό της δικογραφίας, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
119/13.4.2010	Αντίγραφο της απολογίας του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, κ. Χριστόδουλου Μπότσιου και απολογητικό υπόμνημα του ιδίου, καθώς και λοιπά σχετικά έγγραφα της σχηματισθείσης ποινικής δικογραφίας, τα οποία απεστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
120/14.4.2010	Δημοσιεύματα της εφημερίδας «ΑΤΤΙΚΑ ΝΕΑ», τα οποία εστάλησαν από την εκδότρια – δημοσιογράφο, κυρία Πόπη Σουφλή.

121/14.4.2010	Επιστολή της δικηγόρου, κυρίας Σοφίας Πολλάλη, για ολιγοήμερη αναβολή της εξέτασης του μάρτυρα, κ. Ιορδάνη Παπαϊωάννου.
122/14.4.2010	Επιστολή του κ. Θεόφραστου Λιούμη, τ. υπαλλήλου του Υπουργείου Γεωργίας, σχετικά με την υπόθεση Βατοπεδίου.
123/14.4.2010	Έγγραφα, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Δημήτριο Γαρούφα, δικηγόρο και πρώην Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
124/15.4.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
125/15.4.2010	Έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αριθμ. πρωτ. 211/15.4.2010 έγγραφο της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ.), της Κυπριακής Δημοκρατίας, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
126/15.4.2010	Έγγραφα και στοιχεία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντος Συμβούλου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), κ. Κωνσταντίνου Φωτόπουλου, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 82/26-3-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς τον Υπουργό Οικονομικών.
127/15.4.2010	Έγγραφα, στοιχεία και αντίγραφο του υπ' αριθμ. 3191/17.7.2008 συμβολαίου της συμβολαιογράφου Αθηνών, κυρίας Αικατερίνης Πελέκη, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Δημήτριο Κωνσταντινίδη, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
128/19.4.2010	Έγγραφα από το Δασαρχείο Αρναίας, σχετικά με πράξεις χαρακτηρισμού περί δασικού χαρακτήρα ή μη εκτάσεων που μεταβιβάστηκαν στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, που απεστάλησαν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 27/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
129/19.4.2010	Εξώδικη διαμαρτυρία - πρόσκληση - δήλωση του κ. Σταύρου Ζερβουδάκη, δικηγόρου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), προς την κυρία Ελισσάβετ Μαυραγκά, επίσης δικηγόρο της Εταιρείας, που εστάλη από την τελευταία στην Εξεταστική Επιτροπή.
130/19.4.2010	Έγγραφα από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σχετικά με τις οικονομικές διαφορές που προκύπτουν από την αξία των ανταλλαγέντων ακινήτων, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 81/26.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
131/20.4.2010	Υπόμνημα του μάρτυρα, κ. Ιορδάνη Παπαϊωάννου, επιχειρηματία, προς την Εξεταστική Επιτροπή, με συνημμένα σε αυτό έγγραφα.
132/20.4.2010	Έγγραφο του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, με έκθεση εκτίμησης και έγγραφο της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, με συνημμένα σε αυτό έγγραφα, που εστάλησαν από τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών, κ. Βασίλειο Σουλιώτη, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 81/26.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
133/20.4.2010	Έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών, κ. Βασιλείου Σουλιώτη, σε απάντηση του υπ' αριθμ.

	81/26.3.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
134/20.4.2010	Έγγραφα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
135/20.4.2010	Επιστολή της Διεύθυνσης Μεγάλων Πελατών της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος (ATEbank), σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις των εταιρειών του Ομίλου "ΠΑΠΙΣΤΑΣ", σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 102/18.4.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
136/20.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. (Νομαρχιακό Διαμέρισμα Δράμας), σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
137/20.4.2010	Η υπ' αριθμ.58184/ 13.10.2008 έγγραφη παραγγελία του Προϊσταμένου της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, κ. Κυριάκου Καρούτσου, προς τους Αντεισαγγελείς Εφετών, κ.κ. Ηλία Κολιούση και Ελένη Σωτηροπούλου, που κατετέθη από τον κ. Ηλία Κολιούση, Αντεισαγγελέα Εφετών Αθηνών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.
138/21.4.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών, της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αριθμ.28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προς τις αρμόδιες υπηρεσίες, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών.
139/21.4.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
140/21.4.2010	Έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με το οποίο διαβιβάζεται αντίγραφο καταθέσεως μάρτυρα, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
141/21.4.2010	Έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών προς τον Γενικό Διευθυντή Φορολογικών Ελέγχων, σχετικά με τα Ειδικά Συνεργεία Ελέγχων, κοινοποιούμενο προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
142/21.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Χίου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
143/21.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Καβάλας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
144/21.4.2010	Μήνυση του κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη, Προέδρου του Λαϊκού

	Ορθόδοξου Συναγερμού (ΛΑ.Ο.Σ), κατά του κ. Γεωργίου Σανιδά, Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, του κ. Σωτηρίου Χατζηγάκη, Υπουργού Δικαιοσύνης και κατά παντός άλλου υπευθύνου, κατατεθείσα από τον κ. Αθανάσιο Πλεύρη, Βουλευτή - μέλος της Επιτροπής.
145/21.4.2010	Έγγραφα και στοιχεία, που κατετέθησαν από τον κ. Ιωάννη Μουρμούρα, Πρόεδρο του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
146/22.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
147/22.4.2010	Έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Γ. Κανελλόπουλου, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, με το οποίο διαβιβάζεται το με αρ. πρωτ. 1671/22-4-2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης, στο οποίο περιλαμβάνεται αναλυτική κατάσταση παραδοθέντων και παραληφθέντων εγγράφων και στοιχείων του φακέλου, που αφορά στην υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου.
148/22.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Περιβάλλοντος του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Ροδόπης, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
149/22.4.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας Διδυμότειχου του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Έβρου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23. 2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
150/22.4.2010	Η υπ' αριθμ. 16651/22.4.2006 κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κατατεθείσα από τον κ. Βασίλειο Κουρούμαλη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
151/22.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Έβρου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
152/23.4.2010	Έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με το οποίο διαβιβάζεται αντίγραφο καταθέσεως μάρτυρα, μαζί με το απολογητικό υπόμνημα, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής).
153/26.4.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης

	Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 39/2.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
154/26.4.2010	Έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, κ. Δημητρίου Γεωργακόπουλου, προς το Γραφείο του Υπουργού Οικονομικών, σχετικά με τη διενέργεια ελέγχων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, που εμπλέκονται στην υπόθεση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, κοινοποιούμενο προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
155/26.4.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας του Δήμου Αλεξανδρούπολης, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
156/27.4.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας Δυτικής Θεσσαλονίκης, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
157/27.4.2010	Επιστολή του κ. Ιωσήφ Λιβανού, με συνημμένα σε αυτήν έγγραφα.
158/27.4.2010	Έγγραφα, στοιχεία και συμβόλαια, που κατετέθησαν από την κυρία Αικατερίνη Πελέκη, Συμβολαιογράφο Αθηνών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής της ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
159/27.4.2010	Βεβαίωση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, που κατετέθη από τον κ. Δημήτριο Πελέκη, Δικηγόρο Αθηνών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
160/27.4.2010	Επιστολή του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής «Για τη διερεύνηση της υπόθεσης "SIEMENS" στο σύνολό της», κ. Ιωσήφ Βαλυράκη, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, για αποστολή αντιγράφων πρακτικών των συνεδριάσεων της 20ής και της 22ας Απριλίου 2010, όπου περιλαμβάνονται οι καταθέσεις των μαρτύρων, κυρίας Ελένης Σωτηροπούλου, Αντεισαγγελέα Εφετών και κ. Ηλία Κολιούση, τ. Αντεισαγγελέα Εφετών.
161/27.4.2010	Έγγραφα και στοιχεία, που κατετέθησαν από τον κ. Σταύρο Ζερβουδάκη, Δικηγόρο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
162/27.4.2010	Έγγραφο του Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου, κ. Αθανασίου Κατσιρώδη, με επισυναπτόμενα αντίγραφα των παραγγελιών, αναφορικά με την υπόθεση της Μονής Βατοπεδίου, που δεν έχουν τεθεί στο αρχείο, αλλά έχουν διαβιβασθεί αρμοδίως, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 121/23-4-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
163/27.4.2010	Συμπληρωματικά στοιχεία, που εστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 39/2-3-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
164/27.4.2010	Αίτημα του μάρτυρα, κ. Αλέξανδρου Χατζηαλεξάνδρου, για καταβολή αποζημίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 228 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

165/28.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικών Εφαρμογών και Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χίου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
166/28.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Σάμου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
167/28.4.2010	Η από 30 Νοεμβρίου 2009 τροποποίηση – κωδικοποίηση ιδιωτικού συμφωνητικού σύστασης της αστικής εταιρείας με την επωνυμία «ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ- Ινστιτούτο Έρευνας, Διάσωσης και Προβολής Πνευματικών και Πολιτιστικών Παραδόσεων» και το υπ' αριθ. 12056 /22.1.2008 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών, κυρίας Παρασκευής Θεοδωράκου, περί τροποποίησης και συμπλήρωσης συστατικής πράξεως του ιδρύματος με την επωνυμία «ΓΡΗΓΟΡΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ» και τον τίτλο «ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ», που κατετέθησαν από τον Ηγούμενο της Ιερά Μονής Βατοπεδίου, κ. Εφραίμ.
168/28.4.2010	Αντίγραφα α) της μηνυτήριας αναφοράς του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΛΑ.Ο.Σ., κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη κατά του πρώην Υπουργού Δικαιοσύνης, κ. Σωτηρίου Χατζηγάκη, του πρώην Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, κ. Γεωργίου Σανιδά και παντός άλλου υπευθύνου και β) σχετικών καταθέσεων και εγγράφων, που εστάλησαν από τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 125/27.4.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
169/28.4.2010	Έγγραφα και στοιχεία, που εστάλησαν από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Ανδρέα Λοβέρδο, σχετικά με τη μεταβίβαση στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου κτιριακών εγκαταστάσεων, που επρόκειτο να στεγάσουν τις υπηρεσίες του Υπουργείου στο Ολυμπιακό Χωριό, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 80/26.3.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
170/29.4.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
171/29.4.2010	Έγγραφα και στοιχεία, που απεστάλησαν από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), κ. Κων/νο Φωτόπουλο, που αφορούν στην ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου.
172/29.4.2010	Έγγραφο του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών – Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, σχετικά με τη γνησιότητα είκοσι τριών εγγράφων του αρχείου της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου (χρυσοβούλλων, σιγκιλλίων, συμβολαίων, επιστολών κ.ά.), που κατετέθη από τον μάρτυρα, Μοναχό κ. Αρσένιο.
173/30.4.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος Λήμνου,

	της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
174/30.4.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας και Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Σερρών, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
175/30.4.2010	Βιβλίο του Θεολόγου – Κοινωνιολόγου, κ. Γεωργίου Μουστάκη, το οποίο κατετέθη στην Επιτροπή από τον κ. Χρήστο Χαλκιά.
176/3.5.2010	Επιστολή, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προς τον Βουλευτή – μέλος της Επιτροπής, κ. Αθανάσιο Πλεύρη, με πληροφορίες, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση, την οποία κατέθεσε για το αρχείο της Επιτροπής.
177/3.5.2010	Έγγραφα, στοιχεία και δημοσιεύματα, που κατετέθησαν από τον κ. Κυριάκο Καρούτσο, τ. Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα από την Επιτροπή.
178/3.5.2010	Έγγραφα, στοιχεία, δημοσιεύματα και το βιβλίο «ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (Δικαστικά Απομνημονεύματα), του κ. Βασιλείου Νικόπουλου, τ. Προέδρου του Αρείου Πάγου, που κατετέθησαν από τον κ. Γεώργιο Σανιδά, τ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
179/3.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου, σε τηλεομοιοτυπία, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
180/3.5.2010	Έγγραφο, με τα κύρια σημεία της κατάθεσής του, που προσκόμισε ο μάρτυρας, κ. Πέτρος Δούκας, πρώην Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ενώπιον της Επιτροπής.
181/3.5.2010	Επιστολή του πρώην Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Γεωργίου Αλογοσκούφη, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
182/4.5.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
183/4.5.2010	Διαβιβαστικό έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας – Εφέτη, κυρίας Ειρήνης Καλού, με συνημμένα σε αυτό έγγραφα (συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα για τα παλαιά κληροδοτήματα Ιωαννίνων, η με αριθμό 414/2000 Γνωμοδότηση της Ολομελείας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ΦΕΚ, κ.ά), σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
184/4.5.2010	Έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αριθμ. 839/17.3.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Πέλλας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σχετικά με παραχωρηθείσες

	εκτάσεις στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 27/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
185/5.5.2010	Έγγραφα, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση και το ιδιοκτησιακό καθεστώς ακινήτων, που κατετέθησαν από τον κ. Αντώνιο Μπέζα, πρώην Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
186/5.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
187/5.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
188/5.5.2010	Έγγραφα, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση και συνοπτικό σημείωμα για την Επιτροπή, που κατετέθησαν από τον κ. Ευάγγελο Μπασιάκο, πρώην Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
189/6.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Καλαμαριάς, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
190/6.5.2010	Έγγραφο, σε τηλεομοιοτυπία, του Πολεοδομικού Γραφείου Θάσου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
191/6.5.2010	Συμπληρωματικά στοιχεία, που εστάλησαν από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στυλιανό Γκρόζο, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 39/2-3-2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
192/6.5.2010	Επιστολή του κ. Σταύρου Ζερβουδάκη, Δικηγόρου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), προς την Εξεταστική Επιτροπή.
193/6.5.2010	Επιστολή του κ. Πέτρου Δούκα, πρώην Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με δημοσιεύματα σε εφημερίδες.
194/7.5.2010	Συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Γεώργιο Σανιδά, τ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
195/7.5.2010	Επιστολή του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής «Για τη διερεύνηση της υπόθεσης "SIEMENS" στο σύνολό της» κ. Ιωσήφ Βαλυράκη, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, για αποστολή αντιγράφων των πρακτικών από τις καταθέσεις των μαρτύρων, κ. Γεωργίου Σανιδά, τ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου

	και κ. Κυριάκου Καρούτσου, τ. Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
196/7.5.2010	Έγγραφο, σε τηλεομοιοτυπία, του Τμήματος Περιβάλλοντος – Χωροταξίας Δωδεκανήσου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με το οποίο διαβιβάζεται αίτημα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στις αρμόδιες υπηρεσίες, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών.
197/7.5.2010	Έγγραφο, σε τηλεομοιοτυπία, του Γραφείου Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Λέρου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
198/7.5.2010	Επιστολή του Προέδρου του Συμβουλίου Επιθεωρήσεως των Δικαστηρίων, κ. Εμμανουήλ Καλούδη, Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 134/7.5.2010 εγγράφου του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με την αποστολή αντιγράφου της παραπομπής στην Πειθαρχική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου της Εφέτη Αιγαίου, κυρίας Μαρίας Ψάλτη .
199/10.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Δήμου Ταύρου, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
200/10.5.2010	Έγγραφα, στοιχεία και χάρτες, σχετικά με την εξεταζόμενη υπόθεση, που κατετέθησαν από τον κ. Γεώργιο Βουλγαράκη, πρώην Υπουργό Πολιτισμού, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
201/10.5.2010	Έγγραφα και συνοπτικό σημείωμα προς την Εξεταστική Επιτροπή, που κατετέθησαν από τον κ. Ιωάννη Αγγέλου, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα στην Επιτροπή.
202/11.5.2010	Συμπληρωματικά έγγραφα και δημοσιεύματα, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Γεώργιο Σανιδά, τ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.
203/11.5.2010	Η από 24 Μαρτίου 2009 αγωγή του κ. Θεόδωρου Ρουσόπουλου κατά των δημοσιογράφων, κ.κ. Γεωργίου Αυτιά, Γεωργίου Βλάχου, Ιωάννη Ντάσκα και της ανώνυμης εταιρείας «Άλφα Δορυφορική Τηλεόραση Α.Ε.» και απόκομμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ», της 22ας Σεπτεμβρίου 2008, που κατετέθησαν από τον μάρτυρα, κ. Θεόδωρο Ρουσσόπουλο, πρώην Υπουργό Επικρατείας.
204/11.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου (πρωτότυπο), σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
205/11.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κιλκίς, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

206/11.5.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας και Πολεοδομικών Εφαρμογών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
207/11.5.2010	Επιστολή του Προέδρου του ΣΕΑ «Πρωτοβουλία Πολιτών – Υπηρεσία στον Πολίτη», κ. Δημητρίου Γεωργακόπουλου, που απεστάλη, σε τηλεομοιοτυπία, προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με συνημμένα σε αυτήν έγγραφα.
208/13.5.2010	Έκθεση ομάδας στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος, σε απάντηση εγγράφων του Προέδρου της Επιτροπής.
209/13.5.2010	Έγγραφα, που κατετέθησαν από τον κ. Ιωάννη Ταβλάκη, Προϊστάμενο της 10ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
210/14.5.2010	Έξι (6) δανειακές συμβάσεις της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου με τις Τράπεζες «Marfin – Egnatia Bank» και «Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος», σε φωτοαντίγραφο, που απεστάλησαν από την Τράπεζα της Ελλάδος, μετά από προφορικό αίτημα του Προέδρου της Επιτροπής.
211/14.5.2010	Συνέντευξη του πρώην Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Πέτρου Δούκα στην εκπομπή της ΝΕΤ «Πρωϊνή Ενημέρωση», καταγεγραμμένη σε ηλεκτρονική μορφή (DVD).
212/17.5.2010	Έγγραφα του Βουλευτή, κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη, προς τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής προς ενημέρωσή τους.
213/17.5.2010	Έγγραφο της Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κυρίας Μαρίας Λιονή, σχετικά με τη λογιστική και οικονομική διαχείριση κοινοτικών κονδυλίων στο Άγιον Όρος.
214/18.5.2010	Συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία, που εστάλησαν από τον κ. Δημήτριο Γαρούφα, δικηγόρο και πρώην Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
215/19.5.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
216/19.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Οικισμού και Χωροταξίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πιερίας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
217/19.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας, Πολεοδομικών Εφαρμογών και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Καρδίτσας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
218/19.5.2010	Επιστολή του Βουλευτή – μέλους της Επιτροπής, κ. Αθανασίου Πλεύρη προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.

219/20.5.2010	Διαβιβαστικό έγγραφο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κεντρικής Μακεδονίας, κοινοποιούμενο στην Επιτροπή.
220/21.5.2010	Έγγραφο από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 147/13.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής.
221/21.5.2010	Αντίγραφο της απολογίας της κυρίας Σταματούλας Μαντέλη και απολογητικό υπόμνημα της ιδίας, τα οποία απεστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
222/21.5.2010	Λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
223/21.5.2010	Έγγραφα, που απεστάλησαν από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.) και αφορούν στην ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, σε απάντηση στο υπ' αριθμ.151/19.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
224/21.5.2010	Επιστολή από τον Γενικό Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, κ. Δημήτριο Γεωργακόπουλο, σε απάντηση στο υπ' αριθμ.148/13.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
225/25.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Δήμου Λαρισαίων, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
226/25.5.2010	Επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κ. Αναστασίου Γαβριηλίδη, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 149/13.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
227/25.5.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
228/25.5.2010	Έγγραφο του Τμήματος Πολεοδομίας Λαγκαδά της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
229/25.5.2010	Αντίγραφα εγγράφων και άλλων στοιχείων, που κατετέθησαν στην Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, από την μάρτυρα, κυρία Σταματούλα Μαντέλη, τα οποία απεστάλησαν από την ανακρίτρια, σε συνέχεια του από 21.5.2010 εγγράφου της.
230/25.5.2010	Επιστολή του Βουλευτού – μέλους της Επιτροπής, κ. Αντωνίου Σκυλλάκου, με αίτημα τη συνέχιση των εργασιών της Επιτροπής.
231/25.5.2010	Έγγραφο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, το οποίο κατέθεσε

	η Βουλευτής – μέλος της Επιτροπής, κυρία Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ.
232/26.5.2010	Επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γεν. Γραμματέα της Εταιρίας Φίλων της Μεγάλης Ιδέας, κ.κ. Πέτρου Κωνσταντίνου και Χρήστου Βέννη.
233/26.5.2010	Κατάσταση ακινήτων του Δημοσίου, που αντηλλάγησαν με ακίνητα ιδιοκτησίας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, η οποία απεστάλη από την Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), σε απάντηση του υπ' αριθμ.151/19.5.2010 εγγράφου του Προέδρου της Επιτροπής.
234/27.5.2010	Αντίγραφα των υπ' αριθμ. 3061/2.4.2008 και 3065/2.4.2008 συμβολαίων της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης, κυρίας Ελένης Γεωργιάδου, τα οποία απεστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού.
235/27.5.2010	Επιστολή του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής «Για τη διερεύνηση της υπόθεσης "SIEMENS" στο σύνολό της», κ. Ιωσήφ Βαλυράκη, με συνημμένο κείμενο από το Τμήμα Επιθεωρήσεως των Δικαστηρίων, το οποίο απεστάλη στον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
236/28.5.2010	Έγγραφο του Προέδρου του Συμβουλίου Επιθεωρήσεως των Δικαστηρίων, κ. Ιωάννη Παπανικολάου, Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου, προς το Δικαστήριο της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, το οποίο απεστάλη από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Χαράλαμπο Καστανίδη, σε απάντηση στο από 153/27.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
237/31.5.2010	Έγγραφο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντος Συμβούλου της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου, κ. Κωνσταντίνου Φωτόπουλου, με το οποίο διαβιβάζεται το υπ' αριθμ. 2556/28.5.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης Ακινήτων της εταιρείας, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 148/13.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
238/31.5.2010	Έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, κ. Γεωργίου Παπακωνσταντίνου, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας, από μέλη του προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για άσκηση δικαστικών ενεργειών προς διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου και Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου.
239/31.5.2010	Έγγραφο της Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κυρίας Αικατερίνης Μπατζελή, σχετικά με τη δημοσίευση α) της από 25.1.2005 με αριθμό 3822 απόφασης του πρώην Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ευάγγελου Μπασιάκου και β) της από 26 Ιουλίου 2006 με αριθμό 16651 απόφασης του πρώην Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και πρώην Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, κ.κ. Ευάγγελου Μπασιάκου και Πέτρου Δούκα, σε απάντηση στο υπ' αριθμ.156 από 28.5.2010 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής.
240/31.5.2010	Έγγραφα και άλλα στοιχεία, τα οποία απεστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 20/19.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
241/1.6.2010	Έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας και Πολεοδομικών

	Εφαρμογών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μαγνησίας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
242/1.6.2010	Διαβίβαση στη Βουλή από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού τμήματος της δικογραφίας, που σχετίζεται με τον διατελέσαντα Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κωνσταντίνο Κιλτίδη, η οποία θα συσχετισθεί με την υπάρχουσα στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής «για την ολοκλήρωση της διερεύνησης του συνόλου του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου».
243/1.6.2010	Επιστολή του Βουλευτή, κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
244/2.6.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
245/2.6.2010	Επιστολή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, σχετικά με τη συνέχιση της έρευνας συναλλαγών, που απεικονίζονται στους λογαριασμούς της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και των συναλλασσομένων με αυτή προσώπων.
246/2.6.2010	Επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, κ. Γεωργίου Παπακωνσταντίνου, με την οποία διαβιβάζεται έγγραφο του Προέδρου της Ομάδας Εργασίας, κ. Ιωάννη Πράσινου, Αντιπροέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σχετικά με ενέργειες για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου στις υποθέσεις «ανταλλαγής» ακινήτων κυριότητάς του, με ακίνητα υποτιθέμενης κυριότητας της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου.
247/2.6.2010	Έγγραφα, που κατετέθησαν από τον Βουλευτή, κ. Κωνσταντίνο Κιλτίδη, πρώην Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
248/2.6.2010	Έγγραφο του Πολεοδομικού Γραφείου Ελασσόνος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, σχετικά με αποφάσεις ακύρωσης ή ανάκλησης οικοδομικών αδειών, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 28/23.2.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
249/3.6.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
250/4.6.2010	Έγγραφα και λογαριασμοί τραπεζών, που εστάλησαν από την Ειδική Ανακρίτρια – Εφέτη, κυρία Ειρήνη Καλού, σε απάντηση στα υπ' αριθμ. πρωτ. 11/17.2.2010, 42/3.3.2010 και 71/11.3.2010 έγγραφα του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
251/4.6.2010	Επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας προς τον Διευθύνοντα Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών για συμπληρωματικά στοιχεία, σχετικά με την υπόθεση, κοινοποιούμενη στην Εξεταστική Επιτροπή.

252/7.6.2010	Επιστολή της Δημοκρατικής Κίνησης Εργαζομένων Ιδιωτικού Τομέα (ΔΑΚΕ), η οποία απεστάλη από τη Διοικούσα Επιτροπή Νομού Θεσσαλονίκης.
253/7.6.2010	Έγγραφο της Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κυρίας Αικατερίνης Μπατζελή, σε απάντηση στο υπ' αριθμ. 162/2.6.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής.
254/7.6.2010	Επιστολή του Βουλευτού και πρώην Υπουργού κ. Αλέξανδρου Κοντού, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
255/7.6.2010	Έγγραφο του Διευθύνοντος την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, κ. Ιωάννη Σακελλάκου, Εισαγγελέα Εφετών, με το οποίο διαβιβάζεται το με αριθμό πρωτοκόλλου 163/2.6.2010 έγγραφο του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής, προς τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών.
256/7.6.2010	Έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, με το οποίο διαβιβάζονται έγγραφα της Εξεταστικής Επιτροπής προς το Γραφείο του Γενικού Διευθυντή Φορολογικών Ελέγχων και το Γραφείο του Ειδικού Γραμματέα Σ.Δ.Ο.Ε..
257/7.6.2010	Επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας προς τον Διευθύνοντα Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών για συμπληρωματικά στοιχεία, σχετικά με την υπόθεση, κοινοποιούμενη στην Εξεταστική Επιτροπή.
258/7.6.2010	Έγγραφα, που κατετέθησαν από τον Βουλευτή, κ. Σωκράτη Ξυνίδη, Γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κατά τη διάρκεια της εξέτασής του ως μάρτυρα ενώπιον της Επιτροπής.
259/7.6.2010	Έγγραφο, που κατέθεσε ο Βουλευτής – μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής, κ. Νικόλαος – Γεώργιος Δένδιας.
260/8.6.2010	Επιστολή του Βουλευτή, κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη, προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.
261/8.6.2010	Επιστολή του κ. Δήμου Κούρα, Γραμματέα της ΔΑΚΕ Ιδιωτικού Τομέα Νομού Θεσσαλονίκης προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής.

V. Η Επιτροπή, για να υπάρξει πλήρης διερεύνηση της υπόθεσης, εξέτασε σε τριάντα τέσσερις (34), από της συνολικά σαράντα δύο (42), συνεδριάσεις όλους τους χρήσιμους μάρτυρες –εξήντα δύο (62) τον αριθμό- που είναι οι ακόλουθοι, κατά τη σειρά της ημερομηνίας εξέτασής τους:

1.	Αλέξανδρος Τζεφεράκος, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.	16.2.2010 & 23.2.2010
2.	Παναγιώτης Κιούσης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.	17.2.2010
3.	Μιχαήλ Σταθόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην Υπουργός.	17.2.2010
4.	Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αντιπρόεδρος του	18.2.2010

	Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.	
5.	Ιωάννης Καπελέρης, Ειδικός Γραμματέας της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.	18.2.2010
6.	Φωκίων Γεωργακόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.	23.2.2010 & 24.2.2010
7.	Διονύσιος Χειμώνας, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.	24.2.2010
8.	Στυλιανός Γκρόζος, Πρόεδρος της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας.	24.2.2010
9.	Παναγιώτης Μαντούβαλος, Προϊστάμενος της 5ης Υποδιευθύνσεως της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής.	25.2.2010
10.	Ιωάννης Γούσιος, Στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος.	25.2.2010
11.	Σωτήριος Γκασούκας, Δικηγόρος της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	2.3.2010
12.	Κωνσταντίνος Γκράτζιος, πρώην Διευθύνων Σύμβουλος της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	2.3.2010 & 3.3.2010
13.	Ευστάθιος Μιχαλόπουλος, Γενικός Διευθυντής Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.	3.3.2010
14.	Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.	4.3.2010
15.	Γεώργιος Φουρκιώτης, Προϊστάμενος του Δασαρχείου Αρναίας.	4.3.2010
16.	Γεώργιος Φραγκιαδάκης, Προϊστάμενος του Δασαρχείου Καπανδριτίου.	4.3.2010
17.	Γεώργιος Μητρόπουλος, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	5.3.2010
18.	Ιουλία Αρμάγου, Δικηγόρος, πρώην μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	8.3.2010
19.	Άθως Κοιρανίδης, Σύμβουλος Επιχειρήσεων.	9.3.2010
20.	Αθανάσιος Πάπιστας, Επιχειρηματίας.	9.3.2010
21.	Ελισσάβετ Μαυραγκά, Δικηγόρος της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	10.3.2010
22.	Ιωάννης Κονιδάρης, Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.	10.3.2010
23.	Διονύσιος Πελέκης, Δικηγόρος.	10.3.2010
24.	Ιωάννης Ντάσκας, Δημοσιογράφος-Δικηγόρος.	11.3.2010 &18.3.2010
25.	Ξανθή Λιανοπούλου, Πολιτικός Μηχανικός.	16.3.2010
26.	Γεώργιος Ξηραδάκης, Οικονομολόγος, πρώην Πρόεδρος της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου.	16.3.2010 & 27.4.2010
27.	Δημήτριος Γαρούφας, Δικηγόρος, πρώην Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης.	14.4.2010
28.	Δημήτριος Κωνσταντινίδης, Δημοσιογράφος.	15.4.2010
29.	Ηλίας Κολιούσης, τ. Αντεισαγγελέας Εφετών, Δικηγόρος.	20.4.2010

30.	Ιορδάνης Παπαϊωάννου, Επιχειρηματίας.	20.4.2010
31.	Βασίλειος Βλασερός, Πολιτικός Μηχανικός.	21.4.2010
32.	Ιωάννης Μουρμούρας, Πρόεδρος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.	21.4.2010
33.	Ελένη Σωτηροπούλου, Αντεισαγγελέας Εφετών.	22.4.2010
34.	Βασίλειος Κουρούμαλης, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.	22.4.2010
35.	Κωνσταντίνος Νησιώτης.	22.4.2010
36.	Αικατερίνη Πελέκη, Συμβολαιογράφος.	27.4.2010
37.	Δημήτριος Πελέκης, Δικηγόρος.	27.4.2010
38.	Σταύρος Ζερβουδάκης, Δικηγόρος της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου.	27.4.2010
39.	Αλέξανδρος Χατζηαλεξάνδρου, Δικηγόρος.	27.4.2010
40.	Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, κ. Εφραίμ, κατά κόσμον Βασίλειος Κουτσού.	28.4.2010
41.	Μοναχός κ. Αρσένιος, κατά κόσμον Αντώνιος Φίλος.	29.4.2010
42.	Κυριάκος Καρούτσος, τ. Αντεισαγγελέας Αρείου Πάγου.	3.5.2010 (πρωϊνή συνεδρίαση)
43.	Γεώργιος Σανιδάς, τ. Εισαγγελέας Αρείου Πάγου.	3.5.2010 (πρωϊνή συνεδρίαση)
44.	Πέτρος Δούκας, πρώην Υφυπουργός.	3.5.2010 (απογευματινή συνεδρίαση)
45.	Αντώνιος Μπέζας, πρώην Υφυπουργός.	4.5.2010
46.	Απόστολος Φωτιάδης, πρώην Υφυπουργός.	4.5.2010
47.	Σάββας Τσιτουρίδης, πρώην Υπουργός.	4.5.2010
48.	Αλέξανδρος Κοντός, Βουλευτής, πρώην Υπουργός.	5.5.2010
49.	Γεώργιος Δρυς, πρώην Υπουργός.	5.5.2010
50.	Ευάγγελος Μπασιάκος, πρώην Υπουργός.	5.5.2010
51.	Γεώργιος Βουλγαράκης, πρώην Υπουργός.	10.5.2010
52.	Γεώργιος Αλογοσκούφης, πρώην Υπουργός.	10.5.2010
53.	Ιωάννης Αγγέλου.	10.5.2010
54.	Θεόδωρος Ρουσόπουλος, πρώην Υπουργός.	11.5.2010
55.	Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Υπουργός Οικονομικών.	11.5.2010
56.	Ιωάννης Ταβλάκης, Έφορος Αρχαιοτήτων.	13.5.2010
57.	Μαρία Βλαζάκη – Ανδρεαδάκη, Αναπλ. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.	13.5.2010
58.	Κωνσταντίνος Γεωργάρας, Στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος.	13.5.2010
59.	Αντώνιος Βλυσίδης, Στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος.	13.5.2010
60.	Κωνσταντίνος Κιλτίδης, Βουλευτής, πρώην Υφυπουργός.	2.6.2010

61.	Γεώργιος Σαχπατζίδης, επιχειρηματίας.	3.6.2010
62.	Σωκράτης Ξυνίδης, Βουλευτής, Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ..	7.6.2010

Επίσης, εκλήθησαν, ως μάρτυρες, η κυρία Σταματούλα Μαντέλη, πρώην Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο κ. Χριστόδουλος Μπότσιος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, οι οποίοι εδήλωσαν ότι αδυνατούν να καταθέσουν ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ενόρκως, ως μάρτυρες, κατ' εφαρμογή των οριζομένων στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 223 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

VI. Μετά από αιτήματα της Εξεταστικής Επιτροπής, η Ολομέλεια της Βουλής, με αποφάσεις της, ενέκρινε την παράταση προθεσμίας λειτουργίας της, μέχρι τις 8 Ιουνίου 2010, προκειμένου να ολοκληρωθεί η εξέταση των μαρτύρων, να αξιολογηθούν τα στοιχεία, που αφορούν στην κίνηση των λογαριασμών, των οποίων είχε ζητηθεί το άνοιγμα και να συνταχθεί το Πόρισμα της Επιτροπής.

(Αποφάσεις για παράταση των εργασιών της Επιτροπής ελήφθησαν κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής στις 10 Μαρτίου 2010, 10 και 25 Μαΐου 2010 και 1 και 7 Ιουνίου 2010).

VII. Η Εξεταστική Επιτροπή εργάσθηκε με εντατικούς ρυθμούς, σε πολύωρες συνεδριάσεις (σύνολο ωρών 143), για να δυνηθεί να εξετάσει ενδελεχώς όλες τις πτυχές της υπόθεσης αυτής, μέσα στο σχετικά σύντομο διάστημα, που είχε καθορίσει η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων.

Ύστερα από λεπτομερή μελέτη όλων των τεθέντων υπόψη της Επιτροπής στοιχείων, την αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων και όλου του αποδεικτικού υλικού, η Εξεταστή Επιτροπή κατέληξε στις διαπιστώσεις που ακολουθούν.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η Εξεταστική Επιτροπή, πέραν των ανωτέρω, έλαβε γνώση του Πορίσματος της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής «Για την διερεύνηση του συνόλου της υπόθεσης της Μονής Βατοπεδίου», η οποία είχε συσταθεί με την από 22-10-2008 ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, καθώς και των Πρακτικών των συνεδριάσεων αυτής, τα οποία διενεμήθησαν στα μέλη σε ηλεκτρονική μορφή. Σημειώνεται ότι η Εξεταστική Επιτροπή «για τη διερεύνηση του συνόλου της υπόθεσης της Μονής Βατοπεδίου» της Β' Συνόδου, της ΙΒ περιόδου της Βουλής, που συνεστήθη, με την από 22-10-2008, ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, συνεδρίασε από 30-10-2008 μέχρι 15-12-2008, συνολικά 250 ώρες, σε 47 συνεδριάσεις, προέκυψαν Πρακτικά 13.000 σελίδων και εξετάστηκαν 122 μάρτυρες.

Η Εξεταστική Επιτροπή επισημαίνει ότι κατά την αρχική διερεύνηση του σκανδάλου (το έτος 2008) από την τότε Εξεταστική Επιτροπή, η τότε πλειοψηφία της Ν.Δ. προσπάθησε να υποβιβάσει το σκάνδαλο, αναγνωρίζοντας τελικώς απλώς και μόνον πολιτικές ευθύνες «πλημμελούς εποπτείας» των εμπλεκόμενων φορέων από τους προϊσταμένους αυτών Υπουργούς και Υφυπουργούς (σελ. 94 του Πορίσματος της 15-12-2008).

Η Εξεταστική Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων και των μαρτυρικών καταθέσεων, τόσο της αρχικής διερεύνησης του σκανδάλου (2008), όσο και αυτών που εκτίθενται κατωτέρω, καταλήγει στο συμπέρασμα και στην κρίση ότι η ακριβής περιγραφή και διαστάσεις του σκανδάλου, καθώς και η απόδοση των ενδεδειγμένων ευθυνών, είναι αυτές που αναλυτικά παρατίθενται ως θέση (Πόρισμα) των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ στις σελίδες 99 έως 245 του Πορίσματος της 15-12-2008, της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, συμπληρούμενες ως κατωτέρω, βάσει των εργασιών της Επιτροπής του 2010.

Η Εξεταστική Επιτροπή διατυπώνει την βεβαιότητά της ότι τα συμπεράσματα και η κρίση των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ στο Πόρισμα της Εξεταστικής του 2008, επιβεβαιώνονται πλήρως, αλλά και εδραιώνονται περαιτέρω, από τα στοιχεία που προέκυψαν από τις εργασίες της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής (του 2010).

Κατόπιν αυτών Πόρισμα της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής του 2010, αποτελεί η αναφερόμενη ως θέση (Πόρισμα) των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ στις σελίδες 99 έως 245 του Πορίσματος της 15-12-2008 της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, όπως συμπληρώνεται κατωτέρω, με τα νεότερα στοιχεία. Το Πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008

συμπληρώνεται με τα επιπλέον στοιχεία και συμπεράσματα που προέκυψαν από τις εργασίες της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής.

Ενσωματώνεται στην παρούσα το ως άνω Πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής του 2008 και ακολουθούν τα επόμενα κεφάλαια, που αναλύουν ειδικότερα θέματα, βάσει των στοιχείων της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής.

Β1. Η ανάλυση του σκανδάλου από τους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ της εξεταστικής επιτροπής του 2008

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Β. ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ STATUS QUO

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ – ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ – ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΣΤΟ ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ – ΤΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΔΕΝ ΜΕΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ

ΑΓΩΓΗ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

Γ. ΜΕΘΟΔΕΥΜΕΝΗ ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΝΟΪΚΗΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

20/5/04: απόρριψη αναπομπής Φωτιάδη από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο

22/6/04: Με υπογραφή Δούκα «ενταφιάζεται» η αναπομπή Φωτιάδη χωρίς καν να επανεξεταστούν τα νέα στοιχεία

Μαρτυρικές καταθέσεις

ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Μαρτυρικές καταθέσεις

Δ. ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 15/2005 ΤΟΥ ΝΣΚ

Η ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ - ΦΑΝΤΑΣΜΑ

ΓΙΑΤΙ ΑΝΑΤΕΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΕΔ

Μαρτυρικές καταθέσεις

Οι συνέπειες των ανταλλαγών

Για τις παραλίμνιες εκτάσεις

Ε. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ: ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ «ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ»!

«ΑΚΙΝΗΤΑ ΜΕ ΟΙΚΟΠΕΔΙΚΗ Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ Η ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΑ»

ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Η ΚΑΘΕΤΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΤΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 2004

ΒΕΒΙΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ Η ΚΕΔ ΥΛΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΚΠΟΙΗΣΕΩΝ – ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΕΣ ΠΑΡΑΛΗΨΕΙΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΕΥΣΕΙΣ

ΣΤ. ΥΠΕΡΕΚΤΙΜΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Ζ. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΔΙΑΝΕΜΗΘΕΙΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΓΗΣ

Η. ΥΠΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ - ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ

ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

ΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΤΩΝ

Η ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΤΟ ΑΚΙΝΗΤΟ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗΣ

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

ΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΡΑΙΔΕΣΤΟ

Η ΙΔΙΑ ΜΕΘΟΔΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Θ. ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΔΑΣΟΥΣ ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗΣ: ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΗ «ΔΑΣΟΣ» > «ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ» > «ΚΛΗΡΟΤΕΜΑΧΙΟ»> «ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΑΡΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΜΑ»

Μαρτυρικές καταθέσεις

Ι. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΕΡΙΞ ΤΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ (ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ: ΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΝΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙ

ΙΑ. ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΟΜΙΜΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ ΠΡΑΓΜΑ Η ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΤΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ, ΚΑΙ ΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Η ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΕΔ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΝΟΜΙΚΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ

Η ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

ΙΒ. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΕΣΤΗ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΙΓ. ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 1198/1981 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΟΣ ΑΘΩ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΟΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΜΕ ΤΟΝ ΌΜΙΛΟ ΠΑΠΙΣΤΑ

ΙΔ. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΑΚΙΝΗΤΟ ΘΡΑΚΟΜΑΚΕΔΟΝΩΝ)

ΙΕ. ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ ΜΕ ΑΓΝΩΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΕΣ ΜΕΣΩ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ. ΛΗΨΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ – ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΝΗ ΜΕ ΚΡΥΠΤΟΜΕΝΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΣΕ ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

ΟΙ ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ, ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥ Κ. ΚΟΙΡΑΝΙΔΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ RASSADEL ΚΑΙ MADEUS

ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΗΣ Ι. Μ. ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΟΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΟΔΟΧΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΑΦΑΝΕΙΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

ΙΣΤ. ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΓΙΑ ΑΝΟΙΓΜΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΚΛΠ. ΑΔΡΑΝΕΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (ΥΠΕΕ, ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΧΡΗΜΑ)

ΜΕΤΡΗΤΑ, ΒΑΛΙΤΣΕΣ, ΙΣΧΥΡΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΜΑΥΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ... ΕΝΩ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΟΙ ΟΙ ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ

ΙΖ. ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΕΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ: ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΠΑΠΙΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΗ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΠΕΖΑ: ΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΙ, ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ!

Α. Εισαγωγή

Η λιμνοθάλασσα Βιστωνίδα

Η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα ευρισκόμενη στη Θράκη, εντός των ορίων των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης. Πρόκειται για τον τέταρτο σε μέγεθος λιμναίο σχηματισμό της χώρας, με εμβαδόν επιφανείας 45,030, μέγιστο μήκος 12,450 χιλιόμετρα και μέγιστο πλάτος 7,000 χιλιόμετρα. Επικοινωνεί πολλαπλά με τον Βιστωνικό κόλπο και στα αβαθή ύδατα που βρίσκονται μεταξύ του κύριου όγκου της και της θάλασσας ασκούνταν ιστορικά ιχθυοτροφικές δραστηριότητες, με την εκμετάλλευση των μετακινήσεων των ψαριών από και προς την εσώτερη περιοχή της, κυρίως για λόγους πολλαπλασιασμού.

Η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα, όπως αυτό αναγνωρίζεται και από τη Ι. Μ. Βατοπεδίου στην από έτος 1922 αγωγή της κατά του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και από την υπ' αριθμ. 41/1928 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η υπ' αριθμ. 41/1928 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε ότι η υποχρέωση που ανέλαβε το Ελληνικό Δημόσιο με το Ν.Δ. 8/10/4-1924 « δεν είναι η μεταβίβαση της κυριότητος της παρά του Δημοσίου (Διοικήσεως) ως διαδόχου του Βουλγαρικού κατεχόμενης λιμνοθαλάσσης Μπουρού εις την Μονή Βατοπεδίου ..... αλλ' ως επί περιουσίας δημοσίας αφού οι λιμνοθάλασσες ως τοιαύτη περιουσία θεωρούνται και δεν είναι δεκτικές αστικής κυριότητος και συνεπώς .... δεν μεταγγίζει κυριότητα αστικού δικαίου, αλλά διοικητικού δικαίου, αλλά διοικητικού δικαίου, ούσα εκ της φύσεώς της ανακλητή, εφ' όσον το γενικό συμφέρον ή το συμφέρον της δημόσιας υπηρεσίας, προσηκόντως εκτιμώμενο, θα επέβαλλεν την ανάκληση ταύτης...».

Εξάλλου, με την υπ' αριθμ. 2343/4-5-1930 σύμβαση ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ι. Μ. Βατοπεδίου παραχωρείται από πλευράς του Ελληνικού Δημοσίου **μόνο η ιχθυοτροφική καλλιέργεια, η εκμετάλλευση** και η πώληση των παραγομένων ιχθύων κλπ, αφού τα υπόλοιπα επί της λιμνοθάλασσας δικαιώματα παραμένουν ακέραια στο Δημόσιο. Το ετήσιο μίσθωμα γι' αυτήν την παραχώρηση είχε συμφωνηθεί ως ίσο με το 10% της ετήσιας παραγωγής. Με την ανωτέρω σύμβαση, η Μονή Βατοπεδίου καταβάλλει ως μίσθωμα στο Ελληνικό Δημόσιο κατ' έτος το 60% από τα καθαρά έσοδα της λίμνης, τα οποία θα απομένουν μετά την αφαίρεση των γενικών εξόδων εκμεταλλεύσεως, των αποσβέσεων και των δαπανών για την Αθωνιάδα Σχολή. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθμ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας ΝΣΚ το 40% των καθαρών προσόδων που καρπώνεται η Μονή αποτελεί την ουσιαστικότερη δέσμευση του Ελληνικού Δημοσίου προς την αντισυμβαλλόμενη

Μονή, δεδομένου ότι με ρητούς όρους της ίδιας της σύμβασης η διοίκηση παρακολουθεί «δι΄ αντιπροσώπου» την διαχείριση της εκμεταλλεύσεως της λίμνης.

Η υπ' αριθμ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας ΝΣΚ παρέχει καταλυτική τεκμηρίωση καθώς αναγνωρίζεται ότι το κατοχικό Π.Δ 271/1941 (ΦΕΚ Α 234) «Περί αυθεντικής ερμηνείας του 8/10/4-1924 περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργείου Γεωργίας να υπογράψει δύο συμβάσεις με της Ιεράς Κοινοπραξίας Αγίου Όρους και Ι. Μ. Βατοπεδίου περί παραχωρήσεως κλπ» με το οποίο αναγνωρίσθηκαν δικαιώματα κυριότητας της Ι. Μ. επί της λίμνης «Μπουρού», ουδέποτε κυρώθηκε νομοτύπως και ως εκ τούτου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

- *Το βέβαιο είναι, ότι όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις πάντα είχαν υπ΄ όψη την σύμβαση του 1930 και πάντα αναφερόντουσαν σε αυτήν είτε καταργώντας ορισμένες διατάξεις, είτε τροποποιώντας κάποιες διατάξεις, είτε διαφοροποιώντας εν γένει κάποιες διατάξεις (Κεφάλα 233, 3/11)*

Στη συνέχεια, με τον Α. Ν. 1924/27-8-51 ορίζεται ότι το εισπραττόμενο από την ενοικίαση και την εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας μίσθωμα κατανέμεται ως εξής: ποσοστό 40% καταβάλλεται στη Μονή Βατοπεδίου σύμφωνα με την από 4-5-1930 σύμβαση μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο, και ποσοστό 20% καταβάλλεται στη Μονή για τη λειτουργία της Αθωνιάδος Σχολής. Η παραπάνω διάταξη επαναλαμβάνεται και το άρθρο 66 του Ν.Δ. 420/1970 και επιπροσθέτως η ανωτέρω διάταξη προβλέπει ότι το ποσοστό που απομένει ως υπόλοιπο μετά την καταβολή των δημοσίων εσόδων (μισθωμάτων) στη Μονή και την Αθωνιάδα Σχολή, εισάγεται ως έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό. Με το άρθρο 49 παρ. 1 του Ν.Δ. 420/1970 ορίζεται ότι η ιχθυοτροφική εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας Μπουρού μετά των ιχθυοτροφείων της και των παραρτημάτων και εγκαταστάσεών της ενεργείται με εκμίσθωση επί τη βάσει πλειοδοτικής δημοπρασίας. Η ως άνω ιχθυοτροφική εκμετάλλευση μπορεί να εκμισθώνεται και χωρίς δημοπρασία με απευθείας σύμβαση με αλιευτικούς συνεταιρισμούς.

Στις 3-9-1999 η Μονή Βατοπεδίου υπέβαλε προς τον τότε Υπουργό Γεωργίας το με αριθμ. 375 και αρ. πρωτ. 781/9.3.1/21.8/3-9-99 υπόμνημά της, με το οποίο ζήτησε να εκδοθεί απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, με την οποία να αποδίδεται στην Ιερά Μονή η διαχείριση της λίμνης Πόρτο-Λάγος (Βιστωνίδας ή Μπουρού). Το Υπουργείο Γεωργίας απήντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 259677/10-12-1999 έγγραφό του ότι η αιτούσα Μονή **είχε υποβάλει και στο παρελθόν το ίδιο αίτημα, το οποίο και δεν έγινε δεκτό, και ότι το εν λόγω ιχθυοτροφείο είναι μισθωμένο στον Αλιευτικό Συνεταιρισμό Βιστωνίδας και Βιστωνικού κόλπου «ο Άγιος**

Νικόλαος» με σύμβαση που διαρκεί μέχρι το έτος 2.010 και ο οποίος εκμεταλλεύεται το υπόψη ιχθυοτροφείο για περισσότερα από 50 χρόνια.

- *Όταν ετέθη το ερώτημα (2000) στην ολομέλεια η Μονή, δεν είχε προβάλει κυριότητα. Ζητούσε να εκμεταλλευθεί. Είχε αποδεχθεί ότι δεν είναι κυρία. ... Η Μονή είχε υποβάλει αίτημα διαχειριστικό. Δεν έχει υποβάλει ποτέ αίτημα κυριότητας. Συνέχεια πίεζε να αυξηθεί το ποσοστό στην εκμετάλλευση των ψαριών (Κουρούμαλης σ. 64 και 67, 11/11)*

- *Το ΝΣΚ δεν έχει καμία αρμοδιότητα να αποφαίνεται επί ιδιοκτησιακού καθεστώτος... Το μόνο που μπορούσε να ζητήσει η Μονή ήταν η νομή και η εκμετάλλευση, γιατί είναι κοινόχρηστο πράγμα. ... Όταν ζητά η Μονή νομοθετική ρύθμιση αναγνωρίζει ότι δεν έχει την κυριότητα, γιατί ξέρει ότι η λίμνη είναι κοινόχρηστο πράγμα. (Δέτσης σ. 113, 130 και 135 3/11)*

Περαιτέρω, **το άρθρο 18 παρ. 2 του Συντάγματος** ορίζει ότι « Δια νόμου ρυθμίζονται τα της ιδιοκτησίας, εκμεταλλεύσεως και διαχειρίσεως των λιμνοθαλασσών και μεγάλων λιμνών, ως και τα της εν γένει διαθέσεως των εξ αποξηράνσεως τούτων προκυπτουσών εκτάσεων». Περαιτέρω **από τα άρθρα 967 και 970 ΑΚ** προκύπτει αβίαστα ότι οι μεγάλες λίμνες συγκαταλέγονται μεταξύ των κοινόχρηστων πραγμάτων, επί των οποίων κοινόχρηστων πραγμάτων επιτρέπεται ταυτόχρονα η απόκτηση ιδιαίτερων δικαιωμάτων, υπό τον όρο ότι δεν αναιρείται η κοινή χρήση.

Ακόμα και αν θεωρηθεί ότι η Βιστωνίδα δεν είναι λιμνοθάλασσα, γεγονός που προκύπτει άλλωστε από πλήθος επισήμων εγγράφων, κατατάσσεται στις μεγάλες λίμνες της χώρας μας. Μάλιστα, η λίμνη Βιστωνίδα είναι η τέταρτη ($4^η$) μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδος. Συμπερασματικά, γίνεται δεκτό ότι η Βιστωνίδα είτε είναι μεγάλη λίμνη, οπότε ανήκει στη δημόσια κτήση και προορίζεται για την άμεση εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού, η διαχείρισή της δε αποτελεί άσκηση δημόσιας εξουσίας, είτε είναι λιμνοθάλασσα, οπότε και πάλι είναι πράγμα εκτός συναλλαγής.

- *Η υπ' Αρ. 41/1929 απόφαση του ΣτΕ μιλάει για τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της λίμνης (Δέτσης, 79, 3/11)*

- *Η λιμνοθάλασσα δεν μεταβιβάζεται. Το είπε το ΝΣΚ σε ολομέλεια. Όλα τα υπόλοιπα είναι μεθοδεύσεις προκλητικές, για να τεμαχιστεί αυτή η απόφαση της Ολομέλειας (Ντάσκας 314 4/11)*

Αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα και ο κ. Δέτσης, εισηγητής των τριών αρνητικών γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμων Περιουσιών, αναγνωρίζει στην εισήγησή του, επί της οποίας εξεδόθη η υπ΄αριθμ. 46/2002 Γνωμοδότηση υπέρ της μη

προσβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας, ότι η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα και επ΄αυτής εφαρμόζεται η διάταξη 18παρ.2 του Συντάγματος και τα άρθρα 967 και 968 του ΑΚ.

Περαιτέρω, ο υγροβιότοπος της λίμνης Βιστωνίδας προστατεύεται και από την **διεθνή Συνθήκη Ραμσάρ**. Η Ελλάδα έχει υπογράψει τη συγκεκριμένη σύμβαση και την επικύρωσε με το Ν.Δ.191/74. Η λίμνη Βιστωνίδα ανήκει στο Δίκτυο NATURA (Επιστημονικός και Εθνικός κατάλογος) με τους χάρτες των προστατευόμενων οικοτόπων και υγροβιοτόπων της χώρας μας μαζί με τα προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας σε αυτά.

Με την από 1η Μαΐου 1922 αγωγή της Ι. Μ. Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου, η Μονή ζητά να αναγνωριστεί κυρία επί της λίμνης, του ιχθυοτροφείου (Βιβαρίου) και του Μονυδρίου του Αγ. Νικολάου, βάσει χρυσοβούλων και σιγγιλίων συνδυαζόμενα με πράξεις νομής και κατοχής. Με την υπ' αριθμ. 2343/4-5-1930 σύμβαση ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ι. Μ. Βατοπεδίου, η Μονή Βατοπεδίου **παραιτείται ρητά από το δικόγραφο της αγωγής του 1922, αλλά και από κάθε δικαίωμά της επί της λίμνης.**

Συγκεκριμένα στην μεταξύ Δημοσίου και Μονής ως άνω σύμβαση, η Μονή συνομολογεί ότι ***«... η παραχώρησις της κατοχής της Λίμνης αναφέρεται εις μόνην την ιχθυοτροφικήν καλλιέργειαν και την εκμετάλλευσιν και πώλησιν της παραγωγής, του Δημοσίου διατηρούντος αμείωτα τα δημοσίου δικαίου δίκαια τα επί της λιμνοθαλάσσης και των ιχθυοτροφείων αυτής εν σχέσει προς τα δικαιώματα και τας εξουσίας εν γένει του Κράτους και της Διοικήσεως επί των Λιμνών, Ιχθυοτροφείων και λοιπών, της παραχωρουμένης ιχθυοτροφικής εκμεταλλεύσεως ενεργηθησομένης δια τούτο κατά τους εκάστοτε ισχύοντας κανόνας Νόμων, Διαταγμάτων και εγκυκλίων οδηγιών ...»***

- *Κανείς σήμερα δεν μπορεί να ταυτοποιήσει τοπωνύμια του χρυσόβουλου , τα φιρμάνια με τις σημερινές καταστάσεις, γιατί έχει αλλάξει όλη η γεωγραφία του εδάφους (Πετούσης 56, 5/11)*
- *Είχαμε καταλήξει από κοινού με την συνάδελφο, ότι τα χρυσόβουλα δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως νόμιμοι τίτλοι κυριότητας ... Τα συγκεκριμένα χρυσόβουλα δεν μπορούσαν σε καμία περίπτωση να αποτελούν τίτλους, γιατί μιλούσαν για κάποιο προνόμιο των μοναχών στην αλιεία της λίμνης. Καμία σχέση με την κυριότητα με καμία έκταση (Γιοβαννόπουλος 93 και 124. 5/11)*
- *Δεν υπάρχουν πρωτότυπα των χρυσοβούλων. Είναι όλα αντιγραφές, εκτός από ένα, γιατί πάρα πολλά χρυσόβουλα είχαν πρόβλημα συντήρησης και οι*

μονές τα αντέγραφαν και αυτά που έχουν καταλήξει εδώ είναι δεύτερες ή τρίτες αντιγραφές. Υπάρχει αμφισβήτηση από τον ιστορικό. (Ξινίδης 91, 6/11)

Παραλίμνιες περιοχές

Παράλληλα, η Μονή προσπαθεί να στηρίξει την κυριότητά της και στις παραλίμνιες περιοχές στα χρυσόβουλα, αλλά και τις διακατοχικές της πράξεις. Σύμφωνα με την από 22-10-2003 επιστολή του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Ξινίδη, επί αιώνες οι μοναχοί του Βατοπεδίου δεν άσκησαν καμία διακατοχική πράξη στις εκτάσεις όπου ζητούν να τους αναγνωριστεί η κυριότητα, πλην της μικρής νησίδας όπου βρίσκεται ο Άγιος Νικόλαος (ούτε καν στο σύνολο της νησίδας «Αντά Μπουρού»), και της εκμετάλλευσης μέρους των αλιευμάτων της λιμνοθάλασσας.

- *Η Μονή δεν έκανε καμία διακατοχική πράξη, καμία πράξη νομής, εκτός από το εκκλησάκι και ένα τμήμα της Αντά –Μπουρού. Τις εκτάσεις αυτές διαχειρίζονταν ιδιώτες, το δημόσιο και υπάρχουν και εκτός συναλλαγής πράγματα, Δέλτα ποταμού, λίμνες, όχθες, αρχαιολογικοί χώροι. ... Δεν υπήρχε ποτέ δικαίωμα της Μονής. Δεν μπορεί σήμερα να έρχεται η Μονή και να λέει δώστε μας τώρα πίσω αυτά τα οποία είχαμε. Μα δεν είχατε τίποτα. Ένα εκκλησάκι έχετε και ένα τμήμα της Αντά Μπουρού . Αυτό είχατε πάντα. (Ξινίδης 93 και 152, 6/11)*
- *Πράξεις διακατοχής εκ μέρους της Μονής : Το μόνο που ξέραμε είναι ότι πάντοτε οι καλόγεροι είχαν κάποια σχέση μισθωτική με τους αλιείς. Άλλες πράξεις διακατοχής δεν ξέρω. (Κωνσταντινίδης 229, 6/11)*

Σχετικά με τις πράξεις νομής και κατοχής της Μονής Βατοπεδίου, ο κ. Πετούσης κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ότι ουδέποτε η Μονή αμφισβήτησε την κυριότητα του Δημοσίου επί των παραλίμνιων εκτάσεων. Ο κ. Πετούσης αναφέρει ότι «*το 1998 εγώ τους έβλεπα τους καλογέρους που γυρνούσαν με τα τζιπ. Τους έβλεπα και ο κόσμος σχολίαζε για τι κυκλοφορούσαν με τζιπ, με Mercedes, με Porsche Cayen και τέτοια. Πλην όμως, στο συνεργείο που ήμουν μέσα σαν απλός υπάλληλος, Προϊστάμενος του Τοπογραφικού Συνεργείου του Αναδασμού, είχαν όλοι την ευχέρεια κατά την εκτέλεση του αναδασμού να έρθουν και να καταθέσουν ένα χαρτί, μια αίτηση και να πουν κύριε Προϊστάμενε, κύριε Πετούση, εμείς διεκδικούμε μια έκταση πέντε στρεμμάτων ή δέκα χιλιάδων στρεμμάτων από αυτό το αγρόκτημα που κάνεις αναδασμό.» Εμένα με έβλεπαν που δούλευα εκεί πέρα. Δεν μου είπαν ποτέ «τι κάνεις εδώ, αυτά είναι δικά μας» και εγώ να πονηρευτώ και να πω στον κ. Νομάρχη ότι η Μονή Βατοπεδίου διεκδικεί εκτάσεις, σας παρακαλώ πάρτε με από εκεί πέρα, γιατί τσάμπα αναδασμό θα κάνουμε εκεί πέρα».*

Β. Αμφισβήτηση STATUS QUO

Γνωμοδοτήσεις Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας

Με την υπ' αριθμ. 1007690/620/Α0010/5-2-1999 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Δρυ γίνεται δεκτή η υπ' αριθμ. 26/1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία έκρινε υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδας Αντά- Μπουρού της λίμνης Βιστωνίδας.

- *Τα γνωμοδοτικά συμβούλια δεν παρέχουν κρίση που να εξασφαλίζει δικαιώματα κυριότητας. Είναι οι αποφάσεις που εκδίδονται διοικητικές πράξεις ελευθέρως μετακλητές (Χειμώνας 145, 4/11)*
- *Αποδοχή γνωμοδότησης ότι η έκταση ανήκει στην Μονή & σύνταξη πρωτόκολλου παράδοσης - παραλαβής είναι εξώδικη ομολογία (Ροΐδης 67, 3/11)*
- *Η απόφαση πως δεν προβάλλουμε δικαιώματα δεν σημαίνει τίποτα. Δεν είναι πάντως τίτλος που θα μπορούσε να ληφθεί υπ' όψη ότι βάσει αυτού η Μονή απέκτησε κάτι. (Γιοβαννόπουλος 101, 5/11)*
- *Από τη στιγμή που δεν είχε συζητηθεί ακόμα η αγωγή, η διοικητική διερεύνηση που κάνει το γνωμοδοτικό με τη δικαστική, έχουν δύο διαφορικούς ρόλους. Η απόφαση του γνωμοδοτικού συμβουλίου ήταν προαπαιτούμενο για το νόμιμο της αγωγής. (Ξινίδης 119, 6/11)*

Με την υπ' αριθμ. 1064538/5928/Α0010/5-8-2002 απόφαση του Υφυπουργού κ. Φωτιάδη έγινε δεκτή η υπ' αριθμ. 17/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας η οποία δέχτηκε ότι το Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα επί των τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων, εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης, καθώς αυτά ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Ι.Μ. Βατοπεδίου.

Κατ' αρχήν πρέπει να σημειωθεί ότι οι γνωμοδοτήσεις, όπως υπεγράφησαν από τους αρμοδίους Υφυπουργούς Οικονομικών, δεν είναι τίτλος μεταβιβάσεως κυριότητας (Γιοβαννόπουλος 153, 5/11). Το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης έκανε δεκτό στην υπ' αριθμ. 87/2008 απόφασή του (σελ. 20) ότι η ανωτέρω υπουργική απόφαση δεν ασκεί επιρροή στην αναγνωριστική της κυριότητας δίκη, δεδομένης μάλιστα της αμφισβητήσεως της κυριότητας της ενάγουσας επί των παραλίμνιων εκτάσεων και της προβολής δικαιώματος ιδίας κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, **καθόσον οι ως άνω πράξεις της Διοίκησης δεν απονέμουν κυριότητα στη Μονή, αφού δεν**

προβαίνουν σε δικαστική διάγνωση του αμφισβητούμενου δικαιώματος κυριότητάς της επί των παραλίμνιων εκτάσεων.

Ως εκ τούτου ουδέποτε μεταβιβάστηκε η κυριότητα των παραλίμνιων εκτάσεων με την απόφαση του Φωτιάδη.

Ακόμα και ο κ. Διονυσόπουλος, που βαρύνεται με λανθασμένες και ατεκμηρίωτες Γνωμοδοτήσεις, αναγκάστηκε να παραδεχτεί, απαντώντας σε επίμονες ερωτήσεις Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, ότι :

- *Οι γνωμοδοτήσεις δηλαδή, αυτές καθ' εαυτές δεν αποτελούν τίτλους κυριότητας. (Διονυσόπουλος 7, 7/11)*
- *Οι γνωμοδοτήσεις είναι διοικητικές πράξεις, μπορούν να ανακληθούν και να τροποποιηθούν. Αυτή η γνωμοδότηση δεν ήταν τίτλος κυριότητας, αλλά μία διοικητική πράξη που δεσμεύει το Δημόσιο, αλλά μπορεί να ανατραπεί είτε με νεότερη γνωμοδότηση είτε με δικαστική πράξη. (Τσεκούρας 9-10, 13/11)*

Με την υπ' αριθμ. 1051266/10611/Α0010/π.ε./4-6-2003 απόφαση του Υφυπουργού κ. Φωτιάδη έγινε δεκτή η υπ' αριθμ. 46/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία δέχτηκε ότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας και των οχθών αυτής, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή. Εισηγητής στη γνωμοδότηση είναι πάλι ο κ. Δέτσης και πρόεδρος ο κ. Διονυσόπουλος. **Όπως προαναφέρθηκε, οι γνωμοδοτήσεις δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση τίτλους κυριότητας.**

- *Οι διοικητικές πράξης δεν μεταβιβάζουν κυριότητα, αν δεν υπάρχει τελεσίδικη δικαστική απόφαση. (Ξινίδης 115, 6/11)*
- *Από τη στιγμή που δεν είχε συζητηθεί ακόμα η αγωγή, η διοικητική διερεύνηση που κάνει το γνωμοδοτικό με τη δικαστική, έχουν δύο διαφορικούς ρόλους. Η απόφαση του γνωμοδοτικού συμβουλίου ήταν προαπαιτούμενο για το νόμιμο της αγωγής. (Ξινίδης 119, 6/11)*
- *Στις γνωμοδοτήσεις 46 & 10 δεν λέμε ότι είναι κύρια η Μονή (σχετικά με την λίμνη), κάνουμε μόνον επιφύλαξη ιδιοκτησίας (Δέτσης 131, 3/11)*

Πρωτόκολλα παράδοσης – παραλαβής

Α. Με το από 11-12-2002 πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής που υπεγράφη μεταξύ της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης (Κωνσταντινίδης) και της Ι. Μ. Βατοπεδίου παρεδόθησαν στη δεύτερη μόνο 844 στρέμματα από τα 25.000 στρέμματα των παραλίμνιων περιοχών. Η υπόλοιπη έκταση, περίπου 24.000 στρέμματα, ΟΥΔΕΠΟΤΕ παραδόθηκε στην Μονή, διότι είχε διανεμηθεί με αναδασμό σε ακτήμονες (βλ. πιο κάτω, κεφ. Ζ' του παρόντος).

Β. Με το από 25-06-2003 πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής που υπεγράφη μεταξύ της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης (Κωνσταντινίδης) και της Ι. Μ. Βατοπεδίου παρεδόθη στη δεύτερη η λιμνοθάλασσα Βιστωνίδας μετά των οχθών αυτής στο Ν. Ξάνθης.

Τα πρωτόκολλα αυτά σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν τίτλους κυριότητας, γι' αυτό και δεν μπορούν να μεταγραφούν στο Υποθηκοφυλακείο.

- *Οι Υπουργικές αποφάσεις , η υπογραφή των πρωτοκόλλων και η μεταγραφή τους δεν έχουν καμιά έννομη συνέπεια (Σακάλογλου 14, 4/11)*
- *Το πρωτόκολλο ως τίτλος πάσχει. Διότι δεν είναι σαφής η διατύπωση ότι παραχωρείται η τάδε έκταση στον τάδε κατά κυριότητα ... Το πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής δεν είναι τίτλος κυριότητας (Γιοβαννόπουλος, 116-117 και 153, 5/11)*
- *Η Μονή ήγειρε αγωγή το 2003 γιατί το πρωτόκολλο παράδοσης παραλαβής δεν μπορούσε με κανένα τρόπο να αποτελέσει τίτλο ιδιοκτησίας. Ήθελαν την απόφαση για να μπορέσουν μέσα από αυτήν να αποκτήσουν τίτλο κυριότητας (Ντάσκας 160 4/11)*

Σημείωση πρωτοκόλλου παράδοσης – παραλαβής στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης – Τα Πρωτόκολλα δεν μεταγράφονται

- *Τα πρωτόκολλα δεν μεταγράφηκαν. Το υποθηκοφυλακείο Ξάνθης δεν μετέγραψε, ενέγραψε. Γίνεται σημείωση της υπουργικής απόφασης, και όχι του πρωτοκόλλου στο περιθώριο του τόμου. Δεν μεταγράφει, σημειώνει. Λέγεται σημείωση και ακριβώς γι' αυτό από μόνη της η απόφαση δεν δημιουργεί δικαιώματα. Είναι λάθος αυτό που συζητιέται ότι έγινε μεταγραφή των πρωτοκόλλων παράδοσης και παραλαβής. Κι επιπλέον δεν μπορούσε να το μεταγράψει και τι είναι ασαφή τα όρια, δηλαδή δεν πληροί και το δικαίωμα προσδιορισμού ακόμα. (Ξινίδης 32 και 60, 6/11)*

Αγωγή Ιεράς Μονής Βατοπεδίου

Εξ όσων προαναφέρθηκαν αποδεικνύεται περίτρανα ότι η Μονή Βατοπεδίου ουδέποτε είχε ή απέκτησε με οποιονδήποτε τρόπο κυριότητα επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων περιοχών. Γι' αυτό άλλωστε ασκεί την από 21-1-2003 αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου, προκειμένου να αναγνωριστεί η κυριότητά της επί έκτασης εμβαδού 27.044,50 στρεμμάτων, όπως αυτή απεικονίζεται στο από 25-10-2002 τοπογραφικό διάγραμμα του αγρονόμου τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη, και αποτελείται από πέντε εδαφικά τμήματα και συγκεκριμένα από το τμήμα Α, εμβαδού 25.000 στρεμμάτων που βρίσκεται περιμετρικά της λίμνης, από το τμήμα Β, εμβαδού 172 στρεμ. που βρίσκεται στη χερσόνησο που αποτελούσε τμήμα της νησίδος Αντά Μπουρού έναντι του οικισμού του Λάγος, από το τμήμα Γ, εμβαδού 1.870 στρεμ. που είναι η νησίδα Αντά Μπουρού, από το τμήμα Δ, εμβαδού 2,10 στρεμ. όπου είναι χτισμένος ο Ναός

του Αγίου Νικολάου και το τμήμα Ε, εμβαδού 0,40 στρεμ. όπου είναι χτισμένη η εκκλησία της Παναγίας της Παντάνασσας.

Η αγωγή εκδικάζεται στις 5 Νοεμβρίου του 2003. Εν τω μεταξύ ήδη από της 22-10-2003, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης απέστειλε στον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Απόστολο Φωτιάδη έγγραφο με το οποίο προκύπτουν νέα πραγματικά γεγονότα και στοιχεία και γίνεται επίκληση νέων νομικών γεγονότων που δεν ελήφθησαν υπ' όψη υπό του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας. Ο κ. Ξινίδης, εκφράζοντας τους φορείς του Νομού Ξάνθης, επικαλείται στο έγγραφό του ότι **τα χρυσόβουλα που επικαλείται η Μονή δεν περιλαμβάνουν τις παραλίμνιες περιοχές, αλλά μόνο το ιχθυοτροφείο και το νησάκι του Αγ. Νικολάου**. Ότι υπάρχουν χρυσόβουλα και σιγγίλια της Μονής που αφορούν τη Λίμνη Βιστωνίδα και αν εξετασθούν στο σύνολό τους, και όχι αποσπασματικά, διαπιστώνει κανείς ότι η ιστορική εξέλιξη των διεκδικήσεων της Μονής συρρικνώνεται με την πάροδο του χρόνο στα στενά όρια του ναού του Αγίου Νικολάου. Επιπλέον, **ο κ. Ξινίδης υποστηρίζει ότι ουδέποτε η μοναχοί του Βατοπεδίου άσκησαν διακατοχικές πράξεις στις εκτάσεις που ζητούν να τους αναγνωριστεί η κυριότητα,** πλην της νησίδας του Αγίου Νικολάου και της εκμετάλλευσης μέρους αλιευμάτων της λιμνοθάλασσας.

Ο κ. Φωτιάδης με το υπ' αριθμ. 9983/30-10-2003 έγγραφό του, άμεσα και αποτελεσματικά αναπέμπει για επανεξέταση στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο τις υπ' αριθμ. 26/1998, 17/2002 και 46/2002 γνωμοδοτήσεις του, υπό το πρίσμα νέων νομικών και πραγματικών περιστατικών και στοιχείων.

- *Ο Φωτιάδης, εγώ επιμένω, προέκυψε από τη δική μου έρευνα, έδωσε εντολή στον κ. Χειμώνα να μην κάνει τυπική παράσταση. Ο κ. Χειμώνας, προφανώς γιατί τέτοια εντολή πήρε, έκανε υπεράσπιση ουσίας και οι προτάσεις του ήταν ακλόνητες. Η μαρτυρία του ήταν ακλόνητη και αυτό προκύπτει και από το αποτέλεσμα του δικαστηρίου όπου οι δικαστές το δέχθηκαν και έμειναν ακλόνητοι παρ' ότι δεν είναι συνηθισμένο να πηγαίνουν κόντρα στην Πρόεδρό τους. (Ντάσκας 198, 4/11)*
- *Την αναπομπή τη θεωρώ θετικό. Γιατί παραπέμπει σε μία άλλη γνωμοδότηση, η οποία θεωρητικά θα μπορούσε να οδηγήσει και σε διαφορετικό αποτέλεσμα. (Ντάσκας 239, 4/11)*
- *Με την αναπομπή «παγώνει» μία προγενέστερη διοικητική πράξη. (Γιοβαννόπουλος 156, 5/11)*
- *Λέει ο κ. Φωτιάδης «θα το κάνω» και μάλιστα η εντολή για αντιδικία στο ΝΣΚ, λόγω του κατεπείγοντος, έρχεται πριν έρθει και η απόφαση αναπομπής. (Ξινίδης 17, 6/11)*

• *Η αναπομπή έδειχνε πολιτική βούληση ανατροπής των λαθών που είχαν προηγηθεί (Ξινίδης 58, 6/11)*

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Αλιβιζάτος στην από 4-12-2008 γνωμοδότηση που εκπόνησε περί των εννόμων συνεπειών που απορρέουν από την αναπομπή προς επανεξέταση της υπόθεσης από τον κ. Φωτιάδη, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι :**το σχολιαζόμενο έγγραφο αποτελούσε το κατά νόμον πρώτο βήμα για την ουσιαστική επανεκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης βάσει των νέων στοιχείων που προέκυψαν και, εντεύθεν, για την ενδεχόμενη ανάκληση της έγκρισης των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων.**

Συνέπεια των ανωτέρω και σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Χειμώνα που εκπροσώπησε το Ελληνικό Δημόσιο ήταν ότι ο κ. Χειμώνας είχε ξεκάθαρη εντολή προκειμένου να υπερασπιστεί τα συμφέροντα του Δημοσίου και να ζητήσει την απόρριψη της αγωγής της Μονής, **ανεξάρτητα από τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίου Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας.**

Πράγματι, **ο κ. Χειμώνας υπερασπίστηκε με σθένος τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, ως αν δεν υφίσταντο ποτέ οι γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου περί μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου.** Με τις προτάσεις του και τα έγγραφα που προσκόμισε **απέδειξε στο Δικαστήριο ότι η έκταση των 25.000 στρ. παραλίμνιων περιοχών, που διεκδικεί η Μονή, ανήκει στο Δημόσιο αλλά και σε ιδιώτες, κατόπιν διανομών για αποκατάσταση προσφύγων από το έτος 1930, αλλά και αναδασμών.** Περαιτέρω, **υποστηρίζει ότι από τα χρυσόβουλα που επικαλείται η Μονή δεν προκύπτουν κατά θέση, έκταση και όρια οι διεκδικούμενες παραλίμνιες εκτάσεις.** Η αναφορά κάποιων τοπωνυμίων στα χρυσόβουλα που ίσχυαν προ χιλιετιών, όπως το «του βου το πηγάδι» ή «Καλαμίτζι» ή « Άγιος Γεώργιος» ή « Άγιος Παντελεήμων» είναι συγκεχυμένη και αόριστη, ώστε να μην είναι δυνατόν να προσδιορίσουμε σε τι αναφέρεται. Ο κ. Χειμώνας υποστηρίζει με τις προτάσεις του ότι **ουδέποτε η Μονή άσκησε κάποια διακατοχική πράξη στις παραλίμνιες περιοχές, αλλά η μόνη διακατοχική πράξη που αναφέρεται στην αγωγή της Μονής είναι η αλιεία στη λίμνη (που ήταν ελεύθερη και δεν οδηγούσε σε κτήση δικαιωμάτων) και η τέλεση θρησκευτικών καθηκόντων στο νησάκι του Αγ. Νικολάου**.

Με τις μαρτυρικές καταθέσεις του κ. Πετούση και του κ. Τσουρή αποδείχθηκε περίτρανα ότι πρώτον, τα τοπωνύμια των χρυσοβούλων δεν συμπίπτουν με τη σημερινή διαμορφωθείσα κατάσταση καθώς έχει αλλάξει όλη η γεωγραφία του εδάφους και δεύτερον, ότι μεγάλη έκταση από αυτή που διεκδικεί η Μονή, δηλαδή η υστεροορρωμαϊκή και βυζαντινή τειχισμένη πόλη της Αναστασιούπολης και μετέπειτα

Περιθεώριο μετά των εντός αυτών περιλαμβανομένων χώρων και κτισμάτων, έχουν κηρυχθεί ως αρχαιολογικοί χώροι με την υπ' αριθμ. 4499/12-6-2964 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 239/Β/30-6-1964).

Μετά το τέλος της ακροαματικής διαδικασίας, η πεποίθηση ότι το Ελληνικό Δημόσιο θα κέρδιζε τη δίκη ήταν διάχυτη και εκφράστηκε ρητά από τους μάρτυρες και τον κ. Χειμώνα.

Μετά τις βουλευτικές εκλογές του Μαρτίου του 2004 αναλαμβάνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η κατάσταση που παραλαμβάνει η Νέα Δημοκρατία με την Κυβερνητική αλλαγή είναι η εξής:

1. **Η Μονή δεν διαθέτει νόμιμους τίτλους κυριότητας.**
2. **Εκκρεμεί δικαστική απόφαση επί της αγωγής της Μονής ακριβώς για την αναγνώριση της κυριότητας επί των παραλίμνιων περιοχών της λίμνης Βιστωνίδας.**
3. **Εκκρεμεί η απόφαση της διοίκησης επί της αναπομπής της υπόθεσης προς επανεξέταση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της λίμνης Βιστωνίδας, των νησίδων, των οχθών και των παραλίμνιων εκτάσεών της.**
4. **Επισημαίνεται ότι η ως άνω δικαστική απόφαση είχε εκδοθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά δεν είχε δημοσιευθεί.**

Γ. Μεθοδευμένη ακύρωση της ευνοϊκής υπέρ του Δημοσίου διαμορφωθείσας κατάστασης

Στις 20 Απριλίου του 2004 πραγματοποιείται η διάσκεψη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, κατά την οποία, με πλειοψηφία 2 προς 1, γίνεται δεκτή η αναγνωριστική αγωγή της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου μόνο κατά το μέρος που αφορά στην ιδιοκτησία των νησίδων Αντά Μπουρού, πλην της εκτάσεως της χερσαίας ζώνης του λιμένος Λάγους, Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντάνασσας. Η Πρόεδρος του Δικαστηρίου κα Μαρία Ψάλτη, η οποία μειοψήφησε, αναλαμβάνει να διατυπώσει και τεκμηριώσει τις δικές της θέσεις στην απόφαση.

Διαρρέει το αποτέλεσμα στον Ηγούμενο Εφραίμ. Και καθυστερεί τη δημοσίευση της απόφασης. Χαρακτηριστική και κρίσιμη είναι για το θέμα αυτό η κατάθεση του Μοναχού Ευδόκιμου, υπεύθυνου οικονομικών – λογιστηρίου της Μονής. Σε ερώτηση γιατί καθυστερούσε η έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου απάντησε ότι «μας είπαν (ο ηγούμενος και ο Αρσένιος) ότι καθυστερεί να βγει η απόφαση ....γιατί τα βρήκαμε» (με την Κυβέρνηση).

Σύμφωνα συνεπώς με την κατάθεση του Ευδόκιμου υπάρχει παρασκήνιο και συντονισμός. Επειδή ο ηγούμενος Εφραίμ είχε πληροφορηθεί από την Πρόεδρο του

δικαστηρίου κα Μαρία Ψάλτη την αρνητική για τη Μονή απόφαση του Δικαστηρίου, φρόντισε και πέτυχε, σε συνεργασία με την Κυβέρνηση την καθυστέρηση δημοσίευσής της. Στο μεταξύ μεθόδευσαν και πέτυχαν από κοινού ο κ. Εφραίμ και ο συντονιστής εκ μέρους της Κυβέρνησης κ. Ρουσόπουλος την μη έκδοση απόφασης και την δρομολόγηση των ανταλλαγών σε συνεννόηση με τους αρμόδιους Υπουργούς της Κυβέρνησης, στο πλαίσιο πάντα του κεντρικού συντονισμού και σχεδιασμού του όλου σκανδάλου.

Η απόφαση εν τέλει δημοσιεύθηκε μόλις στις 6 Νοεμβρίου 2008, κατόπιν εντολής του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου κ. Ι. Παπανικολάου (βλ. το από 29-10-2008 έγγραφό του προς την ήδη Εφέτη Αιγαίου, τότε Πρόεδρο του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης κ. Ψάλτη) και ενώ εκκρεμούν σοβαρότατες κατηγορίες σε βάρος της κ. Ψάλτη και του κ. Εφραίμ, εφόσον έχει ασκηθεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για παράβαση καθήκοντος και ηθική αυτουργία σ' αυτήν από τον Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αν. Κανελλόπουλο.

Μετά τη διάσκεψη του δικαστηρίου, τον Απρίλιο του 2004 η κοινωνία της Θράκης και βέβαια η Επιτροπή Αγώνα, στην οποία, πλην των άλλων, μετείχε και ο ήδη Υφυπουργός κ. Κοντός, πληροφορήθηκε την ευνοϊκή απόφαση για τα συμφέροντα του Δημοσίου.

Μετά από αυτό υπάρχει πρωτοφανής ταχύτητα και συντονισμένες ενέργειες ως προς την εξασφάλιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος από την Μονή:

20/5/04: απόρριψη αναπομπής Φωτιάδη από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο

Επτά ολόκληρους μήνες μετά την αναπομπή Φωτιάδη και μετά τη διάσκεψη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης (20-4-2004) κατά τη διάρκεια της οποίας λήφθηκε η θετική για τα συμφέροντα του Δημοσίου απόφαση, ενεργοποιείται το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων (ΓΣΔΚ) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, το οποίο μέχρι τότε απέχει ορθώς. Το ΓΣΔΚ στη συνεδρίασή του στις 20 Μαΐου 2004, και με την υπ' αρ. 26 Γνωμοδότησή του, αποφαίνεται ότι «δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης των υπ' αρ. 26/1998, 17/2002 και 46/2002 Γνωμοδοτήσεων...». Παραβλέπει τα νέα στοιχεία που προσκομίζονται με την επιστολή Ξινίδη, ήτοι νομικά και πραγματικά περιστατικά, στα οποία εν πολλοίς στηρίχθηκε και το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης. Η σύγκληση του ΓΣΔΚ με εντολή υπουργού και η προκλητική γνωμοδότησή του διατυπώνεται ενώ η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείο Ροδόπης έχει εκδοθεί για την αντιδικία μεταξύ Δημοσίου και Μονής, η οποία βεβαίως δημοσιεύθηκε μόλις πρόσφατα, γεγονός το οποίο αποδεικνύει ότι υπάρχει συντονισμός και έχουν αποφασισθεί κεντρικά οι ιδιαίτερα βλαπτικές για το Δημόσιο ανταλλαγές.

22/6/04: Με υπογραφή Δούκα «ενταφιάζεται» η αναπομπή Φωτιάδη χωρίς καν να επανεξεταστούν τα νέα στοιχεία

Ο κ. Δούκας, τότε αρμόδιος Υφυπουργός Οικονομικών, στις 7 Ιουνίου 2004, κάνει αποδεκτή την 26/20-05-2004 Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων ως ακολούθως: *«...υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου επί των νησίδων λίμνης Βιστωνίδας α) Αντά Μπουρού, β) Αγίου Νικολάου, γ) Παναγίας Παντάνασσας* ***και γενικά ολόκληρης της λίμνης*** *και των οχθών αυτής στους Ν. Ξάνθης και Ροδόπης.*

Η Ιερά Μονή Βατοπεδίου έχει ήδη καταθέσει στις 2 Ιουνίου 2004 αίτημα ενώπιον του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί υποβολής κοινής δήλωσης Δημοσίου και Μονής στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης, ώστε να μην εκδοθεί απόφαση επί της ήδη εκδικασθείσας μεταξύ τους αγωγής! Παραδόξως το αίτημα της Μονής φέρεται να έχει πρωτοκολληθεί με ημερομηνία την 1η Ιουνίου 2004!

17/6/04: Γνωμοδότηση Β' Τμήματος ΝΣΚ για δυνατότητα κατάργησης δίκης, παρά την μειοψηφία για άκυρη και παράνομη ενέργεια

Στις 17/06/2004 το Β' Τμήμα του ΝΣΚ δέχεται κατά πλειοψηφία το αίτημα της Μονής για υποβολή κοινής δήλωσης στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης, ώστε να μην εκδοθεί απόφαση επί της ήδη εκδικασθείσας αγωγής! Στην από 14-06-2004 εισήγησή του προς το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ο Εισηγητής Κ. Καποτάς, Νομικός Σύμβουλος, αποφαίνεται ρητά ότι *«...Η παρεχόμενη συναίνεση του Δημοσίου είναι φανερό ότι* ***δεν ενέχει αναγνώριση οποιουδήποτε τυχόν δικαιώματος της Ιεράς Μονής επί της επιδίκου εκτάσεως****, αλλ' ούτε και παραίτηση του Δημοσίου από οποιαδήποτε τυχόν δικαιώματά του επί των επιδίκων, ώστε να διαφοροποιούνται οι σημερινές πραγματικές θέσεις των επιδίκων μερών...»* .

Η από 17/6/2004 απόφαση αγνοεί την επισήμανση της μειοψηφίας ότι παραίτηση δεν χωρεί έγκυρα, όταν αναμένεται η έκδοση δικαστικής αποφάσεως.

22/6/04: Με νέα υπογραφή Δούκα δίνεται εντολή να καταργηθεί με παραίτηση του Δημοσίου η ήδη κερδισμένη δίκη!

Στις 22/06/2004 ο κ. Δούκας αποδέχεται την ανωτέρω Γνωμάτευση του Β' Τμήματος και το Δημόσιο «παραιτείται» από μία κερδισμένη, όπως απεδείχθη, δίκη. Είναι σαφές ότι ο Υφυπουργός γνωρίζει ότι η παραίτηση από τη δίκη είναι ενδεχομένως παράνομη, δεδομένης της γνώμης που είχε διατυπώσει η μειοψηφία. Καταθέτοντας ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής, ο κ. Δούκας δήλωσε ότι γνώριζε το περιεχόμενο της εισήγησης Καποτά!

23/6/04: courier με υπογραφή Διονυσόπουλου μεταφέρει την εντολή Δούκα στον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, μήπως και δεν προλάβουν οι ταγοί των

συμφερόντων του Δημοσίου... και εμποδιστούν οι μεθοδεύσεις τους από τη δημοσίευση της απόφασης της ήδη κερδισμένης δίκης.

Η αποδοχή από τον κ. Δούκα της ως άνω Γνωμάτευσης του Β' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αποστέλλεται με υπηρεσία ταχυ-αποστολής (courier) στο Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής και εντέλλεται ο κ. Χειμώνας να συντάξει και να υπογράψει το σχετικό με την κατάργηση της δίκης συμφωνητικό. Τόσο η εσπευσμένη αποστολή όσο και οι οδηγίες για άμεση σύνταξη και υποβολή της Κοινής Δήλωση περί παραιτήσεως από τη δίκη μαρτυρούν τη σπουδή προκειμένου να μην προλάβει την όλη διαδικασία τυχόν δημοσίευση της αρνητικής για τη Μονή αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Στις 25 Ιουνίου 2004 υποβάλλεται η Κοινή Δήλωση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης για μη έκδοση απόφασης από τους παρισταμένους κατά τη συζήτηση πληρεξουσίους των διαδίκων για μη έκδοση απόφασης.

Η αλληλουχία και η ταχύτητα των γεγονότων και ενεργειών, σε συνδυασμό με την ως άνω κατάθεση Ευδόκιμου, επιβεβαιώνει ότι η απόφαση του κ. Δούκα για την «κατάργηση» της δίκης εντάσσεται στο πλαίσιο του συνολικού κεντρικά κατευθυνόμενου και συντονιζόμενου σχεδίου, δεδομένου ότι λογικά και πολιτικά ο κ. Δούκας δεν θα μπορούσε να πάρει μόνος του τέτοια ευθύνη. Λαμβανομένης μάλιστα υπόψη της αίτησης της Μονής, που υποβάλλεται αμέσως μετά στον κ. Τσιτουρίδη (βλ. πιο κάτω την από 10-7-2004 επιστολή του κ. Εφραίμ στον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) με αίτημα την αποζημίωσή της ή ανταλλαγές, καθίσταται εύλογο ότι έχει ήδη προαποφασιστεί και σχεδιασθεί το σύνολο του σκανδάλου των ανταλλαγών και υπήρχε σταδιακή προώθησή του.

Μαρτυρικές καταθέσεις

Σχετικά με τη διαδικασία κατάργησης της δίκης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Μονής Βατοπεδίου οι τοποθετήσεις των μαρτύρων που εξέτασε η Εξεταστική Επιτροπή είναι καταπέλτης. Επισημαίνουν τόσο την παρανομία της, όσο και το ενδεχόμενο δόλου, αφού υπήρχε ήδη διάχυτη πληροφόρηση ότι η Μονή είχε «χάσει» τη δίκη.

Δεν μου έχει τύχει να ζητεί η ενάγουσα μη έκδοση απόφασης (Κεφάλα 280 3/11)

Η απόφαση είχε γίνει γνωστή σχεδόν σε όλη την περιοχή. Θεωρώ αδιανόητο να μην ήξεραν, ιδιαίτερα οι ασχολούμενοι με αυτήν την υπόθεση, τα Υφυπουργεία, οι Υφυπουργοί, οι υπηρεσιακοί παράγοντες, το αποτέλεσμα της διάσκεψης των δικαστών. Άρα το γνώριζαν, έδωσαν κάτι το οποίο είχαν ήδη κερδίσει. Είχε ήδη κερδίσει το Δημόσιο την αποβολή της Μονής από κάθε ιδιοκτησιακό δικαίωμα, εκτός από ένα μικρό, όπου αναγνώρισαν χίλια περίπου στρέμματα από τη λιμνοθάλασσα

και προσποιούνται ότι δεν γνωρίζουν το αποτέλεσμα τη απόφασης και κάνουν το συμβιβασμό. Αυτό το θεωρώ εγκληματικό. (Ντάσκας 166, 4/11)

Η δήλωση των μερών δεν θεωρείται τρόπος κατάργησης της δίκης. Στην φάση που ήταν η υπόθεση θεωρώ ότι δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη από το δικαστήριο. (Σακάλογλου 9-10, 4/11)

Υπηρεσιακά από τον Απρίλιο 2004 ήταν γνωστό ότι είχε γίνει διάσκεψη (Σακάλογλου 23, 4/11)

Είναι εξαιρετικό μετά που θα εκδικαστούν οι υποθέσεις να υποβάλλονται δηλώσεις για να μην εκδοθούν αποφάσεις. Εγώ στα 15 χρόνια που είμαι δικαστής θυμάμαι, εκτός από τη συγκεκριμένη, άλλες δύο φορές (Σακάλογλου 33, 4/11)

Μία απόφαση που έχει κριθεί και έχουν αποφασίσει δικαστές δεν μπορεί να την καταργεί ο οποιοσδήποτε (Σακάλογλου 71. 4/11)

Η απόφαση περί μη έκδοσης απόφασης δεν είναι συμβιβασμός. Εάν θεωρούνταν συμβιβασμός, θα θεωρούνταν η δίκη καταργημένη και δεν θα εκδιδόταν απόφαση *(Σακάλογλου 86, 4/11)*

Στο περιεχόμενο των προτάσεών μου προβάλλω και την ένσταση ίδιας κυριότητας, αντικρούω όλα τα επιχειρήματα της Μονής από τα χρυσόβουλα (Χειμώνας 190, 4/11)

Με την αποδοχή περί μη έκδοσης απόφασης ένοιωσα ότι πήγε χαμένος ο αγώνας. Νομίζω ότι έπρεπε να συνεχίσει το δρόμο το δικαστικό. (Χειμώνας 197, 4/11)

Με τη δήλωση περί μη έκδοσης απόφασης ένοιωσα έκπληκτος (Γιοβαννόπουλος, 115. 5/11)

Με την αίτηση για μη έκδοση απόφασης θα μπορούσε να υποθέσει κανείς, ότι χάνει η ενάγουσα (Γιοβαννόπουλος 124. 5/11)

Θεωρώ ότι οι συνάδελφοι δεν γνώριζαν αυτά που βγήκαν στη συνέχεια, διότι αν τα γνώριζαν θα ήταν αδιανόητο να προβούν σε αυτήν τη συναίνεση, Συναινούμε όταν δεν προσδοκούμε συμφέρον από την έκβαση της δίκης (Κρόμπας 184, 5/11)

Το αίτημα της Μονής ήταν απαράδεκτο, διότι υπεβλήθη μετά από επτάμηνο από τη συζήτηση της υποθέσεως (Κιούσης, 303 11/11)

Υπήρχαν εύλογες πιθανότητες να δικαιωθεί το Δημόσιο, υπήρχε διάχυτη ατμόσφαιρα ότι το Δημόσιο είχε δίκιο. Η συναίνεση του Δημοσίου ήταν μια προφανώς βλαπτική ενέργεια για τα συμφέροντα του Δημοσίου (Ξινίδης, 86-87, 6/11)

Είναι απιστία του Δημοσίου η οπισθοχώρηση (από τη δίκη), παρά την πολύ ισχυρή του θέση. (Ξινίδης 135, 6/1)

Αν έχουν κάνει διάσκεψη, κακώς δέχθηκαν την αίτηση (Καποτάς 109, 13/11)

Ο κος Αληφακιώτης, πρώην ΓΓ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επί των ημερών υπουργίας του κ. Τσιτουρίδη, κατέθεσε, στις 14/11/08, στην Εξεταστική Επιτροπή ότι:

(α) **<u>Όταν η ΝΔ ανέλαβε την εξουσία, η Βιστωνίδα ανήκε στο Δημόσιο</u> και αυτή ήταν η άποψη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επί Τσιτουρίδη.**

«Ερ.: Τα διεκδικούσε ή τα είχε πάρει η Μονή Βατοπεδίου; Απ.: Όχι, τότε δεν τα είχε πάρει, τα διεκδικούσε.»

«Ερ.: Η άποψη του Υπουργείου Γεωργίας ποια ήταν; Ήταν ότι ανήκε στη Βιστωνίδα (προφανώς εννοεί: Μονή Βατοπεδίου) ή ότι ανήκε στο Δημόσιο; Απ: Τουλάχιστον αν κρίνω μόνο από τον κ. Τσιτουρίδη, διότι με τον κ. Μπασιάκο δεν είχα κάνει συζήτηση, ούτε με τον κ. Κοντό, ο κ. Τσιτουρίδης πίστευε ότι ανήκει στο Δημόσιο». (σελ. 19 Πρακτικών Εξεταστικής συνεδρίαση 14-11-08).

Παραπλάνηση και εμπαιγμός των πολιτών της Ξάνθης

Όταν οι τοπικοί παράγοντες της Ξάνθης πληροφορούνται το γεγονός της κατάργησης της δίκης, αντιδρούν και ζητούν συνάντηση με αρμοδίους.

Την 5η Ιουλίου 2004 συναντώνται διαδοχικά με τους κ. κ. Παυλόπουλο και Δούκα, παρουσία του τότε Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κοντού και, όπως φαίνεται από τις καταθέσεις των μαρτύρων, αρχίζει ένας άνευ προηγουμένου εμπαιγμός.

Ο κ. Παυλόπουλος διαβεβαίωσε τους συνομιλητές του ότι θα πρυτανεύσει η νομιμότητα(μια νομιμότητα που έχει ήδη καταπατηθεί).

Ο κ. Δούκας δηλώνει προσχηματικά ότι έχει άγνοια για το θέμα, παρά το γεγονός ότι ήδη έχει αποδεχθεί τις σχετικές Γνωμοδοτήσεις και ζητάει την προσκόμιση και άλλων στοιχείων, ενώ ήδη αυτά υπήρχαν και ενσυνείδητα αγνοήθηκαν.

Ο κ. Κοντός, στην αρμοδιότητα του οποίου ήταν η εποπτεία της πολιτικής γης, έδειχνε να ενημερώνεται κατά τη συνάντηση αυτή και παρίστανε τον ενδιάμεσο, ενώ ήταν γνώστης τόσο του παρελθόντος της υπόθεσης όσο και των κυβερνητικών σχεδιασμών για την τελική της έκβαση!

Στις 10 Ιουλίου 2004, ο ηγούμενος της Ι. Μ. Βατοπεδίου κ. Εφραίμ με επιστολή του προς τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Τσιτουρίδη αιτείται την ανταλλαγή εκτάσεων μεταξύ Δημοσίου και Μονής. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην επιστολή αυτή στην πρόταση του Εφραίμ συμπεριλαμβάνονται τα εξής: *«Όσες εκτάσεις περιλαμβάνονται στα όρια του από 25-10-2002 τοπογραφικού διαγράμματος του τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη και έχουν διανεμηθεί σε αγρότες ή πρόκειται να διανεμηθούν ή επιθυμεί το Δημόσιο να τις κρατήσει, το Δημόσιο μπορεί να τις ανταλλάξει- με ειδική επί τούτου σύμβαση μεταξύ της Μονής και του Δημοσίου- με ίσης αξίας δημόσια κτήματα ή με καταβολή εκ μέρους του Δημοσίου του αντιτίμου της αξίας τους.».*

Η επιστολή αυτή, που απεστάλη αμέσως μετά την κατάργηση της δίκης, επιβεβαιώνει την ύπαρξη του σχετικού σχεδίου, το οποίο συντονίζεται κεντρικά και το οποίο φαίνεται να προσκρούει στον κ. Τσιτουρίδη, όπως προκύπτει από τις

ιδιόγραφες σημειώσεις του επί του ως άνω εγγράφου (με τις οποίες ζητά νομοθετική ρύθμιση και πολιτική κάλυψη).

Επιστολή Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων

Στις 14 Ιουλίου 2004 οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων Ροδόπης, Αλεξανδρούπολης και Ξάνθης αποστέλλουν επιστολή στον Υφυπουργό Οικονομικών Πέτρο Δούκα με την οποία διαμαρτύρονται για την αιφνίδια κατάργηση, όπως αναφέρουν, της δίκης, με ταυτόχρονη δήλωση της ενάγουσας Μονής και του Ελληνικού Δημοσίου ότι δεν επιθυμούν την έκδοση απόφασης, και τον ενημερώνουν για τις ποινικές και πολιτικές ευθύνες που ενέχει η απόφασή του να εγκρίνει τη Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου να μην προβάλει το Ελληνικό Δημόσιο δικαιώματα επί των διεκδικούμενων εκτάσεων.

Την 6η Σεπτεμβρίου 2004 ο Μητροπολίτης, ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος Ξάνθης, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης, ο Δήμαρχος Βιστωνίδας και ο κ. Κοντός, τότε υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, επισκέπτονται τον Πρόεδρο του Ν. Σ. Κ. Μάλιστα στη συνάντηση αυτήν ο παριστάμενος και αρμόδιος, ως έχων την αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, Υφυπουργός κ. Αλ. Κοντός ανέλαβε τη δέσμευση να καταθέσει νέο αίτημα για αναπομπή της τελευταίας Γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, ενώ ήδη είχε ληφθεί η πολιτική απόφαση για τις ανταλλαγές.

Μετά τη συνάντηση με τον Πρόεδρο του Ν. Σ. Κ., ο κ. Κοντός μεθοδεύει τον αποκλεισμό από τη συνάντηση που θα ακολουθούσε με τον κ. Ρουσόπουλο του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης και του Δημάρχου Βιστωνίδας, που είναι γνωστό ότι πρόσκεινται πολιτικά στο ΠΑΣΟΚ. Η συνάντηση αυτή τηρείται μυστική και αποκαλύπτεται στους πολίτες της Ξάνθης δύο μέρες μετά με επιστολή του Νομάρχη Ξάνθης Γ. Παυλίδη στην εφημερίδα «ΜΑΧΗΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ».

Μαρτυρικές καταθέσεις

Στην είσοδο του κτιρίου μας ενημερώνει ο κ. Κοντός ότι δεν μπορεί να γίνει συνάντηση με τον κ. Ρουσόπουλο ... Μέχρι που δόθηκαν οι καταθέσεις στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών πρόσφατα, κανείς στην Ξάνθη δεν είχε παραδεχτεί δημόσια ότι η συνάντηση αυτή έγινε. (Ξινίδης 30, 6/11)

Ο Μητροπολίτης μου είπε ότι στη συνάντησή τους με το Ρουσόπουλο, αυτός τους είπε ότι το θέμα της ιδιοκτησίας έχει λήξει. Το μόνο που μπορεί να γίνει από εδώ και μπρος είναι, αν δεν τους θέλετε εκεί πάνω, να τους τα δώσουμε κάπου αλλού. (Ξινίδης 90, 6/11)

Δ. Λήψη απόφασης για ανταλλαγή της Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων

Η απόφαση περί ανταλλαγών

Καθίσταται πλέον προφανές ότι όταν πραγματοποιήθηκε η εν λόγω συνάντηση του κ. Ρουσόπουλου με τους εκπροσώπους των φορέων της Ξάνθης, στην οποία μετείχαν ο Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Παντελεήμων, ο Υφυπουργός κ. Κοντός, ο Βουλευτής κ. Τσαλίδης, ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος Ξάνθης κ. κ. Παυλίδης και Στυλιανίδης, έχει ήδη αποφασισθεί το σχέδιο των ανταλλαγών. Σύμφωνα με την κατάθεση του δημάρχου κ. Στυλιανίδη ενώπιον της Εισαγγελέως Εφετών κ. Σπυροπούλου:

«Ενημερώσαμε και τον κ. Ρουσόπουλο για την υπόθεση και του εκφράσαμε την πλήρη αντίθεση και την προσωπική μας, αλλά και των τοπικών κοινωνιών της Ξάνθης. ... για την αντίθεσή μας αυτή και για την αναταραχή και τον αναβρασμό που είχε προκληθεί στην περιοχή μας μετά την παραίτηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου από το ως άνω δικαστήριο.

Μας άκουσε με προσοχή και μας εξέφρασε την άποψη ότι <u>δεν θα πρέπει να διαταραχθούν οι σχέσεις της Μονής Βατοπεδίου με την τοπική Εκκλησία και τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής</u>. Εμείς του ζητήσαμε βέβαια να ενημερώσει τους αρμόδιους υπουργούς, που αυτός άλλωστε ήταν και ο σκοπός μας».

Το γεγονός αυτό πιστοποιεί ότι το σχέδιο των ανταλλαγών της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και των παραλίμνιων περιοχών με άλλα ακίνητα ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου, όταν πραγματοποιήθηκε η προαναφερόμενη σύσκεψη, είχε ήδη αποφασισθεί και είχε αποκλεισθεί το ενδεχόμενο των ανταλλαγών της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων με άλλα ακίνητα ευρισκόμενα στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης.

Αυτό που απέμενε ήταν να μεθοδευτεί ο τρόπος της ανταλλαγής, να υποδειχθούν εκτάσεις σε άλλες περιοχές της χώρας και μάλιστα με τρόπο τέτοιο που η Μονή να αποκομίσει τεράστια κέρδη.

Για τον σκοπό αυτό ζητούνται γνωμοδοτήσεις, επιλέγονται εκτάσεις «φιλέτα» και περιοχές, οι οποίες λόγω της φύσης τους (πχ δάση) δεν έχουν καμία εμπορική αξία, όταν όμως αποχαρακτηρίζονται με γνωμοδοτήσεις και υπουργικές αποφάσεις αποκτούν τεράστια εμπορική αξία εν αντιθέσει με τη Λίμνη, για την οποία φροντίζουν επίσης με διάφορες μεθοδεύσεις να αυξήσουν την αξία της.

Η φάση της έναρξης των μεθοδεύσεων των ανταλλαγών οριοθετείται χρονικά από την αποστολή της επιστολής στις 10 Ιουλίου 2004 του ηγουμένου της Ι. Μ. Βατοπεδίου κ. Εφραίμ προς τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Τσιτουρίδη, με την οποία αιτείται την ανταλλαγή εκτάσεων μεταξύ Δημοσίου και Μονής. Και

συγκεκριμένα αναφέρει: *«όσες εκτάσεις .....έχουν διανεμηθεί σε αγρότες ή πρόκειται να διανεμηθούν ή επιθυμεί το Δημόσιο να τις κρατήσει, μπορεί να τις ανταλλάξει -με ειδική επί τούτου σύμβαση μεταξύ Μονής και Δημοσίου- με ίσης αξίας Δημόσια κτήματα ή με καταβολή εκ μέρους του Δημοσίου του αντιτίμου της αξίας τους».*

Στο έγγραφο της παραπάνω επιστολής ο κ. Τσιτουρίδης με ιδιόχειρη σημείωσή του αναφέρει: «κ Αληφακιώτη να προχωρήσετε στη διευθέτηση του θέματος. Ενημέρωσή μου.»

Στη συνέχεια όμως, ο ίδιος ο κ. Τσιτουρίδης σημειώνει ιδιοχείρως στο ίδιο έγγραφο, ότι για να γίνουν οι ανταλλαγές αυτές χρειάζεται «σύμβαση, νομοθετική διάταξη, γνωμοδότηση, πολιτική βούληση». Και όχι απλή σύμβαση, όπως προτείνει ο Εφραίμ στην επιστολή του.

Όπως φαίνεται, ο κ. Τσιτουρίδης διστάζει να προχωρήσει σε ανταλλαγές με τον τρόπο της απλής σύμβασης που του υποδεικνύεται.

Στις συσκέψεις που ακολουθούν και συγκεκριμένα στη συνάντηση των φορέων της Ξάνθης με τον Ρουσόπουλο την 6η-9- 2004, από την οποία αποκλείσθηκαν τεχνηέντως ο Αθ. Ξινίδης, πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης και ο κ. Τσολακίδης, δήμαρχος Βιστωνίδας που «κατά τύχη» πρόσκεινται στο ΠΑΣΟΚ, όπου παρευρίσκεται και ο υφυπουργός κ. Κοντός, ο κ. Τσιτουρίδης δεν καλείται καν να παραβρεθεί.

Ο κ. Τσιτουρίδης ως αρμόδιος Υπουργός επί των ανταλλαγών παραιτείται στις 22 Σεπτεμβρίου 2004 και αναλαμβάνει το χαρτοφυλάκιο ο κ. Μπασιάκος, έως τότε Υφυπουργός.

Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του τον Οκτώβριο του 2004, ο νέος Υπουργός δέχεται τηλεφώνημα εκ μέρους του κ. Ρουσόπουλου σχετικά με το ζήτημα της Μονής Βατοπεδίου και ακολούθως ενημερώνει τον τότε Υπουργό Επικρατείας για την εξέλιξη της υποθέσεως και τις επόμενες ενέργειές του, προφανώς πιστοποιώντας μ' αυτήν του την ενέργεια ότι αντελήφθη την υπόθεση της παρέμβασης και το τηλεφώνημα του κ. Ρουσόπουλου ως εντολή «άνωθεν» και τον ίδιο ως έχοντα ειδικό ρόλο, δηλαδή ως συντονιστή της υπόθεσης, λέγοντάς του ότι με βάση την εντολή κίνησε τη λύση στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αργότερα παραιτείται και ο Γ. Γ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Αληφακιώτης.

Η Γνωμοδότηση 15/2005 του ΝΣΚ

Δύο μόλις μήνες μετά την ανάληψη καθηκόντων του νέου υπουργού, του κ. Μπασιάκου, στις 1/12/04 υποβάλλεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης το ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για το αν είναι δυνατόν **με υπουργική**

απόφαση (και όχι με νόμο, όπως ανέφερε η Ολομέλεια του ΝΣΚ στην 111/2000 Γνωμοδότηση) **να δρομολογήσουν την ανταλλαγή της Λιμνοθάλασσας.**

Η διαδικασία των ανταλλαγών αρχίζει με την έκδοση της Γνωμοδότησης ΝΣΚ με αρ. 15 του 2005 (συνεδρίαση της 9ης Δεκεμβρίου 2004), με την οποία το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. αγνοεί παρανόμως την Γνωμοδότηση 111/2000 της Ολομέλειας του οργάνου και γνωματεύει θετικά περί της δήθεν μη ύπαρξης κωλύματος για την έκδοση Υπουργικής Απόφασης σχετικά με την ανταλλαγή παραλιμνίων εκτάσεων με άλλες ιδιοκτησίες του Δημοσίου εκτός των Νομών Ξάνθης & Ροδόπης.

Στις 14/1/05 ο υπουργός κ. Μπασιάκος αποδέχεται την Γνωμοδότηση

Η Υπουργική Απόφαση - φάντασμα

Με βάση και άλλοθι την ως άνω Γνωμοδότηση, την οποία κάνει δεκτή ο τότε Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκος εκδίδει στις 25 Ιανουαρίου 2005 την 3822/2005 Υπουργική Απόφαση, η οποία ούτε δημοσιεύεται στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης, ούτε επισυνάπτεται, ως όφειλε, στα συμβόλαια ανταλλαγών, που επακολούθησαν.

Η απόφαση δε αυτή εκδίδεται κατευθείαν από το γραφείο του Υπουργού κ. Μπασιάκου και υπογράφεται αποκλειστικά από αυτόν και όχι από την αρμόδια Διεύθυνση Πολιτικής Γης από την οποία έπρεπε να εκδοθεί η απόφαση, με συνυπογράφοντα τον τότε υφυπουργό κ. Κοντό, στον οποίο σύμφωνα με την απόφαση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων είχαν μεταβιβασθεί οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης.

Μέσα σε 56 μέρες (μεσολαβούντων και των Χριστουγέννων) είχαν ξεκαθαρίσει το θέμα των ανταλλαγών. Ενέργειες πέρα για πέρα στοχευμένες και με ταχύτατες διαδικασίες, τέτοιες που ποτέ μέχρι σήμερα δεν έχει τύχει Έλληνας πολίτης και κανένας άλλος φορέας.

Με την παραπάνω απόφαση και την μεταγενέστερη ΚΥΑ με αρ. 16651/26-7-2005 το «έργο» των ανταλλαγών ανατίθεται στην Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου, η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εμπίπτει στην ευθύνη του κ. Δούκα, αλλά και του κ. Αλογοσκούφη, μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2007.

Η συνεννόηση και η συνεργασία μεταξύ των δύο Υπουργών είναι δεδομένη.

Γιατί ανατέθηκαν οι ανταλλαγές στην ΚΕΔ

Η ανάθεση των ανταλλαγών στην Κ. Ε. Δ. αποτελεί ενσυνείδητη μεθόδευση προκειμένου να εξασφαλισθεί α) ο κεντρικός έλεγχος των ανταλλαγών και β) η μυστικότητα της μεθόδευσης, καθώς, αν οι ανταλλαγές υλοποιούνταν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, θα έπρεπε να διενεργηθεί μέσω της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης σε συνεργασία με τις ανάλογες Διευθύνσεις των Νομαρχιακών

Αυτοδιοικήσεων της χώρας, με άμεσο αποτέλεσμα τη δημοσιοποίησή της υπόθεσης (πράγμα το οποίο θα έκανε γνωστή τη μεθόδευση) και την εμπλοκή υπηρεσιών όπως των Διευθύνσεων Δασών, Αρχαιολογικών υπηρεσιών, πολεοδομικών υπηρεσιών κλπ

Με την ανάθεση στην ΚΕΔ επιτυγχάνεται ακόμη η διεκπεραίωση μέσω μιας συμβολαιογράφου, ενός τοπογράφου, ενός δικηγορικού γραφείου Αθηνών και των δικηγόρων της Νομικής Υπηρεσίας της ΚΕΔ , αντί των δικηγόρων των επιμέρους Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Η συστηματική προσπάθεια κεντρικού ελέγχου και αδιαφανούς δράσης επιβεβαιώνει την μεθόδευση των πολιτικών προϊσταμένων.

Με την ανάθεση στην ΚΕΔ μεθοδεύονται στη συνέχεια και άλλες διαδικασίες, πολλές φορές παράτυπες, που εξυπηρετούν όμως τα συμφέροντα της Μονής. Έτσι, αντί να δημοπρατηθούν, τα ακίνητα ανταλλάσσονται αδιαφανώς και ανατίθεται η εκτίμηση της αξίας τους στο ΣΟΕ, το οποίο εκτιμά τα προς ανταλλαγή οικόπεδα με χαμηλό τίμημα, ενώ υπερεκτιμά τη Λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις. Αποφεύγεται η εκτίμηση από τις κατά τόπους Δ.Ο.Υ.

Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Σκιαδάς υποδεικνύει τις προς ανταλλαγή εκτάσεις, συνεπώς είναι απόλυτα γνώστες τόσο αυτός όσο και οι αρμόδιοι Υπουργοί του τί ακριβώς επιδιώκεται από τις ανταλλαγές αυτές.

Με στοχευμένες και συντονισμένες αποφάσεις και κατευθυντήριες γραμμές οι αρμόδιοι Υπουργοί και Υφυπουργοί κ.κ. Μπασιάκος, Κοντός και Δούκας συμπράττουν στο όργιο των ανταλλαγών. Για να επιτευχθεί αυτό φρόντισαν, μεταξύ άλλων, να αποχαρακτηρίσουν δάση, να ζητήσουν και να αποδεχτούν Γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου, αλλά και ατομικές Γνωμοδοτήσεις. Χρειάστηκε να αγνοήσουν και να παρακάμψουν τις αντιρρήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και άλλες φορές να επιτύχουν συναίνεση με εκφοβισμό υπαλλήλων (συνέντευξη κας Μαντέλη στην εφημερίδα «Το Πρώτο Θέμα», Κυριακή 7-12-04), η οποία είπε επί λέξει: . «Αν δεν έκανα τις ανταλλαγές, θα μετακινιόμουν και θα κατηγορούμουν για απείθεια. Εγώ υπηρεσιακός παράγοντας ήμουν, εντολές εκτελούσα. Δεν λειτουργούσα αυτοβούλως», και ξεκαθαρίζει: «Εάν δεν έκανα κάτι εγώ καλά, είχα και προϊσταμένους από πάνω μου. Είχα και γενικό γραμματέα και έναν υπουργό. Θα έπρεπε να μου πουν "σταμάτα. Εδώ κάνεις λάθος". Προϊστάμενοι υπουργοί μου ήταν οι κύριοι Μπασιάκος και Κοντός. Αν έκανα κάτι παράνομο, δεν θα έπρεπε να με σταματήσουν και να μου πουν "τι κάνεις;"».).

Μαρτυρικές καταθέσεις

Ο μάρτυρας κ. Κωνσταντίνος Γκράτζιος, Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ, κατέθεσε στις 21/11/08, στην Εξεταστική Επιτροπή, μεταξύ άλλων ότι:

Στις ανταλλαγές η ΚΕΔ δεν λειτούργησε αυτόβουλα, αλλά κατόπιν εντολής των κ. Μπασιάκου και Δούκα.

« Δεν θα είχαμε αυτήν την εντολή να κάνουμε οτιδήποτε. Η ΚΕΔ δεν μπορεί αυτόβουλα να κινηθεί»

Και ότι στις λίστες ακινήτων που τους έστειλε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, προκειμένου να προχωρήσουν στις ανταλλαγές με τις εκτάσεις στη Βιστωνίδα, τα ακίνητα ήταν προεπιλεγμένα από το Υπουργείο και είχαν σημειωθεί με κύκλους.

« ήταν ακίνητα τα οποία ήταν κυκλωμένα στις καταστάσεις, αυτά τα οποία η ΚΕΔ έπρεπε να στείλει στο ΣΟΕ...» (Πρακτικά Εξεταστικής 21/11/08)

Ο κ. Βαρδάκος, νομικός σύμβουλος της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου, στις 1/12/08, κατά την εξέτασή του ως μάρτυρας στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής, κατέθεσε μεταξύ άλλων ότι:

- *Η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου εκτελούσε κυβερνητικές εντολές και συγκεκριμένα εντολές των κ.κ. Μπασιάκου και του κ. Δούκα!*
- *Ο Μοναχός Αρσένιος είχε κληθεί και σε συνεδριάσεις Διοικητικών Συμβουλίων της ΚΕΔ σχετικά με τις ανταλλαγές.*

Μάλιστα, ο μάρτυρας ανέγνωσε Πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔ (21/7/5), όπου είχε κληθεί και ο Μοναχός Αρσένιος και από τα οποία προκύπτει ότι τα επίμαχα ακίνητα είχαν **προεπιλεγεί** από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ήδη πριν την 21η Ιουλίου 2005.

Ο κος Αληφακιώτης, πρώην Γ. Γ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επί Τσιτουρίδη, κατέθεσε ότι **ο κ. Τσιτουρίδης ήταν αντίθετος στο σχεδιασμό των ανταλλαγών και ο ίδιος ΔΕΝ θα υπέγραφε τις υπουργικές αποφάσεις για τις ανταλλαγές.**

«Ερ: Είναι αλήθεια αυτό το οποίο έχει γραφτεί, έχει ακουστεί, ότι ο κ. Τσιτουρίδης ήταν αντίθετος προς αυτό το οποίο έγινε μετά; Δηλαδή αρνήθηκε αυτό το σχεδιασμό των ανταλλαγών. Απ: Ναι. Νομίζω πως ναι. Γιατί ξέρετε ο κ. Τσιτουρίδης νοιαζόταν για τους αγρότες οι οποίοι κατέχουν τα παραλίμνια εδάφη ...» (σελ. 17 Πρακτικών Εξεταστικής συνεδρίαση 14-11-08).

«Ερ. Δηλαδή, κύριε μάρτυς, μου λέτε, σύμφωνα με αυτά που γνωρίζετε, ότι αν ήταν ο κ. Τσιτουρίδης στη θέση του κ. Μπασιάκου δεν θα υπέγραφε τις Υπουργικές Αποφάσεις για τις ανταλλαγές. Αυτό πιστεύετε; Απ.: Αυτό πιστεύω.» (σελ. 18 , 14-11-08).

«Αυτές οι Υπουργικές Αποφάσεις προς την ΚΕΔ ενέχουν τον χαρακτήρα της εντολής»

«... η εντολή ήταν να δοθούν ως ανταλλάγματα με περιουσιακά στοιχεία της Μονής Βατοπεδίου»

Οι συνέπειες των ανταλλαγών

Ο κ. Στίκας, Νομικός Σύμβουλος Διοικητικού και Οικονομικών Υπηρεσιών της ΚΕΔ, ο οποίος ουσιαστικά αναπλήρωσε τον κ. Ζερβουδάκη, παριστάμενος στα τελευταία συμβόλαια ανταλλαγών, κατέθεσε την 17/11/08 στην Εξεταστική Επιτροπή, μεταξύ άλλων, και **επιβεβαίωσε τη ζημία του Δημοσίου από τις μεθοδεύσεις των ανταλλαγών, σημειώνοντας ότι η δημοπρασία ήταν πιο συμφέρουσα λύση για το Δημόσιο. Είπε, μάλιστα, ότι θα μπορούσαν πράγματι να γίνουν δημοπρασίες αντί για ανταλλαγές και στις δημοπρασίες θα κατατίθενται προσφορές που μπορεί να ήταν μεγαλύτερες από την εκτίμησή του ΣΟΕ, ενώ σημείωσε ότι οι δημοπρασίες θα μπορούσαν να ολοκληρωθούν σε διάστημα από δύο έως έξι μήνες.**

«Ερ: Είπατε πριν ότι αν γινόταν δημοπρασία, πιθανόν το Δημόσιο να έπαιρνε περισσότερα. Απ: Το είπα, βεβαίως. Δεν το αναιρώ..» (Σελ. 74 Πρακτικών Εξεταστικής 17/11/08)

Ο μάρτυρας κ. Γκασούκας, δικηγόρος που υπηρετεί με παγία αντιμισθία στην ΚΕΔ, κατέθεσε 19/11/08, στην Εξεταστική Επιτροπή, μεταξύ άλλων, ότι:

Θεωρεί μη σύννομη την αδημοσίευτη στα ΦΕΚ Υπουργική Απόφαση 3822/05 για τις ανταλλαγές.

(Ερ. Αυτή η μη δημοσίευση ήταν σύννομη τότε; Προβλεπόταν από το θεσμικό πλαίσιο; Απ: Δεν νομίζω. Όλες οι Υπουργικές αποφάσεις δημοσιεύονται. Είναι γενικός κανόνας.) (σελ. 19 Πρακτικών Εξεταστικής συνεδρίαση 14-11-08).

Ο κ. Μητρόπουλος, Διευθυντής Διαχείρισης Ακινήτων στην ΚΕΔ, την 18-11-08 στην Εξεταστική Επιτροπή, είπε μεταξύ άλλων:

(α) **Απέδωσε το σύνολο των ευθυνών για τις οργιώδεις ανταλλαγές στον εντολέα της ΚΕΔ, δηλαδή την αρμόδια πολιτική ηγεσία της Κυβέρνησης Καραμανλή**, που με τις εντολές της δέσμευσε την Κτηματική Εταιρεία, σημειώνοντας χαρακτηριστικά ότι **η επιλογή των ακινήτων έγινε βάσει πινάκων με σημειωμένα ήδη τα ακίνητα που εστάλησαν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης** και στους οποίους **περιλαμβάνονται, ως σημειωμένα, και ακίνητα που ανήκαν σε ιδιώτες**, αλλά παρ' όλα αυτά περιλήφθηκαν στα αρχικά συμβόλαια των ανταλλαγών!!!

*«Η διαδικασία έγινε, όπως είπα, με βάση συγκεκριμένες υπουργικές αποφάσεις που κατά την άποψη και του νομικού μας συμβούλου **δεν αφήνουν περιθώρια στην***

Κτηματική Εταιρεία, ως ανώνυμη εταιρεία, εντολοδόχο του Υπουργείου Οικονομικών, να κάνει διαφορετικά. Ο εντολέας μας πάντα είναι η πολιτική ηγεσία *για να κάνουμε τις δουλειές μας σαν κτηματική εταιρεία.» (Πρακτικά Εξεταστικής 18-11-08)*

*«**Αυτά (δηλ. τα ακίνητα που ανταλλάχθηκαν) επελέγησαν με ευθύνη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με σαφείς διαδικασίες και με πίνακες που ήλθαν**. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξαν και λάθη. Πρέπει να σας πω – το γνωρίζετε άλλωστε – ότι **κάποια ακίνητα τα οποία αντηλλάγησαν είχαν ήδη εκχωρηθεί σε ιδιώτες**.»*

*«Η υπουργική απόφαση συνοδευόταν από έναν πίνακα, στα πλαίσια του οποίου μπορούσαμε να κινηθούμε. **Όμως, ειδικότερα για κάποια ακίνητα, υπήρξε ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΗ** δεδομένου…» (Σελ. 105-106 Πρακτικά Εξεταστικής 18-11-08)*

(β) Εντόπισε **τρεις φάσεις στο όργιο των ανταλλαγών** με:

Α΄ φάση: την ανταλλαγή των παραλιμνίων εκτάσεων με ακίνητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης σύμφωνα με την (αδημοσίευτη στα ΦΕΚ) υπ' αριθμ. 3822/25-1-2005 Υπουργική Απόφαση και συγκεκριμένους πίνακες που διαβιβάστηκαν από το Υπουργείο.

Β΄ φάση: την ανταλλαγή του νερού της λίμνης με αντίστοιχα ακίνητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης σύμφωνα με την ΚΥΑ 16651/26-6-06.

Γ΄ φάση: την ανταλλαγή μέρους των δημοσίων ακινήτων που είχαν εκχωρηθεί στη Μονή με τις προηγούμενες ανταλλαγές με το κτίριο του Ολυμπιακού Χωριού. *(Πρακτικά Εξεταστικής 18-11-08)*

Για τις παραλίμνιες εκτάσεις

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ:

Με έγγραφό της αριθμ. Πρωτ. 3415/19-9-2003, η κα Μαντέλη έχει απαντήσει στην ΝΑ Ροδόπης ότι

«… οι εκτάσεις εμβαδού 25.000 στρεμμάτων των Αγρ/των Αμαξάδων, Κοπτερού, Διαλαμπής, Σάλπης, Ν. Καλλίστης, Γλυκονερίου και Φαναρίου, τις οποίες διεκδικεί η Ιερά Μονή Βατοπεδίου, έχουν αποτελέσει αντικείμενο αποκατάστασης ακτημόνων γηγενών και προσφύγων.

…..Και ότι οι εκτάσεις αυτές έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν χώρα οι παρακάτω ενέργειες και στη συνέχεια περιήλθαν στην κυριότητα των αποκαθισταμένων.

Κατόπιν αυτού, συντελεσθείσας της απαλλοτρίωσης, απωλέσθη κάθε δικαίωμα νομής και κατοχής της Μονής επί των διεκδικούμενων εκτάσεων. Επίσης, δεδομένου ότι από της καταλήψεως των εκτάσεων έχουν παρέλθει σχεδόν 80 χρόνια, έχει υποπέσει στην

πενταετή παραγραφή και το ενοχικό δικαίωμα της Μονής για την απόληψη της αποζημίωσης...»

και παρακάτω

«Όσον αφορά την επικαλούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία έγινε αποδεκτή η 17/18-7-2002 Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, περί μη διεκδίκησης των επιδίκων εκτάσεων ως Δημοσίων, σας γνωρίζουμε ότι .....η κρίση αυτή, την ορθότητα της οποίας δεν μπορεί αμφισβητήσει η υπηρεσία μας, ΔΕΝ σχετίζεται με το νόμιμο και πραγματικό καθεστώς που δημιουργήθηκε μετά την παραπάνω επέμβαση αποκατάστασης των ακτημόνων...»

Η απάντηση αυτή το 2003 αναδεικνύει ότι κατά τη γνώμη της ιδίας της κας Μαντέλη το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ΔΕΝ αναγνωρίζει την κυριότητα της Μονής επί των παραλίμνιων αυτών εκτάσεων.

ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΗΣ:

Ενώ λοιπόν η ίδια έχει διατυπώσει την παραπάνω άποψη με έγγραφό της το 2003, μετά το 2004 εμφανίζεται να αλλάζει υπηρεσιακή άποψη και στα τέλη του 2006 ζητά από όλες τις αρμόδιες περιφερειακές διευθύνσεις Γεωργίας να της γνωρίσουν τις διαθέσιμες και κοινόχρηστες εκτάσεις για να μπορεί να εκτιμηθεί ποιες άλλες εκτάσεις ανά την Ελλάδα μπορεί **να ανταλλαγούν με τα 25.000 στρέμματα της επίμαχης περιοχής της Βιστωνίδας. Όμως, σύμφωνα με το παραπάνω έγγραφό της, αυτή ακριβώς η έκταση των 25.000 στρεμμάτων δεν μπορούσε να ανταλλαγεί ως ιδιοκτησία της Μονής, διότι δεν της ανήκε! Όταν ρωτήθηκε πώς και γιατί άλλαξε άποψη, κατέθεσε:**

«Αυτή η απάντηση είναι το 2003. Μεσολάβησαν του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, η διακοπή της δίκης, κλπ. Η διαταγή μου είναι τέλη του 2004...» (Σελ. 176 Πρακτικά Εξεταστικής 20/11/08)

Στις 13/10/2006 το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ήταν καθ' όλα έτοιμο (έγγραφο υπ'αριθμ. 67720 με υπογραφή του ΓΓ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης του κ. Σκιαδά,) να αποστείλει στην ΚΕΔ καταστάσεις διαθεσίμων κοινοχρήστων εκτάσεων Ν. Πέλλας, Καβάλας, Χαλκιδικής, και μάλιστα ύστερα από την αριθ. 15372/2006 Κοινή Υπουργική Απόφαση Υφυπουργού Οικονομίας και Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στο παραπάνω έγγραφο. *(Όλα αυτά δείχνουν μια μεθόδευση, ούτως ώστε να είναι έτοιμες και οι καταστάσεις των διαθεσίμων και κοινόχρηστων εκτάσεων από την Δ/νση Πολιτικής Γης, μόλις εκδοθεί η παραπάνω ΚΥΑ και να μην υπάρχουν περαιτέρω καθυστερήσεις για τις ανταλλαγές στους παραπάνω Νομούς.) (Πρακτικά Εξεταστικής 20/11/08)*

Από το καλοκαίρι του 2004 και μετά υπάρχει μια αυξημένη κίνηση στη Δ/νση Πολιτικής Γης. Μια κίνηση τόσο με ανταλλαγή εγγράφων που **σχετίζονται με όλες**

τις ανταλλαγές που ακολούθησαν, όσο και με επισκέψεις στο γραφείο της των εκπροσώπων της Μονής.

Ο κ. Αρσένιος, συνοδευόμενος μάλιστα και από μηχανικό, την επισκεπτόταν στο γραφείο της, όπως κατέθεσε και κατά τις πολύωρες αυτές συναντήσεις συζητούσαν τα αιτήματα της Μονής και του ιδίου του Εφραίμ. (*Σελ. 182 Πρακτικά Εξεταστικής 20/11/08)*

Ε. Διαδικασία ανταλλαγών: αναζήτηση «οικοπέδων παραθαλασσίων, τουριστικών»!

Σειρά καταθέσεων μαρτύρων, αλλά και εσωτερικών εγγράφων της Διοίκησης καταδεικνύουν ότι μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 3822/25-1-05 Υπουργικής Απόφασης για την ανταλλαγή παραλιμνίων εκτάσεων της Βιστωνίδας με ακίνητα φιλέτα σε όλη την Ελλάδα, η Διεύθυνση Πολιτικής Γης εποπτευόμενη από τον αρμόδιο Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κοντό και κατά ρητή προφανώς εντολή του προχώρησε σε **συγκεκριμένες και επίμονες ενέργειες προς τους ΟΤΑ, προκειμένου να διασφαλίσει την τάχιστη ικανοποίηση προτιμήσεων ως προς συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά των ακινήτων**, που θα εκχωρούνταν στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου στα πλαίσια των χαριστικών ανταλλαγών.

Και σε αυτό το στάδιο είναι προφανής η ύπαρξη κεντρικού Κυβερνητικού συντονισμού. Παράλληλα, εντοπίζονται ευθύνες τόσο των Υφυπουργών κ. κ. Δούκα και Κοντού που εξέδωσαν υπουργικές αποφάσεις ανάθεσης στην ΚΕΔ ανταλλαγών δημοσίων εκτάσεων σε όλη την Ελλάδα με εκτάσεις της Βιστωνίδας, οι οποίες, όπως έχει ήδη αναλυθεί και αναλύεται και κατωτέρω, δεν ανήκαν ούτε είχαν μεταβιβασθεί στο παρελθόν στη Ι. Μ. Βατοπεδίου, όσο και του Υφυπουργού κ. Κοντού, με εντολή του οποίου και με ταχύτατες, αλλά προβληματικές νομικά διαδικασίες, επελέγησαν τα προς ανταλλαγή ακίνητα, αποδεσμεύθηκαν και ενεγράφησαν στην ΚΕΔ. Σημειώνεται ότι ο κ. Κοντός συμμετείχε στην Επιτροπή Αγώνα του Ν. Ξάνθης και ήταν παρών στη συνάντηση με τον κ. Ρουσόπουλο, μετά την οποία ξεκίνησαν οι ανταλλαγές μακριά από την εκλογική περιφέρεια του κ. Κοντού.

«Ακίνητα με οικοπεδική ή τουριστική αξία ή παραθαλάσσια»

Η εκπεφρασμένη από 17/5/05 εγγράφως βούληση του αρμοδίου Υφυπουργού με μορφή εντολής του προς τα αρμόδια όργανα, ώστε τα προς εκχώρηση στη Μονή ακίνητα να είναι διαθέσιμες κοινόχρηστες εκτάσεις με οικοπεδική ή τουριστική αξία ή να είναι παραθαλάσσια αναδεικνύει την **πολιτική βούληση να εξυπηρετηθούν συγκεκριμένες επιχειρηματικές και επενδυτικές επιδιώξεις της Μονής, παρά το γεγονός ότι εν γνώσει της Διοίκησης οι Ιερές Μονές είναι ΝΠΔΔ, με σκοπό την**

υπηρέτηση κρατικής λειτουργίας, συγκεκριμένα άσκηση θρησκευτικών δικαιωμάτων των πολιτών, και όχι την κερδοσκοπία. Ουσιαστικά, η πολιτική ηγεσία γνώριζε, αποδεχόταν και διευκόλυνε την επιχειρηματική δράση μιας Ιεράς Μονής, ενός νομικού προσώπου δηλαδή, με του οποίου το σκοπό δεν συνάδουν τέτοιες δράσεις, γεγονός πασίδηλο στην κρατική διοίκηση, αφού ακριβώς στον μη κερδοσκοπικό σκοπό των Ιερών Μονών εδράζονται και οι φοροαπαλλαγές που ισχύουν υπέρ αυτών.

Επιπλέον, **από τη στιγμή που η ίδια η πολιτική ηγεσία δια του Υφυπουργού κ. Κοντού αναλαμβάνει να καθοδηγεί, ακόμα και ως προς την επιλογή των ακινήτων, την διαδικασία των ανταλλαγών, οφείλει, φέροντας ιδιαίτερη νομική υποχρέωση προς αυτό, να διασφαλίσει ότι τα ακίνητα που τελικά θα ανταλλαχθούν είναι κατάλληλα προς ανταλλαγή**, δηλαδή δεν είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και δεν χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας ή νομικών περιορισμών λόγω δασικού ή αρχαιολογικού χαρακτήρα τους.

Ανορθόδοξη χρονολογικά διαδικασία επιλογής, έγκρισης και ανταλλαγής δημοσίων ακινήτων

Αποκαλυπτική για την αποτελεσματικότητα, αλλά και την πειθώ του κεντρικού συντονιστικού οργάνου, είναι το γεγονός ότι για 72 ακίνητα της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης **η διαδικασία ανταλλαγής τους εγκρίθηκε από το ΔΣ της ΚΕΔ**, επί τη βάσει καταλόγου με σημειωμένα ακίνητα που είχε αποστείλει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, **20 ολόκληρες μέρες πριν η αρμόδια Νομαρχία Θεσσαλονίκης γνωστοποιήσει τα στοιχεία των προς ανταλλαγή οικοπέδων**. Εξίσου αποκαλυπτικό είναι και το γεγονός ότι η **υπογραφή των συμβολαίων έχει ολοκληρωθεί** ενώπιον της συμβολαιογράφου κ. Πελέκη Βουλγαράκη στις 21-12-2005 (αρ. 2195 -2196), **5 ολόκληρους μήνες πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποδέσμευσης** μέρους των ακινήτων που περιλαμβάνονται στα συμβόλαια και βρίσκονται στη Ραιδεστό από την αρμόδια Νομαρχία! Ουσιαστικά η ΚΕΔ παρίσταται κατά ρητή και εξειδικευμένη εντολή Υπουργού στα συμβόλαια για να εκχωρήσει ακίνητα που δεν της έχουν ακόμα διατεθεί από την αρμόδια Νομαρχία και συνεπώς δεν μπορεί νομότυπα να τα διαθέσει!

Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι λιγότερο από ένα μήνα πριν την αποδέσμευση των ακινήτων της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης, η ΚΕΔ προχωρά σε νέα ανταλλαγή, κατά την οποία η Ιερά Μονή επιστρέφει 18 από τα 22 ακίνητα που χαριστικά είχε λάβει με το υπ' αριθμ. 2195/05 συμβόλαιο στο Ωραιόκαστρο, για να της μεταβιβαστούν 20 νέα οικόπεδα στην Καρδία, τη Ραιδεστό και τους Ν. Επιβάτες!

Η αλληλουχία των σχετικών εσωτερικών εγγράφων της Διοίκησης εμφανίζει μεταγενέστερες λογικά ενέργειες ως πρωθύστερες, αλλά και νόμιμες προϋποθέσεις

αποφάσεων ή πράξεων να ικανοποιούνται αναδρομικά, γεγονός που επιτείνει τις **ενδείξεις όχι μόνο κεντρικού συντονισμού, αλλά και ισχυρής δυνατότητας επιβολής σε διαφορετικά όργανα της διοίκησης της βούλησης του κέντρου Κυβερνητικού συντονισμού**. Και μάλιστα, είναι πασιφανές ότι τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, αλλά και το συντονιστικό κέντρο διακατέχονταν από την μη διαψευσθείσα – τελικά - **πεποίθηση ότι η επιβολή της βούλησής τους στα εποπτευόμενα καθ' ύλην αρμόδια όργανα είναι ικανή να κάμψει οποιεσδήποτε τυχόν αντιρρήσεις, πεποίθηση που δικαιολογεί την διακινδύνευση της ολοκλήρωσης ενεργειών χωρίς να έχουν ακόμα πληρωθεί οι νόμιμες προϋποθέσεις.**

Αναλυτικά, λοιπόν, και σύμφωνα με την χρονολογική σειρά των ενεργειών της Διοίκησης:

- *Το **από 17/5/05 έγγραφο της Διευθύντριας Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης κας Μαντέλη** με τον χαρακτηρισμό «ΕΠΕΙΓΟΝ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ», αποδέκτη, μεταξύ άλλων, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θες/κης και θέμα «Ζητούνται στοιχεία», όπου ρητά αναγράφεται «προκειμένου να ενημερωθεί άμεσα το γραφείο του Υφυπουργού κ. Κοντού εντός 10 ημερών να γνωρίσουν οι Νομαρχίες κοινόχρηστες και διαθέσιμες εκτάσεις, εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοδομική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες». Συνεπώς, υπάρχει σαφής εντολή του κ. Κοντού από τις 17/5/05, που κοινοποιήθηκε και στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης.*
- *Στις **11/8/05 το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης αποστέλλει στην ΚΕΔ καταστάσεις** διαθεσίμων εκτάσεων του Νομού Θεσσαλονίκης με σημειωμένα τα προς ανταλλαγή ακίνητα για την εφαρμογή της υπ' αριθμ. 3822/25-1-05 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης.*
- *Στις **29/11/05 πάλι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με το υπ' αριθμ. 6320 έγγραφο που υπογράφει η Διευθύντρια Πολιτικής Γης κα Μαντέλη απευθύνεται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση** Θεσσαλονίκης, από την οποία ζητούν στοιχεία για οικόπεδα στο Πανόραμα, στο Ωραιόκαστρο, στη Νέα Ραιδεστό και στην Καρδία, και συγκεκριμένα επικυρωμένα σχεδιαγράμματα, όπου να εμφαίνονται τα διαθέσιμα τεμάχια των διανομών των παραπάνω συνοικισμών. Ο πίνακας που επισυνάπτεται στο συγκεκριμένο έγγραφο είναι ο ίδιος πίνακας που έχει ήδη αποσταλεί με το υπ' αριθμ. 4163/11-8-05 έγγραφο στην ΚΕΔ, με σημειωμένα τα επιθυμητά να ανταλλαχθούν ακίνητα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και έχει εγκριθεί κατά την 18/11/05 συνεδρίαση του ΔΣ της ΚΕΔ. Δηλαδή η τελική απόφαση της επιλογής των προς ανταλλαγή ακινήτων είχε προηγηθεί της έγγραφης και λογικά*

προγενέστερης αιτήσεως διαθεσίμων εκτάσεων από τη Νομαρχία, αλλά και της από 7/12/05 απάντησης της Νομαρχίας για τη διαθεσιμότητα αυτών των ακινήτων.

- Στις **7/12/05 απαντά στο αρμόδιο Υπουργείο η Νομαρχία**, στέλνοντας αδιαμαρτύρητα τα στοιχεία για τα οικόπεδα που τελικά εκχωρήθηκαν με τις χαριστικές ανταλλαγές στην Ι. Μ. Βατοπεδίου και κατόπιν κατέληξαν στον Όμιλο Πάπιστα και σε εταιρείες του, στις οποίες συμμετέχει μετοχικά η Ι. Μ. Βατοπεδίου.
- Ήδη όμως από τις **18/11/05 έχει δοθεί η έγκριση του ΔΣ της ΚΕΔ** (σελ. 61, 17-11-08) για την ανταλλαγή εκτάσεων στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, 20 ολόκληρες μέρες πριν η Νομαρχία ανταποκριθεί για πρώτη φορά στο αίτημα του Υφυπουργού κ. Κοντού, αποστέλλοντας στοιχεία για τα προς ανταλλαγή ακίνητα.
- **Ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Π. Ψωμιάδης στις 16/12/2005 αποστέλλει επιστολή** προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αλογοσκούφη, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκο και τον υφυπουργό κ. Κοντό, ως εποπτεύοντα πολιτικά την Διεύθυνση Πολιτικής Γης, με κοινοποίηση στο γραφείο του Πρωθυπουργού και στους κ.κ. Παυλόπουλο, Φώλια, Μπέζα, Δούκα αλλά και στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου κ. Καρρά, καθώς και στον Γενικό Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μεϊμαράκη. Οι πολλαπλές κοινοποιήσεις μαρτυρούν τη σημασία που απέδιδε ο κ. Ψωμιάδης στη σκανδαλώδη υπόθεση. Η επιστολή σε ιδιαίτερα υψηλούς τόνους εφιστά την προσοχή της Κυβέρνησης στις ανταλλαγές ακινήτων μεταξύ Δημοσίου και Μονής Βατοπεδίου, επισημαίνοντας ότι προωθείται **«μυστικά μεθοδευμένη και χαριστική ανταλλαγή»**! Η επιστολή κοινοποιείται σε τρεις παραλήπτες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, τον Υπουργό κ. Μπασιάκο, τον Υφυπουργό κ. Κοντό, αλλά και την Διευθύντρια Πολιτικής Γης κα Μαντέλη.
- Παρά την έγγραφη και ιδιαίτερα οξεία διαμαρτυρία του Νομάρχη Θεσσαλονίκης Ψωμιάδη, για την οποία έλαβε γνώση το Γραφείο του Πρωθυπουργού, αλλά και όλοι οι εμπλεκόμενοι Υπουργοί και Υφυπουργοί, διαμαρτυρία στην οποία αναδεικνύονταν σαφώς οι ευθύνες, στις **21-12-05** γίνεται η υπογραφή δύο **συμβολαίων ανταλλαγών,** των υπ' αριθμ. 2195 και 2196 μεταξύ της ΚΕΔ και της Ι. Μ. Βατοπεδίου ενώπιον της συμβολαιογράφου κας Πελέκη Βουλγαράκη, με τα οποία εκχωρούνται στην Ι. Μ. Βατοπεδίου ακίνητα στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στο Πανόραμα, το Ωραιόκαστρο, την Καρδία και την Ραιδεστό.
- Στις **23/1/06 και πάλι η κα Μαντέλη στέλνει έγγραφο το οποίο κοινοποιεί στα γραφεία των κ.κ. Μπασιάκου, Κοντού, Ψωμιάδη και Μπίκου** (αντινομάρχη). Το έγγραφο αυτό αφορά την ανάθεση στην ΚΕΔ των διαθεσίμων ακινήτων – φιλέτων με

το σκοπό των ανταλλαγών. Με το έγγραφο αυτό γνωστοποιείται ρητά στους αποδέκτες του ο προορισμός των οικοπέδων για τα οποία ζητούνται στοιχεία.

- *Στις 12-4-06, υπογράφεται το συμβόλαιο υπ' αριθμ. 2335 μεταξύ ΚΕΔ και Ι. Μ. Βατοπεδίου ενώπιον της Συμβολαιογράφου κας Πελέκη – Βουλγαράκη, με το οποίο 18 εκ των 22 ακινήτων στο Ωραιόκαστρο, που είχαν πριν από 4 μήνες εκχωρηθεί στη Μονή έναντι παραλιμνίων εκτάσεων της Βιστωνίδας ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου, επιστρέφονται στο Ελληνικό Δημόσιο μέσω νέας ανταλλαγής, προκειμένου η Ι. Μ. Βατοπεδίου να λάβει άλλα οικόπεδα στην περιοχή σε Ραιδεστό, Καρδία και Ν. Επιβάτες.*
- *Στις **19/4/06 πάλι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης δια της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης** (κα Μαντέλη) **απευθύνεται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση,** κοινοποιεί το έγγραφο **στα γραφεία των κ.κ. Μπασιάκου, Κοντού, Ψωμιάδη και Μπίκου** (Αντινομάρχη) και ζητά να εκδοθεί απόφαση του Νομάρχη για τη μεταβολή των κτηματολογικών στοιχείων.*
- *Μέσα σε 15 μέρες, **3/5/06, εκδίδεται με αρ. πρωτ. 2355 η αιτηθείσα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης απόφαση του Νομάρχη για την αποδέσμευση ακινήτων στο συνοικισμό της Ν. Ραιδεστού και απόδοσή τους στην ΚΕΔ.** Πρόκειται για 16 ακίνητα στη Ν. Ραιδεστό, που ενώ για πρώτη φορά εγγράφονται ως διαθέσιμα στην ΚΕΔ στις 3 Μαΐου 2006, η ανταλλαγή τους έχει ήδη εγκριθεί από 18/11/05 από το ΔΣ της ΚΕΔ και τα ακίνητα έχουν ήδη εκχωρηθεί στη Μονή από την ΚΕΔ με τις συμβολαιογραφικές πράξεις υπ' αριθμ. 2195 και 2196 την 21/12/05, χωρίς τότε να έχουν εγγραφεί στην ΚΕΔ, χωρίς δηλαδή να τα έχει η ΚΕΔ στη διάθεσή της!!!*

Επισημαίνεται, επίσης, ότι τα έγγραφα του Γ. Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων κ. Κ. Σκιαδά προς την ΚΕΔ, σχετικά με τις ανταλλαγές των ακινήτων, φέρουν τον χαρακτηρισμό «ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ», χωρίς να υπάρχει άλλη αιτία, παρά αυτή της πρόθεσης απόκρυψης της όλης διαδικασίας.

Η κάθετη αλλαγή στάσης της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης ως προς το ιδιοκτησιακό της Βιστωνίδας μετά τις εκλογές του 2004

Την Εξεταστική Επιτροπή απασχόλησε και **η κάθετη αλλαγή στάσης και επίσημης θέσης της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης μεταξύ των ετών 2003 και 2005, ως προς το ιδιοκτησιακό των περιοχών της Βιστωνίδας** και μάλιστα τη στιγμή που οι θέσεις αυτές εκφράζονταν και στις δύο περιπτώσεις από το ίδιο φυσικό πρόσωπο, την κα Μαντέλη, αλλά υπό διαφορετικές πολιτικές ηγεσίες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η κα Μαντέλη είναι συνδικαλίστρια της ΔΑΚΕ κατά δήλωσή της στην Εξεταστική Επιτροπή.

Συγκεκριμένα, στην με αρ. πρωτ. 3415/19-9-2003 έγγραφη απάντηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επί Υπουργίας Δρυ με υπογραφή της κας Μαντέλη είναι ολοφάνερο ότι, παρά το γεγονός της ενημέρωσής του για το περιεχόμενο της υπ' αριθμ. 17/18-7-2002 Γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας στις συγκεκριμένες εκτάσεις, η εκπεφρασμένη θέση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είναι αυτή της μη αναγνώρισης της κυριότητας της Ι. Μ. Βατοπεδίου επί των παραλιμνίων εκτάσεων 25.000 τμ, λόγω της έλλειψης νομής και κατοχής εκ μέρους της Μονής μετά το νόμιμο και πραγματικό καθεστώς που δημιουργήθηκε με την αποκατάσταση ακτημόνων.

«... οι εκτάσεις εμβαδού 25.000 στρεμμάτων των Αγρ/των Αμαξάδων, Κοπτερού, Διαλαμπής, Σάλπης, Ν. Καλλίστης, Γλυκονερίου και Φαναρίου, τις οποίες διεκδικεί η Ιερά Μονή Βατοπεδίου, έχουν αποτελέσει αντικείμενο αποκατάστασης ακτημόνων γηγενών και προσφύγων.

.....Και ότι οι εκτάσεις αυτές έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου από τον χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν χώρα οι παρακάτω ενέργειες και στη συνέχεια περιήλθαν στην κυριότητα των αποκαθισταμένων.

Κατόπιν αυτού, συντελεσθείσας της απαλλοτρίωσης, απωλέσθη κάθε δικαίωμα νομής και κατοχής της Μονής επί των διεκδικούμενων εκτάσεων. Επίσης, δεδομένου ότι από της καταλήψεως των εκτάσεων έχουν παρέλθει σχεδόν 80 χρόνια, έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή και το ενοχικό δικαίωμα της Μονής για την απόληψη της αποζημίωσης...»

«...Όσον αφορά την επικαλούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία έγινε αποδεκτή η 17/18-7-2002 Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, περί μη διεκδίκησης των επιδίκων εκτάσεων ως Δημοσίων, σας γνωρίζουμε ότι .....η κρίση αυτή, την ορθότητα της οποίας δεν μπορεί να αμφισβητήσει η υπηρεσία μας, ΔΕΝ σχετίζεται με το νόμιμο και πραγματικό καθεστώς που δημιουργήθηκε μετά την παραπάνω επέμβασης αποκατάστασης των ακτημόνων...»

Ωστόσο, σε χρόνο μεταγενέστερο, αρχής γενομένης από την 17/5/2005, επί Υπουργίας Μπασιάκου ζητείται με έγγραφο της κας Μαντέλη, κατ' εντολή του αρμοδίου Υφυπουργού κ. Κοντού, προς σειρά Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων η γνωστοποίηση κοινόχρηστων και διαθέσιμων εκτάσεων με οικοπεδική ή τουριστική αξία ή παραθαλάσσιες, και εν συνεχεία με σειρά άλλων εγγράφων της προς εξυπηρέτηση του σκοπού της ανταλλαγής δημοσίων εκτάσεων ανά την Ελλάδα κατ' εφαρμογή της υπ' αριθμ. 3288/2005 απόφασης του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκου, με τα 25.000 στρ. των παραλιμνίων εκτάσεων της

Βιστωνίδας. Στα έγγραφα αυτά οι εκτάσεις της Βιστωνίδας πλέον αντιμετωπίζονται ως ιδιοκτησία της Ι. Μ. Βατοπεδίου και η στάση της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης επί Υπουργίας Μπασιάκου – Κοντού ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εκτάσεων αυτών εμφανίζεται απολύτως αντεστραμμένη.

Ερωτηθείσα η κα Μαντέλη, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, για τους λόγους της αλλαγής στάσης στη Διεύθυνση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, στην οποία προΐσταται, δήλωσε χαρακτηριστικά

«Αυτή η απάντηση είναι το 2003. Μεσολάβησαν του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, η διακοπή της δίκης, κλπ. Η διαταγή μου είναι τέλη του 2004...» (Σελ. 176, 20/11/08).

Ουσιαστικά, η κα Μαντέλη απέδωσε την αλλαγή της στάσης της Διεύθυνσής της, στην εκπεφρασμένη πολιτική βούληση της Κυβέρνησης Καραμανλή για μεταβολή της στάσης του Ελληνικού Δημοσίου ως προς τις διεκδικήσεις της Ι. Μ. Βατοπεδίου για τις εκτάσεις της Βιστωνίδας με αποτέλεσμα την αντιμετώπιση των εκτάσεων αυτών ως δήθεν ιδιοκτησία της Ι. Μ. Βατοπεδίου, πολιτική βούληση που κατά την άποψή της εκφράστηκε με δύο πράξεις:

- Αφενός την απόφαση του αρμοδίου Υφυπουργού κ. Δούκα αποδοχής της 26/2004 Γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ακίνητης Περιουσίας περί οριστικής μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου στις επίμαχες εκτάσεις και
- Αφετέρου, στη συνέχεια, με την παραίτηση του Δημοσίου, επίσης με υπογραφή του τότε Υφυπουργού κ. Δούκα, από την έκδοση απόφασης της ήδη δίκης στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης, όπου κατά την εκδίκαση της υπόθεσης το 2003 είχαν επιτυχώς προβληθεί τα δικαιώματα του Δημοσίου.

Βεβιασμένα και χωρίς τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού λειτούργησε η ΚΕΔ, υλοποιώντας τις υπουργικές εντολές για τις ανταλλαγές

Με επείγουσες διαδικασίες, χωρίς τήρηση του Εσωτερικού της Κανονισμού και με σημαντικές παραλείψεις στη διαδικασία, μία από τις οποίες ήταν και η αδράνειά της μπροστά στο κραυγαλέο γεγονός της έλλειψης νόμιμων τίτλων της Ι. Μ. Βατοπεδίου για τη Βιστωνίδα, λειτούργησε η ΚΕΔ, σύμφωνα με τις καταθέσεις των κ.κ. Ζερβουδάκη και Παυλίδη, κατά την υλοποίηση των ανταλλαγών. Όπως τόνισε ο ίδιος ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ κ. Γκράτζιος, στη διαδικασία των ανταλλαγών η ΚΕΔ δεν λειτούργησε αυτόβουλα, αλλά κατ' εντολή των Υπουργών κ.κ. Μπασιάκου και Δούκα, ενώ σημείωσε ότι η απόφαση των ανταλλαγών ήταν μια πολιτική απόφαση (σελ. 87 και 187, 21/11/08).

Αναλυτικότερα, όπως προέκυψε από τις ίδιες τις καταθέσεις:

- Η ΚΕΔ, κατά τους ισχυρισμούς του ίδιου του Διευθύνοντα Συμβούλου της, δεν είχε λόγο στην επιλογή των ακινήτων, τα οποία είχαν λεπτομερώς προσδιοριστεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, πλην των κτιρίων του Ολυμπιακού χωριού.
- Η ανταλλαγή του νερού της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας με οικόπεδα φιλέτα σε όλη την Ελλάδα δεν ήταν απόφαση της ΚΕΔ, όπως επίσης ισχυρίστηκε ο Διευθύνων Σύμβουλός της, αλλά εντολή προς αυτήν από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκο και τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Δούκα. Ωστόσο παρέμεινε αναπάντητο το γιατί κανένα όργανο της ΚΕΔ ή η Διοίκησή της δεν αντέδρασε στις προφανείς παρανομίες ανταλλαγής κοινόχρηστων και εκτός συναλλαγής πραγμάτων όπως η Βιστωνίδα, τα δάση και οι αρχαιολογικοί χώροι που περιλαμβάνονται στις υπουργικές αποφάσεις Μπασιάκου – Δούκα για τις ανταλλαγές, αλλά και τις καταστάσεις που εστάλησαν στην ΚΕΔ με εντολή του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κοντού.
- Τα σχέδια των συμβολαίων που υπεγράφησαν καταρτίζονταν από τον δικηγόρο της Ι. Μ. Βατοπεδίου κ. Δημήτριο Πελέκη, έφθαναν στην ΚΕΔ από τον ίδιο μαζί με τον Μοναχό Αρσένιο και υποβάλλονταν για έλεγχο στον αρμόδιο δικηγόρο της ΚΕΔ κ. Ζερβουδάκη μία μόλις μέρα πριν την υπογραφή τους.
- Η ΚΕΔ, κατά το χρόνο των ανταλλαγών, σύμφωνα με την κατάθεση του Διευθυντή της κ. Παυλίδη, διέθετε οργανωμένο τμήμα τοπογραφήσεων, ωστόσο τα τοπογραφικά των συμβολαίων ανταλλαγής όχι μόνο δεν ανατέθηκαν στο τμήμα αυτό, αλλά ούτε καν ελέγχθηκαν από το τμήμα αυτό τα τοπογραφικά που υπέβαλλε ο ιδιώτης μηχανικός που επέλεξε η Ι. Μ. Βατοπεδίου.
- Δεν τηρήθηκε ο Εσωτερικός Κανονισμός της ΚΕΔ, η τήρηση του οποίου θα είχε ενδεχομένως σημαντικά μετριάσει την ζημία του Δημοσίου, διότι θα είχε επιβάλει την τήρηση διαδικασιών ελέγχου της νομιμότητας των ανταλλαγών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα και με την κατάθεση του κ. Ζερβουδάκη, δικηγόρου της ΚΕΔ, η εντύπωση που είχε καλλιεργηθεί στους συμπράττοντες υπαλλήλους της ΚΕΔ ήταν ότι η Μονή επιθυμούσε εξ αρχής να της εκχωρηθούν τα κτίρια στο Ολυμπιακό Χωριό, προκειμένου να λειτουργήσει φιλανθρωπικά ακίνητα και για το λόγο αυτό έγιναν οι ανταλλαγές, ο δε αρχικός σκοπός ήταν να επιστρέψει στο Ελληνικό Δημόσιο το σύνολο των ακινήτων της α΄ φάσης των ανταλλαγών, προκειμένου να εκχωρηθεί το ακίνητο στο Ολυμπιακό χωριό. Ωστόσο, καμία απάντηση δεν δόθηκε στο αυτονόητο ερώτημα της σκοπιμότητας, σε κάθε περίπτωση, ύπαρξης δύο φάσεων ανταλλαγών. Είναι προφανές ότι κατά την α΄ φάση των ανταλλαγών η Μονή Βατοπεδίου, με τη γνωστή υπερεκτίμηση της Βιστωνίδας και την παράλληλη υποεκτίμηση των δημοσίων ακινήτων που εκχωρήθηκαν,

κατέληξε να αποκτά ακίνητα φιλέτα σε όλη την Ελλάδα πολύ μεγαλύτερης αξίας από τις εκτάσεις της Βιστωνίδας. Στη β΄ φάση, με αντίστοιχες υποεκτιμήσεις και υπερεκτιμήσεις κατά την εκχώρηση σε αυτήν των ακινήτων του Ολυμπιακού χωριού έναντι μέρους των ακινήτων φιλέτων που είχε λάβει κατά την α΄ φάση, η ακίνητη περιουσία της αυξήθηκε ακόμα περισσότερο. Η απευθείας ανταλλαγή της Βιστωνίδας με τα ακίνητα του Ολυμπιακού χωριού δεν θα απέφερε, ως φαίνεται, με τη μορφή υπεραξιών που προέκυψαν από τις παράλληλες υποεκτιμήσεις και υπερεκτιμήσεις το επιθυμητό κέρδος στους εμπλεκόμενους, το οποίο αναδεικνύεται ως ο βασικός στόχος της κεντρικά Κυβερνητικά συντονισμένης επιχείρησης των ανταλλαγών.

Απαιτούμενα έγγραφα εκποιήσεων – ανταλλαγών και σκόπιμες παραλείψεις

Ενδεικτικό της σπουδής με την οποία υλοποιήθηκαν οι Υπουργικές Αποφάσεις ανταλλαγών χωρίς αντιρρήσεις για τα προφανή νομικά ελαττώματα που θα προέκυπταν από την εφαρμογή τους είναι και το γεγονός ότι δεν τηρήθηκαν οι οδηγίες του Τμήματος Εκποιήσεων της ΚΕΔ, που θα έπρεπε να εφαρμοστούν και στις ανταλλαγές. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με αυτές τις οδηγίες, για κάθε εκποίηση ή ανταλλαγή απαιτείται σειρά δικαιολογητικών εγγράφων κατανεμημένων σε 16 κατηγορίες, στις οποίες περιλαμβάνονται και κρίσιμα έγγραφα για τη βεβαίωση πραγματικών καταστάσεων που αποτελούν προϋποθέσεις μιας νόμιμης εκποίησης, προϋποθέσεων που δεν συνέτρεχαν στις επίμαχες ανταλλαγές. Συγκεκριμένα, από τις 16 κατηγορίες εγγράφων που απαιτούνταν, το Ελληνικό Δημόσιο δια της ΚΕΔ παρέλειψε τις εξής επτά:

1. Φωτοτυπία του υπάρχοντος **τίτλου** του ακινήτου.
2. Πιστοποιητικά Υποθηκοφυλακείου, συμπεριλαμβανομένου και **πιστοποιητικού μη διεκδικήσεων**.
3. Πιστοποιητικό Δήμου ή Κοινότητας με το οποίο θα βεβαιώνεται η υποβολή δήλωσης ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου (ν. 2242/94) εάν το ακίνητο εντάχθηκε στο σχέδιο πόλεως μετά το 1983 (ν.1337/83)
4. Βεβαίωση της Δ.Ο.Υ. ότι το ακίνητο δεν κατέχεται αυθαίρετα, ότι δεν υπάρχουν αιτήσεις εξαγοράς και ότι **δεν είναι απαραίτητο για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών του Δημοσίου.**
5. Βεβαίωση της Πολεοδομίας ότι το ακίνητο **δεν είναι απαραίτητο για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της περιοχής**, ότι η χρήση του ακινήτου καθορίστηκε ή όχι με απόφαση του Νομάρχη. Ιδίως για εκτάσεις εκτός σχεδίου πόλεως απαιτείται **απόφαση προσδιορισμού της χρήσης του ακινήτου από τον αρμόδιο Νομάρχη** (αρ. 446 παρ. 2 ΚΠολεοδΝομοθεσίας)

6. Βεβαίωση του Δασαρχείου ότι το ακίνητο **δεν είναι δασικό** για τα ακίνητα στα οποία η **αυτοψία της Υπηρεσίας Α3/ΚΕΔ ή των Περιφερειακών Κλιμακίων** – που γίνεται για τη σύνταξη της Έκθεσης Εκτίμησης & Καταμέτρησης – παρέχει υπόνοιες δάσους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.998/1979.

7. Έγγραφο οποιασδήποτε Υπηρεσίας της ΚΕΔ ή άλλης Υπηρεσίας που προκαλεί νομικό προβληματισμό.

Είναι προφανές ότι **εάν είχαν τηρηθεί απαρέγκλιτα οι παραπάνω διατυπώσεις σχετικά με τα απαιτούμενα έγγραφα, οι ανταλλαγές χωρίς νόμιμους τίτλους, οι ανταλλαγές κοινόχρηστων, δασικών ή αρχαιολογικών εκτάσεων θα είχαν αποτραπεί**.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα η ως άνω παράλειψη με α. α. 5, παράλειψη σκόπιμη, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι χαριστικές ανταλλαγές – μεταβιβάσεις προς τη Μονή, χωρίς εμπόδια από τις κατά τόπους νομαρχίες και αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες.

Συμπεράσματα ως προς τις μεθοδεύσεις

Καθίσταται προφανής όχι μόνο **ο κεντρικός Κυβερνητικός συντονισμός από πρόσωπα επιρροής ικανά να μεταπείσουν αρμόδια υπηρεσιακά όργανα και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση**, αλλά και **ικανά να διασφαλίσουν την ολοκλήρωση των διαδικασιών πριν την αποδέσμευση των εκτάσεων από τα κατά τόπον αρμόδια όργανα**, όπως και **η άμεση συνεργασία του Κυβερνητικού κέντρου συντονισμού με τους εκπροσώπους της Ι. Μ. Βατοπεδίου, ώστε τα οικόπεδα που θα επιλεγούν να ικανοποιούν τις μετέπειτα επιχειρηματικές και επενδυτικές βλέψεις της Μονής** (παραθαλάσσια τουριστικά), μιας Μονής που **εν γνώσει της πολιτικής ηγεσίας, που μεθόδευσε τις ανταλλαγές, επεδίωκε επιχειρηματική δραστηριοποίηση εκτός των πλαισίων του σκοπού της ως ΝΠΔΔ** και για την ικανοποίησή τους εισέφερε στο Ελληνικό Δημόσιο, εν γνώσει των αρμοδίων Υπουργών, το νερό και τις όχθες μιας λίμνης που δεν ανήκε στην Ι. Μ. Βατοπεδίου, αλλά ήδη στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η **συστηματική παράλειψη εφαρμογής των νόμιμων εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου της ΚΕΔ**, όπως αυτές αναλύονται παραπάνω, διαδικασίες που **αν είχαν εφαρμοστεί θα είχαν αποτραπεί οι ανταλλαγές**, αποτελεί **επιβεβαίωση αυτού του κεντρικού συντονισμού για την πάση θυσία υλοποίηση της πολιτικής απόφασης των ανταλλαγών.**

Επιπροσθέτως, η διάθεση από την ΚΕΔ ακινήτων στη Ραιδεστό με τα συμβόλαια υπ' αριθμ. 2195 και 2196/21-12-05 σε χρόνο προγενέστερο της εγγραφής των ακινήτων αυτών στην ίδια την ΚΕΔ από την αρμόδια Ν.Α. Θεσσαλονίκης αποτελεί νομικό

ελάττωμα των συγκεκριμένων συμβολαίων, συμβολαίων που, όπως αναλύεται παρακάτω, αντίκεινται στο νόμο καθώς αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων χωρίς νόμιμη αιτία.

Οι ανταλλαγές έγιναν με 31 συμβόλαια της συμβολαιογράφου Αικ. Πελέκη – Βουλγαράκη, από 21-12-2005 έως 17-07-2008. Με τα συμβόλαια αυτά «πηγαινοέρχονται» συνολικά 260 ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου. Η έλλειψη σεβασμού στη δημόσια ακίνητη περιουσία είναι προφανής. Δεκάδες ακίνητα μεταβιβάζονται στη Μονή και μετά από λίγον καιρό η Μονή τα επιστρέφει στο Δημόσιο, γιατί προφανώς δεν την ικανοποιούν. Συμβόλαια ακυρώνονται ή διορθώνονται λόγω αβλεψιών ή διπλομεταβιβάσεων.

Έφτασαν μάλιστα στο σημείο, με το 3076/27-3-2008 συμβόλαιο, να επιστρέψει το Δημόσιο στη Μονή τα 35,617 χιλιοστά της Λίμνης, που η Μονή του είχε μεταβιβάσει με προηγούμενο συμβόλαιο, γιατί αυτό εξυπηρετούσε τους σχεδιασμούς και τις μεθοδεύσεις. Η ανταλλαγή αυτή είναι απολύτως παράνομη και παντελώς αδικαιολόγητη. Δεν ισχύουν γι' αυτήν ούτε οι αστείες δικαιολογίες των αποφάσεων των Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας που εγκρίνουν τις ανταλλαγές. Υπουργός αρμόδιος για την ΚΕΔ κατά τον χρόνο υπογραφής του ως άνω συμβολαίου (27-3-2008) ήταν ο κ. Αλογοσκούφης.

ΣΤ. Υπερεκτίμηση οικονομικής αξίας λιμνοθάλασσας

Λιμνοθάλασσα

Επί της μελέτης αλιευτικής διαχείρισης Βιστωνίδας (Αναστασίου 2005): Η «μελέτη» Αναστασίου έχει επιτελέσει κεντρικό ρόλο στη μεθόδευση για την κατά 400 φορές διόγκωση της ετήσιας προσόδου της Λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και της Λίμνης Μπουρού. Από 18.000 ευρώ ετήσια πρόσοδο εφευρίσκει αυθαιρέτως μια διαδικασία υπολογισμού της μέλλουσας απόδοσης στα 8 εκ. ευρώ ετησίως!!!

α1. Προτείνει τη σύσταση ημιεντατικής εκτροφής, με κατασκευή τάφρων που θα εμπλουτίζονται με νέα είδη Λαβράκι-Τσιπούρα παραγωγής ιχθυογεννητικού σταθμού.

α2. Η περιοχή είναι προστατευόμενη από τις Συνθήκες RAMSAR και NATURA, άρα, αυτόματα είναι περιορισμένη η δυνατότητα τέτοιων παρεμβάσεων στην περιοχή.

α3. Δεν τεκμηριώνεται η διαδικασία εμπλουτισμού της Λίμνης Βιστωνίδας με τα είδη Λαβράκι-Τσιπούρα, ούτε έχουν αναλυθεί οι επιπτώσεις που μπορούν να έχουν στους αυτόχθονες πληθυσμούς.

α4. Ακόμη και αν το προτεινόμενο από τον μελετητή Σύστημα Διαχείρισης Βιστωνίδας έπαιρνε έγκριση περιβαλλοντικών όρων, η προσδοκώμενη παραγωγή

Λαυρακιού-Τσιπούρας ανά στρέμμα (προσδοκώμενη και όχι πραγματική) στηρίζεται σε άσχετα βιβλιογραφικά δεδομένα και όχι σε στοιχεία που απορρέουν από τη «μελέτη». Η εκτίμηση του ΣΟΕ στηρίζεται σε αόριστα θεωρητικώς προσδοκώμενα αποτελέσματα αμφίβολα και άγνωστα: α) της υπάρχουσας κατάστασης του οικοσυστήματος της Λίμνης Βιστωνίδας, β) των επεμβάσεων που προτείνονται και οι οποίες είναι αμφίβολο αν θα εγκριθούν λόγω προστασίας, γ) της αλλαγής των ειδών παραγωγής του οικοσυστήματος από Κεφαλοειδή και Αθερίνα σε Λαβράκι-Τσιπούρα, που δεν μπορούν να παραχθούν, αφού τα νερά είναι γλυκά!!

Συνεπώς η πρόβλεψη για αύξηση παραγωγής σε 15 έως 25 κιλά ανά στρέμμα, είναι εξωπραγματική. Ακόμη και η Γενική Διεύθυνση Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με το από 13 Απριλίου 2006 έγγραφο του γ. γ. Κώστα Σκιαδά προς τον τότε Πρόεδρο της ΚΕΔ Γιώργο Ξυραδάκη, προσδιορίζει την αξία των αλιευμάτων σε 830.000 ευρώ και υπολόγισε τις ετήσιες αλιευτικές παραγωγές σε 8 κιλά ανά στρέμμα.

Παρ' όλα αυτά οι αρμόδιοι Υπουργοί Οικονομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, ο Πρόεδρος της ΚΕΔ και ο γ. γ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης απεδέχθησαν ή ανέχθηκαν την αποτίμηση του ΣΟΕ σε 8.625.000 ετησίως σε βάρος των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο απεδέχθησαν τον προσδιορισμό της αξίας της Λίμνης Βιστωνίδας στα 37 εκ. ευρώ, της Λίμνης Νταλιάνη σε 2,7 εκ. ευρώ, ενώ η πραγματική αξία είναι υποπολλαπλάσια, δηλαδή τουλάχιστον 10 φορές μικρότερη και όχι άνω των 3,7 εκ. ευρώ για τη Λίμνη Βιστωνίδα και 270.000 ευρώ για τη Λίμνη Νταλιάνη.

Παραλίμνιες εκτάσεις

Με βάση το μέσο όρο της εκτίμησης της αξίας των παραλίμνιων εκτάσεων, όπως προκύπτει από τις αξίες που αναφέρονται στα δύο πρώτα συμβόλαια των ανταλλαγών ύψους 15.689.107, 544 € και για έκταση 25.000,97 στρεμμάτων οι παραλίμνιες αυτές εκτάσεις εκτιμήθηκαν και έγιναν αποδεκτές από την ΚΕΔ στα 628 € ανά στρέμμα. Πλην όμως η Μονή Βατοπεδίου στην αναγνωριστική αγωγή της του 2003 ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης προσδιόρισε και ως εκ τούτου συνομολόγησε την αξία ανά στρέμμα των παραλίμνιων εκτάσεων στα 250 € ανά στρέμμα, ήτοι 6.250.000 € για το σύνολο των 25.000 στρεμμάτων και παραλίμνιων εκτάσεων. Πέραν αυτών, είναι πρόδηλο ότι οι εκτιμήσεις του ΣΟΕ προβλέπονται από τις Υπουργικές Αποφάσεις, δεν είναι όμως δεσμευτικές για την τελική διεκδίκηση των αληθινών συμφερόντων του Δημοσίου, όπως μάλιστα των ανταλλαγών, παρά μόνον «προς τα πάνω», δηλαδή δεν θα μπορούσε (ευτυχώς) ο κ. Γκράτζιος, Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ, υπό την άμεση εποπτεία των πολιτικών

του προϊσταμένων, να συνομολογήσει αξία μεγαλύτερη της εκτιμηθείσας από το ΣΟΕ.

Όφειλε όμως να διαπραγματευθεί την τελική αξία ανά στρέμμα με τους εκπροσώπους της Μονής, ιδία δε με δεδομένη τη συνομολόγηση της Μονής ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου της Ροδόπης, ότι η αξία κατά μέσο όρο των παραλίμνιων εκτάσεων είναι 250 € ανά στρέμμα.

Αντιθέτως, προς βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου απεδέχθη ασμένως τόσο τις εκτιμήσεις του ΣΟΕ, αντί να τις θεωρήσει ως οροφή προς τα πάνω για διαπραγμάτευση με τη Μονή, όσο και τις τεθείσες αξίες στα επί μέρους συμβόλαια.

Περαιτέρω η ΚΕΔ, σύμφωνα με τον εσωτερικό της Κανονισμό λειτουργίας και τους κανόνες χρηστής διοίκησης, όφειλε – ήταν υποχρεωμένη η διοίκησή της – να διενεργήσει ιδιαίτερη εκτίμηση των προς ανταλλαγή ακινήτων, λόγω της ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας αυτών, ώστε να λάβει υπ' όψιν της αυτές τις ίδιες εκτιμήσεις για την τελική συμφωνία, κατά τη διαπραγμάτευση.

Ζ. Μεταβίβαση διανεμηθείσης αγροτικής γης

Από το υπ' αριθμ. πρωτ. 14556/8-10-2003 έγγραφο της Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης Νομαρχίας Ροδόπης με τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα, το με αριθμ. πρωτ 9698/29-8-2003 έγγραφο της Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης Νομαρχίας Ροδόπης, το με αριθμ. πρωτ. 4174/1-7-2003 έγγραφο της Δ/νσης Γεωργίας της Νομαρχίας Ξάνθης, την από 27-5-2002 τεχνική έκθεση της Κτηματικής Υπηρεσίας Ροδόπης και την από 16-4-2002 τεχνική έκθεση της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των παραλιμνίων εκτάσεων **έχει περιληφθεί σε διανομές και αναδασμούς, με αποτέλεσμα την απώλεια των οποιωνδήποτε ιδιωτικών κυριαρχικών δικαιωμάτων επ' αυτών.** Τα παραπάνω επαναλαμβάνει και η υπ' αριθμ. 87/2008 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, απόφαση που εξεδόθη με «καθυστέρηση» τεσσάρων ετών (!).

Ο Κωνσταντίνος Πετούσης, τοπογράφος του Υπουργείου Γεωργίας και μάρτυρας υπέρ του Δημοσίου στη δίκη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, αναφέρει στην ένορκη εξέτασή του ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας από το αρχείο της Υπηρεσίας από το έτος 1927 μέχρι και το πέρας των αναδασμών, στους αναδασμούς Σάλπης και Νέας Καλλίστης, περιοχή Κάμπος, δεν κατετέθη ουδεμία αίτηση διεκδίκησης νομής ή κατοχής από τη Μονή Βατοπεδίου στο τοπογραφικό συνεργείο που διεξήγαγε τον αναδασμό. Μόνο μετά την ολοκλήρωση όλου του τόξου των αναδασμών Γλυκονέρι- Ν. Καλλίστη – Σάλπη- Ίασμος- Διαλαμπή - Κοπτερό και

Αμαξάδες **κατετέθη από τη Μονή αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το έτος 2003, λόγω υπεραξίας της γης.**

Τα 25.000 στρέμματα που διεκδικεί η Μονή Βατοπεδίου κατανέμονται σε καλλιεργούμενες (ιδιοκτησίες), κοινόχρηστες (Υπουργείο Γεωργίας), κοινοτικές (Δήμοι), κοινόχρηστες θαμνώδεις, δασικές θαμνώδεις του Ελληνικού Δημοσίου, αρχαιολογικό χώρο (Αναστασιούπολη) και ιδιόκτητα λιβάδια. Η επίδικη έκταση ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο και τους κατοίκους που καλλιεργούν τα αγροτεμάχιά τους, με τίτλους κυριότητας από το 1931 μέχρι και το έτος 2002.

- *Η Διεύθυνση Γεωργικής Ανάπτυξης Ροδόπης απαντά σε θέμα διεκδίκησης εκτάσεων από τη Μονή: «Άποψη της υπηρεσίας μας είναι ότι οι διεκδικούμενες εκτάσεις έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου, από το χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν χώρα οι παραπάνω ενέργειες και στη συνέχεια περιήλθαν στην κυριότητα των αποκαθισταμένων» .... Η αξία των περιοχών εκτοξεύτηκε μετά το 2006 που τελείωσαν τα έργα στα 1500 € το στρέμμα, μέχρι 2000 € από 300/500 € που είχαν πριν. Ήξεραν όλοι ότι ήταν αναδασμοί. ... Το 1998 εγώ τους έβλεπα τους καλογέρους που γυρνούσαν με τα τζιπ. Εμένα με έβλεπαν που δούλευα εκεί. Δεν μου είπαν ποτέ τι κάνεις εδώ, αυτά είναι δικά μας, και εγώ να πονηρευτώ και να πω στον κύριο νομάρχη η Μονή διεκδικεί εκτάσεις, σας παρακαλώ πάρτε με από εκεί πέρα, γιατί τσάμπα θα κάνουμε αναδασμό εκεί πέρα (Πετούσης 66, 92 και 32, 5/11)*
- *Το ίδιο το Δημόσιο επένδυσε 26 εκατ. δραχμές για να κάνει τους αναδασμούς και έδωσε στους ακτήμονες τους τίτλους.*
- *Αναφερόμενος στον αναδασμό και στην επένδυση του Ελληνικού Δημοσίου στις περιοχές αυτές, ο κ. Πετούσης αναφέρει: Όλο αυτό το κόκκινο που βλέπετε είναι αναδασμός με τρία αντλιοστάσια 3.500.000.000 δραχμών.*

Περαιτέρω, η Διεύθυνση Πολιτικής Γης με το από 19-9-2003 έγγραφό της, απαντώντας στο υπ' αριθμ. 11279/22-7-03 έγγραφο της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης της Νομαρχίας Ροδόπης, κατέστησε σαφές ότι <u>τα διεκδικούμενα από τη Μονή Βατοπεδίου 25.000 στρ. των αγροκτημάτων Αμαξάδων, Κοπτερού, Διαλαμπής, Σάλπης, Ν. Καλλίστης, Γλυκονερίου και Φαναρίου έχουν αποτελέσει αντικείμενο αποκατάστασης ακτημόνων γηγενών και προσφύγων το 1924 με αναγκαστικές απαλλοτριώσεις για γεωργική αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών.</u> Στη συνέχεια, με το άρθρο 5 του Ν. 4857/1930 κηρύχθηκαν απαλλοτριωθέντα και τα μοναστηριακά κτήματα. Τέλος, στο έγγραφό της, η Διεύθυνση Πολιτικής Γης υποστηρίζει ότι οι διεκδικούμενες εκτάσεις έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου, από το χρόνο κατά τον οποίο έλαβαν χώρα οι παραπάνω ενέργειες και στη συνέχεια περιήλθαν στη κυριότητα των αποκαθισταμένων. **Μετά την ως άνω**

συντελεσθείσα απαλλοτρίωση η Μονή Βατοπεδίου απώλεσε κάθε δικαίωμα νομής και κατοχής επί των διεκδικούμενων εκτάσεων.

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από το γεγονός ότι με το από 11-12-2002 πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής που υπεγράφη μεταξύ της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης (Κωνσταντινίδης) και της Ι. Μ. Βατοπεδίου παρεδόθησαν στη δεύτερη μόνο 844 στρέμματα από τα 25.000 στρέμματα των παραλίμνιων περιοχών. Η υπόλοιπη έκταση, περίπου 24.000 στρέμματα, ΟΥΔΕΠΟΤΕ παραδόθηκε στην Μονή, διότι είχε διανεμηθεί με αναδασμό σε ακτήμονες.

Επιπροσθέτως, οι εκτάσεις αυτές προστατεύονται ταυτόχρονα και από τη συνθήκη RAMSAR. Ο κ. Πετούσης στην εξεταστική επιτροπή (σελ.25, 5-11-2008) υποστήριξε ότι, παρ' όλο που μέρος της έκτασης των 25.000 στρ. κηρύχθηκε αναδασωτέα, δεν συνεπάγεται ότι δεν προστατεύεται και από τη συνθήκη Ραμσάρ. Ακόμα και τα αγροκτήματα που έχουν διανεμηθεί σε ακτήμονες προστατεύονται από τη συνθήκη Ραμσάρ και τη συνθήκη Natura. Ως εκ τούτου απαγορεύεται κάθε οικοδομική εργασία.

Η. Υποεκτίμηση οικονομικής αξίας οικοπέδων - Μεθόδευση

Η υποεκτίμηση των ακινήτων, τα οποία το Δημόσιο αποφάσισε να μεταβιβάσει στη Μονή Βατοπεδίου έναντι της Λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και των παρόχθιων εκτάσεών της, τις οποίες είχε προηγουμένως αχρεωστήτως παραχωρήσει στο μοναστήρι, επέτρεψε α) την παραχώρηση πολύ περισσότερων ακινήτων και β) τη δημιουργία τεράστιας υπεραξίας υπέρ της Μονής και των ειδικών διαδόχων της.

Η μεθόδευση αυτή είχε το ακόλουθο περιεχόμενο:

Με την ενεργό εμπλοκή των μελών του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, τα ακίνητα εκτιμώντο με βάση τη χρήση και τον χαρακτηρισμό τους, που εδίδετο από την Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου. Είναι προφανές ότι άλλη οικονομική αγοραία αξία έχουν ακίνητα των οποίων η νομική φύση είναι επιδεκτική εντατικής οικονομικής εκμετάλλευσης ιδίως δια της κατάτμησης σε οικόπεδα και εντελώς διαφορετική είναι η αγοραία αξία ακινήτων, τα οποία, λόγω του ότι είναι χαρακτηρισμένα αρχαιολογικοί χώροι ή δάση, δεν είναι επιδεκτικά τέτοιας εκμετάλλευσης.

Μεθόδευση της υποεκτίμησης

Χαρακτηρίζονταν, λοιπόν, οι δημόσιες εκτάσεις κατά την εκτίμηση, για παράδειγμα, «δάση» και συνεπώς τους απεδίδετο χαμηλή οικονομική αξία. Η ανταλλαγή προχωρούσε με την αξία αυτή και εν τέλει στα συμβόλαια εμφανίζονταν οι ίδιες εκτάσεις ως οικόπεδα άρτια και οικοδομήσιμα. Η διολίσθηση από χρήσεις που δεν επέτρεπαν την οικοπεδοποίηση σε χρήσεις που την ευνοούσαν γινόταν σταδιακά, με

σχεδιασμό ο οποίος εκτυλισσόταν σε βάθος χρόνου και περιελάμβανε την έκδοση πράξεων της Διοίκησης συχνά από αναρμόδια όργανα ή την παράλειψη να απευθύνονται στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες, ακόμη και όταν αυτές διεκδικούσαν τον θεσμικό τους ρόλο για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Μία άλλη, παράλληλη μεθόδευση ήταν αυτή της συστηματικής υποτίμησης της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων του Δημοσίου, που προσφέρονταν για ανταλλαγή: Το πόρισμα με αριθμό πρωτοκόλλου ΓΕΔΔ Φ. 727/08/12641, που απέστειλε ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κ. Λέανδρος Ρακιντζής προς την Εξεταστική Επιτροπή, είναι αποκαλυπτικό εν προκειμένω. Η διαφορά μεταξύ των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων που προσφέρθηκαν από το Δημόσιο προς ανταλλαγή, όπως αυτές δηλώθηκαν για τη σύνταξη των συμβολαίων και των αντικειμενικών αξιών που έπρεπε να έχουν δηλωθεί, ανέρχεται αθροιστικά στα **36.882.409,90** ευρώ. Δηλαδή οι συμβαλλόμενοι, Ελληνικό Δημόσιο και το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου της Μονής Βατοπεδίου, υποτίμησαν την αντικειμενική αξία των μεταξύ τους ανταλλαγέντων οικοπέδων κατά το ποσόν αυτό.

Η διαφορά μεταξύ της ορθής αντικειμενικής αξίας και της αξίας στην οποία αποτίμησε τα ανταλλαγέντα ακίνητα το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών ανέρχεται στα **37.902.201,82** και προκύπτει προφανώς από τη μεθόδευση που περιγράψαμε ήδη: τα ακίνητα εκτιμώντο υπό το βάρος χαρακτηρισμών της φύσης και της χρήσης τους τέτοιο, ώστε να μειώνεται δραστικά η αγοραία αξία τους.

Παρατίθεται πίνακας στον οποίο εμφαίνονται στις αντίστοιχες στήλες ανά συμβόλαιο οι δηλωθείσες αντικειμενικές αξίες των μεταβιβαζόμενων ακινήτων, οι αξίες των ακινήτων σύμφωνα με τους εκτιμητές του Σ.Ο.Ε. και οι ορθές αντικειμενικές αξίες.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΞΙΩΝ ΣΕ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΝΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ						
	ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ	ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΟΕ	ΟΡΘΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΡΘΗΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΜΕ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΟΕ
1	2335/18-04-06	3.453.925,64	3.866.958,00	3.044.370,00	409.555,64	822.588,00
2	2803/26-4-07	9.626.637,60	4.404.344,00	13.703.802,00	-4.077.164,40	-9.299.458,00
3	2814/07	63.000,00	360.000,00	118.800,00	-55.800,00	241.200,00
4	2815/07	786.916,80	265.000,00	3.022.574,00	-2.235.657,20	-2.757.574,00
5	2816/07	126.978,00	694.000,00	418.831,00	-291.853,00	275.169,00
6	2817/07	35.100,00	2.800.000,00	1.598.922,00	-1.563.822,00	1.201.078,00
7	2819/07	463.301,00	10.603.123,00	6.241.993,40	-5.778.692,40	4.361.129,60
8	2820/07	8.640.000,00	9.890.000,00	15.713.280,00	-7.073.280,00	-5.823.280,00
9	2823/07	8.470.695,12	1.107.044,00	8.470.695,12	0,00	-7.363.651,12
10	2825/07	7.281.144,00	4.997.348,00	9.465.487,00	-2.184.343,00	-4.468.139,00
11	2875/07	282.463,20	514.000,00	304.464,00	-22.000,80	209.536,00
12	2875/07	7.316.244,00	7.800.000,00	9.465.487,00	-2.149.243,00	-1.665.487,00
13	2875/07	9.626.637,00	4.404.344,00	13.703.802,00	-4.077.165,00	-9.299.458,00
14	2883/07	8.640.000,00	9.890.000,00	15.713.280,00	-7.073.280,00	-5.823.280,00

15	3077/27-3-08	552.254,56	3.000.000,00	756.591,30	-204.336,74	2.243.408,70
16	3076/08	1.010.656,00	760.000,00	1.515.984,00	-505.328,00	-755.984,00
				ΣΥΝΟΛΑ	**-36.882.409,90**	**-37.902.201,82**

Εννοείται ότι η αγοραία αξία των ακινήτων που προσεφέρθησαν για ανταλλαγή, ιδίως μετά τις αλλαγές των χρήσεων γης, στις οποίες συστηματικά προέβη η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, είναι πολλαπλάσια της αντικειμενικής, ιδίως κατά τη μεταπώληση της από τη Μονή Βατοπεδίου.

Οι καταθέσεις των ορκωτών εκτιμητών

Καταθέτοντας ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο καθηγητής κ. Μουμούρας, πρόεδρος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, αποκάλυψε τη μεθόδευση από πλευράς της Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου σε σχέση με τις οδηγίες με βάση τις οποίες οι εκτιμητές οδηγήθηκαν στις ιδιαίτερα χαμηλές εκτιμήσεις των προς ανταλλαγή προσφερομένων ακινήτων:

- Χαρακτήρισε άκυρα τα συμβόλαια ανταλλαγής των ακινήτων της Μίκρας, της Θέρμης, της Νέας Ραιδεστού, της Βεγορίτιδας, της Ουρανούπολης, του Λαυρίου και του Γραμματικού λόγω των παράνομων «αποχαρακτηρισμών», που έγιναν μεταγενέστερα των εκτιμήσεων, με τη σύμπραξη μεταξύ του Διευθύνοντος Συμβούλου της ΚΕΔ κ.. Γκράτζιου, του ηγουμένου της Μονής Βατοπεδίου κ. Εφραίμ και της συμβολαιογράφου κας Πελέκη - Βουλγαράκη. Εννοείται ότι οι ουσιαστικοί αποχαρακτηρισμοί των εκτάσεων, οι οποίοι προσέδωσαν σ' αυτές χαρακτήρα οικονομικώς αξιοποιήσιμο και ανέβασαν κατακόρυφα την αγοραία αξία τους δεν θα ήσαν εφικτοί χωρίς την εμπλοκή και την κάλυψη των κάθε φορά αρμόδιων κρατικών οργάνων και των εποπτευόντων πολιτικών προϊσταμένων τους.
- Χαρακτήρισε όργιο τις ανταλλαγές.
- Απέδωσε ευθύνη στην ΚΕΔ που, ως αιτία εκτίμησης των περί ων ο λόγος δημοσίων κτημάτων δεν έθετε την ανταλλαγή τους, αλλά την «αξιοποίηση ακινήτου», αποκρύπτοντας την αλήθεια!
- Δασικές εκτάσεις που εκτιμήθηκαν ως τέτοιες με χαμηλή τιμή ανταλλάχθηκαν τελικά ως άρτιες και οικοδομήσιμες, ερήμην του ΣΟΕ, αλλά με συνυπογραφή της ΚΕΔ, προς όφελος της Μονής.

Η κατάθεση του εκ των εμπλακέντων ορκωτών εκτιμητών κ. Κανελλάκη είναι αποκαλυπτική του κλίματος και του ήθους με βάση το οποίο έγιναν οι ανταλλαγές. Ο εκτιμητής κατήγγειλε ότι η ΚΕΔ αποπειράθηκε να τον εξαπατήσει με ανακριβές τοπογραφικό για τον αποχαρακτηρισμό 290 στρεμμάτων δάσους στην περιοχή Ακροπόταμου Καβάλας!

Η μεθόδευση στον Ακροπόταμο Καβάλας

Η υπόθεση αυτή έχει ως ακολούθως: Η κατάθεση του μάρτυρα αφορά σε έκταση 518 στρεμμάτων στον Ακροπόταμο Καβάλας. Η εκτίμηση του μάρτυρος στηρίχθηκε σε τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου κ. Κιάκα, το οποίο του διαβιβάσθηκε από

την Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου. **Τα 518 στρέμματα παρουσιάζονταν στο τοπογραφικό ως άρτια και οικοδομήσιμα.** Κατόπιν έρευνας, ο κ. Κανελλάκης διαπίστωσε ότι **τουλάχιστον 290 στρέμματα ήσαν δασική έκταση!**

Κατόπιν αυτού ο εκτιμητής ζήτησε από την ΚΕΔ άλλο τοπογραφικό, το οποίο να απεικονίζει την πραγματική κατάσταση και να περιλαμβάνει τις δασικές εκτάσεις. Πράγματι η ΚΕΔ έστειλε στον κ. Κανελλάκη άλλο τοπογραφικό, το οποίο παραδόξως έφερε την αυτή ημερομηνία με το πρώτο. Στο δεύτερο αυτό τοπογραφικό είχε επισυναφθεί με συρραπτικό βεβαίωση του κ. Κιάκα ότι η έκταση των 518 στρεμμάτων περιγράφεται ως 220 στρέμματα άρτια και οικοδομήσιμα και 296 στρέμματα δασική έκταση, ενώ στην βεβαίωση επί του σώματος του τοπογραφικού ο τοπογράφος κ. Κιάκας βεβαιώνει ότι το σύνολο της έκτασης είναι ...άρτια και οικοδομήσιμη! Αξίζει να σημειωθεί ότι τον βασικό ρόλο για τη σύνταξη των συμβολαίων διαδραματίζουν οι βεβαιώσεις και όχι τα τοπογραφικά διαγράμματα, τα οποία υπομνηματίζουν! Προφανώς η σκοπιμότητα εν προκειμένω ήταν να χρησιμοποιηθεί κατά την εκτίμηση η επικολληθείσα βεβαίωση και κατά τη σύνταξη του συμβολαίου η ευρισκόμενη στο σώμα του τοπογραφικού.

Ο κ. Κανελλάκης στην Έκθεση Εκτίμησης που συνέταξε επισημαίνει τις δασικές εκτάσεις που εντόπισε στα 518 στρέμματα, καθώς και το γεγονός ότι δεν του προσκομίσθηκε έγγραφο του αρμοδίου δασαρχείου περί αποχαρακτηρισμού και συνεπώς το αγροτεμάχιο εξακολουθούσε να είναι εν μέρει δασική έκταση!

Η υπόθεση περιπλέκεται ακόμη περισσότερο αν κάποιος ανατρέξει στο συμβόλαιο που συνέταξε για τα 518 στρέμματα στον Ακροπόταμο Καβάλας η κ. Πελέκη – Βουλγαράκη: Πρόκειται για το συμβόλαιο με αρ. 2825 της 22/05/2007, στο οποίο αποκαλύπτεται ότι το τοπογραφικό διάγραμμα του κ. Κιάκα για τη λίμνη Βιστωνίδα για την οριοθέτηση της λίμνης Βιστωνίδας *«ελήφθη από το από 12/12/2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη»*. Δηλαδή **ο τοπογράφος, το τοπογραφικό του οποίου αποδέχθηκε η ΚΕΔ,** κ. Κιάκας δεν προέβη σε αυτοδύναμη τοπογράφηση, αλλά **βασίσθηκε στο τοπογραφικό του ιερέως τοπογράφου της αντισυμβαλλομένης του Δημοσίου Μονής Βατοπεδίου!**

Πολλά ακίνητα, μεταξύ των οποίων αυτά στον Ξηροπόταμο Χαλκιδικής, στο δάσος της Ουρανούπολης, στον Ακροπόταμο Ορφανού στην Καβάλα, στο δάσος του Γραμματικού κλπ, όπου επρόκειτο για παραλιακές εκτάσεις και δάση, αυθαιρέτως και παρά το ότι οι εκτιμήσεις των εκτιμητών του ΣΟΕ αναφέρονταν στο δασικό ή παραλιακό χαρακτήρα τους, στα συμβόλαια, τα οποία συνετάγησαν με σύμπραξη του Προέδρου της ΚΕΔ, του ηγουμένου Εφραίμ και της συμβολαιογράφου κας Πελέκη – Βουλγαράκη, αυτά μεταβιβάστηκαν ως άρτια και οικοδομήσιμα. Ήταν

ευδιάκριτο ότι οι εκτιμήσεις αφορούσαν άλλη χρήση γης από αυτήν που τελικά μεταβιβάστηκε, αλλά αυτό δεν εμπόδισε τη σύνταξη των συμβολαίων ούτε προβλημάτισε την έχουσα την εποπτεία αρμόδια πολιτική ηγεσία, η οποία, βάσει της ΚΥΑ 16651/06, ενημερώνεται για τις ανταλλαγές!!!

Το ακίνητο της Ουρανούπολης

Ένας ακόμη μάρτυρας, ο πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Ουρανούπολης κ. Τρύφωνας Μίτιντζης, καταθέτοντας ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, περιγράφει γλαφυρά τη μεθόδευση στην οποία αναφερθήκαμε, αναφερόμενος στη μεταβίβαση των 8.600 στρεμμάτων δάσους στην Ουρανούπολη: ***«Η εν λόγω έκταση, που εμείς οι κάτοικοι της περιοχής τη γνωρίζαμε ως δάσος κοινόχρηστο, στη συμβολαιογραφική πράξη της κ. Πελέκη αναφέρεται ως άρτια και οικοδομήσιμη»*** τόνισε και αποκάλυψε ότι τον Φεβρουάριο του 2008 της απέστειλε με δικαστικό επιμελητή επιστολή -με κοινοποίηση στον υπουργό Πολιτισμού κ. Λιάπη- με την οποία της ζητούσε να μην προχωρήσει στη συμβολαιογραφική πράξη, διότι μεταβιβάζονται δάσος και αρχαιολογική περιοχή. Ανάλογη επιστολή είχε στείλει και στον κ. Γ. Βουλγαράκη, όταν κυκλοφορούσαν φήμες στην περιοχή για ενδιαφέρον Ρώσων και Ελλήνων επιχειρηματιών για την αγορά της έκτασης. Αλλά περισσότερα για την ιδιαίτερη περίπτωση της Ουρανούπολης στο οικείο κεφάλαιο κατωτέρω.

Στην Ουρανούπολη, λοιπόν, οι εκτιμητές για 8.608 στρέμματα έδωσαν τιμή μόλις 1,1 εκατ. ευρώ ή 128 ευρώ το στρέμμα. Η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων το 2000 είχε αποφανθεί ότι αξίζει από 7.000 έως 20.000 ευρώ το στρέμμα, δηλαδή 60 με 170 εκατ. ευρώ. Αν μπορούσε να οικοδομηθεί η έκταση, τότε η εμπορική αξία της θα ήταν πολλαπλάσια, ώστε κάποιοι ειδικοί να κάνουν λόγο για 800 εκατ. με 1 δισεκατομμύριο ευρώ!

Η εκτίμηση αυτή ως προς το ύψος της αξίας του ακινήτου της Ουρανούπολης (800 εκατομμύρια έως 1 δισεκατομμύριο ευρώ) ενισχύεται από τα παρακάτω στοιχεία:

1. Από την πρόταση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Σταγείρων – Ακάνθου που διαβιβάσθηκε στην Επιτροπή με το έγγραφο 525/25-11-2008: Σύμφωνα με αυτήν η παράλια μη δασική ζώνη προτείνεται ως περιοχή ανάπλασης – τουρισμού και αναψυχής. Τούτο ενισχύεται από την Έκθεση Εκτίμησης του ΣΟΕ για το συγκεκριμένο ακίνητο (σελ. 4). Το συγκεκριμένο ακίνητο έχει πρόσοψη στην παραλία συνολικού μήκους 1.146 μέτρων, όπως προκύπτει από το συμβόλαιο 2823/22-05-2007 της συμβολαιογράφου Α. Πελέκη – Βουλγαράκη (φύλλο 15). Είναι προφανές ότι μετά την αναμενόμενη έγκριση αυτού του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου η αξία του ακινήτου θα εκτοξευόταν στο ως άνω ποσό.

2. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από την από 6-11-2007 επιστολή της Μονής προς τον Δήμαρχο Σταγείρων – Ακάνθου, στην οποία η Μονή αναφέρει ότι θα αξιοποιήσει

την εν λόγω έκταση με υποδομές θρησκευτικού τουρισμού, με συνεδριακό κέντρο, κέντρο μεταπτυχιακών σπουδών Θεολογίας, Φιλοσοφίας και λοιπές επιχειρηματικές και πολιτιστικές επενδύσεις, με συγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan). Για το σκοπό αυτόν στο ως άνω συμβόλαιο της κ. Πελέκη η Μονή δηλώνει (και το Δημόσιο αποδέχεται) ότι επιφυλάσσεται κάθε δικαιώματός της να ζητήσει αρμοδίως και νομίμως την αλλαγή χρήσης του ακινήτου της Ουρανούπολης!

3. Στο αντίγραφο μερίδας της Μονής στο Υποθηκοφυλακείο Ιερισσού, το περί ου ο λόγος ακίνητο της Ουρανούπολης αναφέρεται ως «αγρός».

Η περίπτωση της Καλαμαριάς

Έτερος μάρτυς, ο αντιδήμαρχος Καλαμαριάς, Δημοσθένης Σαρηγιάννης, διηγήθηκε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής, το ιστορικό μιας έκτασης 19,5 στρεμμάτων στο κέντρο της συνοικίας, προοριζόμενης για τη δημιουργία σχολείων, δρόμων και χώρων πρασίνου και στάθμευσης - και παραχωρούμενης τελικά στη Μονή Βατοπεδίου, αισθητά υποτιμολογημένης, κατά την εκτίμησή του. Με απόφασή του το 2000, ο Εθνικός Οργανισμός Καπνού παραχωρούσε την έκταση στο δήμο Καλαμαριάς. ***«Όμως ο δήμος ολιγώρησε και δεν προχώρησε σε πράξεις παραχώρησης, είτε γιατί θεωρούσε ότι έχει μπροστά του ένα αξιόπιστο κράτος είτε γιατί θεωρούσαμε αυτό δικό μας και προσπαθούσαμε να σώσουμε άλλα οικόπεδα πολύ σημαντικά, που ήταν σε ιδιώτες»***. Η είδηση της μεταβίβασης της έκτασης, «έπεσε σαν κεραυνός τον Σεπτέμβριο του 2008». Προηγούμενα, το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών είχε ζητήσει στοιχεία για το ακίνητο, «χωρίς να διευκρινίσει την αιτία, η οποία δεν αναζητήθηκε. Κανείς δεν επικοινώνησε με τον Δήμο, δεν ενημέρωσε». Κατά τον μάρτυρα, η έκταση υποτιμολογήθηκε από το ΣΟΕ. Δεδομένου ότι η περιοχή είναι από τις ακριβότερες της Θεσσαλονίκης, εντασσόμενη στο σχέδιο πόλεως και με μέσο όρο τις 4.000 ευρώ το μέτρο, η αντικειμενική της αξία ως αντιπαροχή φθάνει τα 13 εκ. ευρώ. Παραμένοντας εκτός σχεδίου, μπορεί να φιλοξενήσει ένα πολυκατάστημα 2.000 τετραγωνικών με 8 στρέμματα περιβάλλοντα χώρο. «Δηλώνω κατηγορηματικά ότι η εμπορική αξία αυτού του οικοπέδου δεν μπορεί να είναι κάτω από 10 εκ. Η εκτίμηση του ΣΟΕ στα 3 εκ. ευρώ, είναι χαριστική» ανέφερε ο κ. Σαρηγιάννης.

Τέλος, ο αντιδήμαρχος Καλαμαριάς, εντόπισε και μία παρανομία στην όλη διαδικασία: Βάσει του ν. 1018/1971, «για εκποίηση, δωρεά, παραχώρηση ή μίσθωση πέραν των 5 ετών εκτάσεων γης από ΝΠΔΔ, με κτίσματα ή χωρίς, απαιτείται η προηγούμενη γνώμη των πολεοδομικών υπηρεσιών των αρμοδίων για τη μελέτη ή επέκταση των σχεδίων πόλεων και οικισμών». Τέτοια γνώμη δεν ζητήθηκε, ούτε γι' αυτό ούτε για τα άλλα ακίνητα.

Τα οικόπεδα στη Νέα Ραιδεστό

Στην περίπτωση των οικοπέδων στη Νέα Ρεδαιστό, η εκτίμηση έγινε στο διπλάσιο της αντικειμενικής αξίας τους, όπως αυτή είχε προσδιορισθεί το 1997, αλλά και πάλι υπολειπόταν της αγοραίας αξίας τους κατά πολύ. Για παράδειγμα, ένα οικόπεδο 700 περίπου τ. μ. στη Ν. Ραιδεστό πωλείται περίπου 400.000 ευρώ (εκτιμήθηκε 150.000) και ένα οικόπεδο περίπου 1,5 στρέμμα στο Πανόραμα πωλείται πάνω από 1 εκατομμύριο ευρώ (εκτιμήθηκε 420.000 ευρώ).

Η ίδια μεθόδευση σε όλη την Ελλάδα

Ανάλογες είναι οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ εκτίμησης από το ΣΟΕ και αγοραίας τιμής σε όλες τις περιπτώσεις των οικοπέδων που προσεφέρθησαν από το Δημόσιο για ανταλλαγή με την Ιερά Μονή Βατοπεδίου.

Στην πλέον ακριβή περιοχή της Θεσσαλονίκης μετά την παραλία, στο Πανόραμα, με υψηλότατη ζήτηση για οικόπεδα, προσεφέρθη στη Μονή Βατοπεδίου για ανταλλαγή έκταση 5 στρεμμάτων, η οποία εκτιμήθηκε προς 50.000 ευρώ ανά στρέμμα, δηλαδή συνολικά 250.000 ευρώ. Η αγοραία τιμή υπολογίζεται σε τουλάχιστον 6 εκατ. ευρώ ή 1,2 εκατ. ευρώ το στρέμμα. Δηλαδή το Δημόσιο απώλεσε περί τα 5,75 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο θα μπορούσε να εισπράξει αν πουλούσε τα οικόπεδα με διαγωνισμό.

Στον Άγιο Αθανάσιο Πέλλας, στο Καϊμακτσαλάν, με το περίφημο χιονοδρομικό κέντρο που θεωρείται περιοχή «διαμάντι», το Δημόσιο εκχώρησε στη Μονή 180 στρέμματα ως αντάλλαγμα για μέρος του νερού της λίμνης που εκτιμήθηκε 54.000 ευρώ. Οι εκτιμητές έδωσαν τιμή 298 ευρώ ανά στρέμμα, όταν τα περισσότερα οικόπεδα στην περιοχή κοστίζουν πάνω από 250.000 ευρώ το στρέμμα. Αν πουλούσε, δηλαδή, το κράτος, θα εισέπραττε ακόμη και 36 εκατ. ευρώ.

Στο Πλαγιάρι, δήμου Μίκρας Θεσσαλονίκης, προσφέρθηκαν σε ανταλλαγή 629 στρέμματα, αφού εκτιμήθηκαν προς 10.000 ευρώ το στρέμμα, δηλαδή 6,2 εκατ. ευρώ. Η εμπορική αξία σ' αυτήν την εξαιρετικά αναπτυσσόμενη περιοχή υπολογίζεται σε 300.000 ευρώ το στρέμμα ή συνολικά σε 188 εκατ. ευρώ για ολόκληρη την έκταση!

Στο Λαύριο παραθαλάσσια έκταση 148 στρεμμάτων δόθηκε στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, αφού εκτιμήθηκε προς 5.000 ευρώ το στρέμμα, δηλαδή συνολικά 740.000 ευρώ. Η τεράστια οικιστική και εμπορική ανάπτυξη στην περιοχή κάνει τους κτηματομεσίτες να ανεβάζουν σήμερα την αξία της γης γύρω στις 200 έως 250 χιλ. ευρώ/στρέμμα, συνολικά δηλαδή 30 με 37 εκατ. ευρώ.

Στον Μαραθώνα, στο Γραμματικό και στο Κάτω Σούλι δόθηκε σε ανταλλαγή έκταση 3.331 στρεμμάτων, η οποία εκτιμήθηκε προς 600 ευρώ το στρέμμα, ενώ οι μεσίτες πωλούν στην περιοχή προς 50 έως 200 χιλ. ευρώ το στρέμμα.

Στην Ιερισσό, η Μονή απέκτησε παραθαλάσσιο οικόπεδο 217 στρεμμάτων, το οποίο είχε εκτιμηθεί προς 1.800 ευρώ το στρέμμα, τιμή η οποία αναλογεί στην αγορά ενός... τετραγωνικού μέτρου σπιτιού. Η πραγματική αξία του υπολογίζεται σε 200-250 χιλ. το στρέμμα.

Θ. Αποχαρακτηρισμός δάσους Ουρανούπολης: Διολίσθηση «δάσος» > «δασική έκταση» > «κληροτεμάχιο»> «οικόπεδα άρτια και οικοδομήσιμα»

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανταλλαγή 8.608 στρεμμάτων στην Ουρανούπολη της Χαλκιδικής με νερό της λίμνης Βιστωνίδας και δεδομένου ότι η έκταση αυτή έχει χαρακτηριστεί από τις επιτροπές απαλλοτριώσεων και τις επιτροπές οριστικών διανομών ως «δάσος χθαμαλόν» και με τη μορφή αυτή ήταν αδύνατη η ανταλλαγή, οι συντονιστές και εμπνευστές του σχεδίου των ανταλλαγών ζητούν και πάλι γνωμοδοτήσεις για να καταστεί δυνατός ο αποχαρακτηρισμός που θα δώσει το πράσινο φως για την ανταλλαγή της έκτασης.

Η διαδικασία αυτή είναι επιβεβλημένη για την επίτευξη του σκοπού τους και χρειάζεται να γίνει μεθοδευμένα, συντονισμένα γιατί:

(α) Μόνος αρμόδιος, σύμφωνα με το νόμο, για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως δάσους είναι ο δασάρχης της περιοχής. Κανένας άλλος. (κατάθεση κ. Σαγρή 17/11/08 στην Εξεταστική Επιτροπή)

(β) Όποιος διαφωνεί με την απόφαση του δασάρχη έχει τη δυνατότητα να την προσβάλει σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο όργανο και εν τέλει στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Αυτό σήμαινε, βέβαια, χρονοβόρες διαδικασίες, που σίγουρα δεν εξυπηρετούσαν τους ενδιαφερόμενους. Πολύ περισσότερο που η πράξη χαρακτηρισμού, όταν τελεσιδικούσε, θα αφορούσε το χαρακτήρα της έκτασης (δηλαδή αν ήταν δάσος ή δασική έκταση) και ασφαλώς δεν θα προχωρούσε στον χαρακτηρισμό της ως κληροτεμαχίου (κάτι που είναι παράνομο και έγινε με τη γνωμοδότηση).

Αυτό, όμως, από ό,τι φαίνεται, είναι το τελικό ζητούμενο. Για να απεμπλακεί η έκταση από τη δασική νομοθεσία και να χαρακτηριστεί στο συμβόλαιο άρτιο και οικοδομήσιμο, οικόπεδο επιλέγουν τη μέθοδο των γνωμοδοτήσεων.

Στην περίπτωση της Ουρανούπολης επιλέχθηκε η μέθοδος της αμφισβήτησης του χαρακτηρισμού των 8.600 στρ. δάσους με την υποβολή από την **αναρμόδια** Διεύθυνση Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, με εντολή του Γενικού Γραμματέα κ. Σκιαδά, **ερωτήματος στον Νομικό Συμβούλιο**, το οποίο, ενώ υπάρχει για να γνωμοδοτεί επί αμιγώς νομικών θεμάτων, κλήθηκε να κρίνει επί

πραγματικού ζητήματος αποκλειστικής αρμοδιότητας του δασαρχείου, αν δηλαδή η επίμαχη έκταση είναι δάσος ή δασική.

Το Νομικό Συμβούλιο με εισηγητή τον κ. Μπότσιο, ο οποίος είναι νομικός σύμβουλος του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, χαρακτήρισε με την αριθ.161/2008 γνωμοδότησή του την έκταση ως δασική.

Ο Νομικός Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ κ Θ. Θεοφανόπουλος μειοψήφησε στην επίδικη γνωμοδότηση και εξέφρασε την άποψη ότι το ΝΣΚ γνωμοδοτεί επί της ερμηνείας συγκεκριμένων διατάξεων. Προς τούτο ο χαρακτηρισμός μιας έκτασης ως δασικής ή μη με τις συνέπειες που επάγεται κατά το Σύνταγμα και το νόμο, είναι θέμα διοικητικής φύσεως, η επίλυση του οποίου απόκειται, κατά το Σύνταγμα, στην ενεργό Διοίκηση και σε περίπτωση αμφισβητήσεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Συνεπώς, το ΝΣΚ δεν έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει εάν η αναφερόμενη στο ανωτέρω ερώτημα έκταση είναι δασική ή δάσος.

Τη γνωμοδότηση αυτή **έκανε αποδεκτή αναρμοδίως ο υφυπουργός κ. Κιλτίδης** (παρά τη μειοψηφική γνώμη που διατυπώθηκε σε αυτήν και παρά τις επανειλημμένες αντιρρήσεις της αρμόδιας Δ/νσης Δασών) και άναψε έτσι το «πράσινο φως» για την ανταλλαγή.

Δημιούργησε όμως, μ' αυτόν τον τρόπο, λόγω της υποχρεωτικής για τη διοίκηση εφαρμογής της, δικαιώματα υπέρ τρίτων, παράπλευρες απώλειες, δεδομένου ότι, από ό,τι φαίνεται, οι αρμόδιοι υπουργοί ενδιαφέρονταν για την εφαρμογή της γνωμοδότησης μόνο για την εν λόγω έκταση και οι διοικητικές συνέπειες και διεκδικήσεις που θα δημιουργούνταν δεν τους εξυπηρετούν.

Ο κ. Κιλτίδης με διάφορες εγκυκλίους προσπαθεί να «μαζέψει» το θέμα, που «ξέφυγε» από **το προγραμματισμένο σχέδιο**.

Η εκτέλεση της γνωμοδότησης θέτει σε άμεσο κίνδυνο το δασικό χαρακτήρα και την προστασία της έκτασης.

Πέραν όλων αυτών, χρήζει ιδιαίτερης έρευνας το ότι το ΝΣΚ, πέραν του χαρακτηρισμού της έκτασης ως δασικής, προχωράει ακόμη περισσότερο και την αναφέρει ως «κληροτεμάχιο», αντί του αληθούς χαρακτηρισμού της ως «κοινόχρηστου δάσους», δρομολογώντας έτσι τον αποχαρακτηρισμό της και με πρόθεση να θέσει ουσιαστικά την έκταση εκτός συνταγματικής προστασίας, εξαιρώντας την από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, δεδομένου ότι τα κληροτεμάχια που έχουν τη μορφή δασικής έκτασης και δεν καλύπτονται από τα επτά δασικά είδη, που ορίζονται στο άρθρο 15 του Ν. 1734/87, δεν υπάγονται στη δασική νομοθεσία και θεωρούνται αγροτικές εκτάσεις.

Εδώ αξίζει να ειπωθεί ότι η υπόθεση του αποχαρακτηρισμού του δάσους της Ουρανούπολης απασχόλησε για καιρό το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, γιατί η μεθόδευση, λόγω της δασικής νομοθεσίας, δεν ήταν εύκολη υπόθεση.

Επί υπουργίας του κ. Μπασιάκου εκδόθηκε ατομική γνωμοδότηση και πάλι του κ. Μπότσιου, νομικού συμβούλου στο υπουργείο, η οποία εστάλη από τον Γ. Δ/ντή Δασών στις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες για εκτέλεση.

Οι Δασικές όμως Υπηρεσίες, δεδομένου ότι δεν είχε γίνει αποδεκτή η ατομική γνωμοδότηση από τον αρμόδιο υπουργό, διατύπωσαν ερωτήματα για τον εκτελεστό ή μη χαρακτήρα της.

Στα ερωτήματα δόθηκαν απαντήσεις από την αρμόδια Δ/νση Προστασίας Δασών, που παρέπεμπαν αφενός στο ότι η ατομική γνωμοδότηση δεν είχε γίνει αποδεκτή, αφετέρου δε στο ότι ήδη ο χαρακτήρας της επίμαχης έκτασης ήταν καθορισμένος από τις επιτροπές απαλλοτριώσεων και τις επιτροπές οριστικών διανομών. «Χαρακτηρισμοί οι οποίοι είναι ισχυροί και δεν επανεξετάζονται».

Μετά από αυτά οι εμπνευστές του σκανδάλου παρακάμπτουν τις αρμόδιες Δασικές Δ/νσεις του υπουργείου και μέσω της αναρμόδιας Δ/νσης Πολιτικής Γης και της διευθύντριας αυτής κ. Μαντέλη (η οποία αναμφίβολα δεν ενήργησε αυτοβούλως, αλλά σε στενή συνεργασία με τον Υπουργό κ. Αλ. Κοντό, στο γραφείο του οποίου μάλιστα υπηρέτησε επί οκτάμηνο, γι' αυτό και η στάση του Υπουργού ως προς το ζήτημα αυτό θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω, ως έχοντος την αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης) υποβάλλουν, με υπογραφή Γ. Γ. κ. Σκιαδά, το ερώτημα στο ΝΣΚ, τη γνωμοδότηση του οποίου κάνει αποδεκτή ο υφυπουργός κ. Κιλτίδης και ακολουθούν οι σχετικές ανταλλαγές.

Προκειμένου δε να παρακαμφθούν οι διατάξεις του Ν. 973/79 και να μπορέσουν να παραχωρήσουν και δασικές εκτάσεις στην ΚΕΔ για ανταλλαγή, είχαν ζητήσει, πριν ακόμη να επιτύχουν τον χαρακτηρισμό της έκτασης ως δασικής αντί δάσους (αυτό έτσι και αλλιώς μεθοδευόταν), τη γνώμη του κ. Μπότσιου, ο οποίος απεφάνθη με το έγγραφο αριθμ. 2520/24/04/2007, ότι δύναται να παραχωρηθεί δασική έκταση στην ΚΕΔ για να την ανταλλάξει με νερό της λίμνης Βιστωνίδας.

Αν δεν είναι όλα αυτά μεθοδεύσεις και άνωθεν κατευθύνσεις, τότε τι είναι;

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στο υπ' αριθ. 2823/22-5-2007 συμβόλαιο της Αικ. Πελέκη ανταλλαγής του δάσους της Ουρανούπολης με εκτάσεις της Λίμνης Βιστωνίδας αναγράφεται ρητά ότι «τα υπό του Δημοσίου δια της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου μεταβιβαζόμενα οικόπεδα εμπίπτουν στην αγροτική νομοθεσία, **η δε Ιερά Μονή επιφυλάσσεται κάθε δικαιώματός της να ζητήσει αρμοδίως και νομίμως τη μεταβολή της χρήσεως (!!!).**

Η από 5-12-2008 εντολή της Διεύθυνσης Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στη Διεύθυνση Δασών Ν. Χαλκιδικής και στο Δασαρχείο Αρναίας Ν. Χαλκιδικής σχετικά με την έκδοση υποχρεωτικής Πράξης Χαρακτηρισμού στην περιοχή της Ουρανούπολης του Δήμου Σταγείρων – Ακάνθου, ώστε ο δασικός χαρακτήρας να ορισθεί με την ενδικοφανή διαδικασία της Πράξης Χαρακτηρισμού (Ν.998/79), όπως προβλέπεται στα άρθρα 14 και 10 , η οποία εντολή εδόθη προσφάτως κατόπιν παρεμβάσεως του κ. Κιλτίδη, αποτελεί ακριβώς αναγνώριση της παρανομίας των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν. Έστω όμως και την ύστατη στιγμή, αποτελεί θετική πράξη .

Μαρτυρικές καταθέσεις

- *Στην περίπτωση της Ουρανούπολης ήταν εμφανές ότι πρόκειται για δασική έκταση, αντί να ζητηθεί γνωμοδότηση του δασαρχείου και να ληφθεί υπ' όψιν, είχαν μια διαδικασία καθαρού αποχαρακτηρισμού, που διήρκεσε μερικές μέρες. Που περιείχε μάλιστα και αρχαιολογικό χώρο (Βαξεβάνης 278-279, 4/11).*
- *Ο κ. Δούκας απαντά στις 23.7.2007 «δεν έχει γίνει κανένας τέτοιος αποχαρακτηρισμός». Το συμβόλαιο έχει γίνει στις 22.5.2007 (Μίτιντζης 8, 11/11).*
- *Στις 13.8.2007 απαντά η Διεύθυνση Δασών Πολυγύρου Χαλκιδικής, ότι ο χαρακτηρισμός ως δάσος είναι έγκυρος και δεσμευτικός και δεν επανεξετάζεται από τα όργανα της διοίκησης. Η γνωμοδότηση Μπότσιου είναι ιδιωτική. (Μίτιντζης 9, 11/11)*
- *Η γνωμοδότηση έγινε στις 6/02 και στις 8/02 έχουμε μία επιστολή του Εφραίμ στον δασάρχη Αρναίας, μετά από δύο ημέρες δηλαδή και του ζητά να τον πληροφορήσει τα δασοπονικά είδη μέσα σ' αυτή την έκταση, για να προχωρήσουν σε περαιτέρω ενέργειες (Μίτιντζης 16, 11/11)*
- *Στο συμβόλαιο η υπεύθυνη δήλωση ότι η έκταση δεν είναι δάσος, δεν είναι αρχαιολογικός χώρος, δεν είναι σε αιγιαλό, δεν είναι σε ζώνη παραλίας, είναι όλα ψέματα. Ο χάρτης εδώ αυτό δείχνει. Και θάλασσα έχει. (Μίτιντζης 58, 11/11)*
- *Την 23η Μαρτίου του 2007, στο χάρτη που συνοδεύει τη συμβολαιογραφική πράξη, στο τοπογραφικό διάγραμμα, λέει ο Κιάκας Νικόλαος με υπεύθυνη δήλωσή του, ότι το μεταβιβαζόμενο τμήμα είναι άρτιο και οικοδομήσιμο. Η γνωμοδότηση του Μπότσιου είναι στις 18 Μαΐου. Μέχρι τότε η έκταση ήταν δάσος κοινόχρηστο. (Μίτιντζης 59, 11/11)*
- *Η συγκεκριμένη έκταση μετά το ν.3147/2007 δεν μπορεί να χαρακτηριστεί, γιατί έχει χαρακτηριστεί από τις Επιτροπές Απαλλοτριώσεων. Οπότε η διοίκηση δεν μπορεί να επανεξετάσει αυτόν το χαρακτηρισμό (Φραντζεσκάκης 53, 12/11)*

- *Στην ουσία η γνωμοδότηση που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό δένει τα χέρια της δασικής υπηρεσίας. (Φραντζεσκάκης 55, 12/11)*
- *Αν παρέμενε ο χαρακτηρισμός «δάσος», δεν θα μπορούσε να αλλάξει χρήση, ενώ σήμερα ως δασική έκταση μπορεί να αλλάξει χρήση, σύμφωνα με τις διαδικασίες του κεφ. 6 του Ν.998/79. (Φραντζεσκάκης 70, 12/11)* Το σημείο αυτό της κατάθεσης συναρτάται απολύτως με την επιφύλαξη που κράτησε υπέρ αυτής η Μονή στο υπ' αριθ. 2823/22-05-2007 συμβόλαιο ανταλλαγής του δάσους της Ουρανούπολης με εκτάσεις της Λίμνης Βιστωνίδας «να ζητήσει αρμοδίως και νομίμως τη μεταβολή της χρήσης».
- *Αυτό που θα μας ρωτήσουν μετά τον χαρακτηρισμό είναι, εάν συμφωνούμε ή διαφωνούμε στις παρεμβάσεις που θέλουν να κάνουνε. Άμα αυτή η έκταση παραμείνει η γνωμοδότηση με το κληροτεμάχιο, εγώ δεν ξέρω αν μας ρωτήσουν στο τέλος για το κληροτεμάχιο (Φραντζεσκάκης 83, 12/11)*
- *Σύμφωνα με τον νόμο, «κληροτεμάχιο με δασική έκταση» δεν ανήκει στη δασική νομοθεσία. Γι' αυτό προσφύγαμε το συνδικαλιστικό μας όργανο στο ΣτΕ για να εξαλειφθεί ο ορισμός «κληροτεμάχιο» με το «δασική έκταση» να το διαφυλάξουμε το δάσος. (Φραντζεσκάκης 84, 12/11)*
- *Υπήρχε μία οδηγία που έδινε γενικές κατευθύνσεις όσον αφορά τη διαδικασία χαρακτηρισμού εκτάσεων. Αν θυμάμαι καλά, αυτή η οδηγία είχε φύγει στις 27.2.2007. Πολύ αργότερα, όταν συνταξιοδοτήθηκα, έμαθα ότι ανεστάλη, δεν ανεκλήθη, από τον ίδιο τον Γ. Διευθυντή, με αιτιολογία που για εμένα, από ό,τι διάβασα, δεν έχει καθόλου ερείσματα. Συνδέοντας αυτό το γεγονός με το θέμα του Βατοπεδίου, οδηγούμαι στο συμπέρασμα που η αναστολή εκτέλεσης της Οδηγίας έδωσε ερείσματα να γίνει το ερώτημα στο ΝΣΚ πάνω στο θέμα του χαρακτήρα της έκτασης της Ουρανούπολης. Κατά την άποψή μου, όλως αναρμοδίως το ΝΣΚ υπεισήλθε στον χαρακτηρισμό αυτής της έκτασης με κρίσεις αντισυνταγματικές. (Φραγκιουδάκης 49-50, 25/11)*
- *Έγινε μία παρερμηνεία έντεχνα από τη Διεύθυνση Πολιτικής Γης, προκειμένου να διατυπωθεί το ερώτημα (Φραγκιουδάκης 52, 25/11)*
- *Για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής τον λόγο έχει σε πρώτη φάση ο δασάρχης, σε δεύτερη η Πρωτοβάθμια Επιτροπή Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων, σε τρίτη φάση η δευτεροβάθμια επιτροπή. (Φραγκιουδάκης 56, 25/11)* Κάτι το οποίο αποδέχθηκε εν τέλει και ο Υφυπουργός Κιλτίδης.
- *Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μπει το χθαμαλόν δάσος στην έννοια της δασικής εκτάσεως επιστημονικά και τεχνικά (Φραγκιουδάκης 66, 25/11)*
- *Ο δασάρχης κάνει πράξεις χαρακτηρισμού σύμφωνα με τον νόμο, όταν διαπιστώνονται αμφισβητήσεις περί τον χαρακτηρισμό. Ο Υπουργός έπρεπε να*

ενδιαφερθεί, ώστε τα 800.000 στρ. δάση και δασικές εκτάσεις, που έχουν μπει παράνομα στην αγροτική νομοθεσία, να φύγουν από εκεί άμεσα και να γυρίσουν στη δασική νομοθεσία (Φραγκιουδάκης 68-69, 25/11)

- *Εκτιμώ ότι είναι ο Υπουργός αρμόδιος και υπεύθυνος να πιάνει αυτές τις αντιγνωμίες και να τις ρυθμίζει στη Βουλή, αλλά κάθε άλλο γίνεται από αυτό. Νομοθετική ρύθμιση άμεσα πρέπει να γίνει. (Φραγκιουδάκης 71, 25/11)*
- *Ο ιδρυτικός νόμος της ΚΕΔ προβλέπει, μεταξύ άλλων, να παίρνει εκτάσεις και από εποικισμό. Όχι όμως δάση και δασικές εκτάσεις. Εδώ παραβιάσθηκε ο νόμος της ΚΕΔ. (Φραγκιουδάκης 73, 25/11)*
- *Η Ουρανούπολη δεν μπήκε στη διαδικασία επίλυσης δασικών αμφισβητήσεων του αρθρ. 14 του ν. 998. Δεν ήθελαν να την κάνουν, διότι θα έβγαινε 100% ότι είναι δάσος. Όποιος έβγαζε ότι δεν είναι δάσος θα πήγαινε για απιστία σε βαθμό κακουργήματος. (Φραγκιουδάκης 77, 25/11)*
- *Εφόσον αμφισβήτησε η Διεύθυνση Πολιτικής Γης την ερμηνεία που έδωσαν οι περιφερειακές δασικές υπηρεσίες, έπρεπε να απευθυνθεί διά της προϊσταμένης γενικής διεύθυνσης ερώτημα στη Γενική Διεύθυνση Δασών, να πάρει απάντηση και, αν υπήρχε απάντηση πάλι που την αμφισβητούσε, τότε να βάλει τον υφυπουργό να κάνει το ερώτημα, αν ήθελε ο Υφυπουργός και έβλεπε ότι δεν ήταν ξεκαθαρισμένο το θέμα από πλευράς Γενικής Διεύθυνσης Δασών. (Φραγκιουδάκης 79, 25/11)*
- ***Ο Μπότσιος δεν ζήτησε γνώμη από κανέναν. Αυτές οι γνωμοδοτήσεις γίνονται κατά παραγγελία του υπουργού. «Θέλω αυτό το αποτέλεσμα» και το αποτέλεσμα οδηγείται στη γνωμοδότηση. (Φραγκιουδάκης 79, 25/11)***
- *Η συγκεκριμένη οδηγία εξέφρασε 100% τα ιδιοτελή συμφέροντα σχετικά με τις δασικές εκτάσεις. (Φραγκιουδάκης 87, 25/11)*
- *Ο Σαγρής ανέστειλε την οδηγία. Εγώ θα τον ρωτούσα γιατί, την αιτιολογία. (Φραγκιουδάκης 92, 25/11)*
- *Η λέξη κληροτεμάχιο στο έγγραφο της Μαντέλη της 14.9.2007 είναι ύποπτη. Το κληροτεμάχιο είναι αυτό που διανέμεται για αποκατάσταση δικαιούχου ακτήμονα για να αποκτήσει βιώσιμο κλήρο, ενώ το τεμάχιο είναι αυτό που διαχωρίζει η επιτροπή απαλλοτριώσεως είτε 10 στρ. είναι είτε 100 είτε 8.000 για να του δώσει μια ονομασία διαχειριστική μέσα από την αγροτική νομοθεσία. Και εδώ του έδωσε «δάσος χθαμαλόν» κοινό, κοινόχρηστο, δηλαδή, στο Ν. 1913 διότι, όπως εξήγησα από την αρχή, δεν μπορούσε ο εποικισμός δάσος να το διανείμει. Κακώς η γνωμοδότηση αναφέρεται στο τέλος σε κληροτεμάχιο. Αυτό είναι τουλάχιστον ύποπτο. (Φραγκιουδάκης 97, 25/11)*

- *Η γνωμοδότηση 161/2008 δεσμεύει τη διοίκηση, λέει ούτε πράξη χαρακτηρισμού μπορείτε να κάνετε στην εν λόγω έκταση, γιατί η αρχή διαπίστωσε ότι η έκταση είναι δασική (Φραντζεσκάκης 29, 12/11)*
- *Εάν μας ρωτούσε η Μονή Βατοπεδίου τον Μάιο 2007, θα απαντούσαμε ότι αυτή η έκταση είναι δάσος. (Φραντζεσκάκης 44, 12/11)*
- *Αυτό που έκανε ο Κιλτίδης δεν είναι μέσα στα πλαίσια του θεσμικού του πλαισίου (Φραντζεσκάκης 49, 12/11)*
- *Το ερώτημα έχει γίνει στον Μπότσιο από την Μαντέλη, που υπάγεται στον Κοντό. Τότε τη γνωμοδότηση έπρεπε να την αποδεχθεί ο Υπουργός Κοντός. Άρα η απόφαση Κιλτίδη είναι στερημένη νομικών συνεπειών. Έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο. Γι' αυτό η Μαντέλη έβγαλε οδηγία προς τις περιφερειακές υπηρεσίες, ότι υποχρεωτικά πρέπει να την εφαρμόζουν (Φραγκιουδάκης 136-137, 25/11)*
- *Ο Κιλτίδης παρανόμησε διότι απεδέχθη τη γνωμοδότηση αυτός. (Φραγκιουδάκης 140, 25/11)*
- *Ευθύνη έχει γιατί υποστηρίζει ότι η έκταση είναι δασική και όχι δάσος. (Φραγκιουδάκης 141, 25/11)*
- *Για τον αποχαρακτηρισμό βοηθά ο όρος κληροτεμάχιο. Θα πουν ότι, εάν δεν υπάρχουν 7 είδη φυτών, μελλοντικά αυτή η έκταση δεν προστατεύεται, άρα διέπεται από τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας. (Φραγκιουδάκης 147, 25/11)*
- *Η εκτίμηση περί δάσους ή δασικής έκταση είναι πραγματική και όχι νομική εκτίμηση (Φραντζεσκάκης 52, 12/11)*
- *Τη γνωμοδότηση ο Μπότσιος την δούλευε 20/25 μέρες, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτικής Γης. (Σκιαδάς, 52, 21/11)*

I. Αρχαιολογικοί χώροι

Αρχαιολογικοί χώροι πέριξ της Βιστωνίδας (παραλίμνιες περιοχές)

Εντός της περιοχής των παραλίμνιων εκτάσεων που διεκδικεί η Μονή περιλαμβάνονται δύο γνωστοί κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, αρμοδιότητας της 12ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Πρώτον, η υστερορρωμαϊκή και βυζαντινή τειχισμένη πόλη της Αναστασιούπολης και μετέπειτα Περιθεωρίου, που βρίσκεται στους πρόποδες της Ροδόπης στο νομό Ροδόπης, τα ερείπια των οποίων, μετά των εντός αυτών περιλαμβανομένων χώρων και κτισμάτων, έχουν κηρυχθεί ως αρχαιολογικοί χώροι με την υπ' αριθμ. 4499/12-6-2964 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 239/Β/30-6-1964).

Δεύτερον, ο Βυζαντινός οικισμός στη νησίδα Μπουρού στο νομό Ξάνθης, όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του αλιευτικού συνεταιρισμού και οποίος έχει κηρυχθεί

ως αρχαιολογικός χώρος σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ37/59350/1355πε/9-1-1995 (ΦΕΚ 61/Β/31-1-1995) περί χαρακτηρισμού ως αρχαιολογικού χώρου της περιοχής του στομίου της Βιστωνίδας λίμνης, στα σύνορα των νομών Ξάνθης και Ροδόπης, από τη διασταύρωση του Πόρτο Λάγος προς δυσμάς έως τη διασταύρωση της οδού προς Κομοτηνή και Φανάρι προς ανατολάς, συμπεριλαμβανομένων των ερειπίων των Πόρων, της νησίδας Μπουρούς, του Αγ. Νικολάου με τα εκκλησιαστικά κτίσματα του αγιορείτικου μετοχίου.

Σύμφωνα με τον ΚΝ 5351/32 «περί αρχαιοτήτων», όλα τα αρχαία στην Ελλάδα είναι ιδιοκτησία του κράτους και σύμφωνα με τον Ν. 3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής κληρονομιάς» τα αρχαία ακίνητα μνημεία ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας. Επομένως και οι αρχαιότητες των τριών χώρων: Αναστασιούπολις Περιθεώριον, Πόρτο Λάγος/ περιοχή ΚΥΔΕΠ, και νήσος Μπουρού. Ειδικά η βυζαντινή πόλη Αναστασιούπολη είναι χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος μεγάλης σπουδαιότητας, ευρισκόμενος στον βόρειο μυχό της Βιστωνίδας. Μάλιστα σώζεται η οχύρωση της πόλης, πύργοι, τα τείχη και οι πύλες της, σε ύψος πέντε μέτρων!

Αρχαιολογικοί χώροι: τα ανταλλαγέντα ακίνητα στην Ουρανούπολη και στο Ξηροποτάμι

Στην έκταση των 8.608,430 στρεμμάτων του δάσους της Ουρανούπολης, που μεταβιβάσθηκε στην Ι. Μ. Βατοπεδίου από την ΚΕΔ λόγω ανταλλαγής με το υπ' αριθ. 2823/22-05-2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αικ. Πελέκη, ο Υπουργός Προεδρίας με την από 6-10-1965 απόφασή του χαρακτήρισε ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία, «τα εις την περιοχή της Χερσονήσου του Άθω, από την Διώρυγα του Ξέρξη και μέχρι των ακρωτηρίων Πίνες και Ακρωθόου», δηλ. τα στο κάτω μέρος της Χερσονήσου ευρισκόμενα βυζαντινά και μεταβυζαντινά κτίσματα, όπως μονές, σκήτες, κελία, ναούς, μετόχια, εξωκλήσσια, αγιάσματα κλπ, «είτε εν ερειπίοις, μετά του αμέσου περιβάλλοντος αυτών χώρου, καθοριζομένου ως τοιούτου, άπαντος του χώρου του πέριξ εις την περιοχή της Χερσονήσου του Άθω», λόγω της εξαιρετικής αρχαιολογικής του σημασίας.

Εντός του μεταβιβασθέντος χώρου στην Ουρανούπολη, όπως προκύπτει από το τοπογραφικό διάγραμμα που κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ο Προϊστάμενος της 10ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων κ. Ταβλάκης, βρίσκονται και α)Λείψανα εγκαταστάσεως ρωμαϊκών χρόνων, β) ερείπια μεσοβυζαντινού μονυδρίου, γ) λείψανα αρχαίου κυκλικού κτηρίου, δ) ερείπια του μεσοβυζαντινού οικισμού της

Κομήτισας και ε) τμήμα του συγκροτήματος υδραγωγείου του μετοχίου Προσφορίου, ήτοι αρχαιολογικά μνημεία, σύμφωνα με τον ν.3028/2002 για την προστασία των αρχαιοτήτων και της εν γένει πολιτιστικής κληρονομιάς. Σύμφωνα με τον νόμο αυτόν τα αρχαία ακίνητα μνημεία ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας.

Εντός του μεταβιβασθέντος στην Ι. Μ. Βατοπεδίου ακινήτου στην περιοχή του Δήμου Σταγείρων-Ακάνθου της Χαλκιδική, εκτάσεως 217 στρεμμάτων και συγκεκριμένα στην περιοχή «ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙ», βρίσκονται επίσης ερείπια μετοχιακού συγκροτήματος της Μονής Ξηροποτάμου, τα οποία απεικονίζονται στο παραπάνω αναφερόμενο τοπογραφικό διάγραμμα που κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ο Έφορος της ως άνω Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Κ. Ταβλάκης.

Εντός του χώρου αυτού, που έχει χαρακτηρισθεί ως αρχαιολογικός με την παραπάνω Υπουργική Απόφαση και συμπεριλαμβάνεται στην έκταση των 8.608 περίπου στρεμμάτων του δάσους της Ουρανούπολης, το Ελληνικό Δημόσιο τα τελευταία χρόνια έχει δαπανήσει 5 εκατομμύρια ευρώ για την εκπόνηση από την 10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται η παραπάνω έκταση, έργου ανάδειξης, προστασίας και προβολής των μνημείων που υπάρχουν εντός αυτής και τον σχεδιασμό του μεγάλου και μικρού αρχαιολογικού περιπάτου της Ουρανούπολης.

ΙΑ. Νομιμότητα συμβολαίων ανταλλαγής μεταξύ Μονής και Δημοσίου

Η πρωτοφανής Κυβερνητική απόφαση, σε συνέχεια του ενταφιασμού της δικαστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης τον Ιούλιο του 2004, να προχωρήσει το Ελληνικό Δημόσιο με ταχύτατες διαδικασίες σε ανταλλαγές εκτάσεων της Βιστωνίδας, για τις οποίες δεν υπήρχε νόμιμος τίτλος ιδιοκτησίας της Ι. Μ. Βατοπεδίου ή για την ίδια τη λιμνοθάλασσα, η οποία αποτελεί κοινόχρηστο, εκτός συναλλαγής πράγμα, δηλαδή μη ανταλλάξιμη έκταση, με άλλα δημόσια ακίνητα αδιακρίτως και ανεξάρτητα από το καθεστώς προστασίας τους και χωρίς την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών εκποίησής τους δια ανταλλαγής από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου δημιουργεί σωρεία νομικών ελαττωμάτων στα μεταξύ της ΚΕΔ και της Ι. Μ. Βατοπεδίου υπογραφέντα συμβόλαια, επιφέροντας την ακυρότητά τους.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το αρ. 1033 του Αστικού Κώδικα: *«για τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου απαιτείται συμφωνία μεταξύ του κυρίου και εκείνου που την*

αποκτά, ότι μετατίθεται σε αυτόν η κυριότητα για κάποια νόμιμη αιτία. Η συμφωνία γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υποβάλλεται σε μεταγραφή».

Κτήση από μη κύριο για ακίνητο μπορεί να νοηθεί μόνο με τις προϋποθέσεις της χρησικτησίας. (αρ. 1042 επ ΑΚ)

Ο κοινόχρηστος χαρακτήρας της Βιστωνίδας, αλλά και η έλλειψη νόμιμου τίτλου εκ μέρους της Ι. Μ. Βατοπεδίου καθιστά την τελευταία μη κυρία των εκτάσεων που εισέφερε κατά τη διαδικασία των ανταλλαγών, την δε αιτία της μεταβίβασης των περιοχών της Βιστωνίδας μη νόμιμη, συμπαρασύροντας κατά τον τρόπο αυτόν και την παράλληλη μεταβίβαση προς την Ι. Μ. Βατοπεδίου των ακινήτων του Δημοσίου στα πλαίσια της ανταλλαγής. Άλλωστε, η αιτία των αμοιβαίων μεταβιβάσεων που συνιστούν την ανταλλαγή πάσχει ως προς τη νομιμότητά της και από το γεγονός της μη τηρήσεως των νόμιμων διατυπώσεων δημοσιότητας για τις **υπουργικές αποφάσεις ανάθεσης** των ανταλλαγών στην ΚΕΔ και επιπλέον σε κάποιες περιπτώσεις από τη **διάθεση εκ μέρους της ΚΕΔ ακινήτων, τα οποία, όπως στην περίπτωση της Ραιδεστού, δεν είχαν ακόμα εγγραφεί σε αυτήν από το αρμόδια όργανα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.**

Η έλλειψη νόμιμων τίτλων εκ μέρους της Μονής

«Για τις ανταλλαγές το Δημόσιο θα έπρεπε να απαιτήσει τίτλους κυριότητας, τους οποίους η Μονή δεν βλέπω να έχει.... Θεωρώ ότι η απόφαση για την ανταλλαγή ελήφθη κατά μία υπέρβαση.... Για όλους τους πολίτες το Δημόσιο απαιτεί τίτλους...» (Γιοβαννόπουλος, 118-119, 5/11)

Κατά τις διαδικασίες της Εξεταστικής Επιτροπής επιβεβαιώθηκε αυτό που είναι πασίδηλο στη νομική θεωρία και νομολογία, ότι δηλαδή **νόμιμο τίτλο κτήσης ακινήτου αποτελούν μόνο οι δικαστικές αποφάσεις και η ιδιωτική βούληση που περιβάλλεται συμβολαιογραφικό τύπο**, καθώς και σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο νόμος. **Οι υπουργικές αποφάσεις δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση νόμιμο τίτλο** και για το λόγο αυτό δεν μεταγράφονται. Άλλωστε, οι εξεταζόμενες υπουργικές αποφάσεις αφορούν την αποδοχή Γνωμοδοτήσεων περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας και σε καμία περίπτωση δεν αφορούν την ίδια την ιδιοκτησία, αλλά μπορούν να παράγουν αποτελέσματα μόνο ως ενοχική δέσμευση, εξώδικη ομολογία ότι συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο, το Δημόσιο δηλαδή, δεν θα εγείρει στο εφεξής ζήτημα διεκδίκησης των συγκεκριμένων εκτάσεων από τη Μονή.

Κατά συνέπεια, με πασιφανή την έλλειψη οποιουδήποτε νόμιμου τίτλου, έλλειψη που επικύρωσε και το αρμόδιο Δικαστήριο Ροδόπης, **η Κυβέρνηση δια των**

αρμοδίων Υπουργών της προχώρησε στις ανταλλαγές, θεωρώντας εντελώς αυθαίρετα και χωρίς νομικό έρεισμα τις περιοχές της Βιστωνίδας ως δήθεν ιδιοκτησία της Ι. Μ. Βατοπεδίου.

Με δεδομένο ότι είναι αδιανόητο οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες να μην ενημέρωσαν την πολιτική τους ηγεσία για το μείζον ζήτημα της έλλειψης νόμιμων τίτλων ιδιοκτησίας εκ μέρους της Ι. Μ. Βατοπεδίου , προκύπτουν σοβαρότατες ενδείξεις

- για μεθοδευμένη απεμπόληση των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου στις επίμαχες εκτάσεις, και
- για επίσης μεθοδευμένη αποσιώπηση σε όλο το φάσμα των επιμέρους διαδικασιών του γεγονότος ότι η Ι. Μ. Βατοπεδίου ΔΕΝ ήταν κυρία των εκτάσεων που ανταλλάχθηκαν,

με τελικό στόχο την ολοκλήρωση των χαριστικών ανταλλαγών που δημιούργησαν αδήλωτες χρηματικές ροές υπεραξιών εντός και εκτός Ελλάδας προς άγνωστους τελικούς δικαιούχους.

Κοινόχρηστο και εκτός συναλλαγής πράγμα η λιμνοθάλασσα της Βιστωνίδας και τα ακίνητα και κινητά αρχαία μνημεία

Σύμφωνα με το αρ. 966 του Αστικού Κώδικα:

«Πράγματα εκτός συναλλαγής είναι τα κοινά σε όλους, τα κοινόχρηστα και τα προορισμένα για την εξυπηρέτηση δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών ή θρησκευτικών αναγκών»

Σύμφωνα με το αρ. 967 του Αστικού Κώδικα:

«Πράγματα κοινής χρήσης είναι ιδίως τα νερά με ελεύθερη και αέναη ροή, οι δρόμοι, οι πλατείες, οι αιγιαλοί, τα λιμάνια και οι όρμοι, οι όχθες πλεύσιμων ποταμών, οι μεγάλες λίμνες και οι όχθες τους»

Επίσης, σύμφωνα με το άρ. 7 του ν. 3028/00:

«Τα αρχαία ακίνητα μνημεία που χρονολογούνται έως και το 1453 ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας».

Ο νόμος είναι σαφής, επιπλέον, δε, το ίδιο το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σε ολομέλεια απεφάνθη με την 111/2000 Γνωμοδότησή του περί του κοινόχρηστου χαρακτήρα της συγκεκριμένης λίμνης, ώστε να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία για το ότι στην περίπτωση της Βιστωνίδας εφαρμόζονται οι παραπάνω διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Η μεταβίβαση της Βιστωνίδας είναι πράξη που αντίκειται στο νόμο, ενώ το αίτημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την έκδοση της υπ' αριθμ. 15/2004 Γνωμοδότησης του Δ΄ Τμήματος του ΝΣΚ εντελώς αδικαιολόγητο και αντίθετο στην ήδη εκδοθείσα Γνωμοδότηση 111/2000 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Εξίσου αδικαιολόγητη ήταν και η θετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία χαρακτηρίστηκε από τους ίδιους τους συντελεστές της ως λανθασμένη. Η έκδοση, δε, γνωμοδότησης από Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου για θέμα που έχει κριθεί διαφορετικά από την Ολομέλεια, χωρίς να παραπεμφθεί εκ νέου το θέμα στην Ολομέλεια, είναι γεγονός ασυνήθιστο και ασύμβατο με την πρακτική του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και ενισχύει τις ενδείξεις για άνωθεν πιέσεις προκειμένου να ανατραπεί από το Δ΄ Τμήμα η προηγούμενη απόφαση της Ολομελείας που απαγόρευε τη μεταβίβαση της Βιστωνίδας.

Από την εξέλιξη των πραγμάτων υπήρξε λανθασμένη εκτίμηση του ΝΣΚ (Κρόμπας 202, 5/11)

Η μη δημοσίευση των υπουργικών αποφάσεων ανάθεσης στην ΚΕΔ της διαδικασίας των ανταλλαγών

Μεθόδευση συγκάλυψης συνιστά και η μη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρχικά της υπ' αριθμ. 3822/25-1-2005 ΥΑ (Μπασιάκου) και στη συνέχεια της υπ' αριθμ. 16651/06 ΚΥΑ (Μπασιάκου – Δούκα) περί αναθέσεως στην ΚΕΔ της διαδικασίας των ανταλλαγών. Οι Κυβερνητικές αιτιάσεις περί δήθεν μη υποχρέωσης δημοσίευσης καταρρίπτονται από το ίδιο το γράμμα του νόμου, αλλά και τις θεμελιώδεις αρχές του διοικητικού δικαίου, ενώ το γνωμοδοτικό σημείωμα του Νομικού Συμβούλου κ. Μπότσιου, που υπεβλήθη από τον τότε Υπουργό κ. Μπασιάκο στην Εξεταστική Επιτροπή, αναφέρει ως νομολογία, δήθεν επιτρέπουσα τη μη δημοσίευση, μία απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, που η ανάγνωσή της αποκαλύπτει πως έχει διαφορετικό περιεχόμενο από αυτό που της αποδίδεται από τον υπογράφοντα νομικό σύμβουλο, αλλά και από τον ίδιο τον κ. Μπασιάκο!

Συγκεκριμένα, ο κ. Μπασιάκος, για να δικαιολογήσει τη μη δημοσίευση της υπ' αριθμ. 3822/25-1-05 ΥΑ για τις οργιώδεις ανταλλαγές, επικαλέστηκε και κατέθεσε στη Βουλή το Γνωμοδοτικό Σημείωμα με αρ. 374/25-1-05 που είχε ζητήσει ο ίδιος από τον κ. Μπότσιο, ότι η συγκεκριμένη απόφαση δεν χρήζει δημοσιεύσεως, γιατί αυτή αφορά διαχείριση περιουσίας του Δημοσίου και αναφέρει ως νομολογία την υπ' αριθμ. 3634/2003 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. **Το Συμβούλιο της Επικρατείας ΟΜΩΣ στην απόφασή του αυτή αναφέρεται σε εσωτερικές αποφάσεις της ΚΕΔ, που είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και δεν κάνει καμία αναφορά σε υπουργικές αποφάσεις!** Μόνο για τις αποφάσεις της ΚΕΔ κρίνει ότι δεν είναι εκτελεστές διοικητικές πράξεις! **Επιπλέον, η σύνταξη του Γνωμοδοτικού Σημειώματος την 25-1-05, δηλαδή την ίδια μέρα με την έκδοση της μη δημοσιευθείσας απόφασης, καταδεικνύει ασυνήθιστη σπουδή για την εγχείρηση ενός «κατά παραγγελία» γνωμοδοτικού σημειώματος και αποτελεί ένδειξη σκόπιμης επιδίωξης της μη δημοσίευσης.**

Η κατάθεση αυτού του εγγράφου στην Εξεταστική Επιτροπή απετέλεσε σκόπιμη και ευθεία απόπειρα παραπλάνησής της.

Σύμφωνα με την αρχή του διοικητικού δικαίου για τη φανερή δράση των οργάνων του Κράτους ΟΛΕΣ οι διοικητικές πράξεις οφείλουν να λαμβάνουν κάποιας μορφής δημοσιότητα:

- Οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις δημοσιεύονται στα ΦΕΚ, εκτός των ρητών εξαιρέσεων του αρ. 8 του ν. 3469/06.
- Οι ατομικές διοικητικές πράξεις κοινοποιούνται.

Οι υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου είναι κανονιστικές πράξεις (Σύνταγμα 43 παρ. 2). Για την υπ' αριθμ. 3822/05 απόφαση του κ. Μπασιάκου εξουσιοδότηση έχει δοθεί με το αρ. 2 παρ. 1β του ν. 973/79, νομοθετική διάταξη που αναφέρεται και στο ίδιο το προοίμιο της υπουργικής απόφασης.

Στον ν. 3469/06, που κωδικοποιεί προϊσχύουσες διατάξεις, ΠΟΥΘΕΝΑ δεν υπάρχει ρητή εξαίρεση για τη συγκεκριμένη κανονιστική πράξη, υπάρχει μόνο εξαίρεση για τις διακηρύξεις δημοπρασιών, οι οποίες και αυτές υπόκεινται σε κάποια μορφή δημοσίευσης (τοιχοκόλληση, τύπος).

Άλλωστε, ακόμα και οι απλές διακηρύξεις δημοπρασιών για εκποιήσεις ακινήτων του Δημοσίου, σύμφωνα με το ν. 3469/06, οφείλουν να λαμβάνουν, ακριβώς χάριν της εφαρμογής της αρχής της φανερής δράσης του Δημοσίου, κάποιας μορφής δημοσιότητα, ως αντιστάθμισμα της μη υποχρεωτικής δημοσίευσής τους στα ΦΕΚ.

Σε κάθε περίπτωση, η υπ' αριθμ. 3822/05 υπουργική απόφαση ούτε δημοσιεύθηκε στα ΦΕΚ, ούτε σε κάποια εφημερίδα, ούτε τοιχοκολλήθηκε στις θιγόμενες περιοχές, ούτε κοινοποιήθηκε στους κατοίκους τους, ούτε δόθηκε στις Νομαρχίες εντολή να κοινοποιηθεί, ούτε καν επισυνάπτεται στα συμβόλαια τα οποία αναφέρεται, ούτε δόθηκε στους ενδιαφερόμενους πολίτες, ούτε δόθηκε στους δικηγόρους που τη ζήτησαν, ούτε την είχε η Νομαρχία Θεσσαλονίκης, ούτε καν ικανοποιήθηκε σχετική εισαγγελική παραγγελία για την υποβολή αντιγράφου της!

Δηλαδή, όπως και εάν θέλει να την ονομάσει η Κυβέρνηση Καραμανλή, έπρεπε να διασφαλίσει με τον αντίστοιχο τρόπο τη δημοσιοποίησή της, σύμφωνα με την αρχή της φανερής δράσης των οργάνων της Διοίκησης. **Πρόκειται για μια απόφαση που όχι μόνο δεν έλαβε καμία απολύτως δημοσιότητα, αλλά αντίθετα συστηματικά αποκρύφτηκε! Η μη δημοσίευσή της καθιστά μη νόμιμη την αιτία των μεταβιβάσεων, δηλαδή την ανταλλαγή και παράνομες τις ίδιες τις μεταβιβάσεις.**

Τα ίδια ισχύουν και για την ΚΥΑ 16651/06 που δεν δημοσιεύθηκε, ο δε ισχυρισμός της Κυβέρνησης ότι δήθεν μια τέτοια δημοσίευση δεν απαιτείται βάσει του ν.3469/06 δεν ευσταθεί για τους παραπάνω λόγους.

Η πολιτική επιλογή της πλήρους απόκρυψης των παραπάνω υπουργικών αποφάσεων και μάλιστα σε αντίθεση με την πρακτική που ακολουθείται ακόμα και από την ίδια την Κυβέρνηση Καραμανλή για άλλες αναθέσεις εκποίησης στην ΚΕΔ (λχ. ΥΑ ΔΥ8/10-8-04 με υπογραφή των Υπουργών κ.κ. Δούκα και Κακλαμάνη για την ανάθεση στην ΚΕΔ εκποίησης οικοπέδου συνιδιοκτησίας του Υπουργείου Υγείας στη Ν. Φιλαδέλφεια Αττικής, η οποία και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 1506/2004), αποτελεί πλήρη επιβεβαίωση της πρόθεσης συγκάλυψης Κυβερνητικών μεθοδεύσεων που εν γνώσει των αρμοδίων Υπουργών γίνονταν με μη σύννομο τρόπο και για το λόγο αυτόν επιδιωκόταν μυστικότητα.

Επιμέρους νομικά ελαττώματα

Οι μη σύννομες διαδικασίες εκτιμήσεων, αλλαγής του χαρακτήρα των εκτάσεων, απόκρυψης του καθεστώτος ιδιαίτερης προστασίας τους ή του αρχαιολογικού χαρακτήρα τους, που αναλύονται σε προηγούμενα κεφάλαια, στο βαθμό που αυτές αντίκεινται σε διάταξη νόμου, επιφέρουν σοβαρά νομικά ελαττώματα στα συμβόλαια των ανταλλαγών και τις μεταβιβάσεις κυριότητας που αποτυπώνονται σε αυτά, ενώ παράλληλα, όπου διαπιστώνεται ψευδής δήλωση των συμβαλλομένων μερών, τα πρόσωπα που παραστάθηκαν στα συμβόλαια πρέπει να ελεγχθούν και ποινικά.

Η ταχύτητα των ανταλλαγών

Στη θητεία μου στο ΝΣΚ έχω γνωρίσει μία ανταλλαγή. Έγινε για 600 μέτρα στο Πόρτο Ύδρα. 15 χρόνια παλεύουν οι άνθρωποι να κάνουν την ανταλλαγή. (Καρούμαλης 48, 11/11)

Η πανθομολογούμενη πρωτοφανής ταχύτητα στη διαδικασία των ανταλλαγών, ταχύτητα χάριν της οποίας ορισμένα συμβόλαια συντάχθηκαν πριν ακόμα ολοκληρωθούν οι νόμιμες διατυπώσεις και η διαδικασία ανάθεσης στην ΚΕΔ, σε συνδυασμό με την προφανή επιμέλεια για την αποσιώπηση των μεθοδεύσεων και των πολιτικών αποφάσεων της Διοίκησης, αποτελεί **επιβεβαίωση κεντρικού σχεδιασμού, συγκεκριμένης στόχευσης και επίγνωσης του μη σύννομου των ενεργειών και για το λόγο αυτό της ανάγκης συγκάλυψής τους.**

Ενδεικτικό των βεβιασμένων ενεργειών διεκπεραίωσης του σχεδίου ανταλλαγών είναι το γεγονός ότι χρειάστηκε να ακυρωθούν τρία συμβόλαια, τα υπ' αριθμ. 2816/2007, 2822/07 και 2824/07, γιατί τα ακίνητα στην Αμουλιανή και στο Γραμματικό, που με τα συμβόλαια αυτά το Δημόσιο εκχώρησε στην Ι. Μ. Βατοπεδίου, δεν του ανήκαν, ενώ σε αυτά περιλαμβάνονταν και ιδιοκτησίες πολιτών.

Το κύρος των συμβολαίων

Αν οι δηλώσεις αντίκεινται σε απαγορευτική διάταξη νόμου, για παράδειγμα αν έρχονταν να μεταβιβάσουν ένα δάσος και να το κατατμήσουν, είναι υποχρεωμένος να απέχει, σύμφωνα με το αρθρ. 5 του Κώδικα Συμβολαιογράφων. (Στασινόπουλος, 26, 14/11)

Σύμφωνα με το άρ. 5 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, **ο Συμβολαιογράφος οφείλει να απέχει από τη σύνταξη πράξης που αντίκειται στο νόμο ή στα χρηστά ήθη** (22, 342, 14/11/08).

Οι συγκεκριμένες συμβολαιογραφικές πράξεις αντίκεινται στο νόμο γιατί εν γνώσει τους τα συμβαλλόμενα μέρη, και εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου η ΚΕΔ, με εντολή Υπουργών, προχωρούσαν σε ανταλλαγή εκτάσεων που δεν ανήκαν στην Ι. Μ. Βατοπεδίου , ωσάν να ανήκαν σε αυτήν, δηλαδή σε **μεταβιβάσεις χωρίς νόμιμη αιτία.**

Σε κάθε περίπτωση, τα συγκεκριμένα συμβόλαια της κας Πελέκη – Βουλγαράκη **οφείλουν να ελεγχθούν ως προς το κύρος τους**, τόσο για τη γενικότερη έλλειψη νόμιμων τίτλων, όσο και για επιμέρους λόγους, όπως λ.χ. για τα συμβόλαια που αφορούσαν εκτάσεις οι οποίες στις εκτιμήσεις του ΣΟΕ είχαν χαρακτηριστεί ως δασικές, η συμβολαιογράφος όφειλε να μην αποδεχθεί τις δηλώσεις των συμβαλλομένων μερών περί αρτίων και οικοδομήσιμων ακινήτων και να ζητήσει από τους συμβαλλόμενους πρώτα να αποταθούν στο αρμόδιο δασαρχείο, καθώς αυτό επιβάλλουν οι διατυπώσεις επιμέλειας στις συναλλαγές για την ιδιομορφία των συγκεκριμένων εκτάσεων (344, 14/11/08)

Είναι αξιοσημείωτο <u>ότι η ίδια η κα Πελέκη αποδίδει το σύνολο των ευθυνών για την ακυρότητα των συμβολαίων στην πολιτική ηγεσία:</u>

Για μένα ήταν πάρα πολύ σημαντικό ότι υπήρχαν οι υπουργικές αποφάσεις. Αν δεν υπήρχαν, το πλέον πιθανό είναι ότι θα ζητούσα άδεια από το σύλλογό μου αν μπορώ να προβώ στην σύνταξη αυτών των συμβολαίων, βάσει των χρυσόβουλων ή όχι. (Πελέκη 219, 19/11

Συμπερασματικά, επιβεβαιώνεται ο **<u>κεντρικός συντονισμός και η ύπαρξη άνωθεν καθοδήγησης και διαβεβαιώσεων, προκειμένου μια ολόκληρη σειρά από έμπειρους υπαλλήλους και λειτουργούς να προχωρήσει με ενσυνείδητη προχειρότητα και σε αρκετές περιπτώσεις με συνειδητή καταστρατήγηση ρητών νομικών κανόνων, στις ανταλλαγές και στη σύνταξη των συμβολαίων αυτών.</u>**

ΙΒ. Προσδιορισμός του ύψους της ζημίας που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο

Η ζημιά του Ελληνικού Δημοσίου δεν μπορεί να είναι άλλη από την εμπορική αξία των τελικών ακινήτων που περιήλθαν στην ιδιοκτησία της Μονής και κατόπιν πουλήθηκαν.

Το εάν την αξία αυτή την καρπώθηκε η Μονή ή τη μοιράστηκε με τρίτους δεν μας ενδιαφέρει για τον υπολογισμό της ζημιάς του Ελληνικού Δημοσίου. Αυτό που ενδιαφέρει είναι η ζημιά του Δημοσίου που προήλθε από το γεγονός ότι έχασε την ιδιοκτησία των συγκεκριμένων ακινήτων. Και η ζημιά του θα είναι η εμπορική αξία αυτών που έχασε, αφού θα μπορούσε το ίδιο το Δημόσιο, εάν ήθελε και τα είχε ακόμη στην κατοχή του, να πουλήσει τα συγκεκριμένα ακίνητα στις αγοραίες τιμές τους. Αυτός είναι ο πλέον αντικειμενικός τρόπος υπολογισμού της ζημιάς του Δημοσίου, διότι τα τελικά ακίνητα περιέχουν όλη την προστιθέμενη αξία που ήταν το αποτέλεσμα των μεθοδεύσεων και των ενεργειών της Μονής και διαφόρων πολιτικών ή δημοσίων υπαλλήλων, και διαφόρων τρίτων και που σκοπό είχαν την αύξηση της τιμής τους έτσι ώστε αυτή να πλησιάσει την εμπορική αξία. Αλλά αυτή ακριβώς η αύξηση της εμπορικής αξίας ήταν ίση με την αύξηση της ζημιάς του Ελληνικού Δημοσίου.

Για τα ακίνητα που αναφέρονται στα συμβόλαια ανταλλαγής έχουν γίνει 4 εκτιμήσεις:

(1) Εκτίμηση της αξίας σύμφωνα με τη δηλωθείσα αντικειμενική αξία

(2) Η εκτίμηση του ΣΟΕ

(3) Η αξία που αναγράφεται στο συμβόλαιο

(4) Η αξία (την ονομάζουν «Ορθή αντικειμενική») βάσει του ελέγχου των δηλώσεων που υπάρχουν στο κάθε συμβόλαιο

Σε μερικά συμβόλαια η αξία #4 προσεγγίζει την αγοραία αξία του ακινήτου που υπάρχει στο συγκεκριμένο συμβόλαιο. Σε πολλά άλλα όμως, οι αντίστοιχες Δ.Ο.Υ. αδυνατούν ή αποφεύγουν τον υπολογισμό της αγοραίας αξίας.

ΟΜΑΔΑ Α

Οικόπεδα ευρισκόμενα στην ευρύτερη περιοχή της Βόρειας Ελλάδας (συμβόλαια 2195, 2196, 2335, 2800, 2801, 2803, 2814, 2815, 2824)

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ	ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΟΕ	ΑΞΙΑ ΔΗΛΩΣΗΣ	ΟΡΘΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ
Θεσσαλονίκη				
2195/21.12.2005	6.232.939	12.294.102	12.294.101	6.232.939
2196/21.12.2005	1.192.539	3.394.666	3.394.666	1.192.539
2335/12.04.2006	2.047.068	3.891.610	3.891.610	2.047.068
2800/26.04.2007	1.024.341	1.033.000	1.024.341	1.024.341
2801/26.04.2007	2.806.623	5.460.889	3.701.021	2.825.451
	13.303.509	26.074.267	24.305.739	13.322.337

Νέα Κρήνη

3077/27.03.2008	552.255	3.000.000	3.000.000	3.000.000

Μίκρα

2803/26.04.2007	9.626.638	4.404.344	9.626.638	13.703.802

Θέρμη

2813/09.05.2007	1.192.800	1.400.000	1.400.000	1.400.000

Πέλλα, Ιερισσός

2814/09.05.2007	63.000	360.000	360.000	118.800
2815/09.05.2007	786.917	265.000	786.917	3.022.574
	849.917	625.000	1.146.917	3.141.374

Στάγειρα

2824/22.05.2007	774.935	635.769	774.935	774.935

ΟΜΑΔΑ Β

Εδώ ανήκουν οικόπεδα, τα οποία στη συνέχεια η Μονή τα αντάλλαξε για να πάρει τα Ολυμπιακά ακίνητα (π.χ., οικόπεδα των συμβολαίων 2802, 2804, 2817, 2819, 2820, 2883)

ΟΜΑΔΑ Γ

Τα ακίνητα της περιοχής Μαραθώνα – Γραμματικό, (συμβόλαιο 3191)

3191/17.07.2008	11.755.966	1.111.378	11.755.966	**48.172.608**

ΟΜΑΔΑ Δ

Τα ακίνητα στην Ουρανούπολη, (συμβόλαιο 2823)

2823/22.05.2007	8.470.695	1.107.044	8.470.695	**180.334.149**

Για αυτά υπάρχουν οι εξής εκτιμήσεις της αξίας των, σύμφωνα με τους ορισμούς (1) – (4) που αναφέρουμε στην προηγούμενη παράγραφο:

(1) €8.470.695

(2) €1.107.044

(3) €8.470.695

(4) €180.334.149 (ή €207.480.380) της ΔΥΟ Αρναίας

ΟΜΑΔΑ Ε (Όλα τα υπόλοιπα)

Λαύριο

2821/22.05.2007	891.648	521.882	891.648	891.648

ΟΜΑΔΑ ΣΤ (Ολυμπιακά Ακίνητα)

Τα οικόπεδα της ομάδας Β τα χρησιμοποίησε για να πάρει τα Ολυμπιακά ακίνητα (συμβόλαια 2875, 2883)

2875/13.07.2007	13.832.018	30.123.281	30.123.281	**54.600.000**
2883/20.07.2007	4.528.576	9.890.719		

Η ζημιά του Ελληνικού Δημοσίου είναι ίση με το κόστος κατασκευής του ακινήτου, δηλαδή με €54.600.000 (αφορά το σύνολο των Ολυμπιακών ακινήτων που αναφέρονται στα συμβόλαια 2875, 2883).

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΖΗΜΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΑΚΙΝΗΤΑ	ΖΗΜΙΑ (€)	ΒΑΣΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ
ΟΜΑΔΑ Α (Θεσ/νίκη, Β. Ελλάδα	35.342.448	ΟΡΘΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ Γ (Μαραθώνας, Γραμματικό)	48.172.608	ΟΡΘΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ Δ (ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ)	180.334.149	ΑΓΟΡΑΙΑ ΑΞΙΑ
ΟΜΑΔΑ ΣΤ (ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ)	54.600.000	ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΖΗΜΙΑ	**318.449.205**	

Τα ακίνητα των ομάδων Α, Β έχουν εκτιμηθεί με τις αντικειμενικές τους αξίες, έστω έπειτα από παρεμβάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών. Πιστεύουμε ότι η αγοραία αξία τους, πολύ πιθανώς, να υπερβαίνει την ορθή αντικειμενική τους. Μια τιμή διπλάσια της αντικειμενικής (π.χ., €167.030.112) δεν θα ήταν μακριά από την πραγματικότητα. Με αυτή την υπόθεση η ζημιά του Δημοσίου φθάνει τα **€401.964.261**.

Συμπέρασμα: Από τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τα αναφερόμενα αναλυτικά στο κεφάλαιο Η΄ του παρόντος, προκύπτει ότι η συνολική ζημία του Δημοσίου από την υπερεκτίμηση και την υπερεκτίμηση των ανταλλαγέντων ακινήτων υπερβαίνει κατά πολύ το 1 δισεκατομμύριο ευρώ.

ΙΓ. Παραβάσεις του Ν. 1198/1981 για την εκτός Άθω περιουσία των Μονών του Αγίου Όρους

Οργανική συνέχεια του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου είναι η περαιτέρω διαχείριση των ακινήτων τα οποία αυτή απέκτησε, ως αντάλλαγμα της Λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεών της. Η Μονή δεν εφήρμοσε, αλλά συστηματικά παραβίασε ή περιέγραψε το σχετικό υφιστάμενο από το 1981 κανονιστικό πλαίσιο. Η μεθόδευση που ακολουθήθηκε αποδεικνύει τη διαπλοκή η οποία υπήρξε μεταξύ Κυβέρνησης, Μονής και αρεστών στην Κυβέρνηση επιχειρηματιών, ώστε η περαιτέρω διερεύνηση των σχέσεων αυτών, από τις οποίες ζημιώθηκε η περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου, να είναι επιβεβλημένη.

Το θεσμικό πλαίσιο

Το θέμα της εκποιήσεως ή ανταλλαγής των εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους ακινήτων ρυθμίζει ο ***ν. 1198/1981 «περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις την εκτός του Άθω ακίνητον περιουσίαν των Ι. Μονών του Αγίου Όρους και άλλων τινών διατάξεων»***. Ο νόμος αυτός στο άρθρο 1 επιτρέπει την εκποίηση ή την ανταλλαγή της ανωτέρω περιουσίας κάθε μορφής αδιακρίτως, ήτοι δασικής,

αγροτικής, αστικής, ενώ στα άρθρα 2 και επόμενα τίθενται οι σχετικές με την εκποίηση θεσμικές εγγυήσεις:

Η εκποίηση πραγματοποιείται κατόπιν αποφάσεως της Γεροντικής Συνάξεως εκάστης Μονής, λαμβανομένης κατά πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών αυτής, μόνο για λόγους προφανούς ωφελείας τους, όπως επί ακινήτων άνευ προσόδου ή όταν δια του τιμήματος της πωλήσεως αντιμετωπίζεται θεραπεία σοβαρής ανάγκης της Ιεράς Μονής (άρθρο 1). Η εκποίηση των ακινήτων αυτών γίνεται δια δημοπρασίας (άρθρο 2). Ο νομοθέτης συνεκτιμώντας τους εθνικούς και θρησκευτικούς λόγους, οι οποίοι επέβαλαν το αναπαλλοτρίωτο των άνω ακινήτων, θέσπισε αυστηρές διατυπώσεις στην εκποίησή τους, όταν αγοραστής δεν είναι το Δημόσιο ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, **η μη τήρηση των οποίων επάγεται ακυρότητα της εκποιήσεως,** η οποία είναι σχετική, ταχθείσα υπέρ της Ιεράς Μονής και της Ιεράς Κοινότητας (άρθρο 3) (Γνωμοδότηση Εισαγγελέα Πρωτοδικών Χαλκιδικής 846/1986, ΝοΒ 1986. 1261, Ι. Κονιδάρη, ΝοΒ 40.982 επ.), δηλαδή προβλέπεται χάριν της προστασίας των Μονών, ως Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Έτσι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η οποία τέθηκε προκειμένου να προστατευθεί η περιουσία του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου που εν προκειμένω είναι οι αγιορείτικες Μονές, δηλαδή για την προστασία δημόσιας περιουσίας, είναι απολύτως απαγορευμένη η εκποίηση της εκτός του Αγίου Όρους περιουσίας τους χωρίς να συντρέχει μία τουλάχιστον από τις τιθέμενες προϋποθέσεις: Οι αγιορείτικες Μονές οφείλουν να αποδεικνύουν, σε περίπτωση εκποίησης περιουσίας τους, την ωφέλειά τους. Μάλιστα η ακολουθούσα απαρίθμηση στο άρθρο 1, όπως προκύπτει τόσο γραμματικά όσο και τελολογικά, δεν είναι ενδεικτική, αλλά αποκλειστική.

Η «προφανής ωφέλεια» καθορίζεται από τον νόμο και περιορίζεται α) στην περίπτωση που ένα ακίνητο δεν αποφέρει προσόδους, οπότε μόνη προσοδοφόρος λύση είναι η εκποίηση και β) στην περίπτωση κατά την οποία το προϊόν της εκποίησης διατίθεται για την αντιμετώπιση σοβαρής ανάγκης της Μονής. Στην δεύτερη αυτή περίπτωση είναι απαραίτητος ο ακριβής προσδιορισμός της ανάγκης αυτής και η αποτύπωσή της σε όλα τα σχετικά διακηρυκτικά και συμβατικά κείμενα. Για παράδειγμα, η ανοικοδόμηση των κελιών μετά από καταστροφή τους, η αγιογράφηση, η δημιουργία νέων εγκαταστάσεων κλπ.

Επισημαίνουμε ότι με βάση τη διάταξη του άρθρου 181 του Καταστατικού Χάρτη του Αγίου Όρους θεσπίζεται το αναπαλλοτρίωτο της ακίνητης περιουσίας των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους, το οποίο κάμπτεται εφόσον τηρηθεί γι᾽ αυτό ο απαιτούμενος τύπος. Ο τύπος αυτός επιτρέπει την κατ᾽ εξαίρεση εκποίηση της εκτός

Αγίου Όρους ακίνητης περιουσίας των Ιερών Μονών, δυνάμει ειδικής πληρεξουσιότητας («πρατηρίου γράμματος»), η οποία να βεβαιώνει α) ότι πραγματοποιήθηκε έρευνα η οποία εγγυάται το αζήμιο της εκποιήσεως, β) ότι συντρέχει εύλογη αιτία, γ) ότι το εκποιούμενο κτήμα είναι απρόσοδο, δ) ότι η εκποίηση είναι επωφελής για την Ιερά Μονή και ε) τη σοβαρή ανάγκη της Μονής .

Σε κάθε περίπτωση ο νομοθέτης, πέρα από τη διαφάνεια και την προστασία της περιουσίας των μονών ως δημόσιας περιουσίας, προνοεί και για τη διαφύλαξη του μοναστικού ήθους, μέσα από την αποθάρρυνση πρακτικών που θα μετέτρεπαν τους μοναχούς και τις μονές σε επιχειρήσεις κτηματομεσιτικών συναλλαγών. Με την έννοια αυτή ως ένα βαθμό το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο θα πρέπει να ερμηνεύεται με τον στενότερο δυνατό τρόπο, λόγω του ότι πρόκειται περί εκκλησιαστικής περιουσίας, υπό το φως των σχετικών Κανόνων της Εκκλησίας, ιδίως του 12ου Κανόνα της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου. Ο Κανόνας αυτός, κάνοντας αναγωγή και στον ΛΗ΄ Κανόνα των Αγίων Αποστόλων, απαγορεύει, με την απειλή βαρύτατων εκκλησιαστικών ποινών, την εκποίηση εκκλησιαστικής περιουσίας σε ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες, θεωρώντας ότι αυτή θα πρέπει να διατίθεται με κριτήρια κοινωνικά, για την ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων.

Οι παραβιάσεις του νόμου

Η Μονή Βατοπεδίου, λοιπόν, αφού ολοκληρώθηκαν οι ανταλλαγές ακινήτων με το Δημόσιο, προχώρησε τουλάχιστον τρεις φορές σε εκποίηση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων της, ευρισκόμενων εκτός Αγίου Όρους.

Στο πρώτο στάδιο εκποιήθηκαν ακίνητα με τη μέθοδο της αντιπαροχής και με «πρόχειρο» πλειστηριασμό, διαδικασία καταφανέστατα έκνομη, διότι παραβιάσθηκαν οι διατάξεις του Ν. 1198/1981, και τα ακίνητα αυτά περιήλθαν στην κατασκευαστική εταιρία ΔΟΥΡΟΣ Ο. Ε. και άλλες εταιρίες. Όχι μόνο δεν αποδεικνύεται το όφελος της Μονής, όπως επιτάσσει ο νόμος, αλλά είναι προφανές ότι απωλέσθηκε το τεράστιο ποσόν που θα συνεπαγόταν η πώληση των καθ' έκαστο οικοπέδων σε ενδιαφερόμενους κατασκευαστές ή ιδιώτες με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό. Πέραν τούτου, αυτή καθ' αυτή η αντιπαροχή συνεπάγεται μεταβίβαση οριζοντίων ιδιοκτησιών στον κατασκευαστή, εν προκειμένω στην ΔΟΥΡΟΣ Ο. Ε., μεταβίβαση για την οποία απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών εκπλειστηρίασης που προβλέπονται από τον Ν. 1198/1981.

Όμως και οι πλειοδοτικοί διαγωνισμοί, στους οποίους ακολούθως προήλθε η Μονή προκειμένου να καλύψει τυπικά τις υποχρεώσεις της έναντι της κείμενης νομοθεσίας, ήταν από την αρχή φαλκιδευμένοι, διότι η Μονή, μέσα από παρένθετα πρόσωπα, όπως ο επενδυτικός της σύμβουλος κ. Άθως Κοιρανίδης και ο νομικός της σύμβουλος κ. Χατζηαλεξάνδρου, προέβαινε συστηματικά σε επιλεκτική ενημέρωση

επιχειρηματικών ομίλων, οι οποίοι, εν τέλει, εμφανίζονται να επωφελούνται από την προνομιακή τους πληροφόρηση και αποκτούν τα προσφερόμενα προς εκποίηση ακίνητα.

Η συναλλαγή με τον Όμιλο Πάπιστα

Ο κ. Αθανάσιος Πάπιστας, ο όμιλος του οποίου απέκτησε τελικά τη μερίδα του λέοντος από τα εκποιηθέντα ακίνητα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή: *«Τον Οκτώβριο του 2006 ο κ. Κοιρανίδης με ενημέρωσε ότι στην περιοχή της Θεσσαλονίκης θα βγουν κάποια ακίνητα σε δημοπρασία από το Άγιο Όρος.»* (σελ. 75 Πρακτικών της 17ης Νοεμβρίου 2008). Σύμφωνα με την ίδια κατάθεση, προκειμένου να αισθάνεται διασφαλισμένη η Μονή Βατοπεδίου, στις 5 Νοεμβρίου 2006 αποφασίσθηκε να ιδρυθεί η εταιρία «Ανθεμιάς», στη διοίκηση της οποίας μετείχε ο κ. Χατζηαλεξάνδρου, ενώ η Μονή μετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο με 30%.

Ακολούθησε η εκπλειστηρίαση 64 ακινήτων, στο γραφείο του κ. Χατζηαλεξάνδρου, με προφανέστατα ελάχιστες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοπιστίας, καθώς, ενώ εκποοίτο δημόσια περιουσία, οι εγγυήσεις δημοσιότητας και διαφάνειας που παρασχέθηκαν ήσαν οι ελάχιστες δυνατές και πάντως προφανέστατα αναντίστοιχες με την τεράστια οικονομική αξία των εκποιουμένων. Είναι χαρακτηριστικό ότι το πρόγραμμα πλειστηριασμού δημοσιοποιήθηκε σε εφημερίδες περιορισμένης κυκλοφορίας, την «Αυριανή» και την «Εγνατία», προφανώς με το σκοπό να ελεγχθεί η διάχυση της σχετικής πληροφορίας. Ως αποτέλεσμα της μεθόδευσης αυτής στον πλειστηριασμό παρουσιάσθηκε μόνον η εταιρία ΔΟΥΡΟΣ Ο. Ε., εταιρία η οποία είχε ήδη συναλλαγεί με τη Μονή, αναλαμβάνοντας ανοικοδομήσεις σε οικόπεδα εξ ανταλλαγής με τη μέθοδο της αντιπαροχής, και η οποία προσέφερε το ποσό των 10 εκατομμυρίων ευρώ. Η Μονή θεώρησε ασύμφορη την προσφορά και ο διαγωνισμός κηρύχθηκε άγονος. Επιπλέον σοβαρότατα ερωτηματικά προκαλεί το γεγονός ότι προκηρύχθηκε πλειοδοτικός διαγωνισμός για το σύνολο των 64 οικοπέδων, ενώ κάτι τέτοιο δεν ήταν επιβεβλημένο ούτε από τη γεωγραφική τους ενότητα, η οποία δεν υφίσταται, ούτε από την επιδίωξη υψηλότερου τιμήματος, αφού είναι γνωστό ότι η μαζική πώληση μειώνει το τίμημα. Υπενθυμίζουμε ότι τα προς εκποίηση ακίνητα ευρίσκονται σε τέσσερις διαφορετικούς Δήμους του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και μάλιστα σε Δήμους όπου η αξία της γης είναι εκ των υψηλοτέρων της περιοχής. Συνάγεται, λοιπόν, ευθέως ότι η εξατομικευμένη εκποίηση θα απέφερε τουλάχιστον τετραπλάσιο τίμημα στην Μονή, κατά τις εκτιμήσεις κτηματομεσιτών της περιοχής. Η ζημία της περιουσίας της Μονής είναι πρόδηλη, σε όφελος τρίτων και με δική της επιλογή.

Ακολούθως, στις 15 Νοεμβρίου 2006 λαμβάνει νομική υπόσταση η «Ανθεμιάς».

Ο κ. Πάπιστας παραδέχθηκε ότι είχε ευθεία επικοινωνία και με την ίδια τη Μονή, μέσω του μοναχού Ευδόκιμου, προς την οποία εκδήλωσε την επιθυμία να προσφέρει υψηλότερη προσφορά.

Βέβαια, είναι εντελώς υποκριτικό και προσχηματικό να μιλούμε για σημαντικά υψηλότερη προσφορά, διότι, αν υπολογισθεί ότι σε αυτήν συμμετέχει κατά 30% η εκποιούσα Μονή, το ποσό που τελικά εισπράττει από τα 16.700.000 ευρώ είναι 11.690.000 ευρώ, ήτοι κατά 15% περίπου μεγαλύτερο τίμημα, ενώ υπήρχε η ευχέρεια τμηματικής εκποίησης, η οποία θα απέφερε κατά την κοινή πείρα πολύ μεγαλύτερο τίμημα εις όφελος της Μονής.

Σοβαρά ερωτηματικά εγείρονται σε σχέση με την τήρηση των λοιπών όρων διαφάνειας της πλειοδοτικής διαδικασίας, καθώς στο σχετικό συμβόλαιο με αρ. 22.006 της 15ης Φεβρουαρίου 2007 της συμβολαιογράφου Δήμητρας Τσατσαρέλη – Θεοδώρου, περιέχονται ψευδή στοιχεία, ενώ δεν αναφέρονται τα στοιχεία που προβλέπονται από το νόμο, και συγκεκριμένα:

Α. Δεν αιτιολογείται επαρκώς η ανάγκη για εκποίηση του ακινήτου εκ μέρους της Μονής.

Β. Δεν αναφέρονται τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία της κατά νόμο αρμόδιας για τη διενέργεια του πλειοδοτικού διαγωνισμού τριμελούς επιτροπής, από δύο εκπροσώπους της Ιεράς Κοινότητος Αγίου Όρους και έναν εκπρόσωπο της ενδιαφερομένης Μονής.

Γ. Αναφέρεται ψευδώς ότι «τελευταίος πλειοδότης ήταν η εταιρία «Θ. και Α. Δούρος Ο. Ε.», ενώ το αληθές, όπως προέκυψε από τις μαρτυρίες των κ. Πάπιστα, Χατζηαλεξάνδρου και Κοιρανίδη, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, η εν λόγω εταιρία ήταν η μόνη η οποία κατέθεσε προσφορές.

Περαιτέρω κατέστη προφανές, από το σύνολο των εγγράφων και των καταθέσεων ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, ότι ο πλειοδοτικός διαγωνισμός ήταν προσχηματικός, καθώς η Μονή, τόσο απ' ευθείας, δια του μοναχού Ευδόκιμου, όσο και μέσω των κ. Κοιρανίδη και Χατζηαλεξάνδρου, είχε ήδη προέλθει σε συμφωνία με τον κ. Πάπιστα, ώστε τα 64 συγκεκριμένα ακίνητα να περιέλθουν σε εταιρία συμφερόντων του, πολύ πριν την διενέργεια του διαγωνισμού. Μάλιστα ο κ. Πάπιστας είχε ήδη απευθυνθεί σε εξειδικευμένο διεθνή οίκο για την εκτίμηση των ακινήτων, ενώ η Μονή μαζί με τον επιχειρηματία προέβη στη σύσταση της εταιρίας η οποία εν τέλει απέκτησε τα ακίνητα. Στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας αυτής (ΑΝΘΕΜΙΑΣ) μετείχε ο εκ των νομικών παραστατών της κ. Χατζηαλεξάνδρου. Η δημοσίευση του προγράμματος πλειστηριασμού επελέγη να γίνει στις εφημερίδες «Αυριανή» και «Εγνατία», μικρής κυκλοφορίας, προφανώς σε μια προσπάθεια παράκαμψης της σχετικής νομοθετικής πρόνοιας, ώστε να μην ενημερωθούν άλλοι

ισχυροί οικονομικοί παράγοντες, που θα μπορούσαν να μετάσχουν στον πλειστηριασμό.

Ανάλογη τακτική ακολούθησε η Μονή και στην περίπτωση της εκποίησης του Ολυμπιακού Ακινήτου, για την απόκτηση του οποίου είχε προβάλει την πρόθεσή της να δημιουργήσει δήθεν και να στεγάσει ένα πολιτιστικό ίδρυμα και ένα ινστιτούτο. Και πάλι επελέγησαν για τη δημοσίευση του προγράμματος πλειστηριασμού εφημερίδες χαμηλής κυκλοφορίας και συγκεκριμένα οι εφημερίδες «Αυριανή», «Αυριανή Μακεδονίας – Θράκης» και «Αυριανή της Κυριακής». Και πάλι οι δύο διενεργηθέντες διαγωνισμοί δεν ευδοκίμησαν, καθώς στην πρώτη διεξαγωγή στις 5 Δεκεμβρίου 2007 δεν υπήρξε καμία προσφορά, ενώ στην επανάληψη παρουσιάσθηκε μόνον η εταιρία «GDS SA», με προσφορά ύψους 35 εκατομμυρίων ευρώ. Η εταιρία «GDS SA» είναι συμφερόντων Σαχπαζίδη, δηλαδή ενός προσώπου με το οποίο η Μονή έχει εξαιρετικά σημαντικές οικονομικές συναλλαγές, οι οποίες μάλιστα δεν έχουν δικαιολογηθεί, ενώ έχει τεκμηριωθεί ότι είχε εξαιρετικά μικρό εταιρικό κεφάλαιο για να συμμετέχει σε αγορά ακινήτου τόσο μεγάλης αξίας. Έτσι το ακίνητο κατέληξε στην εταιρία "NOLIDEN LIMITED", η οποία προσέφερε 41 εκατομμύρια ευρώ. Ίσως στην επιλογή να βοήθησε η παράλληλη προσφορά των επί πλέον 9 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία δεν καλύπτονται από κανένα συμβατικό κείμενο.

Και στην περίπτωση αυτή ουδεμία αναφορά γίνεται στην κατά νόμο απαραίτητη για το κύρος της εκποίησης αναφορά σε ανάγκη της Μονής ή στο μη προσοδοφόρο του ακινήτου.

Μάλιστα ο εξαιρετικά περίεργος τρόπος μεταβίβασης του Ολυμπιακού ακινήτου αποτέλεσε την πρώτη αφορμή για την ενασχόληση του Τύπου, ηλεκτρονικού και έντυπου, με το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου, καθώς οι εκπρόσωποί του δεν έβρισκαν ικανοποιητικές τις απαντήσεις της Μονής για την υπόθεση αυτή. Ένα χαρακτηριστικό σημείο είναι ότι στα συμβόλαια, τόσο σ' αυτό με το οποίο αποκτά η Μονή το ακίνητο, όσο και σε εκείνο με το οποίο το ακίνητο εκποιείται, δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στην αιτία κτήσης του, δηλαδή στην υποτιθέμενη στέγαση Ιδρύματος και Ινστιτούτου.

ΙΔ. Περίπτωση κτιρίου κεντρικής υπηρεσίας Υπουργείου Απασχόλησης (Ολυμπιακό Ακίνητο Θρακομακεδόνων)

Το λεγόμενο «Ολυμπιακό Ακίνητο» είναι ένα συγκρότημα κτιρίων στα Οικοδομικά Τετράγωνα 1 και 2 του Ολυμπιακού Χωριού, το οποίο εξ αρχής προορίζετο για κτίριο του τότε Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (σήμερα Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας). Το γεγονός αυτό προκύπτει από την με

αρ. πρωτ. 4877/312/17-6-2003 οικοδομική άδεια κατασκευής των κτιρίων, στην οποία αναγράφεται *«Οικοδομική άδεια κατασκευής συγκροτήματος κτιρίων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα Οικοδομικά Τετράγωνα 1 και 2 του Ολυμπιακού Χωριού, στη θέση Λεκάνες του Δήμου Αχαρνών»*. Δηλαδή, το συγκεκριμένο συγκρότημα θα είχε προσωρινή χρήση για την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων, **αλλά ο εξ αρχής σκοπός, προορισμός και σχεδιασμός ήταν αυτός της χρήσης του ως κτιρίου του Υπουργείου Απασχόλησης**. Γι' αυτόν το λόγο άλλωστε, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες εκτελέστηκαν και συγκεκριμένες εργασίες προσαρμογής του στη μεταολυμπιακή χρήση.

Σχετικά με τη μετεγκατάσταση στο κτίριο αυτό του Υπουργείου Απασχόλησης, συγκροτήθηκαν πέντε (5) Επιτροπές από τους τότε Υπουργούς Απασχόλησης κ.κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο και Σάββα Τσιτουρίδη με ισάριθμες αποφάσεις τους, οι τέσσερις (4) πρώτες των οποίων του κ. Παναγιωτόπουλου: 94291/28-7-2004, 165147/26-9-2005, 165148/26-9-2005, 165149/26-9-2005 και 91801/27-3-2006. Εκτός αυτών, ήταν έτοιμη και η διακήρυξη ανοιχτού διαγωνισμού για την προμήθεια επίπλων γραφείου για το νέο κτίριο του Υπουργείου Απασχόλησης.

Όπως κατέθεσε στην Επιτροπή ο πρώην Υπουργός κ. Σάββας Τσιτουρίδης, η μετεγκατάσταση του Υπουργείου Απασχόλησης στο Ολυμπιακό Ακίνητο ήταν σε εξέλιξη και οπωσδήποτε δεν είχε απορριφθεί μέχρι τότε που ο ίδιος ήταν Υπουργός Απασχόλησης (1-5-2007).

Παρότι, κατά τα ανωτέρω, ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία μετεγκατάστασης, παράλληλα συνέβαιναν, εν αγνοία του Υπουργού, τα επόμενα:

α. Η ΚΕΔ, με το με αρ. πρωτ. 7526/13-2-2007 έγγραφό της προς το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, ζήτησε να εκτιμηθεί η αξία του ακινήτου.

β. Το Δ.Σ. της ΚΕΔ, με απόφασή του της 27-3-2007, αποφάσισε τη μεταβίβαση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου.

Όπως κατέθεσε ο κ. Τσιτουρίδης, τα ανωτέρω τα πληροφορήθηκε από τις εφημερίδες, εκ των υστέρων.

Ως αφετηρία των ανωτέρω ενεργειών της ΚΕΔ, που εγίνοντο ερήμην του Υπουργού Απασχόλησης, προβάλλεται η από 7-12-2006 επιστολή της Μονής Βατοπεδίου προς την ΚΕΔ, δια της οποίας η Μονή γνωστοποίησε το ενδιαφέρον της για την εξεύρεση γραφειακών χώρων 20.000 τ.μ. στο Νομό Αττικής, προκειμένου να στεγάσει τις ανάγκες ενός υπό σύσταση (υποτίθεται) κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία «ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ», καθώς και ενός ινστιτούτου με την επωνυμία «ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ». Αυτή ήταν η φαιδρή δικαιολογία για την όλη μεθόδευση της μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή και εν συνεχεία σε

τρίτους, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την κατάθεση του μοναχού Ευδόκιμου, ο οποίος είπε ότι η ΚΕΔ πρότεινε το Ολυμπιακό Ακίνητο στη Μονή.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τα περί εγκατάστασης στο Ολυμπιακό Ακίνητο ιδρύματος και ινστιτούτου ουδόλως αναφέρονται στο συμβόλαιο μεταβίβασης του ακινήτου προς τη Μονή Βατοπεδίου. Πέραν αυτού, η υπόψη μεταβίβαση χωρίς διαγωνιστική διαδικασία και χωρίς όρο στο συμβόλαιο ότι το ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί για σκοπούς κοινής ωφέλειας ελέγχεται ως αμφίβολης νομιμότητας εν όψει του άρθρου 1 παρ. 2 του Ν. 973/1974, όπως ισχύει.

Μετά την αλλαγή Υπουργού στο Υπουργείο Απασχόλησης και συγκεκριμένα επί Υπουργίας του κ. Βασίλη Μαγγίνα, απεστάλη από τον Γενικό Γραμματέα κ. Δημήτρη Κοντό η με αρ. πρωτ. 716/28-6-2007 επιστολή του προς την ΚΕΔ, δια της οποίας ανακοινώθηκε ότι το Υπουργείο δεν θα μεταφερθεί στο Ολυμπιακό Ακίνητο. Η ως άνω επιστολή εστάλη στην ΚΕΔ 4 μήνες μετά την αίτηση της ΚΕΔ προς το ΣΟΕ για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου και 3 μήνες μετά την απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔ περί μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου! **Σημειώνεται ότι ο κ. Δημήτρης Κοντός τυγχάνει εκλεγμένο μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου της Ν.Δ. από τον Ιούλιο του 2001**.

Είναι προφανές από τα ανωτέρω ότι είχε δρομολογηθεί, με την πολιτική έγκριση και κάλυψη άλλου κυβερνητικού κέντρου, η παραχώρηση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου, ερήμην του αρμόδιου Υπουργού κ. Σάββα Τσιτουρίδη. Αξίζει να τονιστεί ότι το Ολυμπιακό Ακίνητο είναι το μοναδικό από τα 260 ανταλλαγέντα ακίνητα που ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Δεκαπέντε (15) μέρες μετά το ως άνω έγγραφο του κ. Κοντού, συντάσσεται το συμβόλαιο μεταβίβασης (ανταλλαγής) του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου (συμβόλαιο με αρ. 2875/13-7-2007 της συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Πελέκη – Βουλγαράκη). Με το συμβόλαιο αυτό μεταβιβάζεται το 74,95% εξ αδιαιρέτου των κτιρίων του Ολυμπιακού Ακινήτου, μετά δε από μία εβδομάδα μεταβιβάζεται και το υπόλοιπο 25,05% εξ αδιαιρέτου (συμβόλαιο με αρ. 2883/20-7-2007 της ίδιας συμβολαιογράφου). Προκειμένου να επιτευχθούν αυτές οι ανταλλαγές, η Μονή Βατοπεδίου επιστρέφει στο Ελληνικό Δημόσιο 95 ακίνητα που της είχαν μεταβιβαστεί με προγενέστερα συμβόλαια της κας Πελέκη, στο πλαίσιο των ανταλλαγών.

Από την ανωτέρω αλληλουχία των ημερομηνιών, προκύπτει ότι ήταν όλα έτοιμα για τη μεταβίβαση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου, η οποία ολοκληρώθηκε αμέσως μόλις εστάλη η ως άνω επιστολή του Γενικού Γραμματέα κ. Δημητρίου Κοντού.

Το προαναφερθέν περί έγκρισης της μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου από άλλο κυβερνητικό κέντρο και συγκεκριμένα τουλάχιστον από τον εποπτεύοντα την ΚΕΔ Υφυπουργό κ. Πέτρο Δούκα, ενισχύεται από το γεγονός ότι αυτή η μεταβίβαση (ανταλλαγή) του Ολυμπιακού Ακινήτου υπερβαίνει τα όρια της Υπουργικής Απόφασης Μπασιάκου (3822/25-1-05) και της κοινής Υπουργικής Απόφασης Δούκα – Μπασιάκου (16651/26-7-2006). Οι αποφάσεις αυτές, με τις οποίες εγκρίνεται η διαδικασία των ανταλλαγών, αναφέρονται σε ακίνητα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Δεδομένου ότι το Ολυμπιακό Ακίνητο δεν ανήκει στην αρμοδιότητα αυτού του Υπουργείου, αλλά του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, είναι προφανές ότι δεν υπήρχε τυπική, αλλά υπήρχε ουσιαστική πολιτική έγκριση και κάλυψη για τη μεταβίβαση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου.

Ο κ. Κ. Γκράτζιος (Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ) και ο κ. Πέτρος Δούκας αρνούνται στις καταθέσεις τους ότι υπήρχε έγκριση για τη μεταβίβαση του συγκεκριμένου ακινήτου, όμως οι ισχυρισμοί αυτοί δεν μπορούν να γίνουν πιστευτοί, δεδομένου ότι:

α. Για ένα ακίνητο τόσο μεγάλης αξίας, όσο το ως άνω Ολυμπιακό Ακίνητο, κανένας Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ δεν θα έπαιρνε την ευθύνη της μεταβίβασής του χωρίς την έγκριση της πολιτικής ηγεσίας.

β. Όπως προκύπτει από τις καταθέσεις του κ. Γεωργίου Ξηραδάκη, πρώην Προέδρου της ΚΕΔ και του κ. Πέτρου Δούκα, ο κ. Δούκας είχε ορίσει τον Διευθυντή του κ. Γιάννη Τσούτσο ως αρμόδιο έναντι της ΚΕΔ για τις ανταλλαγές των ακινήτων. Άρα ο κ. Δούκας είχε γνώση της παραχώρησης του Ολυμπιακού Ακινήτου, τουλάχιστον μέσω του Διευθυντή του.

γ. Όπως προκύπτει από το με αρ. πρωτ. 9026/4654/1-8-2007 έγγραφο της ΚΕΔ προς το γραφείο του κ. Δούκα, τα ως άνω συμβόλαια μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου προς τη Μονή Βατοπεδίου (συμβόλαια της 13-7-07 και της 20-7-07) γνωστοποιήθηκαν αμέσως στο γραφείο του Υφυπουργού κ. Δούκα και μάλιστα του διαβιβάστηκαν και αντίγραφα αυτών.

Οι ισχυρισμοί των κ.κ. Δ. Κοντού, Κ. Γκράτζιου και Β. Μαγγίνα ότι το ως άνω Ολυμπιακό Ακίνητο δεν ανταποκρινόταν στην κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Υπουργείου Απασχόλησης και στην εξυπηρέτηση των υπαλλήλων και των πολιτών, ελέγχονται ως προς την σοβαρότητά τους και δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί, δεδομένου ότι:

α. Το Ολυμπιακό Ακίνητο εξαρχής προορίζετο για κτίριο του Υπουργείου Απασχόλησης.

β. Εξαρχής ήσαν γνωστές οι δυνατότητες του κτιρίου.

γ. Οι δύο προηγούμενοι Υπουργοί (Παναγιωτόπουλος και Τσιτουρίδης) είχαν δρομολογήσει τη μετεγκατάσταση στο Ολυμπιακό Ακίνητο του Υπουργείου Απασχόλησης.

δ. Ουδείς μπορεί να ισχυριστεί με σοβαρότητα ότι αντελήφθη ότι το κτίριο δεν είναι κατάλληλο για το Υπουργείο Απασχόλησης, τρία χρόνια μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και συγκεκριμένα τον Ιούνιο του 2007. Αυτό ισχύει ιδιαιτέρως και κυρίως για τον Γενικό Γραμματέα κ. Δημήτρη Κοντό, ο οποίος ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής μεταφοράς του Υπουργείου Απασχόλησης στο Ολυμπιακό Ακίνητο ήδη από τις 28 Ιουλίου 2004, βάσει της απόφασης 94291 του τότε Υπουργού Πάνου Παναγιωτόπουλου.

Λίγους μήνες μετά την ανταλλαγή, η Μονή Βατοπεδίου μεταβίβασε το Ολυμπιακό Ακίνητο στην Κυπριακή εταιρεία NOLIDEN LIMITED, αποκομίζοντας μεγάλα κέρδη, γεγονός που ενισχύει ιδιαίτερα τα προαναφερθέντα περί μεθόδευσης παραχώρησης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου με κίνητρα που δεν είχαν καμία σχέση με το δημόσιο συμφέρον.

Της μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη NOLIDEN προηγήθηκε προσχηματική διαδικασία εκποίησής του με διακήρυξη και ανοιχτό διαγωνισμό από τη Μονή Βατοπεδίου, με αποτέλεσμα στον διαγωνισμό να κατατεθεί μόνο μία προσφορά, να κριθεί αυτή ως μη συμφέρουσα και εν συνεχεία να εμφανιστεί η εταιρεία NOLIDEN, η οποία και το αγόρασε.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι η αγοράστρια εταιρεία NOLIDEN ζήτησε να επιτραπεί για το Ολυμπιακό Ακίνητο η δυνατότητα χρήσης του για στέγαση ιδιωτικής κλινικής (έγγραφα της NOLIDEN με ημερομηνία 7-7-2008 και 25-7-2008 προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ανατολικής Αττικής και προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας Αχαρνών). Χαρακτηριστικό είναι ότι, όπως κατέθεσε στην Εξεταστική Επιτροπή ο εκ των μετόχων της NOLIDEN κ. Τζανής, αγόρασαν το ακίνητο παρότι γνώριζαν ότι βάσει της οικοδομικής άδειας δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ιδιωτική κλινική – θεραπευτήριο. Δηλαδή η NOLIDEN αγόρασε ένα ακίνητο, στο οποίο ήθελε να ιδρύσει ιδιωτική κλινική – θεραπευτήριο, παρότι η οικοδομική άδεια του συγκεκριμένου ακινήτου δεν το επέτρεπε. Προφανώς απέβλεπαν στην έκδοση των αναγκαίων πράξεων και αποφάσεων που θα τους επέτρεπαν την αλλαγή χρήσης. Όταν θα επετυγχάνετο η αλλαγή χρήσης, η αξία του ακινήτου θα πολλαπλασιαζόταν.

Η δυνατότητα που υπήρχε να πολλαπλασιαστεί η αξία του ακινήτου απεμπολήθηκε από την ΚΕΔ και το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, που θα μπορούσαν, αντί να ανταλλάξουν το ακίνητο με τη Μονή, να φροντίσουν και να επιτύχουν περισσότερες χρήσεις για το συγκεκριμένο ακίνητο και εν συνεχεία να το πουλήσουν

με διαγωνιστική διαδικασία σε πολλαπλάσια τιμή, εάν υποθέσουμε ότι δεν ήταν κατάλληλο για τη στέγαση του Υπουργείου Απασχόλησης. Με τις μεθοδεύσεις αυτές, αφενός το Υπουργείο Απασχόλησης στερήθηκε ενός νέου κτιρίου και αφετέρου το Ελληνικό Δημόσιο απώλεσε σημαντικά έσοδα, που θα μπορούσε να αποκομίσει από την πώληση του ακινήτου με ανοιχτή διαγωνιστική διαδικασία.

Τα αναφερόμενα από τον κ. Γκράτζιο περί επιβάρυνσης της ΚΕΔ από τις δόσεις δανείου που αφορούσε το εν λόγω ακίνητο, και αληθή υποτιθέμενα, ουδεμία επιρροή ασκούν στα πιο πάνω συμπεράσματα, δεδομένου ότι ουδόλως η Μονή ανέλαβε το βάρος αυτού του δανείου. Άρα **και** το Ολυμπιακό Ακίνητο «έφυγε» **και** το δάνειο έμεινε στην ΚΕΔ.

Το προβαλλόμενο από τον κ. Δημήτρη Κοντό επιχείρημα περί αντιδράσεων των εργαζομένων για τη μεταφορά του Υπουργείου στο Ολυμπιακό Ακίνητο ουσιαστικά διαψεύδεται από τον κ. Β. Μαγγίνα, ο οποίος κατέθεσε ότι οι αντιρρήσεις των εργαζομένων δεν έπαιξαν πρωτεύοντα και κρίσιμο ρόλο για τη ματαίωση της μετεγκατάστασης του Υπουργείου. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός ότι το Ολυμπιακό Ακίνητο δεν επαρκούσε για τη στέγαση του συνόλου των υπαλλήλων του Υπουργείου Απασχόλησης, και αληθής υποτιθέμενος, δεν αποτελεί λόγο για τη ματαίωση της μετεγκατάστασης, δεδομένου ότι μπορούσε να μεταφερθεί στο Ολυμπιακό Ακίνητο το μεγαλύτερο μέρος των υπηρεσιών και των υπαλλήλων, που στεγάζονταν (και εξακολουθούν να στεγάζονται) σε έξι διαφορετικά και διάσπαρτα κτίρια, ενδεχομένως δε να έμενε και ένα κτίριο στο κέντρο της Αθήνας για την εξυπηρέτηση των πολιτών. Χαρακτηριστικό είναι ότι, σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Κοντού, δεν υπήρξε υπηρεσιακή εισήγηση για τη ματαίωση της μετεγκατάστασης, αλλά μόνο πολιτική απόφαση.

Προξενεί εντύπωση η επιμονή του κ. Γκράτζιου σχετικά με την παραχώρηση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου, δεδομένου ότι, εκτός των ως άνω ενεργειών στις οποίες προέβη ερήμην του Υπουργού Απασχόλησης, με προσωπικές του επιστολές προς τον κ. Τσιτουρίδη και τον κ. Μαγγίνα, αλλά και με προσωπική του επίσκεψη στον κ. Τσιτουρίδη, συνοδευόμενος από τους Εφραίμ και Αρσένιο, τον Μάρτιο του 2007, προωθούσε την «απεμπλοκή» του Υπουργείου Απασχόλησης από το Ολυμπιακό Ακίνητο, με σκοπό τη μεταβίβαση αυτού στη Μονή Βατοπεδίου. Είναι λογικό ότι ο κ. Γκράτζιος προέβαινε σε αυτές τις ενέργειες έχοντας την έγκριση και κάλυψη τουλάχιστον του προϊσταμένου του Υφυπουργού κ. Δούκα. Εν τέλει ο σχεδιασμός ολοκληρώθηκε με την πολιτική έγκριση του κ. Μαγγίνα, επί των ημερών του οποίου εγκαταλείφθηκε η μετεγκατάσταση του Υπουργείου Απασχόλησης στο Ολυμπιακό Ακίνητο.

Συμπερασματικά, η μεθόδευση της παραχώρησης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου και εν συνεχεία σε τρίτους ιδιώτες ήταν αφενός αδικαιολόγητη και αφετέρου ζημιογόνα για το Ελληνικό Δημόσιο. Η μεθόδευση αυτή προκύπτει λογικά ότι έγινε με πολιτική απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης Β. Μαγγίνα, με την έγκριση και πολιτική κάλυψη του αρμόδιου για το ακίνητο αυτού Υφυπουργού κ. Πέτρου Δούκα και με την άμεση συνδρομή προσώπων του σκληρού πυρήνα του κυβερνώντος κόμματος (κ.κ. Κ. Γκράτζιος και Δ. Κοντός), στο πλαίσιο πάντοτε του συνολικότερου και κεντρικά κατευθυνόμενου σχεδιασμού του όλου σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου.

Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί αμέτοχος πολιτικών ευθυνών ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης, ο οποίος ναι μεν δεν είχε ο ίδιος την άμεση εποπτεία της ΚΕΔ, πλην όμως έχει τη γενική πολιτική ευθύνη και εποπτεία του Υπουργείου του και δεν δικαιολογείται να μην ενημερώνεται και να μην γνωρίζει θέματα τέτοιας σοβαρότητας και ιδιαιτερότητας, όπως είναι αυτό της μεθόδευσης της μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου και μάλιστα επί ζημία του Ελληνικού Δημοσίου.

ΙΕ. Διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών σε μετρητά με άγνωστους παραλήπτες μέσω λογαριασμών της Μονής. Λήψη δανείων για χρηματιστηριακά παιχνίδια – Σύστημα εξωχώριων εταιρειών που σχετίζονται με τη Μονή με κρυπτόμενους μετόχους σε περίεργες και αδιαφανείς οικονομικές σχέσεις.

Σύμφωνα με τις καταθέσεις των μαρτύρων και κυρίως αυτές του Μοναχού Ευδόκιμου και του κ. Άθωνος Κοιρανίδη, η Ιερά Μονή Βατοπεδίου, για οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές της που σχετίζονται άμεσα με την αύξηση της περιουσίας της μέσω της παραίτησης του Δημοσίου από ήδη αναγνωρισθέντα δικαιώματά του στις περιοχές της Βιστωνίδας και στη συνέχεια μέσω των χαριστικών ανταλλαγών, χρησιμοποίησε τουλάχιστον δύο Κυπριακές εταιρείες, την Rassadel και Madeus.

Οι Κυπριακές εταιρείες και η σχέση τους με την Ιερά Μονή Βατοπεδίου

Και από άλλα έγγραφα προκύπτει ότι η Ρασσαντέλ ανήκει στη Μονή. Έχουμε έγγραφο που λέει ότι αυτή η εταιρία ανήκει στην Μονή (Γκρόζος, 66, 25/11)

Δεν συμφωνώ με την ίδρυση από μοναστήρια off shore εταιριών (Γκρόζος, 75, 25/11)

Πρόκειται για **εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, κατά τις διατάξεις του κεφ. 113 του Περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου**, με έδρα Κυπριακό δικηγορικό γραφείο, οι οποίες αγοράστηκαν από τον οικονομικό σύμβουλο της Μονής κ. Άθω Κοιρανίδη, ενώ σε έγγραφα της Marfin (αρ. πρωτ. 1205/2-10-08 και 1443/24-11-08) και της

Επενδυτικής (αρ. πρωτ. 7895/22-9-08 και 8299/24-11-08) Τράπεζας (αρ. πρωτ.) εμφανίζεται η Μονή Βατοπεδίου ως τελικός δικαιούχος των τραπεζικών λογαριασμών τους. (σ. 185, πρ. 25.11)

Όπως καταλήγει και ο κ. Γκρόζος, οι Κυπριακές αυτές εταιρείες ταυτίζονται με την Ι. Μ. Βατοπεδίου. (σ.78, πρ.25/11)

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα στοιχεία που έχουν γνωστοποιηθεί στην Εξεταστική Επιτροπή, πρόκειται για **εταιρείες γνωστές και ως εμπιστευματοδόχες**, όπου οι εμφανιζόμενοι ως μέτοχοί ή «αξιωματούχοι» τους διαχειρίζονται χρήματα άλλων μη εμφανών μετόχων. Συνήθως, ιδρύονται από εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα, που επιλέγουν την είσπραξη ποσών μέσω κυπριακών εταιρειών, προκειμένου βάσει του κυπριακού φορολογικού καθεστώτος και των μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας, να επωφεληθούν από τη χαμηλή φορολόγηση των ποσών αυτών σε σχέση με τη φορολόγησή τους στην Ελλάδα. Επίσης μέσω των συγκεκριμένων αυτών εταιρειών, εξασφαλίζεται η αποσιώπηση των ταυτοτήτων των φυσικών προσώπων που τελικά ελέγχουν οικονομικά την εταιρεία.

Η σχέση μιας Ιεράς Μονής με τέτοιου είδους εταιρείες προβληματίζει. Οι Ιερές Μονές της χώρας μας εντάσσονται στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δηλαδή εκείνα των οποίων ο σκοπός αφορά την εξυπηρέτηση και την επιτέλεση κάποιας δημόσιας - κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας και κατά συνέπεια η λειτουργία μιας Μονής δεν μπορεί να έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. **Σε κάθε περίπτωση η σύσταση ή συμμετοχή Κυπριακής εταιρείας με σκοπό την φοροαποφυγή ή η πραγματοποίηση επενδύσεων κεφαλαίων μέσω τέτοιων εταιρειών δεν συνάδει με το σκοπό ενός Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, και μάλιστα μιας Ιεράς Μονής, που προφανώς σκοπός της είναι η επιτέλεση λειτουργίας σχετικής με την άσκηση των θρησκευτικών δικαιωμάτων των Ελλήνων πολιτών.**

Τα δάνεια, οι χρηματιστηριακοί κωδικοί και η χρηματοδότηση των κυπριακών εταιρειών με κεφάλαια της Μονής Βατοπεδίου

Ο Μοναχός Ευδόκιμος απερίφραστα δήλωσε (146, 27.11.08) ότι μέσω αυτών των κυπριακών εταιρειών που εμφανίζονται να ανήκουν στον κ. Κοιρανίδη, ο τελευταίος διαχειρίζεται κεφάλαια της Μονής. Ο κ. Κοιρανίδης λειτουργεί ως οικονομικός σύμβουλος της Μονής (Αναστάσιος 71, 27/11/08). **Ως τέτοιος θα μπορούσε να διαχειρίζεται χρήματα της Μονής μόνο στο όνομά της και για λογαριασμό της, ενώ στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτά τα χρήματα εμφανίζεται να τα διαχειρίζεται στο όνομα αλλοδαπών εταιρειών που του ανήκουν.**

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του κ. Α. Κοιρανίδη, του οικονομικού συμβούλου της Ι. Μ. Βατοπεδίου και εμφανιζόμενου ως ιδιοκτήτη των κυπριακών εταιρειών, τα χρήματα που διαχειρίζονται οι δύο κυπριακές εταιρείες είναι χρήματα που προέρχονται από δάνεια τραπεζών του ομίλου Marfin έναντι καταθέσεων που είχε η Ι. Μ. Βατοπεδίου. (28.29. 1/12) Η μη ικανοποίηση του αιτήματος των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ για κατάθεση αντιγράφων των δανειακών συμβάσεων καθιστά **αδύνατη προς το παρόν τη διακρίβωση των όρων του δανεισμού και του τρόπου με τον οποίο τρίτο νομικό πρόσωπο (εταιρείες) λαμβάνουν δάνεια, παρά το ελάχιστο μετοχικό τους κεφάλαιο με καταθέσεις άλλου νομικού προσώπου, καθώς και του σκοπού του κάθε δανείου.** Σε κάθε περίπτωση, κάτι μη νόμιμο υποκρύπτεται όταν **ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, και μάλιστα Ιερά Μονή με προσδιορισμένο σκοπό λειτουργίας ως μη κερδοσκοπικό, χρησιμοποιεί κεφάλαιά του, προκείμενου, με δανεισμό από Τράπεζες για κερδοσκοπικές δραστηριότητες, να προχωρά σε χρηματιστηριακές και άλλες επενδύσεις, όχι στο όνομά του, αλλά μέσω κυπριακών εταιρειών.**

Ιδιαίτερης προσοχής πρέπει να τύχει η ουσιαστική «παρέμβαση» της Ι. Μ. Βατοπεδίου στο Χρηματιστήριο, όταν αγοράζει μετοχές του ΟΤΕ αξίας 30.000.000 ευρώ την εβδομάδα πριν τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2007, τις οποίες πουλά ημέρα Δευτέρα 17/9/07 αμέσως μετά τις εκλογές (βλ. κατάθεση κ. Θεμιστοκλή Αντωνίου, 8/12/08). Ο ίδιος καταθέτει ότι δάνειο ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ από την Marfin προς τη Μονή διατίθεται αυθημερόν για τη συμμετοχή της Μονής στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της MIG.

Η διαχείριση των κεφαλαίων της Μονής δια του κ. Κοιρανίδη και των κυπριακών εταιρειών Rassadel και Madeus

Αναλυτικότερα, σύμφωνα και πάλι με τους ισχυρισμούς του κ. Κοιρανίδη, **ο ίδιος αμείβεται από την Ι. Μ. Βατοπεδίου μέσω συμβάσεων διαχείρισης που προβλέπουν απόδοση 5% των κερδών στον ίδιο και 95% των κερδών στην Ι. Μ. Βατοπεδίου** (σελ. 12, 1/12/08), ενώ οι δύο κυπριακές εταιρείες, των οποίων ο ίδιος εμφανίζεται ως ιδιοκτήτης, έχουν διαχειριστεί κεφάλαια για λογαριασμό της Ι. Μ. Βατοπεδίου (σελ. 28 -29, 1/12/08), ως εξής:

- Η εταιρεία Madeus διέθεσε τουλάχιστον 29.000.000 ευρώ (30.000.000 και 35.000.000 ευρώ σύμφωνα με άλλα σημεία της κατάθεσής του), τα οποία επενδύθηκαν για τη συμμετοχή κατά 30% στο μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου Πάπιστα.
- Η εταιρεία Rassadel διαχειρίστηκε 80.000.000 ευρώ (83.000.000 ευρώ σύμφωνα με άλλο σημείο της κατάθεσής του), τα οποία επενδύθηκαν εν μέρει για συμμετοχή

κατά 30% στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ και εν μέρει χρηματιστηριακά μέσω χαρτοφυλακίου.

Πέρα από τη διακρίβωση του τρόπου με τον οποίο κεφάλαια της Ι. Μ. Βατοπεδίου χρησιμοποιήθηκαν ως βάση δανεισμού αλλοδαπών εταιρειών με εμφανιζόμενο ως ιδιοκτήτη τον κ. Κοιρανίδη και τελικό δικαιούχο την Ι. Μ. Βατοπεδίου, ο ισχυρισμός του κ. Κοιρανίδη ότι η Μονή **λόγω των χρηματιστηριακών εξελίξεων έχει απολέσει ποσό ύψους 20.000.000 ευρώ, δημιουργεί πρόσθετο θέμα ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές της νομιμότητας, αλλά και των αποτελεσμάτων της διαχείρισης της Ι. Μ. Βατοπεδίου, που εν τέλει είναι ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.**

Τα μέχρι τώρα συμπεράσματα από τον μερικό έλεγχο των τραπεζικών λογαριασμών της Ι. Μ. Βατοπεδίου στην Ελλάδα σχετικά με τις επενδύσεις της τελευταίας μέσω των κυπριακών εταιρειών

Σύμφωνα με την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, αλλά και τις καταθέσεις των συντακτών της, η Ι. Μ. Βατοπεδίου, χρησιμοποιώντας ως εξασφαλίσεις έναν συνδυασμό χρηματιστηριακών τίτλων και ακινήτων, ανοίγει δανειακούς λογαριασμούς και, επειδή δεν επιθυμεί να εμφανίζεται ιδίω ονόματι ότι αγοράζει μετοχές με τα ποσά των δανείων ή προβαίνει σε άλλες επενδύσεις, δημιουργεί επενδυτικούς βραχίονες μέσω των κυπριακών εταιρειών. **Οι δανειακοί, λοιπόν, λογαριασμοί ανοίγονται έναντι των χρηματιστηριακών τίτλων που θα αγοραστούν με τις εκταμιεύσεις από τους ίδιους τους λογαριασμούς, αλλά και με επιπλέον εξασφαλίσεις ακίνητα της Ι. Μ. Βατοπεδίου. Οι κυπριακές εταιρείες** (λχ. Rassadel), **που προβαίνουν τελικά στην αγορά των μετοχών, για λογαριασμό της Μονής, συμβάλλονται στις δανειακές συμβάσεις ως εγγυητές.** (σελ. 89, 112, 8/12/08)

Με δεδομένη, όμως, την αγορά μετοχών ή την υλοποίηση άλλων επενδυτικών κινήσεων από τις κυπριακές εταιρείες, που ναι μεν εμφανίζονται να συμβάλλονται με εξασφαλίσεις της Μονής, αλλά δεν αποκλείεται να δρουν όχι μόνο για λογαριασμό της Ι. Μ. Βατοπεδίου αλλά και για λογαριασμό άλλων εμπλεκομένων, είναι απαραίτητο να διακριβωθούν οι τελικοί αποδέκτες τόσο των χρηματικών ποσών που διακινούνται από την Ι. Μ. Βατοπεδίου εντός και εκτός Ελλάδας μέσω τραπεζικών λογαριασμών, εμβασμάτων, επιταγών, ακόμα και μετρητών, όσο και των αντίστοιχων ποσών με αντίστοιχες μεθόδους των κυπριακών εταιρειών και του συνόλου των εμπλεκομένων φυσικών και νομικών προσώπων.

Σύμφωνα με τις καταθέσεις της 8/12/08 των τραπεζικών κ.κ. Ι. Γούσιου, Θ. Αντωνίου και Κ. Γεωργαρά, η Ι. Μ. Βατοπεδίου, μέσω των κυπριακών εταιρειών, πράγματι, όπως κατέθεσε και ο κ. Α. Κοιρανίδης, επέλεξε χρηματιστηριακές επενδύσεις, αλλά

και επενδύσεις στις εταιρείες του Ομίλου Πάπιστα, αν και, σύμφωνα με αυτές τις καταθέσεις, οι επενδύσεις της Μονής στο Όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ εμφανίζονται της τάξης των 35.000.000 ευρώ, τόσο προς την ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΑΕ, όσο και προς την ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΑΕ. (σελ. 117,8/12/08). Στο δε χρηματιστηριακό τομέα το χαρτοφυλάκιο της Rassadel εξαντλείται σχεδόν στο σύνολό του σε μετοχές του Ομίλου MIG. (σελ. 102, 8/12/08)

Ωστόσο, η Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος δηλώνει άγνοια ή διατυπώνει αμφιβολία για τη σκοπιμότητα τραπεζικών συναλλαγών σημαντικών ποσών, αποκαλύπτοντας, βεβαίως, και την προχειρότητα του ίδιου του ελέγχου, τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- κατάθεση από λογαριασμό της Madeus σε λογαριασμό της ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ 900.000 ευρώ, χωρίς να είναι γνωστή η σκοπιμότητα της συναλλαγής. (σελ. 7 Έκθεσης)
- έμβασμα 600.000 ευρώ στις 7/12/06 από την Rassadel προς την ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, χωρίς να προσδιορίζεται με βεβαιότητα η σκοπιμότητα της συναλλαγής (σελ. 10 Έκθεσης)
- επιταγές συνολικού ύψους 500.000 ευρώ σε διαταγή της ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΕ, του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ, με άγνωστα στοιχεία εξόφλησης. (σελ. 17 Έκθεσης)
- ανάληψη 750.000 ευρώ σε δύο ημερομηνίες (15/5/07 και 12/6/07) από το Μοναχό Ευδόκιμο σε τραπεζική επιταγή της Ι. Μ. Βατοπεδίου με αδιευκρίνιστο δικαιούχο. (σελ. 20 Έκθεσης)
- ανάληψη μετρητών 2.000.000 ευρώ από εκπρόσωπο της Ι. Μ. Βατοπεδίου, χωρίς να διευκρινίζεται που κατέληξαν (σε. 23, Έκθεσης)
- είσπραξη από τον επιχειρηματία Σαχπατζίδη επιταγής της Μονής ύψους 1 εκατομμυρίου ευρώ σε μετρητά
- συναλλαγές και αγοραπωλησίες της Μονής με την κυπριακή εταιρία TORCASO, που δεν έχουν διευκρινισθεί

Από όλα τα παραπάνω καθίσταται προφανές ότι η σκόπιμη καθυστέρηση έγκυρης και επαρκούς διατύπωσης και ικανοποίησης αιτημάτων σχετικά με τον έλεγχο των μέσω τραπεζών, επιταγών και χρηματιστηριακών συναλλαγών χρηματικών ροών της Ι. Μ. Βατοπεδίου και των εμπλεκομένων κυπριακών εταιρειών στις επενδυτικές της κινήσεις είναι προφανές πως **αποστερεί την Εξεταστική Επιτροπή από στοιχεία αποδεικτικά για τη διακρίβωση των τελικών δικαιούχων των ποσών.**

Οι σκοπιμότητες της εμπλοκής κυπριακών εμπιστευματοδόχων εταιρειών με αφανείς μετόχους

Είναι γεγονός πως, λόγω της κείμενης εσωτερικής φορολογικής νομοθεσίας φοροαπαλλαγών της Εκκλησίας, η Ιερά Μονή Βατοπεδίου αντιμετώπιζε ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα για επενδυτικές κινήσεις σχετικά με την ακίνητη περιουσία της, αλλά και με τα εν γένει έσοδά της. Μόνο εφόσον αποφάσιζε να πωλήσει τα ακίνητά της, ο αγοραστής αυτών θα εφορολογείτο κανονικά, γεγονός που ούτως ή άλλως συνέβη σε όλες τις περιπτώσεις μεταβιβάσεων σε τρίτους των δημοσίων ακινήτων που είχαν εκχωρηθεί στη Μονή.

Κατά συνέπεια, πέρα από το ζήτημα του ελέγχου νομιμότητας εξαγωγής και διαχείρισης κεφαλαίων ΝΠΔΔ μέσω των κυπριακών εταιρειών Rassadel Co Ltd και Madeus, έλεγχος που υπάγεται στην αρμοδιότητα εποπτικών και εισαγγελικών οργάνων, προκύπτει ένα πραγματικό ζήτημα που ενισχύει τις υπόνοιες παράνομης διακίνησης μαύρου χρήματος. **Διότι, εφόσον ζήτημα αποφυγής φορολογίας δεν προέκυψε στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, καθώς η Ι. Μ. Βατοπεδίου απολαμβάνει στην Ελλάδα φοροαπαλλαγών ευνοϊκότερων του φορολογικού καθεστώτος των συγκεκριμένων κυπριακών εταιρειών, η μόνη εναπομείνουσα σκοπιμότητα ίδρυσής τους είναι η απόκρυψη των χρηματικών κινήσεων ποσών που σχετίζονται με ύποπτες ή παράνομες δραστηριότητες, όπως π.χ. από την αύξηση της περιουσίας της Μονής μέσω του Κυβερνητικού Σχεδίου ανταλλαγών** των περιοχών της Βιστωνίδας, ωσάν να ανήκαν στη Μονή, ενώ ανήκαν πραγματικά στο Ελληνικό Δημόσιο, με άλλες δημόσιες εκτάσεις σε όλη την Ελλάδα και μάλιστα με αδιαφανείς διαδικασίες και σκόπιμες παραλείψεις που διόγκωσαν τη ζημία του Δημοσίου και αντιστοίχως το κέρδος των εμπλεκομένων. Ουσιαστικά η απαλλασσόμενη από φόρους στην Ελλάδα Ι. Μ. Βατοπεδίου επέλεξε να μεταφέρει εικονικά την οικονομική της διαχείριση στην Κύπρο και να φορολογηθεί, προκειμένου να αποσιωπηθούν οι διαδρομές των χρηματικών ροών.

Για το λόγο αυτό, μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής επέμειναν, από την πρώτη στιγμή της αποκάλυψης της ύπαρξης των συγκεκριμένων κυπριακών εταιρειών και της άμεσης διασύνδεσής τους με την Ι. Μ. Βατοπεδίου, να αιτηθεί από το Προεδρείο της Επιτροπής το άνοιγμα όλων των σχετικών τραπεζικών και δανειακών λογαριασμών σε Ελλάδα και Κύπρο. Διότι είναι προφανές ότι **προκύπτουν ενδείξεις για επιχείρηση απόκρυψης των τελικών αποδεκτών χρηματικών ποσών και δυστυχώς η δυσανεξία του ίδιου του Προέδρου της Επιτροπής να προχωρήσει ο έλεγχος εκεί ακριβώς ενισχύει αυτές τις ενδείξεις και καταδεικνύει έντονο Κυβερνητικό ενδιαφέρον για τη συγκάλυψη της ταυτότητας των τελικών αποδεκτών** (σελ. 63, 23/11/08)

ΙΣΤ. Δεν έχουν ικανοποιηθεί τα αιτήματα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ για άνοιγμα κινήσεων λογαριασμών, χρηματιστηριακών συναλλαγών, κλπ. Αδράνεια Ελεγκτικών Μηχανισμών Υπουργείου Οικονομικών (ΥΠΕΕ, Επιτροπή για το μαύρο χρήμα)

«Αυτό που ξενίζει σε τελική ανάλυση είναι το πού κατέληξαν τα μετρητά. Είναι τεράστιες οι κινήσεις των μετρητών.» (Ι. Γούσιος, τραπεζικός υπάλληλος, συντάκτης της Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τις κινήσεις όσων λογαριασμών της Ι. Μ. Βατοπεδίου έχουν ήδη ανοιχθεί, σελ. 78, 8/12/08)

Είναι γεγονός, πως με ευθύνη του Προεδρείου και της Κυβερνητικής Πλειοψηφίας των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής, δεν διαβιβάστηκαν στις αρμόδιες αρχές εγκαίρως και στο σύνολό τους ρητά διατυπωθέντα αιτήματα μελών της Επιτροπής σχετικά με την πλήρη διαλεύκανση των χρηματικών και επενδυτικών κινήσεων της Ι. Μ. Βατοπεδίου και των συνδεδεμένων με αυτήν φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και των τελικών αποδεκτών των χρηματικών ροών που προήλθαν απευθείας ή μέσω επενδύσεων από αδήλωτες υπεραξίες που παρήχθησαν δια των χαριστικών ανταλλαγών, αλλά και από τραπεζικό δανεισμό με εξασφάλιση ακίνητα. Ακόμη όμως και τα διαβιβασθέντα στις αρμόδιες αρχές αιτήματα απαντήθηκαν μερικώς ή καθόλου και πάντως με αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Κατόπιν αυτών, **οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, επανέφεραν, με το παρακάτω έγγραφο, το σύνολο των μη ικανοποιηθέντων, παρά τη ρητή υποβολή τους κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής, αιτημάτων τους**. Αυτό το έγγραφο, το οποίο κατετέθη στην Εξεταστική Επιτροπή την 8/12/08, ενσωματώνεται στο παρόν Πόρισμα, ως απόδειξη των σκόπιμων πλημμελειών και παραλείψεων εκ μέρους της Κυβερνητικής Πλειοψηφίας, αλλά και της αδικαιολόγητης αδράνειας των αρμοδίων ελεγκτικών μηχανισμών κατά κύριο λόγο του Υπουργείου Οικονομικών στη διαδικασία διαλεύκανσης της ταυτότητας των πραγματικών ωφελούμενων από τη συνολική ζημία του Δημοσίου μέσω των παράνομων ανταλλαγών.

Το πλήρες κείμενο του εγγράφου έχει ως εξής:

«Στο σκάνδαλο του Βατοπεδίου η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, με κεντρικό συντονισμό, αφού αδικαιολόγητα παραιτήθηκε από την έκδοση απόφασης μιας ήδη κερδισμένης δίκης και χωρίς την ύπαρξη νόμιμων τίτλων εκ μέρους της Μονής, αντιμετώπισε τις περιοχές της Βιστωνίδας ως δήθεν ιδιοκτησία της Μονής και προχώρησε στην εκχώρηση τεράστιας δημόσιας ακίνητης περιουσίας στη Μονή Βατοπεδίου, με ανταλλαγές που χαρακτηρίζονται από επιλεκτικές υποεκτιμήσεις και

υπερεκτιμήσεις, μέσω των οποίων διακινήθηκαν τεράστιες υπεραξίες, σε βάρος της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα κεντρικά ερωτήματα, που επιτείνονται από τα μέχρι τώρα ευρήματα της Εξεταστικής Επιτροπής, σε σχέση με το άνοιγμα των λογαριασμών, είναι δύο:

***(α)** Πού πήγαν τα λεφτά, στα οποία αντιστοιχούν αυτές οι υπεραξίες;*

***(β)** Ποια ήταν τα πραγματικά κίνητρα, οι εμπλεκόμενοι και οι τελικοί ωφελούμενοι όλης αυτής της επιχείρησης λεηλασίας του δημόσιου πλούτου;*

Για να απαντηθούν αυτά τα ερωτήματα, η πολιτική ηγεσία έχει καθήκον να διασφαλίσει ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Ελληνικού Δημοσίου, με συνεργασία και με αλλοδαπές αρχές, θα προχωρήσουν στη συγκέντρωση συγκεκριμένων στοιχείων και στην υποβολή τους στη διάθεση της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής.

Οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που είναι μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεών της, έχουν ζητήσει, από την αρχή, αλλά και στην πορεία εξέλιξης της έρευνας και των νέων στοιχείων που αυτή ανέδειξε, από το Προεδρείο, να κατατεθούν στην Επιτροπή κρίσιμα στοιχεία.

Δυστυχώς, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών που εποπτεύει τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, δηλαδή την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων και την Επιτροπή Καταπολέμησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του Ν. 3691/08, επιδεικνύει (η ίδια και οι εποπτευόμενες Αρχές) συμπεριφορές συγκάλυψης. Τα διατυπωθέντα κατά τις συνεδριάσεις της Εξεταστικής Επιτροπής αιτήματα διαλεύκανσης είτε έχουν αγνοηθεί είτε έχουν ικανοποιηθεί μερικώς και με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα, στη διάθεση της Επιτροπής να βρίσκονται ελλιπή ***στοιχεία τραπεζικών λογαριασμών ορισμένων μόνο εμπλεκομένων, που επιτείνουν τις ενδείξεις για διακίνηση μαύρου χρήματος, και ταυτόχρονα, διαπιστώνεται συστηματική άρνηση να παρασχεθούν άλλα κρίσιμα στοιχεία που έχουν ζητηθεί, αναγκαία για την ταυτοποίηση των τελικών αποδεκτών του μαύρου χρήματος.***

Αυτές οι συμπεριφορές, σε συνδυασμό με τη βεβιασμένη, εκ μέρους της Κυβερνώσας παράταξης, ολοκλήρωση των ερευνών της Εξεταστικής Επιτροπής, επιβεβαιώνουν ότι ***αυτή η Κυβέρνηση, έχοντας αποτύχει στην αντιθεσμική εκστρατεία της για συγκάλυψη του σκανδάλου, επιδίδεται πλέον σε μια εναγώνια εκστρατεία διασφάλισης ατιμωρησίας για τους εμπλεκόμενους.***

Για το λόγο αυτόν και επειδή η ηθική και πολιτική επιταγή της πλήρους διαλεύκανσης, της απόδοσης ευθυνών στους πραγματικούς ηθικούς και υλικούς αυτουργούς αυτού του σκανδάλου και της αποκατάστασης της ζημίας που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο, δεν μπορεί να περιοριστεί στα στενά όρια, που προσπαθεί να επιβάλει η Κυβερνώσα παράταξη, ούτε είναι νοητό να

θυσιαστεί στο βωμό της «ατιμωρησίας» των εμπλεκομένων - μέσα από την αποσιώπηση κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων - επαναφέρουμε λεπτομερώς στο σύνολό τους τα αιτήματά μας:

Α. *Να υποβληθούν ΑΜΕΣΑ στην Εξεταστική Επιτροπή από τις εμπλεκόμενες Τράπεζες* ***αντίγραφα των δανειακών συμβάσεων*** *που υπέγραψαν με τη Μονή Βατοπεδίου και τα συνδεδεμένα με αυτήν νομικά ή φυσικά πρόσωπα, MADEUS, RASSADEL, κλπ (το ύψος των οποίων, όπως κατέθεσε ο κ. Α. Κοιρανίδης, υπερβαίνουν τα 110 εκατ. ευρώ), καθώς και των εταιρειών που αξιοποίησαν εμπορικά τα εκχωρηθέντα ακίνητα (NOLIDEN LTD, ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε., ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΑΚΑΛΗΣ – ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΦΑΚΑΛΗ Ο.Ε., Θ. & Δ. ΔΟΥΡΟΣ Ο.Ε., ΑΝΤΩΝΙΟΣ & ΟΥΜΒΕΡΤΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ Ο.Ε. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΔΟΜΟΣ 5 Ο.Ε. – Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.), αλλά και του συνόλου των εταιρειών του Ομίλου Πάπιστα,* ***μαζί με την κίνηση των δανειακών λογαριασμών*** *που αφορούν αυτές τις συμβάσεις και συγκεκριμένα με* ***ανάλυση των ποσών εκταμιεύσεων και πού κατευθύνθηκαν.***

Β. *Να ανοιχθούν οι* ***χρηματιστηριακοί λογαριασμοί από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς*** *των συναλλαγών στο Χρηματιστήριο Αθηνών, αλλά και στο Χρηματιστήριο της Κύπρου, των εταιρειών RASSADEL, MADEUS, BENSECRA, IVER MANAGEMENT, καθώς των εταιρειών του Ομίλου Πάπιστα (ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε., ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε., VALUE SERVICES Α.Ε., ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., GSM Α.Ε., PAPISTAS TRADING EUROPE LTD, ΕΛΕΑ Α.Ε., SP CAPITAL HOLDING REAL ESTATE LTD, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε., ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε., ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΑΝΘΕΜΙΑΣ Α.Ε.), καθώς και των νομίμων εκπροσώπων τους, ιδίως για τις εξωχώριες εταιρείες, και να προσκομιστούν* ***αντίγραφα πινακιδίων αγοραπωλησίας μετοχών και άλλων χρηματιστηριακών προϊόντων, καθώς και αναλυτικός κατάλογος των τραπεζικών λογαριασμών που χρεώνονταν και πιστώνονταν με τις αγορές και ρευστοποιήσεις μετοχών και άλλων χρηματιστηριακών προϊόντων αντίστοιχα, με στοιχεία από τις χρηματιστηριακές εταιρείες που διενεργούσαν τις συναλλαγές για τις ανωτέρω εταιρείες και πρόσωπα.*** *Να διερευνηθεί και να απαντηθεί αν οι εταιρείες RASSADEL και MADEUS είχαν πλήρη νομιμοποίηση, για να αποδειχθεί η ταυτότητα, η νομική οντότητα, η προέλευση των μετόχων τους, αλλά και αν υπήρχε μετοχολόγιο, μέχρι τελικού φυσικού προσώπου.* ***Από και προς ποια κατεύθυνση διακινήθηκαν τα χρήματα από τις χρηματιστηριακές εταιρείες; Προς ποιες τράπεζες (κλπ.); Τι κινήσεις έγιναν στις μερίδες των παραπάνω φυσικών και νομικών προσώπων που τηρούνται στο Αποθετήριο Αξιών Αθηνών;***

*Γ. Να κατατεθούν εκ μέρους των αρμοδίων εθνικών και Κυπριακών Αρχών, **η σύνθεση των μετόχων και η ταυτότητα των νομίμων εκπροσώπων, διαχειριστών και λοιπών «αξιωματούχων», κατά το Κυπριακό Δίκαιο, με ονομαστικοποίηση μέχρι φυσικού προσώπου** για τις εταιρείες RASSADEL, MADEUS, BENSECRA, IVER MANAGEMENT, καθώς και για όλες τις εταιρείες του Ομίλου Πάπιστα (ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε., ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε., VALUE SERVICES Α.Ε., ΠΑΠΙΣΤΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., GSM Α.Ε., PAPISTAS TRADING EUROPE LTD, ΕΛΕΑ Α.Ε., SP CAPITAL HOLDING REAL ESTATE LTD, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε., ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε., ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΑΝΘΕΜΙΑΣ Α.Ε.).*

Δ.** Να ζητηθεί το **άνοιγμα όλων των τραπεζικών λογαριασμών και η γνωστοποίηση ύπαρξης θυρίδων θησαυροφυλακίων** της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, των άλλων δύο Νομικών Προσώπων της Μονής (που εμφανίζονται στα έγγραφα της Αγροτικής Τράπεζας, δηλαδή: **ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ ΣΚΗΤΗ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ, ΑΦΜ: 999736923, ΔΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ** και **ΙΕΡΑ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΗ ΚΟΙΝ. ΣΚΗΤΗ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ, ΑΦΜ: 999736900, ΔΟΥ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**), καθώς και των Μοναχών Εφραίμ, Αρσενίου, Ευδοκίμου, Αναστασίου, αλλά και των κ.κ. Κοιρανίδη και Πάπιστα, **σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και άλλων κρατών, από το έτος 2005 έως σήμερα.

Ε.** Επίσης, να ζητηθεί το **άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών και γνωστοποίησης ύπαρξης θυρίδων θησαυροφυλακίων** των εταιρειών RASSADEL, SP CAPITAL HOLDING REAL ESTATE LTD, MADEUS και των παραπάνω εταιρειών του Ομίλου Πάπιστα (βλ. σημείο Γ), καθώς και των νομίμων εκπροσώπων τους, ιδίως για τις εξωχώριες εταιρείες, **σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και άλλων κρατών.

***ΣΤ.** Να κατατεθούν στην Επιτροπή, **αντίγραφα διπλής όψεως των σωμάτων όλων των επιταγών**, που εκδόθηκαν είτε **από λογαριασμούς όψεως** της Μονής και των οικονομικών διαχειριστών της, αλλά και των εταιρειών RASSADEL και MADEUS, είτε **τραπεζικών επιταγών** που εκδόθηκαν με εντολή των παραπάνω, ποσού άνω των 50.000 ευρώ, κατά την ημερομηνία εξόφλησής τους, ώστε να είναι διακριτή η κίνησή τους **βάσει των οπισθογραφήσεών** τους και του **τελικού κομιστή** τους, ανεξάρτητα από το αν έχουν εξοφληθεί στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή. Καθώς και οποιαδήποτε παραστατικά τρίτων που συσχετίζονται ή συμψηφίζονται με αντίστοιχα παραστατικά της Μονής.*

***Ζ.** Να κατατεθούν στην Εξεταστική Επιτροπή, εκτός από τα **συμβόλαια, και όλα τα προσύμφωνα αγοράς από τρίτους**, απ' όλες τις εταιρείες που ανέλαβαν να ανεγείρουν ακίνητα στις εκτάσεις που ανταλλάχτηκαν με τη Μονή Βατοπεδίου.*

Η. *Από τα στοιχεία που μας έχουν παρασχεθεί (δεκάδες λογαριασμοί, χιλιάδες κινήσεων), καθίσταται προφανές ότι είναι αδύνατο η Ιερά Μονή Βατοπεδίου, με ίδια μέσα, να παρακολουθούσε λογιστικά και ελεγκτικά το σύνολο των λογαριασμών και κινήσεων της ιδίας και των διαφόρων εταιρειών υπό τον έλεγχό της.* ***Για το λόγο αυτό, ζητάμε:***

(α) Να ερευνηθεί άμεσα και γνωστοποιηθεί στην Εξεταστική Επιτροπή πού βρίσκεται εγκατεστημένο το πραγματικό λογιστήριο της Μονής, που διεκπεραιώνει τις παραπάνω πράξεις.

(β) Να απαιτηθεί αμέσως έλεγχος και κατάθεση στην Επιτροπή μας των στοιχείων της τελευταίας δεκαετίας, όλων των κινήσεων του πραγματικού λογιστηρίου της Μονής.

Το γεγονός αυτό προϋποθέτει το σφράγισμα του πραγματικού λογιστηρίου της Μονής, από τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες της Πολιτείας. Η Κυβέρνηση, όταν εδώ και μήνες γνωρίζει το μέγεθος του προβλήματος, είναι απόλυτα εκτεθειμένη, γιατί δεν έχει διατάξει ακόμη έλεγχο από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.

Οι συμμετέχοντες στην Εξεταστική Επιτροπή

Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ

Γιάννης Δριβελέγκας
Μιχάλης Καρχιμάκης
Μάρκος Μπόλαρης
Γρηγόρης Νιώτης
Γιώργος Παπαγεωργίου
Γιώργος Πεταλωτής
Ντίνος Ρόβλιας
Θεοδώρα Τζάκρη»

Μετρητά, βαλίτσες, ισχυρές ενδείξεις διακίνησης και ξεπλύματος μαύρου χρήματος... ενώ παραμένουν αδιευκρίνιστοι οι τελικοί αποδέκτες

Λίγο μετά την κατάθεση του παραπάνω εγγράφου, οι έντονοι προβληματισμοί των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ επιβεβαιώθηκαν από τις καταθέσεις των τραπεζικών που συνέταξαν την υποβληθείσα στην Επιτροπή Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, οι οποίοι δήλωσαν και οι ίδιοι έκπληκτοι από τα τεράστια ποσά και την ευκολία με την οποία διακινήθηκαν, είτε ως μετρητά με επιταγές και εμβάσματα, είτε ακόμα και με «βαλίτσες», ενώ έγινε λόγος και για ενδείξεις κινήσεων «μαύρου χρήματος», ενώ οι τελικοί αποδέκτες των ποσών παραμένουν άγνωστοι, λόγω της περιορισμένης έρευνας σχετικά με τις κινήσεις των λογαριασμών.

Σύμφωνα με τις καταθέσεις των συντακτών της Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος, η Ι. Μ. Βατοπεδίου, βάσει των τραπεζικών λογαριασμών μόνο Ελληνικών Τραπεζών και βάσει του μέρους των στοιχείων που μέχρι σήμερα έχουν διερευνηθεί, είχε δύο μεγάλους δανειακούς λογαριασμούς, και συγκεκριμένα έναν στην Marfin με πιστοδοτικό όριο 135.000.000 ευρώ και έναν στην Εμπορική Τράπεζα με πιστοδοτικό όριο 48.500.000 ευρώ. Η αιτιολογία για τη χορήγηση των δανείων στην Ι. Μ. Βατοπεδίου ήταν η χρηματοδότηση επενδύσεων είτε σε κινητές αξίες είτε σε ακίνητα, με αντίστοιχες εξασφαλίσεις των τραπεζών είτε με τη μορφή ακινήτων είτε με τη μορφή τίτλων. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε στην Επιτροπή από τον κ. Ι. Γούσιο, συντάκτη της Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος:

«Από κει ξεκινούν τα πιο πολλά ποσά, δηλαδή αντλείς από το δανειακό, πιστώνεις λογαριασμούς όψεως και από κει κυκλοφορεί το χρήμα δεξιά και αριστερά.» (σελ. 73, 8/12/08).

«... χιλιάδες οι κινήσεις. Δηλαδή καταθέτει, τα παίρνει ένας, μέχρι και βαλίτσες είδα που τα παίρνουν με βαλίτσα, τα πάνε σε ένα λογαριασμό, σε δεύτερο, σε τρίτο...» (σελ. 120, 8/12/08

Οι καταθέσεις των συντακτών της Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδος ουσιαστικά επιβεβαίωσαν ότι παραμένουν κρίσιμα αναπάντητα ερωτήματα για τον πυρήνα αυτού του σκανδάλου, τη διακρίβωση δηλαδή των μεθόδων και των προσώπων που προσπορίστηκαν χρηματικά και οικονομικά οφέλη που προέκυψαν από αδικαιολόγητη και με αντίστοιχη ζημία του Δημοσίου αύξηση της περιουσίας της Μονής.

Επισημαίνεται ότι από την ως άνω έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, σε συνδυασμό με τις αναλυτικές κινήσεις των λογαριασμών της Μονής, προκύπτει , μεταξύ άλλων, ότι άνω των 27 εκατομμυρίων ευρώ κατευθύνονται σε άγνωστους προορισμούς, ποσό δε τουλάχιστον 8 εκατομμυρίων ευρώ έχουν αναληφθεί σε μετρητά (βαλίτσες).

ΙΖ. Παράπλευρες επιβαρυντικές περιπτώσεις: μισθώσεις ακινήτων συμφερόντων Πάπιστα από το Υπουργείο Οικονομικών

Εδώ και χρόνια η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων Θεσσαλονίκης ζητεί από την προϊσταμένη της αρχή, το Υπουργείο Οικονομικών, να εγκρίνει τη μετεγκατάστασή της από το κτίριο του Καλοχωρίου, όπου εδρεύει επί χρόνια, σε άλλο, στην ανατολική περιοχή της Θεσσαλονίκης. Το Υπουργείο εγκρίνει και αναθέτει στην Κτηματική Υπηρεσία να προκηρύξει διαγωνισμό για την εξεύρεση του κατάλληλου κτιρίου. Το τμήμα Θεσσαλονίκης της Κτηματικής Υπηρεσίας του Δημοσίου προκηρύσσει τον διαγωνισμό προσδιορίζοντας ότι ενδιαφέρεται για χώρους γραφείων έκτασης 3.070 τ.μ. καθαρά (4.700 μικτά) και χώρο στάθμευσης 2.300 τ.μ.. Στην προκήρυξη αναφέρεται ρητά ότι το μηνιαίο μίσθωμα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ (περίπου 10 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο), μίσθωμα που θεωρείται εξόχως υψηλό, αν αναλογιστεί κανείς ότι αυτή είναι η τιμή μίσθωσης για πολυτελή διαμερίσματα στις ακριβότερες περιοχές της Θεσσαλονίκης, ενώ ο διαγωνισμός αφορά κτίριο που θα μπορούσε να είναι εκτός οικισμών.

Ο διαγωνισμός γίνεται στις αρχές του 2006 και κηρύσσεται άγονος, αν και υπάρχουν προσφέροντες, οι οποίοι καλύπτουν τους όρους της προκήρυξης. Ο Όμιλος Πάπιστα δεν μετέχει στον διαγωνισμό. Στη συνέχεια, η εξέλιξη είναι τουλάχιστον περίεργη, με οσμή σκανδάλου. Η εξέλιξη αυτή περιγράφεται σε δημοσιεύματα των εφημερίδων «Το Παρόν» και «Έθνος» της 7/12/2008, ως εξής:

Το ως άνω στεγαστικό πρόγραμμα ανατέθηκε από τον Όμιλο Πάπιστα στον μηχανικό Βασίλη Βλασερό, συνεργάτη του κ. Κ. Γκράτζιου, διευθύνοντος συμβούλου της ΚΕΔ κατά την περίοδο κατά την οποία συνεργάζονταν στην κατασκευή του εμπορικού κέντρου Mediterranean Cosmos, στο οποίο ο δεύτερος ήταν επικεφαλής του έργου, ενώ ο πρώτος ήταν εποπτεύων, ως στέλεχος της διοίκησης μεγάλης αναπτυξιακής εταιρίας.

Με την ολοκλήρωση του έργου αυτού, ο κ. Γκράτζιος ανέλαβε τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου στην ΚΕΔ, ενώ ο κ. Βλασερός συνεχίζει να ασχολείται με την αγορά ακινήτων.

Στη συνέχεια, εξευρίσκεται μια συμβατή με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού έκταση, της οποίας η ιδιοκτησία ανήκει στην εταιρία ΕΛΤΡΑΚ. Προσεγγίζεται η εταιρεία από τον Όμιλο Πάπιστα και της δηλώνεται ότι προτίθενται να αγοράσουν την έκταση, αντικειμενικής αξίας 3,5 εκατ. ευρώ, με 5,5 εκατομμύρια, εφόσον όμως κερδίσουν τον διαγωνισμό για τη στέγαση της ΥΠΕΕ. Η εταιρία ΕΛΤΡΑΚ συμφωνεί και με απόφασή της ορίζει ως πληρεξούσιό της για να διαχειριστεί την υπόθεση της έκτασης τον ίδιο τον κ. Βλασερό, ο οποίος μία εβδομάδα μετά εμφανίζεται ως μέλος στα διοικητικά

συμβούλια όλων των εταιρειών του ομίλου Πάπιστα, με αλλαγές στη σύνθεσή τους, που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ υπ. αριθμ. 8814 της 30ής Ιουλίου του 2007.

Τον Αύγουστο του 2007 επαναλαμβάνεται ο διαγωνισμός της Κτηματικής Υπηρεσίας 20 ολόκληρους μήνες μετά από τον άγονο διαγωνισμό του Ιανουαρίου του 2006, τον Αύγουστο του 2007. Η προκήρυξη του επαναληπτικού διαγωνισμού έχει δύο διαφορές σε σχέση με την πρώτη: Ο χώρος στάθμευσης μειώνεται κατά μερικές εκατοντάδες μέτρα, ώστε να καλύπτεται το οικόπεδο της εταιρίας ΕΛΤΡΑΚ, και το προβλεπόμενο μηνιαίο μίσθωμα διπλασιάζεται από τα ήδη υπερβολικά 50.000 ευρώ στα 100.000! Στην προκήρυξη προβλέφθηκε διάταξη που επιτρέπει να γίνονται δεκτές προτάσεις όχι μόνο για μίσθωση συγκεκριμένου έτοιμου κτιρίου που καλύπτει τις προδιαγραφές, αλλά και αντίστοιχων προγραμμάτων ανοικοδόμησης, για τα οποία να έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια.

Υπό την πίεση των επερχόμενων εκλογών του Σεπτεμβρίου 2007, ο πληρεξούσιος της ιδιοκτήτριας εταιρίας ΕΛΤΡΑΚ κ. Βλασερός πιέζεται να ετοιμάσει τα αρχιτεκτονικά σχέδια και να εξασφαλίσει την απαιτούμενη οικοδομική άδεια από την Πολεοδομία Θεσσαλονίκης. Παράλληλα, συντάσσει και υπογράφει προσύμφωνο μεταξύ της ΕΛΤΡΑΚ και του ομίλου Πάπιστα, σύμφωνα με το οποίο η πρώτη, δια της υπογραφής του πληρεξουσίου της κ. Βλασερού, δεσμεύεται να πουλήσει στη δεύτερη, μέλος του ΔΣ της οποίας είναι ο κ. Βλασερός, το ακίνητο. Η έγκαιρη έκδοση της οικοδομικής άδειας από την Πολεοδομία Θεσσαλονίκης δεν φαίνεται να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο. Στις 6 Ιουλίου του 2007 υποβάλλεται ο φάκελος στην Πολεοδομία και στις 25 του ίδιου μήνα η άδεια έχει εκδοθεί. Μία ημέρα πριν από την έκδοσή της συντάσσεται και υπογράφεται το προσύμφωνο μεταξύ ΕΛΤΡΑΚ και Πάπιστα για τη μεταβίβαση του ακινήτου, από τον κ. Βλασερό ως εκπρόσωπο της ΕΛΤΡΑΚ.

Στον διαγωνισμό προτείνονται έτοιμα κτίρια με μίσθωμα 10 ευρώ το τετραγωνικό και κάποια άλλα κτίρια –και εναλλακτικά σχέδιο οικοδόμησης– σε δική τους έκταση με 12 ευρώ το μέτρο. Η επιτροπή προκρίνει την πρόταση Πάπιστα, δηλαδή το σχέδιο της ΕΛΤΡΑΚ, συνοδευόμενο από προσύμφωνο πώλησης στην περίπτωση που επιλεγεί η πρόταση, προς 100.000 ευρώ μηνιαίο μίσθωμα, δηλαδή περισσότερο από 20 ευρώ το μέτρο, και ετήσια τιμαριθμική αναπροσαρμογή και με κλειστό συμβόλαιο δέκα ετών και δυνατότητα ανανέωσης.

Μετά την αναμενόμενη απόρριψη των ενστάσεων που υπέβαλαν οι μη επιλεγέντες του διαγωνισμού, ήρθε η ώρα να μεταβιβασθεί η έκταση από την ΕΛΤΡΑΚ στον Πάπιστα και να ξεκινήσει η ταχύτατη οικοδόμηση του κτιρίου. Στις 16 Οκτωβρίου του 2007 η ΕΛΤΡΑΚ μεταβιβάζει την έκταση στο συμφωνηθέν τίμημα των 5,5 εκατ. ευρώ, με μια σημαντικότατη διαφορά. Η μεταβίβαση δεν γίνεται στον όμιλο Πάπιστα –όπως

ρητά προβλεπόταν στο προσύμφωνο που κατατέθηκε στην επιτροπή του διαγωνισμού με βάση το οποίο έγινε αποδεκτή η προσφορά του Ομίλου– αλλά σε έναν ιδιώτη, ονόματι Ιορδάνη Παπαϊωάννου. Αυτός, σύμφωνα με το συμβόλαιο που συντάσσεται σε τραπεζικό κατάστημα στην Καλαμαριά, δίνει 5.460.000 ευρώ στην ΕΛΤΡΑΚ και γίνεται κάτοχος του ακινήτου. Λίγη ώρα μετά, ο Ιορδάνης Παπαϊωάννου μεταβιβάζει το ακίνητο που μόλις απέκτησε στον εκπροσωπούντα εταιρία του ομίλου Πάπιστας, αυτήν τη φορά κ. Βασίλη Βλασερό, με 9.530.000 ευρώ. Με άλλα λόγια, ο κ. Παπαϊωάννου εμφανίζεται να κέρδισε μέσα σε μία ώρα 4.070.000 ευρώ.

Ερωτήματα προκύπτουν σχετικά με το αν είναι νόμιμη η μεταβίβαση του ακινήτου από την ΕΛΤΡΑΚ σε παρένθετο πρόσωπο και όχι στον Όμιλο Πάπιστας, με την οποία είχε συνάψει η ΕΛΤΡΑΚ το προσύμφωνο που υποβλήθηκε στην Κτηματική Υπηρεσία. Εννοείται επίσης πως είναι ακραία περίεργο και υποχρεωτικά ερευνητέο το γεγονός να υπογράφονται δύο συμβόλαια για το ίδιο ακίνητο στη διάρκεια της ίδιας ημέρας, καθώς δεν υπάρχει ο στοιχειώδης χρόνος για να γίνει η καταχώριση του ακινήτου σε κτηματολογικό γραφείο ή στο υποθηκοφυλακείο, προϋπόθεση για να ολοκληρωθεί η πρώτη μεταβίβαση, ώστε να είναι σύννομη η δεύτερη.

Σημειωτέον ότι νευραλγική θέση στις εταιρείες του κ. Πάπιστα κατέχει ο πρόεδρος της ΝΟΔΕ Κοζάνης της Νέας Δημοκρατίας κ. Γιώργος Τοπαλίδης, ο οποίος επί χρόνια υπήρξε υπεύθυνος ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου. Τα τελευταία χρόνια ο κ. Τοπαλίδης φέρεται να έχει αποχωρήσει από την εταιρεία, καθώς διορίστηκε αναπληρωτής περιφερειάρχης του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Έμμισθος συνεργάτης του ομίλου Πάπιστα είναι και ο κ. Θανάσης Κουτλουμπάνης, ο οποίος τελευταία τοποθετήθηκε υπεύθυνος Οργανωτικού της Νέας Δημοκρατίας για τη Δυτική Μακεδονία από τον κ. Δημήτρη Τσάμη, οργανωτικό γραμματέα της ΝΔ για όλη τη Βόρεια Ελλάδα και σύζυγο της συμβολαιογράφου που συνέταξε τα συμβόλαια για τις παραχωρήσεις των οικοπέδων του Δημοσίου στο Πανόραμα και στη Νέα Ραιδεστό προς τη Μονή Βατοπεδίου.

Εκτός από το κτίριο της ΥΠΕΕ, ο κ. Πάπιστας εκμίσθωσε κτίρια και για τη στέγαση των ΔΟΥ της Νέας Ιωνίας Θεσσαλονίκης και της Καλαμαριάς.

Είναι απολύτως εμφανές ότι τα εμπλεκόμενα πρόσωπα των αντισυμβαλλομένων στις ανωτέρω σκανδαλώδης εκμισθώσεις, δηλαδή αφ' ενός ο διευθύνων σύμβουλος της ΚΕΔ κ. Γκράτζιος και αφ' ετέρου ο εκμισθωτής των ακινήτων κ. Αθανάσιος Πάπιστας, βασικός μέτοχος του ομωνύμου Ομίλου, συνδέονται μέσω του κ. Βλασερού. Ο κ. Βλασερός αφ' ενός υπήρξε επί έτη άμεσος συνεργάτης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ιδιωτικής εταιρίας όπου εργαζόταν ως διοικητικό στέλεχος ο κ. Γκράτζιος, αφ' ετέρου ο ίδιος (Βλασερός) είναι μέλος σε όλα τα διοικητικά συμβούλια του Ομίλου Πάπιστα. Μάλιστα, στη συγκεκριμένη εκμίσθωση του κτιρίου προς την

Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων υπογράφει το μισθωτήριο εκ μέρους των εκμισθωτών. Παράλληλα, δεν είναι χωρίς σημασία το γεγονός ότι ο Όμιλος Πάπιστα αποτελεί εργοδότη σειράς βασικών στελεχών της Νέας Δημοκρατίας στην Βόρειο Ελλάδα.

Συνεπώς, γύρω από το σκάνδαλο της παράνομης μεταβίβασης δημόσιας περιουσίας από το Κράτος σε επιχειρηματίες αρεστούς στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, με ενδιάμεσο την Μονή Βατοπεδίου, είναι προφανές ότι έχει οργανωθεί ένα δίκτυο προσώπων και συμφερόντων, που λειτουργούν σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος, με ευθύνη του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Μεγάρου Μαξίμου, του οποίου επιλογή ήταν ο διορισμός του κ. Γκράτζιου ως διευθύνοντος συμβούλου της ΚΕΔ.

Δεδομένου ότι η πλειοψηφία της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή αρνήθηκε να δεχθεί την πρόταση του ΠΑΣΟΚ για την ανάγκη να κληθούν ή να επανακληθούν ως μάρτυρες, πρόσωπα όπως οι κ. κ. Βλασερός, Πάπιστας και Ευδόκιμος, προκειμένου να παράσχουν διευκρινήσεις, πλην των άλλων, και για τις πιθανές σχέσεις Γκράτζιου, Βλασερού, Πάπιστα και Μονής Βατοπεδίου, θεωρούμε ότι η διερεύνηση των σχέσεων αυτών θα μπορούσε να είναι αντικείμενο της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης και σε κάθε περίπτωση των αρμοδίων δικαστικών αρχών.

Ειδικότερα, προκύπτουν και τα επόμενα περίεργα στοιχεία για τις τρεις μισθώσεις ακινήτων του Ομίλου Πάπιστα στη Θεσσαλονίκη από το Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών (βάσει των στοιχείων των φακέλων των διαγωνισμών που ζήτησαν οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ και εστάλησαν στην Εξεταστική Επιτροπή):

1. Μίσθωση για στέγαση της ΥΠΕΕ (πρώην ΣΔΟΕ).

α) Στον διαγωνισμό κατετέθησαν τέσσερις προσφορές. Οι τρεις εκρίθησαν άκυρες (εκτός των όρων της Διακήρυξης). Μόνη έγκυρη προσφορά κρίθηκε η προσφορά της εταιρείας «Επενδυτική Εταιρεία Ακινήτων Βορείου Ελλάδος Α.Ε.» του Ομίλου Πάπιστα.

β) Η Διακήρυξη ζητούσε ακίνητο «εντός του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης ή στις παρυφές αυτού». Το ακίνητο του Ομίλου Πάπιστα βρίσκεται στη Θέρμη, πλησίον του κόμβου Θέρμης της οδού Θεσσαλονίκης – Ν. Μουδανιών και της οδού Θεσσαλονίκης - Πολυγύρου.

γ) Το ακίνητο του Ομίλου Πάπιστα ήταν οικόπεδο με οικοδομική άδεια, η αίτηση για την έκδοση της οποίας υπεβλήθη την 6–7–2007, ήτοι τέσσερις μέρες μετά την

έκδοση της Διακήρυξης του διαγωνισμού. Η σύμβαση της μίσθωσης υπεγράφη την 1–11–2007. Το κτήριο προβλέπεται να αποπερατωθεί το Νοέμβριο του 2009.

δ) Η μίσθωση είναι διάρκειας 12 ετών και το μηνιαίο μίσθωμα ύψους 100.000 ευρώ (το ανώτατο επιτρεπτό από την Διακήρυξη), με ετήσια αναπροσαρμογή σύμφωνα με τη μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή.

2. Μίσθωση για στέγαση της ΔΟΥ Καλαμαριάς.

α) Στον διαγωνισμό κατετέθησαν δύο προσφορές. Μόνη έγκυρη προσφορά κρίθηκε η προσφορά της εταιρείας «Αστική Ανάπτυξη Ακινήτων Α.Ε.» του Ομίλου Πάπιστα. Η άλλη προσφορά κρίθηκε εκτός των όρων της Διακήρυξης.

β) Το ακίνητο του Ομίλου Πάπιστα ήταν οικόπεδο με οικοδομική άδεια, η οποία αναθεωρήθηκε την 28–5–2008, δηλαδή 2,5 μήνες μετά την έκδοση της Διακήρυξης του διαγωνισμού. Η σύμβαση της μίσθωσης υπεγράφη την 16–9–2008. Το κτήριο προβλέπεται να αποπερατωθεί τον Μάρτιο του 2010.

γ) Η μίσθωση είναι διάρκειας 12 ετών και το μηνιαίο μίσθωμα ύψους 60.000 ευρώ (το ανώτατο επιτρεπτό από τη Διακήρυξη), με ετήσια αναπροσαρμογή σύμφωνα με τη μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή.

3. Μίσθωση για στέγαση της ΔΟΥ Ιονίας Θεσσαλονίκης.

α) Στον διαγωνισμό κατετέθησαν δύο προσφορές. Μόνη έγκυρη προσφορά κρίθηκε η προσφορά της εταιρείας «Αναπτυξιακή Εταιρεία Ακινήτων Α.Ε.» του Ομίλου Πάπιστα. Η άλλη προσφορά κρίθηκε εκτός των όρων της Διακήρυξης.

β) Το ακίνητο του Ομίλου Πάπιστα ήταν οικόπεδο με οικοδομική άδεια, η οποία εκδόθηκε την 14–4-2008, δηλαδή ένα μήνα περίπου μετά την έκδοση της Διακήρυξης του διαγωνισμού. Το κτήριο προβλέπεται να αποπερατωθεί σε ενάμιση χρόνο από την υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης, η οποία δεν έχει υπογραφεί ακόμη, τουλάχιστον εξ όσων προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου που εστάλη στην Εξεταστική Επιτροπή. Το αποτέλεσμα του διαγωνισμού έχει εγκριθεί από 24–10–2008.

γ) Η μίσθωση είναι διάρκειας 12 ετών και το μηνιαίο μίσθωμα ύψους 30.000 ευρώ (το ανώτατο επιτρεπτό από την Διακήρυξη), με ετήσια αναπροσαρμογή σύμφωνα με τη μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή.

4. Ανακεφαλαίωση:

Στους τρεις διαγωνισμούς οι μόνες προσφορές που κρίθηκαν έγκυρες ήταν αυτές του Ομίλου Πάπιστα. Όλες οι άλλες προσφορές κρίθηκαν εκτός των όρων των Διακηρύξεων. Τα προσφερθέντα ακίνητα ήταν οικόπεδα επί των οποίων θα ανεγερθούν τα κτήρια. Τα μισθώματα όλων των μισθώσεων είναι τα ανώτατα

επιτρεπτά από τις Διακηρύξεις: συνολικά 190.000 ευρώ το μήνα για 12 χρόνια τουλάχιστον, με ετήσια αναπροσαρμογή.

ΙΗ. Η Απόφαση Μπέζα: τα ακίνητα δεν έχουν επιστραφεί, το σκάνδαλο συνεχίζεται!

Μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου και τρεις ημέρες μετά την κατάθεση Πρότασης Νόμου από το ΠΑΣΟΚ για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, την επαναφορά των ανταλλαγέντων ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο, ο αρμόδιος για τη δημόσια περιουσία Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αντώνιος Μπέζας εξέδωσε την με αρ. πρωτ. 1098315/6443/Α0010/3-10-2008 απόφασή του (στο εξής «απόφαση Μπέζα»), για τη διασφάλιση – υποτίθεται – των συμφερόντων του Δημοσίου επί των ακινήτων, τα οποία περιήλθαν στη Μονή Βατοπεδίου ή σε τρίτους.

Η απόφαση Μπέζα περιορίζεται στην ανάκληση των τριών υπουργικών αποφάσεων Δρυ και Φωτιάδη της εποχής της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Δεν υπάρχει καμία κυβερνητική πρωτοβουλία για την ακύρωση και ανάκληση μεταγενέστερων πολυάριθμων υπουργικών αποφάσεων, διοικητικών πράξεων, συμβολαίων κλπ της εποχής της κυβέρνησης της Ν.Δ.. Η απόφαση Μπέζα είναι μια απόφαση κενή περιεχομένου, που εκδόθηκε μόνο για λόγους επικοινωνιακούς.

Ενδεικτικά, ο κ. Μπέζας και η Κυβέρνηση της Ν.Δ. άφησαν άθικτες, μεταξύ άλλων:

α. Την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 1046300/3944/Α0010/7-6-2004 του κ. Δούκα, με την οποία έγινε αποδεκτή η 26/2004 Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και απερρίφθη η αναπομπή για επανεξέταση, στην οποία είχε προβεί ο πρώην Υφυπουργός κ. Απόστολος Φωτιάδης.

β. Την Απόφαση της 22-6-2004 του κ. Πέτρου Δούκα, με την οποία εγκρίθηκε το Πρακτικό με αρ. 3058/2004 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και το Δημόσιο συμφώνησε να μην εκδοθεί απόφαση του Δικαστηρίου (Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης) επί της αγωγής της Μονής σχετικά με την κυριότητα των παραλίμνιων εκτάσεων της λίμνης Βιστωνίδας.

γ. Την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 3822/25-1-2005 του κ. Ευάγγελου Μπασιάκου σχετικά με τις ανταλλαγές ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ της Μονής.

δ. Την κοινή Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 16651/26-7-2005 των κ.κ. Π. Δούκα και Ε. Μπασιάκου σχετικά με τις ανταλλαγές ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ της Μονής.

ε. Την Απόφαση του Υφυπουργού κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη περί αποδοχής της 161/2008 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά με τον χαρακτηρισμό του αγροκτήματος της Ουρανούπολης ως δασικής έκτασης.

στ. Τις Διοικητικές Πράξεις αποδοχής των ατομικών Γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αρ. πρωτ. 2520/24-4-2007 και 3225/18-5-2007 σχετικά με το χαρακτηρισμό του αγροκτήματος της Ουρανούπολης ως δασικής έκτασης.

ζ. Τις δεκάδες εγγραφές στα βιβλία των Υποθηκοφυλακείων και των Κτηματολογικών Γραφείων σχετικά με τα ακίνητα που μεταβιβάστηκαν στη Μονή Βατοπεδίου ή σε τρίτους.

η. Τις οικοδομικές άδειες που σχετίζονται με τα επίδικα ακίνητα.

θ. Τα δεκάδες συμβόλαια ανταλλαγών και αγοραπωλησιών όλων των ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου που εμπλέκονται στο σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου.

Εν όψει αυτών, ουδόλως με την απόφαση Μπέζα επανέρχονται στο Ελληνικό Δημόσιο τα παραχωρηθέντα ακίνητα, ούτε δίδονται συγκεκριμένες και κατάλληλες οδηγίες στις αρμόδιες Υπηρεσίες και Αρχές, προκειμένου να ενεργήσουν προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή, της ανάκτησης από το Ελληνικό Δημόσιο κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή των παρανόμως μεταβιβασθέντων ακινήτων.

Ο κ. Μπέζας παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του για την προστασία της δημόσιας γης, έτσι ώστε ως προς όλα τα ακίνητα η κατάσταση να επανέλθει στο σημείο όπου βρίσκονταν πριν την έκδοση των επίμαχων πράξεων και αποφάσεων, τη σύναψη των συμβολαίων κλπ.

Χαρακτηριστικές είναι οι σχετικές καταθέσεις στην Εξεταστική Επιτροπή των εξής μαρτύρων:

α. Κωνσταντίνος Γκράτζιος, Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ, κατάθεσή του της 21-11-2008, ήτοι μετά την έκδοση της απόφασης Μπέζα: ***Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα με την απόφαση Μπέζα σε σχέση με τα μεταβιβασθέντα ακίνητα.***

β. Γεώργιος Παπαϊωάννου, Διευθυντής Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης, κατάθεσή του της 21-11-2008, ήτοι μετά την έκδοση της απόφασης Μπέζα: ***Δεν έχουμε καμία ενημέρωση ως Υπηρεσία για την απόφαση Μπέζα και δεν μπορούμε βάσει αυτής να ανακαλέσουμε τις οικοδομικές άδειες ή να διακόψουμε τις εργασίες στα επίδικα ακίνητα.***

γ. Θεανώ Τσοπνίδου, Διευθύντρια Πολιτικής Γης Θεσσαλονίκης, κατάθεσή της, της 25-11-2008, ήτοι μετά την έκδοση της απόφασης Μπέζα: ***Η απόφαση Μπέζα δεν μας έχει κοινοποιηθεί και δεν έχουμε κάνει Πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής για τα οικόπεδα που έχουν δοθεί στη Μονή.***

Είναι προφανές ότι με την απόφαση Μπέζα τα παραχωρηθέντα δημόσια κτήματα δεν επανέρχονται στο Δημόσιο. Και όχι μόνο αυτό, αλλά σε ορισμένα εξ αυτών συνεχίζονται και οικοδομικές εργασίες εκ μέρους τρίτων!... Ο κ. Μπέζας δεν έχει λάβει τα αναγκαία και ενδεικνυόμενα μέτρα για την προστασία της δημόσιας γης. Το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου συνεχίζεται, είναι σε εξέλιξη. Είναι σε εξέλιξη, διότι ο κ. Μπέζας, ο κ. Αλογοσκούφης και η Κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν προβαίνουν στις επιβεβλημένες ενέργειες, προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο κ. Μπέζας, ο κ. Αλογοσκούφης και η Κυβέρνηση της Ν.Δ. όφειλαν να προβούν σε νομοθετική ρύθμιση για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, με την οποία νομοθετική ρύθμιση να ανακαλούνται απευθείας εκ του νόμου όλες οι διοικητικές πράξεις που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων της Μονής Βατοπεδίου στη λίμνη Βιστωνίδα και στις παραλίμνιες εκτάσεις, καθώς και όλες οι διοικητικές πράξεις που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου μέσω της ΚΕΔ. Επίσης, να θεωρούνται άκυρα όλα τα συμβόλαια ανταλλαγών και τα συμβόλαια της Μονής με τρίτους κλπ, με σαφή νομοθετική πρόβλεψη ότι όλα τα ακίνητα επανέρχονται στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, στην κατάσταση όπου βρίσκονταν πριν την έκδοση των επίμαχων πράξεων και αποφάσεων και με ρητή αναφορά στο δικαίωμα των καλόπιστων τρίτων να αποζημιωθούν πλήρως από τη Μονή Βατοπεδίου για τις όποιες ζημίες υπέστησαν.

Συνυπεύθυνος πολιτικά για τις παραλείψεις του κ. Μπέζα είναι οπωσδήποτε ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης, ο οποίος, ως εκ της θέσεώς του, έχοντας τη γενική πολιτική ευθύνη και εποπτεία του Υπουργείου του και με δεδομένη την πλήρη γνώση εκ μέρους αυτού του ήδη δημοσιοποιηθέντος εκτενώς σκανδάλου, δεν δικαιολογείται να μην επιβάλλει στον αρμόδιο Υφυπουργό του ή να μην αναλαμβάνει ο ίδιος τις ενδεδειγμένες πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας κατά τα ανωτέρω.

Β2. Επιπλέον και ειδικά σημεία που προέκυψαν από τις εργασίες της εξεταστικής επιτροπής του 2010

1. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων.

2. Η προσχηματική πρόταση («αίτηση συμβιβασμού») της Ι.Μ. Βατοπεδίου. Οι περαιτέρω πολιτικές ευθύνες των Υπουργών της κυβέρνησης της Ν.Δ. και η ορθή απόφαση και ενέργειες του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου.

3. Η άρνηση διενέργειας συντονισμένων και αποτελεσματικών φορολογικών ελέγχων στα εμπλεκόμενα στο σκάνδαλο φυσικά και νομικά πρόσωπα, από την κυβέρνηση της Ν.Δ.

4. Η παράκαμψη των αρμοδίων οργάνων της ΚΕΔ για την σύνταξη των συμβολαίων ανταλλαγών.

5. Η ΚΕΔ πραγματοποίησε εννέα (9) ανταλλαγές δημοσίων ακινήτων σε 23 χρόνια (από το 1983 έως και το 2006). Για την υλοποίηση του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου πραγματοποίησε τριάντα ένα (31) συμβόλαια ανταλλαγής διακοσίων εξήντα (260) συνολικά δημοσίων ακινήτων σε 2,5 χρόνια από τον Δεκέμβριο του 2005 έως τον Ιούλιο του 2008)! Οι συνοπτικές διαδικασίες των ανταλλαγών και τα 16 προαπαιτούμενα έγγραφα.

6. Τα απολεσθέντα (...) 24.625 ευρώ του συμβολαίου ανταλλαγής με αρ. 2335/12-4-2006.

7. Η ειδική περίπτωση του αρχαιολογικού χώρου Ουρανούπολης και οι αβάσιμοι ισχυρισμοί του κ. Γ. Βουλγαράκη.

8. Η εμπλοκή του ονόματος του κ. Ι. Αγγέλου τέσσερις φορές, από τέσσερα διαφορετικά πρόσωπα.

9. Η παρεμπόδιση, τρεις (3) φορές, της διαβίβασης της ποινικής δικογραφίας στη Βουλή, με σκοπό την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών.

10. Ο Όμιλος ΠΑΠΙΣΤΑ, η συμμετοχή της Μονής σ' αυτόν και τα δάνεια της Αγροτικής Τράπεζας προς εταιρείες του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ.

11. Ο ισχυρισμός των Μοναχών ότι «εσύρθησαν στις ανταλλαγές».

12. Η πρωτοβάθμια ποινική καταδίκη της Προέδρου του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης και των Μοναχών, η επιβεβαίωση της διαρροής του αποτελέσματος της δίκης επί της Αγωγής της Μονής κατά του Δημοσίου και η πλήρης αποκάλυψη των σκανδαλωδών μεθοδεύσεων για την «εξαφάνιση» της απόφασης του Δικαστηρίου.

13. Οι λογαριασμοί, η διακίνηση μετρητών, οι δανειακές συμβάσεις και οι χρηματιστηριακές συναλλαγές της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και των λοιπών συνδεδεμένων και εμπλεκομένων φυσικών και νομικών προσώπων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

14. Οι συμπτώσεις (;) που σχετίζονται με τον πρώην Υπουργό κ. Σάββα Τσιτουρίδη.

15. Το δάσος Ουρανούπολης. Η οριστική πράξη χαρακτηρισμού της 12-2-2010.

16. Το κρίσιμο έγγραφο της κας Μαντέλη με αρ. 4731/3-11-2004.

17. Η απόπειρα εμπλοκής του κ. Σωκράτη Ξυνίδη από τη Ν.Δ..

1. <u>Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων</u>.

Η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα που βρίσκεται στη Θράκη, στα όρια των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης. Έχει εμβαδόν επιφανείας 45.030, μέγιστο μήκος 12.450 χιλιόμετρα και μέγιστο πλάτος 7.000 χιλιόμετρα και η συνεχόμενη λίμνη «Δαλιάνη» άλλα 3.000 με περίμετρο 30.000 περίπου μέτρα. Έχει πολλαπλή επικοινωνία με τον ιστορικό κόλπο και στα αβαθή ύδατα που βρίσκονται μεταξύ του κύριου όγκου της και της θάλασσας έχουμε ανέκαθεν, ιστορικά, ιχθυοτροφικές δραστηριότητες, με την εκμετάλλευση των μετακινήσεων των ψαριών από και προς την εσώτερη περιοχή της, κυρίως για λόγους πολλαπλασιασμού. Στο Βόρειο τμήμα της δέχεται την εισροή τριών ποταμών, ενώ στο νότιο τμήμα της επικοινωνεί με τη θάλασσα μέσω τριών καναλιών.

Η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα, και αυτό αναγνωρίζεται και από τη Ι.Μ. Βατοπεδίου στην από έτος 1922 αγωγή της κατά του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και από την υπ' αριθμ. 41/1928 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η υπ' αριθμ. 41/1928 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έκρινε ότι η υποχρέωση που ανέλαβε το Ελληνικό Δημόσιο με το Ν.Δ. 8/10/4-1924 «δεν είναι η μεταβίβαση της κυριότητάς της παρά του Δημοσίου (Διοικήσεως) ως διαδόχου του Βουλγαρικού κατεχόμενης λιμνοθαλάσσης μπουρού εις την Μονή Βατοπεδίου... αλλ'ως επί περιουσίας δημοσίας αφού οι λιμνοθάλασσες ως τοιαύτη περιουσία θεωρούνται και δεν είναι δεκτικές αστικής κυριότητος και συνεπώς .... Δεν μεταγγίζει κυριότητα αστικού δικαίου, αλλά διοικητικού δικαίου, ούσα εκ της φύσεώς της ανακλητή, εφόσον το γενικό συμφέρον ή το συμφέρον της δημόσιας υπηρεσίας, προσηκόντως εκτιμώμενο, θα επέβαλεν την ανάκληση ταύτης...».

Με το Ν.Δ. της 8-4-1924 (ΦΕΚ Α 82/10-4-1924) «περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού Γεωργίας να επιτρέψει δύο συμβάσεις μετά της Ιεράς Κοινότητος Αγίου Όρους και Ι.Μ. Βατοπεδίου περί παραχωρήσεως και εκμισθώσεως υπό του Δημοσίου διαφόρων αγροτεμαχίων» το οποίο στηρίζεται στο από 25-3-1924 Ψήφισμα της Δ' Συντακτικής Εθνοσυνέλευσης».

Το Συμβούλιο της Επικρατείας με την υπ'αριθμ. 41/1929 απόφαση της Ολομέλειας προσδιορίζει την κυριότητα του Δημοσίου επί της Λίμνης ως κυριότητα «Διοικητικού Δικαίου», θεωρώντας έτσι «δημόσια περιοχή του κράτους».

Σε συμμόρφωση προς την απόφαση 41/1929 του ΣτΕ, αλλά και προς το ν.δ. της 8-4-1924 υπογράφεται σύμφωνα με τις αποφάσεις 20364/12-2-1930 και 60650/3-3-1930 του Υπουργού γεωργίας με τις οποίες προβλέπονται οι όροι, η υπ' αριθμ 2343/4-5-1930 σύμβαση ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Ιατρίδου μεταξύ του

Ελληνικού Δημοσίου και της Ι.Μ. Βατοπεδίου παραχωρείται από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου **μόνο η ιχθυοτροφική καλλιέργεια, η εκμετάλλευση** και η πώληση των παραγομένων ιχθύων κ.λ.π., αφού τα υπόλοιπα επί της λιμνοθάλασσας δικαιώματα παραμένουν ακέραια στο Δημόσιο. Το ετήσιο μίσθωμα για αυτήν την παραχώρηση είχε συμφωνηθεί ως ίσο με το 10% της ετήσιας παραγωγής. Με την ανωτέρω σύμβαση, η Μονή Βατοπεδίου καταβάλλει ως μίσθωμα στο Ελληνικό Δημόσιο κατ' έτος το 60% από τα καθαρά έσοδα της λίμνης, τα οποία θα απομένουν μετά την αφαίρεση των γενικών εξόδων εκμεταλλεύσεως, των αποσβέσεων και των δαπανών για την Αθωνιάδα Σχολή. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθμ 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας Ν.Σ.Κ. το 40% των καθαρών προσόδων που καρπώνεται η Μονή αποτελεί την ουσιαστικότερη δέσμευση του Ελληνικού Δημοσίου προς την αντισυμβαλλόμενη Μονή, δεδομένου ότι με ρητούς όρους της ίδιας της σύμβασης «Η διοίκηση παρακολουθεί, την υπό της Μονής διαχείριση της εκμετάλλευσης της Λίμνης διά αντιπροσώπου διορισμένου υπό τον Υπουργό Γεωργίας, βοηθούμενο υπό λογιστή...».

Αλλά και ακόμη αποσαφηνίζεται ότι «η Μονή οφείλει να τηρεί για την εκμετάλλευση και εν γένει διαχείριση της Λίμνης ιδιαίτερα λογιστικά βιβλία και διπλογραφικό σύστημα...».

Η κυριότητα της λιμνοθάλασσας, έτσι όπως αναγνωρίζεται το 1930 δεν μεταβάλλεται, παραμένει στο Δημόσιο και η Ι. Μονή έχει δικαίωμα κατοχής και εκμετάλλευσης.

Με τον Α.Ν. 16/19-11-1935 (ΦΕΚ Α 568/ 19-11-1935) προβλέπεται νέος τρόπος ιχθυοτροφικής εκμετάλλευσης της λιμνοθάλασσας, με ενοικίαση βάση πλειοδοτικής δημοπρασίας.

Το «κατοχικό» Ν.Δ. 271/1941 (ΦΕΚ Α 234/14-7-1941) το οποίο αναγνωρίζει δικαιώματα της Ι.Μ. Βατοπεδίου, έχει τεθεί εκτός ισχύος από τα μεταπελευθερωτικά νομοθετήματα (Συντακτική <πράξη 58/26/27-6-1945) αλλά και το άρθρο 9 του Α.Ν. 476/1945)ΦΕΚ Α 192/19-7-45).

Αλλά και τα νεότερα νομοθετήματα, ο Α.Ν. 1924/1951, που κυρώθηκε με το ν. 2113/1952, τροποποιεί τον Α.Ν. 16/19-11-1935, το Ν.Δ. 420/1970 «αλιευτικού κώδικα», ο Ν. 1740/1987 «Αξιοποίηση και προστασία κοραλλιογενών σχηματισμών, ιχθυοτρόφων υδάτων, υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις» αναφέρονται στη διαχείριση της λιμνοθάλασσας που θεωρούν δημόσια περιουσία.

Με την υπ' αριθμ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας Ν.Σ.Κ. αναγνωρίζεται ότι το κατοχικό Π.Δ. 271/1941(ΦΕΚ Α 234) «περί αυθεντικής ερμηνείας του 8/10/4-1924 περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργείου Γεωργίας να υπογράψει δύο συμβάσεις μετά της Ιεράς Κοινοπραξίας Αγίου Όρους και Ι.Μ. Βατοπεδίου περί παραχωρήσεως κ.λ.π.» με το οποίο αναγνωρίστηκαν δικαιώματα κυριότητας της Ι.Μ. επί της Λίμνης

«μπουρού», ουδέποτε κυρώθηκε νομοτύπως και ως εκ τούτου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Με τον Α.Ν. 1924/27-8-51 ακόμη ορίζεται ότι το εισπραττόμενο από την ενοικίαση και την εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας μίσθωμα κατανέμεται ως εξής: ποσοστό 40% καταβάλλεται στη Μονή Βατοπεδίου σύμφωνα με την από 4/5/1930 σύμβαση μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο, και ποσοστό 20% καταβάλλεται στη Μονή για τη λειτουργία της Αθωνιάδος Σχολής. Η παραπάνω διάταξη επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 66 του Ν.Δ. 420/1970 και επιπροσθέτως η ανωτέρω διάταξη προβλέπει ότι το ποσοστό που απομένει ως υπόλοιπο μετά την καταβολή των δημοσίων εσόδων (μισθωμάτων) στη Μονή και την Αθωνιάδα Σχολή, εισάγεται ως έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό. Με το άρθρο 49 παρ. 1 του Ν.Δ. 420/1970 ορίζεται ότι η ιχθυοτροφική εκμετάλλευση της λιμνοθάλασσας μπουρού μετά των ιχθυοτροφείων της και των παραρτημάτων και εγκαταστάσεών της ενεργείται με εκμίσθωση επί τη βάση πλειοδοτικής δημοπρασίας. Η ως άνω ιχθυοτροφική εκμετάλλευση μπορεί να εκμισθώνεται και χωρίς δημοπρασία με απευθείας σύμβαση με αλιευτικούς συνεταιρισμούς.

Στις 3-9-1999 η Μονή Βατοπεδίου υπέβαλε προς τον τότε Υπουργό Γεωργίας το με αριθμ. 375 και αρ. πρωτ. 781/9.3.1/21.8/3-9-99 υπόμνημά της, με το οποίο ζήτησε να εκδοθεί απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, με την οποία να αποδίδεται στην Ιερά Μονή η διαχείριση της Λίμνης Πόρτο-Λάγος (Βιστωνίδας ή μπουρού). Το Υπουργείο Γεωργίας απήντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 259677/10-12-1999 έγγραφό του ότι η αιτούσα Μονή **είχε υποβάλει και στο παρελθόν το ίδιο αίτημα, το οποίο και δεν έγινε δεκτό, και ότι το εν λόγω ιχθυοτροφείο είναι μισθωμένο στον Αλιευτικό Συνεταιρισμό Βιστωνίδας και Βιστωνικού κόλπου «Ο Άγιος Νικόλαος» με σύμβαση που διαρκεί μέχρι το έτος 2010 και ο οποίος εκμεταλλεύεται το υπόψη ιχθυοτροφείο για περισσότερα από 50 χρόνια.**

Με **το άρθρο 18 παρ.2 του Συντάγματος** ορίζεται ότι «Δια νόμου ρυθμίζονται τα της ιδιοκτησίας, εκμεταλλεύσεως και διαχειρίσεως των λιμνοθαλασσών και μεγάλων λιμνών, ως και τα της εν γένει διαθέσεως των εξ αποξηράνσεως τούτων προκυπτουσών εκτάσεων». Ενώ, **από τα άρθρα 967 και 970 ΑΚ** προκύπτει αβίαστα ότι οι μεγάλες λίμνες συγκαταλέγονται μεταξύ των κοινόχρηστων πραγμάτων, επί των οποίων κοινόχρηστων πραγμάτων επιτρέπεται ταυτόχρονα η απόκτηση ιδιαίτερων δικαιωμάτων, υπό τον όρο ότι δεν αναιρείται η κοινή χρήση.

Αλλά και αν θεωρηθεί ότι η Βιστωνίδα δεν είναι λιμνοθάλασσα, γεγονός που προκύπτει άλλωστε από πλήθος επισήμων εγγράφων, κατατάσσεται στις μεγάλες λίμνες της χώρας μας. Μάλιστα, η λίμνη Βιστωνίδα είναι η τέταρτη (4η) μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδος. Συμπερασματικά, γίνεται δεκτό ότι η Βιστωνίδα είτε είναι μεγάλη

λίμνη, οπότε ανήκει στη δημόσια κτήση και προορίζεται για την άμεση εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού, η διαχείρισή της δε αποτελεί άσκηση δημόσιας εξουσίας, είτε είναι λιμνοθάλασσα, οπότε και πάλι είναι πράγμα εκτός συναλλαγής. Άλλωστε τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της λίμνης δέχεται και η υπ. αριθμ 41/1929 απόφαση του ΣτΕ.

Αλλά και ακόμα, **αξίζει να σημειωθεί, ότι εισηγητής των τριών αρνητικών γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμων Περιουσιών, κύριος Δέτσης, αναγνωρίζει, στην εισήγησή του, επί της οποίας εξεδόθη η υπ' αριθμ.46/2002 Γνωμοδότηση, υπέρ της μη προσβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας, ότι η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα και επ' αυτής εφαρμόζεται η διάταξη 18 παρ. 2 του Συντάγματος και τα άρθρα 967 και 968 του ΑΚ.**

Επιπρόσθετα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο υγροβιότοπος της λίμνης Βιστωνίδας προστατεύεται και από την **διεθνή Συνθήκη Ραμσάρ.** Η Ελλάδα έχει υπογράψει τη συγκεκριμένη σύμβαση και την έχει επικυρώσει με το Ν.Δ. 191/74. Η λίμνη Βιστωνίδα ανήκει στο Δίκτυο NATURA (Επιστημονικός και Εθνικός κατάλογος) με τους χάρτες των προστατευόμενων οικοτόπων και υγροβιοτόπων της χώρας μας μαζί με τα προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας σε αυτά.

Αλλά ενώ με την από 1η Μαΐου 1922 αγωγή της Ι. Μ. Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου, η Μονή ζητά να αναγνωριστεί κυρία επί της λίμνης, του ιχθυοτροφείου (Βιβαρίου) και του Μονυδρίου του Αγ. Νικολάου, βάσει χρυσοβούλων και σιγγιλίων συνδυαζόμενα με πράξεις νομής και κατοχής, με την υπ' αριθμ.2343/4-5-1930 σύμβαση ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ι. Μ. Βατοπεδίου, η Μονή Βατοπεδίου **παραιτείται ρητά από το δικόγραφο της αγωγής του 1922, αλλά και από κάθε δικαίωμά της επί της λίμνης .**

Συγκεκριμένα στη μεταξύ Δημοσίου και Μονής ως άνω σύμβαση η Μονή συνομολογεί ότι ***«...η παραχώρησις της κατοχής της Λίμνης αναφέρεται εις μόνην την ιχθυοτροφικήν καλλιέργειαν και την εκμετάλλευσιν και πώλησιν της παραγωγής, του Δημοσίου διατηρούντος αμείωτα τα δημοσίου δικαίου δίκαια τα επί της λιμνοθαλάσσης και των ιχθυοτροφείων αυτής εν σχέση προς τα δικαιώματα και τας εξουσίας εν γένει του Κράτους και της Διοικήσεως επί των Λιμνών, Ιχθυοτροφείων και λοιπών, της παραχωρουμένης ιχθυοτροφικής εκμεταλλεύσεως ενεργηθησομένης δια τούτο κατά τους εκάστοτε ισχύοντας κανόνας Νόμων, Διαταγμάτων και εγκυκλίων οδηγιών...»***

2. <u>Η προσχηματική πρόταση («αίτηση συμβιβασμού») της Ι.Μ. Βατοπεδίου. Οι περαιτέρω πολιτικές ευθύνες των Υπουργών της κυβέρνησης της Ν.Δ. και η ορθή απόφαση και ενέργειες του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου</u>.

Η Ι.Μ. Βατοπεδίου, με έγγραφα δικά της και των πληρεξουσίων Δικηγόρων της, πρότεινε στο Ελληνικό Δημόσιο νομικές διευθετήσεις για την επαναφορά των ανταλλαγέντων ακινήτων (στο Ελληνικό Δημόσιο). Σχετικά έγγραφα είναι η από 23-9-2008 επιστολή της Δικηγορικής Εταιρείας Φώτης Κρεμμύδας – Φίλιππος Δωρής και Συνεργάτες προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η από 17-10-2008 επιστολή της ίδιας Δικηγορικής Εταιρείας προς τον ίδιο Υπουργό και προς τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, η με αρ. πρωτ. 1396/9.3.1/735, από 26-11/9-12-2008, επιστολή της Ι.Μ. προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, το από 23-1/5-2-2009 Πρακτικό Τακτικής Συνεδρίας της Γεροντίας της Ι.Μ., το με αρ. πρωτ. 112/9.3.1, από 1/14-2-2009 Ειδικό Πληρεξούσιο της Ι.Μ. προς την ΚΕΔ και η από 17-2-2009 Εξώδικη Γνωστοποίηση της Ι.Μ. προς την ΚΕΔ.

Σημειώνεται ότι στην προτεινόμενη διαδικασία η Ι.Μ. Βατοπεδίου επιφυλάσσεται ρητά των δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας επί της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, επιφυλάσσεται δε εμμέσως και επί του κύρους των συμβολαίων ανταλλαγής, όπως προκύπτει ιδιαίτερα από τον όρο «γ» του ως Πρακτικού Τακτικής Συνεδρίας της Γεροντίας, που περιλαμβάνεται αυτούσιος ως όρος «γ» του ως άνω Ειδικού Πληρεξουσίου, όπου αναγράφεται επί λέξει το εξής:
<u>γ) Ότι εις άπαντα τα συμβόλαια, οριστικά ή προσύμφωνα προς επαναφοράν της κυριότητος των ανωτέρω ακινήτων εις το Ελληνικόν Δημόσιον, θα περιέχηται επιφύλαξις, ότι, το ιδιοκτησιακόν καθεστώς επί της λίμνης Βιστωνίδος και των παραλιμνίων αυτής εκτάσεων, θα κριθή παρά των αρμοδίων δικαστηρίων, ενώπιον των οποίων έχει αχθή ή θα αχθή το θέμα και ότι εις περίπτωσιν κατά την οποίαν δικαιωθή η Ιερά ημών Μονή, αύτη επιφυλάσσεται των δικαιωμάτων της κατά του Ελληνικού Δημοσίου, προς αναμεταβίβασιν εις αυτήν της κυριότητος της λίμνης Βιστωνίδος και των παραλιμνίων αυτής εκτάσεων, της περιελθούσης εις το Ελληνικόν Δημόσιον, δυνάμει των ανωτέρω συμβολαίων ανταλλαγής, καθώς επίσης και ότι εις τυχόν αμφισβήτησιν του κύρους των συμβολαίων ανταλλαγής, τούτο θέλει κριθή παρά των αρμοδίων δικαστηρίων.</u>

Με βάση τα ως άνω έγγραφα της Ι.Μ. και ειδικότερα αυτό της 26-11/9-12-2008, εκινήθη διαδικασία Γνωμοδότησης εκ μέρους του Ν.Σ.Κ., παράλληλα δε η ΚΕΔ προέβη σε σχετικές ενέργειες. Αναλυτικά τα σχετικά έγγραφα που αντηλλάγησαν και

ελήφθησαν υπόψη αναφέρονται στο με αρ. πρωτ. 21767 π.ε./7-1-2010 έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Επισημαίνονται εξ αυτών ιδιαίτερα:

α) Το έγγραφο της ΚΕΔ προς την Μονή της 6-3-2009 (αρ. πρωτ. 2597/198), στο οποίο αναφέρεται ότι η ενέργεια της Μονής *«θα πρέπει να τύχει θετικής ανταπόκρισης και έθεσε υπόψη του αρμοδίου Υφυπουργού το θέμα, με την παράκληση όπως χορηγηθεί εντολή προς την ΚΕΔ ... για να προβεί ... στην επιστροφή των ανταλλαγέντων ακινήτων».*

β) Η έκθεση εκτίμησης ακινήτων του Σ.Ο.Ε. της 26-3-2009.

γ) Σχέδιο συμβολαίου αναστροφής σύμβασης ανταλλαγής που διαβίβασε η ΚΕΔ την 11-3-2009 προς το Ν.Σ.Κ. και προς τον κ. Μπέζα, στο οποίο σχέδιο αναγράφεται επί λέξει:

Η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, όπως παρίσταται δήλωσε ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς επί της λίμνης Βιστωνίδος και των παραλιμνίων αυτής εκτάσεων, θα κριθεί τελικά από τα αρμόδια δικαστήρια, ενώπιον των οποίων έχει αχθεί ή θα αχθεί το θέμα και ότι σε κάθε περίπτωση επιφυλάσσεται παντός δικαιώματός της επί της κυριότητας της λίμνης και των παραλιμνίων αυτής εκτάσεων.

Η πρόταση αυτή («αίτηση συμβιβασμού») της Ι.Μ. τυγχάνει προσχηματική, αλλά και νομικά επικίνδυνη για το Ελληνικό Δημόσιο δεδομένου ότι, εκτός άλλων:

α) Μόλις 6 ή 7 από τα ανταλλαγέντα ακίνητα η Μονή δεν τα είχε μεταβιβάσει σε τρίτους. Για τα υπόλοιπα (άνω των 70) ακίνητα, η Μονή δεν έχει καμία δυνατότητα επιστροφής τους στο Δημόσιο.

β) Δια των τυχόν συμβολαίων αναστροφής των ανταλλαγών του ως άνω περιορισμένου αριθμού ακινήτων, το Ελληνικό Δημόσιο θα προσυπέγραφε τις επιφυλάξεις της Μονής για την κυριότητα της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, καθώς και τις έμμεσες επιφυλάξεις της για τις ανταλλαγές. Δηλαδή θα υπήρχε αποδοχή επιφυλάξεων της Μονής, επί εξαιρετικά κρίσιμων θεμάτων, εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου.

Με ασυνήθιστη διαδικασία που εξελίχθηκε ενώπιον του Ν.Σ.Κ. με ανταλλαγές Σημειωμάτων κλπ (βλ. καταθέσεις ενώπιον της Επιτροπής μας των κ.κ. Φ. Γεωργακόπουλου, Π. Κιούση και Διον. Χειμώνα) εξεδόθη τελικώς την 29-6-2009, ήτοι

μετά επτά (7) περίπου μήνες, και εθεωρήθη την 3-9-2009, ήτοι μετά εννέα (9) περίπου μήνες από την υποβολή, την 9-12-2008, της αίτησης της Μονής, η με αρ. 312/2009 Γνωμοδότηση, της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., την οποία απεδέχθη ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιάννης Παπαθανασίου την 4-9-2009.

Με την Γνωμοδότηση αυτή το Ν.Σ.Κ. ζήτησε (μεταξύ άλλων) όπως, στα συμβόλαια αναστροφής των ανταλλαγών, περιληφθεί δήλωση της Ι.Μ. ότι παραιτείται από κάθε δικαίωμα να ζητήσει ακύρωση των συμβολαίων αυτών για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και δήλωση του Ελληνικού Δημοσίου ότι έχει την κυριότητα, νομή και κατοχή της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων και ότι δεν αναγνωρίζει ότι η Ι.Μ. είχε ή απέκτησε ποτέ δικαιώματα επί αυτών. Οι όροι αυτοί, που ζήτησε το Ν.Σ.Κ., έρχονται σε αντίθεση με τους αντίστοιχους όρους της Μονής (βλ. ανωτέρω κυρίως Πρακτικό Γεροντίας και Ειδικό Πληρεξούσιο). Άρα η Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. και η τυχόν πρόοδος του «συμβιβασμού» για τα 6 - 7 ακίνητα τελούσε υπό την αίρεση της αποδοχής των ως άνω όρων του Ν.Σ.Κ. εκ μέρους της Μονής (βλ. και σχετική επ' αυτού αναγνώριση εκ μέρους του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. κ. Αλ. Τζεφεράκου στην κατάθεσή του της 23-2-2010 ενώπιον της Επιτροπής μας).

Τονίζεται ότι ουδέποτε η Μονή απεδέχθη τους όρους αυτούς του Ν.Σ.Κ.. Ακόμη όμως κι αν τους εδέχετο, και πάλιν ο συμβιβασμός θα ήταν νομικά επισφαλής και επικίνδυνος για το Δημόσιο, διότι, σε κάθε περίπτωση οι επιφυλάξεις της Μονής για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Λίμνης και των παραλίμνιων θα διατηρούνταν, αφού ούτε το Ν.Σ.Κ. εζήτησε την απαλοιφή τους, ούτε ήταν δυνατός ο εξαναγκασμός της Μονής σε παράλειψη προσφυγής στα Δικαστήρια. Άρα, σε κάθε περίπτωση, το Ελληνικό Δημόσιο θα προσυπέγραφε επιφυλάξεις της Μονής για το ως άνω ιδιοκτησιακό, χωρίς η Μονή να αποδέχεται κάτι και χωρίς να υποχωρεί σε οτιδήποτε επί της ουσίας.

Η ως άνω Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. εξεδόθη κατά πλειοψηφία. Κατά την άποψη της μειοψηφίας, μεταξύ άλλων, το Δημόσιο πρέπει να κινηθεί δικαστικά κατά της Μονής για την πλήρη εξασφάλιση των δικαιωμάτων του. Χαρακτηριστική είναι η κατάθεση ενώπιον της Επιτροπής, την 24-2-2010, του χειριστή της υπόθεσης ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης κ. Διον. Χειμώνα, Παρέδρου του Ν.Σ.Κ., ο οποίος εξέφρασε την εκτίμησή του ότι η Μονή με την αίτηση συμβιβασμού «ήθελε να μας μπερδέψει».

Ο Υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου, την 12-2-2010 ανακάλεσε την αποδοχή της ως άνω Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., στην οποία είχε προβεί ο κ. Ι. Παπαθανασίου την 4-9-2009. Προηγουμένως και συγκεκριμένα την 9-12-2009 ο κ. Παπακωνσταντίνου, αμέσως μόλις πληροφορήθηκε την έναρξη της διαδικασίας εκτέλεσης της Γνωμοδότησης, είχε διατάξει την αναστολή κάθε σχετικής ενέργειας με το με αρ. πρωτ. 3005 έγγραφό του. Παράλληλα, την ίδια ημέρα (12-2-2010), ο κ. Παπακωνσταντίνου με το με αρ. πρωτ. 2429 έγγραφό του, έδωσε εντολή προς τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. για κατεπείγουσες ενέργειες προσφυγής στα Δικαστήρια κλπ, με σκοπό την επιστροφή όλων των ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο.

Με τις ενέργειές του αυτές ο Υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου ενήργησε ορθά και με πληρότητα για την προάσπιση των συμφερόντων και δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου επί των ανταλλαγέντων ακινήτων, κατά τρόπο απόλυτο και νομικά ασφαλή, χωρίς περιθώρια παρερμηνειών και χωρίς κινδύνους έμμεσης αναγνώρισης δικαιωμάτων της Μονής. Με τις ενέργειες και αποφάσεις του ο κ. Παπακωνσταντίνου προάσπισε την δημόσια ακίνητη περιουσία, που με μεθοδευμένες και συντονισμένες ενέργειες της προηγούμενης κυβέρνησης, είχε περιέλθει στην κατοχή της Μονής και τρίτων.

Πρέπει να επισημανθεί η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στις σχετικές ενέργειες της προηγούμενης κυβέρνησης, η οποία, ένα περίπου και πλέον χρόνο, ακόμη και μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου, είχε αρκεστεί στην αποδοχή μιας έωλης Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., που τελούσε μάλιστα υπό την αίρεση της αποδοχής της από την Μονή!... Αντίθετα, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, δια του κ. Παπακωνσταντίνου, ενήργησε αποτελεσματικά και εξαιρετικά σύντομα (Δεκέμβριο 2009 και Φεβρουάριο 2010), λαμβανομένων υπόψη των τεραστίων προβλημάτων της οικονομίας, που μονοπωλούσαν το ενδιαφέρον και τις προτεραιότητές της, από την ανάληψη των καθηκόντων και εξής.

Σχετικά με την ορθότητα των ενεργειών του κ. Παπακωνσταντίνου κατέθεσαν στην Επιτροπή μας οι κ.κ. Μιχ. Σταθόπουλος (17-2-2010), Φ. Γεωργακόπουλος (23-2-2010), Π. Κιούσης (17-2-2010) και Διον. Χειμώνας (24-2-2010).

Επιπλέον απόδειξη των πολιτικών ευθυνών των Υπουργών της Ν.Δ. σχετικά με το θέμα (των κ.κ. Γ. Αλογοσκούφη και Αντ. Μπέζα), πέραν των όσων αναφέρονται στο προηγούμενο Πόρισμα της Εξεταστικής του 2008, αποτελούν δύο έγγραφα της ΚΕΔ:

α) Το με αρ. πρωτ. 14203/1765/18-12-2008 προς τον κ. Μπέζα, στο οποίο εκφράζεται η αδυναμία υλοποίησης επί της ουσίας της απόφασης Μπέζα της 3-10-2008, σε σχέση με την επιστροφή των ανταλλαγέντων ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο και για το λόγο αυτό ζητούνται οδηγίες και ζητείται «ο προσδιορισμός του νομικού πλαισίου των ενεργειών που απαιτούνται για την υλοποίηση της απόφασης».

β) Το με αρ. πρωτ. 1052/283/2-2-2009 πάλι προς τον κ. Μπέζα, στο οποίο αναφέρεται ότι η ΚΕΔ θα ενεργήσει για την επαναφορά των πραγμάτων, που εντέλλεται ο κ. Μπέζας, βάσει των εντολών που θα λάβει.

Δυστυχώς, μέχρι την αλλαγή της κυβέρνησης, ουδεμία σχετική οδηγία ή εντολή δόθηκε από την πολιτική ηγεσία προς την ΚΕΔ...

3. <u>Η άρνηση διενέργειας συντονισμένων και αποτελεσματικών φορολογικών ελέγχων στα εμπλεκόμενα στο σκάνδαλο φυσικά και νομικά πρόσωπα, από την κυβέρνηση της Ν.Δ.</u>

Μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου, προέκυψε ανάγκη και υποχρέωση διενέργειας συντονισμένων και αποτελεσματικών φορολογικών ελέγχων στα εμπλεκόμενα στο σκάνδαλο φυσικά και νομικά πρόσωπα. Η ανάγκη και απαίτηση αυτή αποτυπώθηκε στο με αρ. πρωτ. 1396-Ε/08/23-1-09 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κ. Στ. Γκρόζου, προς το τότε Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Επίσης, η ανάγκη φορολογικών ελέγχων, αποτυπώθηκε στο από Απρίλιο 2009 κοινό Ενημερωτικό Σημείωμα της Γενικής Δ/νσης Φορολογικών Ελέγχων, (Δ/νση Ελέγχου), της Γενικής Δ/νσης Φορολογίας (Δ/νση Φορολογίας Κεφαλαίου) και της Γενικής Δ/νσης Οικονομικής Επιθεώρησης (Δ/νση Επιθεώρησης Υπηρεσιών), που απευθύνονταν προς τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Μπέζα.

Με το ως άνω Ενημερωτικό Σημείωμα, οι αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες πρότειναν στην πολιτική ηγεσία, λόγω της ιδιαιτερότητας και πολυπλοκότητας της υπόθεσης, δηλ. του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου, την συγκρότηση δύο Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου, με προϊσταμένους Οικονομικούς Επιθεωρητές, για τη διενέργεια των ελέγχων.

Η ως άνω εισήγηση συγκέντρωσε τις υπογραφές όλης της διοικητικής ιεραρχίας (συνολικά 15), περιλαμβανομένης και αυτής του Γενικού Γραμματέα, ο οποίος υπέγραψε στις 23-4-2009. Έκτοτε η εισήγηση – πρόταση παρέμεινε σε εκκρεμότητα στα χέρια του κ. Μπέζα, ο οποίος την επέστρεψε ανυπόγραφη την 30-9-2009.

Με τον τρόπο αυτή, σκόπιμα η κυβέρνηση της Ν.Δ. απέφυγε να διενεργήσει τους αναγκαίους φορολογικούς ελέγχους στα εμπλεκόμενα στο σκάνδαλο πρόσωπα, επαυξάνοντας και επιβεβαιώνοντας τις ευθύνες της τόσο για το σκάνδαλο, όσο και για την συγκάλυψη αυτού.

Οι δοθείσες εξηγήσεις από τον κ. Μπέζα κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας (4-5-2010) κρίνονται επιεικώς ως ανεπαρκείς, δεδομένου ότι υποστηρίχτηκε εκ μέρους του ότι η εισήγηση δεν ήταν τεκμηριωμένη, ότι έλεγχοι

εγίνοντο και ότι τυχόν αποδοχή της εισήγησης μπορεί να εκλαμβάνετο ως προσπάθεια παρέμβασής του στους διενεργούμενους ελέγχους!...

Χαρακτηριστική είναι στο σημείο αυτό η κατάθεση στην Επιτροπή μας την 3-3-2010 του, εκ των υπογραφόντων την εισήγηση – πρόταση, Γενικού Δ/ντή κ. Ευστ. Μιχαλοπούλου, σύμφωνα με τον οποίον, δεν υπάρχει άλλη ανάλογη περίπτωση, επί των ημερών του, που ο υπουργός να επέστρεψε πίσω ανυπόγραφη τέτοια εισήγηση – πρόταση.

Σε αντίθεση με την προηγούμενη πολιτική ηγεσία, ο Υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου, έδωσε εντολή για την συγκρότηση δεκατεσσάρων (14) Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στο σκάνδαλο (Υ.Α. 1046/103/ΔΕ-Β/12-4-2010). Ήδη οι έλεγχοι διενεργούνται.

4. <u>Η παράκαμψη των αρμοδίων οργάνων της ΚΕΔ για την σύνταξη των συμβολαίων ανταλλαγών</u>.

Μια επιπλέον απόδειξη της όλης μεθόδευσης και του άνωθεν συντονισμού για την υλοποίηση του σκανδάλου και ειδικότερα των ανταλλαγών, αποτελεί το γεγονός ότι τόσο η αρμόδια Διεύθυνση της ΚΕΔ, όσο και οι επικουρούντες αυτήν Δικηγόροι, αντικαταστάθηκαν χωρίς δικαιολογία στα συμβόλαια των ανταλλαγών.

Αρμόδια Δ/νση, ο Διευθυντής της οποίας υπογράφει τα συμβόλαια, είναι η Δ/νση Διαχείρισης, με Διευθυντή τον κ. Γ. Μητρόπουλο, όπως ο τελευταίος κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής μας την 5-3-2010. Στις συγκεκριμένες και μόνο περιπτώσεις των ανταλλαγών της Μονής Βατοπεδίου, ο αρμόδιος Δ/ντης υποκαταστάθηκε από την Διοίκηση της ΚΕΔ, χωρίς καμία δικαιολογία.

Ομοίως αντικαταστάθηκε η Νομική Σύμβουλος της Δ/νσης Διαχείρισης κα Έλσα Μαυραγκά από άλλον Δικηγόρο (τον κ. Σ. Ζερβουδάκη), παρότι παγίως οι Νομικοί Σύμβουλοι της Δ/νσης Διαχείρισης επικουρούν αυτήν στη διαδικασία των συμβολαίων (βλ. σχετικά την κατάθεση στην Επιτροπή μας της Δικηγόρου κας Έλσας Μαυραγκά, την 10/3/2010, καθώς και την από 19/4/2010 επιστολή της προς την Επιτροπή μας).

5. <u>Η ΚΕΔ πραγματοποίησε εννέα (9) ανταλλαγές δημοσίων ακινήτων σε 23 χρόνια (από το 1983 έως και το 2006). Για την υλοποίηση του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου πραγματοποίησε τριάντα ένα (31) συμβόλαια ανταλλαγής διακοσίων εξήντα (260) συνολικά δημοσίων ακινήτων σε 2,5 χρόνια από τον Δεκέμβριο του 2005 έως τον Ιούλιο του 2008)! Οι συνοπτικές διαδικασίες των ανταλλαγών και τα 16 προαπαιτούμενα έγγραφα</u>.

Όπως προκύπτει από το από 19/4/2010 έγγραφο της Νομικής Συμβούλου της ΚΕΔ κας Έλσας Μαυραγκά προς την Επιτροπή μας, η ΚΕΔ πραγματοποίησε συνολικά μόνον εννέα (9) ανταλλαγές δημοσίων κτημάτων από το 1983 ως το 2006 δηλ. σε 23 χρόνια. Άρκεσαν όμως 2,5 χρόνια (Δεκέμβριος 2005 – Ιούλιος 2008) για να υπογραφούν τριάντα ένα (31) συμβόλαια που αφορούν ανταλλαγές διακοσίων εξήντα (260) συνολικά ακινήτων, προκειμένου να υλοποιηθεί το σκάνδαλο των ανταλλαγών υπέρ της Ι.Μ. Βατοπεδίου.

Έτσι αναδεικνύεται ξανά, πέραν πάσης αμφιβολίας ο συντονισμός και η μεθόδευση, ως προϊόν άνωθεν εντολών, χωρίς τις οποίες δεν θα μπορούσαν να υπογραφούν τόσες ανταλλαγές σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Ενισχυντικό των ανωτέρω αποτελεί το γεγονός ότι ενώ παγίως για τα συμβόλαια της ΚΕΔ εζητούντο 16 «προαπαιτούμενα» έγγραφα, αναφερόμενα σε σχετικό κατάλογο, που κατετέθη στην Επιτροπή μας, ειδικά για τις ανταλλαγές της Ι.Μ. Βατοπεδίου, ο κατάλογος αυτός δεν ετηρείτο (βλ. καταθέσεις Γ. Μητρόπουλου της 5/3/2010, Ε. Μαυραγκά της 10/3/2010 και Σωτ. Γκασούκα, Νομικού Συμβούλου της ΚΕΔ, της 2/3/2010).

6. Τα απολεσθέντα (...) 24.625 ευρώ του συμβολαίου ανταλλαγής με αρ. 2335/12-4-2006.

Πρόβλημα προέκυψε και με την «εξαφάνιση» ποσού 24.625 ευρώ, που αναφέρεται στο πιο πάνω συμβόλαιο. Συγκεκριμένα, στο συμβόλαιο ανταλλαγής με αρ. 2335/12-4-2006 αναφέρεται ότι:

Επειδή η αξία των ανταλλασσόμενων ακινήτων εκτιμήθηκε από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.) για τα ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΛΦΑ 3.866.985,00 ευρώ και για τα ΑΚΙΝΗΤΑ ΒΗΤΑ σε 3.891.610,00 ευρώ, προς εξίσωση των μερίδων, η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου κατέβαλε στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου Α.Ε. (Κ.Ε.Δ. Α.Ε.) το ποσό των 24.625 ευρώ, σήμερα ενώπιόν μου, σε μετρητά, και έτσι επήλθε εξίσωση της αξίας των ανταλλασσόμενων ακινήτων.

Για λογαριασμό της Ι.Μ. Βατοπεδίου υπογράφει το συμβόλαιο ο κ. Δημ. Πελέκης (που βεβαιώνεται στο συμβόλαιο ότι κατέβαλε τα μετρητά), για λογαριασμό δε της ΚΕΔ υπογράφει ο κ. Γ. Ξηραδάκης (που βεβαιώνεται στο συμβόλαιο ότι εισέπραξε τα μετρητά). Στο συμβόλαιο επίσης παρέστη, εκτός της συμβολαιογράφου κας Αικατερίνης Πελέκη – Βουλγαράκη, και ο Δικηγόρος της ΚΕΔ κ. Στ. Ζερβουδάκης.

Παρότι οι ανωτέρω εξετάστηκαν κατ' αντιπαράσταση στην Επιτροπή την 27/4/2010, δεν κατέστη δυνατόν να εξαχθεί συμπέρασμα για το εάν και ποιος κατέβαλε τα μετρητά των 24.625 ευρώ και για το εάν και ποιος τα εισέπραξε. Πάντως τα μετρητά αυτά δεν κατέληξαν στην ΚΕΔ, ως θα έπρεπε, όπως προκύπτει και από το με αρ. πρωτ. 3221/655/19-4-2010 έγγραφο της ΚΕΔ προς την Επιτροπή μας, το οποίο αναφέρεται σε έξι (6) συνολικά συμβόλαια ανταλλαγών με αντίστοιχες προβληματικές οικονομικές διαφορές, μικροτέρων ποσών, και με συνολική διαφορά υπέρ της ΚΕΔ ύψους 23.582,46 ευρώ, ποσού που ουδέποτε κατεβλήθη στην ΚΕΔ, παρά τα αναγραφόμενα στα συμβόλαια και το οποίο, μετά από απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου, καταχωρήθηκε στα λογιστικά βιβλία της ΚΕΔ ως απαίτηση.

Παρότι το ως άνω ποσό δεν συγκρίνεται με το ύψος της συνολικής ζημίας του Ελληνικού Δημοσίου από το όλο σκάνδαλο, όμως η ύπαρξη και αυτού του ελλείμματος επιβεβαιώνει ότι τα πάντα εγίνοντο χωρίς σεβασμό στη δημόσια περιουσία, στη βάση μιας νοοτροπίας και λογικής, που εκπορεύονταν άνωθεν και οριοθετούσε το όλο σκάνδαλο. Με αυτή τη νοοτροπία και λογική ουδείς ησχολήθη με το ... μικροποσό των 24.625 ευρώ για να αναζητήσει την «τύχη» του...

7. Η ειδική περίπτωση του αρχαιολογικού χώρου Ουρανούπολης και οι αβάσιμοι ισχυρισμοί του κ. Γ. Βουλγαράκη.

Με την με αρ. 5980/16-10-1965 απόφασή του (ΦΕΚ Β' 714/29-10-1965) ο τότε Υπουργός Προεδρίας κήρυξε *«ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τα εις την περιοχήν της χερσονήσου του Άθω, από «της διώρυγος του Ξέρξου» και μέχρι των ακροτηρίων Πίννες και Ακροθώου, Βυζαντινά και μεταβυζαντινά κτίσματα, ήτοι Μονάς, σκήτας, κελλία, ναούς, μετόχια, εξωκκλήσιον, αγιάσματα, κλπ. είτε εν ερειπίοις ευρισκόμενα μετά του άμεσου περιβάλλοντος αυτών χώρου καθοριζομένου ως τοιούτου άπαντος του χώρου τού πέριξ εις την περιοχήν της Χερσονήσου του Άθω, λόγω της εξαιρετικής αρχαιολογικής σημασίας και σπουδαιότητος αυτών».*

Εντός της ως άνω ευρύτερης περιοχής βρίσκεται το δάσος Ουρανούπολης, επιφάνειας 8.608,430 στρεμμάτων, το οποίο αντηλλάγη (παραχωρήθηκε) με το 2823/22-5-2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου κας Αικατερίνης Πελέκη – Βουλγαράκη. Για την ανταλλαγή αυτή αρχαιολογικού χώρου, καταλογίζονται συγκεκριμένες ευθύνες στον κ. Βουλγαράκη (σελίδες 166 και 230 του Πορίσματος του 2008).

Κατά την κατάθεσή του στην Επιτροπή μας την 10-5-2010 ο πρώην Υπουργός Πολιτισμού κ. Γ. Βουλγαράκης, ενεφάνισε την από 17-3-2010 απόφαση του σημερινού Υπουργού Πολιτισμού κ. Παύλου Γερουλάνου (περί έγκρισης του Β2 σταδίου μελέτης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Σταγείρων – Ακάνθου, Ν. Χαλκιδικής), ισχυριζόμενος ότι, δι' αυτής, ο χαρακτηρισμός του δάσους Ουρανούπολης ως αρχαιολογικού χώρου, περιορίζεται σ' ένα ασήμαντο μέρος αυτού, στον Αρχαιολογικό Περίπατο, ο οποίος είναι κατά τον κ. Βουλγαράκη, ούτως ή άλλως εκτός του συμβολαίου ανταλλαγής.
Οι ανωτέρω ισχυρισμοί του κ. Βουλγαράκη διαψεύδονται από τους κατ' εξοχήν αρμόδιους, που εκλήθησαν ως μάρτυρες για το θέμα αυτό και συγκεκριμένα από τον κ. Ι. Ταβλάκη (έφορο αρχαιοτήτων της 10ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων) και την κα Μαρία Ανδρεαδάκη – Βλαζάκη (Αναπληρώτρια Γεν. Δ/ντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπ. Πολιτισμού), οι οποίοι κατέθεσαν στην Επιτροπή μας την 13-5-2010. Σύμφωνα με τις καταθέσεις αμφοτέρων, η ως άνω έγκριση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου δεν μεταβάλλει, ούτε αίρει τον χαρακτηρισμό του 1965 για την ευρύτερη περιοχή, στην οποία περιλαμβάνεται το ως άνω ανταλλαγέν δάσος Ουρανούπολης.

8. Η εμπλοκή του ονόματος του κ. Ι. Αγγέλου τέσσερις φορές, από τέσσερα διαφορετικά πρόσωπα.

Το όνομα του κ. Ι. Αγγέλου εμπλέκεται τέσσερις φορές στην διερεύνηση του σκανδάλου, από τέσσερα διαφορετικά πρόσωπα. Συγκεκριμένα:

α) Από τον κ. Χριστόδουλο Μπότσιο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, ο οποίος απολογούμενος ενώπιον της ανακρίτριας κας Καλού ανέφερε τα εξής:
Για την ταχύτητα διεκπεραίωσης θεμάτων που αφορούσαν τη Μονή με πίεζαν ο Υπουργός Γεωργίας κ. Μπασιάκος και οι μοναχοί Εφραίμ και Αροένιος, οι οποίοι συχνά άφηναν να εννοηθεί ότι για την επιτάχυνση της διαδικασίας, αν χρειαζόταν, μπορούσαν να βάλουν τον Ρουσόπουλο και τον Αγγέλου να τηλεφωνήσουν στον κ. Μπασιάκο, για να μου δώσει σχετική εντολή.

β) Από τον μάρτυρα – Νομικό Σύμβουλο της ΚΕΔ κ. Σωτ. Γκασούκα, ο οποίος κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας, την 2/3/2010, ανέφερε τα εξής:
Τότε ήμουν στο γραφείο μου. Σε κάποια στιγμή βγάζει το τηλέφωνο από την τσέπη του (σημ.: αναφέρεται στον Μοναχό Αρσένιο) *και βγαίνοντας από την πόρτα του γραφείου δεξιά λέει έλα Γιάννη. Έστριψε στο διπλανό γραφείο και δεν ξέρω τι ειπώθηκε και με ποιον Γιάννη μιλούσε. Όταν γυρνάει, από περιέργεια επειδή και εγώ είχα πονηρευτεί με αυτά τα πράγματα, είχα ψυλλιαστεί που λένε πιο λαϊκά, του λέω ποιος Γιάννης είναι και μου λέει ο Γιάννης ο Αγγέλου. Λέω του Πρωθυπουργού; Προσέξτε δεν είπα ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού. Του Πρωθυπουργού; Λέει ναι. Δεν θα το πίστευα αλλά επειδή μεσολάβησαν τα προηγούμενα σχημάτισα την εντύπωση ότι πράγματι έτσι έγινε.*

γ) Από τον μάρτυρα – Δικηγόρο της ΚΕΔ κ. Σταύρο Ζερβουδάκη, ο οποίος κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας, την 27/4/2010, ανέφερε τα εξής:
Όσον αφορά τα εμπόδια, λοιπόν, που έφερνα εγώ, κάποια στιγμή ο Αρσένιος μπροστά μου – όπως καθόμουν εγώ στο γραφείο μου, αριστερά καθόταν αυτός – λέει κάποια στιγμή εξαγριωμένος κατά κάποιον τρόπο «Α, δεν πάει άλλο! Άσε να πάρω τον Αγγέλου!». Έκανε ότι πήρε τηλέφωνο. Πήρε πράγματι τηλέφωνο και είπε «Έλα, Γιάννη, στην ΚΕΔ είμαι. Έχουμε κάποια θεματάκια, αλλά καλά πάμε, θα τα ξεπεράσουμε. Καλά πάμε. Εντάξει». Τίποτα άλλο. Εγώ ούτε έδωσα σημασία ούτε τίποτα. Τώρα, εκείνη τη στιγμή, αν με ρωτήσετε, θα πω, γνωρίζοντας τις διασυνδέσεις και ακούγοντας, ότι ήμουν σίγουρος ότι ήταν ο Αγγέλου. Σήμερα που με ρωτάτε και με

την τροπή που έχουν πάρει τα πράγματα, εγώ αμφιβάλλω. Δεν ξέρω. Τι να πω; Αποδεικνύεται τίποτα; Δεν αποδεικνύεται.

δ) Από τον πρώην Υπουργό κ. Πέτρο Δούκα, ο οποίος κατέθεσε στην Επιτροπή μας την 3/5/2010, εγχειρίζοντας ταυτόχρονα και γραπτό υπόμνημα, στη σελίδα 5 του οποίου αναφέρει τα εξής:

Το Μέγαρο Μαξίμου γνώριζε την πορεία της υπόθεσης αφού τον Ιούνιο του 2004 μου τηλεφώνησε ο κ. Γιάννης Αγγέλου, διευθυντής του γραφείου του Πρωθυπουργού και μου ζήτησε να εξετάσω κατά προτεραιότητα την Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλείου Δημοσίων Κτημάτων. Ήταν η πρώτη φορά που άκουγα για την υπόθεση αυτή και την ύπαρξη της συγκεκριμένης Μονής. Εξέλαβα το τηλεφώνημα αυτό, όχι ως παρέμβαση, αλλά ως ενδιαφέρον για την μη καθυστέρηση του κυβερνητικού έργου. Το θεώρησα ως μια από τις συνηθισμένες επικοινωνίες του Πρωθυπουργικού γραφείου με τα γραφεία των Υπουργών.

Ο κ. Ι. Αγγέλου, καταθέτοντας στην Επιτροπή μας την 10-5-2010 ισχυρίστηκε κατ' αρχήν ότι ήταν απλός συνεργάτης του Πρωθυπουργού και όχι Διευθυντής, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται θέση Διευθυντή του γραφείου του Πρωθυπουργού. Επισημαίνεται όμως ότι ακόμη και ο κ. Δούκας (βλ. ανωτέρω) τον θεωρούσε Διευθυντή του Γραφείου του Πρωθυπουργού, εντύπωση που ήταν άλλωστε διάχυτη, καθ' όλον τον χρόνον της πρωθυπουργίας του κ. Καραμανλή. Επί της ουσίας προφανώς λειτουργούσε ως επικεφαλής του Γραφείου του τότε Πρωθυπουργού κ. Κων. Καραμανλή.

Ο κ. Αγγέλου κατέθεσε και αυτός γραπτό υπόμνημα στην Επιτροπή μας διαψεύδοντας τους ισχυρισμούς των κ.κ. Μπότσιου, Γκασούκα και Ζερβουδάκη. Ειδικά για τους ισχυρισμούς του κ. Δούκα, αναφέρει τα εξής:

Τον Ιούλιο του 2004, ο κ. Ξυνίδης, με την ιδιότητα του ως Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου της Ξάνθης, απέστειλε στο Γραφείο Πρωθυπουργού επιστολή, με ημερομηνία 15/7/2004, με την οποία κοινοποιούσε επιστολή φορέων της Ξάνθης, που απευθυνόταν προς τον κ. Δούκα, όπου περιέχονταν οι απόψεις τους για τα θέματα των γνωμοδοτήσεων.

Σε μια, λοιπόν, συνηθισμένη τηλεφωνική επικοινωνία μου με τον τότε υφυπουργό Οικονομικών κ. Δούκα, η οποία δεν θυμάμαι εάν προήλθε από μένα ή τον κ. Δούκα, μεταξύ άλλων που συζητήσαμε, του ανέφερα την ύπαρξη της επιστολής αυτής, η οποία είχε υποπέσει στην αντίληψή μου, με μια μόνο φράση: «Υπάρχει και μια επιστολή των φορέων της Ξάνθης. Εάν δεν την έχεις δει, δες την».

Αυτό και τίποτα άλλο. Και το λέω με τόση βεβαιότητα διότι ήταν η μόνη διατύπωση που χρησιμοποιούσα, απαρέγκλιτα, σε όσες περιπτώσεις έκανα ανάλογη αναφορά και είχε μοναδικό σκοπό την υπόμνηση στον εκάστοτε συνομιλητή μου να εξετάσει ένα θέμα που ενδεχομένως απασχολούσε το Υπουργείο του. Ούτε θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, διότι ούτε αρμοδιότητα ούτε τέτοιο ρόλο είχα και δεν ήμουνα σε θέση να γνωρίζω τις ειδικές παραμέτρους του όποιου θέματος, όπως τις γνωρίζουν ο Υπουργός και οι υπηρεσίες του Υπουργείου του. Άλλωστε, η συγκεκριμένη πρακτική είναι απόλυτα συνηθισμένη και γνωστή σε όλους αυτούς που ασχολούνται με τα πολιτικά πράγματα.

Η επιστολή αυτή, τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ήταν προς διεκπεραίωση, που θα γινόταν όπως πάντα, με αποστολή σχετικής επιστολής διαβίβασής της στον κ. Δούκα. Έτσι λοιπόν, στην τηλεφωνική επικοινωνία, όπως σας είπα παραπάνω, του την ανέφερα, ώστε να αποφευχθεί μια ουσιαστικά περιττή, γραφειοκρατική διαδικασία, δεδομένου ότι η επιστολή των φορέων, που περιείχε την ανάπτυξη των θεμάτων, είχε αποδέκτη τον ίδιο και φαινόταν ότι του είχε διαβιβαστεί, με ημερομηνία 14/7/2004. για τον λόγο δε αυτό, και μετά την τηλεφωνική ενημέρωση του κ. Δούκα, η υπάλληλος που χειριζόταν την επιστολή, επισημείωσε ότι «διεκπεραιώθηκε τηλεφωνικά».

Άλλωστε, το ίδιο ακριβώς νόημα, δηλαδή την υπόμνηση του εκάστοτε Υπουργού να εξετάσει ένα θέμα που απασχολούσε το Υπουργείο του, είχε και η διαβίβαση στα αρμόδια Υπουργεία των χιλιάδων επιστολών, που δεχόταν το Γραφείο Πρωθυπουργού από πολίτες και φορείς για θέματα που τους απασχολούσαν, με την στερεότυπη διατύπωση «σας διαβιβάζουμε την από ... επιστολή του ..., που στάλθηκε στο γραφείο Πρωθυπουργού και παρακαλούμε, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων σας, να εξετάσετε το θέμα στο οποίο αναφέρεται».

Είναι προφανές ότι ο κ. Δούκας και ο κ. Αγγέλου αναφέρονται σε άλλη χρονική στιγμή και σε άλλο έγγραφο ο καθένας τους, αλλά πάντως σε έγγραφα που σχετίζονται με το σκάνδαλο. Ο κ. Δούκας αναφέρεται στις αρχές Ιουνίου του 2004, πριν υπογράψει την από 10-6-2004 απόφαση αποδοχής της Γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, για την οποία επέδειξε ενδιαφέρον ο κ. Αγγέλου (κατά τον κ. Δούκα) να εξεταστεί κατά προτεραιότητα. Ο κ. Αγγέλου από την πλευρά του αναφέρεται στον Ιούλιο του 2004 (και μάλιστα μετά τις 15-7-2004), ήτοι σε χρόνο κατά πολύ μεταγενέστερο της υπογραφής από τον κ. Δούκα τόσο της πιο πάνω απόφασης, όσο και αυτής της αποδοχής του αιτήματος της Μονής περί μη έκδοσης απόφασης από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης επί της αγωγής της Μονής κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Κατά τον ισχυρισμό του κ. Αγγέλου, αφορμή για το τηλεφώνημά του προς τον κ. Δούκα ήταν η από 15-7-2004 επιστολή του

Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Ξυνίδη, με την οποία κοινοποιούσε στο γραφείο του τότε Πρωθυπουργού επιστολή φορέων της Ξάνθης, που απευθυνόταν προς τον κ. Δούκα, σχετικά με τις γνωμοδοτήσεις για το ιδιοκτησιακό θέμα της λίμνης Βιστωνίδας.

Ακόμη κι αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός του κ. Αγγέλου, είναι προφανές ότι για κάποιο λόγο ξεχώρισε την υπόψη επιστολή ο κ. Αγγέλου (από τις χιλιάδες που δεχόταν το Γραφείο του Πρωθυπουργού, όπως ο ίδιος αναφέρει στο πιο πάνω υπόμνημά του) και αντί να την διαβιβάσει στον κ. Δούκα με το τυποποιημένο έγγραφο (που πάλι ο ίδιος αναφέρει στο πιο πάνω υπόμνημά του), επέλεξε να του την επισημάνει προφορικά, πιθανόν για να τονίσει το ενδιαφέρον του Μαξίμου ή το δικό του.

Σε κάθε περίπτωση (και δεδομένου ότι ο κ. Αγγέλου δεν διαψεύδει τον κ. Δούκα περί της προφορικής παρέμβασής του) είναι βέβαιο ότι είτε τον Ιούνιο, είτε τον Ιούλιο του 2004, ο κ. Αγγέλου προέβη σε προφορική παρέμβαση προς τον κ. Δούκα σε σχέση με το ιδιοκτησιακό της λίμνης Βιστωνίδας. Δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, ο κ. Αγγέλου λειτουργούσε ως (έστω) άτυπος επικεφαλής (διευθυντής) του γραφείου του τότε Πρωθυπουργού κ. Κων. Καραμανλή, η αποδεδειγμένη παρέμβασή του αξιολογείται ως κρίσιμη για την πορεία του σκανδάλου και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, σε συνδυασμό με τις λοιπές (ανωτέρω) αναφορές στο όνομά του, τις οποίες διαψεύδει.

Πέραν αυτών, έκδηλη είναι η προσπάθεια του κ. Αγγέλου να πείσει την Επιτροπή μας ότι δεν επέτρεψε ούτε καν να ακουστούν οι απόψεις της Μονής προς αυτόν για το επίδικο θέμα. Καταθέτει χαρακτηριστικά στην Επιτροπή μας για μια επίσκεψή του στη Μονή Βατοπεδίου:
Σε κάποια επίσκεψή μου και κατά τη διάρκεια μιας περιήγησης που γινόταν με το γιο μου και μαζί με άλλους επισκέπτες, δεν σας κρύβω ότι ο γέροντας επιχείρησε να μου βάλει το θέμα, λέγοντάς μου – δεν ήξερα το θέμα – «έχουμε προβλήματα με τα μετόχια μας στην Ξάνθη». Τον διέκοψα αμέσως, δεν του έδωσα το περιθώριο να συνεχίσει και του λέω: «Γέροντα, εγώ με αυτά τα θέματα δεν ασχολούμαι, να απευθυνθείς στους αρμόδιους φορείς, στα αρμόδια όργανα». Δεν είχαμε και τέτοιες σχέσεις.

Βεβαίως, δύσκολα γίνεται πιστευτός ο ισχυρισμός του κ. Αγγέλου ότι «τον διέκοψα αμέσως και δεν του έδωσα το περιθώριο να συνεχίσει». Αυτό θα συνέβαινε, ίσως, μόνον σε ακραία περίπτωση και πάντως αφού πρώτα άκουγε το θέμα. Η φράση

«έχουμε πρόβλημα με τα μετόχια μας στην Ξάνθη» που είπε (κατά τον κ. Αγγέλου) ο γέρων, δεν δικαιολογεί τέτοια απότομη και απόλυτη αντίδραση, που ισχυρίζεται ότι είχε ο κ. Αγγέλου.

Περαιτέρω, στην τηλεοπτική εκπομπή «Πρωϊνή Ενημέρωση» της ΝΕΤ, στις 12-5-2010, σε τηλεφωνική του παρέμβαση, ο κ. Πέτρος Δούκας ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) Ότι ο κ. Ι Αγγέλου «λειτουργούσε καθαρά σαν το Γραφείο του Πρωθυπουργού και λειτουργούσε ως Διευθυντής του Γραφείου του Πρωθυπουργού. Αυτή ήταν η άποψη, όχι μόνο εμένα, αλλά και όλων των Υπουργών και Υφυπουργών».

β) Σε ερώτηση της δημοσιογράφου κας Γιάννας Παπαδάκου αν ο κ. Αγγέλου επικαλείτο κεντρική κυβερνητική απόφαση ή τον τότε Πρωθυπουργό στο τηλεφώνημα που του έκανε, ο κ. Π. Δούκας απάντησε ότι «Όταν παίρνει ο Διευθυντής του Γραφείου του Πρωθυπουργού δεν παίρνει, είπα πριν, ούτε φιλικά, ούτε για την πάρτη του. Παίρνει το Γραφείο του Πρωθυπουργού για μια υπόθεση την οποία δείχνει ένα ενδιαφέρον. Επαναλαμβάνω, δεν είναι κατ' ανάγκη κακόβουλο το ενδιαφέρον».

Συμπερασματικά προκύπτει ο κρίσιμος ρόλος του κ. Αγγέλου στην πορεία του σκανδάλου, δυνατότητα που του παρείχε η ουσιαστική θέση που κατείχε δίπλα στον τότε Πρωθυπουργό.

Επιβεβαιώνονται έτσι (και εξ αυτών των δεδομένων) οι βαρύτατες πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης Καραμανλή για το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου, δια της ανάμιξης μάλιστα του ουσιαστικού διευθυντή του γραφείου του Πρωθυπουργού, κατά τα ανωτέρω.

9. <u>Η παρεμπόδιση, τρεις (3) φορές, της διαβίβασης της ποινικής δικογραφίας στη Βουλή, με σκοπό την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών</u>.

Όπως είναι γνωστό, η τότε κυβέρνηση της Ν.Δ. αναγκάστηκε να αποδεχθεί την σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου το 2008, εξ αιτίας του μεγάλου θορύβου που προκλήθηκε από την παραίτηση από το Δικαστικό Σώμα των Αντιεισαγγελέων Εφετών Ηλία Κολιούση και Ελένης Σωτηροπούλου, την 14-10-2008. Οι ως άνω εισαγγελικοί λειτουργοί παραιτήθηκαν για να μην παραβιάσουν τις διατάξεις του Συντάγματος (άρθρα 85 και 86), καθώς και του Ν. 3126/2003 σχετικά με την ποινική ευθύνη Υπουργών (βλ. την από 14-10-2008 κοινή παραίτησή τους).

Στις καταθέσεις τους ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής (την 20/4/2010 ο κ. Κολιούσης και την 22/4/2010 η κα Σωτηροπούλου) περιέγραψαν με λεπτομέρειες τις μεθοδεύσεις που ακολουθήθηκαν για να αποτραπεί η διαβίβαση της ποινικής δικογραφίας στη Βουλή, με σκοπό την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών. Εν συνεχεία, με την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας την 3/5/2010 ο τότε Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών κ. Κυρ. Καρούτσος, ουσιαστικά επιβεβαιώνει (προσπαθώντας βέβαια εν μέρει να δικαιολογήσει) την αποτροπή της διαβίβασης της ποινικής δικογραφίας στη Βουλή. Τέλος, ο τότε Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Γ. Σανιδάς με την κατάθεσή του στην Επιτροπή μας την 3/5/2010, επιβεβαιώνει τα ανωτέρω, προβάλλοντας ως δικαιολογία τις νομικές του απόψεις.

Είναι γεγονός ότι παρεμποδίστηκε η διαβίβαση της ποινικής δικογραφίας στη Βουλή τρεις φορές:

α) Πρώτη φορά την 13/10/2008 από τον κ. Καρούτσο σε συνεννόηση με τον κ. Σανιδά, με την μεθόδευση της γραπτής εντολής (αρ. πρωτ. 58184/13-10-2008) διενέργειας συμπληρωματικών ενεργειών εκ μέρους των χειριστών, τότε αντιεισαγγελέων Εφετών (Κολιούση – Σωτηροπούλου), ενεργειών που ήσαν όμως ουσιαστικά άσχετες με το γεγονός ότι είχαν ήδη προκύψει στοιχεία για Υπουργούς, οπότε ήταν υποχρεωτική η αμελλητί διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 2 του Συντάγματος.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Κολιούση, ήδη από την 6/10/2008 ήταν έτοιμο το σχετικό έγγραφο (αναφορά) για την διαβίβαση της δικογραφίας στη

Βουλή, έκτασης 35 σελίδων. Την ίδια ημέρα (6/10/2008) ο κ. Καρούτσος, ο οποίος είχε ήδη ενημερωθεί από την 2/10/2008 για την πρόθεση των δύο αντιεισαγγελέων, ζήτησε την δικογραφία (τα κρίσιμα έγγραφα αυτής), την δε 13/10/2008 τους έδωσε την γραπτή εντολή για συμπληρωματικές ενέργειες και τους οδήγησε στην παραίτηση. Στο μεταξύ είχαν μεσολαβήσει συναντήσεις και συζητήσεις με τον κ. Σανιδά.

Χαρακτηριστική είναι η κατάθεση της κας Σωτηροπούλου τόσο ενώπιον της Επιτροπής μας, όσο και ενώπιον του αντιεισαγγελέα του Α.Π. κ. Φώτιου Μακρή την 27-11-2008. Η κα Σωτηροπούλου καταθέτει ότι κατά τη συνάντηση με τον κ. Σανιδά, την 2-10-2008, τους πίεζε να μην αποστείλουν την δικογραφία στη Βουλή, διαφορετικά θα τον έβρισκαν μπροστά τους.

β) Δεύτερη φορά παρεμποδίστηκε η διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή την 22-10-2008 από τον κ. Σανιδά με το με αρ. πρωτ. ΕΠ670/22-10-2008 έγγραφό του, με το οποίο επέστρεψε αυθημερόν στον κ. Καρούτσο την από 22-10-2008 αναφορά της Εισαγγελέως Εφετών κας Ευστ. Σπυροπούλου, την οποία υιοθέτησε και διαβίβασε στον κ. Σανιδά ο κ. Καρούτσος, με την οποία ζητούσε την διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή.

γ) Τρίτη φορά παρεμποδίστηκε η διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή την 22-4-2009, πάλι από τον κ. Σανιδά με το ΕΠ279/22-4-2009 έγγραφό του. Ο τελευταίος επέστρεψε αυθημερόν την δικογραφία στον κ. Καρούτσο, ο οποίος, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης, ζήτησε την διαβίβασή της στη Βουλή με το ΕΠ48/22-4-2009 έγγραφό του προς τον κ. Σανιδά.

Σημειώνεται ότι εξ αρχής και σταθερά, βάσει της δικής του θεωρίας περί των «παραπλανηθέντων υπουργών», ο κ. Σανιδάς είναι αυτός που παρεμποδίζει την διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή, ερμηνεύοντας κατά το δοκούν τα κρίσιμα στοιχεία και επικαλούμενες νομικές απόψεις, οι οποίες έρχονται σε ευθεία αντίθεση προς την διάταξη του άρθρου 86 παρ. 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία αυτός που διενεργεί ανάκριση, προανάκριση ή εξέταση οφείλει να διαβιβάσει αμελλητί στη Βουλή τα στοιχεία που σχετίζονται με Υπουργούς, για ποινικά αδικήματα που φέρονται να τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η τόσο έντονη εμμονή του κ. Σανιδά στην άποψή του ότι δεν υπάρχουν ποινικές ευθύνες Υπουργών (βλ. καταθέσεις κ. Κολιούση και κας Σωτηροπούλου) είναι

τουλάχιστον περίεργη, έως ύποπτη, όταν όλοι οι αρμόδιοι εισαγγελικοί λειτουργοί - χειριστές της υπόθεσης (κ. Κολιούσης, κα Σωτηροπούλου, κα Σπυροπούλου, κ. Στραγάλης και κ. Καρούτσος) κατέληγαν ο ένας μετά τον άλλον στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν στοιχεία, βάσει των οποίων θα πρέπει να διερευνηθούν οι τυχόν ποινικές ευθύνες Υπουργών (όπως το Σύνταγμα και ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών ορίζουν) και ότι πρέπει να διαβιβαστεί η δικογραφία στη Βουλή για το σκοπό αυτό.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι με το άρθρο 4 του Ν. 3472/2006 (ΦΕΚ Α' 135/4-7-2006) τροποποιήθηκε το άρθρο 77 παρ. 11 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων. Μόνο μετά την τροποποίηση αυτή της τότε κυβέρνησης της Ν.Δ., ο κ. Σανιδάς απέκτησε τα τυπικά προσόντα να προαχθεί, μετά από λίγες ημέρες, στη θέση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, όπως άλλωστε παραδέχεται και στην κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας την 3/5/2010. Περαιτέρω είναι σημαντικό να θυμίσουμε ότι αρκετές ενέργειες και πρωτοβουλίες του κ. Σανιδά απετέλεσαν αντικείμενο οξύτατης κριτικής από την, προ των εκλογών του 2009, αντιπολίτευση, ως παρέχουσες επί της ουσίας προστασία και στήριξη στην τότε κυβέρνηση της Ν.Δ., σε κρίσιμες υποθέσεις συνήθως πολιτικού χαρακτήρα.

Ως συμπέρασμα προκύπτει ότι μόνο τυχαία δεν είναι η, επί τρεις φορές, παρεμπόδιση διαβίβασης στη Βουλή της δικογραφίας του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου, με σκοπό την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών Υπουργών, δεδομένου ότι τέτοια διερεύνηση αφορούσε Υπουργούς της τότε κυβέρνησης της Ν.Δ.

10. <u>Ο Όμιλος ΠΑΠΙΣΤΑ, η συμμετοχή της Μονής σ' αυτόν και τα δάνεια της Αγροτικής Τράπεζας προς εταιρείες του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ</u>.

Στο Πόρισμα της Εξεταστικής του 2008, και κυρίως στο κεφάλαιο ΙΖ΄ αυτού, είχαν εκτεθεί αναλυτικά στοιχεία, που αποδεικνύουν την στενή σχέση του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ με την τότε κυβέρνηση της Ν.Δ.. Περαιτέρω, όπως κατέθεσε στην Επιτροπή μας την 9-3-2010 ο κ. Άθως Κοιρανίδης (Οικονομικός Σύμβουλος της Ι.Μ.) η Μονή Βατοπεδίου, μέσω Κυπριακής εταιρείας, συμμετείχε στον Όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ κατά το 1/3. Εκτός αυτών, όπως προκύπτει από το με αρ. πρωτ. 49/2807/20-4-2010 έγγραφο της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος προς την Εξεταστική Επιτροπή, τρεις εταιρείες του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ με απόφαση του 2007 του Γενικού Συμβουλίου Χορηγήσεων της Τράπεζας, χρηματοδοτήθηκαν για συνολικό ύψος 8.000.000 ευρώ, σήμερα οφείλουν 6.143.421 ευρώ, έχουν υπαχθεί οι δύο εξ αυτών στις διατάξεις του άρθρου 99 επομ. του Πτωχευτικού Κώδικα, για την διασφάλιση δε των ως άνω ποσών υφίστανται υποθήκες ύψους μόλις 1.140.000 ευρώ, οι οποίες μάλιστα ενεγράφησαν μετά τον Νοέμβριο του 2008, δηλ. μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου. Επιβεβαιώνεται έτσι ξανά η στενή σχέση Μονής, Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ και κυβέρνησης της Ν.Δ.

11. Ο ισχυρισμός των Μοναχών ότι «εσύρθησαν στις ανταλλαγές».

Οι Μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος είχαν αρνηθεί να καταθέσουν στην Εξεταστική Επιτροπή του 2008 και να απαντήσουν σε ερωτήσεις. Αιφνιδιαστικά όμως ζήτησαν με έγγραφό τους να καταθέσουν στην Επιτροπή μας, όπως και έπραξαν την 28 και 29/4/2010 αντίστοιχα.

Κοινή «γραμμή» (προφανώς υπερασπιστική) των Μοναχών ήταν ότι εσύρθησαν στις ανταλλαγές. Ο ισχυρισμός αυτός για πρώτη φορά προτάχθηκε στην Εξεταστική Επιτροπή τουλάχιστον (τόσο σ' αυτήν του 2008, όσο και σ' αυτήν του 2010). Η ίδια «γραμμή» και φρασεολογία τηρείται σε συνεντεύξεις των Μοναχών την 16/5/2010 στις εφημερίδες Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία (Εφραίμ) και Real news (Αρσένιος).

Η Επιτροπή προβληματίστηκε ιδιαίτερα από τον καινοφανή αυτόν ισχυρισμό των Μοναχών, που προσπάθησαν να εμφανίσουν εαυτούς ως, περίπου, θύματα. «Πήγαμε σαν τα κουταβάκια» ανέφερε χαρακτηριστικά ο ηγούμενος Εφραίμ!

Τόσο όμως από τις καταθέσεις των ανωτέρω στην Επιτροπή μας, όσο και από το εν γένει αποδεικτικό υλικό, δεν επιβεβαιώνεται ο ισχυρισμός αυτός των Μοναχών.

Ειδικότερα και ενδεικτικά:

α) Σε επανειλημμένες ερωτήσεις των μελών της Επιτροπής μας προς τους ανωτέρω Μοναχούς, δεν δόθηκε ούτε σαφής, ούτε πειστική απάντηση ως προς το ποιός τους πίεσε και ως προς το ποιό ήταν το γεγονός, η αιτία, η δύναμη που τους «έσυρε» στις ανταλλαγές, δεδομένου ότι το «σύρομαι» σημαίνει οπωσδήποτε ότι κάνω κάτι χωρίς τη θέλησή μου.

β) Τουναντίον, με την με αρ. πρωτ. 646/9.4.1./365/27-6/10-7-2004 επιστολή της η Μονή (υπογράφων ο ηγούμενος Εφραίμ) είναι αυτή που προτείνει τις ανταλλαγές στον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σάββα Τσιτουρίδη. Είναι τουλάχιστον παράδοξο να ισχυρίζεται κάποιος ότι σύρεται σε ανταλλαγές όταν ο ίδιος τις προτείνει και εν συνεχεία τις επιδιώκει και τις επιταχύνει με συνεχείς επισκέψεις στα Υπουργεία, στη ΚΕΔ κλπ, όπως προκύπτει από πολλές καταθέσεις μαρτύρων.

γ) Καταθέτοντας στην Επιτροπή μας ο πρώην Υπουργός κ. Σάββας Τσιτουρίδης (4/5/2010) ανέφερε ότι ο ισχυρισμός ότι εσύρθησαν στις ανταλλαγές είναι απολύτως

ψευδής και ότι κατά την επίσκεψη των Μοναχών στο γραφείο του (αρχές Ιουλίου του 2004) επεχειρήθη από τον νεώτερο εξ αυτών να του επιδείξει σε φορητό ηλεκτρονικό υπολογιστή (laptop) τα ακίνητα που θέλανε να αποκτήσουν δια των ανταλλαγών, καθώς και ότι ήρθαν να ζητήσουν κάτι συγκεκριμένο σε ακίνητα.

δ) Ομοίως, καταθέτοντας στην Επιτροπή μας την 5/5/2010 ο πρώην Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ευάγγελος Μπασιάκος ανέφερε ότι δεν εσύρθησαν στις ανταλλαγές, αλλά ότι, πριν απ' αυτόν, πήγαν σε πολλούς άλλους προτείνοντας ανταλλαγές.

12. <u>Η πρωτοβάθμια ποινική καταδίκη της Προέδρου του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης και των Μοναχών, η επιβεβαίωση της διαρροής του αποτελέσματος της δίκης επί της Αγωγής της Μονής κατά του Δημοσίου και η πλήρης αποκάλυψη των σκανδαλωδών μεθοδεύσεων για την «εξαφάνιση» της απόφασης του Δικαστηρίου</u>.

Τα όσα περιγράφονται στο Κεφάλαιο Γ΄ του από 15-12-2008 Πορίσματος των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, σχετικά με την έκδοση (και μη δημοσίευση) από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης της ευνοϊκής για το Δημόσιο απόφασης επί της Αγωγής της Μονής κατά του Ελληνικού Δημοσίου, για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, όπως επίσης και σχετικά με την διαρροή της απόφασης αυτής προς τους Μοναχούς, εξ αιτίας της οποίας κινήθηκαν ταχύτατα οι διαδικασίες και η έκδοση υπουργικών αποφάσεων προκειμένου να αναγνωριστεί η ιδιοκτησία της Μονής στη Λίμνη και στις παραλίμνιες εκτάσεις και προκειμένου να αποφευχθεί η δημοσίευση της απόφασης του Δικαστηρίου, επιβεβαιώνονται και ενισχύονται από την με αρ. 1059/2009 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θράκης. Δια της απόφασης αυτής καταδικάστηκε η τότε Πρόεδρος του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, καθώς και οι ανωτέρω Μοναχοί (ως ηθικοί αυτουργοί) για την διαρροή της απόφασης του Δικαστηρίου, που ήταν ευνοϊκή για το Ελληνικό Δημόσιο και για την μη δημοσίευση αυτής «εντός ευλόγου χρόνου» από την έκδοσή της.

Είναι προφανές ότι, μετά την ως άνω διαρροή, κινήθηκε ταχύτατα ένας ολόκληρος διοικητικός και κυβερνητικός μηχανισμός, που λειτούργησε σε βάρος της δημόσιας περιουσίας.

Συμπερασματικά: η κυβέρνηση της Ν.Δ., γνωρίζοντας το αποτέλεσμα της δίκης, ότι ήταν υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, έσπευσε να «χαρίσει» τη Λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις στη Μονή, εν συνεχεία φρόντισε να «εξαφανιστεί» η απόφαση του Δικαστηρίου και στη συνέχεια μεθόδευσε ταχύτατα και με επιμελημένη μυστικότητα τις ανταλλαγές.

13. Οι λογαριασμοί, η διακίνηση μετρητών, οι δανειακές συμβάσεις και οι χρηματιστηριακές συναλλαγές της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και των λοιπών συνδεδεμένων και εμπλεκομένων φυσικών και νομικών προσώπων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

1. Άνοιγμα Λογαριασμών – Εκθέσεις της Τράπεζας της Ελλάδας

Από την Τράπεζα της Ελλάδας κατατέθηκαν τόσο στην προηγούμενη (του 2008) όσο και στην παρούσα Εξεταστική Επιτροπή κατατέθηκαν συνολικά τρείς (3) Εκθέσεις με την αποτίμηση των Συναλλαγών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και το άνοιγμα των λογαριασμών της ιδίας και των συνδεδεμένων ή των εμπλεκομένων με αυτή φυσικών και νομικών προσώπων.

Η πρώτη Έκθεση υποβλήθηκε στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή στις 4.12.2008, η δεύτερη επικαιροποιημένη Έκθεση υποβλήθηκε στη Βουλή στις 24.4.2009 και η τελευταία Ενδιάμεση Έκθεση κατατέθηκε και παρουσιάστηκε πρόσφατα (13.5.2010) στην Εξεταστική Επιτροπή από τους Ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδας.

Κοινό χαρακτηριστικό και των τριών αυτών Εκθέσεων, αλλά και από τα όσα κατέθεσαν στις δύο Εξεταστικές Επιτροπές οι Ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδας, είναι ότι δεν καταλήγουν σε συνολικά και ασφαλή συμπεράσματα ως προς τις ακριβείς διαδρομές και τους τελικούς αποδέκτες των χρηματικών ποσών που διακινήθηκαν την επίμαχη και εξεταζόμενη περίοδο.

Από τα στοιχεία όμως που παρατίθενται στις παραπάνω Εκθέσεις και καταθέσεις, ανεξάρτητα εάν δεν φωτίζονται όλες οι πτυχές του σκανδάλου και δεν αποκαλύπτονται όλα τα πρόσωπα που ωφελήθηκαν από τη λεηλασία της δημόσιας περιουσίας και του κρατικού πλούτου, μπορεί κανείς με προσεκτική μελέτη και διασταύρωση της πληθώρας των στοιχείων που προέκυψαν από το άνοιγμα των λογαριασμών να συνάγει και να απολήξει σε πολύ χρήσιμα συμπεράσματα που δεν επιδέχονται καμιάς αμφισβήτησης. Και τούτο γιατί όταν οι μάρτυρες, που παρέλασαν στην Εξεταστική Επιτροπή και οι οποίοι εμπλέκονται στο σκάνδαλο του Βατοπεδίου με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, κλήθηκαν να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις, αδυνατούσαν ή αρνήθηκαν να δικαιολογήσουν τις "περίεργες" συναλλαγές.

Αξίζει να αναφερθεί ότι από την Εξεταστική Επιτροπή ζητήθηκε από τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών (17.2.2010) και τον Πρόεδρο της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (2.3.2010 και 11.3.2010) το άνοιγμα των λογαριασμών συνολικά για σαράντα τρία (43) φυσικά και νομικά πρόσωπα που συνδέονται με το σκάνδαλο του Βατοπεδίου και την ΙΜΒ.

Από την Τράπεζα της Ελλάδας στην τελευταία Έκθεση, λόγω του μεγάλου όγκου και της πληθώρας των στοιχείων, ελέγχθηκαν οι συναλλαγές των ανωτέρω φυσικών και νομικών προσώπων που παρουσίαζαν περισσότερο ''ενδιαφέρον'' (άνω των 100.000 €). Οι εγγραφές αυτού του ύψους και άνω ανήλθαν σε 7.100 περίπου, από τις οποίες ελέγχθηκε μόλις ένα μικρό σχετικά ποσοστό. Για περίπου 1.500 επιλεχθείσες συναλλαγές ζητήθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις και παραστατικά από τις τράπεζες, αλλά δεν κατέστη δυνατόν να παρασχεθεί το σύνολο των στοιχείων, καθώς η ''ανεύρεση των παραστατικών είναι δυσχερής και χρονοβόρα'' σύμφωνα με την από 13.5.2010 Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας'' (σελ. 1).

Συνεπώς έχει ελεγχθεί μόλις ένα μικρό μέρος των συναλλαγών που αποτέλεσαν αντικείμενο διερεύνησης από την Τράπεζα της Ελλάδας, ενώ ειδικά σε ότι αφορά στις αναλήψεις μετρητών άνω των 100.000 € δεν κατέστη δυνατή η διασταύρωση των στοιχείων με τα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να αποτελεί ερωτηματικό εάν αυτά τα ποσά έχουν κατατεθεί στα ταμεία των δικαιούχων επιχειρήσεων ή εάν αποτέλεσαν αντικείμενο υπεξαίρεσης και διοχέτευσής τους σε άγνωστες διαδρομές.

Διαπιστώνεται είτε πραγματική και αντικειμενική αδυναμία διερεύνησης σε βάθος των λογαριασμών που ανοίχθηκαν λόγω του όγκου των στοιχείων, είτε έλλειψη οργανωμένης και συντονισμένης διερεύνησης σε βάθος των ύποπτων συναλλαγών.

Η επιλεκτική ή δειγματοληπτική διερεύνηση των συναλλαγών δεν οδηγεί σε κανένα αποτέλεσμα και πολύ περισσότερο δεν οδηγεί σε χρήσιμα και ασφαλή συμπεράσματα.

Αυτό που απαιτείται είναι η συνέχιση και η σε βάθος έρευνα της υπόθεσης για όλες της συναλλαγές άνω των 3.000 € – όπως συμβαίνει και στην Εξεταστική Επιτροπή που λειτουργεί παράλληλα και διερευνά το σκάνδαλο της SIEMENS – και όχι μόνο των συναλλαγών άνω των 100.000 €.

Η συνέχιση της διερεύνησης των στοιχείων των λογαριασμών που έχουν ανοιχθεί ζητήθηκε με την από 28.5.2010 Επιστολή του Πρόεδρου της Εξεταστικής Επιτροπής προς τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας.

Κυρίως, επιβάλλεται η πραγματογνωμοσύνη και οι έλεγχοι στα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων, εάν έχουν κατατεθεί στα Ταμεία και έχουν πραγματοποιηθεί οι σχετικές εγγραφές στα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων τις αντίστοιχες ημερομηνίες όλες οι συναλλαγές που αφορούν αναλήψεις μετρητών.

Για το λόγο αυτό, απαιτείται η συσχέτιση της παρούσας διερεύνησης των στοιχείων των λογαριασμών από την Τράπεζα της Ελλάδας με τους παράλληλους φορολογικούς ελέγχους που πρόκειται να διενεργήσουν τα Ειδικά Φορολογικά Συνεργεία που συστήθηκαν πρόσφατα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Τις δυσχέρειες στο έργο των ελεγκτών της Τράπεζας της Ελλάδας αναγνώρισε ο Διοικητής της κ. Γεώργιος Προβόπουλος στην απαντητική του επιστολή (Α.Π. 2754/2.6.2010) προς την Εξεταστική Επιτροπή, με την οποία ζήτησε τη συνδρομή των φορολογικών αρχών, του ΣΔΟΕ ή άλλων πραγματογνωμόνων, καθώς και μελών της Επιτροπής, προκειμένου να καταστεί ευχερέστερη η διερεύνηση των λοιπών συναλλαγών των εμπλεκομένων προσώπων στο σκάνδαλο του Βατοπεδίου.

2. Τα συνολικά οικονομικά και περιουσιακά στοιχεία που διαχειρίστηκε η Μονή, οι επενδύσεις της και οι εταιρείες της Μονής (RASSADEL και MADEUS) την κρίσιμη και ελεγχόμενη περίοδο

Σύμφωνα με την τελευταία Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας, τα συνολικά κεφάλαια που άντλησαν και διαχειρίστηκαν η Μονή και οι δύο κυπριακές εταιρείες στις οποίες συμμετέχει, Rassadel Co Ltd και Madeus Ltd, το εξεταζόμενο διάστημα (1.1.1998 έως 28.2.2010), ανέρχονται στο υπέρογκο ύψος των 360.813.250 €.

Οι κύριες πηγές κεφαλαίων της Μονής και των δύο εταιρειών της προήλθαν στο μεγαλύτερο μέρος τους από δάνεια (173.600.811 €), από πώληση ακινήτων και συμμετοχών (70.659.550 €), από πώληση μετοχών (50.284.526 €) και από ενοίκια και επιχορηγήσεις (16.410.126 €).

Από τα παραπάνω κεφάλαια διατέθηκαν συνολικά τα 289.418.976 €, ενώ η διαφορά μεταξύ των κεφαλαίων που αντλήθηκαν και αυτών που διατέθηκαν οφείλεται στη μη διάθεση ποσού ύψους 50 εκατ. € περίπου από το λογαριασμό όψεως που τηρεί η Μονή στη MARFIN.

Έναντι δανείων διατέθηκαν 55.577.867 €, για αγορά μετοχών 115.537.379 €, σε λογαριασμούς τρίτων διατέθηκαν 21.660.237 €, ενώ έγιναν αναλήψεις μετρητών 8.049.222 €.

Σήμερα στο χαρτοφυλάκιο των μετοχών έχουν απομείνει μετοχές αξίας κτήσης 69.254.208 €, καθώς ήδη πουλήθηκαν μετοχές αξίας κτήσεως 46.283.170 €.

Είναι προφανές ότι η παραπάνω εικόνα της οικονομικής διαχείρισης και της περιουσιακής κατάστασης της IMB και των δύο εταιρειών της παραπέμπει περισσότερο σε εταιρεία επενδύσεων ή σε εταιρεία συμμετοχών, παρά σε ένα Μοναστήρι ή σε κάποιο νομικό πρόσωπο της εκκλησίας ή έστω ακόμη και σε ένα εκκλησιαστικό ίδρυμα.

Η δραστηριότητα αυτή και μάλιστα αυτού του όγκου και αυτού του μεγέθους δεν συνάδει με τη συνήθη λειτουργία μιας Μονής και μάλιστα του Αγίου Όρους.

Θα ήταν εξαιρετικά δυσχερές σε κάποιον που είχε την εικόνα των οικονομικών της Μονής να διακρίνει εάν επρόκειτο για την IMB ή για κάποια Α.Ε. (Ανώνυμη Εταιρεία) Επενδύσεων ή Συμμετοχών.

Δημιουργούνται βάσιμες υπόνοιες ότι πίσω από αυτές τις συναλλαγές της Μονής και των εταιρειών Rassadel και Madeus, πίσω από όλους αυτούς τους λογαριασμούς και τις κινήσεις τους, πίσω από τις δανειακές συμβάσεις, τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, τις επενδύσεις και τις αναλήψεις μετρητών, υπάρχουν σκοτεινά και αδιαφανή σημεία και ύποπτες διαδρομές των ροών του χρήματος.

Η αγορά της εταιρείας GERUM d.o.o. στη Σερβία από τη Rassadel και η πώλησή της 3 φορές πάνω μετά από 2 χρόνια

Στις 19.4.2006 η εταιρεία της Μονής Rassadel εξαγόρασε την εταιρεία GERUM d.o.o. Beograd της Σερβίας, έναντι του ποσού των 750.000 €, την οποία δύο χρόνια αργότερα (7.5.2008) πώλησε στην εταιρεία DIGITAL PRINTING CENTER έναντι του ποσού των 2.450.000 €, ήτοι 3 φορές περισσότερο.

Προκύπτουν πολλά ερωτηματικά από την αγοραπωλησία αυτής της εταιρείας από τη Rassadel, τα οποία χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, ιδίως δε όταν το στέλεχος της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας κ. Παν. Μαντούβαλος που κλήθηκε να καταθέσει ως μάρτυς, ανέφερε στην Εξεταστική Επιτροπή στις 25.2.2010: "Ένα παράδειγμα που μπορώ να αναφέρω και θα μπορούσε να συνδεθεί με την τυπολογία του «ξεπλύματος» είναι αυτή η περίπτωση της υποθέσεως της GERUM, μια αγοραπωλησία εταιριών στη Σερβία και το προϊόν της αγοραπωλησίας να έρθει εδώ στην Ελλάδα. Δεν γνωρίζουμε την προέλευση..." (σελ. 35).

Δέσμευση Επενδυτικού Λογαριασμού της εταιρείας Rassadel Co. Ltd.

Μέσω του επενδυτικού λογαριασμού 00601251066197 που τηρείται στην ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ (του Ομίλου Marfin I.G.) στο όνομα της Rassadel Co. Ltd., διενεργούνται κατ' εντολήν και για λογαριασμό της Μονής επενδυτικές πράξεις (αγορές και πωλήσεις εισηγμένων μετοχικών τίτλων).

Ο λογαριασμός αυτός έχει δεσμευτεί, βάσει της υπ' αριθμ. 2 Διάταξης της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, κατά το ποσό των 17.500.000 €.

3. Αναλήψεις μετρητών – ''Ξέπλυμα'' μαύρου χρήματος (;)

Από το άνοιγμα των λογαριασμών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου καθώς και το άνοιγμα των λογαριασμών των συνδεδεμένων ή των εμπλεκομένων με αυτή φυσικών και νομικών προσώπων, αναδείχθηκε ότι κατά την επίμαχη περίοδο που το σκάνδαλο του Βατοπεδίου εξελισσόταν, διενεργήθηκαν αναλήψεις μετρητών μεγάλων ποσών από τις τράπεζες.

Ειδικότερα, οι αναλήψεις μετρητών της Μονής ανήλθαν σε μεγάλα μεγέθη (8.049.222 €) χωρίς κανείς να γνωρίζει ποιοι ήταν οι τελικοί αποδέκτες αυτών των χρημάτων και για ποιο σκοπό χρησιμοποιήθηκαν ή τι είδους ανάγκες κάλυψαν. Η πραγματική διαδρομή αυτών των ποσών δεν μπορεί να προσδιοριστεί, εκτός εάν δώσουν στοιχεία αυτοί που τα ανέλαβαν από τις τράπεζες.

Χαρακτηριστικό αυτής της πρακτικής αποτελεί η ανάληψη μετρητών ύψους 2.000.000 € από τον μοναχό της Μονής Ευδόκιμο στις 11.9.2008 από κατάστημα της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ποσό που για να μεταφερθεί απαιτεί ιδιαίτερα μέτρα και διαδικασίες. Και στην περίπτωση αυτή πολύ περισσότερο κανείς δεν μπορεί να είναι βέβαιος για τον αληθή προορισμό των μετρητών και για τους πραγματικούς αποδέκτες τους.

Εκεί όμως που υπάρχει ένα τεράστιο πέπλο που δεν επιτρέπει να φωτιστούν και να διαλευκανθούν οι διαδρομές και οι ροές του χρήματος είναι οι εκατοντάδες αναλήψεις μετρητών άνω των 100.000 €, όπως προκύπτει στην από 13.5.2010 Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας, από τους λογαριασμούς όλων των εταιρειών που συνδέονται ή εμπλέκονται με τη Μονή Βατοπεδίου.

Συγκεκριμένα, έγιναν 841 αναλήψεις μετρητών άνω των 100.000 €, γεγονός που σημαίνει ότι τουλάχιστον άνω των 85.000€ κινήθηκαν με ύποπτο ή ελεγχόμενο τρόπο. (Το στοιχείο των 841 αναλήψεων μετρητών άνω των 10.000€ εδόθη τηλεφωνικά στις 21.5.2010 από τον ελεγκτή της Τράπεζας της Ελλάδας κ. Βλυσίδη, στο μέλος της Επιτροπής κ. Δημήτριο Τσιρώνη).

Δεν μπόρεσαν οι Ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδας που κατέθεσαν στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής να βεβαιώσουν ότι οι ανωτέρω αναλήψεις μετρητών είχαν κατατεθεί στο Ταμείο των εταιρειών που ανήκε ο λογαριασμός και είχε γίνει η σχετική εγγραφή στα λογιστικά τους βιβλία. Απεναντίας, επισήμαναν την ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης της διαδρομής των μετρητών με διενέργεια ελέγχων στις εταιρείες κλπ.

Οι περισσότερες αναλήψεις μετρητών άνω των 100.000 € αφορούν στις εταιρείες του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ.

Προκαλεί τεράστια ερωτηματικά η διακίνηση αυτού του μεγέθους και αυτού του ύψους των μετρητών, όταν είναι γνωστό ότι στη σημερινή σύγχρονη πραγματικότητα

οι συναλλαγές και οι δοσοληψίες μεταξύ των επιχειρήσεων γίνονται με εμβάσματα και επιταγές ακόμη και για ποσά κάτω των 1.000 € και σπανίως γίνονται με μετρητά.

4. Δανειακές Συμβάσεις της Μονής και των εταιρειών της Rassadel Co Ltd και Madeus Ltd με τις Τράπεζες

Όπως προαναφέρθηκε, τα σημαντικότερο μέρος των κεφαλαίων που διαχειρίστηκε η Μονή και οι εταιρείες Rassadel Co Ltd και Madeus Ltd, προήλθε από τη σύναψη και τη λήψη δανείων συνολικού ύψους 173.600.811 €.

Κύριος χρηματοδότης της Μονής και των εταιρειών της ήταν η MARFIN EGNATIA BANK και η ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (του Ομίλου MARFIN I.G.), χορηγώντας δάνεια συνολικού ύψους 156.920.780 €, ήτοι το 90% των συνολικών δανείων, ενώ δάνεια ύψους 12.480.030 € και 4.200.000 € χορηγήθηκαν αντίστοιχα από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ και την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Το πιο σημαντικό όλων των δανείων που συνήψε η Μονή αποτελεί Τοκοχρεωλυτικό δάνειο ύψους 80.000.000 € που χορηγήθηκε από την τράπεζα MARFIN, βάσει της από 27.6.2007 σύμβασης δανείου. Σύμφωνα με την από 24.4.2009 Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας: «... έγιναν δύο εκταμιεύσεις ύψους 50.000.000 € και 30.000.000 €. Η πρώτη εκταμίευση χρησιμοποιήθηκε στις 28.6.2007 ως συμμετοχή για την Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Marfin Investment Group (MIG). Η δεύτερη εκταμίευση έγινε στις 12.9.2007 και χρησιμοποιήθηκε για την αγορά μετοχών ΟΤΕ. Οι μετοχές αυτές στην συνέχεια πουλήθηκαν στις 19.9.07 και στις 20.9.07 και το προϊόν της πώλησης, ποσού 30.129.261,74 € πιστώθηκε στο λογαριασμό 00273036021197 της εταιρείας Rassadel. Το δάνειο εξυπηρετείται κανονικά με την πληρωμή των τόκων.»

Δεύτερη σημαντική δανειακή σύμβαση μεταξύ Μονής και MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., αποτελεί η από 12.12.2007 Σύμβαση Πίστωσης με Ανοιχτό (Αλληλόχρεο) Λογαριασμό για ποσό μέχρι 54.000.000 €.

Από τις ανωτέρω δύο δανειακές συμβάσεις μεταξύ Μονής και MARFIN προκαλούνται πλείστα ερωτηματικά.

Η χορήγηση δανείου στη Μονή από την τράπεζα MARFIN προκειμένου να συμμετέχει στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και στην αγορά μετοχών αξίας 50.000.000 € της Marfin Investment Group (MIG), δεν αποτελεί συνήθη τραπεζική και χρηματιστηριακή πρακτική και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Η διάθεση ποσού 30.000.000 € από το ίδιο δάνειο για την αγορά μεγάλου πακέτου μετοχών του ΟΤΕ από τη Μονή, με την υπόδειξη της MARFIN, την εβδομάδα πριν τις εθνικές εκλογές του 2007 και την πώλησή τους αμέσως μετά τις εκλογές, χρήζει

επίσης περαιτέρω διερεύνησης, δεδομένου ότι την εποχή εκείνη η MARFIN συγκέντρωνε ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΤΕ μέσω του Χρηματιστηρίου. Χαρακτηριστικό στοιχείο αυτών των δανείων είναι ότι οι καλύψεις και οι διασφαλίσεις της τράπεζας για το δάνειο των 80.000.000 € είναι μόλις 40.322.000 €, ήτοι περίπου το 50% αντί 110% κατ' ελάχιστο που αποτελεί τη συνήθη τραπεζική πρακτική.

Επιπλέον οι ως άνω δανειακές συμβάσεις δεν συμβαδίζουν με τη συνήθη τραπεζική πρακτική, αφού η τράπεζα προτείνει τις επενδύσεις και επιλέγει ο πιστούχος (IMB) [βλ. παρ.2 του Προοιμίου της ως άνω Σύμβασης Δανείου της 27.6.2007 και άρθρο 3 της ως άνω, από 12.12.2007, Σύμβασης Πίστωσης με Ανοιχτό Αλληλόχρεο Λογαριασμό], χωρίς να γίνεται προσδιορισμός ποιος θα καλύπτει ή ποια πλευρά θα ευθύνεται για τις ενδεχόμενες ζημιές των επενδυτικών επιλογών, ούτε επίσης διαφαίνεται από τους όρους της σύμβασης η πηγή αποπληρωμής τους.

Η επένδυση στην Κύπρο της Rassadel σε αμοιβαία κεφάλαια της MARFIN POPULAR BANK

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η IMB στις 12.9.2007, με το δάνειο που της χορήγησε και με την καθοδήγηση της MARFIN EGNATIA BANK στην Ελλάδα, προέβη στην αγορά μετοχών του ΟΤΕ αξίας 30.000.000 €, τις οποίες πούλησε στις 19 και 20.9.2007 έναντι του ποσού των 30.129.261,74 €. Το ποσό αυτό μεταφέρθηκε στη συνέχεια σε λογ/σμο της Rassadel και το μεγαλύτερο μέρος αυτού επενδύθηκε στην Κύπρο σε αμοιβαία κεφάλαια της κυπριακής τράπεζας MARFIN POPULAR BANK.

Ειδικότερα, 10.000.000 € επενδύθηκαν στο αμοιβαίο κεφάλαιο Aris Multi-Strategy Offsh, Fund EUR – A Shares και επίσης 10.000.000 € στο αμοιβαίο κεφάλαιο MFG DIVERSIFIED STRATEGY FUND EUR- A SHARES.

Από την επένδυση αυτή σε ελάχιστο χρόνο, ήτοι μέχρι τις 5.12.2008, η Rassadel είχε ήδη ζημιωθεί από τις δύο αυτές επενδύσεις με το ποσό των 2.050.720,47 € (!!!).

Χορήγηση δανείου 2.000.000 € στην IMB από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ για την αγορά οικοπέδου στον Κολωνό

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση χορήγησης δανείου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ύψους 2.000.000 € για την αγορά ακινήτου ισόποσης αξίας, που βρίσκεται επί της οδού Συρράκου 3-5 και Αιγείρας στην περιοχή Κολωνός του Δήμου Αθηναίων.

Πρόκειται για οικόπεδο 1.325,15 τ.μ. που αγόρασε το 2005 η IMB με το υπ' αριθμ. 5222 Συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Βασιλάκη από την εταιρεία "ΚΟΛΩΝΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ",

με τιμή 4 φορές πάνω από την αντικειμενική αξία (τίμημα αγοράς 2.000.000 € - αντικειμενική αξία 482.301,59 €), το οποίο επίσης είχε μεταβιβάσει το 2003 η προηγούμενη ιδιοκτήτρια ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ στην εταιρεία "ΚΟΛΩΝΟΣ."

Η δανειοδότηση αυτή της ΙΜΒ από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ δημιουργεί πολλά ερωτηματικά και για το λόγο αυτό χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Η αγορά ακινήτων από την εταιρεία TORCASO και ο επιχειρηματίας Γ. Σαχπατζίδης

Στις 21.3.2007 η τράπεζα MARFIN EGNATIA χορήγησε στην ΙΜΒ δάνειο ύψους 6.000.000 € για την αγορά ακινήτου επί της οδού Κηφισίας 7, Αθήνα, από την εταιρεία Torcaso Investment Ltd, αντικειμενικής αξίας 3.161.471,37 €, ενώ στις 14.6.2007 η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ χορήγησε στη Μονή δάνειο ύψους 3.700.000 € για την αγορά ακινήτου 1.846 τ.μ. επί της οδού Κεφαλληνίας και Κόμνα Τρόκα, Αθήνα, επίσης από την ίδια εταιρεία (Torcaso).

Το συνολικό τίμημα από την πώληση των δύο παραπάνω ακινήτων εισέπραξε τελικά ο επιχειρηματίας Γεώργιος Σαχπατζίδης ο οποίος εμφανίστηκε ως ιδιοκτήτης της εταιρείας Torcaso Investment Ltd.

Η κατάθεση του κ. Γ. Σαχπατζίδη στην Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής στις 3.6.2010 είχε πολλά κενά, ενώ δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι είναι ο ιδιοκτήτης της εταιρείας Torcaso Investment Ltd ή εάν λειτούργησε ως μεσάζων στην πώληση των δύο ακινήτων. Επίσης δεν μπόρεσε να αποδείξει τη διάθεση 1.000.000 € που εισέπραξε ως μετρητά από την εξόφληση της μιας εκ των έξι επιταγών 1.000.000 € που εκδόθηκαν για την αγορά του ακινήτου της οδού Κηφισίας.

Τα ίδια επιβεβαιώνονται και από την Τράπεζα της Ελλάδας, όπου στη σελ. 11 της από 24.4.2009 Έκθεσής της, αναφέρει: "Δεν κατέστη δυνατόν να διασταυρωθεί η πληροφορία της μεταβίβασης της εταιρείας αυτής (Torcaso Investment Ltd) το 2006 στην εταιρεία εξωχώριων δραστηριοτήτων, συμφερόντων Γεωργίου Σαχπατζίδη, Medow Investment Ltd, με έδρα τις Βρετανικές Παρθένες Νήσους", καθώς επίσης και ότι: "Δεν τεκμηριώνεται βάσει σχετικού εγγράφου (Δήλωση Πραγματικού Δικαιούχου) η σχέση του κ. Γεωργίου Σαχπατζίδη με την εταιρεία Torcaso Investment Ltd. και ο λόγος για τον οποίο η εξόφληση της έκτης επιταγής έγινε με μετρητά. Δεν είναι γνωστή η περαιτέρω διάθεση του ποσού αυτού".

Η παραπάνω υπόθεση ασφαλώς χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, πλην όμως η υπόθεση Γεωργίου Σαχπατζίδη – Torcaso Investment Ltd είναι εκτός του πυρήνα του σκανδάλου της ΙΜΒ, καθώς δεν έχει να κάνει ούτε με τους τίτλους ιδιοκτησίας, ούτε με τις ανταλλαγές, ούτε με τα άλλα κρίσιμα θέματα του σκανδάλου.

5. Η οικονομική συνεργασία της Μονής και η συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών REAL ESTATE του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ – Τα παρένθετα πρόσωπα (Άθως Κοιρανίδης – Ιορδάνης Παπαϊωάννου)

Η Μονή Βατοπεδίου είχε, διατήρησε και ανέπτυξε στενή οικονομική συνεργασία με τον Όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ, οι εταιρείες Real Estate του οποίου είχαν αναλάβει την αξιοποίηση και εκμετάλλευση των ανταλλαγέντων ακινήτων.

Η σχέση αυτή έγινε ακόμη πιο στενή όταν η εταιρεία της Μονής Madeus Ltd που ιδρύθηκε στις 15.10.2007 στην Κύπρο και διαχειριστής της οποίας ήταν ο οικονομικός σύμβουλος της ΙΜΒ κ. Άθως Κοιρανίδης, συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΠΑΠΙΣΤΑΣ Συμμετοχική Α.Ε. του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ, για τη συνεκμετάλλευση των ανταλλαγέντων ακινήτων.

Σύμφωνα με την από 24.4.2009 Έκθεση της Τράπεζας τα Ελλάδας (σελ.12), στις 24.12.2007 πιστώθηκε ο λογαριασμός της εταιρείας Madeus Ltd με προϊόν χορήγησης της Τράπεζας Marfin Egnatia ύψους 15.000.000 €.

Την ίδια ημέρα το ποσό αυτό των 15.000.000 € μεταφέρθηκε σε λογαριασμό που τηρεί στην ίδια Τράπεζα η εταιρεία ΠΑΠΙΣΤΑΣ Συμμετοχική Α.Ε., για κάλυψη της συμμετοχής της Madeus Ltd στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αυτής.

Την ίδια ημέρα επίσης (24.12.2007) ποσό ύψους 20.000.000 € μεταφέρθηκε στο λογαριασμό της εταιρείας ΠΑΠΙΣΤΑΣ Συμμετοχική Ακινήτων Α.Ε. που τηρείται στην Marfin Egnatia γα την κάλυψη της συμμετοχής της Madeus Ltd στο μετοχικό της κεφάλαιο.

Οι παραπάνω δύο εταιρείες αποτελούν τις εταιρείες επενδυτικών συμμετοχών των δύο επιχειρηματικών κλάδων της εταιρείας ΠΑΠΙΣΤΑΣ, του κλάδου εμπορικών δραστηριοτήτων και του κλάδου ανάπτυξης και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

Με το ανωτέρω ποσό των 35.000.000 € τεκμαίρεται ότι η Madeus Ltd κάλυψε την ίδια συμμετοχή της στον Όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ.

<u>Η συνεργασία του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ με τον Ιορδάνη Παπαϊωάννου και οι ύποπτες αυθημερόν αγοραπωλησίες ακινήτων</u>

Περαιτέρω διερεύνησης χρήζουν, τρεις (3) περιπτώσεις μεταβίβασης ακινήτων σε εταιρείες του Ομίλου ΠΑΠΙΣΤΑ από τον κ. Ιορδάνη Παπαϊωάννου, σε πολλαπλάσια αξία από την οποία τα είχε αγοράσει την ίδια ημέρα.

Η μεταβιβάσεις αυτών των 3 ακινήτων δύο φορές την ίδια ημέρα σε πολλαπλάσια αξία την κάθε φορά και σε κατά πολύ ανώτερη αξία από την αντικειμενική (ακόμη και 10πλάσια), δεν δικαιολογούνται από κανένα προφανή οικονομικό ή νόμιμο λόγο και

για το λόγο αυτό θεωρούνται ύποπτες, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι η εξόφληση του αρχικού πωλητή γινόταν με επιταγές του δεύτερου αγοραστή (Όμιλος ΠΑΠΙΣΤΑ).
Ο Ιορδάνης Παπαϊωάννου είχε ρόλο ενδιάμεσου και παρένθετου προσώπου στην υπόθεση, λειτουργώντας ουσιαστικά για λογαριασμό του ΠΑΠΙΣΤΑ στη μεταβίβαση αυτών των τριών ακινήτων.
Οι αναλυτικές και λεπτομερείς περιγραφές της μεταβίβασης αυτών των τριών ακινήτων δύο φορές την ίδια ημέρα υπάρχουν στις σελίδες 25-26 και 33-34 της από 24.4.2009 Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδας.

6. Οι κοινοί λογαριασμοί Γεωργίου Βουλγαράκη και Αικατερίνης Πελέκη

Για τους κοινούς λογαριασμούς του πρώην Υπουργού Πολιτισμού κ. Γεωργίου Βουλγαράκη με τη σύζυγό του Αικατερίνη Πελέκη – Βουλγαράκη, Συμβολαιογράφο της IMB, είχε ζητηθεί από την Εξεταστική Επιτροπή το άνοιγμα των λογαριασμών. Σύμφωνα με την από 13.5.2010 Έκθεση και τις καταθέσεις των Ελεγκτών της Τράπεζας της Ελλάδας εμφάνιζαν, την περίοδο από 1.1.2006 έως 31.12.2008, ειδικά ο κοινός λογαριασμός των ανωτέρω, με νούμερο 132-515147-36 που τηρούν στην Εθνική Τράπεζα και έχει παρουσιάσει αυξημένη κίνηση, εμφάνιζε συνολικές Πιστώσεις ύψους 5.555.654,93 €, Χρεώσεις που ανήλθαν σε 5.346.264,64 €, ενώ το υπόλοιπο των λογαριασμών ανήρχετο σε 450.483,47 € στις 31.12.2008.
Στις χρεώσεις περιλαμβάνονται οι καταθέσεις στο Σύλλογο Συμβολαιογράφων ύψους 1.955.199,80 €, στο ΤΑΣ 691.865,21 €, στα Υποθηκοφυλακεία 243.622,72 €, στις ΔΟΥ 252.623,39 €, ενώ πραγματοποιήθηκαν και επενδύσεις ύψους 501.367,10 € χωρίς να προσδιορίζονται σε τι ακριβώς αφορούν.
Επίσης ο κοινός λογαριασμός Βουλγαράκη – Πελέκη με αριθ. 5011000050717 που διατηρούν στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, πιστώνεται με καταθέσεις μετρητών και από αυτόν στις 8.1.2008 έχει εκδοθεί τραπεζική επιταγή ύψους 200.000 € υπέρ της εταιρείας LUNSFORD SHIPPING LIMITED, για την οποία οι Ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδας αναφέρουν ότι δεν γνωρίζουν περαιτέρω στοιχεία (σελ.28 της από 13.5.2010 Έκθεσης της Τράπεζας της Ελλάδας).
Ο παραπάνω λογαριασμός χρήζει περαιτέρω διερεύνησης, από το γεγονός ότι πιστώνεται με μετρητά, τα οποία στη συνέχεια μεταφέρονται σε εταιρεία αγνώστων στοιχείων.

14. <u>Οι συμπτώσεις (;) που σχετίζονται με τον πρώην Υπουργό κ. Σάββα Τσιτουρίδη</u>.

Τα μέλη της Επιτροπής θεωρούν σκόπιμο να επισημάνουν και καταγράψουν κάποιες συμπτώσεις που ακολουθούν την υπουργική πορεία του κ. Σάββα Τσιτουρίδη, σε σχέση με πτυχές του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου, συμπτώσεις που θέλουν τον κ. Τσιτουρίδη δύο φορές εκτός κυβέρνησης, όταν «συναντάται» με την εξέλιξη του σκανδάλου.

Την πρώτη φορά ο κ. Τσιτουρίδης, ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, παραλαμβάνει την πιο πάνω επιστολή της Μονής, της 27-6/10-7-2004, δια της οποίας προτείνονται ανταλλαγές. Επί της επιστολής αυτής ο κ. Τσιτουρίδης σημειώνει, μεταξύ άλλων, τις λέξεις «νομοθετικό διάταγμα», πιθανόν υπονοώντας νομοθετική ρύθμιση για το θέμα. Είναι προφανές ότι μια νομοθετική ρύθμιση θα έφερνε το θέμα στην επιφάνεια, θα απεκαλύπτετο το σκάνδαλο και δεν θα μπορούσε αυτό να ολοκληρωθεί, παρά την τότε κοινοβουλευτική πλειοψηφία της Ν.Δ.. Μετ' ολίγον, ο κ. Τσιτουρίδης ευρέθη εκτός κυβέρνησης με αφορμή την μεταγραφή του γιού του.

Πάλι εκτός κυβέρνησης βρέθηκε ο κ. Τσιτουρίδης, με αφορμή αιτιάσεις για συνεργάτη του, όταν η Ι.Μ. επιθυμούσε να αποκτήσει το λεγόμενο Ολυμπιακό Ακίνητο, που προορίζετο για κτίριο του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (πρώην Εργασίας). (Για το θέμα αυτό βλ. αναλυτικά στο κεφάλαιο ΙΔ΄ του Πορίσματος των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής του 2008). Υπενθυμίζεται ότι η ΚΕΔ ήδη από τον Μάρτιο του 2007 είχε αποφασίσει την μεταβίβαση του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου και είχε ζητήσει να εκτιμηθεί η αξία του από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, ενέργειες, που όπως κατέθεσε ο κ. Τσιτουρίδης, αγνοούσε, διότι ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία μετεγκατάστασης του Υπουργείου!

Μετά την απομάκρυνση του κ. Τσιτουρίδη (που έλαβε χώρα την 1-5-2007), ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Απασχόλησης κ. Δ. Κοντός, που ετύγχανε εκλεγμένο μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου της Ν.Δ., ανακοίνωσε στην ΚΕΔ ότι το Υπουργείο δεν θα μεταφερθεί στο Ολυμπιακό Ακίνητο, ανοίγοντας τον δρόμο της παραχώρησης αυτού στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου. Όπως κατέθεσε στην Επιτροπή μας ο κ. Τσιτουρίδης, ο ως άνω συνεργάτης του, που απετέλεσε την αφορμή της δεύτερης

απομάκρυνσής του από την κυβέρνηση, απηλλάγη με Βούλευμα από τις κατηγορίες που τον βάρυναν.

Χωρίς να υπάρχει κάποια συγκεκριμένη απόδειξη, πραγματικά είναι πολύ περίεργες οι συμπτώσεις απομάκρυνσης του κ. Τσιτουρίδη από την κυβέρνηση Καραμανλή, όταν δύο φορές φαίνεται να μην διευκολύνει την εξέλιξη του σκανδάλου.

15. <u>Το δάσος Ουρανούπολης. Η οριστική πράξη χαρακτηρισμού της 12-2-2010</u>.

Τα όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο Θ΄ του Πορίσματος των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, σχετικά με την τότε σκανδαλώδη διαδικασία για τον αποχαρακτηρισμό του δάσους Ουρανούπολης, το οποίο παραχωρήθηκε με ανταλλαγή στη Μονή Βατοπεδίου με σαφή προγραμματισμό την οικοπεδοποίησή του, επιβεβαιώνονται από την οριστική Πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης ως δάσους. Συγκεκριμένα, με την με αρ. πρωτ. 624/12-2-2010 Πράξη του, ο Δασάρχης Αρναίας χαρακτήρισε ως δάσος την έκταση, όπως χαρακτηρίζεται η έκταση αυτή και στο Πόρισμα των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, όπου αναλυτικά εκτίθεται, στο ως άνω Κεφάλαιο Θ΄, και η σκανδαλώδης διαδικασία αποχαρακτηρισμού.

Είναι προφανές ότι αν δεν είχε αποκαλυφθεί και διερευνηθεί το όλο σκάνδαλο, το δάσος Ουρανούπολης (10.497 στρέμματα συνολικά, εκ των οποίων τα 8.608 στρέμματα παραχωρήθηκαν στη Μονή), θα αποτελούσε παρελθόν, εξ αιτίας των μεθοδεύσεων της τότε κυβέρνησης της Ν.Δ.

Επισημαίνουμε ότι ο τότε Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κωνσταντίνος Κιλτίδης, μετά την έκδοση του Πορίσματος της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008, ζήτησε με το 4160/23-12-2008 έγγραφό του προς την Διεύθυνση Δασών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την, κατά προτεραιότητα, έκδοση Πράξης χαρακτηρισμού για την ως άνω έκταση της Ουρανούπολης.

16. <u>Το κρίσιμο έγγραφο της κας Μαντέλη με αρ. 4731/3-11-2004.</u>

Κατά την απολογία της ενώπιον της ανακρίτριας κας Καλού, η πρώην Διευθύντρια Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κα Στ. Μαντέλη, προσκόμισε το με αρ. πρωτ. 4731/3-11-2004 έγγραφό της, το οποίο απευθύνεται σε έντεκα (11) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας. Με το έγγραφο αυτό η κα Μαντέλη ζητάει από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (και προκειμένου να ενημερωθεί άμεσα το γραφείο του τότε Υφυπουργού κ. Αλ. Κοντού) να γνωστοποιήσουν στη Διεύθυνσή της και μάλιστα εντός δέκα (10) ημερών, κοινόχρηστες διαθέσιμες εκτάσεις, εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοπεδική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες.

Σημειώνεται ότι το ως άνω έγγραφο εστάλη 2,5 μήνες πριν την έκδοση της 3822/25-1-2005 υπουργικής απόφασης του κ. Μπασιάκου περί των ανταλλαγών. Είναι προφανές ότι το έγγραφο της κας Μαντέλη προωθούσε ταχύτατα την διαδικασία των ανταλλαγών, με εντολή του κ. Κοντού, πριν εκδοθεί τυπικά η απόφαση του κ. Μπασιάκου για τις ανταλλαγές. Αποδεικνύεται συνεπώς ότι η απόφαση για τις ανταλλαγές είχε ληφθεί πολύ πριν την υπογραφή της σχετικής υπουργικής απόφασης του κ. Μπασιάκου. Επιβεβαιώνεται έτσι, τόσο η ενεργή ανάμιξη του Υφυπουργού κ. Κοντού, όσο και ο κεντρικός κυβερνητικός σχεδιασμός, χάρις στον οποίο υπήρχε συντονισμός και ταχύτητα πρωτοφανής για τον δημόσιο τομέα.

17. Η απόπειρα εμπλοκής του κ. Σωκράτη Ξυνίδη από τη Ν.Δ.

Η Ν.Δ., εκμεταλλευόμενη τη δημοσιοποίηση αποφάσεων του έτους 2001 της Λιμενικής Επιτροπής Λάγος, στην οποία συμμετείχε ως εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης ο νυν Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ κ. Σωκράτης Ξυνίδης, επιχείρησε, ούτε λίγο ούτε πολύ, να εμφανίσει τον κ. Ξυνίδη ως δήθεν εμπλεκόμενο στο σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου! Και τούτο παρότι η Ν.Δ. κεντρικά, αλλά και τα πολιτικά της στελέχη τοπικά, γνωρίζουν πολύ καλά ότι ο κ. Σωκράτης Ξυνίδης, συνεπικουρούμενος από τον αδελφό του και τότε Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Αθανάσιο Ξυνίδη, είναι αυτός που ανέδειξε το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου και υπερασπίστηκε με σθένος τα δικαιώματα τόσο του Ελληνικού Δημοσίου, όσο και των αγροτών της περιοχής, με διαρκείς παρεμβάσεις του, παραστάσεις σε δικαστήρια κλπ επί σειρά ετών.

Όπως προκύπτει από την κατάθεση του κ. Ξυνίδη στην Επιτροπή μας (7-6-2010) και από τις αποφάσεις (πράξεις) της Λιμενικής Επιτροπής Λάγος, το έτος 2001, μετά τις τότε Γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας σχετικά με τη νησίδα Ανταμπουρού, αποφασίστηκε ομόφωνα από την Λιμενική Επιτροπή ο αποχαρακτηρισμός της νησίδας από χώρο της Ζώνης Λιμένα Λάγος. Επρόκειτο για μια τυπική διαδικασία, που δεν είχε καμία απολύτως σχέση με το ιδιοκτησιακό της λίμνης και των παραλίμνιων, ούτε βέβαια με τις σκανδαλώδεις ανταλλαγές. Όπως εξήγησε στην Επιτροπή μας ο κ. Ξυνίδης, εκείνη την εποχή (αρχές του 2001) ανυποψίαστοι όλοι ασχολήθηκαν με το θέμα, καθόσον αυτή ήταν η πρώτη ουσιαστικά επίσημη διοικητική εμφάνιση της Μονής στην περιοχή. Όμως στη συνέχεια, όταν αντελήφθησαν τις πραγματικές προθέσεις της Μονής και αφού συγκεντρώθηκαν τα απαιτούμενα στοιχεία και η νομική τεκμηρίωση, η ίδια Λιμενική Επιτροπή Λάγος, με τη συμμετοχή και πάλι του κ. Σωκράτη Ξυνίδη, με την Πράξη της 10/4/2-12-2003 **ανακάλεσε τον ως άνω αποχαρακτηρισμό του 2001, που είχε τροποποιηθεί με αντίστοιχη πράξη του έτους 2002.** Είναι λοιπόν προφανές ότι η προσπάθεια της Ν.Δ. για εμπλοκή του κ. Ξυνίδη έπεσε στο κενό και τούτο ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, αναγνωρίζει τη Μονή ως ιδιοκτήτρια της ως άνω νησίδας.

Ο αντιπερισπασμός και το επικοινωνιακό τέχνασμα της Ν.Δ. κατέρρευσαν.

Β3. Πολιτική αξιολόγηση συμπεριφοράς υπουργών και ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης

1. Πολιτική αξιολόγηση συμπεριφοράς Υπουργών

Η προσπάθεια αμφισβήτησης του Status Quo της Βιστωνίδας αποτυγχάνει, λόγω της αναπομπής των Γνωματεύσεων και της θετικής για το Δημόσιο απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης

Γεώργιος Δρυς : Αποδέχθηκε με την υπ' αριθμ. 1007690/620/Α0010/5-2-1999 απόφασή του ως Υφυπουργός Οικονομικών την υπ' αριθμ. 26/1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία έκρινε υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδας Αντά- Μπουρού της λίμνης Βιστωνίδας.
Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε στην ουσία με την υπ' αριθ. 87/2008 Απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, το οποίο αναγνώρισε ότι η Ι. Μ. Βατοπεδίου είναι κύρια της ως άνω ίδιας έκτασης, δηλαδή της νησίδας Αντά Μπουρού και των δύο νησίδων, επί των οποίων ευρίσκονται οι Ιεροί Ναοί του Αγίου Νικολάου και της Παναγίας Παντάνασσας.

Απόστολος Φωτιάδης : Με την υπ' αριθμ. 1064538/5928/Α0010/5-8-2002 Απόφασή του ως Υφυπουργός Οικονομικών, αποδέχθηκε την ομοφώνως ληφθείσα υπ' αριθμ. 17/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία δέχτηκε ότι το Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα επί των τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων, εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης, καθώς αυτά ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Ι.Μ. Βατοπεδίου. Με την υπ' αριθμ. 1051266/10611/Α0010/π.ε./4-6-2003 απόφασή του ως Υφυπουργός Οικονομικών έκανε δεκτή την υπ' αριθμ. 46/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία δέχτηκε ότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας και των οχθών αυτής, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή.

Συμπεριέλαβε στις αποφάσεις του την εξουσιοδότηση για σύνταξη του από 11-12-2002 πρωτοκόλλου παράδοσης παραλαβής, με βάση δε την ως άνω εξουσιοδότηση έγινε τελικά παράδοση - παραλαβή 844,5 στρεμμάτων από τα 25.000 στρέμματα. Το πρωτόκολλο σημειώθηκε στα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου Ξάνθης.

Με βάση νεότερα στοιχεία που το πρώτον ετέθησαν υπ' όψιν του δι' υπομνημάτων στις αρχές Οκτωβρίου 2003, αλλά και προφορικά κατά την διάρκεια συσκέψεως την ίδια περίοδο, παρουσία του τότε Υπουργού Γεωργίου Δρυ, με τους εκπροσώπους της Επιτροπής Αγώνα Θράκης, υπέγραψε την από 30-10-2003 Αναπομπή προς Επανεξέταση. Ορθώς δε επανέφερε την Αναπομπή αυτή με εντολή Επανεξέτασης «υπό το φως των νεωτέρων στοιχείων» (κυρίως υπόμνημα Ξινίδη) στο Γ. Σ. Δ. Κ., αφού οι υπό Αναπομπή Αποφάσεις ήταν σύνθετες Διοικητικές Πράξεις.

Η Αναπομπή είχε ως συνέπεια την αναστολή ή αλλιώς το «πάγωμα» έκδοσης τριών Γνωμοδοτήσεων του Γ.Σ.Δ.Κ. που είχαν γίνει αποδεκτές δια της υπογραφής των αρμοδίων τότε Υφυπουργών Οικονομικών Δρυ και Φωτιάδη.

Αντίγραφο της Αναπομπής γνωστοποιήθηκε στο Νομικό Σύμβουλο του Κράτους Δ. Χειμώνα, ο οποίος σύμφωνα με την ως άνω κατάθεση του Αρχαιολόγου κ. Τσουρή «ότι κατά την έναρξη της δίκης ο κ. Δ. Χειμώνας καταθέτει την αναπομπή στο Δικαστήριο». Πέραν αυτών, κατά την κατάθεση του κ. Χειμώνα, το αντίγραφο της Αναπομπής παρέδωσε αυτοπροσώπως ο Υφυπουργός Φωτιάδης στον ίδιο δύο μέρες μετά το δικαστήριο (προφανώς δεν είχε κρατήσει ο κ. Χειμώνας αντίγραφο προ της καταθέσεώς του κατά την έναρξη της δίκης).

Με βάση εντολή που έλαβε από τον Ιανουάριο 2007 ο Νομικός Σύμβουλος κ. Χειμώνας, ως νόμιμος εκπρόσωπος του τότε Υφυπουργού Οικονομικών Απόστολου Φωτιάδη, παρέστη και αντέκρουσε πλήρως τις αξιώσεις της Μονής και προέταξε πλήρη κυριότητα του Δημοσίου έναντι της Μονής, κατά δε τις πολυσέλιδες προτάσεις, βάσιμες και άρτιες νομικές αιτιολογίες, στηριζόμενες σε αναλύσεις και εκτιμήσεις έγγραφων και καταθέσεων μαρτύρων (Τσουρής – Πετούσης). Οι Προτάσεις αυτές οδήγησαν το Δικαστήριο στη δικαίωση του Ελληνικού Δημοσίου και την απόρριψη της αναγνωριστικής αγωγής της Μονής επί του συνόλου των 25.000 στρεμμάτων παραλιμνίων εκτάσεων, πλην των 1600 στρεμμάτων μετά του Ναού και των Μετοχίων στη νησίδα Αντά Μπουρού.

Είχε επιτυχώς και πλήρως προστατεύσει τα δικαιώματα του Δημοσίου έναντι της Ι. Μ. Βατοπεδίου, αφού:

1. παρέδωσε στην τότε νέα Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ανοιχτή Δίκη, η οποία στην πραγματικότητα ήταν ήδη κερδισμένη,
2. προέβη σε Αναπομπή προς επανεξέταση, για τις τρεις προηγηθείσες Αποφάσεις Δρυ-Φωτιάδη επί των ως άνω Γνωμοδοτήσεων του Γ.Σ.Δ.Κ.,

3. η Μονή δεν είχε τίτλους κυριότητας στο χρονικό αυτό σημείο.

Αξιολογώντας τη συνολική στάση και πολιτική συμπεριφορά του τότε Υφυπουργού Απόστολου Φωτιάδη, συνάγουμε τα εξής:

1. Το Δημόσιο δεν υπέστη ζημία από τις δύο υπογραφές του επί της Γνωμοδοτήσεως και τα σχετικά πρωτόκολλα Παράδοσης - Παραλαβής, που σημειώθηκαν στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης.

2. Η Ι. Μ. Βατοπεδίου δεν απέκτησε τίτλους κυριότητας ούτε οι Γνωμοδοτήσεις είχαν κάποιο δυσμενές για το Δημόσιο αποτέλεσμα ή έννομες συνέπειες, αφού ούτε ως εξώδικη ομολογία ελήφθησαν υπ' όψιν λόγω της αναπομπής και της πλήρους αντίκρουσης στη δίκη με ρητή εντολή και εξουσιοδότηση στο Νομικό Σύμβουλο Δ. Χειμώνα.

3. Εν τέλει, είναι ο Υπουργός, εκπρόσωπος του Δημοσίου, που με τις συντονισμένες του θετικές και διορθωτικές πράξεις και εντολές κερδίζει ως διάδικος τη δίκη. Διασφαλίζει τα πλήρη δικαιώματα του Δημοσίου επί των 25.000 στρεμμάτων.

Αξιολόγηση της συμπεριφοράς των κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη

Η συμπεριφορά των κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη αξιολογήθηκε από τους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που συμμετείχαν στην Εξεταστική Επιτροπή του 2008, ως μη ενέχουσα στοιχεία πολιτικής ευθύνης, δεδομένου ότι, εκτός των άλλων, ουδεμία ζημία στην ακίνητη περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου επήλθε εκ πράξεων ή παραλείψεων αυτών.

Η Εξεταστική Επιτροπή όμως, θεωρεί υποχρέωσή της να επισημάνει ότι, δυστυχώς, οι ως άνω αρχικές αποφάσεις του κ. Γ. Δρυ (της 5-2-1999), αλλά κυρίως του κ. Απ. Φωτιάδη (της 5-8-2002 και της 4-6-2003), με τις οποίες έγιναν δεκτές οι ως άνω αντίστοιχες γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, άνοιξαν για πρώτη φορά, μετά από πολλές δεκαετίες, ένα θέμα (το ιδιοκτησιακό της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων) που ουσιαστικά και τυπικά είχε κλείσει και το οποίο για όλες αυτές τις δεκαετίες η ΙΜΒ ουδέποτε το επανέφερε. Η Επιτροπή θεωρεί υποχρέωσή της να επισημάνει τα ανωτέρω, παρά το γεγονός ότι το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου αναμφισβήτητα υλοποιήθηκε εξ ολοκλήρου από την κυβέρνηση της Ν.Δ. μετά τον Μάρτιο του 2004.

Με ευθύνη των Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας και κεντρικό συντονισμό οργανώνεται το σκάνδαλο: Παραίτηση από κερδισμένη δίκη – Ανταλλαγές δημόσιας γης με δημόσια γη – Ανταλλαγές ανταλλαγέντων – Τεράστια ζημία του Δημοσίου

Συντονισμός – Συντονιστής

Η εμπλοκή πολιτικών κυβερνητικών προσώπων στο σκάνδαλο της Ν.Δ του Βατοπεδίου είναι αναμφισβήτητη. Η υλοποίηση ενός πολύπτυχου και περίπλοκου σχεδίου, που απαιτούσε τη συνδρομή πολλών κυβερνητικών και υπηρεσιακών παραγόντων καθώς και οργάνων της πολιτείας σε χρόνο ρεκόρ, με εξόφθαλμα μη σύννομες και ζημιογόνες αποφάσεις και εισηγήσεις για το Δημόσιο, ήταν αδύνατη χωρίς συντονισμό από μεριάς Υπουργών και Υφυπουργών.

Α) Κατά τη διάρκεια της έρευνας του σκανδάλου του Βατοπεδίου, δηλαδή την εξέταση των μαρτύρων από τις ΕΕ και τη μελέτη των σχετικών εγγράφων, προκύπτει η εμπλοκή των εξής πολιτικών προσώπων: Ευάγγελου Μπασιάκου, Πέτρου Δούκα, Αλέξανδρου Κοντού, Γεωργίου Βουλγαράκη, Θεόδωρου Ρουσόπουλου, Αντωνίου Μπέζα, Κωνσταντίνου Κιλτίδη, Βασιλείου Μαγγίνα και Γεωργίου Αλογοσκούφη.
Α1: Ο Υφυπουργός κ. Αλέξανδρος Κοντός γνώριζε και συμμετείχε περισσότερο από κάθε άλλον στις διαφορετικές φάσεις της εξέλιξης του σκανδάλου του Βατοπεδίου. Ως Βουλευτής, είναι μέλος της επιτροπής αγώνα της Ξάνθης/Ροδόπης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου και των ιδιοκτητών/κατόχων των παραλίμνιων εκτάσεων. Σε συνεργασία με τους Δικηγορικούς Συλλόγους της Ξάνθης/Ροδόπης/ Αλεξανδρούπολης γνώριζε όλα τα νομικά και πραγματικά επιχειρήματα και αποδείξεις βάσει των οποίων η Μονή δεν έχει κανένα απολύτως δικαίωμα κυριότητας στη λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις.
Κατά τη διακυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αντιτάσσεται, αμφισβητεί τις αποφάσεις Δρυ και κυρίως Φωτιάδη, καταγγέλλει και προαναγγέλλει ακόμη και ποινικές ευθύνες των Υπουργών του ΠΑΣΟΚ. Επιπροσθέτως, συμμετέχει στη δίκη ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης και γνωρίζει πολύ καλά τις Προτάσεις και τις καταθέσεις των μαρτύρων υπέρ του Δημοσίου. Μετά από την επ' ακροατηρίω διαδικασία του είναι γνωστό, πως όλοι οι τοπικοί φορείς είναι αισιόδοξοι για το αποτέλεσμα της δίκης.
Α2. Πληροφορείται από τη διάχυτη φήμη στην περιοχή την καθυστέρηση έκδοσης της απόφασης και τις αγωνιώδεις προσπάθειες των μοναχών Εφραίμ και Αρσενίου

να επηρεάσουν - χωρίς όμως επιτυχία - την πλειοψηφία του δικαστηρίου υπέρ των συμφερόντων της Μονής.

Πιθανότατα γνωρίζει ότι επίκειται ευνοϊκή 2 προς 1 απόφαση υπέρ του Δημοσίου. Γνωρίζει επίσης, ότι η Πρόεδρος του δικαστηρίου, καθυστερεί την καθαρογραφή της απόφασης.

Α3. Ο μοναχός Ευδόκιμος καταθέτει ως αιτία της καθυστέρησης έκδοσης της απόφασης, η διάσκεψη της οποίας έγινε στις 20/4/2004 με απόφαση 2 προς 1 υπέρ του Δημοσίου, ότι « τα βρήκαμε με το .....». Εν συνεχεία δε αποφεύγει την παραπέρα διευκρίνηση (βλ. Πρακτικά 27.11.2008, σελ. 222)

Α4. Ο μοναχός Ευδόκιμος, μέλος του Ηγουμενοσυμβουλίου, καταθέτει στην Εξεταστική Επιτροπή, ότι οι ανταλλαγές συζητήθηκαν με τις ηγεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα απαντά σε σχετική ερώτηση, ότι «όταν θες να κάνεις κάτι, πηγαίνεις στον αντίστοιχο αρμόδιο Υπουργό, όπως ήταν ο Υπουργός Γεωργίας, ο Υπουργός Οικονομικών. Αυτοί ήταν οι εμπλεκόμενοι φορείς» (Πρακτικά, 27.11.2008, σελ. 220)

Α5. Ο μοναχός Εφραίμ εμφανίζεται να αξιοποιεί εις το ακέραιο τις αδιαμφισβήτητες και ομολογημένες στενές σχέσεις του με τον τότε Υπουργό Επικρατείας Θ. Ρουσόπουλο, που αρχικά ήταν πνευματικές. Ο ίδιος ο Εφραίμ στη συνέντευξή του στην κυπριακή έκδοση της εφημερίδας «Καθημερινή» της 3.11.2008, δηλώνει ότι: «μπορεί σε κάποια περίπτωση, όταν του είπα «βοηθήστε μας να διεκπεραιώσουμε κάποια δουλειά της Μονής, σε κάποιο Υπουργείο» να τηλεφώνησε και να είπε «παρακαλώ βοηθήστε τον Γέροντα»».

Β. Περαιτέρω δε πρέπει να ερευνηθεί η εμπλοκή του τότε Υπ. Επικρατείας κ. Ρουσόπουλου στην επιτευχθείσα συμφωνία κατάργησης της δίκης και των ανταλλαγών, καθόσον προκύπτουν ισχυρές ενδείξεις εμπλοκής του για τους εξής λόγους:

Β1. Είναι το ίδιο πρόσωπο που, σύμφωνα με την κατάθεση του Δημάρχου Ξάνθης κ. Μιχαήλ Στυλιανίδη, που ανήκει κομματικά στην ΝΔ, ενώπιον της Εισαγγελέα Εφετών Ε. Σπυροπούλου εξέφρασε στους «γαλάζιους» εκπροσώπους της Επιτροπής Αγώνα -καθόσον είχαν τεχνηέντως αποκλεισθεί οι προσκείμενοι στο ΠΑΣΟΚ τοπικοί παράγοντες Α. Ξινίδης Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης και Β. Τσολακίδης, τότε Δήμαρχος Βιστωνίδας- την άποψη, ότι «δεν θα πρέπει να διαταραχθούν οι σχέσεις της Ι. Μ. Βατοπεδίου με την τοπική εκκλησία και τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής». (βλ. Έκθεση Κατάθεσης Στυλιανίδη της 17.10.2008, σελ. 2).

Β2. Ο Νομάρχης Ξάνθης κος Γιώργος Παυλίδης, που ανήκει κομματικά στην ΝΔ, σε δελτίο Τύπου που δημοσιεύτηκε στον «Μαχητή Θράκης» στις 29.9.2004, δηλαδή 23

μέρες μετά τη συνάντηση των τοπικών παραγόντων με τον κ. Ρουσόπουλο (6.9.2004), δηλώνει, όσον αφορά αυτήν τη συνάντηση, ότι ήταν «στο περιεχόμενό της υπέρ των δικαίων μας» (βλ. Δελτίο Τύπου Γ. Παυλίδη, σε «Μαχητή Θράκης», της 29.4.2004).

Β3. Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξινίδης, πρόσωπο της απολύτου αναγνώρισης και εμπιστοσύνης όλης της περιοχής και για τον οποίο ο Μητροπολίτης Ξανθης επιβεβαιώνει ότι ο Ξινίδης «είναι ένας έντιμος άνθρωπος και ξέρει τι λέει « (βλ. Πρακτικά 5/11/2008, σελ. 76), καταθέτει, με απόλυτη σαφήνεια, ότι ο Μητροπολίτης Ξάνθης και του ανήγγειλε τον συμβιβασμό που πρότεινε ο Ρουσόπουλος και απεδέχθησαν οι παρόντες τοπικοί φορείς.
Η τοποθέτηση Ρουσόπουλου ήταν:

- Το ιδιοκτησιακό καθεστώς έχει λήξει και είναι υπέρ της Μονής.
- Θα ακολουθήσει ανταλλαγή της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων στο Δημόσιο και εν τέλει στους ιδιοκτήτες, πρώην ακτήμονες.
- Δεν θα γίνει καμία ανταλλαγή ακινήτων που ευρίσκονται στην Θράκη.

Δηλαδή τους ικανοποιούσε απολύτως. (βλ. Πρακτικά 6/11/2008, σελ. 55, 90)
Τα ίδια επιβεβαίωσαν οι: Δήμαρχος Ξάνθης κ. Μ. Στυλιανίδης και Νομάρχης Ξάνθης Γ. Παυλίδης, κομματικά στελέχη της ΝΔ, πλην όμως αυτοί κατέθεσαν τα αντίθετα στην ΕΕ, προφανώς λόγω της κομματικής τους ιδιότητας και της εύλογης προσπάθειάς τους να βοηθήσουν την παράταξή τους, πλην όμως αυτοδιαψεύδονται, ο ένας με την κατάθεσή του στον ανακριτή, ο δεύτερος με το Δελτίο Τύπου του που δημοσιεύθηκε στον Μαχητή Θράκης στις 29.4.2004.
Την ίδια μαρτυρία κατέθεσαν στην ΕΕ ο δημοσιογράφος Γιάννης Ντάσκας, που επιβεβαιώνει ότι, σε συνομιλίες του με τον Μητροπολίτη, αυτός του δήλωσε πως έφυγαν από τον Ρουσόπουλο, αφού εκείνος τους είπε ότι η ιδιοκτησία της Μονής δεν αμφισβητείται (βλ. Πρακτικά, 4/11/2008, σελ.186) και ο Βασίλης Τσολακίδης, πρώην δήμαρχος Βιστωνίδας (βλ. Πρακτικά 11/11/2008, σελ. 200, 201, 226).
Β4. Βλέπε επίσης και την επιστολή της 14.7.2004 των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ξάνθης, Ροδόπης, Αλεξανδρούπολης προς τον τότε Υφ. Οικονομικών Π. Δούκα, που κοινοποιήθηκε και στο Γραφείο του Πρωθυπουργού, όπου καταγγέλλουν την επικείμενη κατάργηση της δίκης. Συνεπώς, διαψεύδεται ο ισχυρισμός του Θ. Ρουσόπουλου, όταν δηλώνει ότι δεν ήξερε την κατάργηση της δίκης (βλ. Πρακτικά 4/12/2008, σελ. 158).

Β5. Περιέπεσε σε πλήθος αντιφάσεων και δεν έπεισε στις προσπάθειές του να απαντήσει και έκανε τον αμέτοχο, άσχετο με την εξέλιξη του σκανδάλου, ότι δήλωσε αναρμοδιότητα και παρέπεμψε την υπόθεση στον αρμόδιο υπουργό.

Διότι:

Α) Ο αρμόδιος επί της Πολιτικής Γης Υφυπουργός κ. Α. Κοντός παρίστατο ενώπιόν του και επομένως ο ισχυρισμός δεν ευσταθεί λογικά.

Β) Τηλεφώνησε στις αρχές Οκτωβρίου του 2004 στον κ. Μπασιάκο. Αυτό το γεγονός αποδεικνύει ότι η τηλεφωνική επικοινωνία με τον νέο Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης αφορούσε την προώθηση της λύσης συμβιβασμού που είχε προανακοινώσει στους φορείς της Ξάνθης μετά την ήδη παράδοση της ιδιοκτησίας της Λίμνης στη Μονή.

Β6. Αυτό άλλωστε επιβεβαιώνεται και από την κατάθεση του κ. Μπασιάκου, ότι «μεταγενεστέρως ενημέρωσε τον Ρουσόπουλο ότι προωθεί στην υπηρεσία το θέμα για να βρεθούν λύσεις.» (Πρακτικά 3/12/2008, σελ. 21). Άρα την πολιτική κατεύθυνση της λύσης ανταλλαγής είχε ήδη ενστερνισθεί ο κ. Μπασιάκος και την υλοποίησε μέσω Υπηρεσιών, δηλαδή η ενημέρωση περί της λύσης έλαβε χώρα περί τα τέλη Οκτωβρίου 2004.

Β7. Μετά τρίμηνο περίπου, στις 25.1.2005 ο κ. Μπασιάκος υπογράφει την Υπουργική Απόφαση 3228/2005, «απόφαση φάντασμα» όπως καταγράφεται από τους εμπλεκόμενους, καθόσον αυτή δεν δημοσιεύθηκε, όπως θα όφειλε, ούτε επισυνάφθηκε στα συμβόλαια της κυρίας Πελέκη που ακολούθησαν. Η απόφαση αυτή, όπως και η ΚΥΑ 16651/26.7.2006 των κ.κ. Δούκα/Μπασιάκου αποτελούν τη βάση για τις παράνομες ανταλλαγές.

Γ. Ο συντονισμός και η υπαγωγή σ' αυτόν των αποφάσεων, κινήσεων και διαδικασιών των συναρμοδίων Υπουργών και Υφυπουργών συνάγεται και από τα εξής:

Α. Ο Υπουργός (τότε Υφυπουργός) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Α. Κοντός, ενώ είχε ήδη από διετίας τεθεί επικεφαλής του αγώνα κατά της Μονής, μετά τις εκλογές της 7.3.2004 και την ανάληψη των καθηκόντων του ως Υφυπουργού Γεωργίας, εμφανίζεται να αποδέχεται το συμβιβασμό επί της Βιστωνίδας («τα βρήκαμε» κατά τον Ευδόκιμο) και συντάσσεται με τον συντονιστή Υπουργό Επικρατείας κ. Ρουσόπουλο, στην κατεύθυνση υλοποίησης – μυστικά – των σχεδίων ανταλλαγών, αφού πρώτα είχε διασφαλίσει:

1) την επιστροφή της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων στο Δημόσιο και τους ιδιοκτήτες ακτήμονες της περιοχής του

2) καμία ανταλλαγή με ακίνητα της Θράκης,

συμπράττει:

α) στον εμπαιγμό των τοπικών φορέων - ύστερα από την απόφαση Δούκα – όταν κατά τη συνάντηση μαζί τους στις 4.7.2004 ο κ. Δούκας, με την παρουσία του κ. Κοντού, υποκρίνεται άγνοια του θέματος και ζητά υπόμνημα, ενώ προ 15θημέρου έχει ήδη συμπράξει στην κατάργηση της δίκης και έχει συμφωνήσει στις ανταλλαγές στις οποίες συμπράττει μεταγενέστερα, αφού συνυπογράφει με τον κ. Μπασιάκο την ΚΥΑ 16651/26.7.2006

β) στον απαράδεκτο, αλλά αναγκαίο για την «επιχείρηση συμβιβασμού» αποκλεισμό των Ξινίδη και Τσολακίδη και συνυποστηρίζει τον από τον Υπουργό Επικρατείας συμβιβασμό μέσω των ανταλλαγών.

Η συμπεριφορά του κ. Κοντού είναι ιδιαιτέρως κρίσιμη, διότι:

Α) Αν και είχε υπόψη του το σύνολο των στοιχείων, βάσει των οποίων η «κατασκευασθείσα ιδιοκτησία» της Μονής είναι απολύτως αβάσιμη, ανυπόστατη και αστήρικτη, επέδειξε ανεπίτρεπτη μεταστροφή.

Β) Όχι μόνον απεδέχθη τον συμβιβασμό σε βάρος του Δημοσίου, αλλά και συνήργησε στην οργάνωση και υλοποίηση των παράνομων ανταλλαγών.

Γ) Ο κ. Κοντός, όπως και ο κ. Ρουσόπουλος, γνώριζε τουλάχιστον από την 1.7.2004 σαφώς (και πολύ ενωρίτερα προ του Ιουνίου του 2004) τη διαδικασία κατάργησης της δίκης, αφού προφανώς διαδραματίζει κεντρικό ρόλο για την απόφαση αυτή.
Συνήργησε δε – μέσω των πληροφοριών των φορέων της Θράκης – για την κατάργηση της δίκης μέσω της συμφωνίας συμβιβασμού, η οποία έγινε γνωστή στους τοπικούς φορείς κατά τη μυστική συνάντηση των Αθηνών, ώστε να σταματήσουν οι κινητοποιήσεις.
Συμπληρωματικά αδρανοποίησε την καίρια και μοναδική ίσως εστία αντίστασης στη Θράκη στα αθέμιτα σχέδια της Μονής και την υλοποίηση των ανταλλαγών. Η επιβεβαίωση της συμφωνίας συμβιβασμού προκύπτει και από το πασίδηλο γεγονός, ότι μετά τη συνάντηση και συμφωνία της 6.9.004 σταμάτησαν πλήρως οι κινητοποιήσεις στη Θράκη, μοναδική δε συνάντηση ήταν αυτή του Νοεμβρίου του 2004 με τον Μητροπολίτη και τον κ. Μπασιάκο κυρίως για επιβεβαίωση ότι οι ανταλλαγές δεν θα γίνουν με κτήματα της Θράκης, όπως και πράγματι έγινε. (Πρακτικά 3/12/2008, σελ. 21)

Δ. Ο συντονισμός συνάγεται και από τα εξής:

Α) από την ταχύτητα και την πρωτοφανή σύμπραξη σε άκυρες, αδιαφανείς και βλαπτικές για το δημόσιο συμφέρον συμπεριφορές Υπουργών, υπηρεσιακών παραγόντων του Δημοσίου, στη βάση ενός καλά προετοιμασμένου σχεδίου με άνωθεν εντολές και κάλυψη

Β) από την ευκολία, την εξαιρετική προχειρότητα και ταχύτητα που συμπράττει με πρωταγωνιστικό ρόλο ο κ. Δούκας στην αλυσίδα ενεργειών για την κατάργηση της δίκης.

Στις εντολές άνωθεν παραπέμπουν:

Α) η κατάθεση της κυρίας Μπουγάτσου, ότι ο κ. Δούκας έδειξε με τη γλώσσα του σώματος «άνωθεν», σε ερώτηση «ποιος σου τους έστειλε» ή «πώς μπλέχτηκες με τους μοναχούς»; (Πρακτικά 5/11/2008, σελ. 291)

Β) ο κ. Τσιτουρίδης, που είπε στην κυρία Μπουγάτσου, ότι τους μοναχούς τους παρέπεμψε το Μαξίμου (Πρακτικά 5/11/2008, σελ. 292)

Γ) η κατάθεση του δημοσιογράφου Δ. Ρίζου, προσώπου με πολύ στενές σχέσεις με Υπουργούς της ΝΔ, που επιβεβαίωσε όσα δήλωσε στον τηλεοπτικό σταθμό, του Αντέννα , ότι δηλαδή Υπουργοί είπαν ότι τους πίεζε ο Ρουσόπουλος, ή ότι ο Ρουσοπουλος είναι ο συντονιστής του σκανδάλου (Πρακτικά 1/12/2008, σελ. 250, 252, 284)

Ασφαλώς η κατάθεση αυτή αξιολογείται ελεύθερα, πλην όμως συνεκτιμάται με βάση και άλλες καταθέσεις και αποδείξεις.

Πέραν αυτού, είναι αναγκαίο να κληθεί ο κ. Ρίζος ενώπιον των αρμοδίων δικαστικών αρχών, ώστε να αποκαλύψει τους Υπουργούς που τον ενημέρωσαν για τα όσα κατέθεσε εναντίον του Ρουσόπουλου.

Ε. Η εμπλοκή του κ. Ρουσόπουλου σε συντονιστικό ρόλο ενισχύεται και από τα εξής:

1) Ο μοναχός Εφραίμ επιβεβαιώνει ότι «βοήθησε όποτε το ζητήσαμε, παίρνοντας τηλέφωνο σε Υπουργούς» («Καθημερινή», 3.11.2008)

2) Ο μάρτυρας Αποστολίδης επιβεβαίωσε ότι μετέφερε τον Αρσένιο στην οικία του Υπουργού Επικρατείας, όπου την ίδια ώρα έφτασε και ο Μοναχός Εφραίμ. (Πρακτικά 13/11/2008, σελ. 151)

3) Από το γεγονός ότι ο Αρσένιος μετά τις συναντήσεις σε Υπουργεία κ.λπ. τηλεφωνούσε στον Εφραίμ λέγοντας «γέροντα, όλα καλά».

Ειδικότερα, ο κ. Θεόδωρος Ρουσόπουλος, τότε Υπουργός Επικρατείας:

α) Κατά τη συνάντηση στις 6 Σεπτεμβρίου 2004 με εκπροσώπους φορέων, μετά από συμφωνία με τον κ. Κοντό, απέκλεισαν από τη συνάντηση τον τέως Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης Αθανάσιο Ξινίδη και το Δήμαρχο Βιστωνίδας Τσολακίδη και μετέτρεψαν έτσι τη συνάντηση φορέων σε κομματική σύσκεψη. Από τις καταθέσεις των Ξινίδη και Τσολακίδη προκύπτει ότι, σε σύσκεψη των φορέων στην Ξάνθη, ο Μητροπολίτης, ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος ανέφεραν ότι ο κύριος Ρουσόπουλος τους είπε : *«.....το ιδιοκτησιακό έχει τελειώσει υπέρ της Μονής και ότι, εφόσον αντιδρούν, η Μονή θα πάρει ακίνητα σε άλλες περιοχές της χώρας».* Την κατάθεση αυτή του Ξινίδη επιβεβαίωσε ο Μητροπολίτης της Ξάνθης, με τη δήλωση « *ο Ξινίδης είναι ένας σοβαρός άνθρωπος, έντιμος και ξέρει καλά τι λέει».* Είναι η πρώτη δήλωση Υπουργού, ότι το ιδιοκτησιακό έκλεισε και ότι θα γίνουν ανταλλαγές. Υπογραμμίζεται ότι ο Δήμαρχος Ξάνθης και Πρόεδρος της ΤΕΔΚ κ. Μ. Στυλιανίδης, καταθέτοντας ενώπιον της Εισαγγελέως Εφετών κυρίας Σπυροπούλου, επεσήμανε τα εξής χαρακτηριστικά:

«Ενημερώσαμε και τον κ. Ρουσόπουλο για την υπόθεση και του εκφράσαμε την πλήρη αντίθεση και την προσωπική μας, αλλά και των τοπικών κοινωνιών της Ξάνθης. Μας άκουσε με προσοχή και μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν θα πρέπει να διαταραχθούν οι σχέσεις της Μονής Βατοπεδίου με την τοπική Εκκλησία και τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής. Εμείς του ζητήσαμε, βέβαια, να ενημερώσει τους αρμόδιους υπουργούς, που αυτός άλλωστε ήταν και ο σκοπός μας, για την αντίθεσή μας αυτή και για την αναταραχή και τον αναβρασμό που είχε προκληθεί στην περιοχή μας μετά την παραίτηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου από το ως άνω δικαστήριο.»

Συνεπώς, από ιδιαίτερα αξιόπιστο μάρτυρα, που συμμετείχε στη σύσκεψη και πρόσκειται στην Κυβέρνηση, γνωρίζουμε ότι, ενώ τονίσθηκε στον κ. Ρουσόπουλο ότι στην περιοχή υπάρχει οργή και αναβρασμός για την παραίτηση του Δημοσίου στο δικαστήριο από τα δικαιώματά του, αυτός τους έθετε ως προτεραιότητα τον συμβιβασμό και τις ανταλλαγές!

Το αίτημα για ανταλλαγές είχε ήδη διεκδικήσει με την επιστολή του προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Τσιτουρίδη, ο ηγούμενος της Μονής Βατοπεδίου

Εφραίμ. Οι χειρόγραφες σημειώσεις του κ. Τσιτουρίδη επί της επιστολής Εφραίμ για πολιτική βούληση και διευθέτηση του θέματος εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά με την προαναφερθείσα ανακοίνωση του κ. Ρουσόπουλου και με τις μετέπειτα ενέργειές του να τηλεφωνήσει αρχές Οκτωβρίου 2004 στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκο και να συναντηθούν περί τα τέλη του ιδίου μήνα, προκειμένου να τον ενημερώσει για τις ενέργειές του και την εξέλιξη του θέματος. Οι ενέργειες του κ. Μπασιάκου μετά την ενημέρωση του κ. Ρουσόπουλου αποδεικνύουν την ύπαρξη πολιτικής βούλησης για τη διευθέτηση του θέματος των ανταλλαγών υπέρ της Μονής Βατοπεδίου και το λόγο της συναίνεσης – παραίτησης από τη δημοσίευση της, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης.

β) Μετά τη συνάντηση με τον κ. Ρουσόπουλο, σταμάτησε κάθε εκδήλωση και αντίδραση των φορέων, οι οποίοι έκτοτε δεν συναντήθηκαν, όπως προκύπτει από τις καταθέσεις των Δημάρχων Στυλιανίδη και Τσολακίδη και του Νομάρχη Παυλίδη. Η δήλωση του Νομάρχη Παυλίδη, σε απάντηση της επιστολής Ξινίδη- Τσολακίδη, ότι: « *ο Ρουσόπουλος τάχθηκε υπέρ των δικαίων της περιοχής*», είναι χαρακτηριστική και επιβεβαιώνει τις καταθέσεις Ξινίδη , Τσολακίδη. Εξάλλου, ο ίδιος κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι *«ο Ρουσόπουλος μου έδωσε την εντύπωση ότι ξέρει το θέμα»*. Μετά την παραίτησή του από τη θέση του Υπουργού Επικρατείας, οι δηλώσεις του σε συνεντεύξεις ότι τα περί ανταλλαγών τα πληροφορήθηκε πρόσφατα από τον Τύπο είναι παντελώς ανακριβή, αφού είχαν ήδη από τον Ιούλιο του 2004 κοινοποιηθεί στο Γραφείο του Πρωθυπουργού η επιστολή των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Θράκης και κατά το Δεκέμβριο του 2005 η επιστολή του Νομάρχη Θεσσαλονίκης. Στις αρχές του 2007 οι εφημερίδες ΕΘΝΟΣ και ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, με συνεχή δημοσιεύματά τους συνοδευόμενα από φωτογραφίες Εφραίμ- Ρουσόπουλου, αναφέρονταν στο σκάνδαλο των ανταλλαγών.

γ) Από τις καταθέσεις Αποστολίδη για συναντήσεις στο Μαξίμου των Εφραίμ και Αρσένιου πάνω από μία ώρα κάθε φορά, καθώς και στην οικία Ρουσόπουλου. Για τηλέφωνα του Αρσένιου προς Εφραίμ με περιεχόμενο *«γέροντα, πάμε καλά»* μετά από συναντήσεις με κ. Ρουσόπουλο και Υπουργούς. Τις συναντήσεις στο Μαξίμου και στην οικία του αποδέχθηκε και ο κ. Ρουσόπουλος στις μετά την παραίτησή του συνεντεύξεις και με κάποιες διαφοροποιήσεις στην κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής. Αποδέχθηκε, επίσης, τηλεφωνική επικοινωνία με τον Εφραίμ μετά τη σύσκεψη στο Μαξίμου και τηλεφωνική επικοινωνία και συνάντηση με τον κ. Μπασιάκο για την υπόθεση της Μονής Βατοπεδίου.

δ) Από συνέντευξη του Εφραίμ στην εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της Κύπρου, όπου αναφέρεται σε τηλεφωνήματα Ρουσόπουλου προς Υπουργούς και Υφυπουργούς για « *βοήθεια στο γέροντα»*

ε) Από την κατάθεση του μοναχού Αναστασίου ότι ο κ. Ρουσόπουλος « *είχε μια θετική στάση απέναντι στο μοναστήρι».*

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι δεν ήταν απλώς πνευματικός του ο ηγούμενος Εφραίμ. Γνώριζε τις επιθυμίες του, τις θέσεις του και τις διεκδικήσεις του και τις ικανοποίησε, συντονίζοντας αμέσως μετά τη διάσκεψη του Δικαστηρίου όλες τις διαδικασίες για την ολοκλήρωση του κυβερνητικού σχεδίου οργανωμένα και μεθοδικά, μέχρι την ολοκλήρωση των ανταλλαγών.

Στ) Από την ταχύτητα με την οποία ενήργησαν αμέσως μετά την, κατά τη διάσκεψη του δικαστηρίου, απόφαση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου (Απρίλιος 2004) με :

1) την απόρριψη από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο της αναπομπής Φωτιάδη (24.05.2004),

2) την αίτηση της Μονής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για συναίνεση (01.06.2004),

3) την αποδοχή της γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου περί απορρίψεως της αναπομπής Φωτιάδη, από τον κ. Δούκα (10.06.2004),

4) την αποδοχή του υπ' αριθμ. 3058/17.06.2004 πρακτικού ΝΣΚ και την παραίτηση από την δημοσίευση της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης από τον κ. Δούκα,

5) την με σπουδή αποστολή του πρακτικού παραίτησης προς το άνω δικαστήριο με εταιρία ταχυμεταφοράς (courier)

6) τον εμπαιγμό προς τους φορείς, λίγες μέρες μετά

7) την αποδοχή του περιεχομένου της από 10.07.2004 επιστολής του ηγούμενου Εφραίμ

8) τη συνάντηση στις 06.09.2004 του κ. Ρουσόπουλου με τους φορείς

9) την τηλεφωνική επικοινωνία κ. Ρουσόπουλου – κ. Μπασιάκου μετά την 23η Σεπτεμβρίου 2004, που ανέλαβε καθήκοντα Υπουργού

10) τη συνάντηση στη Βουλή των Ελλήνων των κ. κ. Μπασιάκου και Ρουσόπουλου στα μέσα Οκτωβρίου 2004 και την ενημέρωση του κ. Ρουσόπουλου από τον καθ' ύλην αρμόδιο για τις ανταλλαγές Υπουργό

11) το ερώτημα προς το ΝΣΚ την 01.12.2004 για το αν είναι δυνατόν με Υπουργική απόφαση να προχωρήσουν στις ανταλλαγές

12) την έκδοση της αποφάσεως του ΝΣΚ στις 09.12.2004 και την αποδοχή αυτής από τον κ. Μπασιάκο στις 14.01.2004

13) την έκδοση της υπ' αριθμ 3822/25.01.2005 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, χωρίς να δημοσιευθεί στο ΦΕΚ. Μετά την υπογραφή της ως άνω απόφασης αρχίζουν οι πιέσεις για άμεση υπογραφή συμβολαίων χωρίς ουσιαστικό έλεγχο από τους δικηγόρους της ΚΕΔ, οι παράνομοι αποχαρακτηρισμοί, οι παράνομες υποεκτιμήσεις και υπερεκτιμήσεις

14) την έκδοση της υπ' αριθμ. 16651/2006 ΚΥΑ των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Υφυπουργών κ. κ. Δούκα και Κοντού.

Τα ως άνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι συντονισμένοι κυβερνητικοί χειρισμοί, που αναφέρονται στο από 08.03.2006 δελτίο τύπου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, είχαν ξεκινήσει αμέσως μετά τη διάσκεψη του δικαστηρίου και την έκδοση της απόφασης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και συνεχίστηκαν μέχρι την ολοκλήρωση των ανταλλαγών. Ανταλλάχθηκαν το σύνολο σχεδόν των κυβικών νερού της λίμνης και τα χωράφια με ακίνητα τουριστικής αξίας και παραθαλάσσια του Ελληνικού Δημοσίου. Και ενώ είχε ανταλλαγεί σχεδόν το 100% του νερού και των χωραφιών της λίμνης Βιστωνίδας, έγινε και ανταλλαγή ανταλλαγέντων με το Ολυμπιακό ακίνητο.

Προκύπτει, κατά συνέπεια, ότι υπήρχε κεντρικό κυβερνητικό σχέδιο, κεντρικός συντονισμός, οργανωμένη και μεθοδική δράση και πίεση για το περιεχόμενο, την έκδοση και εκτέλεση των αποφάσεων.

Η έκδοση και η εκτέλεση των παραπάνω υπουργικών και κοινών υπουργικών αποφάσεων και οι άλλες ενέργειες και πράξεις των Υπουργών και Υφυπουργών προκάλεσαν τεράστια μείωση της περιουσίας του Δημοσίου.

Ο κ. Ευάγγελος Μπασιάκος, τότε Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

α) εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3822/25.01.2005 απόφαση χωρίς να τη δημοσιεύσει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την οποία αναθέτει:

«Α. Στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου τη διαδικασία ανταλλαγής των κειμένων ακινήτων στους Νομούς Ξάνθης και Ροδόπης αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία περιλαμβάνονται εντός των εκτάσεων περί των οποίων οι ανωτέρω Γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Υπουργικές Αποφάσεις, με άλλα ακίνητα εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμω, εκτός αν αποφασίσει το Δ. Σ. της ΚΕΔ την ανταλλαγή με ακίνητα άλλων φορέων.

Β. Η ως άνω διαδικασία ανταλλαγής θα υλοποιηθεί ανεξάρτητα με τη διαδικασία ανταλλαγής από το Υπουργείο Οικονομικών της λίμνης Βιστωνίδας και των λοιπών

εκτάσεων πλην εκείνων της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.»

Η απόφαση εκδόθηκε απευθείας από το γραφείο του και έφερε μόνο την υπογραφή του, χωρίς να συνυπογράφει και ο Υφυπουργός Πολιτικής Γης κ. Κοντός. Ας σημειωθεί ότι την υπ' αριθμ. 3822/25.01.2005 απόφαση είχαν λάβει σε πρωτότυπο οι Εφραίμ και Αρσένιος. Της αποφάσεως αυτής είχαν προηγηθεί:

α1) η συνάντηση κ. Ρουσόπουλου με τους φορείς της Ξάνθης παρουσία του καθ' ύλην αρμόδιου για την Πολιτική Γής Υφυπουργού κ. Κοντού. Αμέσως μετά τη συνάντηση αυτή, η τηλεφωνική επικοινωνία των κ.κ. Ρουσόπουλου - ηγούμενου Εφραίμ.

α2) Στις 23.09.2004 ο κ. Μπασιάκος από Υφυπουργός αναβαθμίζεται σε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης. Ακολουθεί αρχές Οκτωβρίου η τηλεφωνική επικοινωνία του κ. Ρουσόπουλου με τον κ. Μπασιάκο, καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό για τις ανταλλαγές και, περί τα τέλη Οκτωβρίου, η συνάντηση στη Βουλή των Ελλήνων των κ.κ. Μπασιάκου- Ρουσόπουλου και η ενημέρωση του κ. Ρουσόπουλου από τον κ. Μπασιάκο για το θέμα της Μονής Βατοπεδίου, δηλαδή για τις ανταλλαγές. Η ενημέρωση αυτή πραγματοποιήθηκε, αφού είχε προηγηθεί συνάντηση στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης μεταξύ των κ. Μπασιάκου και ηγούμενου Εφραίμ με αντικείμενο συζήτησης τις ανταλλαγές.

α3) Την 01.12.2004 υποβάλλεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης το ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για το αν είναι δυνατόν να προχωρήσει σε ανταλλαγές με υπουργική απόφαση.

α4) Στις 09.12.2004 εκδίδεται η υπ' αριθμ. 15/2004 απόφαση του Δ΄ Τμήματος του ΝΣΚ κόντρα στην υπ' αριθμ. 111/2000 απόφαση της Ολομέλειας του ΝΣΚ. Στις 14.01.2004 υπογράφεται η απόφαση αποδοχής της απόφασης του ΝΣΚ από τον κ. Μπασιάκο και στις 25.01.2005 η ανωτέρω υπ' αριθμ. 3822/2005 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, χωρίς να δημοσιευθεί στο ΦΕΚ. Η απόφαση αυτή, παρά τις προσπάθειες των κατοίκων να λάβουν γνώση από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και της Νομαρχίας, επιμελώς απεκρύπτετο.

β) Όλες οι παραπάνω ενέργειες και πράξεις του Υπουργού κ. Μπασιάκου έγιναν μετά την από 10.07.2004 επιστολή του ηγουμένου Εφραίμ προς τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σάββα Τσιτουρίδη. Η επιστολή εστάλη λίγες ημέρες μετά τη συναίνεση -παραίτηση από την έκδοση της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, απόφαση που μετά τη διάσκεψη του Δικαστηρίου έκρινε ότι η κυριότητα ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο. Με την επιστολή του αυτήν ο ηγούμενος Εφραίμ, επικαλούμενος και πάλι χρυσόβουλα και γνωμοδοτήσεις, επανέρχεται και διεκδικεί συμβιβασμό. Αφού λίγες μέρες πριν είχε

πετύχει την παραίτηση του Ελληνικού Δημοσίου από απόφαση που εν γνώσει όλων έκρινε ότι η κυριότητα ανήκει σε αυτό, διεκδικούσε την ανταλλαγή του ακινήτου του Δημοσίου, δηλαδή της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, με άλλα ακίνητα του Δημοσίου. Η προαπόφαση προκύπτει και από τη χειρόγραφη σημείωση του κ. Τσιτουρίδη επί της επιστολής του κ. Εφραίμ: *«να προχωρήσουμε σε διευθέτηση του θέματος»* και ότι απαιτείται *«γνωμοδότηση, νομοθετική διάταξη και πολιτική βούληση»*. Επιβεβαιώνεται ότι ο κ. Τσιτουρίδης δέχθηκε πιέσεις, γεγονός που προκύπτει και από την κατάθεση της δημοσιογράφου κυρίας Αριστέας Μπουγάτσου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής:

«Ο κ. Τσιτουρίδης μου περιέγραψε μια ιστορία από το 2004 και τον πιστεύω. Την πρώτη επίσκεψη που δέχθηκε από τον ηγούμενο Εφραίμ ήταν όταν ήταν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Τον ρώτησα: «Πώς ήρθαν σε εσάς κ. Υπουργέ;». Μου είπε: «Τους παρέπεμψε το Μαξίμου!». Πράγμα που σημαίνει ότι υπήρχαν πιέσεις, απαιτήσεις και επαφές.» (Μπουγάτσου, 5/11/08, σελ. 291-292)

γ) Εξέδωσε από κοινού με τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Πέτρο Δούκα και Υφυπουργό κ. Κοντό την υπ' αριθμ. 16651/ 26.07.2006 ΚΥΑ για την ανάθεση στην Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου της διαδικασίας ανταλλαγής της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων αυτής, με διαθέσιμα ακίνητα του Δημοσίου, αφού η αξία των ανταλλασσομένων ακινήτων καθορισθεί από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών. Υπέγραψε την ανωτέρω απόφαση, παρά τη λήψη της επιστολής των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Θράκης και τις καταγγελίες τους για παράνομες πράξεις για τις οποίες υπέχουν πολιτικές και ποινικές ευθύνες και την επιστολή του Νομάρχη Ψωμιάδη, στην οποία αναφέρονται *«μυστικά μεθοδευμένες χαριστικές ανταλλαγές»*. Όλες οι αποφάσεις ανταλλαγών έγιναν μετά από επαφές του Εφραίμ και του Αρσένιου με τους αρμόδιους Υπουργούς, όπως προκύπτει και από την κατάθεση του μοναχού Ευδόκιμου. Όλες δε οι υπηρεσίες, όπως προκύπτει από καταθέσεις υπηρεσιακών παραγόντων, κινήθηκαν σύμφωνα με τις αποφάσεις των Υπουργών και άνωθεν εντολές. *« Οι αποφάσεις εκδόθηκαν από τον Ευάγγελο Μπασιάκο»* καταθέτει στην Εξεταστική Επιτροπή η Διευθύντρια Πολιτικής Γης κυρία Μαντέλη. *Ούτε συμμετείχα ούτε ήξερα, μου ήλθαν έτοιμες»*. Ο κ. Γκράτζιος καταθέτει: *«Ήταν αποφάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης να ανταλλαγούν ακίνητα με τη λίμνη. Ο ιδιοκτήτης έχει το δικαίωμα να κάνει οτιδήποτε. Ιδιοκτήτης είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης »*. Ο κ. Παπαγεωργίου καταθέτει : *«Η επιλογή των ακινήτων έγινε από τους πίνακες που έστειλε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης»*. Ο κ. Μητρόπουλος καταθέτει : *« Η διαδικασία ανταλλαγής επελέγη με ευθύνη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, που μας έδωσε τους πίνακες με σημειωμένα τα ακίνητα»*. Ο κ. Μπίκος, Αντινομάρχης Θεσσαλονίκης,

καταθέτει : *« Αν δεν υπήρχαν υπουργικές αποφάσεις, δεν θα τα χάναμε εμείς αυτά τα οικόπεδα».* Ο νομικός σύμβουλος της ΚΕΔ κ. Ζερβουδάκης καταθέτει : *« Εκτελούσαμε εντολές άνωθεν».* Ο νομικός σύμβουλος της Διοίκησης της ΚΕΔ κ. Βαρδάκος καταθέτει: *«Η Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου εκτελούσε κυβερνητικές εντολές του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκου και του Υφυπουργού Οικονομικών. .....Τα ακίνητα τα είχε επιλέξει το Υπουργείο Ανάπτυξης».*

Γ) Εξέδωσε την 3822/25.01.2005 Απόφασή του και συνυπέγραψε την 16651/ 26.07.2006 ΚΥΑ, με τις οποίες αποδέχεται να γίνουν οι ανταλλαγές, με βάση τους αβάσιμους και αστήρικτους ισχυρισμούς της Μονής σε σχέση με τις υποτιθέμενες ιδιοκτησίες της. Οι ισχυρισμοί αυτοί αποτυπώνονται στο υποβληθέν από τη Μονή Βατοπεδίου τοπογραφικό σχεδιάγραμμα, το οποίο συντάχθηκε από τον Τοπογράφο της Δημήτριο Βασιλειάδη. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συντάχθηκαν με βάση το συγκεκριμένο τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο εμφαίνεται η, συνολικού εμβαδού 25.000 στρεμμάτων, σημαινόμενη με τα αριθμητικά στοιχεία 1 έως 227 δήθεν ιδιοκτησία της Μονής, σύμφωνα πάντοτε με τους δικούς της αυθαίρετους ισχυρισμούς. Υπό τα αριθμητικά στοιχεία 35, 36, 37, 38, 39 περικλείεται ολόκληρη η βυζαντινή πόλη Αναστασιούπολη, χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος. Μάλιστα σώζεται η οχύρωση της πόλης, πύργοι, τα τείχη και οι πύλες, σε ύψος πέντε μέτρων! Τελούσε δε σε γνώση της υποθέσεως αυτής, δεδομένου ότι ο ηγούμενος της Μονής κ. Εφραίμ στην από 10-07-2004 επιστολή του προς τον κ. Τσιτουρίδη θέτει το πρόβλημα της Αναστασιουπόλεως. Μάλιστα ζητά την εξαίρεση του αρχαιολογικού χώρου κατά τη σύνταξη των συμβολαίων!

Ο κ. Πέτρος Δούκας, τότε Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών:

α) εξέδωσε την υπ' αριθμ. πρωτ. 1046300/ 3944/Α0010/10.06.2004 απόφαση με την οποία έγινε αποδεκτή η υπ' αριθμ. 26/2004 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, χωρίς να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που προέκυπταν από τις αναφορές και τα υπομνήματα των φορέων της περιοχής

β) ο ίδιος έκανε αποδεκτό και το υπ' αριθμ. 3058/17.06.2004 Πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά με το αίτημα της Μονής Βατοπεδίου για συναίνεση και σύμπραξη του Δημοσίου, προκειμένου να κατατεθεί από κοινού δήλωση για τη μη έκδοση της απόφασης από το Πολυμελές Πρωτοδικείου Ροδόπης στο οποίο εκκρεμούσε αγωγή της Μονής Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου, με αποτέλεσμα να μείνουν δικαστικώς απροστάτευτα και να βλαβούν τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου. Δεν έλαβε υπόψη του την μειοψηφούσα άποψη του Νομικού Συμβούλου Κιούπη, ότι «*δεν χωρεί έγκυρα παραίτηση της συζητήσεως όταν*

αναμένεται έκδοση δικαστικής αποφάσεως», την οποία παραδέχθηκε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι γνώριζε. Γνωστό ήταν στον Εφραίμ και σε όλους τους φορείς ότι η απόφαση μετά τη διάσκεψη του Δικαστηρίου ήταν υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Τούτο προκύπτει:

β1) από την κατάθεση του μοναχού Ευδόκιμου: *« .....ο Εφραίμ και ο Αρσένιος είχαν επαφές με τους αρμόδιους Υπουργούς για να ληφθούν οι αποφάσεις και ότι ο Εφραίμ και ο Αρσένιος τους ενημέρωσαν πως καθυστερεί η έκδοση της απόφασης γιατί τα «βρήκαμε»*. Εξυπακούεται ότι τα βρήκανε με τον αρμόδιο Υπουργό, αφού κατά τον Ευδόκιμο είχαν επαφές πριν την έκδοση των αποφάσεων με τους αρμόδιους Υπουργούς

β2) Από την κατάθεση της κυρίας Σακάλογλου, Εισηγήτριας του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης: *« Υπηρεσιακά από τον Απρίλιο του 2004 ήταν γνωστό ότι είχε γίνει διάσκεψη. Μια απόφαση που έχει κριθεί και έχουν αποφασίσει οι Δικαστές δεν μπορεί να την καταργεί ο οποιοσδήποτε».*

Β3) Από την κατάθεση του κ. Γιοβανόπουλου, μέλους του ως άνω δικαστηρίου : *« Με τη δήλωση περί μη έκδοσης απόφασης ένοιωσα έκπληκτος. ....Με την αίτηση για μη έκδοση απόφασης θα μπορούσε να υποθέσει κανείς ότι χάνει η ενάγουσα.»* δηλαδή, η Μονή Βατοπεδίου

β4) Από την κατάθεση του νομικού συμβούλου του κράτους, κ. Κρόμπα: *« συναινούμε όταν δεν προσδοκούμε συμφέρον από την έκβαση της δίκης»* .

β5) Από την κατάθεση του δημοσιογράφου κ. Ντάσκα: *« Η απόφαση είχε γίνει γνωστή σχεδόν σε όλη την περιοχή. Θεωρώ αδιανόητο να μην ήξεραν, ιδιαίτερα οι ασχολούμενοι με αυτήν την υπόθεση, τα υφυπουργεία, οι υφυπουργοί, οι υπηρεσιακοί παράγοντες, το αποτέλεσμα της διάσκεψης των δικαστών».*

β6) από το γεγονός ότι εμπαίζει τους φορείς κατά τη συνάντησή τους στις 05.07.2004, παρόντος και του κ. Κοντού, ενώ ήδη είχε υπογράψει πριν από λίγες μέρες τις αναφερόμενες ανωτέρω αποφάσεις, δηλώνοντας σε αυτούς «άγνοια» για το θέμα, ενώ, αν πίστευε ότι νόμιμα είχε ενεργήσει, δεν θα το απέκρυπτε.

γ) υπέγραψε την υπ' αριθμ. 16651/26.07.2006 ΚΥΑ με τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ευάγγελο Μπασιάκο για την ανάθεση στην Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου της διαδικασίας ανταλλαγής της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων αυτής με διαθέσιμα ακίνητα του Δημοσίου, αν και η γνωμοδότηση του ΝΣΚ, μετά από την εισήγηση Καποτά περί συναίνεσης και παραίτησης από την έκδοση της απόφασης, με σαφήνεια ανέφερε ότι το Δημόσιο διατηρεί τα δικαιώματά του επί της λίμνης Βιστωνίδας. Υπέγραψε, κατά συνέπεια, ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ακίνητο επί του οποίου το Δημόσιο δεν είχε απολέσει τα δικαιώματά του. Γνώριζε τις απόψεις και το περιεχόμενο των επιστολών

των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Θράκης «περί πολιτικών και ποινικών του ευθυνών» και του Νομάρχη Θεσσαλονίκης κ. Ψωμιάδη, στην οποία αναφέρονταν « μυστικά μεθοδευμένες χαριστικές ανταλλαγές», καθώς και τις διαμαρτυρίες των φορέων της περιοχής και παρά ταύτα υπέγραψε τις ανταλλαγές και όρισε εκπρόσωπό του στην ΚΕΔ το Διευθυντή του γραφείου του κ. Τσούτσο. Παρά τους ισχυρισμούς κατά την εξέτασή του από την Εξεταστική Επιτροπή του 2008 ότι συναίνεσε στην παραίτηση από την έκδοση της απόφασης για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, με την υπογραφή της ως άνω ΚΥΑ όχι μόνον αναγνώρισε την ανύπαρκτη κυριότητα της Μονής, αλλά προχώρησε και στην ανταλλαγή των παρανόμως παραχωρηθεισών εκτάσεων με ακίνητα του Δημοσίου ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας, με αποτέλεσμα να ζημιωθεί το Δημόσιο. Εξάλλου, ένα χρόνο πριν από την υπογραφή της ΚΥΑ κατά τον Ιούλιο του 2005, όπως προκύπτει από την κατάθεση του νομικού συμβούλου της Διοίκησης της ΚΕΔ κ. Βαρδάκου : « *.....είχαν προεπιλεγεί τα προς ανταλλαγή ακίνητα του Δημοσίου ....ο μοναχός Αρσένιος συμμετείχε στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔ και δήλωνε ότι προχωράμε στις ανταλλαγές ..... η διοίκηση της ΚΕΔ ακολουθεί τις εντολές των Μπασιάκου και Δούκα».*

δ) Συνυπέγραψε την 16651/ 26.07.2006 ΚΥΑ, με την οποία αποδέχεται να γίνουν οι ανταλλαγές, με βάση τους αβάσιμους και αστήρικτους ισχυρισμούς της Μονής σε σχέση με τις υποτιθέμενες ιδιοκτησίες της. Οι ισχυρισμοί αυτοί αποτυπώνονται στο υποβληθέν από τη Μονή Βατοπεδίου τοπογραφικό σχεδιάγραμμα, το οποίο συντάχθηκε από τον Τοπογράφο της Δημήτριο Βασιλειάδη. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συντάχθηκαν με βάση το συγκεκριμένο τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο εμφαίνεται η, συνολικού εμβαδού 25.000 στρεμμάτων, σημαινόμενη με τα αριθμητικά στοιχεία 1 έως 227 δήθεν ιδιοκτησία της Μονής, σύμφωνα πάντοτε με τους δικούς της αυθαίρετους ισχυρισμούς. Υπό τα αριθμητικά στοιχεία 35, 36, 37, 38, 39 περικλείεται ολόκληρη η βυζαντινή πόλη Αναστασιούπολη, χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος. Μάλιστα σώζεται η οχύρωση της πόλης, πύργοι, τα τείχη και οι πύλες, σε ύψος πέντε μέτρων! Περαιτέρω ο κ. Δούκας γνώριζε την υπόθεση και από την εισήγηση του Νομικού Συμβούλου κ. Καποτά της 14ης Ιουνίου 2004, με βάση την οποία εξεδόθη η Γνωμοδότηση του ΝΣΚ για την μη έκδοση απόφασης στη δίκη μεταξύ Δημοσίου και Μονής Βατοπεδίου, την οποία κατά τα ανωτέρω έκανε αποδεκτή. Στην εισήγηση αυτή γίνεται αναλυτική αναφορά σε υφιστάμενους στην περιοχή αρχαιολογικούς χώρους.

Ο κ. Αλέξανδρος Κοντός, τότε Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων :

α) ως βουλευτής του Νομού Ξάνθης γνώριζε και τις θέσεις και τις αντιδράσεις των φορέων της περιοχής γύρω από την υπόθεση της λίμνης Βιστωνίδας, συμμετείχε ο ίδιος και τους στήριζε δημόσια, καταγγέλλοντας τους Υφυπουργούς του ΠΑΣΟΚ για την αποδοχή των γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας και ότι φέρουν πολιτικές και ποινικές ευθύνες.

β) μετείχε ως Υφυπουργός, αρμόδιος Πολιτικής Γης, στις συναντήσεις με τους κ.κ. Παυλόπουλο και Δούκα και κατά τον Σεπτέμβριο του 2004, σε συνάντηση φορέων με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Βολάνη, Βλασσόπουλο). Ο κ. Βολάνης δέχεται να επαναξετασθεί το θέμα και ο κ. Κοντός προσποιείται ότι αναλαμβάνει να υποβάλει, ως Υπουργείο, προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, σχετικό αίτημα. Δεν το υπέβαλε ποτέ.

γ) μετείχε στη σύσκεψη με τους εκπροσώπους των φορέων του Νομού Ξάνθης (από την οποία είχαν αποκλειστεί τεχνηέντως όσοι εξ αυτών προσέκειντο στο ΠΑΣΟΚ) με τον κ. Θ. Ρουσόπουλο, χωρίς να ενημερώσει τον προϊστάμενό του Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Τσιτουρίδη. Τη μεθόδευση του επιλεκτικού αποκλεισμού ενήργησε ο ίδιος.

δ) Στις 26.04.2005, σε σύσκεψη που συγκάλεσε ο Μητροπολίτης Ξάνθης, ο κ. Κοντός ανακοίνωσε για πρώτη φορά, μετά τον κ. Ρουσόπουλο, ότι θα γίνουν ανταλλαγές, αλλά όχι με ακίνητα του Νομού Ξάνθης και Ροδόπης, όπως προκύπτει από δημοσιεύματα στον τοπικό τύπο και καταθέσεις μαρτύρων.

ε) Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2450/ 17.05.2005, έγγραφό της η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης κυρία Μαντέλη ζητεί από είκοσι (20) και πλέον Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις όπως εντός δέκα (10) ημερών και προκειμένου ενημερωθεί άμεσα το γραφείο Υφυπουργού να γνωρίσουν κοινόχρηστες και διαθέσιμες εκτάσεις, εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοπεδική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες. Ο κ. Κοντός δηλαδή, που εμφανιζόταν ως Βουλευτής υπερασπιστής των δικαίων των κατοίκων της περιοχής Ξάνθης και Κομοτηνής, διεκδικούσε ακίνητα τουριστικής αξίας ή παραθαλάσσια σε άλλες περιοχές, για να τα ανταλλάξει με νερό και χωράφια. Στις 29.11.2005, πάλι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με έγγραφο που υπογράφει η κυρία Μαντέλη απευθύνεται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, από την οποία ζητεί στοιχεία για οικόπεδα στο Πανόραμα, στο Ωραιόκαστρο, στη Νέα Ραιδεστό και στη Καρδία, «τα φιλέτα», δηλαδή, της Θεσσαλονίκης. Στις 07.12.2005 απαντά στο Υπουργείο η Νομαρχία, στέλνοντας αδιαμαρτύρητα τα στοιχεία για τα οικόπεδα. Στις 16.12.2005 ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης στέλνει την επιστολή του στο Μαξίμου και σε εννέα (9) Υπουργούς και Υφυπουργούς, διαμαρτυρόμενος για «μεθοδευμένες χαριστικές ανταλλαγές». Στις

21.12.2005 συντάσσονται τα υπ' αριθμ. 2195/2005 και 2196/2005 συμβόλαια ανταλλαγής υπέρ της Μονής Βατοπεδίου, τα οποία και τελικά κατέληξαν στον ΟΜΙΛΟ ΠΑΠΙΣΤΑ, παρά την επιστολή του κ. Ψωμιάδη.

στ) Στις 08.03.2006 το Υπουργείο του εξέδωσε δελτίο τύπου, στο οποίο αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκε με επιτυχία η διαδικασία ανταλλαγής γης μετά από συντονισμένους κυβερνητικούς χειρισμούς.

ζ) Στις 26.07.2006 προσυπογράφει την ΚΥΑ 16651/26.07.2006 για ανταλλαγές με ακίνητα του Δημοσίου, τουριστικά και παραθαλάσσια άλλων περιοχών, που υποεκτιμήθηκαν, με το νερό και τα χωράφια της λίμνης Βιστωνίδας, που υπερεκτιμήθηκαν.

η) Στις 06.06.2007, ανακαλείται η από Φεβρουαρίου 2007 εγκύκλιος – οδηγία του Διευθυντή Δασών Φραγκιουδάκη Ελευθέριου, αφού εν τω μεταξύ την 22. 05.2007 είχε υπάρξει σύνταξη συμβολαίου ανταλλαγής τμήματος της λίμνης Βιστωνίδας με το αγρόκτημα της Ουρανούπολης ως άρτιο και οικοδομήσιμο!!! και με στόχο να καλυφθούν οι παρανομίες. Επειδή, όμως, ο Δασάρχης Αρναίας, ο Διευθυντής Δασών και η Διεύθυνση της Περιφέρειας θεωρούσαν ότι επρόκειτο για δάσος, τέθηκε το από 13.12.2007 ερώτημα στο αναρμόδιο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους από την αναρμόδια Διευθύντρια Πολιτικής Γης κυρία Μαντέλη, για γνωμοδότηση περί χαρακτηρισμού ως δάσους ή δασικής έκτασης και έγινε δεκτή η συνταχθείσα εισήγηση Μπότσιου, νομικού συμβούλου του κράτους και νομικού συμβούλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και υπεγράφη η αποδοχή της από τον Υφυπουργό κ. Κιλτίδη, με Υπουργό τον κ. Κοντό. Έτσι, ένα δάσος μετατράπηκε από δάσος σε δασική έκταση, άρτιο και οικοδομήσιμο, όπως προκύπτει και από το από 22.05.2007 συμβόλαιο της Ουρανούπολης, μετά τους συντονισμένους κυβερνητικούς χειρισμούς.

θ) Συνυπέγραψε την 16651/ 26.07.2006 ΚΥΑ, με την οποία αποδέχεται να γίνουν οι ανταλλαγές, με βάση τους αβάσιμους και αστήρικτους ισχυρισμούς της Μονής σε σχέση με τις υποτιθέμενες ιδιοκτησίες της. Οι ισχυρισμοί αυτοί αποτυπώνονται στο υποβληθέν από τη Μονή Βατοπεδίου τοπογραφικό σχεδιάγραμμα, το οποίο συντάχθηκε από τον Τοπογράφο της Δημήτριο Βασιλειάδη. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συντάχθηκαν με βάση το συγκεκριμένο τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο εμφαίνεται η, συνολικού εμβαδού 25.000 στρεμμάτων, σημαινόμενη με τα αριθμητικά στοιχεία 1 έως 227 δήθεν ιδιοκτησία της Μονής, σύμφωνα πάντοτε με τους δικούς της αυθαίρετους ισχυρισμούς. Υπό τα αριθμητικά στοιχεία 35, 36, 37, 38, 39 περικλείεται ολόκληρη η βυζαντινή πόλη Αναστασιούπολη, χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος. Μάλιστα σώζεται η οχύρωση της πόλης, πύργοι, τα τείχη και οι πύλες, σε ύψος πέντε μέτρων! Πολύ περισσότερο ο κ. Κοντός, ως βουλευτής της

περιοχής, γνωρίζει τον αρχαιολογικό χώρο, τον χαρακτηρισμό του ως αρχαιολογικού και την ιστορική και επιστημονική του σημασία.

Ο κ. Γεώργιος Βουλγαράκης, τότε Υπουργός Πολιτισμού:

α) Ως αρμόδιος Υπουργός γνώριζε ποιοι χώροι χαρακτηρίζονται ως αρχαιολογικοί, καθώς και τη σχετική διάταξη του Ν. 3028/2002 που ορίζει ότι « τα αρχαία ακίνητα μνημεία που χρονολογούνται έως και το 1453 ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας».

β) Γνώριζε ως αρμόδιος Υπουργός τον ως άνω νόμο καθώς και την υπ' αριθμ ΥΑ 5980/16.10.1965, σύμφωνα με την οποία χαρακτηρίζονται ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τα « εις την περιοχή της χερσονήσου του Άθω από « της διώρυγας του Ξέρξη» και μέχρι των ακρωτηρίων Πίννες και Ακροθώου, Βυζαντινά και μεταβυζαντινά κτίσματα, δηλαδή, Μονές, σκήτες, κελλία, ναούς, μετόχια, εξωκκλήσια, αγιάσματα, κλπ. Είτε εν ερειπίοις ευρισκόμενα μετά του αμέσου περιβάλλοντος αυτών χώρου καθοριζομένου ως τοιούτου άπαντος του χώρου του πέριξ εις την περιοχήν της Χερσονήσου του Αθω, λόγω της εξαιρετικής αρχαιολογικής σημασίας και σπουδαιότητας αυτών».

γ) Στην κατάθεσή του 2008, αναφέρει ότι ως Υπουργός Πολιτισμού τον Ιούλιο του 2007 έλαβε γνώση των καταγγελιών του Προϊσταμένου της 10ης Εφορείας Αρχαιοτήτων Ταβλάκη. Γνώριζε, κατά συνέπεια, την αποστολή εγγράφου του ως άνω Προϊσταμένου στη Νομαρχία Χαλκιδικής με κοινοποίηση στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, με καταγγελία για τη μεταβίβαση κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου και ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει αυτή η μεταβίβαση από το Δημόσιο στη Μονή χωρίς την έγκριση από την αρμόδια υπηρεσία, επισημαίνοντας ότι η υπηρεσία του έχει καταγράψει 36 μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, υποβάλλοντας σχετικό πίνακα.

δ) Ως αρμόδιος Υπουργός Πολιτισμού, παρότι έλαβε γνώση της παράνομης μεταβίβασης του αρχαιολογικού μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου του, που είναι ρητά κηρυγμένο και προστατευμένο από τον αρμόδιο Έφορο Αρχαιοτήτων, παρέλειψε κάθε ενέργεια ώστε να κινηθεί η διαδικασία ακύρωσης του συμβολαίου μεταβίβασης, παραβιάζοντας τα άρθρα 2 και 7 παρ. 1 του Ν. 3028/2002 σε συνδυασμό με την ΥΑ 5980/16.10.1965. Περαιτέρω, ως εκ της ιδιότητός του, όφειλε κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος να προστατεύσει τους κηρυχθέντες αρχαιολογικούς χώρους είτε παραπέμποντας το θέμα στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ή με ερώτημα στο ΝΣΚ, όπως έστω και με αργοπορία έπραξε ο διάδοχός του Μ. Λιάπης, υποβάλλοντας ερώτημα στο ΝΣΚ σχετικά με τη δυνατότητα της ακύρωσης της προαναφερθείσας συμβολαιογραφικής μεταβιβαστικής πράξης.

Ο κ. Κωνσταντίνος Κιλτίδης, τότε Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με Υπουργό τον κ. Κοντό:

α) Αποδέχθηκε και υπέγραψε την υπ' αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μετά από εισήγηση του κ. Μπότσιου, που χαρακτηρίζει την έκταση της Ουρανούπολης ως δασική, ενώ είχε χαρακτηριστεί από τις επιτροπές απαλλοτριώσεων και τις επιτροπές οριστικών διανομών ως «δάσος χθαμαλόν». Γνώριζαν, τόσο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ότι αναρμοδίως υποβάλλει το ερώτημα η Διευθύντρια Πολιτικής Γης προς το ΝΣΚ, όσο και το ΝΣΚ ότι είναι αναρμόδιο. Μόνος αρμόδιος για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως δάσους ή δασικής έκτασης είναι ο δασάρχης της περιοχής. Όποιος διαφωνεί με την απόφαση του δασάρχη έχει τη δυνατότητα να την προσβάλει σε Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο όργανο και εν τέλει στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

β) Απέστειλε εγκύκλιο (Α.Π. 101769/1994/21.11.2008) για εκτέλεση της υπ' αριθμ 161/2008 γνωμοδότησης, που είχε αποδεχθεί και υπογράψει. Ειδικότερα, στο σημείο Β1 της εν λόγω εγκυκλίου, γίνεται μνεία της αποδοχής της με αριθ. 161/2008 Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., με την οποία το δάσος της Ουρανούπολης «πρέπει να χαρακτηριστεί δασική έκταση».

γ) Παρά ταύτα, στη συνέχεια ο κ. Κιλτίδης, με μια σειρά εγγράφων προς τις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες, έδινε εντολές, ότι ο χαρακτηρισμός των δασών ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δασάρχη.

Ο κ. Αντώνιος Μπέζας, Υφυπουργός Οικονομικών:

Εξέδωσε την υπ' αριθμ. 1098.315/6443/Α0010/3.10.2008 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κενή περιεχομένου και χωρίς νομικές συνέπειες, με την οποία γίνεται ανάκληση μόνο παλαιότερων υπουργικών αποφάσεων, που ήδη είχαν αναπεμφθεί με την υπ' αριθμ 9983/30.10. 2003 απόφαση και ούτως ή άλλως ουδεμία ισχύ είχαν.

Εν όψει αυτών, ουδόλως με την απόφαση Μπέζα επανέρχονται στο Ελληνικό Δημόσιο τα παραχωρηθέντα ακίνητα ούτε δίδονται συγκεκριμένες και κατάλληλες οδηγίες στις αρμόδιες Υπηρεσίες και Αρχές, προκειμένου να ενεργήσουν προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή, της ανάκτησης από το Ελληνικό Δημόσιο κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή των παρανόμως μεταβιβασθέντων ακινήτων.

Ο κ. Μπέζας παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του για την προστασία της δημόσιας γης, έτσι ώστε ως προς όλα τα ακίνητα η κατάσταση να επανέλθει στο σημείο όπου βρίσκονταν πριν την έκδοση των επίμαχων πράξεων και αποφάσεων, τη σύναψη των συμβολαίων κλπ.

Ο κ. Μπέζας βαρύνεται με παρούσες και εξελισσόμενες ευθύνες και υπέχει άμεση υποχρέωση να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την επαναφορά των επιδίκων ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο.

Ο κ. Βασίλειος Μαγγίνας, ως Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: Τον Ιούνιο του 2007, μόλις ένα μήνα από την ανάληψη καθηκόντων του, ο πολιτικός του υφιστάμενος Γ. Γ. Απασχόλησης κ. Δημήτριος Κοντός, με έγγραφό του προς την ΚΕΔ με αρ. πρωτ. 716/28-6-2007 ανακοινώνει ότι το Υπουργείο δεν θα μεταφερθεί στο Ολυμπιακό Ακίνητο. Η ως άνω επιστολή εστάλη στην ΚΕΔ 4 μήνες μετά την αίτηση της ΚΕΔ προς το ΣΟΕ για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου και 3 μήνες μετά την απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔ περί μεταβίβασης του Ολυμπιακού Ακινήτου στη Μονή Βατοπεδίου! **Σημειώνεται ότι ο κ. Δημήτρης Κοντός τυγχάνει εκλεγμένο μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου της Ν.Δ. από τον Ιούλιο του 2001**. Πρόκειται για συγκρότημα κτιρίων στα Οικοδομικά Τετράγωνα 1 και 2 του Ολυμπιακού Χωριού, το οποίο εξ αρχής προορίζετο για κτίριο του τότε Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (σήμερα Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας). Το γεγονός αυτό προκύπτει από την με αρ. πρωτ. 4877/312/17-6-2003 οικοδομική άδεια κατασκευής των κτιρίων, στην οποία αναγράφεται *«Οικοδομική άδεια κατασκευής συγκροτήματος κτιρίων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα Οικοδομικά Τετράγωνα 1 και 2 του Ολυμπιακού Χωριού, στη θέση Λεκάνες του Δήμου Αχαρνών»*. Δηλαδή, το συγκεκριμένο συγκρότημα θα είχε προσωρινή χρήση για την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων, **αλλά ο εξ αρχής σκοπός, προορισμός και σχεδιασμός ήταν αυτός της χρήσης του ως κτιρίου του Υπουργείου Απασχόλησης**. Γι' αυτόν το λόγο άλλωστε, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες εκτελέστηκαν και συγκεκριμένες εργασίες προσαρμογής του στη μεταολυμπιακή χρήση. Σχετικά με τη μετεγκατάσταση στο κτίριο αυτό του Υπουργείου Απασχόλησης, συγκροτήθηκαν πέντε (5) Επιτροπές από τους τότε Υπουργούς Απασχόλησης κ. κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο και Σάββα Τσιτουρίδη με ισάριθμες αποφάσεις τους, οι τέσσερις (4) πρώτες των οποίων του κ. Παναγιωτόπουλου: 94291/28-7-2004, 165147/26-9-2005, 165148/26-9-2005, 165149/26-9-2005 και 91801/27-3-2006. Εκτός αυτών, ήταν έτοιμη και η διακήρυξη ανοιχτού διαγωνισμού για την προμήθεια επίπλων γραφείου για το νέο κτίριο του Υπουργείου Απασχόλησης.

Ο κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης, Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών:
Α. Ως πολιτικός προϊστάμενος εποπτεύει την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων, την Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου από τον Σεπτέμβριο 2007 και τη νεοσύστατη

(Σεπτέμβριος 2008) Επιτροπή για την αποτροπή νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες.

α) Η πολιτική ευθύνη του κ. Αλογοσκούφη επιβαρύνεται ιδιαίτερα από το γεγονός ότι την 27-03-2008, όταν ο ίδιος είναι ο αρμόδιος εποπτεύων την ΚΕΔ υπουργός, το Δημόσιο επιστρέφει στη Μονή τα 35,617 χιλιοστά της Λίμνης, που η Μονή του είχε μεταβιβάσει με προηγούμενο συμβόλαιο. Πρόκειται για ανταλλαγή εκτός της οποιασδήποτε λογικής, η οποία λειτουργεί μόνον σε βάρος των συμφερόντων του Δημοσίου, παραβιάζοντας κάθε έννοια σοβαρότητας και νομιμότητας.

β) Ως εποπτεύων την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων έχει αυξημένη προσωπική ευθύνη για τις παραλείψεις της υπηρεσίας αυτής σε σχέση με τις μεθοδεύσεις των παρανόμων ανταλλαγών, που προκάλεσαν τεράστια ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο και ιδιαίτερα:

- Την υπερεκτίμηση της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων
- Τις υποεκτιμήσεις των ανταλλαγέντων δημοσίων κτημάτων
- Την μη διερεύνηση, παρά τα επανειλημμένα δημοσιεύματα, της καταβολής ως υπερτιμήματος, του ποσού των επί πλέον 9 εκατομμυρίων ευρώ, χωρίς κανένα παραστατικό ή δικαιολόγηση για την πώληση του Ολυμπιακού Ακινήτου στους Θρακομακεδόνες από τη Μονή Βατοπεδίου στην εταιρία NOLIDEN.
- Την παράλειψη συνολικού οικονομικού ελέγχου της Μονής Βατοπεδίου ακόμη και σήμερα, παρά το ότι έχει πλέον γίνει κατάδηλη η αδιαφανής διακίνηση εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, ο τεράστιος όγκος χρηματιστηριακών και άλλων χρηματοοικονομικών κινήσεων και άλλες δράσεις, που προϋποθέτουν την ύπαρξη και λειτουργία άδηλου λογιστηρίου, όπως επεσήμαναν και οι Επιθεωρητές της Τράπεζας της Ελλάδος ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.
- Την παράλειψη οικονομικού ελέγχου των δύο υπεράκτιων εταιριών RASSADEL και MADEUS, που έχουν ως πραγματικό και τελικό δικαιούχο ένα Ν. Π. Δ. Δ., τη Μονή Βατοπεδίου.

γ) Έχει αυξημένη πολιτική ευθύνη ως ασκών την εποπτεία της Επιτροπής για την αποτροπή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες, της οποίας προΐσταται ο Εισαγγελέας Εφετών κ. Γκρόζος, διότι η Επιτροπή, ενώ είχε αρχική ενημέρωση βάσει επισήμων τραπεζικών αναφορών από τις 20 Σεπτεμβρίου 2008 για την ύπαρξη των εταιριών RASSADEL και MADEUS, που συνεστήθησαν με πραγματικό και τελικό δικαιούχο ένα Ν. Π. Δ. Δ., τη Μονή Βατοπεδίου, παρέλειψε να

προβεί άμεσα και αποτελεσματικά στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να διερευνηθεί το σύνολο των τραπεζικών, χρηματιστηριακών και λοιπών συναλλαγών τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

δ) Ως έχων τη συνολική πολιτική ευθύνη για το Υπουργείο του, δεν δικαιολογείται:

- να επιτρέπει τις παράνομες ανταλλαγές μέσω ΚΕΔ
- να επιτρέπει τη μεταβίβαση του Ολυμπιακού Ακινήτου
- να επιτρέπει στον κ. Μπέζα να παραλείπει τις αναγκαίες ενέργειες για την επαναφορά των ακινήτων στο Δημόσιο.

2. Η ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης των ποινικών διαστάσεων για πολιτικά πρόσωπα

Από τα στοιχεία του φακέλου, μετά το πέρας των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής του 2008 και του 2010, όπως αναλυτικά αξιολογούνται και εκτίθενται στα προηγούμενα κεφάλαια, επιβεβαιώνεται η πρόταση που έχει ήδη υποβάλει η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ για σύσταση της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής του άρθρου 86 παρ. 3 του Συντάγματος και των άρθρων 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής σε σχέση με τους πρώην Υπουργούς και Υφυπουργο**κ. κ. Θεόδωρο Ρουσόπουλο, Πέτρο Δούκα, Ευάγγελο Μπασιάκο, Αλέξανδρο Κοντό και Γεώργιο Βουλγαράκη.**

Ειδικά για τον **κ. Κων/νο Κιλτίδη**, παρότι δεν συμπεριλαμβάνεται στις μέχρι τώρα προτάσεις των Βουλευτών του ΠΑΣΟΚ για περαιτέρω διερεύνηση κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, όμως, μετά το με αρ. πρωτ. 112/2010/1-6-2010 έγγραφο της Ειδικής Ανακρίτριας κας Ειρήνης Καλού προς τον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής, εκ των πραγμάτων τίθεται θέμα ενδεχόμενης περαιτέρω διερεύνησης.

3. Τέλος, η Εξεταστική Επιτροπή επισημαίνει ότι το νομικό ζήτημα της τυχόν παραγραφής (ή του ακαταδίωκτου) τυχόν ποινικών αδικημάτων Υπουργών σε σχέση με το σκάνδαλο, δεν αποτελεί θέμα της δικής της αρμοδιότητας.

Β4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ Ν. Κ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ, ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

205

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Ν.Κ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
Οδός Βαλαωρίτου 12, 10671 Αθήνα

Γνωμοδότηση

Α'
Ιστορικό-ερώτημα

1. Εκ μέρους του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος, ο βουλευτής Καρδίτσας Κων. Ρόβλιας έθεσε υπ' όψη μου το με αριθμ. πρωτ. 9983/30.10.2003 έγγραφο του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών Απόστολου Φωτιάδη (εφεξής «το σχολιαζόμενο έγγραφο») προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας του άρθρου 90 του π.δ. 284/1988.

2. Με το έγγραφο αυτό, που τιτλοφορείται «Αναπομπή για επανεξέταση των υπ' αριθμ. 26/1998, 17/2002 και 46/2002 γνωμοδοτήσεων» του ως άνω οργάνου, ο ανωτέρω Υφυπουργός ζήτησε «να επανεξετασθεί» το ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης Βιστωνίδας, των νησίδων, των οχθών και των παραλίμνιων εκτάσεων της, διότι, σε έγγραφο τοπικών φορέων και παραγόντων που του είχε υποβληθεί, υπήρχε «επίκληση νέων νομικών και πραγματικών γεγονότων, τα οποία δεν ελήφθησαν υπ' όψη κατά την λήψη των σχετικών γνωμοδοτήσεων».

3. Μεταξύ των αποδεκτών του ως άνω εγγράφου περιλαμβάνονται και οι Κτηματικές Υπηρεσίες των Νομών Ροδόπης και Ξάνθης, στα γεωγραφικά όρια των οποίων βρίσκεται η λίμνη Βιστωνίδα. Σε αυτές, ο υπογράφων το ως άνω έγγραφο Υφυπουργός έδωσε ρητή εντολή

«να απόσχουν κάθε διοικητικής ενέργειας, μέχρι εκδόσεως της νέας γνωμοδοτήσεως».

4. Ο ερωτών βουλευτής έθεσε υπ' όψη μου τις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις, οι οποίες είχαν γίνει αποδεκτές από τον αυτό ως άνω Υφυπουργό το 2002 και το 2003, καθώς και από τον προκάτοχό του το 1999, και μου ζήτησε να απαντήσω στο ερώτημα ποιες είναι οι έννομες συνέπειες του σχολιαζόμενου εγγράφου.

Β'
Απάντηση

1. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας ιδρύθηκε ως συλλογικό όργανο του Υπουργείου Οικονομικών με το άρθρο 10 του α.ν. 1539/1938 «περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων» (Α' 488). Αποτελείται από δύο ξεχωριστά Τμήματα, το Τμήμα Δημοσίων και το Τμήμα Ανταλλαξίμων Κτημάτων, σε καθένα από τα οποία προεδρεύει σήμερα Νομικός Σύμβουλος του Κράτους. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό του Υπουργείου Οικονομικών (π.δ. 284/1988, Α' 128), όπως οι διατάξεις του εφαρμόζονται μετά την συνταγματική απαγόρευση της συμμετοχής δικαστικών λειτουργών σε συλλογικά όργανα της διοικήσεως (άρθρο 89 §§1&2 Σ. και ν.2993/2002, Α' 58), στο Τμήμα Δημοσίων Κτημάτων μετέχουν επίσης ως μέλη τέσσερις Πάρεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και, χωρίς ψήφο, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρο 90 §§1&2 του π.δ. 284/1988 και άρθρο 2§2 του ν.2993/2002).

2. Κατά τον Οργανισμό του Υπουργείου Οικονομικών, στις αρμοδιότητες του Τμήματος Δημοσίων Κτημάτων περιλαμβάνεται και η διατύπωση γνώμης «για υποθέσεις που παραπέμπονται σε αυτό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για την προστασία των δημοσίων

κτημάτων» (άρθρο 90§3 π.δ. 284/1988). Ειδικότερα, οι γνώμες που το Τμήμα διατυπώνει επί των υποθέσεων που παραπέμπονται υποχρεωτικά σε αυτό, δυνάμει των άρθρων 8 και 9 του α. ν. 1539/1938, υπόκεινται «πάντοτε» στην έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος, όπως επί λέξει ορίζει η §6 του άρθρου 10 του αυτού νόμου, μπορεί

> «ν' αποδεχθή ή μη αυτάς, εν τω συνόλω αυτών, ή ν' αποδεχθή ταύτας εν μέρει μεν, αλλ' επ' ωφελεία του Δημοσίου, ουχί όμως και να τροποποιήση αυτάς εις βάρος του Δημοσίου».

3. Όπως γίνεται από παλιά δεκτό, η ως άνω έγκριση, η οποία περιβάλλεται τον τύπο υπουργικής απόφασης, δεν υπόκειται στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας, διότι προκαλεί διαφορά υπαγόμενη στην δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (ΣτΕ 3026/1970, 6322/1996, βλ. και *Ευ. Δωρή*, Περί δημοσίων κτημάτων, Αθήναι, 1980, σ. 455). Όπως γίνεται δεκτό, πρόκειται για απόφαση διαπιστωτικού χαρακτήρα, εκδιδόμενη στο πλαίσιο της διαχείρισης της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου. Η έκδοσή της, όπως έχει γνωμοδοτήσει το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, συνιστά διαδικαστικό τύπο, η τήρηση του οποίου επιβάλλεται για τη διεκδίκηση εμπράγματων δικαιωμάτων από τρίτους σε βάρος του δημοσίου (ΝΣΚ(Τμ.Β΄) 351/2006). Επομένως, η εν λόγω απόφαση δεν συνιστά τίτλο εμπράγματου ή άλλου δικαιώματος.

4. Όσο για την γνώμη που διατυπώνει το Τμήμα, αν και εκ πρώτης όψεως φαίνεται απλή, δεσμεύει κατ' ουσίαν τον Υπουργό για τον ακόλουθο ιδίως λόγο: διότι πρόκειται για ένα κατ' εξοχήν τεχνικό ζήτημα, επί του οποίου παλαιότερα καλούνταν να αποφανθούν έμπειροι δικαστές και ήδη μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με ειδικές γνώσεις, τις οποίες κατά τεκμήριο δεν κατέχει ο

αρμόδιος Υπουργός. Έτσι, σε περίπτωση που ο τελευταίος διαφωνεί με την εκφρασθείσα γνώμη, αν μεν αυτή είναι επ' ωφελεία του Δημοσίου, δεν μπορεί να αποστεί. Αντιθέτως, αν η γνωμοδότηση είναι εις βάρος του Δημοσίου, όπως εν προκειμένω, και ο Υπουργός διαφωνεί με αυτήν, τότε έχει δύο εναλλακτικές δυνατότητες: είτε να μην την αποδεχθεί «εν τω συνόλω» της και να μην εκδώσει την προβλεπόμενη απόφαση· τούτο, ωστόσο δεν εμποδίζει την κατάθεση της αγωγής (άρθρο 8§4 α.ν. 1539/1938). Είτε να την τροποποιήσει «επ' ωφελεία του Δημοσίου» με ειδική αιτιολογία. Εν τούτοις, εν όψει της περιπλοκότητας των εξεταζόμενων ζητημάτων, είναι αμφίβολο αν ο Υπουργός, ελλείψει νέων στοιχείων, μπορεί να στην πράξη προβεί σε νέα εκτίμηση των στοιχείων του φακέλου, ώστε να αιτιολογήσει την απόκλισή του από την εκφρασθείσα γνώμη.

5. Το συμπέρασμα που προκύπτει από τα ανωτέρω είναι ότι, εν προκειμένω, η ευχέρεια που παρέχεται στον Υπουργό να αποστεί από τη γνώμη του γνωμοδοτούντος οργάνου είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Διότι τα ερωτήματα που κατά νόμον τίθενται αφορούν κατ' εξοχήν τεχνικά ζητήματα, το δε γράμμα της κρίσιμης εν προκειμένω διάταξης της §6 του άρθρου 10 του α.ν. 1539/1938 στενεύει ιδιαιτέρως τα περιθώρια του Υπουργού να επιλέξει διαφορετική λύση από αυτή που προτείνει το γνωμοδοτικό όργανο. Επομένως, ενώπιον μιας εμπεριστατωμένης γνώμης από το οικείο Τμήμα -γνώμης μάλιστα διατυπωμένης ομοφώνως, όπως στην προκείμενη περίπτωση- είναι δύσκολο ο Υπουργός, ακόμη και διατηρεί τις επιφυλάξεις του, να μην την αποδεχθεί. Πολύ περισσότερο που, όπως προεκτέθηκε, αν αρνηθεί να εκδώσει την προβλεπόμενη απόφαση, η δίκη κατά του δημοσίου θα προχωρήσει ούτως ή άλλως.

6. Οι ανωτέρω σκέψεις επηρεάζουν αποφασιστικά την ακολουθητέα διαδικασία για την ανάκληση της έγκρισης που παρέσχε εν

προκειμένω ο αρμόδιος Υπουργός: εάν μετά την έκδοση της κατά την §6 του άρθρου 10 του α.ν. 1539/1938 εγκριτικής απόφασης του τελευταίου προκύψουν νέα στοιχεία, ποια διαδικασία οφείλει να τηρήσει ο αρμόδιος Υπουργός για την ανάκληση της παρασχεθείσης εγκρίσεως;

7. Γίνεται πλέον δεκτό ότι αν η ανάκληση μιας διοικητικής πράξης γίνεται ύστερα από ουσιαστική εκτίμηση οψιγενών πραγματικών περιστατικών, η διοίκηση θα πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία που διέπει την έκδοσή της. Δεν αρκεί δηλαδή να αιτιολογείται η ανακλητική πράξη -κάτι που θα έπρεπε ούτως ή άλλως να συμβεί αν η τελευταία ήταν δυσμενής για τον διοικούμενο (βλ. *Γ. Γεραπετρίτη*, Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων, Αθήνα, 1998, σ. 78 & επ.)- αλλά το γνωμοδοτούν όργανο, εφ' όσον προβλέπεται η εμπλοκή του για την έκδοση της πράξης, θα πρέπει να κληθεί εκ νέου να διατυπώσει γνώμη.

8. Στο βαθμό που παλαιότερα δεν υπήρχε ομοφωνία για το θέμα, μια συνοπτική αναδρομή στην προηγηθείσα συζήτηση είναι εν προκειμένω χρήσιμη. Από τη μια η θεωρία υποστήριζε ότι, σε κάθε περίπτωση, για την ανάκληση των διοικητικών πράξεων θα πρέπει να τηρείται η διαδικασία που διέπει την έκδοσή τους. Έτσι, για τον *Μιχ. Στασινόπουλο*, εν προκειμένω ισχύει «κατ' αρχήν»

> «ο κανών ότι η ανακλητική πράξις, ως αποτελούσα αντίθετον πράξιν (actus contrarius), οφείλει ν' ακολουθή τους τύπους και την διαδικασίαν την οποίαν τάσσει ο νόμος δια την παραγωγήν της ανακαλουμένης πράξεως. Οι τύποι δ' ούτοι συνίστανται κυρίως εις προηγουμένην πρότασιν ή γνωμοδότησιν αρμοδίου οργάνου [...], κατά τον εν τω νόμω προβλεπόμενον τρόπον κ.λπ.»(Το δίκαιο των διοικητικών πράξεων, ανατύπωση, Αθήναι, 1982, σ. 457).

Ο ίδιος συγγραφέας προσέθετε αμέσως μετά ότι ο ανωτέρω κανόνας, η επανάληψη δηλαδή της διαδικασίας που είχε τηρηθεί για την έκδοση της κρίσιμης πράξης, έπρεπε να εφαρμόζεται με μεγαλύτερη αυστηρότητα όταν ανακαλούνται νόμιμες διοικητικές πράξεις παρά παράνομες (*ibid.* σ. 458).

9. Προς την ίδια κατεύθυνση, η *Γλ. Σιούτη* υποστήριζε ότι την εκ νέου εμπλοκή του γνωμοδοτούντος οργάνου επιτάσσει η προστασία του διοικουμένου και η διατήρηση «του εγγυητικού μηχανισμού που συνιστά η γνωμοδότηση» (Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα, σ. 228). Για την ίδια συγγραφέα, οσάκις η ανακαλούμενη διοικητική πράξη είναι παράνομη, το γνωμοδοτικό στάδιο μπορεί να υπερπηδηθεί. Τούτο όμως δεν μπορεί να συμβεί, αν η ανάκληση στηρίζεται σε ουσιαστική εκτίμηση πραγματικών περιστατικών (*ibid.*, σ. 232, ΣτΕ 103/1985).

10. Αντιθέτως, με την σκέψη ότι η υποχρέωση επανάληψης της γνωμοδοτικής διαδικασίας για την ανάκληση διοικητικών πράξεων επιβραδύνει υπέρμετρα την διοικητική δράση, το Συμβούλιο της Επικρατείας δίσταζε να επιβάλλει την τήρηση του σχετικού κανόνα: η νομολογία του δεχόταν επί μακρό ότι, οσάκις για την έκδοση διοικητικής πράξης απαιτείται απλή γνώμη, η τελευταία δεν είναι απαραίτητη και για την τροποποίηση ή την ανάκλησή της (βλ. αντί πολλών, ΣτΕ(Ολ.) 1433/1986). Αντίθετα ήταν απαραίτητη αν μεσολαβούσε ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ιδίως όταν αυτή στηριζόταν σε νέα πραγματικά και νομικά στοιχεία (ΣτΕ 4284/1999, 259/2005).

11. Ήδη, ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) περιλαμβάνει ρητή ρύθμιση για το θέμα: ενώ από τη μια ορίζει ότι, για την ανάκληση διοικητικής πράξης «δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοσή της», από την

άλλη προβλέπει ότι τούτο προαπαιτείται για την ανάκληση νόμιμων διοικητικών πράξεων, καθώς και παράνομων, όταν αυτή γίνεται «ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών» (άρθρο 21§2).

12. Αν και, όπως προεκτέθηκε, η εγκριτική υπουργική απόφαση δεν θεωρείται εκτελεστή διοικητική πράξη, τα ανωτέρω, ως κανόνες που εξειδικεύουν την αρχή της νομιμότητας και διέπουν τη διαδικασία με την οποία αυτή εκδίδεται, ισχύουν κατ' αρχήν και στην προκείμενη περίπτωση. Ισχύουν, δηλαδή, για την ανάκληση της υπουργικής έγκρισης που εκδόθηκε βάσει της §6 του άρθρου 10 του α. ν. 1539/1938. Στο βαθμό που προέκυψαν νεότερα στοιχεία, τα οποία δεν είχαν τεθεί υπ' όψη ούτε ήταν γνωστά στο γνωμοδοτούν όργανο, πλην όμως θα μπορούσαν να ανατρέψουν το συμπέρασμα της αρχικής γνωμοδότησης, ο Υπουργός δεν θα είχε απλώς την ευχέρεια να τα θέσει υπ' όψη του γνωμοδοτούντος οργάνου: θα όφειλε να του τα υποβάλλει, προκειμένου αυτό να διατυπώσει βάσει αυτών τη νέα γνώμη του.

13. Στην ερμηνευτική αυτή εκδοχή οδηγεί, αφ' ενός μεν η ανωτέρω εκτεθείσα ρύθμιση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρο 21§2) και, αφ' ετέρου, η ίδια η διατύπωση της κρίσιμης εν προκειμένω §6 του άρθρου 10 του α.ν. 1539/1938. Πράγματι, σύμφωνα με την τελευταία, ο Υπουργός δεν θα μπορούσε να ασκήσει μόνος την προβλεπόμενη αρμοδιότητα, ακόμη και αν αιτιολογούσε πλήρως τους λόγους για τους οποίους προέβη στην σκοπούμενη ανάκληση. Διότι η παράκαμψη του γνωμοδοτούντος οργάνου θα αποτελούσε παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας (ΣτΕ 1803/1986, 2833/2001, 294/2003) και θα καθιστούσε εξ αυτού και μόνον του λόγου παράνομη την ανακλητική απόφαση. Με άλλα λόγια, ο Υπουργός θα όφειλε προηγουμένως να ζητήσει τη γνώμη του οικείου οργάνου και, εν συνεχεία, να την ακολουθήσει αν αυτή ήταν «επ' ωφελεία του δημοσίου». Προκειμένου όμως να δώσει στο

γνωμοδοτούν όργανο την ευχέρεια να διατυπώσει τέτοια γνώμη, θα όφειλε να διαβιβάσει σε αυτό τον φάκελο, ώστε το τελευταίο να προβεί στην αξιολόγηση των νέων στοιχείων και να μεταβάλει ενδεχομένως την αρχική του γνωμοδότηση.

14. Εν κατακλείδι, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό του ως «αναπομπής», το σχολιαζόμενο έγγραφο αποτελούσε το κατά νόμον πρώτο βήμα για την ουσιαστική επανεκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης βάσει των νέων στοιχείων που προέκυψαν και, εντεύθεν, για την ενδεχόμενη ανάκληση της έγκρισης των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων. Όσο για την επιβράδυνση της ανάκλησης, που η εμπλοκή του γνωμοδοτούντος οργάνου προφανώς θα προκαλούσε, ήταν εν προκειμένω το τίμημα της νομιμότητας. Εν πάση περιπτώσει, την ισοσταθμίζει σε μεγάλο βαθμό η δοθείσα ρητή εντολή προς τις οικείες υπηρεσίες «να απόσχουν κάθε διοικητικής ενέργειας, μέχρι εκδόσεως της νέας γνωμοδοτήσεως».

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2008

Ο γνωμοδοτών,

Ν. Αλ.

ΝΙΚΟΣ Κ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΟΔΟΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ 12
100 71 ΑΘΗΝΑ · ΤΗΛ. 30.12.177

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ ΧΡΥΣΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΖΩΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ

ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΠΕΡΛΕΠΕ - ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΡΟΒΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΓΝΩΜΕΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (Ν.Δ.)
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΑΒΒΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΥΓΕΝΑΚΗ
ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΒΟΖΕΜΠΕΡΓΚ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΕΝΔΙΑ
ΙΩΑΝΝΗ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας για την ολοκλήρωση της διερεύνησης του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου.

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α. Σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για την διερεύνηση του συνόλου της υπόθεσης της Μονής Βατοπεδίου, δυνάμει της από 22-10-2008 ομόφωνης αποφάσεως της Ολομέλειας της Βουλής.

Η Βουλή των Ελλήνων επελήφθη για πρώτη φορά της υποθέσεως της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού και Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή, καθώς και ογδόντα Βουλευτών του Κόμματος της Νέας Δημοκρατίας.

Η Εξεταστική Επιτροπή συνεστήθη με την από 22 Οκτωβρίου 2008 ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής και ως αντικείμενό της ορίσθη η διερεύνηση της υπόθεσης Βατοπεδίου, και ιδίως η διερεύνηση τυχόν ύπαρξης ευθυνών πολιτικών προσώπων, ήτοι όσων διετέλεσαν ως Υπουργοί και Υφυπουργοί στις Κυβερνήσεις είτε του ΠΑ.ΣΟ.Κ κατά την χρονική περίοδο πριν την 7-3-2004, είτε της Νέας Δημοκρατίας κατά την χρονική περίοδο από 7-3-2004 και εφεξής.

Από την εκτίμηση του συνόλου του αποδεικτικού υλικού η Εξεταστική Επιτροπή κατέληξε με το πόρισμά της στην μη ύπαρξη ποινικών ευθυνών Υπουργών ή Υφυπουργών τόσο κατά την περίοδο των Κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ, όσο και κατά την περίοδο διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, κατά την αποδεικτική διαδικασία δεν προέκυψαν στοιχεία που να στοιχειοθετούν ποινική ευθύνη πολιτικών προσώπων για την τέλεση αδικημάτων σε βάρος του Δημοσίου.

Σε επίπεδο πολιτικών ευθυνών, η Εξεταστική Επιτροπή κατέληξε ότι αυτές υφίσταντο διαχρονικά καθόλη την πορεία εξέλιξης της υπό διερεύνηση υπόθεσης.

Αδιαμφισβήτητα δε, απεδείχθη η ελλειμματική λειτουργία όλων σχεδόν των φορέων και των Υπηρεσιών που ενεπλάκησαν, καθώς και τα κενά του θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου που επέτρεψαν την παρεκτροπή της εν λόγω υπόθεσης και την πρόκληση ζημίας σε βάρος των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

Προς την κατεύθυνση της ενδυνάμωσης και αναμόρφωσης του νομοθετικού πλαισίου, η Εξεταστική Επιτροπή κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις για την τροποποίηση, ακόμη δε και την κατάργηση διατάξεων, προς το σκοπό της διασφάλισης της διαφάνειας και της πληρέστερης κατοχύρωσης του δημοσίου συμφέροντος αναφορικά με τη διαχείριση και μεταβίβαση της δημόσιας περιουσίας.

Η ψήφιση του πορίσματος πραγματοποιήθηκε κατά την συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής στις 16.12.2008.

β. <u>Σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής για την διερεύνηση του συνόλου της υπόθεσης της Μονής Βατοπεδίου, δυνάμει της από 25-1-2010 ομόφωνης αποφάσεως της Ολομέλειας της Βουλής.</u>

Η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ για την σύσταση νέας Εξεταστικής Επιτροπής συζητήθηκε κατά την συνεδρίαση της 25ης Ιανουαρίου 2010 και έγινε ομόφωνα αποδεκτή.

Επιφυλάξεις διατυπώθηκαν από πλευράς της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας και αφορούσαν στον κίνδυνο διάπραξης θεσμικού ατοπήματος, συνισταμένου στην δημιουργία κακού προηγούμενου για την σύσταση Εξεταστικών Επιτροπών στο μέλλον με πρωτοβουλία της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας και στις περιπτώσεις που δεν θα είναι αρεστό το πόρισμα μιας προηγούμενης εξεταστικής επιτροπής.

Συγκεκριμένα, η πρόταση έθεσε προς διερεύνηση τα εξής θέματα:

i) την διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών με άγνωστους παραλήπτες, με ύποπτες χρηματιστηριακές συναλλαγές και επενδυτικές δραστηριότητες της Μονής Βατοπεδίου και των συνδεδεμένων με αυτή φυσικών και νομικών προσώπων, με περίεργους δανεισμούς πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών από τη Μονή και τα πιο πάνω πρόσωπα, με τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Μονής και των λοιπών προσώπων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και

ii) την επιστροφή των ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Αίτηση εξαιρέσεως μελών της Επιτροπής

Η νέα Εξεταστική Επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες της την 1η Φεβρουαρίου 2010.

Κατά την πρώτη συνεδρίαση για την εκλογή Προεδρείου υπεβλήθη από πλευράς της Ν.Δ αίτηση εξαιρέσεως των δύο ορισθέντων από το ΠΑ.ΣΟ.Κ μελών της Επιτροπής κ.κ. Λαφαζάνη Αργύριου και Παπουτσή Δημητρίου για τον λόγο ότι οι ίδιοι είχαν εξεταστεί ως μάρτυρες κατά την πρώτη Εξεταστική Επιτροπή (στις συνεδριάσεις της 23.11.2008 και 5.11.2008 αντιστοίχως).

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 145 Κανονισμού της Βουλής σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 14 και 23 ΚΠΔ δεν ηδύναντο να συμμετάσχουν στην εν λόγω Επιτροπή ασκώντας ανακριτικά καθήκοντα για την ίδια υπόθεση.

Κατόπιν τούτου, τα μέλη της Επιτροπής που προέρχονται από την Κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ αναγκάστηκαν να υποβάλουν πρόταση για ολιγοήμερη αναβολή των συνεδριάσεων, προκειμένου να υποβληθεί σχετικό ερώτημα στο Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής. Η εν λόγω πρόταση εγένετο δεκτή κατά πλειοψηφία.

Ακολούθως, μετά την γνωμοδότηση του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής και κατά την δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής της 10ης Φεβρουαρίου

2010 οι κ.κ. Λαφαζάνης και Παπουτσής υπέβαλαν δήλωση αυτοεξαίρεσης και ως εκ τούτου η Επιτροπή επανασυγκροτήθηκε.

β. <u>Μάρτυρες - Αποδεικτικά Μέσα</u>

Ο στόχος που κλήθηκε να επιτύχει η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή ήταν η διελεύκανση των πτυχών της υπόθεσης που τέθηκαν από το περιεχόμενο της πρότασης για την σύστασή της και η αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων της διαδικασίας που είχε ήδη διεξαχθεί ενώπιον της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής.

Αναγκαίο κριτήριο, επομένως, για την επιλογή των μαρτύρων θα έπρεπε να αποτελέσουν αποκλειστικά τα υπό διερεύνηση αντικείμενα, ήτοι οι διαδρομές των χρημάτων και οι ύποπτες συναλλαγές της Μονής και των εμπλεκομένων σε αυτές φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς επίσης και οι ενέργειες για την επιστροφή των ανταλλαγέντων ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο.

Ο ως άνω στόχος πολύ περιορισμένα υπηρετήθηκε, δεδομένου ότι ενώπιον της Επιτροπής εξετάστηκαν εκ νέου πολιτικά πρόσωπα, καθώς και μάρτυρες που είχαν ήδη καταθέσει στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή. Πολλές φορές, μάλιστα, επανεξετάσθηκαν θέματα που εξαντλητικά είχαν ήδη εξεταστεί και απαντηθεί, ενώ η πλειοψηφία αρνήθηκε την αναστολή της έκδοσης πορίσματος μέχρι ανοίγματος των λογαριασμών και διερεύνησης της υπόθεσης της κυπριακής off shore εταιρίας με την επωνυμία TORCASSO INVESTMENT LTD.

Άξιο αναφοράς πάντως, τυγχάνει το γεγονός πως κατά την διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής οι Ηγούμενος Εφραίμ και Μοναχός Αρσένιος αιτήθηκαν εγγράφως την πρόσκλησή τους στην Επιτροπή προκειμένου να καταθέσουν.

Στην πρώτη Εξεταστική Επιτροπή αν και εκλήθησαν είχαν περιορισθεί στην υποβολή υπομνήματος.

γ. <u>Αίτημα για παράταση του χρόνου εκδόσεως πορίσματος</u>

Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής που προέρχονται από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας υπέβαλαν αίτημα για παράταση του χρόνου εκδόσεως πορίσματος.

Κατά την ανάπτυξη του ως άνω αιτήματος εξετέθησαν αναλυτικά οι λόγοι που επιβάλλουν την κατά τα ως άνω παράταση, και συγκεκριμένα επισημάνθηκε ότι η έκδοση πορίσματος πριν την συγκέντρωση βασικών στοιχείων της υπό διερεύνηση υπόθεσης αφενός δεν ικανοποιεί τις αιτιάσεις που οδήγησαν στην σύσταση της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής, αφετέρου ενέχει τον κίνδυνο της εξαγωγής ελλειμματικών συμπερασμάτων ως προς την στοιχειοθέτηση τυχόν ευθυνών πολιτικών προσώπων.

Στο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε ότι οι λόγοι που εξ αρχής οδήγησαν στην σύσταση της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής ήταν άμεσα συνυφασμένοι (i) με την διερεύνηση των λογαριασμών που δεν διερευνήθηκαν από την προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή, (ii) με τις διαδρομές του μαύρου ή του πολιτικού χρήματος, ώστε να καταστεί δυνατή η διάγνωση τυχόν ευθυνών πολιτικών προσώπων, (iii) με την αξιολόγηση της ζημίας που υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο (υπερτιμολογήσεις, υποτιμολογήσεις κ.λ.π), και (iv) με τις ενέργειες που αφορούν στην επιστροφή των ακινήτων στο Δημόσιο.

Πλην όμως, κατά τον χρόνο που η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή τυπικά περάτωσε τις εργασίες της, διαπιστώθηκε ότι οι ελεγκτές της Τράπεζας της Ελλάδος είχαν προβεί σε διερεύνηση μόλις χιλίων πεντακοσίων από το σύνολο των επτά χιλιάδων συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της επίμαχης υπόθεσης, δεν είχε πραγματοποιηθεί το άνοιγμα των λογαριασμών έντεκα εμπλεκομένων εταιριών, δεν είχε δρομολογηθεί καμία ενέργεια για την αποτίμηση της σημερινής αξίας των ακινήτων που αντηλλάγησαν και δεν είχε ουσιαστικά πραγματοποιηθεί καμία ενέργεια προς την κατεύθυνση της επιστροφής των ακινήτων στο Δημόσιο, πλην της προ διμήνου συστάσεως ομάδος εργασίας στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την προώθηση δικαστικών ενεργειών.

Κατόπιν των ανωτέρω τα μέλη της Επιτροπής από την Κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας αιτήθηκαν την παράταση του χρόνου για την έκδοση πορίσματος μέχρι την 30^{η} Σεπτεμβρίου 2010, προκειμένου να καταστεί

εφικτός ο σχηματισμός ασφαλούς και αντικειμενικής κρίσης για την τυχόν ύπαρξη ευθυνών πολιτικών προσώπων, αίτημα που λανθασμένα απερρίφθη.

ΙΙΙ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Κατά την διερεύνηση της υπόθεσης ελήφθη υπόψη το σύνολο του αποδεικτικού υλικού, ήτοι αξιολογήθηκαν οι μαρτυρικές καταθέσεις και τα έγγραφα που συγκεντρώθηκαν τόσο κατά την παρούσα, όσο και κατά την προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή.

Για την πληρότητα του παρόντος πορίσματος και την έκθεση απάντων των πτυχών της υπό διερεύνηση υπόθεσης εκρίθη σκόπιμο όπως επαναληφθούν αυτούσια τα συμπεράσματα που εξήχθησαν κατά την προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή.

Ειδικότερα:

Με την από 01.05.1922 αγωγή της ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου, η Ιερά Μονή Βατοπεδίου ισχυριζόταν ότι είχε αποκτήσει κατά πλήρη κυριότητα την εν Πόρτο Λάγω λιμνοθάλασσα ονομαζομένη Μπουρού ή Πουρού μετά του εν αυτή ιχθυοτροφείου (Διβαρίου ή Βιβαρίου), επί του οποίου είχε ιδρύσει εκκλησία τιμώμενη επ' ονόματι του Αγίου Νικολάου και ζητούσε να αναγνωρισθεί η κυριότητά της επ' αυτών. Για την απόδειξη των ισχυρισμών της, η Μονή επεκαλείτο των ιδίων τίτλων που και σήμερα επικαλείται, με τη διαφορά ότι στην αγωγή του 1922 **δεν περιλαμβανόταν οποιαδήποτε αναφορά στις παραλίμνιες εκτάσεις εμβαδού 25.000 στρεμμάτων, που διεκδικεί σήμερα.**

Στο πλαίσιο συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς μεταξύ της Μονής Βατοπεδίου - Δημοσίου και χάριν αυτής (ΚΕ/21.03.1924 Πρακτικό Αποφάσεων της Ιεράς Συνάξεως της Μονής) η συζήτηση της ανωτέρω αγωγής

ματαιώθηκε και εκδόθηκε το από 08/10.04.1924 Ν.Δ. (ΦΕΚ Α' 82/10.04.24), δια του οποίου εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Γεωργίας όπως υπογράψει σύμβαση οριστικής μεταβιβάσεως στην κυριότητα του Δημοσίου δύο αγροκτημάτων μετοχίων της Μονής με αντάλλαγμα την παραίτηση εκ μέρους του Δημοσίου από τη Λίμνη Μπουρού στο Ν. Ξάνθης μετά των ιχθυοτροφείων αυτής.

Με την υπ' αριθμ. 41/1929 απόφαση του ΣτΕ (Ολ.) γίνεται δεκτό ότι το Δημόσιο με την σύμβαση που θα υπογράψει σε εκτέλεση του ως άνω Δ/τος του 1924 δεν μεταβιβάζει στην Μονή την κυριότητα, αλλά την κατοχή της λιμνοθάλασσας.

Σε εκτέλεση του ανωτέρω διατάγματος συνήφθη η υπ' αρ.2343/04.05.1930 σύμβαση του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ.Ε. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, δια της οποίας ορίσθηκαν μεταξύ άλλων ότι:

«Το Δημόσιο σε αντάλλαγμα των ανωτέρω περιοχών (ενν. μεταβίβαση κυριότητας δύο αγροτεμαχίων) της Μονής αποδίδει δια του παρόντος **στην αποκλειστική κατοχή** της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου την εν Πορτολάγω Ξάνθης λίμνη Μπουρού μετά των ιχθυοτροφείων αυτής των παρά την νησίδα και τα στόμια της λίμνης κειμένων (Δαλιάνη, Καρατζέ, Ταουσαντζικ και λοιπά) μετά των παραρτημάτων και εγκαταστάσεων αυτών, ως έχουν σήμερα με τα ανέκαθεν γνωστά όρια τούτων **με το δικαίωμα της εκμεταλλεύσεως της ιχθυοτροφίας και ιχθυοπαραγωγής** κατά το ειδικώτερον κατωτέρω καθοριζόμενον. [...] Η παραχώρηση της κατοχής της λίμνης αναφέρεται σε μόνη την ιχθυοτροφική καλλιέργεια και την εκμετάλλευση και πώληση της παραγωγής, του Δημοσίου διατηρούντος αμείωτα τα δημοσίου δικαίου δίκαια τα επί της λιμνοθαλάσσης και των ιχθυοτροφείων αυτής...».

Κατά τις επόμενες δεκαετίες συνάπτονται συμβολαιογραφικές πράξεις, οι οποίες αφορούν στη Βιστωνίδα: α)τα έτη 1930 (3243/18.02.30 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Γεωργίου Βαρούτσου) και 1933(41630/22.05.33 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Κομοτηνής Παναγιώτη Κυριακόπουλου) ο μοναχός Ιγνάτιος Λαμπάκης ο Βατοπαιδινός αποκτά τα 19/32 εξ αδιαιρέτου της νησίδος Αντά Μπουρού από διάφορους ιδιώτες, β) το έτος 1948 με το υπ'

αρ.461/03.06.48 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Φωτίου Αποστολίδη ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Βιστωνίδος «Ο Άγιος Νικόλαος» αποκτά τα υπόλοιπα 13/32 της νησίδος από ιδιώτες και γ) το έτος 1957, με την υπ' αρ.4165/30.08.57 συμβολαιογραφική δήλωση αποδοχής κληρονομίας του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Ελευθερίου Καραλέτσου, η Μονή Βατοπεδίου κληρονομεί τα 19/32 της νησίδος «Αντά Μπουρού» μετά τον κατά την 07.05.53 θάνατο του μοναχού Ιγνατίου Λαμπάκη. Από τις συμβολαιογραφικές αυτές πράξεις φαίνεται ότι η Μονή Βατοπεδίου αποκτά νόμιμο τίτλο κυριότητας επί τμήματος τινός της νησίδος Αντά Μπουρού και μόνον αυτής, το πρώτον εν έτει 1957.

Κατόπιν, με διάφορες νομοθετικές διατάξεις, (α.ν. 16/1935, β.δ. 07.08.1940, α.ν.1924/1951, άρθρα 49, 51 και 66 του Ν.Δ. 420/1970, αρ.3 ν.1740/1987) αφαιρέθηκε η διαχείριση της λίμνης από τη Μονή Βατοπεδίου.

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής (1941-44), εκδόθηκε το υπ' αρ. 271/14.07.1941 Ν.Δ. (ΦΕΚ Α' 234/14.07.41) «περί αυθεντικής ερμηνείας του από 08/10.04.1924 Ν.Δ., το άρθρο 1 του οποίου όριζε ότι:

«Η αληθής έννοια της παρ. β' του αρ.1 του από 08/10.04.1924 ΝΔ είναι ότι δια των διατάξεων ταύτης ανεγνωρίσθησαν τα επί της εν Πόρτο Λάγος της Ξάνθης, Λίμνης Μπουρού, μεθ' απάντων των ιχθυοτροφείων αυτής των παρά την νησίδα και τα στόμια της λίμνης κειμένων (Δαλιάνη, Καραψέ, Ταουσαντζίκ κ.λ.π.) με τα ανέκαθεν γνωστά τούτων όρια, υφιστάμενα δυνάμει χρυσοβούλλων απαράγραπτα δικαιώματα κυριότητος και αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως της εν Αγίω Όρει Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου, η δε μεταξύ ταύτης και του Δημοσίου εκκρεμής δίκη επί της από 01.05.1922 αγωγής της πρώτης κατ' αυτού κατηργήθη, του Δημοσίου παραιτηθέντος πάσης αξιώσεως επί της λίμνης και των ιχθυοτροφείων, αποδιδομένων εις την ρηθείσαν Ιεράν Μονήν...».

Το εν λόγω κατοχικό νομοθετικό διάταγμα καταργήθηκε, μετά την απελευθέρωση της χώρας από τον γερμανικό – ιταλικό – βουλγαρικό ζυγό, δια του αρ.9 του Α.Ν. 476 της 05/19.07.1945. Πέραν αυτού όμως, το εν λόγω διάταγμα αναφερόταν στη λίμνη και τα ιχθυοτροφεία που ευρίσκονταν στη νησίδα εντός αυτής, ενώ ουδεμία κυριότητα αποδιδόταν στη Μονή Βατοπεδίου επί των παραλιμνίων εκτάσεων, τις οποίες η τελευταία διεκδίκησε πολύ αργότερα, για να της αποδοθούν δια της υπ' αρ.17/2002

γνωμοδοτήσεως του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας.

Με το ν.1811/1988 (ΦΕΚ Α' 231/13.10.88) κυρώθηκε η "Σύμβαση παραχώρησης στο Δημόσιο της δασικής και αγροτολιβαδικής περιουσίας των Ιερών Μονών της Εκκλησίας της Ελλάδος, που συμβάλλονται στη σύμβαση αυτή", η οποία υπογράφηκε στην Αθήνα στις 11.05.88, προκειμένου να επιλυθούν οριστικά και αμετάκλητα όλες οι αμφισβητήσεις σχετικά με την ερμηνεία, έκταση και εφαρμογή του ν.1700/1987 «Ρύθμιση θεμάτων εκκλησιαστικής περιουσίας» (ΦΕΚ Α' 61/06.05.87). Με την δια νόμου αυτή κυρωθείσα σύμβαση, οι συμβαλλόμενες Ιερές Μονές παραχωρούσαν συμβατικά στο Δημόσιο την αγροτολιβαδική και δασική περιουσία τους υπό συγκεκριμένους όρους και συμφωνίες, μεταξύ των οποίων ορίζεται και ότι: **«Παραμένουν στην ιδιοκτησία των Ιερών Μονών, πέραν από τις οριζόμενες στο αρ.2β αγροτολιβαδικές και δασικές εκτάσεις, και όσες κατέχουν και νέμονται με νόμιμους τίτλους δωρεάς, διαθήκης κληροδοσίας ή κληρονομίας».**

Περαιτέρω, δια του αρ. 55 ν.2413/96 (ΦΕΚ Α' 124/17.06.96), ορίστηκε ότι **οι Ιερές Μονές που δεν συμβλήθηκαν στην ανωτέρω, κυρωθείσα δια του ν.1811/88 σύμβαση, ούτε προσχώρησαν μεταγενέστερα σε αυτήν** έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι και νομιμοποιούνται ενεργητικά και παθητικά στις δίκες που αφορούν τα δικαιώματα και συμφέροντά τους **σχετικά με την περιουσία τους που καταλαμβάνεται από τους νόμους 1700/1987 και 1811/1988**. Η απόδειξη των εμπραγμάτων δικαιωμάτων και της νομής των Ιερών Μονών στην προαναφερόμενη περιουσία γίνεται **με κάθε αποδεικτικό μέσο** που προβλέπεται στις οικείες διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων που ίσχυαν πριν από τους νόμους 1700/1987 και 1811/1988 ως προς την κτήση της νομής και εμπραγμάτων δικαιωμάτων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το ίδιο άρθρο ανεκλήθησαν από τότε που εκδόθηκαν όλες οι διοικητικές πράξεις οποιουδήποτε είδους και όλες οι εγκύκλιοι που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αρχή δυνάμει ή σε εκτέλεση των νόμων 1700/1987 και 1811/1988 σε ό,τι αφορά τις Ιερές Μονές της παρ.1 του παρόντος, ενώ κάθε αντίθετη διάταξη, δικονομική ή ουσιαστική, καταργήθηκε, όσον αφορά τις ίδιες αυτές μονές.

Με τις διατάξεις αυτές, θεσπίστηκαν τα κατάλληλα νομικά μέσα που επέτρεψαν στην συνέχεια στην μηδέποτε συμβληθείσα στην από 11.05.88 συμβολαιογραφική σύμβαση Μονή Βατοπεδίου να νομιμοποιηθεί ενεργητικά και να διεκδικήσει εξώδικα και δικαστικά εμπράγματά της δικαιώματα στη Βιστωνίδα.

Με την υπ' αρ. 5796/29.03.96 (ΦΕΚ Β' 854/16.09.94) κοινή απόφαση των υπουργών Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας οι υγροβιότοποι Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους, που αποτελούν υγροβιοτόπους διεθνούς ενδιαφέροντος σύμφωνα με τα κριτήρια της Σύμβασης Ραμσάρ (1971), χαρακτηρίστηκαν ως πάρκο με την ονομασία «Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (ΕΠΑΜΘ) **και καθορίστηκαν τα μέτρα προστασίας τους, που περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, σημαντικούς περιορισμούς παραγωγικών και οικιστικών δραστηριοτήτων**. Η διετής ισχύς της εν λόγω απόφασης παρατάθηκε με την υπ' αρ.54512/2376/30.06.98 (ΦΕΚ Α' 941/01.09.98) ΚΥΑ των Υπουργών Ανάπτυξης και ΠΕΧΩΔΕ για ένα ακόμη έτος, ήτοι μέχρι 30.08.99, οπότε και έπαυσε, **διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο και τους σχεδιασμούς εμπορικής αξιοποίησης της περιοχής Βιστωνίδος, πέραν της παραδοσιακής ιχθυοκαλλιέργειας, από τη Μονή Βατοπεδίου, η οποία λίγους μήνες νωρίτερα (05.02.99) είχε επιτύχει την έκδοση της πρώτης από τις συνολικώς τρεις κατωτέρω υπουργικές αποφάσεις της περιόδου 1999-2003 που την αναγνώρισαν ως κυρία της περιοχής Βιστωνίδος. Ειδικότερα:**

Με την υπ' αρ. 26/03.12.1998 γνωμοδότησή του το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο αυτού Ελευθέριο Ροΐδη, Εφέτη, τα μέλη Ανδρέα Φυτράκη, Στέφανο Δέτση, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Παρέδρους ΝΣΚ και Γεώργιο Τσιαβό, Δ/ντη της 10ης Δ/νσης Δημόσιας Περιουσίας του ΥΠΟΙΟ αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση του Στεφάνου Δέτση και γνωμοδότησε **υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδος «Αντά Μπουρού» περιοχής λίμνης Βιστωνίδος Ν. Ξάνθης.**

Η γνωμοδότηση εκδόθηκε μετά την υπ' αρ. πρωτ.

1094933/7092/A0010/01.09.98 εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας & Εθνικών Κληροδοτημάτων του ΥΠΟΙΟ σχετικά με την ιδιοκτησιακή κατάσταση της νησίδος «Αντά – Μπουρού» της περιοχής λίμνης Βιστωνίδος Ν. Ξάνθης και το υπ' αρ. πρωτ.305/19.12.95 έγγραφο της Εποπτείας Αλιείας Ν. Ξάνθης, με το οποίο καταγγελλόταν ότι «η Μονή Βατοπεδίου, η οποία έχει στην ιδιοκτησία της εξ αδιαιρέτου με τον Αλιευτικό Συνεταιρισμό Βιστωνίδος έκταση 400 στρεμμάτων εντός της νησίδας Βιστωνίδας – Μπουρούς – Ξάνθης, που ανήκει στο Δημόσιο, διεκδικεί την κυριότητα ολόκληρης της νησίδος συνολικής έκτασης 1.632 στρεμμάτων».

Συγκεκριμένα, το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο δέχθηκε ότι η νησίδα «Αντά Μπουρού» παραχωρήθηκε δια δωρεάς από τους Βυζαντινούς Αυτοκράτορες στη Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους μαζί με μια ευρύτερη περιοχή, προκειμένου οι μοναχοί της Μονής αυτής να διασφαλίσουν τα απαραίτητα μέσα βιοπορισμού. Προς τούτο γίνεται επίκληση τεσσάρων Χρυσοβούλλων Λόγων: του Νικηφόρου Βοτανειάτη (1080), του Ανδρονίκου Γ' Παλαιολόγου (1329), του Ιωάννη Ε' Παλαιολόγου (1357) και του Ιωάννη Δεσπότη Ούγγλεση (1371).

Η γνωμοδότηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «από το σύνολο των προαναφερόμενων στοιχείων προκύπτει σαφώς ότι **η Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους είναι η μοναδική κυρία και νομέας της νησίδος «Αντά Μπουρού» σε ποσοστό 100%, όποιας έκτασης κι αν είναι αυτή.** [...] **Συνεπώς, συμπερασματικά, το ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλει κανένα δικαίωμα κυριότητας, εξ οιασδήποτε αιτίας, επί της νησίδος «Αντά Μπουρού», ανηκούσης ταύτης εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους».**

Με την υπ' αρ. πρωτ.1007890/610/A0010/05.02.99 απόφασή του, ο τότε Υφυπουργός Οικονομικών Γεώργιος Δρυς αποδέχθηκε στο σύνολό της την υπ' αρ. 26/03.12.1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδος «Αντά Μπουρού» περιοχής λίμνης Βιστωνίδος Ν. Ξάνθης, εκτός του αιγιαλού, όπως αυτός θα προσδιορισθεί από την αρμόδια επιτροπή αιγιαλού – παραλίας, για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτή». Η εν λόγω υπουργική απόφαση κατατέθηκε στις 19.11.02 στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης με αύξοντα αριθμό γενικού

βιβλίου εκθέσεων 7457 και σημειώθηκε στον τόμο 1084 των βιβλίων μεταγραφών με αύξοντα αριθμό μεταγραφής 47.

Αμφότερες οι ανωτέρω πράξεις, γνωμοδότηση και υπουργική απόφαση, μνημονεύονται στο από 11.12.02 συνταχθέν πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής μεταξύ αφενός του Μοναχού Αρσενίου και ιερομονάχου Ευδοκίμου, εκπροσώπων της Ιεράς και Σεβασμίας Μεγίστης Μονής Βατοπεδίου και αφετέρου του Χρίστου Κωνσταντινίδη, Φοροτεχνικού ΠΕ/Α', Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης, **με το οποίο παρεδόθησαν στη Μονή τμήματα της εκ στρεμμάτων 25.000 περιοχής, η οποία της αποδόθηκε με επιγενόμενες υπουργικές αποφάσεις (ιδ. κατωτέρω).**

Με την υπ' αρ. 17/18.07.2002 γνωμοδότησή του το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο αυτού Ιωάννη Διονυσόπουλο, Νομικό Σύμβουλο ΝΣΚ, τα μέλη Ιωάννη Χατζηνέκουρα, Στέφανο Δέτση, Ευστράτιο Συνοίκη, Σταύρο Σπυρόπουλο, Παρέδρους ΝΣΚ και Γεώργιο Τσιαβό, Δ/ντη της 10ης Δ/νσης Δημόσιας Περιουσίας του ΥΠΟΙΟ (χωρίς ψήφο) αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση του Στεφάνου Δέτση και **γνωμοδότησε υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου επί των τοπογραφημένων παραλιμνίων εκτάσεων, εμβαδού 25.000 στρεμμάτων, και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής Ν. Ξάνθης, ανηκουσών τούτων εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους, όπως αυτές απεικονίζονται στο από 12.12.2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη.**

Η γνωμοδότηση εκδόθηκε μετά την υπ' αρ. πρωτ. 1038824/3577/Α0010/03.06.02 εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας & Εθνικών Κληροδοτημάτων του ΥΠΟΙΟ και την υπ' αρ. πρωτ. 14/27.12.2001 αίτηση της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, με την οποία ζητούσε να αναγνωρισθεί κυρία επί εκτάσεων εμβαδού 25.000 στρεμμάτων που αποτελούν παραλίμνιες εκτάσεις στη λίμνη Βιστωνίδα ή Μπαρού και δύο νησίδων εντός της λίμνης, της του Αγίου Νικολάου και της Παναγίας

Παντανάσσης.

Σύμφωνα με την ανωτέρω γνωμοδότηση, η λίμνη Μπουρού με όλη την γύρω περιοχή που καλείται «Περιθεώριο» παραχωρήθηκε από βυζαντινούς αυτοκράτορες και άλλους ηγεμόνες στη Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους, προκειμένου οι μοναχοί της Μονής αυτής να διασφαλίσουν τα απαραίτητα μέσα βιοπορισμού τους. Προς τούτο γίνεται εκ νέου επίκληση των ήδη ανωτέρω μνημονευθέντων τεσσάρων Χρυσοβούλλων Λόγων των ετών 1080, 1329, 1357 και 1371 με την προσθήκη ενός ακόμη του έτους 1369, εκδοθέντος υπό του ηγεμόνος Ιωάννου Ούγγλεση περί απαλλαγής της Μονής από τον ετήσιο φόρο ύψους 120 υπερπύρων για την εκμετάλλευση της λίμνης Μπουρού.

Η γνωμοδότηση καταλήγει ότι «Από το σύνολο των προαναφερθέντων στοιχείων, καθώς και από τις ένορκες καταθέσεις μαρτύρων» συνάγεται το συμπέρασμα ότι «η Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους είναι η μοναδική κυρία και νομέας των, στη λίμνη Μπουρού του Ν. Ξάνθης, 25.000 στρεμμάτων τοπογραφημένων παραλιμνίων εκτάσεων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης, όποιας έκτασης κι αν είναι αυτές. **Συνεπώς το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να προβάλει κανένα δικαίωμα κυριότητας εξ οιασδήποτε αιτίας επί των εν λόγω παραλιμνίων εκτάσεων και των νησίδων, ανηκουσών τούτων εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους».**

Με την υπ' αρ. πρωτ.1064538/5928/Α0010/05.08.02 απόφασή του ο τότε Υφυπουργός Οικονομικών Απόστολος Φωτιάδης αποδέχθηκε στο σύνολό της την υπ' αρ. 17/18.07.2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου με τη σημείωση ότι οι παραλίμνιες εκτάσεις και οι δύο νησίδες ανήκουν στην περιοχή του Ν. Ροδόπης και κατά το μικρότερο τμήμα τους στην περιοχή του Ν. Ξάνθης. Η εν λόγω υπουργική απόφαση κατατέθηκε στις 19.11.02 στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης με αύξοντα αριθμό γενικού βιβλίου εκθέσεων 7458 και σημειώθηκε στον τόμο 1084 των βιβλίων μεταγραφών με αύξοντα αριθμό μεταγραφής 48. Επίσης, στις 12.09.05, σημειώθηκε στον τόμο 1571 των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Ροδόπης με αύξοντα αριθμό μεταγραφής 87.

Αμφότερες οι ανωτέρω πράξεις, γνωμοδότηση και υπουργική απόφαση, μνημονεύονται στο από 11.12.02 συνταχθέν πρωτόκολλο

παράδοσης – παραλαβής μεταξύ αφενός των οσιολογιοτάτων γέροντος Αρσενίου, μοναχού, και γέροντος Ευδοκίμου, ιερομονάχου, εκπροσώπων της Ιεράς και Σεβασμίας Μεγίστης Μονής Βατοπεδίου και αφετέρου του Χρίστου Κωνσταντινίδη, Φοροτεχνικού ΠΕ/Α', Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης, **με το οποίο παρεδόθησαν στη Μονή τμήματα της εκ στρεμμάτων 25.000 περιοχής, η οποία της αποδόθηκε με την ανωτέρω, από 05.08.02 απόφαση του τότε Υφυπουργού Οικονομικών.**

Με την υπ' αρ. 46/28.11.2002 γνωμοδότησή του το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο αυτού Ιωάννη Διονυσόπουλο, Νομικό Σύμβουλο ΝΣΚ, τα μέλη Ιωάννη Χατζηνέκουρα, Στέφανο Δέτση, Ευστράτιο Συνοίκη, Σταύρο Σπυρόπουλο, Παρέδρους ΝΣΚ και Γεώργιο Τσιαβό, Δ/ντη της 10ης Δ/νσης Δημόσιας Περιουσίας του ΥΠΟΙΟ (χωρίς ψήφο) αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση του Στεφάνου Δέτση και **γνωμοδότησε υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδος {ή λίμνης Μπουρού – ιχθυοτροφείο Αγίων Θεοδώρων (σημερινό Αγίου Νικολάου) – Νταλιάνι}, των οχθών αυτής, στους Νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης κι αν είναι αυτή, ανηκούσης εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους.**

Η γνωμοδότηση εκδόθηκε μετά την υπ' αρ.1075701/7350/Α0010/02.10.02 εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας & Εθνικών Κληροδοτημάτων του ΥΠΟΙΟ σχετικά με την ιδιοκτησιακή κατάσταση της λίμνης Βιστωνίδος {ή διαφορετικά λίμνης Μπουρού – ιχθυοτροφείο Αγίων Θεοδώρων (σημερινό Αγίου Νικολάου) – Νταλιάνι} και των οχθών της, που κατά το μεγαλύτερό της τμήμα ανήκει στη δικαιοδοσία του Ν. Ροδόπης και κατά το μικρότερό της τμήμα στο Ν. Ξάνθης και την από 28-8/10.09.2002 αίτηση θεραπείας της Ιεράς Μονής, με την οποία ζητούσε την αναγνώριση της κυριότητάς της επί της λίμνης Βιστωνίδος του Ν. Ξάνθης για τους λόγους που διαλαμβάνονταν σε αυτήν.

Κατ' επίκληση της ήδη περιειλημμένης στις δύο προηγούμενες υπ' αρ. 26/1998 και 17/2002 γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου επιχειρηματολογίας περί θεμελιώσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας της Μονής

Βατοπεδίου στην περιοχή της Βιστωνίδος (Χρυσόβουλλοι Λόγοι κ.λ.π.), η υπό κρίση γνωμοδότηση προκρίνει ότι το ιδιοκτησιακό αυτό δικαίωμα καταλαμβάνει και την ίδια τη λίμνη Βιστωνίδα, πέραν των παραλιμνίων εκτάσεων και των εν αυτή νησίδων.

Σύμφωνα με την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπής της Βουλής (πρακτικά 03.11.08) **ο εισηγητής και των τριών γνωμοδοτήσεων Στέφανος Δέτσης του Μιχαήλ, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, υποστήριξε ότι ουσιαστικά δι' αυτών εξετάστηκαν τρεις εκδοχές του ίδιου ζητήματος, ήτοι του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της λίμνης Βιστωνίδος, των νησίδων εντός αυτής και των παροχθίων εκτάσεων,** αφού τα περιστατικά που στοιχειοθετούσαν τα δικαιώματα κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου που εγένοντο δεκτά, ήσαν τα αυτά (χρυσόβουλλοι λόγοι βυζαντινών αυτοκρατόρων και ηγεμόνων κ.λ.π.), γεγονός που δικαιολογούσε την συμμετοχή του ιδίου ως εισηγητή και στις τρεις.

Με την υπ' αρ. πρωτ.1051266/10611/Α0010/π.ε./04.06.03 απόφασή του, ο τότε Υφυπουργός Οικονομικών Απόστολος Φωτιάδης αποδέχθηκε στο σύνολό της την υπ' αρ. 46/28.11.2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδος, των οχθών αυτής, στους Νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης κι αν είναι αυτή, ανηκούσης εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους. Η εν λόγω υπουργική απόφαση κατατέθηκε στις 25.06.03 στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης με αύξοντα αριθμό γενικού βιβλίου εκθέσεων 4479 και σημειώθηκε στον τόμο 1091 των βιβλίων μεταγραφών με αύξοντα αριθμό μεταγραφής 120.

Αμφότερες οι ανωτέρω πράξεις, γνωμοδότηση και υπουργική απόφαση, μνημονεύονται στο από 25.06.03 συνταχθέν και μεταγραφέν στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης πρωτόκολλο παραλαβής – παραδόσεως μεταξύ αφενός του Χρίστου Κωνσταντινίδη, Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας Ξάνθης, και αφετέρου του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου Εφραίμ, Καθηγουμένου της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπεδίου του Αγίου Όρους, ενεργούντος ως νομίμου εκπροσώπου αυτής δυνάμει του αρ.90 του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους.

Βάσει αυτών και του αρ. 12 Α.Ν. 1539/1938 περί προστασίας των

δημοσίων κτημάτων, όπως ισχύει, ο μεν πρώτος παρέδωσε, ο δε δεύτερος παρέλαβε για λογαριασμό της Μονής **την λιμνοθάλασσα Βιστωνίδα {ή διαφορετικά λίμνη Μπουρού – ιχθυοτροφείο Αγίων Θεοδώρων (σημερινό Αγίου Νικολάου) – Νταλιάνι} μετά των οχθών αυτής στο Ν. Ξάνθης, όποιας έκτασης κι αν είναι αυτή, επειδή ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους, του Δημοσίου μη δυναμένου να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επ' αυτής,** σύμφωνα με την ανωτέρω γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας και τη σχετικά Υπουργική Απόφαση.

Ενώ είχαν ήδη εκδοθεί κατά τα ανωτέρω οι γνωμοδοτήσεις υπ' αρ. 26/03.12.1998, 17/18.07.2002 και 46/28.11.2002, με τις οποίες η Μονή Βατοπεδίου αναγνωριζόταν αντιστοίχως ως κυρία α) της νησίδος Αντά Μπουρού της λίμνης Βιστωνίδος, β) των παραλιμνίων εκτάσεων εμβαδού 25.000 στρεμμάτων μετά των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης και γ) της ίδιας της λίμνης Βιστωνίδος και των οχθών αυτής, οι δε δύο πρώτες εξ αυτών είχαν ήδη γίνει αποδεκτές με τις από 05.02.99 και 05.08.02 αποφάσεις των Υφυπουργών Οικονομικών Γ. Δρυ και Α. Φωτιάδη και μεταγραφεί στο Υποθηκοφυλακείο Ξάνθης, **η Μονή Βατοπεδίου στις 21.01.03 κατέθεσε την από 15.01.03 αγωγή της κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης. Με την αγωγή αυτή η Μονή ζητούσε να αναγνωρισθεί κυρία εκτάσεως συνολικού εμβαδού 27.044,50 στρεμμάτων, ήτοι εκτάσεως κατά 2.044,50 στρέμματα μεγαλύτερης εκείνης που της είχε αναγνωρισθεί δια της υπ' αρ.17/2002 γνωμοδοτήσεως.**

Σημειωτέον είναι ότι εκκρεμούσης της συζητήσεως της από 15.01.03 αγωγής, έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομικών Α. Φωτιάδη και η τρίτη, υπ' αρ. 46/2002 γνωμοδότηση δια της από 04.06.03 απόφασής του.

Η ως άνω αγωγή συζητήθηκε μετ' αναβολή στις 5-11-2003, πλην όμως η απόφαση επ' αυτής καθυστέρησε σημαντικά να δημοσιευθεί, δεδομένου ότι την 2.06.2004 η Μονή απηύθυνε αίτηση προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αιτούμενη την παροχή συναίνεσης του Ελληνικού Δημοσίου και σύμπραξης για την από κοινού κατάθεση δήλωσης περί μη έκδοσης απόφασης επί της αγωγής.

Η αίτηση της Μονής εξετάστηκε από το Β' Τμήμα του ΝΣΚ, το οποίο συνεδρίασε επί του θέματος στις 17.06.04 υπό την προεδρία του Χρήστου Τσεκούρα, Αντιπροέδρου του ΝΣΚ, και με παρόντα μέλη τους Θεμ. Αμπλιανίτη, Αλ. Τζεφεράκο, Βλ. Ασημακόπουλο, Σπυρ. Δελλαπόρτα, Κ. Καποτά, Ηλ. Ψώνη και Χρ. Αυγερινού, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους. Ακολουθώντας την από 14.06.04 πρόταση του εισηγητή Κων/νου Καποτά, το Τμήμα γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία υπέρ της αποδοχής από το Ελληνικό Δημόσιο του αιτήματος της Μονής Βατοπεδίου, μειοψηφούντος του Νομικού Συμβούλου Παναγιώτη Κιούση, ο οποίος διατύπωσε την άποψη ότι γενικά δεν χωρεί έγκυρα παραίτηση όταν αναμένεται η έκδοση δικαστικής αποφάσεως.

Εξεδόθη ούτω το υπ' αρ.3058/17.06.04 πρακτικό του ΝΣΚ περί αποδοχής του αιτήματος της Μονής και συμπράξεώς του στην από κοινού υποβολή δήλωσης περί μη εκδόσεως αποφάσεως επί της από 15.01.03 αγωγής της Μονής, το οποίο εγένετο αποδεκτό δια της υπ' αρ. 14650/ΔΙ ΟΕ85/22.06.04 αποφάσεως του Υφυπουργού Οικονομικών Πέτρου Δούκα και διαβιβάστηκε προς το Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής με το υπ' αρ. πρωτ. οικ.51927/327104/23.06.04 έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Ιωάννου Διονυσοπούλου. Το εν λόγω πρακτικό κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης δύο μέρες αργότερα, στις 25.06.04.

Εν συνεχεία, ο Επιθεωρητής Δικαστηρίων, Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Ιωάννης Παπανικολάου, στο πλαίσιο πειθαρχικής έρευνας που διενήργησε το έτος 2008 για την υπόθεση της μη έκδοσης απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, έκρινε ότι η συγκεκριμένη δίκη μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Μονής έκλεισε με μη νόμιμο τρόπο.

Δέχθηκε ότι η Πρόεδρος του δικαστηρίου όφειλε να είχε δημοσιεύσει την απόφαση, αφού είχε ολοκληρωθεί η διάσκεψη των τριών δικαστών (το αποτέλεσμα ήταν 2-1 σε βάρος της Μονής), πριν την υποβολή της κοινής δήλωσης των διαδίκων. Επομένως, δεν μπορούσε να υπάρξει παραίτηση ή συμβιβασμός μετά την διάσκεψη του δικαστηρίου, ενώ ταυτόχρονα έδωσε εντολή για άμεση δημοσίευση της απόφασης.

Στις 6-11-2008 δημοσιεύτηκε η υπ' αριθμ. 87/2008 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, δυνάμει της οποίας η αγωγή της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου εγένετο εν μέρει δεκτή, και δη αναγνωρίστηκε

η κυριότητά της μόνον ως προς τις νησίδες Άντα Μπουρού (εμβαδού 1720 στρ.), Αγίου Νικολάου (2,10 στρ.) και Παναγίας Παντάνασσας (0,40 στρ.)

Η εν λόγω απόφαση δικαίωσε το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο κατά την συζήτηση της υπόθεσης αμφισβήτησε τα επικαλούμενα δικαιώματα της Μονής και προέβαλε ένσταση ιδίας κυριότητας επί των παραλίμνιων εκτάσεων της Λίμνης Βιστωνίδας.

Κατά της ως άνω αποφάσεως έχουν ήδη ασκηθεί εφέσεις από αμφότερους του διαδίκους, ήτοι τόσο εκ μέρους της Ιεράς Μονής, όσο και εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Εφετείου Ροδόπης και εκκρεμεί η έκδοση οριστικής αποφάσεως.

Σημειωτέον είναι, ότι η Πρόεδρος του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, κ. Ψάλτη, έχει ήδη καταδικαστεί πρωτοδίκως δυνάμει της υπ' αριθμ. 1059/2009 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Θράκης για τις πράξεις της παράβασης δικαστικού απορρήτου και παράβασης καθήκοντος κατ' εξακολούθηση, σε συνολική ποινή φυλάκισης δεκαπέντε (15) μηνών με τριετή αναστολή.

IV. <u>ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ</u>

α. Το αρ.90 παρ.1 του π.δ. 284/88 (ΦΕΚ Α' 128/14.06.88), περί του Οργανισμού του Υπουργείου Οικονομικών, όπως αντικαταστάθηκε από το αρ.16§12 ν.2873/2000 ορίζει ότι:

«Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας του άρθρου 10 παράγραφος 1 του α.ν. 1539/1938 (ΦΕΚ 488 Α), του άρθρου 6 του από 29/9-4/10/1939 β.δ/τος (ΦΕΚ 427 Α') και Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων 0.208/181/26.4.1982 (ΦΕΚ 214 Β') και 0.074/465/15.12.1983 (ΦΕΚ 743 Β'), λειτουργεί στο Υπουργείο Οικονομικών σε δύο (2) αυτοτελή και ανεξάρτητα Τμήματα, ως εξής: α)Τμήμα Δημοσίων Κτημάτων και β)Τμήμα Ανταλλαξίμων Κτημάτων».

β. Το άρθρο 8 του Α.Ν. 1539/38 (ΦΕΚ Α' 488/29.12.38) περί

προστασίας των δημοσίων κτημάτων, όπως ισχύει, ορίζει:

«1. Οποιοσδήποτε αξιώνει δικαίωμα κυριότητας ή άλλο, εκτός της νομής, εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανεξάρτητα αν αυτό κατέχεται από το Δημόσιο ή τον ίδιο, οφείλει, πριν υποβάλει σχετική αγωγή στο αρμόδιο. κατά τις κείμενες διατάξεις, δικαστήριο. να κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή προς το Δημόσιο αίτηση, η οποία θα περιλαμβάνει τις αξιώσεις του, δηλαδή το δικαίωμά του, το είδος, την έκταση, την ακριβή θέση όπου κείται το ακίνητο, και τα όριά του, μετά τοπογραφικού διαγράμματος, συνταγμένου από μηχανικό, και τους τίτλους στους οποίους στηρίζει το δικαίωμά του, ως και τα ονόματα και την ακριβή διεύθυνση κατοικίας των μαρτύρων, οι οποίοι μπορούν να καταθέσουν υπέρ αυτού. [...] 4. Μόνον εξ μήνας μετά την επίδοσιν της άνω αιτήσεως ή, εις την περίπτωσιν του δευτέρου εδαφίου της παρ.4 του άρθρ.11, μόνον μετά την λήξιν της υπό του κατά το άρθρ.10 Συμβουλίου ταχθείσης κατά παράτασιν προθεσμίας δύνανται οι εν παρ.1 του παρόντος άρθρου μνημονευόμενοι, αν δεν λάβωσιν ειδοποίησιν περί της αποδοχής των αξιώσεών των, εν όλω ή εν μέρει, να εγείρωσιν αγωγήν».

γ. Το άρθρο 12 παρ.1 του Α.Ν. 1539/38 (ΦΕΚ Α' 488/29.12.38) περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων, όπως ισχύει, ορίζει:

«Εάν το Συμβούλιον γνωμοδοτήση υπέρ της αποδόσεως του αιτουμένου ακινήτου ως ανήκοντος εις τον υποβαλόντα την αίτησιν, εγκρίνη δε την απόδοσιν εν όλω ή εν μέρει ο Υπουργός των Οικονομικών, αύτη, καθ'ο μέρος ήθελεν εγκριθή υπό του Υπουργού των Οικονομικών, ενεργείται διά πρωτοκόλλου παραδόσεως υπό του Οικονομικού Εφόρου ή άλλου δημοσίου υπαλλήλου, οριζομένου υπό του Υπουργείου των Οικονομικών, εντός ενός μηνός από της εγκρίσεως, μεταβιβαζομένων αυτοδικαίως εις τον προς ον η απόδοσις και όλων των δικαιωμάτων και αγωγών εκ της μισθώσεως τυχόν ή άλλης σχέσεως του Δημοσίου προς τρίτους άνευ άλλης μεταβιβαστικής πράξεως και άνευ ουδεμιάς ευθύνης του Δημοσίου δι'εκνίκησιν ή άλλην αιτίαν».

V. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

α. Οι υπ' αριθμ. 26/3-12-1998, 17/18-7-2002 και 46/28-11-2002 γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας και οι επ' αυτών ερειδόμενες από 5.02.1999, 5.8.2002 και 4.06.2003 Υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες αναγνωρίστηκε διοικητικά η Μονή Βατοπεδίου ως κυρία της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεών της υπήρξαν μονομερείς, πολλαπλώς νομικά πλημμελείς και επιβλαβείς για το δημόσιο συμφέρον.

Οι εν λόγω γνωμοδοτήσεις υιοθέτησαν πλήρως και αναντιρρήτως την πάγια επιχειρηματολογία της Μονής Βατοπεδίου, δίχως να κάνουν οιαδήποτε αναφορά ή σχολιασμό σε νομικές και κανονιστικές διατάξεις ή πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσαν να επιστηρίξουν τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου και αγνοώντας παντελώς την υπ' αριθμ. 111/18-2-2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που έκανε λόγο για τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της λίμνης Βιστωνίδας ως λιμνοθάλασσας.

β. Κατόπιν της συνταγματικής αναθεωρήσεως του 2001 και της απαγόρευσης άσκησης διοικητικών καθηκόντων από δικαστικούς λειτουργούς (αρ.89§3 Σ), το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας αποτελείται από μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους συν έναν υπάλληλο του ΥΠΟΙΟ χωρίς ψήφο, δηλαδή από δημόσιους λειτουργούς που οφείλουν να προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον.

Η λήψη υπόψη της επιχειρηματολογίας της Μονής Βατοπεδίου και η απουσία οιασδήποτε αναφοράς θέσεων του Δημοσίου στις εν λόγω γνωμοδοτήσεις, πέραν των άλλων έρχεται σε αντίθεση και καταφανή αντίφαση με την ιδιότητα των μελών του Συμβουλίου που τις εξέδωσε ως δημοσίων λειτουργών, που έχουν την υποχρέωση και είναι διατεταγμένοι να διαφυλάττουν το δημόσιο συμφέρον, ιδιότητα την οποία δεν

απεκδύονται ως μέλη ενός γνωμοδοτικού οργάνου, το οποίο δύναται, βεβαίως, να αχθεί σε κρίση υπέρ ιδιώτη και κατά του Δημοσίου, κατόπιν όμως ορθής εφαρμογής της διαδικασίας των άρθρων 8 επ. α.ν. 1538/39.

γ. Κατ' αρχάς, τα άρθρα 8-12 του α.ν. 1539/1938 «περί προστασίας δημοσίων κτημάτων» προβλέπουν μια ειδική διοικητική διαδικασία για τη διερεύνηση του περιεχομένου τυχόν αξιώσεων κυριότητος τρίτων επί ακινήτων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, που καταλήγει στην κατά το αρ.11 του αυτού νόμου γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, την οποία δύναται να αποδεχθεί ή να μην αποδεχθεί ο Υπουργός Οικονομικών (αρ.10§6).

Σκοπός της εν λόγω διοικητικής διαδικασίας **είναι η αποφυγή της προκλήσεως δικών με το Δημόσιο, ιδία στις περιπτώσεις όπου τα δικαιώματα των διεκδικούντων ακίνητα κατ' αυτού είναι ευκρινή και δύνανται, ως εκ τούτου, ευχερώς να διαγνωσθούν και να αναγνωρισθούν από το Δημόσιο,** μέσω της σύντομης και αδάπανης αυτής διαδικασίας ενώπιον του εν λόγω Συμβουλίου (ΑΠ 571/1964 ΝοΒ έτος ΚΓ' σελ.183 επ. αλλά και 479/07 ΟλΝΣΚ).

Ούτω, δια διαδοχικών αιτήσεων της Μονής Βατοπεδίου ως τρίτου, διεκδικούντος δικαιώματα επί της περιοχής της Βιστωνίδος, προς τη Δ/νση Δημοσίων Κτημάτων (αρ.8,9), κινήθηκε η προκείμενη διοικητική διαδικασία, η οποία κατέληξε στην έκδοση των υπό κρίση γνωμοδοτήσεων - πλην της πρώτης υπ' αρ.26/1998, την πρωτοβουλία προς έκδοση της οποίας είχε ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Βιστωνίδος - των αντιστοίχων υπουργικών αποφάσεων, δι' ων αυτές εγένοντο αποδεκτές αλλά και την υπογραφή των πρωτοκόλλων παράδοσης – παραλαβής σε εφαρμογή αυτών.

Εκ του ανωτέρω σκοπού της εν λόγω διαδικασίας (ταχεία επίλυση ευχερώς διαγνωστέων εμπραγμάτων δικαιωμάτων), όσων ήδη ανωτέρω έχουν εκτεθεί περί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της Βιστωνίδος, που κάθε άλλο παρά ευχερές ζήτημα δύναται να θεωρηθεί (ιδ. και κατάθεση Ι. Διονυσόπουλου, πρακτικά 05.11.08 πρωί, σελ. 142) και του εξεζητημένου εύρους των διεκδικούμενων παρά της Μονής εκτάσεων, προκύπτει ότι **η μέσω της διαδικασίας αυτής προσπάθεια επίλυσης της αντιδικίας, η οποία μάλιστα κατέληξε στην υπογραφή**

πρωτοκόλλων παράδοσης – παραλαβής των ακινήτων στην Μονή, δεν ήταν η προσήκουσα επιλογή, αλλά θα έπρεπε δια της ρητής ή σιωπηρής απόρριψης των αιτημάτων της Μονής, η διαφορά να είχε αχθεί προς κρίση στα αρμόδια δικαστήρια.

δ. Επιπλέον, απεδείχθη ότι η ειδική διαδικασία των άρθρων 8 επ. α.ν. 1539/38 δεν ήταν μόνο απρόσφορη για την διευθέτηση της διαφοράς, αλλά και εφαρμόστηκε πλημμελώς, αφού δεν προκύπτει η πλήρης και για κάθε αιτηθείσα γνωμοδότηση τήρηση των τιθέμενων από το νόμο προϋποθέσεων εκ μέρους της (αιτούσας) Μονής Βατοπεδίου και κυρίως του προσδιορισμού κατ' είδος, έκταση και ακριβή θέση του υπό κρίση ακινήτου. Επ' αυτού είναι χαρακτηριστική η πρώτη υπ' αρ. 26/1998 γνωμοδότηση, η οποία, καίτοι εκδοθείσα κατόπιν εγγράφου της Εποπτείας Αλιείας Ν. Ξάνθης, δια της οποίας καταγγελλόταν ότι «η Μονή Βατοπεδίου, η οποία είχε στην ιδιοκτησία της εξ αδιαιρέτου με τον Αλιευτικό Συνεταιρισμό έκταση 400 στρεμμάτων από τη νησίδα, διεκδικούσε ολόκληρη τη νησίδα», **ερείδεται αποκλειστικώς επί των παγίων επιχειρημάτων μιας μόνον πλευράς, ήτοι της Μονής Βατοπεδίου, περί της κυριότητάς της επί της νησίδας «Αντά Μπουρού» αλλά και της γύρω περιοχής, τα οποία αποδέχεται πλήρως και την αναγνωρίζει ως κυρία, χωρίς να είναι η κατ' αρ.8 αιτούσα και χωρίς να αναφέρει καν εμβαδόν της υπό κρίση έκτασης.**

Το εμβαδόν της νησίδος εμφανίζεται το πρώτον στην από 05.02.99 υπουργική απόφαση περί αποδοχής της υπό κρίση γνωμοδοτήσεως, ανερχόμενο σε 1.632 στρέμματα, το οποίο αποδίδεται αποκλειστικά στην κυριότητα της Μονής, ενώ το έγγραφο της Εποπτείας Αλιείας ανέφερε ως εξ αδιαιρέτου ανήκουσα στη Μονή και τον Αλιευτικό Συνεταιρισμό Βιστωνίδος έκταση 400 στρεμμάτων επί της νησίδος. **Επίσης, η εν λόγω γνωμοδότηση παρακάμπτει τα κατά τα ανωτέρω περιγραφέντα συμβόλαια μεταβίβασης ακινήτων επί της νησίδος, καίτοι αυτά εκτείνονται σε περίοδο από το 1930 έως το 1957.**

ε. Δια των τριών γνωμοδοτήσεων του 1998-2002, το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο δέχθηκε αναντιρρήτως τα εκ μέρους της Μονής Βατοπεδίου προβαλλόμενα δικαιώματα κυριότητας επί της Βιστωνίδος, τα οποία ερείδοντο κατ' αρχάς επί δωρεών βυζαντινών αυτοκρατόρων και ηγεμόνων

δια χρυσόβουλων λόγων του 11ου και 14ου αιώνα, το περιεχόμενο των οποίων, ωστόσο, **ήταν παντελώς επισφαλές καθόσον, όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο, η εφαρμογή τους επί του εδάφους καθίσταται αν όχι ανέφικτη, εξαιρετικά δυσχερής.**

Η εφαρμογή - δια του από 12.12.01 τοπογραφικού διαγράμματος του αγρονόμου τοπογράφου μηχανικού της Μονής Βατοπεδίου Δημητρίου Βασιλειάδη - στη σύγχρονη εποχή ήδη αορίστων και ασαφών τίτλων προ δέκα και επτά αιώνων σε συνδυασμό με τις εν τω μεταξύ διαδραμούσες γεωμορφολογικές μεταβολές της περιοχής της Βιστωνίδος, **κάθε άλλο παρά παρείχε εχέγγυα ασφαλούς κρίσης.** Τούτο κατέθεσε στην Επιτροπή και ο Κωνσταντίνος Πετούσης του Αριστοτέλους, τοπογράφος του Υπουργείου Γεωργίας, προϊστάμενος συνεργείου και τμηματάρχης Δ/νσης Τοπογραφικής Κομοτηνής, λέγοντας ότι τα τοπωνύμια που αναφέρονται στα χρυσόβουλλα και τα φιρμάνια δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν σήμερα διότι δεν μπορούν να προσδιορισθούν οι τοποθεσίες αυτές (πρακτικά 05.11.08, πρωί, σελ.9).

στ. Οι υπό κρίση γνωμοδοτήσεις αγνοούν **την υπ' αρ. 111/18.02.2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ, σύμφωνα με την οποία η Βιστωνίδα είναι λιμνοθάλασσα, όπως ήδη παραδέχεται η υπ' αρ. 41/1929 ΟΛΣΕ, και υπάγεται στις διακρίσεις του Συντάγματος (αρ.18) και του Αστικού Κώδικα (αρ.970) όσον αφορά στην απόκτηση ιδιαιτέρων δικαιωμάτων επί κοινοχρήστων πραγμάτων** και υπό τον όρο ότι δεν αναιρείται η κοινή τους χρήση (ιδ. σελ.6, 16, 17 γνωμοδότησης). Στην γνωμοδότηση αυτή σημειώνεται περαιτέρω ότι δυνάμει του από 08.04.1924 Ν.Δ. (ΦΕΚ Α' 82/10.04.24) συνήφθη η υπ' αρ.2343/04.05.1930 σύμβαση του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ.Ε. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου (ιδ. ανωτέρω), δια της οποίας:

«Παραχωρείται από πλευράς του Ελληνικού Δημοσίου μόνον η ιχθυοτροφική καλλιέργεια, η εκμετάλλευση και η πώληση των παραγόμενων ιχθύων κ.λ.π., αφού τα υπόλοιπα επί της λιμνοθάλασσας δικαιώματα παραμένουν ακέραια στο Δημόσιο, όπως ρητά και με σαφήνεια αναφέρει η ίδια σύμβαση, αναφέρει δε ρητά και η προαναφερόμενη

απόφαση του ΣτΕ» (σελ.18), ενώ **η εν λόγω σύμβαση του 1930 δεν έχει ποτέ ρητά καταργηθεί αλλά, αντίθετα, οι διατάξεις που στην ουσία καταργούσαν τους όρους αυτής** (τρόπο διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης, εκτέλεση έργων υποδομής και εκσυγχρονισμού κ.λ.π.) **έκαναν ταυτόχρονα μνεία για την ύπαρξη αυτής καθαυτής της σύμβασης, δηλ. τη θεωρούσαν εν ισχύι**.

ζ. Περαιτέρω, ούτε ο συλλήβδην χαρακτηρισμός δια των γνωμοδοτήσεων ως ακύρων των συμβολαιογραφικών μεταβιβάσεων εκτάσεων της νησίδος Αντά Μπουρού, λόγω ελλείψεως κυριότητας στο πρόσωπο του πωλητή και μεταβιβάσαντος, είναι αναντίρρητος, **δεδομένου ότι η ακυρότητα αγοραπωλητηρίων συμβολαίων δεν διαγιγνώσκεται έγκυρα δια γνωμοδοτήσεων, ενώ σε κάθε περίπτωση καταδεικνύει ότι η Μονή Βατοπεδίου, δια των μοναχών και δικαιοπαρόχων της, εμφανίζεται παραδεχόμενη ως μη έχουσα έκπαλαι την κυριότητα επί της νησίδος, όπως ισχυρίζεται σήμερα.**

Χαρακτηριστικά, ως προς αυτό, είναι τα συμβόλαια των ετών 1930 (3243/18.02.30 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Γεωργίου Βαρούτσου) και 1933 (41630/22.05.33 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Κομοτηνής Παναγιώτη Κυριακόπουλου), δια των οποίων ο μοναχός Ιγνάτιος Λαμπάκης ο Βατοπαιδινός αποκτά τα 19/32 εξ αδιαιρέτου της νησίδος από διάφορους ιδιώτες, ενώ μόλις το 1957, με την υπ' αρ. 4165/30.08.57 συμβολαιογραφική δήλωση αποδοχής κληρονομίας του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Ελευθερίου Καραλέτσου, η Μονή Βατοπεδίου κληρονομεί τα 19/32 της νησίδος «Αντά Μπουρού» μετά τον κατά την 07.05.53 θάνατο του μοναχού Ιγνατίου Λαμπάκη. Σημειώνεται επίσης το υπ' αρ.461/03.06.48 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ξάνθης Φωτίου Αποστολίδη, με το οποίο ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Αλιέων και Αλιεργατών Βιστωνίδος και Βιστωνικού Κόλπου Πόρτο Λάγος «Ο Άγιος Νικόλαος» αγόρασε από την Αθηνά Στεφάνου – Σίτη τα υπόλοιπα 13/32 της νησίδος.

Εφόσον η Μονή Βατοπεδίου ισχυρίζεται ότι έχει αποκτήσει την κυριότητα των υπό κρίση εκτάσεων της Βιστωνίδος, ήδη δια των από του 11ου αιώνος δωρεών των βυζαντινών αυτοκρατόρων, πώς

έρχεται, στις δεκαετίες του 1930 και 1950 και το μεν αγοράζει δια του μοναχού της, το δε κληρονομεί μέρος των εκτάσεων που, σύμφωνα με την ίδια, της ανήκουν έκπαλαι; Η σε α' βαθμό αποδοχή, δια της υπ' αρ.87/2008 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, της επιχειρηματολογίας της Μονής περί της έκπαλαι κτηθείσης κυριότητάς της επί της νησίδος Αντά Μπορού, με την εξαίρεση των 150 στρεμμάτων της χερσαίας ζώνης λιμένος Λάγους, δεν διασκεδάζει τον ως άνω προβληματισμό.

Επίσης οι ως άνω γνωμοδοτήσεις δεν αξιολογούν το γεγονός ότι η Μονή Βατοπεδίου είχε εγείρει την από 01/05/1922 αγωγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία ισχυριζόταν ότι, με βάση τους τίτλους που κατέχει, είχε αποκτήσει κατά πλήρη κυριότητα την στο Πόρτο Λάγος λιμνοθάλασσα ονομαζομένην Μπουρού ή Πούρου μετά του σε αυτή ιχθυοτροφείου (Διβαρίου ή Βιβαρίου), στο οποίο μάλιστα είχε ιδρύσει εκκλησία τιμωμένη επ' ονόματι του Αγίου Νικολάου και ζητούσε να αναγνωρισθεί η κυριότητα επ' αυτών. **Ουδείς λόγος και ουδεμία αναφορά στην αγωγή εγένετο για κυριότητα επί παραλιμνίων εκτάσεων και μάλιστα χιλιάδων στρεμμάτων. Δεν αποτελεί άραγε αυτό ομολογία ότι η Μονή Βατοπεδίου δεν είχε κυριότητα επί παραλιμνίων εκτάσεων και μάλιστα χιλιάδων στρεμμάτων;**

η. Δια των υπό κρίση γνωμοδοτήσεων γίνεται περαιτέρω επίκληση του υπ' αρ. 271/14.07.1941 Ν.Δ. (ΦΕΚ Α' 234/14.07.41) «περί αυθεντικής ερμηνείας του από 08/10.04.1924 Ν.Δ., το άρθρο 1 του οποίου ορίζει ότι:

«Η αληθής έννοια της παρ. β' του αρ.1 του από 08/10.04.1924 ΝΔ είναι ότι δια των διατάξεων ταύτης ανεγνωρίσθησαν τα επί της εν Πόρτο Λάγος της Ξάνθης, Λίμνης Μπουρού, μεθ' απάντων των ιχθυοτροφείων αυτής των παρά την νησίδα και τα στόμια της λίμνης κειμένων (Δαλιάνη, Καραψέ, Ταουσαντζίκ κ.λ.π.) με τα ανέκαθεν γνωστά τούτων όρια, υφιστάμενα δυνάμει χρυσοβούλλων απαράγραπτα δικαιώματα κυριότητος και αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως της εν Αγίω Όρει Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου, η δε μεταξύ ταύτης και του Δημοσίου εκκρεμής δίκη επί της από 01.05.1922 αγωγής της πρώτης κατ' αυτού κατηργήθη, του Δημοσίου παραιτηθέντος πάσης αξιώσεως επί της λίμνης και των ιχθυοτροφείων, αποδιδομένων εις την ρηθείσαν Ιεράν Μονήν...».

Ωστόσο, το υπ' αρ. 271/14.07.41 «κατοχικό» Νομοθετικό Διάταγμα καταργήθηκε, μετά την απελευθέρωση της χώρας από τον γερμανικό – ιταλικό – βουλγαρικό ζυγό, δια του αρ.9 του Α.Ν. 476 της 05/19.07.1945. Πέραν αυτού όμως, το εν λόγω διάταγμα αναφέρεται στη λίμνη και τα ιχθυοτροφεία που ευρίσκονται στη νησίδα εντός αυτής, ενώ ουδεμία κυριότητα αποδίδει στη Μονή Βατοπεδίου επί των παραλιμνίων εκτάσεων, τις οποίες η τελευταία διεκδικεί και δια της υπ' αρ.17/2002 γνωμοδοτήσεως του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της αποδίδονται.

θ. Μνεία περί δήθεν κυριότητας της Μονής επί των παραλιμνίων αυτών εκτάσεων δεν περιλαμβάνει ούτε και η από 01.05.1922 αγωγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου, με την οποία ισχυριζόταν ότι ήταν κυρία της λιμνοθάλασσας Μπουρού μετά του εν αυτή ιχθυοτροφείου. Η εν λόγω αγωγή ουδέποτε συζητήθηκε αλλά η αντιδικία έπαυσε με την έκδοση του από 08/10.04.1924 ΝΔ και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού συναφθείσης υπ' αρ.2343/04.05.1930 συμβάσεως του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ.Ε. Ιατρίδου μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου (ιδ. ανωτέρω).

ι. Της προσοχής του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου διέλαθε επίσης το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των παραλιμνίων εκτάσεων, που διεκδικούσε η Μονή Βατοπεδίου, **είχε ήδη περιληφθεί σε διανομές και αναδασμούς (εποικιστικές εκτάσεις),** με αποτέλεσμα την απώλεια των οποιωνδήποτε ιδιωτικών κυριαρχικών δικαιωμάτων επ' αυτών και τη μετατροπή αυτών σε δικαίωμα αποζημίωσης ή ανταλλαγής, ανεξάρτητα του κύρους της διανομής και του αναδασμού (ιδ. επ' αυτού 87/2008 ΠολΠρωτΡοδ, σελ. 19, από 10.10.03 προτάσεις του Ελληνικού Δημοσίου σελ.4, υπ' αρ. πρωτ. 9698/03 και 4174/03 έγγραφα της Δ/νσεως Αγροτικής Ανάπτυξης Ν.Α. Ροδόπης και Δ/νσεως Γεωργίας Ν. Δ. Ξάνθης).

Από το περιεχόμενο των ανωτέρω προτάσεων του Δημοσίου, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, κατά τη συζήτηση της από 15/01/2003 αγωγής της Μονής Βατοπεδίου κατά του Δημοσίου προκύπτει ότι από τα 27.000 στρέμματα το μεγαλύτερο μέρος καλύπτει εποικιστικές εκτάσεις (εδόθησαν για εγκατάσταση προσφύγων) και εκτάσεις που έλαβαν χώρα αναδασμοί κατά τα έτη 1930 και εντεύθεν.

Όπως, όμως είναι γνωστό, οι εκτάσεις αυτές θεωρούνται ως

αναγκαστικώς απαλλοτριωθείσες λόγω δημοσίας ωφελείας, έστω και αν δεν εδημοσιεύθη απαλλοτριωτική απόφαση. Στην ανωτέρω περίπτωση η κυριότητα περιήλθε αυτοδικαίως στους αναγεγραμμένους στο κυρωθέν κτηματολόγιο δικαιούχους και απεσβέσθη οποιοδήποτε τυχόν δικαίωμα τρίτου υπήρχε.

Ευλόγως, όμως περαιτέρω ερωτάται: Γιατί η Μονή Βατοπεδίου ουδέν έπραξε, από το έτος 1930 και εντεύθεν, μολονότι το Δημόσιο κατελάμβανε εκτάσεις, οι οποίες υποτίθεται ότι ανήκαν σε αυτή και τις διένειμε σε ακτήμονες ή για λόγους εποικιστικούς; Αποτελεί τούτο αν όχι ευθεία παραδοχή, τουλάχιστον ισχυρή ένδειξη, την οποία όφειλαν ιδιαιτέρως να λάβουν υπόψη και να συνεκτιμήσουν τα αρμόδια κατά τον νόμο όργανα ότι η Μονή ουδέν δικαίωμα είχε στις παραλίμνιες εκτάσεις της Λίμνης Βιστωνίδας.

Εξάλλου εκ των 27.000 στρεμμάτων έκταση 4.600 στρεμμάτων έχει χαρακτηρισθεί από τις δασικές υπηρεσίες Νομών Ξάνθης και Ροδόπης ως δασική. Όμως όλα τ' ανωτέρω τα αγνόησαν τα μέλη των Γνωμοδοτικών Συμβουλίων.

ια. **Αρκούντως σημαντική είναι και η διαπίστωση ότι στα πλαίσια της διαχείρισης της Λίμνης Βιστωνίδας προγραμματίζονται και κατασκευάζονται έργα βελτίωσης της παραγωγής από τους ασκούντες και τη διαχείριση. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής διεφάνη ότι μέχρι σήμερα η Μονή δεν έχει προβεί στην εκτέλεση οιουδήποτε έργου βελτίωσης της παραγωγής αλλά αρκείται μόνο στην είσπραξη των δικαιωμάτων της. Αντίθετα το Δημόσιο (Υπουργείο Γεωργίας, Περιφέρεια) αλλά και ο μισθωτής Αλιευτικός Συνεταιρισμός έχουν κατασκευάσει αναγκαία έργα συντήρησης, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης του ιχθυοτροφείου.**

ιβ. Από τα ανωτέρω προκύπτει η πλημμελής και αβασάνιστη, αν και ομόφωνη παραδοχή εκ μέρους των μελών του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, των αιτήσεων της Μονής Βατοπεδίου και της αναγνώρισης του δικαιώματός της κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδος, των νησίδων εντός αυτής και των παραλιμνίων εκτάσεων.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους άλλωστε, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 3511/4-9-2008 πράξη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Σανιδά ανασύρθηκαν από το Αρχείο οι σχηματισθείσες δικογραφίες που αφορούσαν στην υπόθεση προκειμένου να διακριβωθεί η τυχόν τέλεση εγκλημάτων, και ιδία αυτού της κακουργηματικής απάτης σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου υπό των μελών του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας.

Αποτέλεσμα της ως άνω πρωτοβουλίας του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ήταν η άσκηση ποινικών διώξεων κατά των μελών του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, και δη κατά των κ.κ. Ιωάννη Διονυσόπουλου, Ευστράτιου Συνοίκη, Στεφάνου Δέτση, Ιωάννη Χατζηνέκουρα, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά, Σταύρου Σπυρόπουλου και Παρασκευά Βαρελά για την πράξη της συνέργειας σε απιστία, σχετική με την υπηρεσία, σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου.

VI. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ κ.κ. ΔΡΥ ΚΑΙ ΦΩΤΙΑΔΗ

α. Αποδοχή – Έγκριση γνωμοδοτήσεων Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας

Με τις **νομικά και ουσιαστικά αβάσιμες υπ' αρ. 26/03.12.1998, 17/18.07.2002 και 46/28.11.2002 γνωμοδοτήσεις** του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, οι οποίες εξεδόθησαν κατόπιν εισηγήσεως του αυτού μέλους του Συμβουλίου, ήτοι του Στεφάνου Δέτση, Νομικού Συμβούλου του Κράτους, προτάθηκε προς τον Υπουργό Οικονομικών η αναγνώριση της κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου επί της λίμνης, των νησίδων και των παραλίμνιων της Βιστωνίδος εκτάσεων εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και, ταυτοχρόνως, η αποχή του Ελληνικού Δημοσίου από κάθε ενέργεια προβολής δικαιωμάτων ιδίας κυριότητας επί των αυτών εκτάσεων.

Η αποδοχή των γνωμοδοτήσεων αυτών με τις υπ' αρ. πρωτ.

1007890/610/A0010/05.02.99, 1064538/5928/A0010/05.08.02 και 051266/10611/ A0010/ π.ε./ 04.06.03 αποφάσεις των διαδοχικώς υπηρετησάντων ως Υφυπουργών Οικονομικών Γ. Δρυ και Α. Φωτιάδη σύμφωνα με το αρ.10§6 α.ν. 1539/38, η υπογραφή των από 11.12.02 και 25.06.03 πρωτοκόλλων παράδοσης και παραλαβής μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Μονής Βατοπεδίου σε εκτέλεση των αποφάσεων αυτών και κατ' εφαρμογή του αρ.12 του ιδίου νόμου και η μεταγραφή τους στα οικεία υποθηκοφυλακεία Ξάνθης και Ροδόπης Α.Ν. 1539/1938, **είχε ως αποτέλεσμα την διοικητική τουλάχιστον αναγνώριση εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου δικαιωμάτων κυριότητας της Ιεράς Μονής επί της λίμνης και της περιοχής Βιστωνίδος.**

Τούτο προκύπτει προφανώς από τις διατάξεις των άρθρων 8-12 του α.ν.1539/38, που ακριβώς αποσκοπεί στην εξωδικαστική επίλυση εμπραγμάτων διαφορών μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και τρίτων, αξιούντων δικαιωμάτων επί ακινήτων έναντι του πρώτου. Για το λόγο αυτό προβλέπεται από το αρ.12 του αυτού νόμου η σύνταξη και υπογραφή πρωτοκόλλου παράδοσης – παραλαβής, **δια του οποίου αποδίδεται το αιτούμενο ακίνητο «ως ανήκον εις τον υποβαλόντα την αίτησιν» ..... «μεταβιβαζομένων αυτοδικαίως εις τον προς ον η απόδοσις και όλων των δικαιωμάτων και αγωγών εκ της μισθώσεως τυχόν ή άλλης σχέσεως του Δημοσίου προς τρίτους άνευ άλλης μεταβιβαστικής πράξεως....».**

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάσθηκαν ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής επιρρώθηκε η άποψη ότι οι εν λόγω υπουργικές αποφάσεις που ενέκριναν τις γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων, μπορεί να μην συνιστούν τίτλους ιδιοκτησίας υπέρ της Μονής, πλην όμως εξασφάλισαν στην τελευταία την κατ' ελάχιστον εξώδικη ομολογία του Ελληνικού Δημοσίου για την κυριότητά της επί των επιδίκων εκτάσεων[1] και την βεβαιότητα περί μη προβολής δικαιωμάτων εκ μέρους του.

Η διοικητική αναγνώριση και παράδοση της κυριότητας της Βιστωνίδος δια των ανωτέρω τριών υπουργικών αποφάσεων των

[1] Πρβλ. ενδεικτικά κατάθεση (α) Παναγιώτη Κιούση, Νομ. Συμβούλου του Ειδικού Γραφείου Νομικού Συμβούλου Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών στα Πρακτικά συνεδρίασης της 17.2.2010 σελ. 43, (β) Αλέξανδρου Τζεφεράκου, Προέδρου Ν.Σ.Κ στα Πρακτικά Συνεδρίασης της 16.2.2010 σελ. 53-54

Γ. Δρυ και Α. Φωτιάδη, συνομολογείται και δια των ακολούθων εγγράφων του ΝΣΚ, δια των οποίων, ακριβώς λόγω των αποφάσεων αυτών, η αγωγή της Μονής αντιμετωπίζεται ως άνευ αντικειμένου, άλλως ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος προς την άσκησή της:

1. Με το υπ' αρ. πρωτ.7429/386355/05.02.03 έγγραφό του, ο Πρόεδρος του ΝΣΚ Ευστράτιος Βολάνης διαβιβάζει προς το Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής την από 15.01.03 αγωγή της Μονής περί αναγνωρίσεώς της ως κυρίας της εξ 27.044,50 στρεμμάτων παραλιμνίας εκτάσεως στη Βιστωνίδα, με την παράκληση να διερευνηθεί **εάν και κατά πόσο η επίδικη έκταση ταυτίζεται με την καταλαμβανόμενη από τις υπ' αρ.26/1998 και 17/2002 γνωμοδοτήσεις** του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, σε καταφατική δε περίπτωση, εφόσον οι ανωτέρω γνωμοδοτήσεις έχουν γίνει αποδεκτές από τον αρμόδιο υπουργό, να ζητηθεί **η απόρριψη της αγωγής ως άνευ αντικειμένου**.

2. Στο από 10.10.03 δικόγραφο των προτάσεων του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο συζητήσεως (05.11.03) της από 15.01.03 αγωγής της Μονής Βατοπεδίου, υπογεγραμμένου παρά του Διονυσίου Χειμώνα, Παρέδρου ΝΣΚ αναφέρεται επί λέξει:

«Η ενάγουσα εκθέτει στην αγωγή ότι η περιγραφόμενη σε αυτήν – βάσει του από 25.10.02 τοπογραφικού διαγράμματος του μηχανικού Δ. Βασιλειάδη – επίδικη έκταση ταυτίζεται με την περιγραφόμενη στο από 12.12.01 τοπογραφικό διάγραμμα του ιδίου μηχανικού, που προσκομίσθηκε στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων, έκταση, η οποία αναγνωρίστηκε ότι ανήκει – δυνάμει των και δια της παρούσης αγωγής επικαλουμένων τίτλων κυριότητας – στην Ιερά Μονή, αφενός μεν με την υπ' αρ.26/03.12.98 γνωμοδότηση του ως άνω Συμβουλίου, την οποία ο Υπουργός Οικονομικών αποδέχθηκε με την υπ' αρ. πρωτ. 1007890/610/Α0010/05.02.99 απόφασή του, αφετέρου δε με την υπ' αρ.17/18.07.02 γνωμοδότηση του ιδίου Συμβουλίου, η οποία έγινε επίσης αποδεκτή με την υπ' αρ. 1064538/5928/Α0010/05.08.02 απόφαση του ιδίου Υπουργού. [...] η συμπεριφορά του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου όχι μόνον διακινδύνευση ή αβεβαιότητα των συμφερόντων της δημιουργεί

αλλά αντιθέτως – με τους κανόνες δικαίου που αυτή επικαλείται – **με τον πλέον πανηγυρικό και δεσμευτικό τρόπο αναγνωρίζει ότι δεν έχει δικαιώματα κυριότητας επί της επιδίκου εκτάσεως.»**

Ιδιαίτερο προβληματισμό ενέχει η αποδοχή εκ μέρους του Υφυπουργού Α. Φωτιάδη, με την υπ' αρ. πρωτ. 1051266/10611/Α0010/π.ε./04.06.03 απόφασή του, της υπ' αρ.46/28.11.02 γνωμοδότησης, δια της οποίας ολοκληρώθηκε η διοικητική αναγνώριση της Μονής Βατοπεδίου ως κυρίας της περιοχής Βιστωνίδος και σημειώθηκε στα βιβλία μεταγραφών Υποθηκοφυλακείου Ξάνθης.

Η εν λόγω υπουργική απόφαση εκδόθηκε έξι ολόκληρους μήνες μετά την έκδοση της γνωμοδότησης αλλά μόλις δύο ημέρες μετά την έκδοση της από 02.06.03 εντολής του ΝΣΚ προς το Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής για τη συλλογή στοιχείων περί κυριότητας του Δημοσίου και, εφόσον εξευρεθούν, την προβολή ενστάσεως ιδίας κυριότητας στη συζήτηση της από 15.01.03 αγωγής της Μονής Βατοπεδίου.

<u>Ενώ οι δημόσιες υπηρεσίες στην Ξάνθη και την Κομοτηνή εντέλλονταν να αναζητήσουν στοιχεία για την κυριότητα του Δημοσίου στις επίδικες εκτάσεις της Βιστωνίδος, ο Υφυπουργός Οικονομικών στην Αθήνα ολοκλήρωνε την αναγνώριση της Μονής ως κυρίας ολόκληρης της περιοχής.</u>

Η εν λόγω υπουργική απόφαση περί αποδοχής της υπ' αρ.46/2002 γνωμοδότησης επικρίνεται από μάρτυρες στην Επιτροπή διότι έλαβε χώρα διαρκούσης της εκκρεμοδικίας που ηνοίχθη δια της από 15.01.03 ασκήσεως αναγνωριστικής αγωγής της Μονής Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου. Ο πρόεδρος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου κατά το χρόνο έκδοσης της υπ' αρ.26/1998 γνωμοδότησης Ελευθέριος Ροΐδης του Στυλιανού, συνταξιούχος Πρόεδρος Εφετών, χαρακτήρισε την ενέργεια αυτή «σχήμα πρωθύστερον» (πρακτικά 03.11.08, σελ.53), ενώ ο Στέφανος Δέτσης σημειώνει ότι ο Υφυπουργός Α. Φωτιάδης θα ήταν λογικό να περιμένει την αγωγή αντί να εγκρίνει την υπ' αρ.46/2002 γνωμοδότηση (οπ.π. σελ.89).

Η αποδοχή των διεκδικήσεων της Μονής Βατοπεδίου δια της τελευταίας απόφασης του Α. Φωτιάδη, εκκρεμούσης της αντιδικίας

που είχε αρχίσει με την από 15.01.03 αγωγή της Μονής κατά του Ελληνικού Δημοσίου, αποτέλεσε αντιφατική ενέργεια, που προκάλεσε σύγχυση ως προς τη στάση της Διοίκησης και, εν όψει συζητήσεως της αγωγής, υπονόμευσε ευθέως τα ιδιοκτησιακά δίκαια του, ήδη εναγομένου από τη Μονή, Δημοσίου επί των επιδίκων εκτάσεων της Βιστωνίδος. Εξίσου βλαπτική και αντιβαίνουσα στα συμφέροντα του Δημοσίου ήταν και η υπογραφή του από 25.06.03 πρωτοκόλλου παράδοσης – παραλαβής της λίμνης Βιστωνίδας.

Χαρακτηριστική ως προς τις δυσχέρειες που παρουσίαζε η υπεράσπιση της υπόθεσης είναι η κατάθεση στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή του Διονυσίου Χειμώνα, Παρέδρου ΝΣΚ και πληρεξουσίου του Δημοσίου στην δίκη της 05.11.03, όπου μεταξύ άλλων αναφέρει ότι όταν ανέλαβε τα καθήκοντά του στο Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής το Σεπτέμβριο του 2003 **η υπόθεση «ήταν ήδη χαμένη για το Ελληνικό Δημόσιο» αφού η ένδικη διαφορά είχε ήδη οριστικώς κριθεί διοικητικώς δια των τριών υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες ήσαν «οιονεί δικαστικές αποφάσεις και εξώδικες ομολογίες»** (πρακτικά 04.11.08 απόγευμα σελ. 82, 83), αισθανόταν, δε, ωσάν του είχε ανατεθεί «**η υπεράσπιση ενός προκεχωρημένου φυλακίου του δημοσίου συμφέροντος, το οποίο είχε όμως ήδη παραδοθεί, είχαν αποχωρήσει οι στρατιώτες, οι αξιωματικοί και είχε γίνει και το πρωτόκολλο παράδοσης του φυλακίου»** (οπ.π. σελ.121, 122).

<u>β. Αναπομπή προς επανεξέταση των γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων</u>

β.1. Το Φθινόπωρο του 2003 επεσκέφθησαν τον κ. Φωτιάδη άπαντες οι φορείς της Ξάνθης και Ροδόπης, οι οποίοι στο μεταξύ είχαν αποστείλει και σχετική επιστολή τους στον τότε Πρωθυπουργό κ. Σημίτη. Η επιστολή αυτή ουδέποτε απαντήθηκε.

Παρισταμένου και του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης Αθ. Ξυνίδη, ο κ. Φωτιάδης εζήτησε να του προσκομιστεί υπόμνημα με τους ισχυρισμούς τους, οπότε και ο τελευταίος του απέστειλε την από 22-10-2003 αναφορά του.

Κατόπιν τούτου με το υπ' αρ. πρωτ. 9983/30.10.2003 έγγραφο του ο κ. Φωτιάδης ανέπεμψε για επανεξέταση τις υπ' αρ.26/1998, 17/2002 και 46/2002 γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας.

Με το εν λόγω έγγραφο **δεν ανεκλήθησαν οι προηγούμενες τρεις από 05.02.99, 05.08.02 και 04.06.03 υπουργικές αποφάσεις του Γ. Δρυ και του ιδίου, ούτε βέβαια τα από 11.12.02 και 25.06.03 πρωτόκολλα παράδοσης και παραλαβής.** Τούτο προκύπτει σαφώς από το περιεχόμενο της εν λόγω εντολής, με την οποία απλώς διαβιβάστηκε προς το Συμβούλιο το από 22.10.2003 έγγραφο του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης, «σύμφωνα με το οποίο υπάρχει επίκληση νέων νομικών και πραγματικών γεγονότων, τα οποία δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τη λήψη των σχετικών γνωμοδοτήσεών σας».

Ο αποστέλλων υπουργός δεν υιοθετεί καν τα «νέα νομικά και πραγματικά γεγονότα» (ιδ. διατύπωση: «σύμφωνα με το οποίο....») αλλά πιεζόμενος από τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας («το έγγραφο.... εκφράζει και τις απόψεις του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Ξάνθης, των κ.κ. Βουλευτών, Νομάρχη και Δημάρχου Ξάνθης....») αναγκάζεται <u>πέντε μόλις μήνες μετά την εκ μέρους του αποδοχή και της τρίτης γνωμοδότησης</u> να απευθυνθεί προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο με την ευγενική παράκληση «να επανεξετάσετε την κρινόμενη υπόθεση κάτω από το πρίσμα των προσκομισθέντων νέων στοιχείων».

Εάν υπήρχε πράγματι η πρόθεση ανακλήσεως των ανωτέρω τριών υπουργικών αποφάσεων, αντί της «παράκλησης προς επανεξέταση» θα είχε επιλεγεί η οδός της ρητής ανακλήσεως αυτών, σύμφωνα και με τα γενικώς ισχύοντα περί ανακλήσεως διοικητικών πράξεων, αφού δεν ήταν οπωσδήποτε απαραίτητο να τηρηθεί εκ νέου η διαδικασία των αρ.8 επ. του Α.Ν. 1539/38. Αφενός είχε προκληθεί έντονη αντίδραση της τοπικής κοινωνίας στην υπογραφή των αποφάσεων (ιδ. και επιστολή Αθ. Ξυνίδη), αφετέρου η Μονή Βατοπεδίου, μετά τις ευνοϊκές υπουργικές αποφάσεις των ετών 1999-2003 είχε ήδη αναλάβει επιθετική τακτική, με την κατάθεση της από 15.01.03 αγωγής της εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου, εκφυγούσα του πνεύματος εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς της εν

λόγω διοικητικής διαδικασίας.

Κατά την κατάθεσή του ενώπιον της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής **στην συνεδρίαση της 4.05.2010, ο κ. Φωτιάδης επικαλέστηκε ότι δεν προέβη στην απευθείας ανάκληση των ως άνω πράξεων γιατί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας οι εν λόγω πράξεις συνιστούν σύνθετες διοικητικές πράξεις και για την ανάκλησή τους όφειλε να ακολουθήσει την αντίστροφη διαδικασία που απαιτήθηκε για την έκδοσή τους,** ήτοι να ζητήσει εκ νέου γνωμοδότηση από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και ακολούθως να αποδεχτεί ή να μην αποδεχτεί την εν λόγω γνωμοδότηση. Σύμφωνα δε με τον καταθέσαντα η αναπομπή των εν λόγω γνωμοδοτήσεων συνιστούσε αρχή ανακλήσεως[2].

Πράγματι το άρθρο 21 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ρυθμίζει την διαδικασία ανάκλησης ατομικών διοικητικών πράξεων ορίζοντας πως *για την ανάκληση της πράξης δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών.*

Όπως προκύπτει όμως παρεμπιπτόντως από την υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους η φύση των περί εγκρίσεως των γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων υπουργικών αποφάσεων ως αμιγώς ατομικών διοικητικών πράξεων αμφισβητείται (πρβλ. σελ. 17 της υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότησης Ν.Σ.Κ).

Σύμφωνα με την διατυπωθείσα άποψη της πλειοψηφίας, αλλά εμμέσως και της μειοψηφίας, η οποία δεν προκύπτει να έρχεται σε αντίθεση ως προς το εν λόγω σημείο με την άποψη της πλειοψηφίας, οι εν λόγω εγκριτικές γνωμοδοτήσεων υπουργικές αποφάσεις δύναται να θεωρηθούν είτε πράξεις διαχείρισης (διοικητικές πράξεις εν ευρεία εννοία, μη δημοσίου σκοπού), είτε διοικητικές πράξεις ατομικού χαρακτήρος[3] και κατά συνέπεια η ανάκλησή τους δεν υπόκειται απαραίτητα στον τύπο και την διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 21 παρ. 2 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Μάλιστα, ο καταθέσας στην Εξεταστική Επιτροπή Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Αλέξανδρος Τζεφεράκος, υποστήριξε σθεναρά την άποψη ότι πρόκειται για πράξεις διαχείρισης

[2] Πρβλ. σελ. 99 Πρακτικών συνεδριάσεως 4.05.2010
[3] Πρβλ. σελ. 16 της υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδοτήσεως Ν.Σ.Κ.

της Διοίκησης και όχι για ατομικά εκτελεστές διοικητικές πράξεις αναφερόμενος προς επίρρωση της απόψεώς του και σε απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας που δέχεται ότι οι εν λόγω πράξεις δεν δύναται να προσβληθούν για τον ίδιο λόγο ενώπιον του ΣτΕ[4].

Την άποψη ότι ο κ. Φωτιάδης θα μπορούσε να είχε προβεί απευθείας σε ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων και όχι να ζητήσει εκ νέου την γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων υποστήριξε και ο Καθηγητής και πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Σταθόπουλος κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 17.2.2010 (πρβλ. σελ. 182-183 πρακτικών).

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ήθελε γίνει δεκτή η άποψη του κ. Φωτιάδη ότι για την ανάκληση των εν λόγω εγκριτικών υπουργικών αποφάσεων έδει όπως λάβει χώρα η αντίστροφη διαδικασία που απαιτήθηκε για την έκδοσή τους, ήτοι η αναπομπή στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων, τότε πραγματικά αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον το ζήτημα της ισχύος της ανάκλησης στην οποία προέβη προσφάτως ο νυν Υπουργός Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου.

Για την πληρότητα του εν λόγω συλλογισμού αρκεί να αναφερθεί ότι ο νυν Υπουργός Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου προέβη σε ανάκληση της Υπουργικής απόφασης του τέως Υπουργού κ. Παπαθανασίου, δυνάμει της οποίας ο τελευταίος ενέκρινε την υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εξεδόθη επί ερωτήματος σχετικού με την αίτηση που υπέβαλε η Ιερά Μονή για την επιστροφή των ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο.

Ώστε, εάν ήθελε υποτεθεί ότι ευσταθεί η άποψη του κ. Φωτιάδη, τότε αναλόγως ο κ. Παπακωνσταντίνου θα έπρεπε να αναπέμψει το ζήτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και ακολούθως να προβεί σε αποδοχή ή μη της νέας γνωμοδότησης και όχι να ανακαλέσει απευθείας την υπουργική απόφαση του κ. Παπαθανασίου.

Περαιτέρω άξια επισήμανσης και ενδεικτικά της απροθυμίας του κ.

[4] Πρβλ. κατάθεση προέδρου Ν.Σ.Κ κ. Αλέξανδρου Τζεφεράκου στα Πρακτικά συνεδρίασης 16.2.2010 σελ. 93-97

Φωτιάδη να προβεί σε ανάκληση των επίμαχων υπουργικών αποφάσεων είναι:

i) το γεγονός της αδράνειάς του επί μακρό διάστημα, καθώς μπορεί το διαβιβαστικό έγγραφο του κ. Φωτιάδη προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο να φέρει ημερομηνία 30.10.2003, πλην όμως ο σχετικός φάκελος παρελήφθη μόλις στις 24.2.2004, ήτοι λίγες ημέρες προ των εκλογών της 7.3.2004 (Ι. Διονυσόπουλος, πρακτικά 5-11-2008 πρωί, σελ. 180). Τα ίδια επιβεβαιώθηκαν και από την κατάθεση του κ. Διονυσίου Χειμώνα ενώπιον της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής, ο οποίος κατέθεσε ότι το έγγραφο αναπομπής του κ. Φωτιάδη παρελήφθη από το Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής μετά την συζήτηση της αγωγής, ενώ έφερε ημερομηνία 30-10-2003.

ii) ότι ενώ οι σχετικοί φάκελοι ευρίσκοντο στο εκδόσαν τις γνωμοδοτήσεις Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, με μοναδικό στόχο να χαθεί χρόνος, αναζητήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ξάνθης και Ροδόπης εκθέσεις και έγγραφα. Εν τέλει, ουδέν έγγραφο προσετέθη στους σχετικούς φακέλους, προκειμένου να ενισχυθεί η «προσπάθεια» επιτυχούς έκβασης του αιτήματος επανεξέτασης.

iii) ότι εάν πράγματι επεζητείτο η επανεξέταση της κυριότητας ή μη της Μονής θα μπορούσε να είχε ζητηθεί τόσο η ταχεία έκδοση αποφάσεως από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, όσο και η αποχή των μελών του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου που είχαν εκδώσει τις προγενέστερες γνωμοδοτήσεις από την επανεξέτασή τους.

Ώστε η εντολή επανεξέτασης του κ. Φωτιάδη αποδεικνύεται ότι είχε προσχηματικό χαρακτήρα, αφού επ' αυτής απεφάνθη το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο με τον ίδιο Πρόεδρο και τον ίδιο εισηγητή που είχαν γνωμοδοτήσει και για τις υπό επανεξέταση γνωμοδοτήσεις και με σημαντική χρονική καθυστέρηση.

iv) ότι αν και ο κ. Φωτιάδης εμφανιζόταν προβληματισμένος, εν τούτοις, μετά τις εκλογές του 2004 δεν ενημέρωσε τον διάδοχό του υφυπουργό Οικονομικών Π. Δούκα για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα, ενώ παρότι επανεξελέγη βουλευτής Έβρου κατά τις εν λόγω εκλογές ουδέν ενδιαφέρον επέδειξε για την τύχη και την εξέλιξη της συγκεκριμένης υπόθεσης, η οποία είχε προκαλέσει εκρηκτικές αντιδράσεις στους γειτονικούς νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, από τους οποίους διήρχετο για να μεταβεί στην εκλογική του περιφέρεια.

Δεδομένων των ανωτέρω η υπόθεση εξελίχθηκε, όπως είχε δρομολογήσει ο Α. Φωτιάδης, ώστε μπορεί να παρατηρηθεί ότι και μετά την αποχώρησή του από το Υπουργείο Οικονομικών γνώριζε για τις ανταλλαγές που επακολούθησαν.

Άξιο επισήμανσης είναι, τέλος, το γεγονός ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ και νυν Πρωθυπουργός κ. Γεώργιος Παπανδρέου κατά την συζήτηση του πορίσματος της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής στην Ολομέλεια της Βουλής κατά την συνεδρίαση της 16.12.2008, είχε αναφερθεί προσωπικά στον κ. Φωτιάδη λέγοντας πως δεν θα είχε τον παραμικρό ενδοιασμό να αναφερθεί σε βαρύτατες ευθύνες εάν ο ίδιος δεν είχε διορθώσει το αρχικό του λάθος, αυτό δηλαδή της παραχώρησης της δημόσιας έκτασης σε Μονή που δεν το δικαιούτο.

Το λάθος αυτό - ως αναφέρει επί λέξει στην συνέχεια της ομιλίας του ο νυν Πρωθυπουργός - διορθώθηκε με την αναπομπή του κ. Φωτιάδη, η οποία εάν δεν υπήρχε θα μιλούσε ο ίδιος για βαρύτατες πολιτικές και όχι μόνο ευθύνες, τις οποίες θα ζητούσε πρώτος να του καταλογιστούν.

Όπως είναι γνωστό ακόμη και σε πρωτοετή φοιτητή της Νομικής, ουδεμία διάταξη του Ποινικού Κώδικα προβλέπει την εξάλειψη του αξιοποίνου για κακουργηματικού χαρακτήρα πράξεις. Σχετική πρόβλεψη υφίσταται μόνο για πλημμελήματα και όπου ειδικώς ορίζεται από το νόμο.

Στην εν λόγω περίπτωση θα μπορούσε ίσως να γίνει λόγος μόνον για συνδρομή ελαφρυντικής περιστάσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 84 παρ. 2 περ. δ' Π.Κ στο οποίο ορίζεται ότι: «*(ελαφρυντική περίσταση θεωρείται)...δ) το ότι έδειξε ειλικρινή μετάνοια και επιδίωξε να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του..*».

Πλην όμως ακόμη και σε αυτήν την περίπτωση η συνδρομή ή μη της εν λόγω ελαφρυντικής περιστάσεως κρίνεται μόνο από τα Δικαστήρια.

Συνεπώς, η απεγνωσμένη προσπάθεια του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ κ. Παπανδρέου να απεμπολήσει πλήρως τις ποινικές ευθύνες του κ. Φωτιάδη και να ομιλεί περί εξάλειψης του αξιοποίνου για πράξεις κακουργηματικού χαρακτήρα λόγω της υποβολής αιτήματος επανεξέτασης εκ μέρους του τελευταίου, συνιστά νομικό ατόπημα καθώς ουδένα έρεισμα ευρίσκει στο δικαιϊκό σύστημα της χώρας.

β.2. Συμπερασματικά, οι υπουργικές αποφάσεις των κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη, δυνάμει των οποίων έγιναν αποδεκτές και εγκρίθηκαν οι καθόλα διάτρητες γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και παραδόθηκε η Βιστωνίδα και οι παραλίμνιες εκτάσεις της στην Ι.Μ. Βατοπεδίου, δημιούργησαν επί της ουσίας την ανάγκη για τις επικείμενες ανταλλαγές, ενόψει της επιτακτικής ανάγκης που ανέκυψε από τις διαμαρτυρίες των κατοίκων και φορέων της επίμαχης περιοχής για επανάκτηση των ακινήτων και για την διατήρηση της κυριότητάς τους επί των παραλίμνιων εκτάσεων.

Ώστε δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι οι ως άνω υπουργικές αποφάσεις αποτέλεσαν το νομιμοφανές έρεισμα για την προβολή μη υπαρκτών δικαιωμάτων κυριότητος της Μονής έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και την απαρχή για όλα τα προβλήματα που ανέκυψαν στο μέλλον.

VII. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ κ.κ. ΔΟΥΚΑ και ΜΠΑΣΙΑΚΟΥ – ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ

α. Αποδοχή της υπ' αριθμ. 26/2004 γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων δυνάμει της υπ' αριθμ. 1046300/3944/Α0010/7-6-2004 αποφάσεως του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δούκα.

Μετά τις εκλογές της 07.03.04 την θέση του κ. Αποστόλου Φωτιάδη κατέλαβε ο κ. Πέτρος Δούκας, ο οποίος και προφανώς αγνοούσε παντελώς την υπό κρίση υπόθεση, αφού μέχρι τότε αυτή ουδόλως είχε αναδειχθεί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Ακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθμόν 26/2004 ομόφωνης γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, η οποία εξεδόθη συνεπεία της κατά τα ανωτέρω από 30.10.03 αιτήσεως επανεξετάσεως του κ. Φωτιάδη.

Με την εν λόγω γνωμοδότηση εγένετο δεκτό ότι δεν συνέτρεχε λόγος επανεξετάσεως των υπ' αριθμ. 26/3-12-1998, 17/18-7-2002 και

46/21-11-2002 γνωμοδοτήσεων ελλείψει νεώτερων στοιχείων.

Συγκεκριμένα, στην παρ. 1 αυτής αναφέρεται: «*Από την εκτίμηση των αναφερομένων στην ως άνω αναφορά του Αθ. Ξυνίδη, Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης, ισχυρισμών, προκύπτει σαφώς ότι όλοι οι προβαλλόμενοι με την αναφορά αυτή ισχυρισμοί, δεν αποτελούν νεότερα πραγματικά στοιχεία, τα οποία δεν ελήφθησαν υπόψη από το παρόν Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, ώστε να δικαιολογείται η επανεξέταση των ανωτέρω γνωμοδοτήσεών του, αλλά αποτελούν διαφορετική, πλην όμως, εσφαλμένη νομική εκτίμηση και αξιολόγηση των στοιχείων των φακέλων που έλαβε υπόψη το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων για την επανέκδοση των πιο πάνω γνωμοδοτήσεων του, καλύπτονται δε, κατά την γνώμη μου πλήρως από την ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία των ως άνω γνωμοδοτήσεων».*

α.1. Δυνάμει της υπ' αριθμ. 1046300/3944/Α0010/7-6-2004 αποφάσεως του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δούκα έγινε αποδεκτή η ως άνω γνωμοδότηση, η οποία **αποτέλεσε μονόδρομο για το νέο Υφυπουργό κ. Δούκα, καθώς η απόφαση του γνωμοδοτικού συμβουλίου ήταν ομόφωνη και η μη αποδοχή της θα ήταν απολύτως αυθαίρετη. Άλλωστε η αναφορά του κ. Ξυνίδη είχε ήδη αποδυναμωθεί από την αναλυτική αιτιολογία της εν λόγω απόφασης που δεν δεχόταν ότι συνέτρεχαν νέα στοιχεία προς αξιολόγηση.**

Δηλαδή δεδομένης της εμμονής του καθ' ύλην αρμοδίου κατά το άρθρο 10 του Α.Ν. 1539/38 γνωμοδοτικού οργάνου στην ορθότητα των προηγούμενων αυτών γνωμοδοτήσεων, ο Υφυπουργός Οικονομικών είχε θεωρητικώς μόνον την κατ' άρθρο 10 παρ. 6 του αυτού νόμου ευχέρεια να αποστεί της υπ' αριθμόν 26/2004 γνωμοδοτήσεως, να μην την αποδεχθεί και να προβεί στην ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων του 1999-2003. Η γνωμοδότηση αυτή του αρμόδιου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, του εκ του νόμου εντεταλμένου για την προστασία των δημοσίων κτημάτων και κατ' επέκταση του Δημοσίου συμφέροντος, θα καθιστούσε είτε τη μη αποδοχή της νέας από τον Υπουργό, είτε την ανάκληση των παλαιών γνωμοδοτήσεων, παράλειψη ή πράξη- αντιστοίχως- αναιτιολόγητη, αν δεν επεκαλείτο νεώτερα περιστατικά, δυνάμενα να στηρίξουν την οποιαδήποτε ενέργειά του.

Κατά τον κρίσιμο χρόνο αποφάνσεως επί της υπ' αριθμόν 26/2004 γνωμοδοτήσεως, ο Υπουργός δεν είχε στη διάθεσή του

στοιχεία που θα καθιστούσαν νομικά ασφαλή την μη αποδοχή της ή/και την ανάκληση των Υπουργικών Αποφάσεων των προκατόχων του: το από 22/10/2003 έγγραφο του Α. Ξυνίδη, το οποίο κατά το χρόνο παραλαβής του θα ηδύνατο να δικαιολογήσει την άμεση ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων του 1999-2003, μετά την αρνητική αξιολόγηση κι απόρριψή του από το γνωμοδοτικό Συμβούλιο, δεν ηδύνατο πλέον να υποστηρίξει μια τέτοια επιλογή.

Άλλωστε, εκ της κατά το άρθρο 10 παρ. 6 ευχέρειας του Υπουργού Οικονομικών να αποστεί της γνωμοδότησης και να εκδώσει αντίθετη απόφαση, προκύπτει ότι δύναται επίσης να ανακαλέσει την ίδια αυτού προηγούμενη απόφαση ακόμη και άνευ επαναλήψεως της διαδικασίας γνωμοδότησης, εφόσον συντρέχουν αναγκαίοι προς τούτο λόγοι και ουχί βεβαίως αναιτιολογήτως.

Τα ανωτέρω επιβεβαίωσε με την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής και ο προκάτοχος του κ. Δούκα, ήτοι ο ίδιος ο κ. Φωτιάδης κατά την συνεδρίαση της 4.05.2010, υποστηρίζοντας ότι η πάγια τακτική των Υπουργών είναι να αποδέχονται τις ομόφωνες γνωμοδοτήσεις και τονίζοντας ότι κατά την δεκαετία 1998 – 2008 επί 649 ομόφωνων γνωμοδοτήσεων έγιναν όλες αποδεκτές πλην μόλις τριών. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε: «*...Η τήρηση των νόμων είναι απαραίτητη αρχή της δημοκρατίας για τον Υπουργό, ακόμη και των νόμων που πιθανότατα να μη συμφωνεί μαζί τους. Μέχρι να αλλάξουν οι νόμοι οφείλει να τους τηρεί...*».

α.2. Πέραν των ανωτέρω **η εν λόγω υπουργική απόφαση είχε απλώς διαπιστωτικό χαρακτήρα και δεν παρήγαγε έννομες συνέπειες, ούτε αναγνώρισε την ύπαρξη νέων εμπράγματων δικαιωμάτων, δι' ο και δεν επιδιώχθηκε από την Μονή Βατοπεδίου η σημείωση της στα βιβλία μεταγραφών των οικείων Υποθηκοφυλακείων Ξάνθης ή Ροδόπης.** Περιορίστηκε μόνον στην αποδοχή της υπ' αριθμ. 26/20.5.2004 γνωμοδότησης, δια της οποίας, κατόπιν της από 30.10.2003 εντολής για επανεξέταση του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Φωτιάδη, είχε επιβεβαιωθεί εκ νέου η ορθότητα των προηγουμένων γνωμοδοτήσεων των ετών 1998-2002. Οι γνωμοδοτήσεις αυτές ενσωματωμένες στις υπουργικές αποφάσεις Δρυ – Φωτιάδη είχαν επομένως ήδη εφαρμοσθεί και ουδεμία νομική ή πραγματική μεταβολή

προκλήθηκε με την υπουργική απόφαση του κ. Δούκα. Η άποψη αυτή ενισχύεται από και από το γεγονός ότι μετά την πολιτική μεταβολή που επήλθε από τις εκλογές του έτους 2009, η νέα πολιτική ηγεσία δεν έχει ανακαλέσει την απόφαση Δούκα.

β. Αποδοχή του υπ' αριθμ. 3058/17.6.2004 πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δυνάμει της υπ' αριθμ. 14650/ΔΙ ΟΕ85/22.06.2004.

Όπως ανωτέρω αναφέρθηκε, η Μονή Βατοπεδίου κατέθεσε στις 21.01.03 την από 15.01.03 αναγνωριστική αγωγή της ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, η οποία συζητήθηκε μετ' αναβολήν στις 05.11.03, χωρίς ωστόσο να εκδοθεί επ' αυτής οριστική απόφαση. Ακολούθως, η Μονή, με την υπ' αρ. πρωτ.492/9.4.1/20.05-02.06.03 αίτησή της προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ζήτησε την παροχή συναίνεσης του Ελληνικού Δημοσίου και σύμπραξης για την από κοινού κατάθεση δήλωσης περί μη έκδοσης απόφασης επί της ανωτέρω αγωγής.

Την αίτησή της αυτή η Μονή Βατοπεδίου εστήριζε στην αποδοχή εκ μέρους του Δημοσίου των τριών γνωμοδοτήσεων των ετών 1998-2002, περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της Βιστωνίδος, στην ορθότητα των οποίων το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο είχε εμμείνει δια της τελευταίας σχετικής υπ' αρ.26/20.05.04 γνωμοδότησής του.

Η αίτηση της Μονής έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων του ΝΣΚ 45321/01.06.04 και εξετάστηκε από το Β' Τμήμα του ΝΣΚ, το οποίο συνεδρίασε επί του θέματος στις 17.06.04 υπό την προεδρία του Χρήστου Τσεκούρα, αντιπροέδρου του ΝΣΚ, και με παρόντα μέλη τους Θεμ. Αμπλιανίτη, Αλ. Τζεφεράκο, Βλ. Ασημακόπουλο, Σπυρ. Δελλαπόρτα, Κ. Καποτά, Ηλ. Ψώνη και Χρ. Αυγερινού, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους. Ακολουθώντας την από 14.06.04 πρόταση του εισηγητή Κων/νου Καποτά, το Τμήμα γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία υπέρ της αποδοχής από το Ελληνικό Δημόσιο του αιτήματος της Μονής Βατοπεδίου, μειοψηφούντος του Νομικού Συμβούλου Παναγιώτη Κιούση, ο οποίος διατύπωσε την άποψη ότι δεν χωρεί έγκυρα παραίτηση όταν αναμένεται η έκδοση δικαστικής αποφάσεως.

Εξεδόθη ούτω το υπ' αρ.3058/17.06.04 πρακτικό του ΝΣΚ περί αποδοχής του αιτήματος της Μονής και συμπράξεώς του στην από κοινού υποβολή δήλωσης περί μη εκδόσεως αποφάσεως επί της από 15.01.03 αγωγής της Μονής, το οποίο εγένετο αποδεκτό δια της υπ' αρ. 14650/ΔΙ ΟΕ85/22.06.04 αποφάσεως του Υφυπουργού Οικονομικών Πέτρου Δούκα και διαβιβάστηκε προς το Δικαστικό Γραφείο Κομοτηνής με το υπ' αρ. πρωτ. οικ.51927/327104/23.06.04 έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Ιωάννου Διονυσοπούλου. Το εν λόγω πρακτικό κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης δύο μέρες αργότερα, στις 25.06.04.

Δέον να σημειωθεί ότι σχετικά με τα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους προβλέπονται κατ' αρχάς από το άρθρο 100Α του ισχύοντος Συντάγματος, που παραπέμπει στο νόμο σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του. Ρητά όμως το ίδιο το Σύνταγμα περιγράφει τις αρμοδιότητες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που περιλαμβάνουν τη Δικαστική Υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου καθώς και την αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή και τον συμβιβασμό σε διαφορές με αυτό. Γνωστόν είναι ότι το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους είναι το μόνο αρμόδιο όργανο για την εκπροσώπηση του Δημοσίου ενώπιον των Δικαστηρίων και είναι απολύτως αρμόδιο όπως προβλέπεται από τον ν.3086/2002 «Περί οργανισμού του ΝΣΚ και κατάστασης των λειτουργών και των υπαλλήλων του» από τον οποίο προκύπτει ότι στο ΝΣΚ υπάγεται ο συμβιβασμός ιδιωτών με το Δημόσιο και το ΝΣΚ γνωμοδοτεί για την συμβιβαστική επίλυση των διαφορών (Ίδε 479/2007 Γνωμοδότηση Ολομέλειας ΝΣΚ).

Για τον ρόλο του Νομικού Συμβουλίου και την εύλογη εμπιστοσύνη στην κρίση του έκανε επίσης λόγο ο κ. Φωτιάδης κατά την εξέτασή του ενώπιον της δεύτερης Εξεταστικής Επιτροπής στις 4.05.2010 λέγοντας ότι: «*...Το Νομικό Συμβούλιο αποτελείται από δικαστές που χαίρουν συνταγματικής προστασίας... Ο νόμος προέβλεψε - και σοφά - ότι ο Υπουργός Οικονομικών δεν μπορεί να είναι αρμόδιος, άσχετα αν συνέπιπτε η ιδιότητα του δικηγόρου και του νομικού. Έτσι,* ***για ζητήματα κυριότητας ή ζητήματα νομικής και όχι πολιτικής φύσεως προέβλεψε ένα όργανο –το κατεξοχήν αρμόδιο- που είναι οι νομικοί σύμβουλοι, προστάτες του δημοσίου. Κατά τεκμήριο, μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, είναι δικαστές. Δεν είναι τυχαίο ότι η Βουλή ομόφωνα τους ενέταξε στην περιορισμένη δικαστική***

προστασία....εκτός εάν θεωρούμε εκ των προτέρων ότι το Νομικό Συμβούλιο βγάζει λάθος αποφάσεις και επομένως δεν υπάρχει λόγος να υπάρχει».

Στο πλαίσιο αυτό - και επί της ουσίας - σύμφωνα με το παραπάνω πρακτικό, παρασχέθηκε συναίνεση του Δημοσίου για να μην βγει απόφαση και μόνο. Γι΄ αυτό και στην σχετική απόφαση ρητά αναφέρεται ότι *«η παρεχόμενη συναίνεση του δημοσίου είναι φανερό ότι δεν ενέχει αναγνώριση οποιουδήποτε τυχόν δικαιώματος της Ιεράς Μονής επί της επιδίκου εκτάσεως, αλλά ούτε και παραίτηση του δημοσίου από οποιαδήποτε τυχόν δικαιώματά του επί των επιδίκων, ώστε να διαφοροποιούνται οι σημερινές πραγματικές θέσεις των δύο αντιδίκων».*

γ. ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ

γ.1. Ανταλλαγές παραλίμνιων εκτάσεων, δυνάμει της υπ' αριθμ. 3822/24-1-2005 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκου.

Οι αντιδράσεις των κατοίκων των νομών Ξάνθης και Ροδόπης ήταν εξαιρετικά έντονες λόγω της μεταβολής των δικαιωμάτων της κυριότητας της λίμνης Βιστωνίδας, των οχθών αυτής και παραλιμνίων εκτάσεων 25.000 στρεμμάτων υπέρ της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου (Ι.Μ.Β.) του Αγίου Όρους.

Οι τοπικές κοινωνίες συγκρότησαν επιτροπή Αγώνα με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Ξάνθης Παντελεήμονα και με τη συμμετοχή του Νομάρχη κ. Παυλίδη, του Δημάρχου Ξάνθης κ. Στυλιανίδη, του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Ξυνίδη, των τοπικών βουλευτών και άλλων φορέων και τοπικών παραγόντων με τη συμπαράσταση και τοπικών ΜΜΕ, όπως η εφημερίδα «ΜΑΧΗΤΗΣ» του εκδότη κου Παπαδόπουλου.

Με διάφορους τρόπους και μέσα προέβαλαν τη δημιουργηθείσα κατάσταση, πραγματοποιώντας διαδηλώσεις διαμαρτυρίας, παραστάσεις στους ανωτέρω Υφυπουργούς, επιστολές διαμαρτυρίας στον Πρωθυπουργό κ. Σημίτη στις 03-09-2003, στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χριστοδουλάκη στις 30-10-03 και πρόκληση ερωτήσεων μέσω του

Κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Η συντελεσθείσα κυβερνητική αλλαγή τον Μάρτιο του 2004 είχε ως αποτέλεσμα νέο κύκλο επαφών, με σκοπό την επίλυση του ζητήματος, καθώς κυβερνητική βούληση ήταν να παραμείνουν στις εκτάσεις των προγόνων τους οι κάτοικοι των περιοχών.

Πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις αρχές Ιουλίου 2004 με τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Δούκα και στις 06-09-2004 με τον Πρόεδρο του ΝΣΚ, τον Πρόεδρο του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου κ. Διονυσόπουλο και τον Υπουργό Επικρατείας κ. Ρουσόπουλο.

Η Ιερά Μονή Βατοπεδίου στις 14-07-04 απέστειλε επιστολή προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Τσιτουρίδη μέσω της οποίας πρότεινε *«όσες εκτάσεις έχουν διανεμηθεί σε αγρότες ή πρόκειται να διανεμηθούν, στις οποίες εγώ είμαι πλέον κύριος από το 2003, ή επιθυμεί να τις κρατήσει το Δημόσιο, σας προτείνουμε να τις ανταλλάξουμε με ειδική σύμβαση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, να κάνουμε μια σύμβαση μεταξύ Μονής και Δημοσίου με ίσης αξίας δημόσια κτήματα».*

Χαρακτηριστικά **ο κ. Τσιτουρίδης κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 4.05.2010** είπε: «*Όταν μου ήρθαν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης οι δύο μοναχοί, οι οποίοι είπαν στην Επιτροπή σας ότι εσύρθηκαν, μου ήρθαν με μία επιστολή, ζητώντας από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως προβλέπει η εθνική νομοθεσία, να ανταλλάξουμε, διότι* ***ξεκάθαρη πολιτική μας βούληση ήταν να αφήσουμε τους αγρότες στη γη που είχαν εδώ και δεκαετίες. Η ξεκάθαρη πολιτική βούληση της Κυβέρνησης ήταν να παραμείνουν αυτοί οι αγρότες και ψαράδες, όσοι ήταν, στη γη των πατεράδων και των παππούδων τους»*.**

Ώστε η ανάγκη ειρήνευσης της περιοχής και εξεύρεσης λύσης του προβλήματος που είχε δημιουργηθεί επέβαλε την αναζήτηση λύσεων, όπως η αγορά, η αποζημίωση, ή η αποζημίωση μέσω εκποίησης ή της ανταλλαγής ακινήτων ίσης αξίας.

Όπως προέκυψε από τις μαρτυρικές καταθέσεις των κ.κ. Δούκα, Μπασιάκου, και Τσιτουρίδη δεν υφίστατο θέμα απαλλοτριώσεων ή καταβολής αποζημιώσεων λόγω της αδυναμίας διάθεσης οικονομικών πόρων από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Η πρόκριση της λύσης των ανταλλαγών έναντι της αποζημίωσης μέσω

εκποίησης ακινήτων, όπως προκύπτει από τη μαρτυρική κατάθεση του πρώην Προέδρου της ΚΕΔ κ. Ξηραδάκη, προκρίθηκε από το Δ.Σ. της ΚΕΔ.

Στο μεταξύ τον Ιούλιο του έτους 2004 ο Ηγούμενος Εφραίμ πραγματοποιεί συνάντηση με τον Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων , κ. Μπότσιο και εν συνεχεία ο Υπουργός κ. Μπασιάκος δέχεται στις αρχές Δεκεμβρίου 2004 τον Μητροπολίτη Ξάνθης και τον Υφυπουργό κ. Κοντό, δεδομένου ότι τον Νοέμβριο είχαν προηγηθεί κινητοποιήσεις στην περιοχή.

Ο κ. Μπασιάκος την 1.12.2004 υπογράφει σχέδιο ερωτήματος, που είχε συντάξει ο ως άνω Νομικός σύμβουλος του Υπουργείου, κ. Μπότσιος, και το υποβάλλει με αριθμ. πρωτ. 2259/1.12.2004 στο αρμόδιο Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Επί του εν λόγω ερωτήματος εκδίδεται η υπ' αριθμ. 15/2004 γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά την ομόφωνη γνώμη του οποίου ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «νομίμως δύναται να αναθέσει στην Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.) σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β & δ της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν.973/79 την ανταλλαγή εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλες εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης δεδομένης της αρμοδιότητας για ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας στο Υπουργείο Οικονομικών».

Επίσης, στο υποβληθέν ερώτημα εζητείτο ο συσχετισμός με την 111/2000 γνωμοδότηση της Ολομελείας του Ν.Σ.Κ. και την αναφορά του κοινοχρήστου χαρακτήρα της λίμνης Βιστωνίδας.

Στο σημαντικό αυτό ερώτημα το Δ΄ τμήμα του Ν.Σ.Κ με παρεμπίπτουσα κρίση αποφαίνεται ότι: «*Ενόψει των ανωτέρω, εφόσον μετά τήρηση της νομίμου διαδικασίας έχει αναγνωριστεί η κυριότητα της Ιεράς Μονής Βατοπαιδίου έναντι του Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας, των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων η διατυπωθείσα στην υπ' αριθμ. 111/2000 Γνωμοδότηση της Ολομελείας του Ν.Σ.Κ., προ της επιλύσεως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ως άνω εκτάσεων, παρεμπίπτουσα κρίση περί του κοινοχρήστου χαρακτήρα της λίμνης, προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος παραχωρήσεως στη Μονή της αποκλειστικής εκμετάλλευσης της λίμνης, ουδόλως κωλύει την εκ μέρους οποιουδήποτε οργάνου του Δημοσίου*

άσκηση αρμοδιότητας η οποία προϋποθέτει αποκλειστική κυριότητα της Ιεράς Μονής επί των εκτάσεων της λίμνης έναντι του Δημοσίου. Εξ άλλου το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ενώπιον του οποίου τίθεται το ανωτέρω ιστορικό στερείται αρμοδιότητας να κρίνει τις γνωμοδοτήσεις του Γν. Συμβουλίου (αρ. 511/2004 Γν. Ολομελείας Ν.Σ.Κ)».

Κατόπιν αυτής ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκδίδει την με ΑΠ 3822/24-1-05 απόφαση, με την οποία αναθέτει στην ΚΕΔ την διαδικασία ανταλλαγής των κειμένων ακινήτων στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης με άλλα ακίνητα εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης αρμοδιότητας του ΥΠΑΑΤ, προς εκπλήρωση του αναφερομένου στο προοίμιο αυτής σκοπού (παρ. 3 Υ.Α) της διατήρησης δηλαδή του υφιστάμενου χαρακτήρα των ανταλασσομένων εκτάσεων χάριν της αγροτικής αποκατάστασης και του αγροτικού πληθυσμού των νομών Ξάνθης και Ροδόπης.

Η εν λόγω Υπουργική απόφαση απεδείχθη καθόλα σύννομη, ενώ η επακολουθήσασα διαδικασία ανταλλαγής πραγματοποιήθηκε από την ΚΕΔ, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 16 του Υπηρεσιακού Κανονισμού Συμβάσεων της ΚΕΔ, που εκδόθηκε δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. β' του ν. 973/79 περί ΚΕΔ.

Ο πρώην Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ κ. Κωνσταντίνος Γκράτσιος υπογράμμισε κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 2.03.2010 «*...**για το ελληνικό δημόσιο ήταν μονόδρομος, δηλαδή εντολοδόχος του ελληνικού δημοσίου σε οποιαδήποτε τέτοια περίπτωση δεν θα μπορούσε να υπάρχει άλλος φορέας εκτός από την ΚΕΔ.** Δηλαδή, από όσο γνωρίζω, η νομοθεσία και όπως μας είχαν πει και η Υπηρεσία και οι νομικοί σύμβουλοι ο μόνος αρμόδιος για να μπορέσει να διεκπεραιώσει ένα τέτοιο έργο από πλευράς του ελληνικού δημοσίου ήταν μόνο η ΚΕΔ.»*

Θα πρέπει να σημειωθεί βέβαια, ότι κατά την διερεύνηση του θέματος των ανταλλαγών ανέκυψε το θέμα της εκτιμήσεως των ακινήτων για το οποίο δεν επεδείχθη η δέουσα επιμέλεια από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΚΕΔ, οι οποίες αν και όφειλαν βάσει του Κανονισμού Συμβάσεων της ΚΕΔ (άρθρο 16 Υ.Α 1075479/1-9-2003) να ελέγξουν ενδελεχώς τα υπό ανταλλαγή ακίνητα, υιοθέτησαν τις εκτιμήσεις του ΣΟΕ, δίχως περαιτέρω έλεγχο για την ακρίβεια

των στοιχείων επί τη βάσει των οποίων το Σ.Ο.Ε κατέληξε στις εκτιμήσεις του και αν αυτά εύρισκαν ανταπόκριση στο κείμενο των συμβολαίων.[5]

Επιπλέον, ως προς την μη δημοσίευση της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως επιβεβαιώθηκε ότι ως ατομική διοικητική πράξη εκδοθείσα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. β' και δ' του ν. 973/1979 που απλώς προέβλεπε την ανάθεση της διαδικασίας ανταλλαγής στην ΚΕΔ δεν απαιτούνταν η δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα ανωτέρω συνάγονται από την προαναφερθείσα διάταξη του ν. 973/1979, καθώς επίσης και από τις ισχύουσες κατά τον χρόνο έκδοσής της διατάξεις του άρθρου 1 παρ 1. περ. δ' ν. 301/1976 που ορίζουν ότι «δεν δημοσιεύονται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι ατομικού χαρακτήρα διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων δεν προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου».

Άλλωστε μετά την ολοκλήρωση των ανταλλαγών των παραλίμνιων εκτάσεων **δόθηκε σε ευρεία δημοσιότητα δελτίο τύπου του Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, δυνάμει του οποίου υπήρξε πληροφόρηση για τα μέχρι εκείνη την στιγμή πεπραγμένα.** Κατά συνέπεια ουδείς δικαιούται να μιλάει για εν κρυπτώ διαδικασίες και ουδείς μπορεί να επικαλείται άγνοια της συντελεσθείσας ήδη ανταλλαγής, ιδίως όταν τα επιλεγμένα ακίνητα αφορούσαν πολλούς νομούς και πλήθος αρμοδίων Υπηρεσιών και κρατικών λειτουργών ανά την επικράτεια.

γ.2. Ανταλλαγή της Λίμνης Βιστωνίδας, δυνάμει της υπ' αριθμ. 16651/26-7-2006 Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών κ. Δούκα και Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκου

Η διαδικασία ανταλλαγής της Λίμνης Βιστωνίδας αποφασίσθηκε κατόπιν προβληματισμού, καθώς ήδη είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. 111/2000 γνωμοδότηση

[5] Πρβλ. κατάθεση πρώην Δ/ντος Συμβούλου ΚΕΔ, κ. Γκράτσιου, στα πρακτικά συνεδρίασης της 2-3-2010 σελ. 162-163

της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που αποφαινόταν περί του κοινοχρήστου χαρακτήρα της Λίμνης (λιμνοθάλασσα), αλλά ουδόλως είχε παρεμποδίσει την μεταγενέστερη διοικητική παραδοχή δικαιωμάτων κυριότητας της Ιεράς Μονής επ' αυτής, δυνάμει της υπ' αριθμ. 46/2002 γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και της αποδοχής της τελευταίας με απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Φωτιάδη.

Εν συνεχεία, κατόπιν ερωτήματος του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων απευθυνόμενου προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εξεδόθη η υπ' αριθμ. 15/ 2004 γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ, δυνάμει της οποίας του εδόθη η δυνατότητα να αναθέσει στην Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου την ανταλλαγή εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του εν λόγω Υπουργείου και αναφέρει στο σκεπτικό της επί λέξει ότι : *«...η διατυπωθείσα στην υπ. αριθμ 111/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ προ της επιλύσεως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ως άνω εκτάσεων (μεταξύ των οποίων υπό στοιχείο γ' σελ. 8 αναφέρεται και η λίμνη Βιστωνίδα), παρεμπίπτουσα κρίση περί του κοινόχρηστου χαρακτήρα της λίμνης, προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος παραχωρήσεως στη Μονή της αποκλειστικής εκμετάλλευσης της λίμνης, ουδόλως κωλύει την εκ μέρους οποιουδήποτε οργάνου του Δημοσίου άσκηση αρμοδιότητας η οποία προϋποθέτει αποκλειστική κυριότητα της Ιεράς Μονής επί των εκτάσεων και της λίμνης έναντι του Δημοσίου»*, καθώς επίσης και ότι η «*αρμοδιότητα για την ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών*».

Ενόψει τούτων, ευλόγως δεν ετέθη εκ νέου ερώτημα από τον αρμόδιο Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δούκα περί της δυνατότητας ανταλλαγής της Λίμνης και περαιτέρω ευλόγως στην υπ' αριθμ. 16651/26-7-2004 Κ.Υ.Α (Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας και Οικονομικών), με την οποία ανατέθηκε στην ΚΕΔ η διαδικασία ανταλλαγής της λίμνης, γίνεται επίκληση της υπ' αριθμ. 15/004 γνωμοδοτήσεως, η οποία περιείχε έρεισμα για την εν λόγω ανταλλαγή.

Εν συνεχεία και στην συγκεκριμένη περίπτωση για την υλοποίηση των ανταλλαγών ακολουθήθηκαν οι ισχύουσες διατάξεις του ν. 973/79, καθώς και των δύο υπουργικών αποφάσεων περί Υπηρεσιακού Κανονισμού Συμβάσεων της ΚΕΔ, και δη η Διεύθυνση Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης διαβίβαζε στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου τα διαθέσιμα ακίνητα και ακολούθως ο ίδιος τυπικά τα διαβίβαζε με την σειρά του στην ΚΕΔ, η οποία και έκανε την τελική επιλογή των κατάλληλων και πρόσφορων ακινήτων.

γ.3. Υλοποίηση ανταλλαγών

Όσον αφορά το στάδιο υλοποίησης των υπουργικών αποφάσεων περί ανταλλαγών και την σύνταξη των σχετικών συμβολαίων ανέκυψαν κατά περίπτωση σημαντικά ζητήματα που άπτονται της πολεοδομικής, αρχαιολογικής και δασικής νομοθεσίας.

Ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής εξετάστηκαν και αξιολογήθηκαν οι καταθέσεις Δασαρχών (κ.κ Φουρκιώτη, Φραγκιαδάκη), υπαλλήλων της Δ/νσης Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης (κ. Μαντέλη), συμβολαιογράφων και δικηγόρων των συμβολαίων (κ.κ. Πελέκη, Χατζηαλεξάνδρου), Προέδρων και Δ/ντων Συμβούλων της Κτηματικής Υπηρεσίας του Δημοσίου (κ.κ. Γκράτσιου, Γκασούκα, Μητρόπουλου), καθώς και του πρώην Υπουργού Πολιτισμού (κ. Βουλγαράκη), εκ των οποίων εν πολλοίς επιβεβαιώθηκαν τα συμπεράσματα στα οποία είχε καταλήξει η πρώτη Εξεταστική Επιτροπή.

Ειδικότερα:

γ.3.1. Από πλευράς πολεοδομικής νομοθεσίας

Από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1 ν. 2830/2000 (Κώδικας Συμβολαιογράφων) και εκείνων του άρθρου 5 παρ. 1,2,3 του ν. 651/1977 προκύπτει η υποχρέωση σύνταξης τοπογραφικού διαγράμματος σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτου και προβλέπεται η υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού ή υπομηχανικού περί της δυνατότητας ανοικοδόμησης σύμφωνα με το νόμο 1599/1986 (πρώην Ν.Δ. 105/1969).

Εξάλλου με τις ίδιες διατάξεις καθιερώθηκε για τους συμβολαιογράφους η επί πειθαρχική ευθύνη υποχρέωσή τους να αρνούνται την σύνταξη συμβολαίου μεταβίβασης ακινήτων εφόσον δεν προσαρτάται σε αυτό το οικείο βεβαιωμένο τοπογραφικό διάγραμμα. Αυτονόητο είναι ότι δεν καθιερώνεται με την διάταξη αυτή ειδικό καθήκον του συμβολαιογράφου να προσφεύγει οίκοθεν σε γεγονότα κείμενα εκτός των περιλαμβανομένων στο τοπογραφικό διάγραμμα δηλώσεων και βεβαιώσεων προς έλεγχο τούτων. Ούτε οφείλει ο συμβολαιογράφος να διαπιστώνει την συνδρομή των όρων των ως άνω απαγορεύσεων.

Τέλος, ως ακίνητο, από πλευράς πολεοδομικής νομοθεσίας, νοείται το τμήμα του εδάφους που αποτελεί αυτοτελή, αυθύπαρκτη ενότητα ώστε να έχει ατομικότητα ως πράγμα (Ν. Παπαντωνίου, Γνωμοδότηση, ΝοΒ 1985. 386). Η οριόθετηση αποτελεί το βασικό στοιχείο με το οποίο το τμήμα του εδάφους αποκτά αυτοτέλεια κατά την έννοια του νόμου (Γ. Μπαλής, Γενικές Αρχές, παρ. 180). Ο Γ.Ο.Κ. (άρθρο 2 εδ. 12 Ν. 1577/1985) δίνει τον ορισμό του γηπέδου ως εννοίας γένους σε σχέση με εκείνης του οικοπέδου. Οικόπεδο είναι η ενιαία αυτοτελής ιδιοκτησία, ήτοι η συνεχόμενη έκταση γης που ανήκει σε ένα και τον αυτό κύριο ή σε πλείονες εξ αδιαιρέτου (ΑΠ. 206/1959, ΝοΒ 1959 σελ. 721).

Με βάση τα προηγούμενα στα ως άνω συμβόλαια ανταλλαγής της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων περιοχών αυτής, νομίμως και προσηκόντως έχει γίνει προσάρτηση των τοπογραφικών διαγραμμάτων που προσκομίστηκαν και προσαρτήθηκαν με τα συμβόλαια, συνταγμένα από τον Τοπογράφο Μηχανικό Νικόλαο Χάκια. Η συμβολαιογράφος είχε υποχρέωση να προσαρτήσει τα τοπογραφικά αυτά στα αντίστοιχα συμβόλαια υπογραμμένα από τους συμβαλλόμενους και την ίδια. Την ευθύνη για την ακρίβεια και την αλήθεια του περιεχόμενου των εγγράφων αυτών με βάση τις ως άνω διατάξεις φέρει ακεραία ο συντάξας τοπογράφος μηχανικός. Από πλευράς πολεοδομικής νομοθεσίας στα συμβόλαια νομίμως προσαρτήθηκε δήλωση του ν. 651/1977 αφού τα ανταλλασσόμενα ακίνητα είναι εκτός σχεδίου.

Τέλος, προφανώς και πρέπει να ερευνηθεί πιθανή παράλειψη για τον έλεγχο της ταύτισης του περιεχομένου κατά το είδος, τη μορφή, το χαρακτήρα και τα λοιπά ποιοτικά χαρακτηριστικά του ακινήτου που

απεικονίζεται στο ως άνω τοπογραφικό διάγραμμα και του τοπογραφικού διαγράμματος βάσει του οποίου εκτιμήθηκε η αξία του ανταλλασσομένου ακινήτου από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών.

γ.3.2 Από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας

Κατά την διάταξη του άρθρου 91 του ν. 1892/90 (Α 101) ορίζεται ότι: «Ο Υπουργός Πολιτισμού δύναται με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά γνώμη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, να καθορίζει εντός των αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται εκτός των ορίων των νομίμως υφισταμένων οικισμών ζώνες, στις οποίες, κατά περίπτωση, θα απαγορεύεται παντελώς η δόμηση (ζώνη Α) ή θα επιτρέπεται (ζώνη Β) υπό όρους και περιορισμούς που ορίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κατά τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού. Η διαδικασία της οριοθετήσεως των ζωνών και του καθορισμού των όρων και των περιορισμών δόμησης, κατά τ΄ ανωτέρω, πρέπει να ολοκληρούται εντός εξαμήνου από της υποβολής της σχετικής προτάσεως από την αρμόδια Αρχαιολογική Εφορεία».

Έτσι το άρθρο 91 του Ν. 1892/1990 θέσπισε διαδικασία καθορισμού προστατευτικών ζωνών στους αρχαιολογικούς χώρους, που βρίσκονται έξω από τα όρια των νομίμων οικισμών, μιας ζώνης απόλυτης απαγόρευσης (Α') και μιας ζώνης σχετικής προστασίας (Β'), όπου η δόμηση θα επιτρέπεται μεν αλλά με όρους και περιορισμούς που θα καθορίζονται από τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού. Στην δεύτερη αυτή ζώνη της σχετικής προστασίας πριν από την θέσπιση των ειδικών όρων και περιορισμών η δόμηση δεν επιτρέπεται με μόνη την τήρηση των κανονιστικών διατάξεων που διέπουν τις σχετικές εκτός σχεδίου χωρίς καμία παρέμβαση του Υπουργού Πολιτισμού αφού μια τέτοια αποδέσμευσή του θα ματαίωνε το σκοπό του καθορισμού της προστατευτικής αυτής ζώνης αλλά ύστερα από άδεια του Υπουργού Πολιτισμού σύμφωνα με το άρθρο 50 του κωδ/νου νόμου 5351/1932. Με την ως άνω παρέμβασή του ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί να επιτρέψει την δόμηση σε ορισμένο ακίνητο με όρους αυστηρότερους εκείνων που διέπουν τις περιοχές εκτός σχεδίου

και εκτός των ορίων των νόμιμα υφισταμένων οικισμών αλλά μπορεί και να την απαγορεύσει εκτιμώντας την θέση του δεδομένου ακινήτου και τις επιπτώσεις του κτίσματος στον αρχαιολογικό χώρο.

Ήδη, ο νόμος 3028/2002 για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς, με τη διάταξη του άρθρου 3 εξειδικεύει το περιεχόμενο της προστασίας των αρχαίων μνημείων. Στις διατάξεις δε των άρθρων 12 και 13 με βάση τις ως άνω αρχές, ρυθμίζει την οριοθέτηση των αρχαιολογικών χώρων εν γένει αλλά και ειδικότερα όσων ευρίσκονται εντός οικισμών ή εκτός οικισμών.

Εξάλλου η διάταξη του άρθρου 18 προβλέπει ότι το Δημόσιο μπορεί να προβαίνει με κοινή απόφαση Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού είτε στην ολική ή στην μερική αναγκαστική απαλλοτρίωση ή και στην απευθείας εξαγορά οποιουδήποτε ακινήτου μέσα στο οποίο υπάρχουν μνημεία, καθώς και παρακειμένων ακινήτων εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την προστασία των μνημείων (παρ.1). Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ή απευθείας εξαγοράς ακινήτου εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, για την προστασία αρχαιολογικών χώρων ή ιστορικών τόπων ή για την διενέργεια ανασκαφών (παρ.2 εδ.α).

Από τις ως άνω διατάξεις σαφώς προκύπτει ότι δεν εμποδίζεται χάριν της προστασίας αρχαιολογικών ή ιστορικών μνημείων η μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων που περιβάλουν αρχαιολογικά μνημεία ή αρχαιολογικούς χώρους που έχουν αναγκαστικά απαλλοτριωθεί.

Υπό τα δεδομένα αυτά η μεταβίβαση τμήματος του υπ' αριθμ. 1193 με ακινήτου του αγροκτήματος Προσφορίου, περιοχής Δήμου Σταγύρου Ουρανούπολης, η οποία έγινε με το υπ' αριθ. 2823/22-5-2007 συμβολαίου ανταλλαγής, δεν πάσχει ακυρότητας εκ του λόγου ότι εντός της εκτάσεως των 8.608,43 τ.μ. του εν λόγω ακινήτου βρίσκονται διάσπαρτα αρχαιολογικά ή ιστορικά μνημεία, τα οποία ασφαλώς ανήκουν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 7 Ν. 3028/2002) και εξηρέθησαν της μεταβίβασης, πλην όμως εκ του λόγου αυτού δεν κωλύεται η μεταβίβασή του υπολοίπου ακινήτου αυτού που περιβάλλει τα εν λόγω μνημεία εφόσον μέχρι της συντάξεως του συμβολαίου δεν είχε απαλλοτριωθεί αναγκαστικά σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

Ο πρώην Υπουργός Πολιτισμού κ. Βουλγαράκης κατά την κατάθεσή

του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 10.05.2010 επανέλαβε ότι η ανταλλαγείσα έκταση που βρίσκεται γεωγραφικά βόρεια της Ουρανούπολης αποτελεί τμήμα της ευρύτερης περιοχής και εντός αυτής βρίσκονται ορισμένα μεμονωμένα αρχαιολογικά μνημεία, στα οποία δεν προκλήθηκε αλλαγή στην χρήση τους, ούτε κάποιου άλλου είδους επέμβαση που να δικαιολογεί την ενεργοποίηση της αρχαιολογικής νομοθεσίας.

Προς επίρρωση των ισχυρισμών του δε ότι η επίμαχη περιοχή δεν είχε κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος επικαλέστηκε αφενός σχετική απόφαση του ΚΑΣ, αφετέρου δε την από 17.03.2010 απόφαση του νυν Υπουργού Πολιτισμού κ. Γερουλάνου, με την οποία εγκρίνεται το Β'2 στάδιο της Μελέτης «Γενικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού (Γ.Π.Σ) Δήμου Σταγείρων – Ακάνθου», Ν. Χαλκιδικής και προκύπτει ότι ολόκληρη η εν λόγω περιοχή δεν είναι ούτε αρχαιολογικός χώρος, ούτε μνημείο εκτός από ένα μικρό τμήμα της περιοχής στο οποίο βρίσκεται υπό εξέλιξη το έργο «Αρχαιολογικός Περίπατος Ουρανούπολης» και είναι εκτός των επίμαχων συμβολαίων.

Η κατάθεση αυτή, η οποία ελέγχθηκε, όπως έπρεπε, με κάθε αυστηρότητα, δεν αντικρούσθηκε από την (χωρίς δυνατότητα παραπομπής σε συγκεκριμένες διατάξεις) κατάθεση του Έφορου Αρχαιοτήτων της 10ης Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων με χώρο αρμοδιότητας την Χαλκιδική και το Άγιο Όρος, κ. Ταβλάκη.

Ο τελευταίος κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής στις 13.5.2010 ισχυρίσθηκε ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία η γνωμοδότηση της Υπηρεσίας του είναι απαραίτητη όταν πρόκειται να επέλθει αλλαγή στην χρήση μιας έκτασης, πλην όμως ουδεμία αναφορά έκανε για διάταξη νόμου από την οποία ρητώς να υπαγορεύεται η προσκομιδή ανάλογης γνωμάτευσης περί χαρακτηρισμού ενός χώρου ως αρχαιολογικού ή μη στην περίπτωση της απλής μεταβίβασης ακινήτου.

Τόνισε δε, σε αντίθεση με την κατάθεσή του ενώπιον της πρώτης Εξεταστικής Επιτροπής, ότι ακόμη και όταν μια περιοχή υπόκειται σε προστασία λόγω της ύπαρξης μνημείων εντός αυτής δεν έπεται ότι απαγορεύεται η μεταβίβασή της, ούτε ότι δεν μπορεί να αξιοποιηθεί υπό όρους.

γ.3.3 Από πλευράς δασικής νομοθεσίας

Κατά τα άρθρα 24 παρ.1 και 117 παρ. 3 του Συντάγματος, με τα οποία η προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων ως στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος έχει αναγορευθεί σε υποχρέωση του Κράτους, δεσμεύουν το νομοθέτη να θεσπίσει πρόσφορα για το σκοπό αυτό μέσα, τα οποία είναι δυνατό να μεταβάλλονται, μόνο όμως υπό την έννοια ότι με την εισαγόμενη νέα ρύθμιση η προστασία των οικοσυστημάτων αυτών δεν θα καθίσταται λιγότερο αποτελεσματική (Στε 4309/2001, 838/2002, πρβλ. ολ. 3754/1981).

Περαιτέρω, με τις ρυθμίσεις του ν. 998/1979 (Α' 289) επιχειρήθηκε η συνολική ρύθμιση της προστασίας των εκτάσεων δασικού χαρακτήρα και προβλέφθηκε η κατάρτιση δασικών χαρτιών, η μέχρι τη δημιουργία δασολογίου προσωρινή διοικητική επίλυση αμφισβητήσεων ως προς το δασικό χαρακτήρα εκτάσεως από δασικά διοικητικά όργανα και η κήρυξη δασικών εκτάσεων ως αναδασωτέων. Κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 14 του νόμου ειδική διοικητική διαδικασία, το αρμόδιο διοικητικό όργανο προβαίνει προσωρινά, μέχρι την κατάρτιση του δασολογίου, σε διαπίστωση αν μια έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αρμοδιότητάς του, δασικό οικοσύστημα, προκειμένου να παρασχεθεί στην έκταση αυτή η οφειλόμενη κατά το Σύνταγμα προστασία (ΣτΕ 3317/2003, πρβλ. 838/2002, 4309/2001). Η απόφαση του δασάρχη και των οικείων επιτροπών σχετικά με το χαρακτήρα ορισμένης εκτάσεως ως δασικής ή μη πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένη με την περιγραφή της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της συνθέσεως, της πυκνότητας και των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών της βλάστησης. Η αιτιολογία αυτή μπορεί να συμπληρώνεται και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

Επίσης, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρ. 3 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003, η οποία επαναλαμβάνει ρύθμιση της προϊσχυσάσης δασικής νομοθεσίας (άρθρ. 45 παρ.2, 3 ν. 4173/1929, Α' 205, άρθ. 1 παρ.2, 3 ν.δ. 86/1969, Α' 7) για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού και τα εντός ή υπεράνω δασών και δασικών εκτάσεων ορεινά χορτολιβαδικά εδάφη, που δεν έχουν ξυλώδη (υψηλή ή θαμνώδη), αλλά ποώδη ή φρυγανώδη βλάστηση και, συνεπώς,

δεν υπάγονται στις κατηγορίες των εκτάσεων δασικού χαρακτήρα που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (πρβλ. ΣτΕ 1309/2005, 1417/2003), δεδομένου ότι και τα ορεινά αυτά χορτολιβαδικά εδάφη αποτελούν ευπαθή οικοσυστήματα που συνδέονται με το δασικό οικοσύστημα των γύρω εκτάσεων και χρήζουν προστασίας (ΣτΕ 1309/2005). Τα εδάφη δε αυτά υπάγονται στο θεσπιζόμενο από το νόμο καθεστώς προστασίας των δασών και δασικών εκτάσεων σύμφωνα και με τον προαναφερόμενο νεότερο νόμο (ν. 3208/2003).

Τέλος, στη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 3147/2003 (Α' 135/5-6-2003), προβλέπεται ότι: «7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του Ν.1734/1987, ο χαρακτηρισμός από τις Επιτροπές Απαλλοτριώσεων και τις Επιτροπές Οριστικών Διανομών, ως προς τη μορφή των εκτάσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο διανομής, σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας, είναι έγκυρος και δεσμευτικός και δεν επανεξετάζεται από τα όργανα της Διοίκησης. Εκτάσεις στις οποίες έγινε κτηνοτροφική αποκατάσταση και χαρακτηρίστηκαν από τις Επιτροπές Απαλλοτριώσεων ως χερσολίβαδα της παραγράφου 2 του άρθρου 45 του Ν. 4173/1929 (ΦΕΚ 205 Α') υπάγονται στις εκτάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση β της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρ. 117 παρ. 1 του Συντάγματος, η απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων δεσμεύει τα αρμόδια δασικά όργανα ως προς το ζήτημα της ιδιοκτησίας της εκτάσεως και ως προς το επιτρεπτό της χρήσης, για την οποία είχε αρχικώς γίνει η αποκατάσταση με την απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων. Για το χαρακτηρισμό όμως της εκτάσεως αρμόδια παραμένουν τα κατά το ν. 998/1979 όργανα, με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι ο δασάρχης είναι αρμόδιος να χαρακτηρίσει περιοχή ή τμήμα της επιφανείας της ως δάσος ή δασική έκταση, ανεξαρτήτως ζητημάτων κυριότητος ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επ'αυτής. Επί των ζητημάτων αυτών αρμόδια για να γνωμοδοτούν είναι τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών, που επιλαμβάνονται μόνο όταν συντρέχουν τέτοια ζητήματα επί δασών ή δασικών εκτάσεων που έχουν ήδη χαρακτηρισθεί ως τέτοια από τα αρμόδια όργανα (άρθρο 8

Ν. 998/1979, ΣτΕ 4755/1995, ΕλλΔνη 37.856). Από τις προηγούμενες διατάξεις σαφώς και αδιστάκτως προκύπτουν τα εξής:

- Από ουδεμία διάταξη της ισχύουσας Δασικής Νομοθεσίας απαγορεύεται μεταβίβαση δάσους ή δασικής έκτασης, αν και έχει υποστηριχθεί και η άποψη ότι τα δάση είναι κοινόχρηστα και άρα εκτός συναλλαγής πράγματα (βλ. Γ. Καράκωστα «Περιβάλλον και Αστικό Δίκαιο» σελ. 28)

Αντιθέτως, η διάταξη του άρθρου 280 παρ. 3 Ν.Δ. 86/1969, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 13 του Ν.Δ. 996/1971, ορίζει ότι: «επί μεταβιβάσεως κυριότητος οιοδήποτε ετέρου εμπραγμάτου δικαιώματος επί δάσους ή δασικής εκτάσεως αιτία πωλήσεως, δωρεάς, προικός ή ετέρας πράξεως εν ζωή, ο μεταβιβάζων υποχρεούται όπως, κατά την τυχόν κατάρτισιν του προσυμφώνου, ως και κατά την κατάρτισιν του οριστικού συμβολαίου, προσαγάγη επί ποινή απολύτου ακυρότητος της δικαιοπραξίας, εις τον συμβολαιογράφον, υποχρεούμενον να κάμη μνείαν εν τω συμβολαίω, δήλωσίν του συντεταγμένην κατά τα οριζόμενα εν τω ν.δ. 105/1969, εν η να δηλούται ότι ουδέποτε το Δημόσιον διεξεδίκησε κυριότητα ή έτερον εμπράγματον δικαίωμα του μεταβιβάζοντος επ'αυτής.

Αυτονόητο είναι ότι τέτοια υποχρέωση δεν υφίσταται όταν μεταβιβάζον είναι αυτό το ίδιο το Ελληνικό Δημόσιο.

- Δεν απαιτείται προσκομιδή και προσάρτηση στο μεταβιβαστικό συμβόλαιο βεβαίωση του αρμοδίου Δασαρχείου.

- Δεν μεταβιβάζεται ούτε αλλοιώνεται η μορφή του ακινήτου, δια του συμβολαίου καθόσον μάλιστα η δασική μορφή ενός ακινήτου είναι ζήτημα πραγματικό και δεν εξαρτάται ούτε επηρεάζεται από τις δηλώσεις.

- Τέλος, δεν είναι νόμω δυνατός ο αποχαρακτηρισμός δάσους με συμβολαιογραφική πράξη των συμβαλλομένων.

Όμως υπό το πρίσμα των ως άνω διατάξεων αμφιλεγόμενη είναι η νομιμότητα της συμβάσεως ανταλλαγής ακινήτων που καταρτίσθηκε με το υπ'αριθμ. 2823/22-5-2007 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Πελέκη – Βουλγαράκη στο μέτρο που μεταξύ των ανταλλασσομένων ακινήτων περιλαμβάνεται και τμήμα του υπ'αριθμ.1153μθ ακινήτου, του αγροκτήματος Προσφόριον Ουρανούπολης, το οποίο έχει έκταση 8.608.430 τ.μέτρα και το οποίο κατά μεν την

προσαρτώμενη στο συμβόλαιο κατά το Ν.651/1977 υπεύθυνη δήλωση του συντάξαντος του από 23-3-2007 τοπογραφικού διαγράμματος του τοπογράφου μηχανικού Ν.Κιάκα, ευρίσκεται εκτός Γ.Π.Σ. και είναι άρτιο και οικοδομήσιμο, σύμφωνα με τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, κατά δε την υπ'αριθμ. Φ.21/16-3-2007 έκθεση εκτιμήσεως του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών αποτελεί δασική έκταση 10.691, 43 στρεμμάτων παρά τον οικισμού της Ουρανούπολης Δήμου Σταγείρων Ακάνθου, ή αντίστοιχα της εκτάσεως Κάτω Σούλι Γραμματικού κ.λ.π.

γ.3.4 Με δεδομένο ότι τα στοιχεία ήταν ελλιπή μέχρι τη σύνταξη του συμβολαίου προκύπτει ανάγλυφα και το πρόβλημα το οποίο ανεδείχθη κατά τη διαδικασία στις **εκτιμήσεις από το ΣΟΕ**, όπου μόνο σε μία περίπτωση εκτιμήτρια αναζήτησε πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία για ακίνητο το οποίο της ανετέθη να εκτιμήσει. Αξίζει να σημειωθεί ότι ήταν και το μόνο το οποίο δεν ανέφερε ως αιτία εκτίμησης την ανταλλαγή αλλά την αξιοποίηση. Οι υπόλοιποι εκτίμησαν ότι η αυτοψία επαρκούσε για ασφαλή εκτίμηση.

Κατά γραμματική, συστηματική και τελολογική ερμηνεία των διατάξεων των άρθρ. 39 παρ. 2 και 3 του ν. 1041/1980, 2 του πδ 226/1992 και 2 του πδ 105/1999 η σύσταση και η λειτουργία του ΣΟΕ αποβλέπει στην εγκυρότητα και αξιοπιστία των πορισμάτων των διενεργούμενων, μεταξύ άλλων, εκτιμήσεων προσδιορισμού της αγοραίας αξίας των μεταβιβαζομένων από το Δημόσιο ή νπδδ ακινήτων, σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα ελεγκτικά πρότυπα και τους όρους που τίθενται από την εσωτερική και κοινοτική νομοθεσία. Για την επίτευξη του προαναφερομένου στόχου τα μέλη του ΣΟΕ, πρόσωπα με αυξημένα επαγγελματικά προσόντα, ασκούν το έργο τους με υπευθυνότητα, οφείλουν δε να καταβάλλουν τη μέγιστη δυνατή επιμέλεια, να συλλέγουν και να αξιολογούν τα απαραίτητα σε αυτούς στοιχεία και να συντάσσουν αυτοπροσώπως τις εκθέσεις εκτιμήσεως.

Επομένως η αποτίμηση της αξίας των ανταλλαχθέντων ακινήτων από τους Ορκωτούς Εκτιμητές, χωρίς τήρηση των παραπάνω, και ειδικότερα χωρίς συλλογή και αξιολόγηση των απαραίτητων στοιχείων, συνιστά τουλάχιστον βαρύτατη αμέλεια των ανωτέρω προσώπων.

Σε ό,τι αφορά στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, αυτό είναι όργανο διοίκησης και ελέγχου του Σ.Ο.Ε. κατά το άρθρο 2 του Ν. 2515/1997. Κατά το ίδιο άρθρο, οι ορκωτοί εκτιμητές ασκούν δημόσιο λειτούργημα, είναι ελεύθεροι

επαγγελματίες και δεν έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας με το Σ.Ο.Ε. Οι δε αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών διαλαμβάνονται στο άρθρο 4 του Π.Δ. 279/1979. Έτσι, το Εποπτικό Συμβούλιο ασκεί εποπτεία και έλεγχο επί του Σώματος και επιβλέπει το ασκούμενο από τους ορκωτούς εκτιμητές έργο για την τήρηση των νόμων και κανόνων της επαγγελματικής δεοντολογίας. Σύμφωνα με αυτό, η εποπτεία του Εποπτικού Συμβουλίου επί των ορκωτών εκτιμητών αφορά την άσκηση ελέγχου νομιμότητας και όχι την άσκηση ελέγχου σκοπιμότητας επί του περιεχομένου των εκθέσεων εκτίμησης για τις οποίες οι συντάκτες ορκωτοί εκτιμητές φέρουν ακέραια την ευθύνη. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας από το Εποπτικό Συμβούλιο δεν μπορεί να προσβάλλει τον πυρήνα της νομοθετικά κατοχυρωμένης ανεξαρτησίας των ορκωτών εκτιμητών. Από τη διαδικασία προέκυψε ότι το Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε., μετά τη δημοσιότητα που πήρε το θέμα, εξάντλησε τα όρια των αρμοδιοτήτων του προβαίνοντας σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες από το Νόμο. Πιο συγκεκριμένα, έδωσε εντολή στα όργανα του Σώματος για τη διεξαγωγή δύο εσωτερικών ελέγχων (ΕΔΕ). Επίσης ζήτησε την προσφυγή σε εξωτερικό εκτιμητικό φορέα διεθνούς κύρους για τον λεπτομερή έλεγχο των εκθέσεων εκτίμησης που συντάχθηκαν από τους ορκωτούς εκτιμητές του ΣΟΕ.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου και τις έγγραφες εκτιμήσεις οι ορκωτοί εκτιμητές «παραδέχονται ότι πράγματι είχαν ελλιπή στοιχεία αλλά θεώρησαν κάνοντας παραδοχές ότι μπορούσαν να ολοκληρώσουν την εκτίμηση». Ο ίδιος όταν πλέον έχει λάβει η υπόθεση ευρεία δημοσιότητα αναθέτει, στις 26/9/08, στην εταιρεία AMERICAN APPRAISAL την επανεξέταση και επισκόπηση των Εκθέσεων Εκτίμησης οκτώ ακινήτων. Η εταιρεία δεν προβαίνει σε εξ υπ' αρχής αξιολόγηση αλλά σε έλεγχο των διατιθέμενων προς αυτήν στοιχείων και τονίζει ότι αποτιμά με βάση τις παραδοχές της αυτοψίας των προηγούμενων εκτιμητών στα ακίνητα, υπονοώντας σαφώς τα ελλιπή δεδομένα. Ταυτόχρονα εντοπίζει τις αδυναμίες παραδοχής και εκτιμήσεων κινδύνου βάσει της οποίας συντάχθηκε η δεύτερη εκτίμηση της λίμνης Βιστωνίδας και Νταλιάνη(Φ.21.11/1/6726/5-9-06).

Με δεδομένο ότι τα ακίνητα τα οποία αντηλλάγησαν ήταν λιγότερα αυτών που εκτιμήθηκαν είναι προφανές ότι ένα κριτήριο επιλογής αποτελούσε και το ύψος της εκτίμησης, ώστε το σύνολο των ανταλλασσομένων να είναι ισάξιο με την αποτίμηση της λίμνης.

Κανείς από τους εμπλεκόμενους δεν ανέφερε πίεση ανωτέρου του ή πολιτικού προσώπου με κανένα τρόπο ή μορφή.

Όσον αφορά ειδικότερα, τις εκτιμήσεις του Σ.Ο.Ε για την συνολική αξία των ανταλλαγέντων ακινήτων και τις αποκλίσεις των εκτιμήσεών του με αυτές της Δ.Ο.Υ, για λόγους αποφυγής επαναλήψεων αναφερόμαστε και δια του παρόντος στο πόρισμα της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής, και δη στην οικεία θέση ΜΕΡΟΣ Β' παρ. ΙΔ[6].

γ.3.5. Ως προς το **Ολυμπιακό ακίνητο** απεδείχθη ότι η ΚΕΔ ήταν αυτή που το υπέδειξε στην Ιερά Μονή, κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Συγκεκριμένα, κατά την διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής απεδείχθη ότι η ΚΕΔ παρά το γεγονός ότι είχε παραχωρήσει το εν λόγω ακίνητο στο Υπουργείο Εργασίας προς χρήση, ακολούθως με νεότερη απόφαση του Δ.Σ αποφάσισε να προβεί στην ανταλλαγή του με την Ιερά Μονή.

Επίσης, στην απόφαση του Δ.Σ της ΚΕΔ για την ανταλλαγή του συγκεκριμένου ακινήτου αναφερόταν ρητά ότι το ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί από την Μονή για την στέγαση Ιδρύματος, όρος ο οποίος ουδέποτε τηρήθηκε εκ μέρους της Μονής, η οποία έσπευσε αμέσως να το μεταβιβάσει.

Παρά ταύτα προέκυψε ότι η ΚΕΔ αφενός δεν περιέλαβε σχετικό όρο στο συμβόλαιο, αφετέρου δε, αφότου έλαβε γνώση της εν λόγω μεταβίβασης, δεν προέβη σε οποιαδήποτε ενέργεια αποτροπής ή διαμαρτυρίας διεκδικώντας το ακίνητο που είχε παραχωρήσει για συγκεκριμένο σκοπό στην Μονή.

Αξιοσημείωτα δε είναι τα συμπεράσματα που εξήχθησαν κατά την εξέταση του Διευθυντή Διαχείρισης στην ΚΕΔ, κ. Μητρόπουλου, κατά την συνεδρίαση της 5.3.2010.

Από την κατάθεση του μάρτυρα διεφάνη ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔ για την ανταλλαγή του Ολυμπιακού ακινήτου δεν προήλθε από νομότυπη συνεδρίαση, αφού παρά το ότι η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου προβλέπεται από τον Κανονισμό της ΚΕΔ ως εννεαμελής, στην προκειμένη συνεδρίαση τα παρόντα μέλη ήταν μόλις πέντε τον αριθμό. Η δε συνεδρίαση, κατόπιν αξιολόγησης των σχετικών πρακτικών, εκτιμήθηκε ότι δεν

[6] Πρβλ. σελ. 73-76 πορίσματος προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής.

πρέπει να διήρκησε πάνω μερικά λεπτά παρά την σοβαρότητα της ανταλλαγής[7].

Για την ανταλλαγή του εν λόγω ακινήτου αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα ό,σα κατετέθησαν από τους μάρτυρες η συντήρηση του Ολυμπιακού Ακινήτου ήταν εξαιρετικά δαπανηρή για την ΚΕΔ, η οποία για να χρηματοδοτήσει το Ολυμπιακό Ακίνητο δανειοδοτήθηκε με το ποσόν των 56.100.000€ και με υποχρέωση τοκοχρεωλυσίων ετησίως 3.500.000€, ως προκύπτει και από την υπ' αριθμ. 2/1135/0025/8-1-2003 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Συγκεκριμένα, η απόφαση για την κατασκευή του Ολυμπιακού Ακινήτου στο Δήμο Αχαρνών και την μετέπειτα αξιοποίηση του ως κτίριο για τη στέγαση του Υπουργείου Εργασίας ήταν της Διυπουργικής Επιτροπής Συντονισμού και Οργάνωσης Ολυμπιακών Αγώνων. Η λύση που προκρίθηκε στις Αχαρνές, υλοποιήθηκε σε οικόπεδο, το οποίο απαλλοτριώθηκε το 1999 από τον ΟΕΚ με 34 ευρώ /τμ δηλαδή συνολικά περί το 1.500.000 €, ενώ η ΚΕΔ αναγκάστηκε να το αγοράσει από τον ΟΕΚ το 2002 αντί τιμήματος 12.700.000 δανειζόμενη στην ουσία 11.000.000€ και πριμοδοτώντας έμμεσα τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας. Καίτοι το ζήτημα αυτό διαφεύγει του πλαισίου της παρούσης Εξεταστικής, δημιουργεί έντονες ενδείξεις τέλεσης αδικημάτων από προηγούμενες διοικήσεις της ΚΕΔ και του Ο.Ε.Κ.

Τα τεύχη δημοπράτησης αλλά και την ευθύνη για την παρακολούθηση του έργου ανέλαβε το ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ για τα οποία αμείφθηκε με το ποσό των 2.000.000€ περίπου.

Η κατασκευή του Ο.Α. τελικά κόστισε άλλα 32.000.000€ (29.000.000 η αρχική σύμβαση και άλλα 3.000.000 η μεταολυμπιακή χρήση με τις αναθεωρήσεις) πλέον Φ.Π.Α., με τον ανάδοχο εργολάβο να έχει αίτημα για καταβολή επί πλέον 10.000.000 και το Δημόσιο να αρνείται να κάνει οριστική παραλαβή λόγω σοβαρών κακοτεχνιών. Τελικώς εν όψει της διαδικασίας ανταλλαγής η ανάδοχος κατασκευάστρια κοινοπραξία περιόρισε τις απαιτήσεις της στο €1.000.000.

Συνολικά, δηλαδή, το Ο.Α. μέχρι τη στιγμή της ανταλλαγής είχε κοστίσει

[7] Πρβλ. πρακτικά συνεδρίασης της 5.3.2010 σελ. 27-34.

στο Ελληνικό Δημόσιο το απολύτως υπερβολικό ποσό των 54.328.000 (μέρος των οποίων οι τόκοι για την κάλυψη του δανείου που ανέλαβε η ΚΕΔ) με αντικειμενική αξία ΔΟΥ κατά το συμβόλαιο ανταλλαγής 18.078.148€. Να τονιστεί δε ότι το συγκεκριμένο ακίνητο έχει στατική επάρκεια μόνο για χρήσεις γραφείου άρα είναι και χαμηλότερου κόστους έναντι άλλων πλέον εμπορικών χρήσεων.

VIII. ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. ΜΠΕΖΑ ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ κ.κ ΔΡΥ και ΦΩΤΙΑΔΗ

Την 3.10.2008 εξεδόθη η υπ' αριθμ. 1098315/6443/Α0010/3.10.2008 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Μπέζα, δυνάμει της οποίας για λόγους προστασίας της δημόσιας περιουσίας και για σοβαρούς και προφανείς λόγους δημοσίου συμφέροντος ανεκλήθησαν οι τρεις προηγούμενες Υπουργικές αποφάσεις των κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη, με τις οποίες είχαν γίνει δεκτές οι γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Δημοσίου επί της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεών της.

Η εν λόγω απόφαση αποτέλεσε την πρώτη ενέργεια που έλαβε χώρα εκ μέρους της Διοίκησης μέσα σε χρονική περίοδο μιας δεκαετίας προς την κατεύθυνση της αμφισβήτησης των δικαιωμάτων που διεκδικούσε μέχρι τότε η Μονή επί των ακινήτων του Δημοσίου.

Κι ενώ η εν λόγω απόφαση θα έπρεπε να τύχει ευρύτατης αποδοχής λόγω της ανατροπής που επέφερε στο καθεστώς που μέχρι τότε είχε δημιουργηθεί σε βάρος των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου, αμφισβητείται έντονα μέχρι και σήμερα.

Συγκεκριμένα, ως προς την εν λόγω απόφαση απασχόλησαν την Εξεταστική Επιτροπή τα εξής:

(α) Εθίγη για ακόμη μια φορά το γεγονός ότι με την εν λόγω απόφαση δεν ανεκλήθη και η απόφαση του κ. Δούκα, δυνάμει της οποίας είχε γίνει αποδεκτή η υπ' αριθμ. 26/2004 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων.

Πλην όμως η εν λόγω γνωμοδότηση, η οποία εξεδόθη επί της αιτήσεως επανεξέτασης των παλαιότερων γνωμοδοτήσεων του εν λόγω Συμβουλίου που υπέβαλε ο κ. Φωτιάδης δεν παρήγαγε έννομα αποτελέσματα. Με την γνωμοδότηση αυτή το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο αποφαινόταν ότι είχε λάβει υπόψη του τις ενστάσεις των φορέων και των πραγματικών περιστατικών στα οποία αναφερόταν ο κ. Φωτιάδης με την αίτησή του και ότι δεν υφίστατο λόγος επανεξέτασης των γνωμοδοτήσεων.

Ώστε η υπουργική απόφαση του κ. Δούκα, που αποδέχτηκε την ως άνω γνωμοδότηση, σε καμία περίπτωση δύναται να θεωρηθεί ότι παρήγαγε έννομα αποτελέσματα και ως εκ τούτου θα ήταν ελάσσονος, αν όχι μηδενικής σημασίας η ανάκλησή της.

Είναι αδύνατο δε να διαφύγει της προσοχής ότι η νέα ηγεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ουδόλως έχει προβεί μέχρι και σήμερα στην ανάκληση της εν λόγω απόφασης παρά την παρέλευση οκτώ και πλέον μηνών, παρά την ύψιστη προτεραιότητα που απέδωσε στην σύσταση και δεύτερης Εξεταστικής Επιτροπής για την διερεύνηση της υπόθεσης της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου η νέα Κυβέρνηση και παρά την εμμονή των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής που προέρχονται από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ να θίγουν το εν λόγω θέμα της μη ανάκλησης της απόφασης του κ. Δούκα από τον κ. Μπέζα.

Το εν λόγω γεγονός επεσήμανε μάλιστα και ο ίδιος ο κ. Δούκας κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 3.05.2008 όπου επί λέξει ανέφερε: «...*Να σας πω και κάτι άλλο, κύριε Πρόεδρε; Την απόφασή μου αυτή δεν την έχει ανακαλέσει ακόμα η Κυβέρνηση. Δεν καταλαβαίνω καν γιατί τη συζητάμε. Έχουν περάσει οκτώ μήνες διακυβέρνησης με τη νέα Κυβέρνηση και αυτή η απόφαση δεν έχει ανακληθεί. Παραμένει ως έχει. Αν ήταν κάπως επιλήψιμη, έστω την περασμένη εβδομάδα, τον περασμένο μήνα -τον πρώτο μήνα, αφού ήταν πλέον τόσο ψηλά αυτή η υπόθεση στην*

ατζέντα της Κυβέρνησης να την ξεκαθαρίσει- δεν θα έπρεπε να την είχε ανακαλέσει; Η απόφαση, τώρα που μιλάμε εδώ, δεν έχει ανακληθεί και παρακαλώ ειδοποιείστε τους αν χρειάζεται να την ανακαλέσουν, αν αυτό συμφέρει το δημόσιο».

Επιπρόσθετα, ο νυν Υπουργός Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 11.05.2010, ερωτηθείς εάν έχει προβεί ο ίδιος στην ανάκληση της απόφασης του κ. Δούκα ή αν στην περίπτωση που δεν το έχει πράξει αυτό σημαίνει πως ασπάζεται το σκεπτικό του κ. Μπέζα, επέδειξε άγνοια για το θέμα επιβεβαιώνοντας όμως ότι έχει προβεί σε μία ανάκληση και μόνο, ήτοι αυτή της αποδοχής του κ. Παπαθανασίου που αφορούσε την υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους[8].

(β) Επίσης, κατά την διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής τέθηκε το ζήτημα της νομιμότητας της εν λόγω ανάκλησης.

Συγκεκριμένα, την Εξεταστική Επιτροπή απασχόλησε το θέμα της διαδικασίας της απευθείας ανάκλησης που επέλεξε ο κ. Μπέζας για τις τρεις εγκριτικές υπουργικές αποφάσεις σε αντιστοιχία με την αντίστροφη διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον κ. Φωτιάδη δια της υποβολής αιτήματος επανεξέτασης προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων.

Ως ήδη αναλυτικώς αναφέρεται ανωτέρω ο χαρακτήρας των ανακληθεισών υπουργικών αποφάσεων αμφισβητείται, και δη από έγκριτες προσωπικότητες της νομικής επιστήμης που κατέθεσαν στην Εξεταστική Επιτροπή και υποστήριξαν ότι δεν ήταν απαραίτητη η τήρηση της προδικασίας στην οποία προέβη ο κ. Φωτιάδης, ενώ είναι νομικά πλήρης και ισχυρή η απευθείας ανάκληση, στην οποία προέβη ο κ. Μπέζας.[9]

Αξίζει να επισημανθεί ότι για την διαδικασία της απευθείας ανακλήσεως ερωτήθηκε και ο νυν Υπουργός Οικονομικών, κ. Παπακωνσταντίνου, κατά την συνεδρίαση της 11.05.2010, καθώς και ο ίδιος προέβη σε απευθείας ανάκληση

[8] Πρβλ. κατάθεση κ. Παπακωνσταντίνου κατά την συνεδρίαση της 11.05.2010 σελ. 160-161
[9] Πρβλ. καταθέσεις Προέδρου Ν.Σ.Κ κ Τζεφεράκου στην συνεδρίαση της 16.02.2010 σ.93-97, Καθηγητή κ. Σταθόπουλου στην συνεδρίαση της 17.02.2010 σ. 182-183

της αποδοχής του προκατόχου του κ. Παπαθανασίου της γνωμοδότησης της Ολομελείας του Ν.Σ.Κ.

Ο νυν Υπουργός απέφυγε να χαρακτηρίσει ευθέως ως σύννομη ή μη την επιλογή της συγκεκριμένης διαδικασίας από τον κ. Μπέζα, πλην όμως ισχυρίστηκε ότι ο ίδιος ακολούθησε μία διαδικασία δύο βημάτων, ήτοι την αναστολή της διαδικασίας υλοποίησης της γνωμοδοτήσεως της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από την Γενική Δ/νση Δημόσιας Περιουσίας και το Νομικό Συμβούλιο και εν συνεχεία την ανάκληση της αποδοχής της εν λόγω γνωμοδότησης[10].

Στην πραγματικότητα, η διαδικασία ανάκλησης που τηρήθηκε εκ μέρους του κ. Μπέζα δεν έγκειται μόνο στην έκδοση της πολυσυζητηθείσας υπουργικής αποφάσεως, αλλά σε μια σειρά ενεργειών με απώτερο στόχο την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα τους κατάσταση και την προάσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

Ειδικότερα, οι ενέργειες στις οποίες προέβη άμεσα ο κ. Μπέζας ως Υφυπουργός Οικονομικών ήταν οι εξής:

i) Στις 18.9.2008 ανέπεμψε όλες τις γνωμοδοτήσεις των ετών 1998, 2002, 2002 και 2004 στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων, προκειμένου να τις επανεξετάσει από μηδενική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τα διαλαμβανόμενα στις εισαγγελικές παραγγελίες, και δη με την επισήμανση – εντολή προς τον Γενικό Δ/ντη Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων για την συγκρότηση του Συμβουλίου με διαφορετική σύνθεση από εκείνη της έκδοσης των επίμαχων γνωμοδοτήσεων.

Επί της εν λόγω αναπομπής εξεδόθη το καλοκαίρι του 2009 η υπ' αριθμ. 13/2009 γνωμοδότηση, δυνάμει της οποίας το Συμβούλιο απεφάνθη ότι αφενός λόγω της ανάκλησης των εγκριτικών των επίμαχων γνωμοδοτήσεων υπουργικών αποφάσεων εκ μέρους του Υφυπουργού (πρβλ. κατωτέρω υπό στοιχείο iv.) εξέλιπε το αντικείμενο της επανεξέτασης (ήτοι επί της ουσίας είχαν ανακληθεί και οι αντίστοιχες γνωμοδοτήσεις), αφετέρου δε επειδή η υπόθεση

[10] Πρβλ. κατάθεση κ. Παπακωνσταντίνου στην συνεδρίαση της 11.05.2010 σελ. 162-167

εκκρεμούσε στα Δικαστήρια το Συμβούλιο αδυνατούσε να επιληφθεί της ουσίας της υποθέσεως.

ii) Δόθηκε εντολή προς όλες τις συναρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες όπως παράσχουν στους Εισαγγελείς όλα τα στοιχεία που κρίνονταν αναγκαία για την υποβοήθηση της έρευνάς τους.

iii) Δόθηκε εντολή στην Οικονομική Επιθεώρηση (υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών να διενεργήσει κατά απόλυτη προτεραιότητα έλεγχο, προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι δύο εμπλεκόμενοι στις συναλλαγές φορείς (Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου και Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών) ενήργησαν εντός του πλαισίου λειτουργίας τους και αν με τις πράξεις τους έβλαψαν ή όχι το δημόσιο συμφέρον.

iv) Λόγω της κλιμάκωσης της εντάσεως και του μεγέθους της ενασχόλησης των Μ.Μ.Ε με την συγκεκριμένη υπόθεση, προέβη στην ανάκληση των τριών επίμαχων υπουργικών αποφάσεων για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το ισχύον νομολογιακό πλαίσιο του ΣτΕ.

Σημειωτέον, ότι η εν λόγω υπουργική απόφαση σημειώθηκε στο περιθώριο των οικείων βιβλίων των Υποθηκοφυλακείων Ξάνθης και Κομοτηνής, καθώς επίσης και κοινοποιήθηκε στις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες, στην ΚΕΔ και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η εν λόγω ανακλητική απόφαση ήταν και η μοναδική από πλευράς διοίκησης, εντός χρονικού διαστήματος μιας δεκαετίας, που έθιγε τα φερόμενα και ανύπαρκτα δικαιώματα της Μονής και για τον λόγο αυτό άλλωστε προσεβλήθη με αίτηση ακυρώσεως της τελευταίας ενώπιον του ΣτΕ.

Όσον αφορά δε την εν λόγω αίτηση ακυρώσεως ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κ. Τζεφεράκος σχολίασε, σε σχετική ερώτηση κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στις 16.02.2010, ότι η απόφαση ανάκλησης του κ. Μπέζα νομικά ήταν πλήρης και η προσφυγή της Μονής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν έχει τύχη, καθώς η εν λόγω απόφαση δεν είναι αμιγώς διοικητική πράξη.[11]

v) Στις 18.11.2008 ο κ. Μπέζας ενέκρινε το πρακτικό της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, δυνάμει του οποίου εκρίθη ότι επί των αγωγών ιδιωτών που επρόκειτο να εκδικαστούν ενώπιον του Πολυμελούς

[11] Πρβλ. κατάθεση κ. Τζεφεράκου κατά την συνεδρίαση της 16.02.2010 σελ. 95

Πρωτοδικείου Ξάνθης κατά την δικάσιμο της 11.12.2008 και με αίτημα την αναγνώριση της κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των επιδίκων ακινήτων, το Ελληνικό Δημόσιο θα πρέπει να καταθέσει προτάσεις. Η έγκριση του εν λόγω πρακτικού καθόρισε εφεξής και την εν γένει στάση του Ελληνικού Δημοσίου έναντι των διεκδικήσεων της Ιεράς Μονής. και

vi) Σε συνέχεια της προαναφερθείσας ανακλητικής υπουργικής αποφάσεως, καθώς και της υπ' αριθμ. 1/16.09.2008 αποφάσεως του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, με την οποία απαγορευόταν η εκποίηση όλων των ακινήτων της Μονής Βατοπεδίου που αποτέλεσαν αντικείμενο ανταλλαγής, ο κ. Μπέζας εξέδωσε εγκύκλιο προς τις Δ.Ο.Υ, προκειμένου να απαγορευθεί η παραλαβή δηλώσεων φόρου δωρεάς και μεταβίβασης των ακινήτων, τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο ανταλλαγής, για την μεταβίβαση αυτών με χαριστική ή επαχθή αιτία.

IX. ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ

Στις 30.9.2008 το ΠΑ.ΣΟ.Κ κατέθεσε στην Βουλή Πρόταση Νόμου με θέμα «*Ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν την κυριότητα της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, την ανταλλαγή ακινήτων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ιεράς Μονής του Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους και συναφείς διατάξεις*».

Η εν λόγω πρόταση νόμου συζητήθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής κατά την συνεδρίαση της 27.11.2008.

Σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις και την αιτιολογική έκθεση της εν λόγω πρότασης νόμου προβλεπόταν η δια νόμου απευθείας ανάκληση, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, των κάθε είδους διοικητικών πράξεων που αφορούσαν άμεσα ή έμμεσα την αναγνώριση εμπραγμάτων δικαιωμάτων της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου στην λίμνη Βιστωνίδα και τις παραλίμνιες εκτάσεις, καθώς και των κάθε είδους διοικητικών πράξεων που αφορούσαν την ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου.

Παρατηρητέα ως προς τις περιλαμβανόμενες στην εν λόγω πρόταση διατάξεις τυγχάνουν τα εξής:

- Αναγνωρίζεται σαφώς ότι οι υπουργικές αποφάσεις των Υπουργών του ΠΑ.ΣΟ.Κ κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη αποτέλεσαν τις πράξεις, δυνάμει των οποίων αναγνωρίστηκε διοικητικά η κυριότητα της Ιερά Μονής επί της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων. Από μια απλή ανάγνωση της αιτιολογικής εκθέσεως συνάγεται σαφώς ότι οι εν λόγω αποφάσεις αποτέλεσαν, κατά συνομολόγηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ, την «νομική και λογική προϋπόθεση της ανταλλαγής και το δικαιοπρακτικό της θεμέλιο»[12].

Αυτός ήταν άλλωστε και ο λόγος που δεν ανακλήθηκε με την απόφαση του κ. Μπέζα και η υπουργική απόφαση του κ. Δούκα [πρβλ. ανωτέρω VIII (α)]

- Παραβιάζονται Συνταγματικές διατάξεις λόγω παρέμβασης στο έργο της δικαστικής εξουσίας, όταν με διάταξη Νόμου ορίζεται η ακύρωση των συμβολαίων που πραγματοποιήθηκαν ακόμη και με καλόπιστους τρίτους. Η διάγνωση της ακυρότητας συμβολαίων και δικαιοπραξιών εναπόκειται αποκλειστικά στις αρμοδιότητες της δικαστικής εξουσίας[13].

- Χαρακτηρίζεται από πρωτοφανή προχειρότητα όταν π.χ. στην παρ. 5 αυτής ορίζεται πως όλα τα ακίνητα μετά την ακύρωση των συμβολαίων επανέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου ή της ΚΕΔ. Στην πραγματικότητα στο σημείο αυτό η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση παραγνωρίζει τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 973/1979, όπου προβλέπεται ότι η ΚΕΔ είναι διαχειριστής και όχι κυρία των ακινήτων του Δημοσίου[14].

- Είναι αόριστη και ασαφής η ρύθμιση που προτείνει ως προς τα δικαιώματα των τρίτων που συναλλάχθηκαν όχι μόνο με την Μονή, αλλά και με τους διαδόχους της. Ενδεικτικό της ατέλειας της εν λόγω πρότασης νόμου ως προς την προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου είναι το γεγονός ότι δεν προβλέπει την δυνατότητα να υπεισέλθει το Δημόσιο σε συμβάσεις της Μονής που είχαν ως αντικείμενο την ανέγερση οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής.

- Τυγχάνει άκαιρη, καθώς ήδη έχουν ανακληθεί οι υπουργικές αποφάσεις που αναγνώριζαν από πλευράς της Διοίκησης την κυριότητα της Μονής επί των

[12] Πρβλ. σελ. 1 και 2 αιτιολογικής εκθέσεως πρότασης νόμου.
[13] Πρβλ. σελ. 2 αιτιολογικής εκθέσεως και παρ. 3 της πρότασης νόμου.
[14] Πρβλ. παρ. 5 προτάσεως νόμου

επίμαχων εκτάσεων, δυνάμει της από 3.10.2008 ανακλητικής αποφάσεως του κ. Μπέζα.

Παρά ταύτα είναι απορίας άξιο το γεγονός ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ μετά από οκτώ ολόκληρους μήνες διακυβέρνησης δεν έχει προβεί στην νομοθετική ρύθμιση που ως Αντιπολίτευση είχε προτείνει και υποστηρίξει με σθένος.

Προς τούτο μάλιστα ερωτήθηκε κατά την εξέτασή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 11.05.2010 και ο νυν Υπουργός Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου, ήτοι για τον λόγο που μέχρι σήμερα δεν έχει προβεί στην νομοθετική ρύθμιση που είχε προβάλλει ως θέση του το ΠΑ.ΣΟ.Κ ευρισκόμενο στην Αντιπολίτευση.

Με την απάντηση του κ. Υπουργού επιβεβαιώθηκε η ορθότητα της θέσης που είχε προβάλλει κατά την συζήτηση της πρότασης νόμου η Ν.Δ ως κυβερνώσα παράταξη, καθώς ο κ. Παπακωνσταντίνου, αν και είχε υπογράψει την τότε υποβληθείσα πρόταση νόμου, σήμερα υποστήριξε πως υπάρχουν δύο επιστημονικές απόψεις, εκ των οποίων η μία υποστηρίζει ότι είναι επικίνδυνο να παρέμβει με νόμο η Πολιτεία σε ζητήματα ιδιοκτησίας, τα οποία αμφισβητούνται και για τα οποία μόνη αρμόδια είναι η δικαστική εξουσία[15].

Χ. ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 312/2009 ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 1396/9.3.1/9-12-2008 επιστολή της που απηύθυνε προς τον Υπουργό Οικονομικών η Ιερά Μονή πρότεινε στο Ελληνικό Δημόσιο την επιστροφή όλων των ακινήτων των οποίων απέκτησε την κυριότητα δια των ανταλλαγών με τις λιμνιαίες και παραλίμνιες εκτάσεις της λίμνης Βιστωνίδας, χωρίς να απαιτεί από αυτό την αναγνώριση της «κυριότητάς» της επί των ως άνω εκτάσεων, το ιδιοκτησιακό καθεστώς των οποίων θα κριθεί από τα Δικαστήρια.

[15] Πρβλ. πρακτικά συνεδρίασης της 11.05.2010 σελ. 173

Επισημαινόταν δε, στην εν λόγω επιστολή ότι η επιστροφή μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε τρόπο προτείνει το Ελληνικό Δημόσιο, μεταξύ των οποίων είναι και οι περιεχόμενοι στις από 17.10.2008 προτάσεις των νομικών της συμβούλων που συνόδευαν την επιστολή.

Ακολούθως, ο τέως Υπουργός Οικονομικών, κ. Αλογοσκούφης, υπέβαλε το υπ' αριθμ. 9533 Ε.Μ./10.12.2008 ερώτημα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, προκειμένου να λάβει γνωμοδότηση σχετικά με τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω επιστολή της Ιεράς Μονής, επί του οποίου εξεδόθη η υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Η εν λόγω γνωμοδότηση αποτέλεσε ζήτημα μείζονος σημασίας για την Εξεταστική Επιτροπή, καθώς αφορά το θέμα της επιστροφής των ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο ετέθη προς διερεύνηση ειδικώς και με την πρόταση για την σύσταση της Επιτροπής.

Το γεγονός δε της μειοψηφίας ορισμένων εκ των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και της ανάκλησης της αποδοχής της από τον νυν Υπουργό Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου στις 12-2-2010 με επισημειωματική πράξη, ως ήταν εύλογο προκάλεσαν πλείστα και ενδιαφέροντα ερωτήματα προς αναζήτηση της πιο συμφέρουσας λύσης για το Ελληνικό Δημόσιο και την κατοχύρωση της δημόσιας περιουσίας.

α. <u>Συνοπτική περιγραφή των απόψεων της πλειοψηφίας και μειοψηφίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους</u>

Από τις καταθέσεις μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που μετείχαν κατά την συνεδρίαση της Ολομέλειας για την έκδοση της επίμαχης γνωμοδότησης, όπως των κ.κ. Τζεφεράκου, Κιούση, Γεωργακόπουλου, Αναστασόπουλου, Θεοφανόπουλου, καθώς επίσης και των κ.κ. Σταθόπουλου (ομότιμου Καθηγητή Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και πρώην Υπουργού Δικαιοσύνης) και Χειμώνα (παρέδρου Νομικού Συμβουλίου του Κράτους) προέκυψαν τα ακόλουθα:

Οι κατηγορίες των ακινήτων που είχαν μεταβιβαστεί προς την Ιερά Μονή και στις οποίες αφορούσε η πρόταση της τελευταίας ήταν τέσσερις, και δη η πρώτη και βασική κατηγορία ήταν τα ακίνητα τα οποία η Μονή είχε στην κατοχή της και δεν τα είχε μεταβιβάσει σε τρίτους, η δεύτερη ήταν τα ακίνητα που η

Μονή είχε μεταβιβάσει σε τρίτους, η τρίτη κατηγορία ήταν τα ακίνητα που είχαν αποκτήσει τρίτοι δια μεταβιβάσεως από την Ιερά Μονή και είχαν αρχίσει να ανοικοδομούν και η τέταρτη κατηγορία ήταν δύο ακίνητα που είχαν δοθεί με το σύστημα της αντιπαροχής.[16]

Η πρόταση που απηύθυνε η Ιερά Μονή προς το Ελληνικό Δημόσιο αφορούσε:

i) Την επιστροφή των ακινήτων που είχε στην κατοχή της και δεν είχε μεταβιβάσει προς τρίτους (Ουρανούπολης, Λαυρίου, Γραμματικού Αττικής).

ii) Για τα ακίνητα που είχε μεταβιβάσει προς τρίτους προσφερόταν στην επιστροφή του τιμήματος που είχε εισπράξει, προκειμένου να επιστραφούν στο Ελληνικό Δημόσιο (Ολυμπιακό Ακίνητο Θρακομακεδόνων),

iii) Για τα ακίνητα που είχαν μεταβιβαστεί προς τρίτους και είχαν αρχίσει να ανοικοδομούνται προσφερόταν στην απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο του τιμήματος που είχε λάβει από την αγοραπωλησία τους και ήταν μεγαλύτερο από την αντικειμενική τους αξία (73 οικόπεδα του Νομού Θεσσαλονίκης), και

iv) Για τα οικόπεδα που είχαν δοθεί με αντιπαροχή προσφερόταν στην απόδοση του ποσοστού που θα δικαιούτο η Μονή από την αντιπαροχή, ώστε να το διαχειριστεί το Ελληνικό Δημόσιο (2 οικόπεδα Ραιδεστού και Πανοράματος Θεσσαλονίκης).

Οι όροι που θα αναγράφονταν στις σχετικές συμβάσεις για την πλήρη κατοχύρωση του Δημοσίου και την επαναφορά των πραγμάτων στην προ της εκδόσεως των γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων κατάσταση, αναφέρθηκαν λεπτομερώς από τον Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του κράτους, κ. Αναστασόπουλο, στην κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 18.02.2010.

α.1. <u>Άποψη πλειοψηφίας</u>

Η άποψη της πλειοψηφίας υποστηριζόμενη από τους κ.κ Τζεφεράκο και Αναστασόπουλο (Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αντιστοίχως) ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής καταδείχτηκε ως η πλέον συμφέρουσα για το Ελληνικό Δημόσιο υπό το πρίσμα της επιστροφής

[16] Πρβλ. κατάθεση κ. Αναστασόπουλου κατά την συνεδρίαση της 18.2.2010

όλων των ακινήτων που αντηλλάγησαν στην κατοχή του Ελληνικού Δημοσίου δια της συντομοτέρας οδού.

Κατά την άποψη των ως άνω μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η Ιερά Μονή Βατοπεδίου μετά την ex tunc ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων που αποτέλεσαν το νόμιμο έρεισμα των ανταλλαγών (ανάκληση κ. Μπέζα) απογυμνωνόταν από κάθε διοικητικώς αναγνωρισθέν δικαίωμα επί των ανταλλαγέντων εκτάσεων και ως εκ τούτου η αναδρομική ανατροπή των εννόμων συνεπειών επέφερε και την ακυρότητα των ανταλλαγών.

Υποστηρίχθηκε, επίσης, ότι η προταθείσα διαδικασία επιστροφής των ακινήτων δια της συνάψεως συμβάσεως με τους όρους που διαλαμβάνονται στην υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους συνιστά την πιο άρτια λύση από νομοτεχνικής άποψης, καθώς αφενός εξυπηρετεί την απαιτούμενη δημοσιότητα και διαφάνεια, αφετέρου εξασφαλίζει την έμμεση ομολογία της Μονής για την ανυπαρξία αιτίας στις ανταλλαγές των ακινήτων.

Σύμφωνα με τους ανωτέρω, οι όροι θα αφορούσαν στην οικειοθελή ανάκληση των εκατέρωθεν δηλώσεων περί ανταλλαγής, μεταβιβάσεων, παραδόσεως κ.λ.π, στην παράδοση προς το Ελληνικό Δημόσιο της κατοχής όσων ακινήτων περιήλθαν στην Ιερά Μονή με ταυτόχρονη αμετάκλητη δήλωση εκ μέρους της ότι δεν κατέχει κανένα τίτλο, αποξενώνεται από κάθε δικαίωμα κυριότητας, νομής και κατοχής και αναγνωρίζει ότι το Ελληνικό Δημόσιο είναι αποκλειστικός κύριος, νομέας και κάτοχος αυτών, στην παραίτηση της Μονής από κάθε δικαίωμα να ζητήσει ακύρωση των συμβολαίων για οποιαδήποτε αιτία και τέλος στην ρητή δήλωση του Δημοσίου ότι έχει την κυριότητα, νομή και κατοχή της Λίμνης, των εντός αυτής νησίδων και των παραλίμνιων εκτάσεων και δεν αναγνωρίζει ότι η Μονή είχε ή απέκτησε ποτέ δικαίωμα επ' αυτών[17].

Για τις περιπτώσεις δε των τρίτων που είχαν αποκτήσει ακίνητα από την Μονή και δεν δέχονταν να τα επιστρέψουν, η άποψη της πλειοψηφίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είναι να προβεί το Ελληνικό Δημόσιο σε δικαστική διεκδίκηση των ακινήτων προβάλλοντας το δικαίωμα της κυριότητάς του επί της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, δεδομένου ότι η έλλειψη

[17] Πρβλ. κατάθεση κ. Αναστασόπουλου κατά την συνεδρίαση της 18-2-2010 σελ. 17

κυριότητας της Μονής επ' αυτών συνεπάγεται ακυρότητα των συμβάσεων πώλησης προς τρίτους.

Επίσης, να ζητήσει την θέση τους υπό δικαστική μεσεγγύηση, να απαγορευθεί η έκδοση οικοδομικών αδειών και να ανακληθούν οι εκδοθείσες με παράλληλη διακοπή τυχόν εκτελούμενων οικοδομικών εργασιών λόγω έλλειψης κυριότητας των ιδιοκτητών μετά παρεμπίπτοντα έλεγχο από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.

Κατά τον τρόπο αυτό εάν η Μονή δεν αποδεχόταν τους όρους για τις παραλίμνιες εκτάσεις, η επιδικία θα παρέμενε μόνο γι' αυτές, για τις οποίες σε κάθε περίπτωση είχε ξεκινήσει και εκκρεμούσε στο Εφετείο, ενώ παράλληλα εάν εξακολουθούσε να διεκδικεί και την Λίμνη θα αναγκαζόταν να προσφύγει στα Δικαστήρια για να την διεκδικήσει.

Ως προς την Λίμνη υποστηρίχθηκε ότι αυτή δεν αποτέλεσε αντικείμενο διερεύνησης από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, πλην όμως υπογραμμίστηκε ο κοινόχρηστος χαρακτήρας της, ενώ για τις παραλίμνιες εκτάσεις και την υφιστάμενη εκκρεμοδικία στο Εφετείο Ροδόπης, τονίστηκε η ήδη εκδοθείσα ευνοϊκή απόφαση για τα δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου.

α.2. <u>Άποψη μειοψηφίας</u>

Η άποψη των μειοψηφησάντων μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κ.κ. Γεωργακόπουλου και Κιούση, με την οποία συντάχθηκε και ο Πάρεδρος κ. Χειμώνας υποστηρίχθηκε, επίσης, ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής διαφοροποιούμενη από την άποψη της πλειοψηφίας κυρίως ως προς το ότι θα έπρεπε η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους να εξετάσει και να αποφανθεί επί των ιδιοκτησιακών ζητημάτων της υποθέσεως, ήτοι επί της κυριότητας των ακινήτων, καθώς και επί του ζητήματος της φύσης, του χαρακτήρα, της ισχύος και των εννόμων συνεπειών των υπουργικών αποφάσεων και των γνωμοδοτήσεων των ετών 1998, 2002, 2003 και 2004, που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του Ν. 1539/38.

Η ανωτέρω κρίση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους θα έδιδε σαφή ανταπάντηση στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, ενόψει της επαπειλούμενης προσφυγής της στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια, αλλά και θα

ενίσχυε τις θέσεις του Δημοσίου κατά την εκδίκαση της υπόθεσης ενώπιον του Εφετείου Ροδόπης.

Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της μειοψηφίας, υποστηρίχθηκε ότι η πλέον ενδεικνυόμενη για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου λύση είναι η άσκηση αγωγών κατά της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και επιπλέον η θέση τους στο μεταξύ υπό καθεστώς δικαστικής μεσεγγύησης και η ανάκληση των οικοδομικών αδειών για όσα εκ των ακινήτων έχουν εκδοθεί οικοδομικές άδειες λόγω έλλειψης κυριότητας των δικαιούχων των εν λόγω αδειών.

Κατά την συνεδρίαση της Εξεταστικής Επιτροπής στις 17.2.2010, ζητήθηκε η προσωπική άποψη και του ομότιμου καθηγητή της Νομικής Σχολής Αθηνών και πρώην Υπουργού Δικαιοσύνης, κ. Σταθόπουλου, για την λύση που θεωρεί πιο συμφέρουσα για το Ελληνικό Δημόσιο.

Υποστήριξε ότι η γνώμη της μειοψηφίας διασφαλίζει καλύτερα τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς για την επέλευση συμβιβασμού θα πρέπει τα συμβαλλόμενα μέρη να έχουν να δώσουν κάτι και η Μονή στην προκειμένη περίπτωση δεν έχει κάτι για να δώσει, εκτός από το να αναγνωρίσει την κυριότητα του Δημοσίου. Επί λέξει δε ανέφερε: «*...νομίζω ότι το δημόσιο το συντομότερο πρέπει να προσφύγει στη δικαιοσύνη με αναγνωριστική αγωγή, εκτός εάν η Μονή εξωδίκως λύσει το θέμα αναγνωρίζοντας την κυριότητα του δημοσίου και στη Λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις*»[18].

Επιπλέον, αξιολόγησε θετικά την ανακλητική απόφαση του κ. Μπέζα υπογραμμίζοντας πως και ο ίδιος εάν ήταν Υπουργός θα ανακαλούσε τις «παράνομες εγκρίσεις»[19].

Τέλος, σε ερώτηση για την προσφυγή στις δικαστικές διαδικασίες για το σύνολο των ακινήτων ή για τον περιορισμό της δικαστικής διαμάχης μόνο στα επίδικα ακίνητα, επί λέξει απάντησε τα εξής: «*Είναι αυτονόητο ότι εάν μπορούμε να περιορίσουμε την δικαστική διαμάχη, η οποία θα είναι και χρονοβόρος και ένα τμήμα της αντιδικίας να λυθεί συμβιβαστικά, είναι καλύτερο και αυτό μπορεί να αφορά τα ακίνητα ή ορισμένα από τα ακίνητα που έχει ακόμα η Μονή, τα οποία της τα είχε μεταβιβάσει εγκύρως το δημόσιο, στους*

[18] Πρβλ. πρακτικά συνεδριάσεως της 17.2.2010 σελ. 157
[19] Πρβλ. πρακτικά συνεδριάσεως της 17.2.2010 σελ. 165

Θρακομακεδόνες, στην Ουρανούπολη. Εάν σε αυτά συμφωνεί η Μονή, ας λυθεί αυτό το θέμα και να προχωρήσουμε για τα υπόλοιπα»[20].

β. <u>Ανάκληση της υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους</u>

Η ως άνω γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έγινε αποδεκτή την 4-9-2009 από τον τότε Υπουργό Οικονομικών κ. Παπαθανασίου και ακολούθως διαβιβάστηκε στην Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας για τις νόμιμες ενέργειες.

Η εν λόγω υπηρεσία με το υπ' αριθμ. 1113707/7374/Α0010/23.11.2009 έγγραφό της ζήτησε από την Ιερά Μονή Βατοπεδίου να της γνωστοποιήσει εγγράφως εάν αποδέχεται την απόδοση των ακινήτων υπό τους διαλαμβανόμενους στην ανωτέρω γνωμοδότηση όρους.

Το έγγραφο αυτό της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας κοινοποιήθηκε και στο Γραφείο του Υπουργού κ. Παπακωνσταντίνου, ο οποίος στις 9-12-2009 απέστειλε στην ως άνω Υπηρεσία το υπ' αριθμ. πρωτ. 3005/9-12-2009 έγγραφό του, με το οποίο της ζητούσε να αναστείλει άμεσα κάθε διαδικασία υλοποιήσεως της γνωμοδότησης αυτής.

Στην συνέχεια στις 12-2-2010, ο Υπουργός κ. Παπακωνσταντίνου προέβη σε ανάκληση της εν λόγω γνωμοδότησης με επισημειωματική πράξη, την οποία και γνωστοποίησε στον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Τζεφεράκο, δυνάμει του υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π 2429/12-2-2010 εγγράφου του ζητώντας του μεταξύ άλλων όπως προβεί στην άσκηση κάθε ενδεικνυόμενης δικαστικής ενέργειας, ενώπιον οιουδήποτε αρμοδίου δικαστηρίου για την αναγνώριση, διεκδίκηση και εν γένει διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου επί των ακινήτων, καθώς και στην συγκρότηση Ομάδος Εργασίας εκ μέρους του υπό την εποπτεία και τον συντονισμό του για την λεπτομερή αποτύπωση των δικαστικών και διοικητικών ενεργειών.

Το εν λόγω έγγραφο σχολιάστηκε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής από τον ίδιο τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Τζεφεράκο,

[20] Πρβλ. πρακτικΆ συνεδρίασης της 17.2.2010 σελ. 167

κατά την συνεδρίαση της 16.02.2010, καθώς είχε παραληφθεί εκ μέρους του την ίδια ημέρα.

Ο ανωτέρω επεσήμανε για το έγγραφο του κ. Παπακωνσταντίνου τα εξής: «*...Η ανάκληση σημαίνει ότι ο Υπουργός δεν αποδέχεται την πλειοψηφία... Κατόπιν αυτού επιλέγει την σύγκρουση – εντός εισαγωγικών- με την Μονή και καμία συμβιβαστική ενέργεια- έστω κι αν τα προσφέρει-και να προσφύγει το Δημόσιο δια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σε άσκηση αγωγής για όσα είναι τα ακίνητα και οπουδήποτε είναι αυτά... Αυτές οι οδηγίες – και διαφωνώ με αυτό που είπε κάποιος από τους Βουλευτές ότι είναι σαφείς- είναι πολύ γενικές. Και τολμώ από αυτή τη στιγμή να σας πω ότι και εγώ που θα συγκροτήσω την ομάδα εργασίας και θα αποτελείται μόνο από μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.. θα πω στην ομάδα εργασίας ακριβώς αυτό που λέει εδώ, να κάνετε έτσι και να ενημερώνετε κάθε δύο μήνες τον Υπουργό και εμένα. Αυτό θα τους πω, γιατί δεν μπορώ να λάβω εγώ υπόψη την ιδιαιτερότητα του κάθε ακινήτου. Κατ' αρχήν, δεν ξέρω πού βρίσκονται τα ακίνητα, πού τα έχει η Μονή. Αυτό είναι το συμπέρασμα από το έγγραφο του Υπουργού. Καταλήγει να γίνει δικαστικός αγώνας. Και όπως αντιλαμβάνεστε, θα γίνει για το καθένα ακίνητο και βάσει της δωσιδικίας του ακινήτου, όπου είναι αυτά τα ακίνητα. Απορρίπτει, δηλαδή, τη συμβιβαστική πρόταση της Μονής. Η πλειοψηφία αντιθέτως την έβρισκε συμφέρουσα για να αποφύγει την δίκη. Διότι το προέχον στην περίπτωση αυτή ήταν να επιστραφούν τα ακίνητα. ...Το ζήτημα ήταν γι' αυτά που εδόθησαν σε ανταλλαγή. Και αυτά νομίζω ότι ήταν καλύτερα να τα πάρει τώρα και στο χέρι, διότι αυτές οι δικαστικές υποθέσεις θα κρατήσουν πέντε, δέκα χρόνια, δεν ξέρω πόσο ακριβώς. Και ως τότε θα είναι όλα μετέωρα».*

Κατόπιν τούτου, ο Υπουργός Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής στην συνεδρίαση της 11.05.2010 σχετικά με την ανάκληση της γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και τον ελλοχεύοντα κίνδυνο ήττας του Ελληνικού Δημοσίου τόσο στο πλαίσιο της εθνικής δικαιοσύνης, όσο και ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ΕΣΔΑ) με την επιλογή του της διάνοιξης δικαστικών αγώνων, κατέθεσε ότι ο Υπουργός έχει πάντα πολιτική ευθύνη όταν παίρνει μια απόφαση και στο τέλος κρίνεται.

Όμως, προέκυψε ότι ο κ. Υπουργός, καίτοι έλαβε μια υψηλού ρίσκου πολιτική απόφαση, ουδεμία έγγραφη άποψη – γνωμοδότηση - διαβεβαίωση διαθέτει από συνεργάτες του, από την οποία να προκύπτει ότι έγινε στάθμιση των πιθανοτήτων καλής εξέλιξης της αρξάμενης δικαστικής διαμάχης μεταξύ της Μονής και του Ελληνικού Δημοσίου, και ιδιαίτερα δεν ελήφθη η παραμικρή πρόνοια για την πιθανολόγηση της έκβασης της βέβαιης προσφυγής της Μονής στο ΕΣΔΑ.

Στο ίδιο πλαίσιο ο κ. Παπακωνσταντίνου ερωτήθηκε για την άποψη του καταθέσαντος ομότιμου Καθηγητή και πρώην Υπουργού Δικαιοσύνης κ. Σταθόπουλου σχετικά με την απόφαση ανάκλησης του κ. Μπέζα, και δη σχετικά με την άποψη του κ. Σταθόπουλου ότι η εν λόγω απόφαση ήταν νομικά πλήρης και δεν χρειαζόταν καμία άλλη περαιτέρω ενέργεια για να συμπληρωθεί.

Από τις απαντήσεις του κ. Υπουργού διεφάνη ότι ως πολιτική ηγεσία δεν έπραξε κάποια ενέργεια που να συμπληρώνει τυχόν ελλείψεις του κ. Μπέζα, γεγονός που αποδεικνύει ότι δεν τέθηκε ζήτημα οιασδήποτε νομικής πλημμέλειας ή παράλειψης εκ μέρους του κ. Μπέζα από την νέα ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών.

Επιπλέον, τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής απασχόλησε ιδιαζόντως η πορεία και η εξέλιξη των αγωγών του Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένου ότι η Ομάδα Εργασίας σύμφωνα με τα ό,σα κατέθεσε ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών έχει συσταθεί από 19.2.2010.

Ως προς το εν λόγω ζήτημα κατά παραδοχή του κ. Υπουργού υπάρχει μια καθυστέρηση στο έργο της Ομάδος, καθώς έχει ήδη παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών από την συγκρότησή της[21], ενώ ως προς την κατεύθυνση της λήψης ασφαλιστικών μέτρων εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου δεν έχει υπάρξει καμία πρωτοβουλία μέχρι σήμερα.

Χαρακτηριστική τέλος, ήταν η απάντηση του κ. Υπουργού για τα μέλη που απαρτίζουν την Ομάδα Εργασίας, όπου επί λέξει απάντησε ως εξής : «*...Δεν έχω ακόμη προσδιορίσει στην επιστολή μου τον ακριβή αριθμό των*

[21] Πρβλ. Πρακτικά συνεδρίασης της 11.05.2010 σελ. 183

μελών. Ελπίζω ότι ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μπορεί να πάρει αυτή την απόφαση».

XI. ΕΛΕΓΧΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

α. Έλεγχοι ειδικού συνεργείου Τράπεζας της Ελλάδος

Οι κινήσεις των λογαριασμών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου που ανοίχθηκαν δείχνουν ανάγλυφη την εικόνα της έντονης οικονομικής δραστηριότητας της Μονής. Προκαλεί κατάπληξη πώς ένα μοναστήρι αναπτύσσει πολυσχιδή επενδυτική δραστηριότητα συναλλασσόμενο με υπεράκτιες εταιρείες.

Κατά την προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή, προκειμένου να εξεταστούν σε βάθος και στο συντομότερο δυνατό χρόνο οι εν λόγω λογαριασμοί, ζητήθηκε η συνδρομή της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία συγκρότησε προς τούτο συνεργείο ειδικευμένων στελεχών, τα οποία συνέταξαν σχετικό πόρισμα που κατετέθη στην Επιτροπή.

Το πολυδαίδαλο και πολυσύνθετο της οικονομικής διαχείρισης της Ιεράς Μονής καταδεικνύεται από το γεγονός ότι τα στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος κατέθεσαν ότι για να ολοκληρώσουν σε βάθος ανάλυση των λογαριασμών θα απαιτηθεί περαιτέρω χρόνος.

Για τον λόγο αυτό άλλωστε και ανετέθη εκ νέου ο περαιτέρω έλεγχος στο ειδικό συνεργείο της Τράπεζας της Ελλάδος, ώστε να υπάρξει ενδελεχής έρευνα σε οιαδήποτε στοιχεία δεν κατέστη εφικτό να πραγματοποιηθεί έλεγχος λόγω της στενότητος του χρονοδιαγράμματος της προηγούμενης Επιτροπής.

Τα αποτελέσματα που κατέδειξε ο έλεγχος των λογαριασμών, τόσο από το προηγούμενο, όσο και από το νεοσυσταθέν συνεργείο της Τράπεζας της Ελλάδος, εστιάζονται στα εξής:

- Η ΙΜΒ διακινεί συχνά μεγάλα ποσά σε μετρητά. Υπάρχει ανάληψη ως και δυο εκατομμυρίων με αυτό τον τρόπο, ενώ αρκετά συχνές είναι αναλήψεις εκατοντάδων χιλιάδων, είτε από μοναχούς, είτε από το δικηγόρο της Μονής.
- Διακινούνται από και προς λογαριασμούς της ΙΜΒ μεγάλα ποσά χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση προς τούτο. Οι κινήσεις αυτές γίνονται με χρεώσεις ή πιστώσεις προσώπων εμπιστοσύνης της Μονής, οι οποίοι εμφανίζονται και στις συναλλαγές με ακίνητα, όπως οι εταιρείες Torcaso, GDS, κλπ.
- Από τις κινήσεις των λογαριασμών και την περαιτέρω σχετική έρευνα της Εξεταστικής Επιτροπής διαπιστώθηκαν εταιρικά σχήματα, στα οποία η ΙΜΒ με τον ένα ή τον άλλο τρόπο εμπλέκεται και τα οποία συναλλάσονται με την ΙΜΒ ή ως αγοραστές ή πωλητές ακινήτων. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της συμμετοχής της ΙΜΒ (μέσω της εταιρείας – διαχειριστού Rassadel) στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΑΝΘΕΜΙΑΣ του Ομίλου Πάπιστα, αλλά και στον ίδιο τον Όμιλο προς τον οποίο η Μονή πουλά ακίνητα. Πουλά δηλαδή ακίνητα προς εταιρικά σχήματα, στα οποία μετέχει και η ίδια, ώστε να γεννώνται αμφιβολίες για τη διαφάνεια των συναλλαγών ενός ΝΠΔΔ.

Η Μονή Βατοπεδίου απολαμβάνει μη ευχερώς εξηγήσιμης και ιδιαιτέρως ευνοϊκής μεταχείρισης από τουλάχιστον μέρος του Τραπεζικού συστήματος και αυτό έπρεπε και πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω.

- Δεν διαπιστώθηκαν κινήσεις προς λογαριασμούς πολιτικών προσώπων. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι κατετέθησαν χρήματα προς τη συμβολαιογράφο της ΙΜΒ κ. Αικ. Πελέκη, τα ποσά όμως αυτά ανταποκρίνονται στα συμβολαιογραφικά έξοδα, όπως προκύπτει και από τα παραστατικά, τα οποία η κα Πελέκη κατέθεσε. Η Εξεταστική Επιτροπή αναγκάσθηκε να αφιερώσει αρκετό χρόνο στην πτυχή αυτή, καθώς τόσο η κα Πελέκη όσο και ο δικηγόρος της ΙΜΒ Δημ. Πελέκης στις αρχικές τους καταθέσεις ανέφεραν διαφορετικά εισπραχθέντα ποσά από

αυτά που προέκυψαν από την αναφορά των στελεχών της Τράπεζας της Ελλάδος.

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου, η συμμετοχή της μέσω κυπριακών εταιριών, σε ομίλους εταιριών, σε κατασκευαστικές, επενδυτικές, αναπτυξιακές και λοιπές δράσεις προκαλούν το δημόσιο αίσθημα και την θρησκευτική συνείδηση των πολιτών, και έπρεπε και πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω.

β. <u>Φορολογικοί Έλεγχοι</u>

Οι φορολογικοί έλεγχοι της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου και των φυσικών και νομικών προσώπων που εμπλέκονταν με τις δραστηριότητες της Μονής διακρίνονται σε ελέγχους που ακόμη και σήμερα διεξάγονται κατ' εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, σε ελέγχους που διεξάγονται με εντολή της Διεύθυνσης Επιθεώρησης, σε ελέγχους που διεξάγονται με εντολή της Διεύθυνσης Ελέγχου και σε ελέγχους που διεξάγονται από την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε).

Κατά την διερεύνηση του θέματος των φορολογικών ελέγχων από την Εξεταστική Επιτροπή, ανέκυψε το ζήτημα του από Απρίλιο 2009 ενημερωτικού σημειώματος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών απευθυνόμενο προς τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Μπέζα, το οποίο επεστράφη ανυπόγραφο από τον ίδιο στις 30-9-2009.

Δυνάμει του εν λόγω ενημερωτικού σημειώματος η ως άνω υπηρεσία πρότεινε την συγκρότηση δύο (2) Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου για την διενέργεια ελέγχων σε όλα τα εμπλεκόμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα και για όλα τα φορολογικά αντικείμενα της εν λόγω υπόθεσης.

Ο κ. Μπέζας κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής στην συνεδρίαση της 4.5.2010, ερωτώμενος για το εν λόγω έγγραφο ισχυρίστηκε ότι κατά την χρονική περίοδο που το παρέλαβε, βρισκόντουσαν ήδη σε εξέλιξη οι προαναφερθέντες έλεγχοι, οπότε και η

σύσταση ειδικών συνεργείων θα προκαλούσε εν τοις πράγμασι πάρα πολλά προβλήματα στην πρόοδο των ελέγχων[22].

Επεσήμανε, επίσης, ότι η σύσταση Ειδικών Συνεργείων ελέγχων, αφενός δεν προέκυπτε ως αναγκαία από την απλή ανάγνωση του εγγράφου, στο οποίο αναφερόταν ότι μόνο η Δ.Ο.Υ Κοζάνης είχε ζητήσει την σύσταση ειδικού συνεργείου, αφετέρου ο συντάκτης του εγγράφου κ. Μιχαλόπουλος σε καμία από τις συναντήσεις που είχε, στην συνέχεια, μαζί του δεν του εξήγησε επαρκώς την αναγκαιότητα της συστάσεώς τους.

Άλλωστε, η σύσταση Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου προβλέπεται όλως εξαιρετικώς από την Φορολογική Νομοθεσία, καθώς κάθε φορά που μία Δ.Ο.Υ δηλώνει αδυναμία για την διενέργεια ελέγχου ο αρμόδιος Υπουργός δεν συστήνει αμέσως ειδικό συνεργείο, αλλά υπάρχει μια σειρά από ενέργειες που πρέπει να γίνονται για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα[23].

Κατόπιν των ανωτέρω από τις καταθέσεις των μαρτύρων ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, και δη του κ. Μιχαλόπουλου, Γενικού Διευθυντή Φορολογικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, κατά την συνεδρίαση της 3.03.2010, προέκυψε ότι ο τελευταίος αφότου επεστράφη ανυπόγραφο το εν λόγω έγγραφο από τον κ. Μπέζα ενημέρωσε προφορικά τον νέο Υπουργό Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου στις 9.10.2009 και ακολούθως απέστειλε και στον ίδιο ενημερωτικό σημείωμα στις 13.10.2009.

Μετά την κατάθεση του ως άνω μάρτυρα, και δη στις 12.03.2010, ο Υπουργός κ. Παπακωνσταντίνου κοινοποίησε στον Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής το με αριθμ. πρωτ. 4074/12.03.2010 έγγραφό του, δυνάμει του οποίου ενημέρωνε ότι έδωσε εντολή για την συγκρότηση δύο κλιμακίων που θα διερευνήσουν τις φορολογικές πτυχές της Μονής Βατοπεδίου.

<u>Αξίζει να επισημανθεί ότι το εν λόγω έγγραφο υπεγράφη από τον κ. Παπακωνσταντίνου έξι μήνες αφότου διαβιβάστηκε εις αυτόν και μία</u>

[22] Πρβλ. κατάθεση κ. Μπέζα κατά την συνεδρίαση της 4-5-2010 σελ. 34
[23] Πρβλ. κατλαθεση κ. Μπέζα κατά την συνεδρίαση της 4-5-2010 σελ. 37

μόλις εβδομάδα μετά την κατάθεση του ως άνω μάρτυρα ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής.

Σε σχετική ερώτηση για την εξάμηνη καθυστέρηση σύστασης των εν λόγω συνεργείων, ο κ. Παπακωνσταντίνου πρόταξε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής την αναγκαιότητα επίλυσης των σπουδαιότερων οικονομικών ζητημάτων που αντιμετώπιζε ως Υπουργός Οικονομικών.

Πλην όμως γεγονός είναι ότι κατά την κρίσιμη συζήτηση που έλαβε χώρα στην Ολομέλεια της Βουλής στις 6.05.2010 για την ψήφιση των μέτρων για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της Ελληνικής Οικονομίας από κράτη – μέλη της Ευρωζώνης και το Δ.Ν.Τ, ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ και Πρωθυπουργός, κ. Γεώργιος Παπανδρέου, δεν παρέλειψε να κάνει επανειλημμένες αναφορές στην υπόθεση του Βατοπεδίου υπογραμμίζοντας την προτεραιότητα που της αποδίδει η Κυβέρνηση στην διελεύκανσή της[24].

Είναι προφανές ότι η προτεραιότητα αυτή δεν διαφαίνεται στις μέχρι τούδε ενέργειες του κ. Παπακωνσταντίνου, μάλλον το αντίθετο διαφαίνεται.

Για την πορεία των ελέγχων ο κ. Παπακωνσταντίνου ενημέρωσε την Επιτροπή ότι έχουν ξεκινήσει.

Επίσης, σε ερώτηση μέλους της Επιτροπής για την μέχρι σήμερα τακτική πολεμικής που ακολουθούσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ έναντι του κ. Μπέζα για την μη ανάκληση ενδιάμεσων πράξεων, καθώς και την μη ανάκληση οικοδομικών αδειών, ο κ. Παπακωνσταντίνου απάντησε ότι κατά την άποψη του Υπουργείου η ανάκληση της συγκεκριμένης γνωμοδότησης (312/2009 Ν.Σ.Κ) πάνω στην οποία βασίζονται όλα τα υπόλοιπα και η άμεση προσφυγή δικαστικά, κλειδώνει τα συμφέροντα του δημοσίου[25], ενώ ακολούθως συμπλήρωσε «...*Βέβαια, να τονίσω ότι εγώ εδώ ομιλώ ως Υπουργός Οικονομικών, δεν μιλώ ως ΠΑ.ΣΟ.Κ*».

[24] Πρβλ.Ομιλία Γ. Παπανδρέου στα πρακτικά συνεδρίασης της Βουλής της 6.05.2010
[25] Πρβλ. Πρακτικά συνεδρίασης της 11.05.2010 σελ. 176

XII. ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΜΑΥΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Οι κινήσεις των τραπεζικών λογαριασμών της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου αναφέρθηκαν από τις Τράπεζες προς την Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, πολύ πριν η υπόθεση να απασχολήσει την κοινή γνώμη.

Σύμφωνα με τα ό,σα κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κατά την συνεδρίαση της 24.02.2010 ο Πρόεδρος της Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, κ. Γκρόζος, στις 15.09.2008 διαβιβάστηκε εις αυτόν εισαγγελική παραγγελία του κ. Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, προκειμένου να προβεί σε όλες τις νόμιμες ενέργειες για το «πάγωμα» των χρημάτων που είχαν αποτελέσει αντικείμενο αγοραπωλησίας και βρίσκονταν σε τραπεζικούς λογαριασμούς.

Πράγματι, η ως άνω Επιτροπή προέβη στην δέσμευση του συνολικού ποσού των 67.500.000 €, τα οποία προέρχονταν από την πώληση του Ολυμπιακού Ακινήτου, και δη 41.000.000 € αποτελούσαν το καταβληθέν τίμημα και 9.000.000 € είχαν δοθεί ως δωρεά. Άξιο επισήμανσης είναι, επομένως, το γεγονός ότι το εν λόγω χρηματικό ποσό ανευρέθη και δεσμεύτηκε ένα (1) ολόκληρο έτος μετά την είσπραξή του από την Ιερά Μονή.

Περαιτέρω, με άλλη διάταξη του Προέδρου της Επιτροπής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες απαγορεύθηκε η εκποίηση όλων των ακινήτων που είχαν αποτελέσει αντικείμενο ανταλλαγής και δεν είχαν εισέτι πωληθεί.

Από το άνοιγμα των λογαριασμών της Μονής, αλλά και των φυσικών και νομικών προσώπων που συναλλάσσονταν μαζί της διαπιστώθηκε η συμμετοχή της Μονής μέσω κυπριακών εταιριών (RASSADEL, MADEUS) σε ομίλους εταιριών (ΑΝΘΕΜΙΑΣ), και συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι η Μονή μέσω του κ. Κοιρανίδη και των κυπριακών εταιριών, των οποίων φαινόταν μοναδικός μέτοχος ο ίδιος έγινε μέτοχος κατά 30% στην κατασκευαστική εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ που ανήκε στον Όμιλο Εταιριών Πάπιστα.

Παρόλα αυτά αίσθηση προκάλεσε η δήλωση του κ. Γκρόζου κατά την κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι οι εμπειρογνώμονες της Τράπεζας της Ελλάδος του είπαν επί λέξει: «*αυτά που έκανε το Μοναστήρι δεν είναι, από πλευράς τεθειμένου δικαίου, παράνομα*», και ως εκ τούτου – κατέθεσε- οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της Μονής δεν απασχολούσαν την Επιτροπή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες! Έσπευσε, βέβαια, κατόπιν παρέμβασης να συμπληρώσει, στην συνέχεια, ότι οι συναλλαγές αποτελούν αντικείμενο ελέγχου από την ΥΠΕΕ και εφόσον διαπιστωθεί φοροδιαφυγή, τότε θα ασχοληθεί ως Επιτροπή.

Σε σχετική ερώτηση που έγινε στον μάρτυρα για την περίπτωση της μεταβίβασης δικαιώματος ανοικοδόμησης δύο φορές την ίδια ημέρα με ενδιάμεσο τον κ. Ιορδάνη Παπαϊωάννου, ο κ. Γκρόζος κατέθεσε ότι την περίπτωση αυτή και την αγοραπωλησία τριών άλλων ακινήτων την ενέταξε στην τυπολογία του ξεπλύματος χρήματος και την διαβίβασε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης προς έλεγχο και αξιολόγηση.

Συνακόλουθα, από την συνολική θεώρηση της κατάθεσης του εν λόγω μάρτυρα προέκυψε ότι η Επιτροπή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες δεν έχει συντάξει έκθεση για λογαριασμούς, ενώ τα στοιχεία που παρέλαβε από τις Τράπεζες τα διαβίβασε στους Επιθεωρητές της Τράπεζας της Ελλάδος. Τόνισε πως εκ του Νόμου προβλέπεται η δυνατότητά του να ζητήσει δικαστική συνδρομή (για το άνοιγμα των λογαριασμών Κυπριακών Τραπεζών), αλλά δεν προτίθεται να κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας, γιατί δεσμεύεται από την Διεθνή Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης, η οποία θεωρεί ασύμβατη αυτή την διάταξη.

Όσον αφορά δε τον εντοπισμό του λογιστηρίου της Μονής, ο μάρτυρας κατέθεσε ότι απέστειλε σχετικό έγγραφο στο Υπουργείο Οικονομικών, αλλά δεν έχει γίνει τίποτε ακόμη επισήμως.

Σημαντική ως προς την διενέργεια ελέγχων στάθηκε και η κατάθεση του κ. Μαντούβαλου, αναπληρωματικού μέλους της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομη Δραστηριότητα και προϊστάμενου της 5ης υποδιευθύνσεως της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής, κατά την συνεδρίαση της 25.2.2010, εκ της οποίας

προέκυψε ότι ο ίδιος είχε οριστεί Εισηγητής, όταν διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων η έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, ότι ουδέποτε ζήτησε από την ΥΠΕΕ τον έλεγχο των συναλλαγών της Μονής, παρά μόνο των εταιριών του Ομίλου Πάπιστα, ότι ουδέποτε εξετάστηκαν οι λογαριασμοί φυσικών προσώπων, αλλά ούτε και των κυπριακών εταιριών, καθώς άπαντα τα στοιχεία διαβιβάζονταν στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών.

Κατά τον μάρτυρα ο λόγος που δεν ερευνήθηκαν αρκετές από τις συναλλαγές που αναφέρονταν στην έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος ήταν επειδή δεν αναφέρονταν ως ύποπτες, δεδομένου ότι η Επιτροπή ως βρώμικο χρήμα που εμπίπτει στην δραστηριότητά της θεωρεί αυτό που προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα, όπως είναι και η φοροδιαφυγή, αρκεί όμως να έχει διακριβωθεί η πράξη κατόπιν ελέγχου και να υπάρχει σχετική αναφορά.

Επίσης, σύμφωνα με την κατάθεση του κ. Καπελέρη, Ειδικού Γραμματέα της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων, κατά την συνεδρίαση της 18.2.2009 ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, υποστηρίχθηκε ότι η ΥΠΕΕ εκτελεί ελέγχους κατόπιν παραγγελίας της εισαγγελικής αρχής και ότι όσον αφορά την υπόθεση της Μονής Βατοπεδίου δεν έχει ελεγχθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα της Μονής με εξαίρεση τις συναλλαγές που είχε η τελευταία με τον κ. Σαχμπατζίδη Γεώργιο και τις εταιρίες, οι οποίες ελέγχθηκαν κατόπιν παραγγελίας της Επιτροπής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.

Ισχυρίσθηκε, επίσης, ότι για τις επιχειρήσεις ΑΝΘΕΜΙΑΣ και ΡΑΣΑΝΤΕΛ δεν διαβιβάσθηκε ποτέ παραγγελία στην Υπηρεσία του, ούτε από την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, ούτε από την Επιτροπή Καταπολέμησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Τέτοια παραγγελία δε, δεν θα μπορούσε σύμφωνα με τον μάρτυρα, να διαβιβαστεί καν από τον Υπουργό Οικονομικών παρά μόνο από τον κ. Γκρόζο και από τον Εισαγγελέα[26].

Για την πληρότητα της εικόνας των ελέγχων που διενεργήθηκαν αρκεί, επίσης, να αναφερθεί ότι από την Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχθηκαν όλες οι

[26] Πρβλ. κατάθεση κ. Καπελέρη στα πρακτικά συνεδριάσεως της 18.2.2010 σελ. 153 -154.

δανειακές συμβάσεις, όχι όμως και οι χρηματιστηριακές που αποτελούν αντικείμενο της Κεφαλαιαγοράς[27].

Στο πλαίσιο διερεύνησης των διαδρομών μαύρου χρήματος απασχόλησαν ιδιαιτέρως την Επιτροπή οι συναλλαγές της Ιεράς Μονής με την off shore κυπριακή εταιρία TORCASO INVESTMENTS LTD και τον κατά τους δικούς του - και μόνο - ισχυρισμούς ιδιοκτήτη της, κ. Σαχπατζίδη.

Η ανάμιξη της εν λόγω εταιρίας και του κ. Σαχπατζίδη στη διακίνηση υπέρογκων χρηματικών ποσών και σε συναλλαγές πώλησης ακινήτων προς την Μονή Βατοπεδίου σε συνδυασμό και με πληθώρα δημοσιευμάτων που φέρουν εμπλεκόμενο σε αγορά πολυτελούς κατοικίας πρώην Υπουργό και υψηλόβαθμο στέλεχος του ΠΑ.ΣΟ.Κ άλλοτε ιδιοκτησίας της ως άνω εταιρίας, υπογράμμισαν την αναγκαιότητα της κλήτευσης του κ. Σαχπατζίδη ενώπιον της Επιτροπής.

Από την κατάθεσή του κατά την συνεδρίαση της 3-6-2010 πιθανολογήθηκε βάσιμα ότι ο κ. Σαχπατζίδης δεν είναι ο πραγματικός ιδιοκτήτης της εταιρίας TORCASO INVESTMENTS LTD, καθώς άπαντες οι ισχυρισμοί του για τον τρόπο εξαγοράς της εν λόγω εταιρίας, την εκπροσώπησή της και εν γένει τον τρόπο λειτουργίας της κατέδειξαν ότι όχι μόνο δεν βρίσκουν αντίκρυσμα στη συνήθη επιχειρηματική πρακτική – ακόμη και αυτή των off shore εταιριών – αλλά ουδόλως αντέχουν και στην κοινή λογική.

Τα ανωτέρω επιτείνονται και από το γεγονός ότι ο κ. Σαχπατζίδης αρνήθηκε επανειλημμένως την ύπαρξη τυχόν παραστατικών ή άλλων εγγράφων που να αποδεικνύουν την άμεση και προσωπική σχέση που ο ίδιος αποκλειστικά ισχυρίστηκε κατά την εξέτασή του στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή ότι τον συνδέει με την εν λόγω εταιρία.

Κατόπιν των ανωτέρω από πλευράς των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας που μετέχουν στην Επιτροπή κρίθηκε αναγκαία πρωτίστως η κλήτευση του πρώην Υπουργού κ. Τσοχατζόπουλου, και ακολούθως η

[27] Πρβλ. κατάθεση κ. Γούσιου, υπαλλήλου της Τράπεζας της Ελλάδος, στα πρακτικά συνεδρίασης της 25.2.2010

κλήτευση ως μαρτύρων των κ.κ. Χατζηνικολάου και Τριανταφυλλίδη, δικηγόρων Κύπρου και εμφανών εκπροσώπων της ως άνω εταιρίας, του κ. Βωβού, ως διαχειριστή των μισθωμάτων που εισέπραττε η εν λόγω εταιρία από ακίνητα στην Ελλάδα, του κ. Μοράτι, ιδιοκτήτη της Ιταλικής ποδοσφαιρικής ομάδος INTER ως συστήσαντα στον κ. Σαχπατζίδη - κατά τους ισχυρισμούς του - τον Ιταλό δικηγόρο Paolo Nikolleti, καθώς επίσης και του τελευταίου ως αποκλειστικού και μοναδικού «εμπνευστή» της εξαγοράς της εταιρίας TORCASO από τον κ. Σαχπατζίδη, αλλά και διεκπεραιωτή απάντων των οικονομικών συναλλαγών του κ. Σαχπατζίδη μαζί της.

Την ικανοποίηση του εν λόγω αιτήματος αρνήθηκαν οι Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ που μετέχουν στην Επιτροπή και μ' αυτό τον τρόπο απεκλείσθη η δυνατότητα της Επιτροπής να ρίξει φως στην ανάμειξη της εταιρίας TORCASO.

XIII. <u>ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>

α. Αποδείχθηκε αναμφισβήτητα ότι η υπόθεση, που απασχόλησε την Επιτροπή, έχει ως βάση την αναγνώριση εκ μέρους του Δημοσίου της κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, με τις αντίστοιχες αποφάσεις των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών κ.κ. Γ. Δρύ και Α. Φωτιάδη. Με τις αποφάσεις αυτές έγιναν δεκτές οι ομόφωνες Γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με τις οποίες το Συμβούλιο τάχθηκε αφενός μεν στην πρώτη «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της νησίδας ΑΝΤΑ-ΜΠΟΥΡΟΥ περιοχής λίμνης Βιστωνίδας Ξάνθης» ενόψει του ότι «από το σύνολο των προαναφερθέντων στοιχείων προκύπτει σαφώς ότι η Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους είναι η μοναδική κύριος και νομέας της

νησίδας «ΑΝΤΑ-ΜΠΟΥΡΟΥ» που βρίσκεται στη λίμνη Βιστωνίδα του Νομού Ξάνθης, σε ποσοστό 100%, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή» και αφετέρου στη δεύτερη «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων, εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγ. Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής Ν. Ξάνθης, ανηκουσών τούτων εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου του Αγ. Όρους, όπως αυτές απεικονίζονται στο από 12/12/2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δημητρίου Βασιλειάδη».

Σε εκτέλεση των δύο παραπάνω υπουργικών αποφάσεων των Υφυπουργών κ.κ. Γ. Δρύ και Α. Φωτιάδη, η κτηματική υπηρεσία Ξάνθης υπέγραψε με τη Μονή Βατοπεδίου, εκπροσωπούμενη εν προκειμένω από τους μοναχούς Αρσένιο και Ευδόκιμο, το από 11/12/2002 σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, στο οποίο ορίζεται ότι παραδίδονται τμήματα των αγροκτημάτων Σελίνου και Κεσσάνης εκτάσεως συνολικά 811 και 33,5 στρεμμάτων αντίστοιχα, «τα οποία αποτελούν τμήμα από τα επιδικασθέντα του Νομού Ξάνθης στην Μονή 25.000 στρ. της υπ΄ αριθμ. πρωτ. 1064538/5928/Α0010 και από ημερομ. 5-8-02 απόφασης του Υπουργού των Οικονομικών. Οι υπόλοιπες εκτάσεις αφορούν τον Νομό Ξάνθης και τις οποίες διαχειρίζεται η επιτροπή απαλλοτριώσεων Ν. Ξάνθης θα αποδοθούν στην Μονή από αυτήν».

Εν συνεχεία με την υπ' αριθμό 1051266/10611/Α0010/π.ε/4-6-2003 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών κ. Α. Φωτιάδη έγινε δεκτή η υπ' αριθμό 46/2002 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με την οποία ομόφωνα το Συμβούλιο τάχθηκε «υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί της λίμνης Βιστωνίδας [ή λίμνης Μπουρού – ιχθυοτροφείο Αγ. Θεοδώρων (σημερινό Αγ. Νικολάου) – Νταλιάνη], τον οχθών αυτής, στους Νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης και είναι αυτή, ανηκούσης εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους». Στην ανωτέρω απόφαση περιέχεται επιπλέον και ειδική, ρητή, εντολή προς τις κτηματικές υπηρεσίας Ροδόπης και Ξάνθης «να μεριμνήσουν για την έκδοση απόφασης του προϊσταμένου τους περί διαγραφής του εν λόγω τμήματος και την παράδοσή τους στην αιτούσα».

Σε εκτέλεση της ανωτέρω ειδικής εντολής η κτηματική υπηρεσία Ξάνθης μέσω του προϊσταμένου της κ. Κωνσταντινίδη, προχώρησε στην υπογραφή του από 25/6/2003 Πρωτοκόλλου Παράδοσης και Παραλαβής με τη Μονή Βατοπεδίου, για λογαριασμό της οποίας υπέγραψε ο ηγούμενος Εφραίμ. Με την υπογραφή και αυτού του πρωτοκόλλου (είχε προηγηθεί η υπογραφή αντίστοιχου πρωτοκόλλου την 11/12/2002, ως άνω) και την εν συνεχεία σημείωσή του στα οικεία βιβλία μεταγραφών των αντίστοιχων Υποθηκοφυλακείων, προς γνώση όλων των ενδιαφερομένων, περατώθηκε διοικητικά η διαδικασία αμφισβήτησης «...της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας (ή διαφορετικά Λίμνη Μπουρού – Ιχθυοτροφείο Αγ. Θεοδώρων (σημερινό Αγ. Νικολάου) – Νταλιάνη) μετά των οχθών αυτής στο Νομό Ξάνθης, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή, επειδή ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου Αγ. Όρους...».

β. Είναι, ωστόσο, γεγονός ότι ο Υφυπουργός κ. Α. Φωτιάδης με το από 30-10- 2003 έγγραφό του προς το Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, που φέρει τον τίτλο «Αναπομπή», ζήτησε την επανεξέταση των παραπάνω Γνωμοδοτήσεων του Συμβουλίου με αφορμή το από 22-10-2003 έγγραφο του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης.

Παρά ταύτα, είναι άξιο ιδιαίτερης επισήμανσης ότι, αν και το έγγραφο αυτό φέρει ημερομηνία 30-10-2003, εντούτοις δεν εστάλη αμέσως στο Συμβούλιο, όπως θα έπρεπε ενόψει της σημασίας του και της προφανούς επιρροής του για τη συγκεκριμένη υπόθεση, αλλά καθυστέρησε 4 μήνες και ειδικότερα απεστάλη στις 24-2-2004, δηλαδή μόλις λίγες ημέρες πριν από τις βουλευτικές εκλογές του Μαρτίου 2004. Επομένως, γίνεται φανερό πως η ανωτέρω ενέργεια δεν αναιρούσε την αναγνώριση της κυριότητας της Μονής στα συγκεκριμένα ακίνητα εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, που είχε ήδη συντελεσθεί με την παράδοσή τους στους εκπροσώπους της και τη σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία μεταγραφών των αντίστοιχων υποθηκοφυλακείων. Κάθε, λοιπόν, ισχυρισμός ότι με την ενέργεια αυτή επήλθε οποιαδήποτε μεταβολή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των ως άνω ακινήτων υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, που είχαν ήδη, όπως αναφέρθηκε, παραχωρηθεί στη Μονή Βατοπεδίου, προδήλως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

γ. Θα πρέπει, όμως, να εξετασθεί ο ισχυρισμός, που πρότειναν οι ως άνω Υφυπουργοί κ.κ. Γ. Δρυς και Α.Φωτιάδης, που στηρίζεται στο ότι ορθώς αποδέχτηκαν ομόφωνες εισηγήσεις του Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, εφόσον σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το συγκεκριμένο όργανο έχει θεσμοθετηθεί για τον σκοπό αυτό, δηλαδή για την αναγνώριση της κυριότητας ή άλλου δικαιώματος πλην της νομής έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Προς ενίσχυση μάλιστα του ως άνω ισχυρισμού γίνεται επίκληση της διαμορφωθείσας επί σειρά ετών πεποίθησης με την αποδοχή ιδιαιτέρως ικανού αριθμού Γνωμοδοτήσεων εκ μέρους των αρμόδιων κάθε φορά πολιτικών προσώπων. Ο ισχυρισμός αυτός βασίμως, κατά την κρίση μας, προτείνεται από τα ανωτέρω πολιτικά πρόσωπα ενόψει του ότι δεν ανέκυψε οποιοδήποτε στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει η τυχόν γνώση τους περί του αντιθέτου.

δ. Εφόσον γίνεται αποδεκτός ο ισχυρισμός της παραγράφου γ, γίνεται φανερό ότι αποδεικνύεται πολύ περισσότερο η έλλειψη οποιασδήποτε υποκειμενικής ευθύνης του Υφυπουργού κ. Π. Δούκα, ο οποίος αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του κλήθηκε να αποδεχθεί την υπ' αριθμό 26/2004 ομόφωνη Γνωμοδότηση του Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας με το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο. Η συγκεκριμένη γνωμοδότηση εκδόθηκε εν συνεχεία της επανεξέτασης, που ζήτησε ο Υφυπουργός κ. Α. Φωτιάδης, και με αυτή γινόταν δεκτό ότι «..δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης των υπ΄ αριθμ. 26/3-12-1998, 17/18-7-2002 και 46/28-11-2002 Γνωμοδοτήσεων του παρόντος Συμβουλίου». Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι ο Υφυπουργός κ. Π. Δούκας είχε υπόψη του τις αποδοχές των προηγούμενων Γνωμοδοτήσεων εκ μέρους των Υφυπουργών κ.κ. Γ. Δρύ και Α. Φωτιάδη, που κατέληγαν στο ίδιο αποτέλεσμα, υπέρ δηλαδή της αναγνώρισης της κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου.

ε. Εν συνεχεία και δεδομένου ότι είχε ολοκληρωθεί η διοικητική παράδοση της λίμνης Βιστωνίδας και της παραλίμνιας εκτάσεως 25.000 στρεμμάτων ή όποιας έκτασης και αν είναι στη Μονή Βατοπεδίου, ενώ

παράλληλα είχε συζητηθεί κατά τη δικάσιμο της 5.11.2003 ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης η από 15-1-2003 αγωγή της Μονής Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με το υπ' αριθμό 3058/2004 πρακτικό του Β΄ Τμήματος, το οποίο αποδέχθηκε ο Υφυπουργός κ. Π. Δούκας, γνωμοδότησε υπέρ της συναίνεσης του Ελληνικού Δημοσίου για τη μη έκδοση απόφασης επί της ως άνω αγωγής της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου.

Σημειώνεται ότι ο αρμόδιος Υφυπουργός κ. Π. Δούκας δεν φέρει οποιαδήποτε υποκειμενική ευθύνη για την ανωτέρω ενέργειά του, εφόσον αποδέχτηκε εισήγηση του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου και συγκεκριμένα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ενόψει μάλιστα και του ότι με το συγκεκριμένο πρακτικό γίνεται δεκτή η εισήγηση του Συμβούλου κ. Κ. Καποτά, στην οποία ρητά αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι: «*Η παρεχόμενη συναίνεση του Δημοσίου είναι φανερό ότι δεν ενέχει αναγνώριση οποιουδήποτε τυχόν δικαιώματος της Ιεράς Μονής επί της επιδίκου εκτάσεως, αλλ' ούτε και παραίτηση του Δημοσίου από οποιαδήποτε τυχόν δικαιώματά του επί των επιδίκων, ώστε να διαφοροποιούνται οι σημερινές πραγματικές θέσεις των δύο αντιδίκων μερών.*» Η μοναδική μειοψηφία ενός συμβούλου δεν επηρεάζει καθόλου το τελικό πόρισμα, εφόσον αναφέρεται στο εντελώς διαδικαστικό θέμα, αν χωρεί έγκυρα τέτοια ενέργεια, όταν αναμένεται έκδοση δικαστικής απόφασης.

Άλλωστε, από ουδένα στοιχείο προέκυψε ευθύνη του Υφυπουργού κ. Π. Δούκα, εφόσον δεν ήταν δυνατόν να γνωρίζει, αν και πότε έλαβε χώρα διάσκεψη του Δικαστηρίου και κυρίως το αποτέλεσμα αυτής, πριν από τη δημοσίευση της απόφασης. Οι αναφορές περί του ότι ήταν ευρύτερα γνωστό στην τοπική κοινωνία πως είχε λάβει χώρα η διάσκεψη των μελών του Δικαστηρίου και μάλιστα το αποτέλεσμά της, κρίνονται τουλάχιστον αβάσιμες, καθώς κάτι τέτοιο θα αποτελούσε παραβίαση της μυστικότητας των δικαστικών συνεδριάσεων και παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου, δηλαδή συμπεριφορές που αποτελούσαν και ποινικά αδικήματα (άρθρα 234 και 252 Π.Κ.).

Σε κάθε περίπτωση, αν κάποια πρόσωπα, παρά το δικαστικό απόρρητο, γνώριζαν ότι έλαβε χώρα η διάσκεψη των μελών του δικαστηρίου και μάλιστα και το αποτέλεσμά της, είναι απορίας άξιο, γιατί

δεν το ανέφεραν στις Αρμόδιες Αρχές, στον Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Ν.Σ.Κ. στην Κομοτηνή ή κυρίως στον Υφυπουργό κ. Π. Δούκα, ώστε να μην αποδεχθεί την ως άνω Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Περαιτέρω, ιδιαίτερα θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ανωτέρω αποδοχή της Γνωμοδότησης για τη συναίνεση του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ της μη έκδοσης απόφασης, σε ουδεμία περίπτωση συνεπάγεται ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ του Ελληνικού Δημοσίου από οποιοδήποτε δικαίωμά του, όπως εσφαλμένως υποστηρίζεται από ορισμένους με προφανή άγνοια των αντίστοιχων δικονομικών ρυθμίσεων, αλλά η απόφαση αυτή απλώς είχε τις συνέπειες ματαίωσης της συζήτησης, όπως άλλωστε κατατέθηκε από το σύνολο των Συμβούλων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ενώπιον της Επιτροπής.

στ. Δεδομένων των παραπάνω γίνεται φανερό ότι τα αρμόδια πολιτικά πρόσωπα των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομίας και Οικονομικών, δηλαδή ο Υπουργός κ. Ε. Μπασιάκος και ο Υφυπουργός κ. Π. Δούκας ήσαν νομικά δεσμευμένα από τις προηγηθείσες αναγνωρίσεις της κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων.

Επομένως, με βάση τις αναγνωρίσεις αυτές, είχαν περαιτέρω υποχρέωση να αναζητήσουν την λύση για το τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα, που είχε δημιουργηθεί στους κατοίκους των γύρωθεν της λίμνης περιοχών.

Προς την κατεύθυνση αυτή η διαδικασία των ανταλλαγών της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων της Μονής Βατοπεδίου με ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου σε άλλες περιοχές της χώρας εμφανιζόταν ως η πλέον πρόσφορη αντιμετώπιση του προβλήματος και για τον λόγο αυτό αποτέλεσε την μόνη – ταχεία και αξιόπιστη – επιλογή της τότε κυβέρνησης, με σκοπό την επίλυση του προβλήματος που είχε δημιουργήσει το ΠΑΣΟΚ στην τοπική κοινωνία παραχωρώντας την Λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις στην Μονή. Κι αυτό επειδή το Ελληνικό Δημόσιο έπρεπε να ανακτήσει και πάλι την κυριότητα της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, προκειμένου να την αποδώσει στους ακτήμονες και τους αλιείες, αφού διαφορετικά θα έπρεπε να καταβληθεί στη Μονή υπέρογκο χρηματικό αντάλλαγμα.

Σημειωτέον, ότι η τότε κυβέρνηση ενήργησε με διαφάνεια και όχι εν κρυπτώ, δεδομένου ότι η απόφασή της έλαβε την δέουσα δημοσιότητα χωρίς να σημειωθούν αντιδράσεις από πολιτικούς φορείς.

Με βάση αυτό το σκεπτικό ο Υπουργός κ. Ε. Μπασιάκος απευθύνθηκε στο αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο δηλαδή, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, το οποίο με την υπ' αριθμό 15/2004 ομόφωνη γνωμοδότηση του Δ΄ Τμήματός του αποφάνθηκε ότι «ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων νομίμως δύναται να αναθέσει στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β και δ της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 173/79 την ανταλλαγή εκείνων εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλες εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης, δεδομένης της αρμοδιότητας για ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας στο Υπουργείο Οικονομικών.»

Εν συνεχεία, εκδόθηκε αφενός μεν η υπ' αριθμό 3822/2005 Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ε. Μπασιάκου και αφετέρου η υπ' αριθμό 16651/2006 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ε. Μπασιάκου και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Π. Δούκα, με τις οποίες ανατέθηκε στην ΚΕΔ η ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων με ακίνητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε άλλες περιοχές της χώρας εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης.

Εξάλλου, θα πρέπει να αναφερθεί ότι ορθώς η πρώτη των ως άνω αποφάσεων δεν δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεδομένου ότι αυτή, όπως και οι πράξεις της ΚΕΔ σε εκτέλεσή της, αφορούσαν διαχείριση περιουσίας του Δημοσίου και ως εκ τούτου δεν φέρουν τα χαρακτηριστικά εκτελεστής διοικητικής πράξης, ούτε με αυτή τίθενται κανόνες δικαίου, έτσι ώστε να απαιτείται η δημοσίευση αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με τη διάταξη των περ. β΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 301/1976 (βλ. από 25/1/2005 σχετικό Γνωμοδοτικό Σημείωμα με αριθμό πρωτ. 374 του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με παραπομπή και στην υπ' αριθμό 3634/2003 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας).

ζ. Στο σημείο αυτό σταματά οποιαδήποτε περαιτέρω ανάμειξη τόσον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ε. Μπασιάκου όσον και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Π. Δούκα και την ενέργεια των ανταλλαγών αναλαμβάνουν τα αρμόδια όργανα του Ελληνικού Δημοσίου, που είναι επιφορτισμένα με την διαδικασία αυτή, δηλαδή η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) και το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (ΣΟΕ).

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής από ουδένα αρμόδιο όργανο (ΚΕΔ και ΣΟΕ) κατατέθηκε ότι υπήρξε οποιαδήποτε παρέμβαση των ως άνω ή άλλων πολιτικών προσώπων στο έργο τους. Συγκεκριμένα, σε όλους τους μάρτυρες που εξετάστηκαν σχετικά με τη διαδικασία αυτή τέθηκε το ερώτημα, αν υπήρξε οποιαδήποτε παρέμβαση στο έργο τους, και η απάντηση όλων ήταν αρνητική.

Είναι προφανές ότι οι όποιες αναφορές που έγιναν στις δεσμεύσεις τους από τις ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις δεν σημαίνουν ασφαλώς οποιαδήποτε παρέμβαση.

Σε κάθε περίπτωση πάντως συνιστά διαστρέβλωση της πραγματικότητας ο ισχυρισμός ορισμένων ότι ανακύπτει υποκειμενική ευθύνη των αρμόδιων κυβερνητικών στελεχών εκ των συμβάσεων ανταλλαγών. Αντιθέτως αποδεικνύεται από το υλικό των εργασιών της Επιτροπής μας ότι ουδεμία ανάμιξή τους υπήρξε, εκτός από την αναφερθείσα απολύτως νόμιμη υπογραφή των οικείων αποφάσεων, καθόλο το στάδιο της διαδικασίας των ανταλλαγών. Σε ποια, επομένως, βάση μπορεί να στηριχθεί υποκειμενική ευθύνη των ως άνω στελεχών σε σχέση με τη διαδικασία των ανταλλαγών, εφόσον αυτά δεν είχαν οποιαδήποτε γνώση των σχετικών συμβάσεων, ούτε επιπλέον προκύπτει, από κάποιο έστω στοιχείο, η τυχόν πληροφόρησή τους για το περιεχόμενο των συμβάσεων αυτών, ώστε να τους δημιουργηθεί οποιαδήποτε υποψία πως κάτι επιλήψιμο συμβαίνει;

Οι ισχυρισμοί, επίσης, που διατυπώθηκαν μέσω διαρροών στον τύπο σχετικά με την -δήθεν- ηθική αυτουργία των Υπουργών στις πράξεις των αρμοδίων κρατικών οργάνων που υλοποίησαν τις Υπουργικές αποφάσεις δεν βρίσκουν έρεισμα σε κάποια διάταξη νόμου,

ούτε στην κοινή λογική, αφού:

i) αν η πράξη του Υπουργού είναι νόμιμη, όπως εν προκειμένω, στηριζόμενη σε σχετική γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., αλλά και στην πρόθεση υλοποίησης κυβερνητικής πολιτικής, δεν είναι νοητό η νόμιμη αυτή πράξη του Υπουργού να συνιστά ταυτόχρονα ηθική αυτουργία σε - δήθεν - παράνομες πράξεις των αρμοδίων υπηρεσιακών παραγόντων, οι οποίοι υλοποίησαν την Υπουργική απόφαση. Είτε η απόφαση είναι νόμιμη και κατά συνέπεια νόμιμη είναι και η υλοποίησή της, οπότε δεν νοείται ηθική αυτουργία σε νόμιμη πράξη, είτε η απόφαση είναι παράνομη και πρέπει να κριθεί αυτοτελώς ως τέτοια, οπότε η διερεύνηση της ηθικής αυτουργίας παρέλκει.

ii) άλλως, σε περίπτωση που κατά την υλοποίηση μίας Υπουργικής Απόφασης, τα αρμόδια διοικητικά όργανα ακολούθησαν μη νόμιμες διαδικασίες, ή προέβησαν σε μη νόμιμες πράξεις, η ευθύνη τους είναι αυτοτελής, αφού ο οιοσδήποτε Υπουργός δια των αποφάσεών του, καλεί, αυτονοήτως, τα αρμόδια όργανα να υλοποιήσουν τις αποφάσεις αυτές όχι κατά τρόπο μη νόμιμο, αλλά σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, γεγονός το οποίο αποκλείει και σ' αυτή την περίπτωση την ηθική αυτουργία.

η. Περαιτέρω, σε ότι αφορά τη διαδικασία των ανταλλαγών, κατά την προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή έγινε προσπάθεια να καταλογιστεί ευθύνη στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κ. Κιλτίδη, επειδή αποδέχθηκε την υπ' αριθμό 161/2008 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία ερμηνεύθηκε ο όρος «χθαμαλόν», ως αντίστοιχος του νομικού όρου «δασική έκταση», σχετικά με το αγρόκτημα «Προσφόριο» στην Ουρανούπολη Χαλκιδικής.

Επίσης, φάνηκε να υποστηρίζεται ότι θα έπρεπε να καταλογιστούν ευθύνες στον πρώην Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Β. Μαγγίνα, σχετικά με την απόφαση για τη μη μετεγκατάσταση του συγκεκριμένου Υπουργείου στο Ολυμπιακό Ακίνητο στους Θρακομακεδόνες.

Όπως όμως προέκυψε από την αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων και την εκτίμηση των εγγράφων, ουδεμία ευθύνη στοιχειοθετείται

σε βάρος των ανωτέρω για όλους τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην οικεία θέση του πορίσματος της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής[28] και παραλείπονται στο παρόν για λόγους αποφυγής επαναλήψεων.

Επιπλέον, ως προς το πρόσωπο του πρώην Υφυπουργού και αργότερα Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κοντού από την αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων προέκυψε ότι σαφέστατα και εξαρχής αντιτάχθηκε στις διεκδικήσεις της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου συντασσόμενος με τις διαμαρτυρίες και τα αιτήματα των φορέων της Ξάνθης και ασκώντας από κοινού πιέσεις μαζί τους για την επίλυση του προβλήματος της περιοχής.

θ. Οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ που μετέχουν στην Επιτροπή για την ύπαρξη πολιτικών, αλλά και ποινικών ευθυνών των προαναφερθέντων Υπουργών της Κυβέρνησης της Ν.Δ συνισταμένων στην πραγματοποίηση των ανταλλαγών, κρίνονται τουλάχιστον αντιφατικοί μετά τις αποκαλύψεις της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» για τον **νυν Γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ, κ. Σωκράτη Ξυνίδη.**

Ο νυν Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ κ. Ξυνίδης στις 2-4-2001 ως μέλος της «Λιμενικής Επιτροπής του Λάγος» συμμετείχε στην ομόφωνη απόφαση της για τον αποχαρακτηρισμό δύο τμημάτων της Ζώνης Λιμένος Λάγος, τα οποία και εν συνεχεία απεδόθησαν στην Μονή. Για την ομόφωνη απόφασή τους τα μέλη της εν λόγω επιτροπής επικαλέστηκαν την υπ' αριθμ. 26/98 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με την οποία το Συμβούλιο αποφαινόταν για την μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στην νησίδα Αντά – Μπουρού, γνωμοδότηση η οποία υπενθυμίζεται ότι είχε εγκριθεί και γίνει δεκτή με την υπ' αριθμ. 1007690/610/Α0010/5-2-1999 υπουργική απόφαση του κ. Δρυ.

Η διοικητική περάτωση της ανωτέρω διαδικασίας επήλθε με την έκδοση δύο πρωτοκόλλων παράδοσης – παραλαβής μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και

[28] Πρβλ. σελ. 92 πορίσματος προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής

Μονής εκδοθέντων από την Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου στις 11-12-2002 και 25-6-2003, αντίστοιχα.

Σημειωτέον είναι, ότι η Μονή Βατοπεδίου έκανε επίκληση και χρήση της ανωτέρω απόφασης της Λιμενικής Επιτροπής για τον αποχαρακτηρισμό τμημάτων της Λιμενικής Ζώνης υπέρ της, προκειμένου να εδραιώσει ανύπαρκτα δικαιώματα. Ενδεικτικά, στις σελ. 28-29 του δικογράφου των Προτάσεων που κατέθεσε η Μονή Βατοπεδίου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης αναφέρεται επί λέξει ότι : «*...Σε απάντηση το Λιμενικό Ταμείο με το από 17-3-2003 έγγραφό του προς την Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας – Θράκης αποστέλλει νέα «πράξη της Λιμενικής Επιτροπής Λάγος μαζί με τοπογραφικό διάγραμμα» για τον « αποχαρακτηρισμό χώρων από ζώνη λιμένα Λάγος». Προφανώς (καταλήγει η Μονή) το Υπουργείο και το Λιμενικό Ταμείο Λάγους αναγνωρίζουν την κυριότητα της Μονής στη νησίδα Αντά Μπουρού...*» (ιδέ επίσης σελ. 23 Προτάσεων Μονής Βατοπεδίου ενώπιον του Εφετείου Θράκης).

Κατόπιν των ανωτέρω είναι αδιανόητο να γίνεται λόγος από πλευράς των Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ που μετέχουν στην Επιτροπή για πολιτικές και ποινικές ευθύνες Υπουργών της Κυβέρνησης της Ν.Δ επειδή επέλεξαν την λύση των ανταλλαγών δεσμευόμενοι από το καθεστώς που είχαν ήδη δημιουργήσει οι αποφάσεις των Υπουργών του ΠΑ.ΣΟ.Κ κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη και να αρνούνται την οιαδήποτε ευθύνη του κ. Ξυνίδη.

Στο πλαίσιο της ίδιας συλλογιστικής είτε θα πρέπει να γίνει αποδεκτή η ύπαρξη ευθυνών για όλους, ήτοι και τους Υπουργούς της Ν.Δ, αλλά και τον νυν Γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου ΠΑ.ΣΟ.Κ, είτε για κανέναν.

ι. Επιπρόσθετα, στην παρούσα Εξεταστική Επιτροπή διαφάνηκε η προσπάθεια να διερευνηθούν οι ευθύνες του **Υφυπουργού Οικονομικών κ. Μπέζα** αφενός για τον λόγο ότι προέβη σε απευθείας ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων των κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη, αφετέρου δε επειδή επέστρεψε ανυπόγραφο το ενημερωτικό σημείωμα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, δυνάμει του οποίου προτεινόταν η σύσταση δύο συνεργείων ειδικών ελέγχων.

Ως εξετέθη, όμως, και ανωτέρω ως προς το ζήτημα της απευθείας

ανάκλησης των υπουργικών αποφάσεων απεδείχθη ότι τηρήθηκε η καθόλα νόμιμη διαδικασία που προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις του Διοικητικού Δικαίου και από την πάγια νομολογία του ΣτΕ.

Την εν λόγω άποψη συμμερίστηκαν ο κ. Σταθόπουλος, ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης, ο οποίος έκανε λόγο για νομική πληρότητα της εν λόγω απόφασης, καθώς και ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του κράτους κ. Τζεφεράκος, ο οποίος υποστήριξε πως οιαδήποτε άλλη ενέργεια εκ μέρους του κ. Μπέζα (όπως η αναπομπή των γνωμοδοτήσεων στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων) δεν ήταν απαραίτητη και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «υπερβάλλουσα πρόνοια».

Όσον αφορά στο θέμα της μη υπογραφής του ενημερωτικού σημειώματος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων εκτέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής με πλήρη σαφήνεια και επάρκεια οι λόγοι που ο κ. Μπέζας δεν προέβη σε άμεση σύσταση των ειδικών συνεργείων.

Οι ήδη διεξαγόμενοι έλεγχοι από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ανάγκη για την σύσταση των εν λόγω συνεργείων δεν προβλήθηκε από τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες ως επιτακτική και ότι κατά την κρίση του υπήρχαν άλλες εναλλακτικές επιλογές, αποτελούν τους κύριους λόγους που ο κ. Μπέζας δεν προέβη σε υπογραφή του εν λόγω εγγράφου, το οποίο και επέστρεψε στην αρμόδια Δ/νση μετά την εξαγγελία των εκλογών ως εκκρεμότητα.

Εκ των προεκτεθέντων αναμφίβολα συνάγεται ότι ουδεμία ευθύνη βαρύνει τον κ. Μπέζα, ο οποίος σε κάθε περίπτωση και σε βάθος χρόνου μιας δεκαετίας υπήρξε ο μοναδικός που με την απόφασή του για ανάκληση των υπουργικών αποφάσεων κ.κ. Δρυ και Φωτιάδη, «τράβηξε το χαλί» κάτω από τα πόδια της Ιεράς Μονής και ανέτρεψε τα νομιμοφανή ερείσματα διοικητικής αναγνώρισης της κυριότητάς της επί των επίμαχων ακινήτων.

ια. Παράλληλα, ερευνητέα είναι η ύπαρξη πολιτικών ευθυνών – και όχι μόνον - στο πρόσωπο του **νυν Υπουργού Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου,** καθώς παρά το βραχύχρονο διάστημα διαχείρισης του χαρτοφυλακίου του Υπουργείου Οικονομικών, έχει προβεί σε πράξεις και παραλείψεις αμφιβόλου επάρκειας για την διασφάλιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

Από την εκτίμηση και αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού προέκυψε ότι από της ανάληψης των καθηκόντων του και παρά την ύψιστη προτεραιότητα που αποδίδει η Κυβέρνηση στην διελεύκανση των πτυχών της υπόθεσης της Μονής Βατοπεδίου, ο ίδιος δεν κινήθηκε με την δέουσα επιμέλεια και προσοχή λαμβάνοντας βεβιασμένες αποφάσεις με αμφίβολα αποτελέσματα για το δημόσιο συμφέρον.

ια.1. Συγκεκριμένα, στις 12.2.2010 προέβη με επισημειωματική πράξη σε απευθείας ανάκληση της από 4.9.2009 πράξης του προκατόχου του Υπουργού κ. Παπαθανασίου, δυνάμει της οποίας γινόταν αποδεκτή η υπ' αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την επιλογή του αυτή, συντασσόμενος επί της ουσίας με την μειοψηφήσασα άποψη των μελών του Ν.Σ.Κ και δίχως οιαδήποτε διαβεβαίωση – γνωμοδότηση που να παρέχει έστω την ελάχιστη νομική τεκμηρίωση και εγγύηση για την μακροχρόνια ευνοϊκή εξέλιξη της υπόθεσης, στην περίπτωση μάλιστα που επιληφθεί το ΕΣΔΑ (ενδεχόμενο σφόδρα πιθανολογούμενο από την μέχρι σήμερα τηρητέα στάση της Μονής), περιήγαγε τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου σε μέγιστη διακινδύνευση, αφού για πολιτικούς λόγους προτίμησε λύση μέλλουσα και αβέβαιη (δικαστική διεκδίκηση) από την παρούσα και βέβαιη (επιστροφή των ακινήτων από την Μονή).

ια.2. Επιπλέον, διαπιστώθηκε **έλλειψη εποπτείας εκ μέρους του ως προς τις περαιτέρω διαδικασίες που ο ίδιος έδωσε εντολή να πραγματοποιηθούν, και δη ως προς την άσκηση δικαστικών ενεργειών εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου κατά της Ιεράς Μονής** (αγωγές, άμεση λήψη ασφαλιστικών μέτρων κ.λ.π), με αποτέλεσμα να έχει παρέλθει ήδη χρόνος άνω των 2 μηνών από την συγκρότηση της Ομάδος Εργασίας που συνεστήθη για τον εν λόγω σκοπό, δίχως καμία απολύτως ενέργεια να έχει λάβει χώρα.

Επισημαίνεται δε ότι ουδεμία άλλη ενέργεια έχει προωθηθεί εκ μέρους του και για την πραγματοποίηση νέας αξιολόγησης των ανταλλαγέντων ακινήτων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται διαφορά τιμήματος και ποιας τάξεως είναι η εν λόγω διαφορά με το τίμημα που είχε υπολογιστεί κατά τις ανταλλαγές.

ια.3. **Στο πλαίσιο διενέργειας φορολογικών ελέγχων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, ο κ. Παπακωνσταντίνου επέδειξε αδικαιολόγητη καθυστέρηση για την σύσταση ειδικών συνεργείων ελέγχου, και ειδικότερα αν και είχε ενημερωθεί προφορικά στις 9.10.2009 από τον Προϊστάμενο της Δ/νσης Φορολογικών Ελέγχων, κ. Μιχαλόπουλο, και ακολούθως και με γραπτό ενημερωτικό σημείωμα στις 13.10.2009, δίχως να έχει διευκρινίσει εάν τα έκρινε απαραίτητα ή μη, προέβη στην σύσταση Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου στις 10.3.2010, ήτοι μετά πάροδο έξι ολόκληρων μηνών.**

Το ομολογηθέν αλλά μη αξιολογηθέν, επίσης, από την πρώτη Επιτροπή γεγονός της προσωπικής γνωριμίας των κ.κ. Παπακωνσταντίνου και Πάπιστα, δεν αποτελεί πταίσμα καθ' εαυτό, όμως προστιθέμενο στην εξάμηνη καθυστέρηση δημιουργεί εύλογα ερωτήματα.

Οι ισχυρισμοί που προτάθηκαν εκ μέρους του για την προτεραιότητα αντιμετώπισης των οικονομικών προβλημάτων της χώρας δεν κρίνονται πειστικοί, ενόψει του γεγονότος ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ και Πρωθυπουργός, κ. Παπανδρέου έχει επανειλημμένως υπογραμμίσει την πρωτεύουσα σημασία που αποδίδει η παρούσα Κυβέρνηση στην διερεύνηση της υπόθεσης.

Άλλωστε είναι δύσκολο να δεχθούμε ότι το πολυάνθρωπο επιτελείο του κ. Υπουργού αδυνατεί έστω και σε συνθήκες έντονης πίεσης να υπηρετήσει στόχο, που ο ίδιος ο Πρωθυπουργός έχει χαρακτηρίσει πρωταρχικό.

ια.4. Προέκυψε επίσης, ότι παρά την αδήριτη ανάγκη για την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει όργανα εποπτευόμενα από τον Υπουργό Οικονομικών, όπως το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και η ΚΕΔ, των οποίων η ελλειμματική λειτουργία προκάλεσε εν πολλοίς τα βασικότερα προβλήματα στην υπό κρίση υπόθεση, ο κ. Παπακωνσταντίνου έχει επιδείξει αδικαιολόγητη ολιγωρία.

Συγκεκριμένα, ο κ. Υπουργός χαρακτήρισε την ΚΕΔ «*απαρχαιωμένο Οργανισμό με τεράστια προβλήματα ανθρώπινου δυναμικού και πραγματικής υποδομής*». Όπως κατέθεσε επί λέξει «*Η πραγματικότητα είναι ότι δεν μπορεί να κάνει την δουλειά της σωστά. Δεν έχει τον κόσμο, δεν έχει τα μέσα, για να κάνει μια σωστή αξιολόγηση και αποτίμηση*».

Παρόλα αυτά δεν έγινε λόγος για καμία εκ μέρους του πρωτοβουλία προς τον σκοπό της αναμόρφωσης της εν λόγω Υπηρεσίας, παρά μόνο αναφέρθηκε στην πρόσληψη συμβούλων με διαγωνισμό που έχει δρομολογηθεί από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για την αποτίμηση της δημόσιας περιουσίας[29].

Ως προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, αποδέχτηκε το γεγονός ότι το Ελληνικό Δημόσιο αναγκάζεται να απευθυνθεί σε εξωτερικούς νομικούς συμβούλους, πλην όμως ως προς το ζήτημα της θεσμικής του αναδιάρθρωσης περιορίστηκε στην αόριστη αναφορά ότι πρόκειται να εισάγει νομοθετική πρωτοβουλία σε συνεργασία με τον Υπουργό Δικαιοσύνης κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης.

Άπαντα τα ανωτέρω συντείνουν αδιαμφισβήτητα στην παραδοχή της ύπαρξης πολιτικών ευθυνών στο πρόσωπο του Υπουργού Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου, ενώ πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω πράξεις και παραλείψεις του που θέτουν υπό καθεστώς υψηλής διακινδύνευσης τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου.

ιβ. Ως προς το πρόσωπο του **κ. Θεόδωρου Ρουσόπουλου** διερευνήθηκαν οι αναφορές ορισμένων εκ των μαρτύρων που αφορούσαν την επίμαχη συνάντησή του με τους τοπικούς φορείς, καθώς και την σχέση του με τον Ηγούμενο Εφραίμ και την Μονή Βατοπεδίου.

Αναφορικά με την συνάντηση του κ. Ρουσόπουλου με τους φορείς της Ξάνθης, η οποία πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του επί της οδού Ζαλοκώστα, ο κ Ρουσόπουλος ερωτηθείς ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κατά την συνεδρίαση της 11.05.2010 κατέθεσε λεπτομερώς τα εξής : *«...Στις 6 Σεπτεμβρίου 2004 έγινε συνάντηση στο γραφείο μου, κατόπιν αιτήματος φορέων της Ξάνθης. Η συνάντηση έγινε κατόπιν του αιτήματος, το οποίο υπεβλήθη σε μένα από τον κύριο Αλέκο Κοντό, Βουλευτή Ξάνθης τότε. Όντως ήρθαν στο γραφείο μου επί της οδού Ζαλοκώστα, στο παλαιό Υπουργείο Τύπου, αν ενθυμείστε. Δεν μιλήσαμε πάνω από το χρόνο που σας ανέφερα. Μου είπαν το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν στην περιοχή, δηλαδή το πρόβλημα της κυριότητας και της ιδιοκτησίας της λίμνης και παραλιμνίων περιοχών από τη Μονή Βατοπεδίου, ζητώντας μου να ενημερώσω τους αρμόδιους Υπουργούς*

[29] Πρβλ. πρακτικά συνεδριάσεως 11.05.2010 σελ. 142

και να κάνω ό,τι μπορώ να κάνω... Τους δήλωσα αναρμόδιος από την πρώτη στιγμή. Τους είπα ότι το μόνο που μπορώ να σας πω είναι να πάτε στον αρμόδιο Υπουργό Γεωργίας, θεωρώντας ότι αφού μου μιλούν για αγροτικές γαίες, ο Υπουργός Γεωργίας –Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως λέγεται- είναι ο αρμόδιος και ουδέν περισσότερο».

Προς επίρρωση, μάλιστα, των ισχυρισμών του επικαλέστηκε δημοσίευμα της Εφημερίδος «ΜΑΧΗΤΗΣ» της Ξάνθης με ημερομηνία 10-9-2004, ήτοι τέσσερις μόλις ημέρες μετά την ως άνω επίμαχη συνάντηση, όπου αναφερόταν ότι «ουδέν προέκυψε από την συνάντηση με τον Ρουσόπουλο, διότι δήλωσε αναρμόδιος».

Επιπλέον, αναφέρθηκε στην κατάθεση του ίδιου του κ. Ξυνίδη ενώπιον την προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής όπου είχε καταθέσει σε ερώτηση του κ. Σκυλλάκου ότι: «*Σε όλη αυτή την πορεία των επτά χρόνων που ασχολούμαι με την υπόθεση δεν υπήρξε ένας άνθρωπος να μου πει ότι τον πήρε κάποιος τηλέφωνο και τον επηρέασε. Ούτε ο κ. Ρουσόπουλος. Κανείς δεν μου είπε ότι «ξέρεις, το έκανα αυτό γιατί με πήρε ο κ. Ρουσόπουλος».* Σε ερώτηση δε του τότε Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Παπαγεωργίου συνέχισε να απαντά ο κ. Ξυνίδης ότι «*..στα τόσα χρόνια που ασχολούμαι με την υπόθεση δεν με πήρε ή δεν μου είπε ούτε ένας άνθρωπος ότι ο Ρουσόπουλος παρενέβη έστω και με ένα τηλεφώνημα*».

Επαρκείς διευκρινίσεις δόθησαν και για την θρησκευτική σχέση του με αρκετές από τις Μονές του Αγίου Όρους, καθώς και για τις συναντήσεις του με τον Ηγούμενο Εφραίμ εκτός της Μονής Βατοπεδίου.

Ως προς τις τελευταίες διευκρινίστηκε ότι πράγματι ο Ηγούμενος Εφραίμ τον είχε επισκεφθεί στο σπίτι του όταν ήταν ακόμη δημοσιογράφος, ενώ για τις επισκέψεις του στο Μέγαρο Μαξίμου διευκρινίστηκε ότι σκοπό είχαν την προσωπική επίδοση προσκλήσεων για εκδηλώσεις που πραγματοποιούσε η Μονή.

Κατόπιν των ανωτέρω, δεν προέκυψε περαιτέρω ανάμιξη του κ. Ρουσόπουλου με την υπό διερεύνηση υπόθεση, ο οποίος όχι μόνο δεν παρενέβη στο έργο των αρμοδίων Υπουργών, αλλά ούτε και προσωπικό ενδιαφέρον επέδειξε για την πορεία της υπόθεσης.

ιγ. Υπήρξαν ακόμη αναφορές στο όνομα του κ. **Ιωάννη Αγγέλου**, συνεργάτη του πρώην Πρωθυπουργού, αφενός με την αφορμή ενός

τηλεφωνήματος που ακούστηκε κατά ορισμένους (κ.κ. Γκασούκα και Ζερβουδάκη) να πραγματοποιεί ο μοναχός Αρσένιος προς κάποιο «Γιάννη», καθώς επίσης και από την αναφορά του πρώην Υφυπουργού Οικονομικών κ. Δούκα που έκανε λόγο για προσωπικό τηλεφώνημα εκ μέρους του, προκειμένου να εξετάσει κατά προτεραιότητα την γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων μετά την αναπομπή του κ. Φωτιάδη.

Σύμφωνα με τα ό,σα διευκρινιστικά κατέθεσε ο πρώην Υφυπουργός ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής κατά την συνεδρίαση της 3.05.2010, αλλά και βάσει του υπομνήματος που κατέθεσε, το τηλεφώνημα αυτό δεν εξελήφθη εκ μέρους του ως παρέμβαση, αλλά ως ενδιαφέρον για την μη καθυστέρηση του κυβερνητικού έργου.

Επί λέξει αναφέρεται στο προαναφερθέν υπόμνημά του ότι : «*...Το θεώρησα ως μία από τις συνηθισμένες επικοινωνίες του Πρωθυπουργικού Γραφείου με τα γραφεία των Υπουργών. Η υπόθεση ελέγχθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και πράγματι δεν βρέθηκε οτιδήποτε που να μην ήταν σύμφωνο με τις ισχύουσες διατάξεις ή που να δημιουργεί οποιαδήποτε υποψία περί της «ηθικής» της πλευράς».*

Πράγματι, κατά την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή κατά την συνεδρίαση της 10.05.2010 ο κ. Αγγέλου κατέθεσε ότι στις 15.7.2004 διαβιβάστηκε στο Γραφείο του κ. Πρωθυπουργού μια επιστολή του κ. Ξυνίδη, Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης, με την οποία κοινοποιούσε επιστολή φορέων της Ξάνθης που απευθυνόταν προς τον κ. Δούκα και περιείχε τις απόψεις τους για τα θέματα των γνωμοδοτήσεων.

Η διαφοροποίηση των δύο καταθέσεων ως προς το χρόνο πραγματοποίησης του ως άνω τηλεφωνήματος, η οποία αφορά σε χρονικό διάστημα μόλις ενός μηνός, δεν είναι ικανή να κάμψει την αξιοπιστία τους ως προς την ουσία.

Και οι δύο μάρτυρες ανέφεραν ρητώς ότι η τηλεφωνική τους επικοινωνία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο συνήθους τακτικής επικοινωνίας του Γραφείου Πρωθυπουργού με τους αρμόδιους για τον χειρισμό των εκάστοτε θεμάτων Υπουργούς και σε καμία περίπτωση δεν επηρέασε τις εξελίξεις της εν λόγω υποθέσεως.

Ακόμη και από πλευράς ποινικού δικαίου, τόσο από την κατάθεση, όσο και από το υπόμνημα του κ. Δούκα είναι πρόδηλο ότι κατά την τηλεφωνική επικοινωνία του με τον κ. Αγγέλου δεν χρησιμοποιήθηκε φορτικότητα και πειθώ, προκειμένου αυτός να εξαναγκαστεί να προβεί σε ορισμένη ενέργεια.

ιδ. Από το σύνολο των στοιχείων και των καταθέσεων που έλαβαν χώρα ενώπιον της Επιτροπής, ανακύπτει το ερώτημα της δραστηριότητας προσώπων της Μονής Βατοπεδίου και ιδιαιτέρως του **ηγουμένου Εφραίμ και του μοναχού Αρσενίου**, οι οποίοι εμφανίζονται από πολλές καταθέσεις, ότι δραστηριοποιήθηκαν έντονα στον χώρο της Κ.Ε.Δ. με σκοπό την επιτάχυνση της διαδικασίας των ανταλλαγών, ενώ παράλληλα αποκαλύφθηκε η διαχείριση και σε μεγάλο βαθμό τουλάχιστον ασυνήθιστη για μοναχούς διακίνηση πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών. Η διακρίβωση της διακίνησης των ποσών αυτών δεν κατέστη δυνατή κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής ενόψει του περίπλοκου χαρακτήρα των συναλλαγών. Η δραστηριότητα όμως αυτή προδήλως θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας των αρμόδιων Εισαγγελικών Αρχών, προς τις οποίες το παρόν πόρισμα είναι ανάγκη να ανακοινωθεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 37 ΚΠΔ.

ιε. Η ερευνώμενη υπόθεση εξελίχθηκε σε χρονικό διάστημα μίας δεκαετίας και πλέον. Ενεπλάκησαν δεκάδες κρατικοί λειτουργοί, ορισμένοι από τους οποίους είναι πιθανόν να έχουν διαπράξει ποινικά αδικήματα που είχαν ως αποτέλεσμα τη διακινδύνευση μεγάλης βλάβης των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου. Ήδη έχει επιληφθεί η ανεξάρτητη Ελληνική Δικαιοσύνη, που είναι η μόνη αρμόδια για τον καταλογισμό των ποινικών ευθυνών.

Ερώτημα τίθεται, αν από την εξονυχιστική έρευνα της εξεταστικής επιτροπής προέκυψαν ενδείξεις ποινικών ευθυνών από πολιτικά πρόσωπα είτε κατά το προ της 7/3/2004 χρονικό διάστημα που είχαμε κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είτε για το μετέπειτα χρονικό διάστημα που είχαμε κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας.

Καταρχάς, όσον αφορά στις πιθανές ποινικές ευθύνες, θα πρέπει να τονιστεί ότι το οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα, που θα ήταν δυνατόν να

διαγνωσθεί στην προκειμένη υπόθεση, είτε με τη μορφή της αυτουργίας είτε με τη μορφή της συμμετοχής (ηθική αυτουργία-συνέργεια), απαιτεί για τη θεμελίωση της υποκειμενικής του υπόστασης άμεσο ή ενδεχόμενο δόλο που θα κατέτεινε στη βλάβη των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου. Ανενδοιάστως, ωστόσο κάτι τέτοιο ούτε καθ' υπόνοια προέκυψε.

Πως είναι πραγματικά δυνατόν να αποφύγει το χαρακτηρισμό της χαλκευμένης κατηγορίας οποιαδήποτε αξιολόγηση για ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά, ιδιαίτερα για το μετά την 7/3/2004 χρονικό διάστημα, όταν:

ιε.1. Ουδείς μάρτυρας κατέθεσε ότι έστω και μία φορά δέχθηκε παρέμβαση, υπόδειξη, παραίνεση ή πίεση από οποιονδήποτε.

Ας σημειωθεί ότι οι απολογίες κατηγορουμένων στην υπόθεση, οι οποίοι όψιμα αντιστρέφουν τις πρότερες μαρτυρικές τους καταθέσεις, εν όψει και της πρόσφατης ψήφισης του νόμου για την επιείκεια όσων κατηγορουμένων καταδίδουν Υπουργούς, δεν αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία.

ιε.2. Κατέστη φανερό ότι ουδείς Υπουργός γνώριζε, ούτε όφειλε να γνωρίζει, ότι για τη συζητηθείσα την 5/11/2003 αναγνωριστική αγωγή της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου κατά του Ελληνικού Δημοσίου είχε γίνει διάσκεψη, που είχε ως αποτέλεσμα την κατά πλειοψηφία απόρριψή της.

ιε.3. Οι αποφάσεις που ελήφθησαν ήταν σύμφωνες με ομόφωνες γνωμοδοτήσεις θεσμικά αρμοδίων προς τούτο γνωμοδοτικών οργάνων.

ιε.4. Ήδη είχαν διενεργηθεί δύο προκαταρκτικές εξετάσεις, με παραγγελίες του Εισαγγελέα του Α.Π., από εισαγγελικούς λειτουργούς, που ερεύνησαν την τέλεση αξιόποινων πράξεων και οι δικογραφίες ετέθησαν στο αρχείο κατά το άρθρο 43 Κ.Π.Δ. Ειδικότερα εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 117/2004 διάταξη της Εισαγγελέως Πρωτοδικών Ξάνθης Ειρήνης Χρυσογιάννη, η οποία εγκρίθηκε από τον Εισαγγελέα Εφετών Θράκης. Περαιτέρω εκδόθηκε η με Α.Β.Μ. Ω7/57 διάταξη του Αντιεισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών Παναγιώτη Μειδάνη, η οποία εγκρίθηκε από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών. Κατά την τελευταία μάλιστα ερευνήθηκε το θέμα των ανταλλαγών. Είναι ποτέ δυνατό να μη μπορεί να διαγνώσει, μετά μάλιστα από ενδελεχή έρευνα ο καθ' ύλην αρμόδιος και έμπειρος εισαγγελικός λειτουργός, ποινικά αδικήματα και να απαιτούμε από Υπουργούς μεγαλύτερη εμπειρία και δυνατότητα διάγνωσης βλαπτικών για το Δημόσιο ενεργειών;

Σε κάθε περίπτωση πάντως, ακόμη και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, κ. Σανιδάς, ο οποίος και ανέσυρε τις σχηματισθείσες δικογραφίες από το αρχείο, προκειμένου να ασκηθούν οι δέουσες ποινικές διώξεις, διευκρίνισε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι κατά την γνώμη του και καθόν χρόνο συνέταξε την παραγγελία του δεν προέκυπτε ποινική ευθύνη των Υπουργών.

Αιτιολόγησε δε την άποψή του υποστηρίζοντας ότι η υπόθεση αφορούσε αμιγώς νομικά θέματα και από ουδένα στοιχείο προέκυπτε γνώση ή ακόμη και υπόδειξη Υπουργών για πράξεις ή παραλείψεις, πόσο μάλλον δε όταν παρατηρείται ότι η Ιερά Μονή κινήθηκε ύποπτα και επέφερε τα επιθυμητά γι' αυτήν αποτελέσματα τόσο κατά την χρονική περίοδο διακυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ, όσο και της Νέας Δημοκρατίας.

Η κατάθεση του κ. Σανιδά ως προς τον χειρισμό της υπόθεσης κρίνεται πειστική, δεδομένου άλλωστε ότι επιβεβαιώθηκε πλήρως και από τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών κ. Καρούτσο.

ιστ. Ωστόσο, ανεξάρτητα από το ότι οι αποφάσεις που υπέγραψαν οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί σχετικά με τις αποδοχές των Γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και ότι οι σχετικές αποφάσεις τους που ανέθεταν στην ΚΕΔ την διαδικασία των ανταλλαγών ήσαν νόμιμες, ανακύπτει το ζήτημα της πολιτικής ευθύνης τους, που αφορά στην εποπτεία των τομέων αρμοδιότητάς τους, στις περιπτώσεις που, όπως εν προκειμένω, παρατηρούνται δυσλειτουργίες των οικείων εποπτευόμενων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων (βλ. π.χ. Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων, Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου Διευθύνσεις Κτηματικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Στις περιπτώσεις αυτές είναι φανερό πως οι αντίστοιχες δυσλειτουργίες, όταν μάλιστα μπορούν να οδηγούν σε βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου, θα πρέπει, ανάλογα φυσικά με τον βαθμό εμπλοκής των εποπτευόμενων φορέων στις σχετικές διαδικασίες, να αντιμετωπίζονται ως συμπτώματα πλημμελούς εποπτείας των προϊστάμενων Υπουργών και Υφυπουργών. Με αυτή την έννοια μπορεί στη συγκεκριμένη υπόθεση να γίνει λόγος για πολιτική ευθύνη τους.

Σύμφωνα, λοιπόν, με όσα αναπτύχθηκαν αναλυτικά ανωτέρω, δεν προκύπτει ποινική ευθύνη Υπουργών ή Υφυπουργών ούτε κατά την

περίοδο των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, ούτε εκείνη της Νέας Δημοκρατίας, μέχρι δηλαδή τον Οκτώβριο του έτους 2009.

Αναφορικά με την ύπαρξη πολιτικών ευθυνών έχουμε ήδη προσδιορίσει ειδικότερα το πλαίσιο, στο οποίο, κατά την άποψή μας, κινούνται ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ αυτές, ήτοι από του έτους 1998 μέχρι και σήμερα.

Έτσι εν κατακλείδι συμπεραίνουμε ότι:

1. Η Λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις των 25.000 τ.μ αποδόθηκαν στην Μονή από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ.
2. Η πράξη αυτή προκάλεσε οξύ κοινωνικό πρόβλημα στους νομούς Ροδόπης και Ξάνθης.
3. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, το 2004, κληρονόμησε το πρόβλημα της Βιστωνίδας, δεν το δημιούργησε.
4. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αποφάσισε να αποκτήσει και πάλι το Δημόσιο, την Λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις με σκοπό να τα αποδώσει στους αγρότες της περιοχής, οι οποίοι δικαίως διαμαρτύρονταν για τις ενέργειες του ΠΑΣΟΚ.
5. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μη θέλοντας και μη μπορώντας να δώσει χρήματα στην Μονή, επέλεξε την καθόλα νόμιμη μέθοδο της ανταλλαγής ίσης αξίας ακινήτων του Δημοσίου.
6. Οι Υπουργοί της τότε κυβέρνησης κλήθηκαν να υλοποιήσουν την απόφαση αυτή στηριζόμενοι σε σχετική ομόφωνη γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.
7. Η επιλογή της ανταλλαγής αυτή καθ' εαυτήν, δεν ενέχει κάποια ποινική απαξία, αφού το Δημόσιο επί κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ είχε παραχωρήσει ανεπιφύλακτα στην Μονή Βατοπεδίου την Βιστωνίδα και τις παραλίμνιες εκτάσεις της.
8. Αν κατά την διάρκεια της διαδικασίας των ανταλλαγών υπερτιμολογήθηκε η Λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις ή υποτιμολογήθηκαν ακίνητα του Δημοσίου , οι υπεύθυνοι γι' αυτό πρέπει να λογοδοτήσουν στην Δικαιοσύνη και να τιμωρηθούν ανάλογα.
9. Όπως, προαναφέρθηκε, ηθική αυτουργία των Υπουργών της τότε κυβέρνησης στις πιθανές παράνομες πράξεις υπαλλήλων ή τρίτων δεν μπορεί να νοηθεί, αφού κανένας Υπουργός δεν υπέγραψε απόφαση

διαφορετική από τις αλλεπάλληλες γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. ή απόφαση η οποία παρωθούσε σε παράνομη συμπεριφορά των υπαλλήλων ή τρίτων.

10. Όλες οι πράξεις των Υπουργών μέχρι τον Σεπτέμβριο 2007, έχουν παραγραφεί σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών που ψήφισε το ΠΑΣΟΚ τον Δεκέμβριο 2003. Η τότε κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μπορεί να κριθεί μόνο πολιτικά, αν, δηλαδή, ορθά επέλεξε την πρακτική των ανταλλαγών, ποινική ευθύνη, όμως, δεν μπορεί, συνολικά, να νοηθεί, αφού:

(α) πρόθεση της κυβέρνησης ήταν να αποδώσει το ταχύτερο την Βιστωνίδα στους αγρότες.

(β) η Λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις είχαν παραχωρηθεί – αδιαφιλονίκητα στην Μονή – με αποφάσεις των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ.

11. Οι απολογίες κατηγορουμένων ενώπιον της ανακρίτριας κ. Καλού στον βαθμό που αναιρούν προηγούμενες ένορκες καταθέσεις των ιδίων προσώπων πρέπει να αγνοηθούν παντελώς ως οφειλόμενες στην πρόσφατη διάταξη περί επιείκειας σε όσους κατηγορουμένους «καταδίδουν» Υπουργούς για παραγεγραμμένα αδικήματα.

12. Η κυβέρνηση ελέγχεται, όπως προαναφέρθηκε, για την καθυστερημένη αντίδραση στο θέμα της επανάκτησης των ακινήτων, σύμφωνα με την σχετική γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., την οποία απέρριψε ο κ. Παπακωνσταντίνου και για τις πολιτικές ή άλλες ευθύνες που μπορεί να ανακύπτουν από την απόφασή της αυτή.

13. Υφίσταται ανεπαρκής διερεύνηση των θεμάτων που προκύπτουν από τις αγοραπωλησίες της εταιρίας TORCASO INVESTMENTS LTD μετά την άρνηση κλήσης των διαχειριστών της και του κ. Άκη Τσοχατζόπουλου στην Επιτροπή.

14. Υφίσταται ανεπαρκής διερεύνηση των θεμάτων παραχώρησης Δημόσιας Γης στη Μονή Βατοπεδίου μετά την άρνηση κλήσης του Προέδρου και των μελών της Λιμενικής Επιτροπής του Πόρτο Λάγος που μαζί με τον νυν Γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου του ΠΑ.ΣΟ.Κ, κ. Ξυνίδη, πρώτοι συνήργησαν στην εκχώρηση δημόσιας γης.

ιζ. Σε κάθε περίπτωση, καταθέσεις προσώπων που φέρονται ως κατηγορούμενοι για την υπόθεση της Μονής Βατοπεδίου (Μαντέλη) και ελήφθησαν μετά την ψήφιση του Νομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με θέμα « *Τροποποίηση του ν. 3213/2003, διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αφορούν εγκλήματα σχετικά με την Υπηρεσία και άλλες διατάξεις*» δημιουργούν έντονο προβληματισμό για την περαιτέρω αξιολόγησή τους.

Συγκεκριμένα, οι διατάξεις του εν λόγω νομοσχεδίου περί ευνοϊκής μεταχείρισης προσώπων κατά των οποίων έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για τις πράξεις των άρθρων 235-261 Π.Κ. υπό την προϋπόθεση της καταγγελίας ατόμων που διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης για συμμετοχή στις ανωτέρω πράξεις τους, γεννά εύλογα ερωτήματα εάν ληφθεί υπόψη η δεδομένη χρονική συγκυρία του πέρατος των εργασιών της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής και της πρότασης του ΠΑ.ΣΟ.Κ για την σύσταση επιτροπής διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης.

Κατόπιν τούτου, γεγονός είναι ότι **καταλείπονται υπόνοιες για μεθοδευμένη κινητροδότηση καταθέσεων – καταγγελιών με κίνητρο την ευνοϊκή ποινική μεταχείριση, η οποία σε συνδυασμό και με τις καινοφανείς για τα νομικά δεδομένα απόψεις της Κυβέρνησης περί της στοιχειοθέτησης ηθικής αυτουργίας στο πρόσωπο Υπουργών και Υφυπουργών της Ν.Δ από μόνη την υπογραφή υπουργικών αποφάσεων και μη παραγραφής της, δικαιολογημένα αφήνει το περιθώριο να χαρακτηριστούν οι ως άνω διατάξεις του νομοσχεδίου τουλάχιστον ως «φωτογραφικές».**

IX. <u>ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ</u>

Από το σύνολο των εργασιών της Επιτροπής , κατέστη απολύτως εμφανές ότι στην προκειμένη υπόθεση, όλοι σχεδόν οι φορείς και οι Υπηρεσίες που ενεπλάκησαν, λειτούργησαν με τρόπο ελλειμματικό. Ανάλογη διαπίστωση είχε πραγματοποιηθεί και μετά το πέρας της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής, οπότε φρονούμε ότι αποτελεί καθήκον μας να καταθέσουμε τις προτάσεις μας, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή εξυγίανση στην λειτουργία της διοίκησης και να διασφαλιστεί η διαφάνεια. Ειδικότερα:

α. Ενόψει των αδυναμιών, που παρατηρήθηκαν κατά τη λειτουργία του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας προτείνεται η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου της σχετικής διαδικασίας ενώπιόν του, που διέπεται από το αναχρονιστικό νομικό πλαίσιο του Α.Ν. 1539/1938 και ενδεχομένως η κατάργησή του εφόσον η διοικητική επίλυση της αναγνώρισης της αμφισβητούμενης από ιδιώτες κυριότητας επί ακινήτων του Δημοσίου μπορεί να προκαλέσει εμπλοκές ενόψει του ότι είναι ενδεχόμενο να υπάρξει διαφορετική δικαστική αντιμετώπιση.

β. Να εκσυγχρονισθεί η Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου και θεσμικά και με ανθρώπινο και ειδικότερα τεχνικό δυναμικό, ώστε να είναι σε θέση αυτοτελώς και μέσω των δικών της υπηρεσιών να προβαίνει σε αυτοψίες και τοπογραφικό έλεγχο όλων των ακινήτων που διαχειρίζεται και να προκαλεί υποχρεωτικά την απαραίτητη αλληλογραφία με όλες τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. Δασαρχεία, Πολεοδομίες, Υπηρεσίες του Υπ. Πολιτισμού, Δ.Ο.Υ. κλπ) για τον ορθό και ασφαλή χαρακτηρισμό κάθε ακινήτου.

γ. Να αντιμετωπιστεί το θέμα της πολυνομίας που επικρατεί στην δασική νομοθεσία με την θεσμοθέτηση ενός ενιαίου κωδικοποιημένου νομοθετήματος.

δ. Να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα της ύπαρξης νομοθεσίας για τις εποικιστικές εκτάσεις, καθώς επίσης ακόμη και το ενδεχόμενο της κατάργησής της, δεδομένου ότι έχουν εκλείψει οι κατηγορίες προσώπων στις οποίες αφορούσε.

ε. Να τροποποιηθεί και αναβαθμισθεί το θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας με, πιθανόν, κατάργηση του Α.Ν. 1539/1938 περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων και η αντικατάστασή του από ένα σύγχρονο, διαφανές και απρόσβλητο θεσμικό πλαίσιο, που θα διασφαλίζει το δημόσιο χαρακτήρα της Δημόσιας Περιουσίας, θα κατοχυρώνει τον κοινωνικό έλεγχο στη διαχείρισή της, θα διευκολύνει τις συναλλαγές με όρους διαφάνειας του Πολίτη με το Δημόσιο, θα δημιουργεί ασφαλιστικές δικλείδες στην αυθαίρετη βούληση και κρίση της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας.

Αθήνα 7/6/2010

Γιάννης Πρακιωτάκης

Λάββας Αναστασιάδης

Εὐριπίδης Στυλιανίδης

Εξίζα Βόλεμιοεργκ

Λευτέρης Αυγενάκης

Νίκος Δένδιας

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΚΥΛΛΑΚΟΥ

331

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,

τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592155

e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr

Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΥΛΛΑΚΟΥ, ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ ΣΤΗΝ 2Η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Από τις καταθέσεις μαρτύρων και τα άλλα έγγραφα που προσκομίσθηκαν στην Εξεταστική Επιτροπή **επιβεβαιώθηκαν και ενισχύθηκαν οι βασικές εκτιμήσεις του ΚΚΕ τόσο για τις ιδιαίτερες όσο και για τις διαχρονικές ευθύνες των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ για το σκάνδαλο του Βατοπεδίου** που περιέχονται στο πόρισμα της 1ης Εξεταστικής Επιτροπής το οποίο και επισυνάπτουμε, δεδομένου ότι οι εκτιμήσεις αυτές παραμένουν.

Πιο συγκεκριμένα και πολύ συνοπτικά:

1. Είχαμε αναφερθεί στις πολιτικές ευθύνες των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ γιατί επί των ημερών του με τις αποφάσεις των τότε Υφυπουργών Γεωργίου Δρυ και Απόστολου Φωτιάδη αναγνωρίσθηκε η Μονή ως ιδιοκτήτρια της Λίμνης Βιστωνίδας, τριών νησίδων και 25.000 στρεμμάτων παραλίμνιων εκτάσεων και παραδόθηκαν στην Μονή.

2. Αξιοποιώντας αυτές τις αποφάσεις επί ΝΔ και με ευθύνη του Πέτρου Δούκα ματαιώθηκε η δίκη σε δικαστήριο που εκ των υστέρων αποδείχθηκε ότι δικαίωνε το Δημόσιο και με ευθύνη των Πέτρου Δούκα-Ευάγγελου Μπασιάκου-Αλέξανδρου Κοντού αποφασίσθηκε η ανταλλαγή της «ιδιοκτησίας» της Μονής με άλλα ακίνητα του Δημοσίου.

3. Κατά τις ανταλλαγές έγιναν δεκτές από κρατικές υπηρεσίες υπερτιμολόγηση της αξίας της λίμνης και υποτιμολογήσεις της αξίας μιας σειράς ακινήτων, προς όφελος της Μονής.

Υπενθυμίζουμε ότι με το παραπάνω πόρισμα αναδείξαμε τις σοβαρές πολιτικές ευθύνες των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και στην συνέχεια της ΝΔ για το σκάνδαλο καθώς και τις πολιτικές ευθύνες συγκεκριμένων πολιτικών προσώπων – Υπουργών.

Είχαμε επίσης αναφερθεί σε ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες και Υπουργών του ΠΑΣΟΚ και Υπουργών της ΝΔ και είχαμε ταχθεί υπέρ της παραπέρα διερεύνησης μέσα από τη συγκρότηση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης .

Προβάλλαμε ιδιαίτερα τις διαχρονικές ευθύνες των κυβερνήσεων οι οποίες διαμόρφωσαν το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει και επιτρέπει τεράστιες εκτάσεις δημόσιας γής να είναι ήδη παραχωρημένες ή να κινδυνεύουν να παραχω–ρηθούν σε μοναστήρια και εκκλησία, καθώς επίσης και σε μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα με διάφορους τρόπους.

Η πολιτική αυτή, που στα πλαίσια της απελευθέρωσης της αγοράς και της ελευθερίας κίνησης του κεφαλαίου μετά την συνθήκη του Μάαστριχτ, πήρε νέα ώθηση με την άρση κάθε εμποδίου, ήταν σε τελευταία ανάλυση και το έδαφος που εξέθρεψε και το σκάνδαλο της Μονής Βατοπεδίου

Προβάλλαμε την θέση ότι δάση, δασικές εκτάσεις, ορεινοί όγκοι, λίμνες και παραλίες δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας και πρέπει να περιέλθουν στο Δημόσιο και σε κοινή χρήση και απόλαυση από τον λαό.

Οι ευθύνες όμως της προηγούμενης κυβέρνησης της ΝΔ και στην συνέχεια του ΠΑΣΟΚ δεν περιορίζονται μόνον το παρελθόν, αλλά στο τι έπραξαν μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου και την σύσταση της πρώτης εξεταστικής επιτροπής το 2008 για να προασπίσουν τα συμφέροντα του δημοσίου, όπως θα αναλυθεί στην συνέχεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

<u>Ορισμένα νέα δεδομένα που προέκυψαν ενώπιον της 2ης Εξεταστικής Επιτροπής για το σκάνδαλο του Βατοπεδίου</u>

1. Γίνεται εμφανής ο ρόλος του τότε <<διευθυντή>> του Γραφείου του πρώην Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή, Ιωάννη Αγγέλου στην υπόθεση του σκανδάλου του Βατοπεδίου, κυρίως μέσα από το σύντομο υπόμνημα που κατέθεσε και την τοποθέτησή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, του πρώην υφυπουργού Πέτρου Δούκα στις 3.5.2010. Στο πιο πάνω υπόμνημά του ο Πέτρος Δούκας

υποστηρίζει πως η Κυβέρνηση της ΝΔ ήταν ενήμερη για την πορεία της υπόθεσης, αφού καμία ενέργειά του δεν γινόταν εν κρυπτώ, όλες οι ενέργειές του ήταν αποτυπωμένες σε δημόσια έγγραφα, που είχαν συζητηθεί στη Βουλή. Ομοίως ανέφερε, και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ήταν ενήμερη για τις ενέργειες Δρυ-Φωτιάδη. Επίσης υποστήριξε ότι και το Μέγαρο Μαξίμου γνώριζε την πορεία της υπόθεσης, αφού τον Ιούνιο του 2004, του τηλεφώνησε ο Αγγέλου και του ζήτησε να εξετάσει κατά προτεραιότητα την Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων (Πρόκειται για την υπ. αριθμ. 26/20.5.2004 γνωμοδότηση, την οποία μέσα σε λίγες μέρες, στις 7.6.2004, αποδέχθηκε ο κος Δούκας και με την οποία έγινε δεκτό ότι δεν συνέτρεχε λόγος επανεξέτασης των τριών προηγούμενων υπ. αριθμ. 26/1998, 17/2002 και 46/2002 γνωμοδοτήσεων, με τις οποίες, μετά την αποδοχή τους από τους αρμόδιους υφυπουργούς Οικονομικών, αναγνωρίζονταν διοικητικά κυριότητα της Μονής επί των νησίδων, επί των παραλιμνίων εκτάσεων και επί της λίμνης Βιστωνίδας). Επιπλέον, ο Πέτρος Δούκας ανέφερε προφορικά ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι το πιο πάνω τηλεφώνημα του Αγγέλου αφορούσε και την από κοινού με την Μονή παραίτηση του Δημοσίου από την έκδοση απόφασης από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης αναφορικά με την από 15.1.2003 αγωγή της Μονής προκειμένου να αναγνωριστεί η κυριότητά της επί των παραλιμνίων εκτάσεων.

Εκτός από τον Πέτρο Δούκα, αναφορές στο όνομα του Αγγέλου, γίνονται και από κρατικούς υπαλλήλους που έχουν εμπλοκή στην υπόθεση Βατοπεδίου. Συγκεκριμένα, ο Χριστόδουλος Μπότσιος, κατηγορούμενος για το σκάνδαλο Βατοπεδίου, στην απολογία του, σε σχετική ερώτηση της ειδικής εφέτου-ανακρίτριας, αναφορικά με το αν δεχόταν πιέσεις άνωθεν και παρεμβάσεις κατά τον χειρισμό των υποθέσεων της Μονής, κατέθεσε πως για την ταχύτητα της διεκπεραίωσης των σχετικών θεμάτων πιεζόταν εκτός από τον Μπασιάκο και από τους μοναχούς Εφραίμ και Αρσένιο, οι οποίοι, κατά την εκτίμησή του, άφηναν να εννοηθεί ότι για την επιτάχυνση της διαδικασίας, αν χρειαζόταν, μπορούσαν να βάλουν τον Ρουσόπουλο και τον Αγγέλου να τηλεφωνήσουν στον Μπασιάκο για να του δώσει σχετική εντολή.

Ο Σταύρος Ζερβουδάκης, δικηγόρος της Κ.Ε.Δ. που υπέγραψε ως εκπρόσωπος της Κ.Ε.Δ. ορισμένα συμβόλαια ανταλλαγής, κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ότι όταν κάποια στιγμή έφερνε εμπόδια στην υπογραφή κάποιου συμβολαίου, ο μοναχός Αρσένιος, εξαγριωμένος κατά κάποιο τρόπο του είπε <<Α, δεν πάει άλλο. Άσε να πάρω τον Αγγέλου>>. Στη συνέχεια ανέφερε ότι ο πιο

πάνω μοναχός μίλησε με κάποιον αποκαλώντας τον Γιάννη, λέγοντάς του ότι είναι στην Κ.Ε.Δ. και ότι υπάρχουν κάποια θεματάκια και θα τα ξεπεράσουμε. Ο ίδιος όμως μάρτυρας, ο Ζερβουδάκης δήλωσε ότι αμφιβάλλει αν ο άνθρωπος με τον οποίο μίλησε ο Αρσένιος ήταν ο Αγγέλου.

Ο Σωτήριος Γκασούκας, νομικός σύμβουλος της Κ.Ε.Δ. κατά το διάστημα των ανταλλαγών, επανέλαβε, όπως είχε κάνει και κατά την κατάθεσή του στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή, ότι κάποια στιγμή που ο μοναχός Αρσένιος είχε προβλήματα και παράπονα με τον Ζερβουδάκη, ο Αρσένιος, ενώπιόν του, μίλησε στο κινητό τηλέφωνο με κάποιον Γιάννη. Όταν στη συνέχεια ο Γκασούκας ρώτησε τον Αρσένιο με ποιόν μίλησε, ο Γκασούκας ισχυρίστηκε ότι ο Αρσένιος του είπε πως τηλεφώνησε στον Αγγέλου.

Βέβαια ο Αγγέλου προσπάθησε να διαψεύσει τον Πέτρο Δούκα ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, αναφέροντας πως η μόνη επικοινωνία που είχε με τον Πέτρο Δούκα ήταν τον Ιούλιο και όχι τον Ιούνιο του 2004 και με μοναδικό αντικείμενο να τον ενημερώσει για μια επιστολή του Ξυνίδη, τότε Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης, με ημερομηνία 15.7.2004, με την οποία κοινοποιούσε προς το γραφείο του τότε Πρωθυπουργού επιστολή φορέων της Ξάνθης απευθυνόμενη προς τον Πέτρο Δούκα, στην οποία διαμαρτύρονταν για την υπόθεση του Βατοπεδίου. Όμως ο Πέτρος Δούκας, επανερχόμενος σε τηλεοπτική εκπομπή την επομένη της εξέτασης του Αγγέλου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, φαίνεται να επιμένει στις αναφορές του και να διαψεύδει τον Αγγέλου.

2. Ο Θεόδωρος Ρουσόπουλος κατέθεσε και πάλι (είχε καταθέσει και στην 1η Εξεταστική Επιτροπή) την επομένη της εξέτασης του Αγγέλου. Οι καταθέσεις των δύο πιο πάνω σημαντικών προσώπων στην κυβέρνηση της ΝΔ, συγκλίνουν απολύτως σε όλα τα κρίσιμα σημεία τους. Ειδικότερα:

* Υποστήριξαν και οι δύο ότι ο τότε Πρωθυπουργός Κώστας Καραμανλής δεν ήταν ενήμερος για την υπόθεση του Βατοπεδίου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι και οι δύο αρνήθηκαν ότι έλαβαν γνώση και ότι κατ' επέκταση ενημέρωσαν τον τότε Πρωθυπουργό για την επιστολή του Νομάρχη Θεσσαλονίκης κου Ψωμιάδη, ο οποίος την είχε απευθύνει σε όλους τους αρμόδιους Υπουργούς και την είχε κοινοποιήσει στο γραφείο του Πρωθυπουργού, επισημαίνοντας τις επικίνδυνες πολιτικές διαστάσεις της υπόθεσης του Βατοπεδίου.

Ο Αγγέλου υποστήριξε πως ουδέποτε ενημερωνόταν ο Πρωθυπουργός για τις διαδικασίες που εξελίσσονταν στα διάφορα Υπουργεία και δήλωσε άγνοια για το αν ο Πρωθυπουργός ενημερώθηκε για τις πρωτοβουλίες Σανιδά τον Αύγουστο του 2008 (απόσυρση της υπόθεσης του Βατοπεδίου από το αρχείο και παραγγελία για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης). Ο Ρουσόπουλος πάλι υποστήριξε ότι ουδέποτε ενημέρωσε τον Πρωθυπουργό για την συνάντηση που είχε με τους φορείς της Ξάνθης τον Σεπτέμβριο του 2004 και πως δεν θυμάται να έγινε κάποια σύσκεψη σε ανώτερο κυβερνητικό επίπεδο στο Μαξίμου για το Βατοπέδι και πως πάντως εκείνος δεν είχε παραστεί σε οποιαδήποτε τέτοια σύσκεψη.

* Και οι δύο υποστήριξαν πως στη μοναδική φορά που ο Εφραίμ τους έθεσε το πρόβλημα σχετικά με την λίμνη Βιστωνίδα (ο Ρουσόπουλος μετά την συνάντησή του με τους φορείς της Ξάνθης και ο Αγγέλου σε μια επίσκεψή του στη Μονή) και οι δύο τελείωσαν την κουβέντα, δηλώνοντας αναρμόδιοι και πως ουδέποτε ξαναμίλησαν με τους μοναχούς για την υπόθεση.

* Και οι δύο υποστήριξαν πως απλώς ενημέρωσαν τους αρμόδιους Υπουργούς για τις απόψεις των φορέων της Ξάνθης (ο Ρουσόπουλος τον Μπασιάκο για την συνάντησή του με τους φορείς της Ξάνθης και ο Αγγέλου τον Δούκα για την επιστολή του Ξυνίδη, Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης) και πως ουδεμία άλλη ενασχόληση είχαν με την υπόθεση του Βατοπεδίου.

* Και οι δύο αρνήθηκαν οποιαδήποτε μεταξύ τους επαφή για το Βατοπέδι. Ο Ρουσόπουλος δήλωσε ότι εκείνος δεν συμμετείχε σε σύσκεψη στο Μαξίμου για το Βατοπέδι και ο Αγγέλου πως ουδέποτε ενημερώθηκε από τον Ρουσόπουλο για την συνάντησή του με τους φορείς της Ξάνθης.

* Και οι δύο αναφέρθηκαν στην πνευματική τους σχέση με τον ηγούμενο Εφραίμ και τη Μονή και υποστήριξαν πως όποιες επαφές είχαν με τον Εφραίμ στο Μαξίμου, αυτές αφορούσαν την παράδοση σε αυτούς εκ μέρους του Εφραίμ προσκλήσεων για εκδηλώσεις που οργάνωνε η Μονή.

Με βάση τα όσα προαναφέραμε, σε συνδυασμό με τα όσα είχαμε αναφέρει για τον Ρουσόπουλο στο πόρισμά μας στην 1η Εξεταστική Επιτροπή,, θεωρούμε ότι τα ερωτηματικά για τον ρόλο και των δύο είναι εύλογα και ιδιαίτερα για τον ρόλο του Αγγέλου. Με δεδομένο ότι υπήρξε συντονισμός των ενεργειών όλων των υπηρεσιών του Δημοσίου προκειμένου να ευνοηθεί η Μονή και να εκλείψουν τα όποια εμπόδια στην προσχεδιασμένη πορεία των ανταλλαγών.

3. Οι μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος άλλαξαν τακτική και ενώ στην 1η Εξεταστική Επιτροπή δεν δέχθηκαν να εξεταστούν ενώπιον της Επιτροπής, καταθέτοντας από ένα υπόμνημα ο καθένας, τώρα οι ίδιοι υπέβαλαν αίτημα να εξεταστούν στην Εξεταστική Επιτροπή. Προφανώς η αλλαγή της στάσης τους υπαγορεύτηκε από σκοπιμότητες. Κατά την εξέτασή τους κράτησαν και οι δύο κοινή στάση και θέλησαν να θέσουν υπόψη της Επιτροπής συγκεκριμένα θέματα:

* Και οι δύο, <u>το πρώτο πράγμα που προέβαλαν ήταν η κινδυνολογία γύρω από τις συνέπειες που θα έχει τάχα για την πατρίδα και τα ορθόδοξα Πατριαρχεία η αμφισβήτηση των χρυσόβουλων</u> ως τίτλων γενεσιουργών κυριότητας και γενικά δικαιωμάτων.

Η πραγματικότητα είναι ότι κανένα κίνδυνο δεν διατρέχουν τα Πατριαρχεία, γιατί προστατεύονται από διεθνείς συνθήκες.

* <u>Προσπάθησαν να αναδείξουν το φιλανθρωπικό έργο της Μονής και να υποστηρίξουν ότι είχαν μεγαλεπίβολα σχέδια για την αξιοποίηση</u> της περιοχής της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων (ο Εφραίμ έκανε λόγο για οικολογικό τουρισμό, για ίδρυμα παιδιών με ειδικές ανάγκες, για βυζαντινό μουσείο), αλλά και άλλων ακινήτων (για το Ολυμπιακό ακίνητο δήλωσαν ότι το προόριζαν να στεγάσει κοινωφελές ίδρυμα με επωνυμία <<ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ>> και Ινστιτούτο με την επωνυμία <<ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ, ενώ για το ακίνητο στο Γραμματικό έκαναν λόγο για κέντρο αποκατάστασης αναπήρων παιδιών).

Όμως κανένα από τα μεγαλόπνοα έργα τους δεν υλοποιήθηκε, αφού η Μονή αντάλλαξε την λίμνη με ακίνητα-φιλέτα του Δημοσίου, πούλησε το Ολυμπιακό ακίνητο, ενώ καμία δραστηριότητα δεν ανέπτυξε στο Γραμματικό.

* <u>Για την επιχειρηματική δραστηριότητα</u> της Μονής, ο μεν Αρσένιος έκανε λόγο <<για φροντίδα, γλυκιά φροντίδα>>, ο δε Εφραίμ μίλησε για την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων για την αναστήλωση της Μονής που κόστιζε πολλές δεκάδες εκατομμύρια, για την ανάγκη κάλυψης των καθημερινών εξόδων της Μονής και για την εκπλήρωση του φιλανθρωπικού της έργου.

Και μπορεί η Μονή να είχε μεγάλες ανάγκες, όμως, πέρα από το γεγονός ότι χρηματοδοτούνταν από το Δημόσιο και από ευρωπαϊκά προγράμματα, φρόντισε μέσω του επενδυτικού της συμβούλου Κοιρανίδη και δύο κυπριακών εταιριών, να προβεί σε επενδύσεις σε κινητές αξίες (μετοχές κλπ) και σε ακίνητα, πολλών εκατομμυρίων ευρώ, κάνοντας χρήση πολλών πιστώσεων, χωρίς ουσιαστικές

εγγυήσεις, αλλά και δεκάδων τραπεζικών λογαριασμών σε διάφορες τράπεζες. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Rassadel, εκτός από επενδύσεις σε κινητές αξίες ύψους δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, συμμετείχε με ποσοστό 30% στην εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, η οποία αγόρασε από τη Μονή 62 ακίνητα που προέρχονταν από τις ανταλλαγές των παραλιμνίων εκτάσεων, ενώ η Madeus επένδυσε 35 εκατομμύρια ευρώ για να αποκτήσει το 30% των μετοχών του Ομίλου Πάπιστα, ο οποίος με τη σειρά του κατείχε το 70% των μετοχών της ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ. Τέτοιου μεγέθους δραστηριότητες ούτε ταιριάζουν, ούτε δικαιολογούνται για ένα πνευματικό νομικό πρόσωπο, όπως η Μονή.

* Υποστήριξαν και οι δύο πως η Μονή σύρθηκε στις ανταλλαγές, πως εκείνοι ήθελαν οπωσδήποτε να κρατήσουν την λίμνη και πως η Μονή κάθε φορά έπαιρνε ό,τι της έδινε το Δημόσιο.

Αποδείχθηκε πως οι ανταλλαγές συναποφασίστηκαν από την Μονή με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και τους αρμόδιους Υπουργούς. Η Μονή είχε πάντα λόγο για τα ακίνητα που επρόκειτο να αποκτήσει. Είναι χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιούσε τον δικό της τοπογράφο για να καταγράφει τα ακίνητα (του οποίου μάλιστα τοπογραφικά, θεωρημένα από τον τοπογράφο της Κ.Ε.Δ. χρησιμοποιούνταν για τα συμβόλαια των ανταλλαγών), έκανε τις δικές της εκτιμήσεις για την αξία τους. Είναι χαρακτηριστική η αναφορά του πρώην Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης Τσιτουρίδη στην Εξεταστική Επιτροπή, ο οποίος είπε πως, όταν οι μοναχοί τον επισκέφθηκαν το καλοκαίρι του 2004 στο Υπουργείο για να του προτείνουν την ανταλλαγή μέρους των παραλιμνίων εκτάσεων, οι οποίες είχαν διανεμηθεί σε ακτήμονες από την δεκαετία του 1930 και η Μονή δεν ήθελε να διαταράξει τις σχέσεις της μαζί τους, προσπάθησαν μέσα από ένα laptop που έφεραν μαζί τους να του δείξουν ποια ακίνητα εκείνοι ήθελαν, αλλά εκείνος αρνήθηκε να δει και να συζητήσει οτιδήποτε. Ο σκοπός της Μονής δεν μπορεί να ήταν η διατήρηση της λίμνης για να αναπτύξει εκεί το φιλανθρωπικό της έργο, αφού, όπως ο Εφραίμ είπε, η Μονή χρειαζόταν πολύ σημαντικά ποσά για την αναστύλωσή της και για τις ανάγκες της, τα οποία δεν είχε. Πώς θα προέβαινε και σε επιπλέον δραστηριότητες στη λίμνη, οι οποίες θα κόστιζαν σημαντικά; Προφανέστατα στόχος ήταν η αξιοποίηση της λίμνης, γι' αυτό άλλωστε και προχώρησε, με πολύ επικερδείς όρους γι' αυτήν, στην ανταλλαγή της λίμνης με ακίνητα-φιλέτα του Δημοσίου.

* Αρνήθηκαν και οι δύο ακόμα και την παραμικρή υποψία παρέμβασης στις ανταλλαγές, συνολικά στην υπόθεση, των Αγγέλου και Ρουσόπουλου.

* Εξέφρασαν και οι δύο την ακράδαντη πεποίθησή τους, στηριγμένη σε στέρεες νομικές βάσεις, πως η λίμνη Βιστωνίδα ανήκει στη Μονή και δήλωσαν αποφασισμένοι να διεκδικήσουν την κυριότητά της δικαστικά μέχρι τέλους (ακόμα και στα ευρωπαϊκά δικαστήρια).

Ήταν μια κίνηση που επιχειρούσε να προβάλει την αναγκαιότητα της λύσης του συμβιβασμού και προς την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

* Για το Ολυμπιακό ακίνητο τέλος υποστήριξαν πως τους το υπέδειξε η Κ.Ε.Δ. και πως ενώ εκείνοι ενδιαφέρονταν για την εγκατάσταση σ' αυτό των προαναφερθέντων κοινωφελούς ιδρύματος και ινστιτούτου, υποχρεώθηκαν να το πουλήσουν, διότι εκ των υστέρων, αφού το απέκτησαν, διαπίστωσαν πως είχε πολλές κακοτεχνίες.

Τα επιχειρήματά τους κατέρρευσαν. Στην εξέτασή του στην Εξεταστική Επιτροπή ο πρώην Υπουργός Απασχόλησης Σάββας Τσιτουρίδης ήταν κατηγορηματικός. Και τις δύο φορές που οι μοναχοί τον επισκέφθηκαν στο υπουργείο, τον Δεκέμβρη του 2006 και τον Μάρτη του 2007, ήταν εκείνοι που του ζήτησαν το συγκεκριμένο ακίνητο. Μάλιστα, στην επίσκεψη του Μαρτίου του 2007, του ζήτησαν, παρουσία του Γκράτσιου, τότε Διευθ. Συμβούλου της Κ.Ε.Δ., την αποδέσμευση του Ολυμπιακού ακινήτου, το οποίο προοριζόταν για την εγκατάσταση του Υπουργείου. Εκείνος και τις δύο φορές αρνήθηκε, διότι, όπως τους πληροφόρησε, το κτιριακό συγκρότημα είχε κακοτεχνίες και ήθελε οπωσδήποτε πρώτα να επιδιορθωθούν (είχε μάλιστα ορίσει και Επιτροπή γι' αυτό) και ακόμα θεωρούσε ανοιχτό το θέμα της μετεγκατάστασης του υπουργείου στο συγκεκριμένο ακίνητο.

4. Κατά την εξέταση του μοναχού Αρσένιου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, όταν ρωτήθηκε σχετικά με την υπουργική απόφαση του τότε Υφυπουργού της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ Γεώργιου Δρυ, με την οποία έγινε δεκτή η υπ. αριθμ. 26/1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και με την οποία αναγνωριζόταν διοικητικά η κυριότητα της Μονής επί του συνόλου της νησίδας Αντά-Μπουρού της λίμνης Βιστωνίδας, ο μοναχός Αρσένιος χαρακτήρισε την πιο πάνω απόφαση του Γεωργίου Δρυ, <<σαν δώρο, σαν ευλογία>> και η Μονή είπε στη συνέχεια <<ας δούμε τι μπορεί να προκύψει με διοικητικές διαδικασίες>>, για το σύνολο της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων.

5. Στο κατηγορητήριο που σχηματίστηκε σε βάρος των μελών των γνωμοδοτικών συμβουλίων που εξέδωσαν τις επίμαχες γνωμοδοτήσεις, αλλά και σε βάρος του Χριστόδουλου Μπότσιου, νομικού συμβούλου του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, **οι**

συγκεκριμένοι κρατικοί υπάλληλοι αναφέρονται και διώκονται και έτσι απολογήθηκαν, ως απλοί συνεργοί στο αδίκημα της κακουργηματικής απιστίας περί την υπηρεσία σε βάρος του Δημοσίου κατ' εξακολούθηση, για το οποίο φέρονται (σύμφωνα με το ίδιο κατηγορητήριο) ως φυσικοί αυτουργοί τα πολιτικά πρόσωπα (οι εμπλεκόμενοι Υφυπουργοί και Υπουργοί) που υπέγραψαν τις υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες γίνονταν δεκτές οι πιο πάνω γνωμοδοτήσεις, καθώς και τις υπουργικές αποφάσεις των ανταλλαγών.

6. Ενισχύθηκαν οι εκτιμήσεις μας για πολιτικές ευθύνες ιδιαίτερα του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης Ευάγγελου Μπασιάκου, από τα όσα κατέθεσαν στις δικαστικές αρχές οι ελεγχόμενοι ποινικά για το σκάνδαλο του Βατοπεδίου κρατικοί υπάλληλοι, Χριστόδουλος Μπότσιος (τότε νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης) και Σταματούλα Μαντέλη(τότε προϊσταμένη της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης). Ο πρώτος υποστηρίζει ότι υπήρξε ιδιαίτερη σπουδή και βιασύνη από τον πιο πάνω υπουργό προκειμένου να προωθηθεί προς το Ν.Σ.Κ. το ερώτημα για την δυνατότητα προώθησης των ανταλλαγών, επί του οποίου εκδόθηκε η πιο πάνω αναφερθείσα υπ. αριθμ. 15/2005 γνωμοδότηση που άναψε το πράσινο φως για τις ανταλλαγές και πως η τελική διατύπωση του ερωτήματος έγινε από το γραφείο του εν λόγω υπουργού. Η δεύτερη δε (στην παροχή εγγράφων εξηγήσεών της ενώπιον των δικαστικών αρχών το 2009) ότι υπήρξε ρητή προφορική εντολή προς αυτήν από τον κο Μπασιάκο να αναλάβει αυτή προσωπικά την διεκπεραίωση όλων των αναγόμενων στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης διαδικασιών σχετικά με τις ανταλλαγές, χωρίς τη σύμπραξη οποιουδήποτε άλλου υπηρεσιακού παράγοντα της εν λόγω διεύθυνσης και μάλιστα κατ' απόλυτη προτεραιότητα, εντολή η οποία υπήρξε σαφής, μη επιδεχόμενη περιθωρίων αντιρρήσεων και ανυπακοής.

7. Αναδείχθηκε από τους δύο εισαγγελικούς λειτουργούς που εξετάστηκαν, τους Αντεισαγγελείς Εφετών Ηλία Κολιούση και Ελένη Σωτηροπούλου, που παραιτήθηκαν από το δικαστικό σώμα στις 14.10.2008, μια μεθόδευση από μέρους του τότε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γεώργιο Σανιδά, στην αρχή της οποίας αξιοποιήθηκε και ο τότε προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών Κυριάκος Καρούτσος. Η μεθόδευση αφορούσε στην προσπάθεια απεμπλοκής από την δικαστική έρευνα στην υπόθεση του Βατοπεδίου, την οποία ο ίδιος ο Σανιδάς είχε παραγγείλει, των πολιτικών προσώπων (Υπουργών και Υφυπουργών) των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ

και της ΝΔ, αλλά και αποφυγής της διερεύνησης ή και απόδοσης τυχόν ποινικών ευθυνών των πιο πάνω πολιτικών προσώπων από την Βουλή. Η μεθόδευση αυτή εκφράστηκε αρχικά με την από 4.9.2008 παραγγελία του Σανιδά προς την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών για διερεύνηση της υπόθεσης του Βατοπεδίου, μετά από απόσυρση από τον ίδιο τον Σανιδά αυτής από το αρχείο όπου είχε τεθεί, στην οποία ο Σανιδάς κάνει λόγο για κακουργηματική απάτη σε βάρος του Δημοσίου, την οποία αποδίδει στα μέλη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, που εξέδωσαν τις επίμαχες γνωμοδοτήσεις, τα μέλη του Ν.Σ.Κ. που εξέδωσαν την γνωμοδότηση που άνοιξε τον δρόμο για τις ανταλλαγές και στους ορκωτούς εκτιμητές του Σ.Ο.Ε. που εκτίμησαν τα προς ανταλλαγή ακίνητα, χαρακτηρίζοντας παράλληλα, κατά την δική του προδικαστική εκτίμηση, τους Υπουργούς και Υφυπουργούς των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και ΝΔ που αποδέχθηκαν τις γνωμοδοτήσεις και προχώρησαν και στις ανταλλαγές ως παραπλανηθέντες από τα πιο πάνω μέλη των κρατικών οργάνων. Στη συνέχεια δε, με την συνεχή και επανειλημμένη άρνησή του να διαβιβάσει στη Βουλή τον φάκελο της σχηματισθείσας κάθε φορά δικογραφίας, παραγγέλλοντας κάθε φορά επιπλέον έρευνα, πάντα με το ίδιο μοτίβο, εκτιμώντας πάντα ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να υποδεικνύουν ευθύνες πολιτικών προσώπων, διακινδυνεύοντας έτσι την συμπλήρωση, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών, της αποσβεστικής προθεσμίας για την έναρξη της δίωξης για τυχόν διαπραχθέντα από Υπουργούς αδικήματα, με το πέρας της Β' Συνόδου της ΙΒ Περιόδου της Ολομέλειας της Βουλής.

Θύματα της πιο πάνω μεθόδευσης υπήρξαν οι δύο προαναφερθέντες και παραιτηθέντες εισαγγελικοί λειτουργοί, οι οποίοι, ενώ μετά από συγκέντρωση πληθώρας αποδεικτικών εγγράφων και μαρτυρικών καταθέσεων, είχαν φθάσει στις 2.10.2008 σε σημείο να είναι έτοιμοι να συντάξουν μακροσκελή έκθεση με την οποία στοιχειοθετούσαν την αναγκαιότητα ο φάκελος της δικαστικής έρευνας να διαβιβαστεί στη Βουλή, προκειμένου αυτή να ασκήσει τον θεσμικό της ρόλο σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον νόμο περί ευθύνης Υπουργών, διαπιστώνοντας εμπλοκή των Υφυπουργών Δρυ, Φωτιάδη και Δούκα, οι οποίοι αποδέχθηκαν με αποφάσεις τους τις επίμαχες γνωμοδοτήσεις, υποχρεώθηκαν από τον προϊστάμενο της Εισαγγελίας Εφετών Καρούτσο ύστερα από παραγγελία του στις 13.10.2008 να συνεχίσουν την έρευνα, προβαίνοντας σε μια σειρά από προτεινόμενες ενέργειες, άλλες από τις οποίες είχαν ήδη εκτελέσει (όπως την συγκέντρωση και μελέτη των συμβολαίων ανταλλαγής) και άλλες εξαιρετικά χρονοβόρες (όπως το άνοιγμα των

λογαριασμών και η λήψη ανωμοτί καταθέσεων όλων των υπόπτων) διότι και εκείνος εκτίμησε, μελετώντας την δικογραφία, ότι δεν ήταν ώριμη η αποστολή της δικογραφίας στη Βουλή για διερεύνηση ευθυνών των πιο πάνω πολιτικών προσώπων. Θεωρώντας ότι η συμμόρφωσή τους με την πιο πάνω παραγγελία συνεπάγεται παραβίαση του Συντάγματος και του νόμου περί ευθύνης Υπουργών, οι Αντεισαγγελείς Εφετών Κολιούσης και Σωτηροπούλου παραιτήθηκαν στις 14.10.2008.

Βέβαια στη συνέχεια, ο Σανιδάς επέστρεψε δύο φορές στον Καρούτσο την δικογραφία, η οποία του απεστάλη προκειμένου αυτός να την διαβιβάσει στη Βουλή. Μια στις 22.10.2008, την ίδια ημέρα της υποβολής της σ' αυτόν, συμπληρωμένης με ορισμένα επιπλέον στοιχεία που είχαν συλλεχθεί από την Εισαγγελέα Εφετών Σπυροπούλου, μετά την παραίτηση των δύο προαναφερθέντων εισαγγελικών λειτουργών και μια δεύτερη στις 22.4.2009, αρνούμενος να την διαβιβάσει στη Βουλή θεωρώντας τα στοιχεία για τα πολιτικά πρόσωπα μη επαρκή. Ταυτόχρονα, την δεύτερη φορά που επέστρεψε την δικογραφία, αιτιολογώντας περαιτέρω την επιστροφή της ανέφερε πως όλοι οι εξετασθέντες είτε ως μάρτυρες είτε ως ύποπτοι κατά την διάρκεια της εισαγγελικής έρευνας, έδωσαν καταθέσεις στην τότε 1η Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής, οι οποίες μαζί με τα υπόλοιπα στοιχεία δεν κρίθηκαν από τη Βουλή αρκετά για να οδηγήσουν σε σύσταση Προανακριτικής Επιτροπής, άρα δεν συντρέχει λόγος αποστολής της δικογραφίας στη Βουλή. Εδώ ακριβώς περικλείεται και το αποκορύφωμα της μεθόδευσης να απεμπλακούν από την έρευνα τα πολιτικά πρόσωπα.

Όμως ο όποιος φάκελος είχε σχηματιστεί, κάτω από το βάρος των εν τω μεταξύ εξελίξεων, Δηλαδή την παραίτηση των δύο εισαγγελικών λειτουργών στις 14.10.2008 και αμέσως την επομένη, 15.10.2008, την υποβολή πρότασης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ν.Δ. για σύσταση της τότε Εξεταστικής Επιτροπής, διαβιβάστηκε στη Βουλή, προς ενημέρωση των βουλευτών και όχι στα πλαίσια του νόμου περί ευθύνης Υπουργών.

Η πιο πάνω περιγραφείσα μεθόδευση από τον τότε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου συνιστά προδήλως παραβίαση του άρθρου 86 του Συντάγματος και του νόμου περί ευθύνης Υπουργών (ν. 3126/2003). Από τις πιο πάνω διατάξεις ορίζεται ως αποκλειστική η αρμοδιότητα της Βουλής να επιλαμβάνεται και να κρίνει υποθέσεις ποινικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με πράξεις ή παραλείψεις Υπουργών. Περαιτέρω, ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών θεωρεί ανεπίτρεπτη και την

προκαταρκτική εξέταση εφόσον αφορά σε πράξη που σχετίζεται και αποδίδεται σε Υπουργό. Στο άρθρο 4 μάλιστα ο συγκεκριμένος νόμος **αναφέρεται στην υποχρέωση αμελλητί διαβίβασης του φακέλου της δικογραφίας στη Βουλή** από τον ενεργούντα οιασδήποτε μορφής εξέταση, **μη επιτρέποντας σε κάθε περίπτωση σε αυτόν που διενεργεί κάθε μορφής προκαταρκτική έρευνα την καθοιονδήποτε τρόπο αξιολόγηση των στοιχείων που έχουν σχέση με ενδεχόμενη ευθύνη Υπουργού, αφού το δικαίωμα αυτής της κρίσης και αξιολόγησης ανήκει αποκλειστικά στη Βουλή**. Σε τέτοια ακριβώς επαναλαμβανόμενη και ανεπίτρεπτη αξιολόγηση προέβη ο τότε Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, αλλά και ο Καρούτσος.

8. Επιπλέον, στην απολογία της ενώπιον της ειδικής ανακρίτριας, η οποία δόθηκε στα μέλη της 2ης Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής μετά τη λήξη των συνεδριάσεών της με αντικείμενο την εξέταση μαρτύρων, η Σταματούλα Μαντέλη αναφέρθηκε σε περιστατικά, που η ίδια κατέθεσε ότι συνέβησαν (τα οποία δεν είχε αναφέρει κατά την εξέτασή της στην 1η Εξεταστική Επιτροπή), τα οποία ενισχύουν τις ευθύνες των Ευάγγελου Μπασιάκου και Αλέξανδρου Κοντού σε σχέση με τις ανταλλαγές, αλλά και υποδεικνύουν ως συντονιστές της κυβερνητικής απόφασης για την υλοποίηση των ανταλλαγών τους Γιάννη Αγγέλου και Θεόδωρο Ρουσόπουλο.

Ειδικότερα:

α) <u>Για τον Ευάγγελο Μπασιάκο</u>

Η Μαντέλη υποστήριξε πως υπήρξε σαφής προφορική εντολή από τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, ώστε οποιαδήποτε κατάσταση προεπιλεγέντων από τη Μονή ακινήτων του Δημοσίου προς ανταλλαγή με τη λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις έρχονταν στο γραφείο της από τη Μονή (και υπήρξαν πράγματι τέτοιες καταστάσεις ακινήτων του Δημοσίου), να την διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση, δια μέσου του Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου, στην ΚΕΔ.

Επίσης υποστήριξε ότι κατά το στάδιο των ανταλλαγών ακινήτων του Δημοσίου με ποσοστά και της λίμνης, πήρε προφορική εντολή από το γραφείο του Μπασιάκου, να ικανοποιηθεί αίτημα της Μονής, ώστε όποια από τα προς ανταλλαγή ακίνητα εμφανίζουν κάποια μορφή δασικής κάλυψης (μεταξύ αυτών και το ακίνητο της Ουρανούπολης), να θεωρηθεί ότι σ' αυτά έχει εφαρμογή σχετική διάταξη νόμου, που επιτρέπει και τουριστική τους αξιοποίηση.

β) Για τον Αλέξανδρο Κοντό

Η Μαντέλη υποστήριξε πως τόσο πριν από την έκδοση της υπ' αρίθμ 3822/2005 απόφασης του Μπασιάκου (ά φάση ανταλλαγών) όσο και μετά από αυτήν, η ίδια έλαβε προφορική εντολή από τον τότε Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, να αναζητήσει, με έγγραφό της, από τις αρμόδιες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, εκτάσεις που είχαν τουριστική οικοπεδική αξία.

Επίσης, επειδή κατηγορήθηκε για το γεγονός ότι, όλα όσα κατέθεσε στην απολογία δεν τα είχε αναφέρει κατά την εξέτασή του στην 1η Εξεταστική Επιτροπή το 2008, η Μαντέλη ανέφερε ότι ακριβώς πριν από εκείνη την κατάθεσή της, ο Κοντός την προειδοποίησε να προσέξει τι θα πει στην Επιτροπή, προκειμένου να αποφύγει δικαστήρια, υποδεικνύοντάς της ταυτόχρονα, σε γενικές γραμμές, τι θα πει.

Τέλος, κατηγόρησε τον Κοντό, ότι υπαγόρευσε (μέσω στενού του συνεργάτη) διάψευση σε δημοσίευμα της εφημερίδας «Πρώτο Θέμα» με ημερομηνία

7-12-2008, όπου φερόταν, σε σχετική συνέντευξη, να έχει δηλώσει ότι οι Μπασιάκος-Κοντός την ανάγκασαν να προχωρήσει σε ανταλλαγές.

γ) Για Αγγέλου-Ρουσόπουλο

Η Μαντέλη υποστήριξε, ότι πολλές φορές που καθυστερούσε η ίδια στη διεκπεραίωση αιτημάτων της Μονής, ο μοναχός Αρσένιος έπαιρνε τηλέφωνο, μπροστά της, τον Αγγέλου ή τον Ρουσόπουλο και αμέσως μετά ο Μπασιάκος ή κάποιος από το γραφείο του, τηλεφωνούσε και την καλούσε να ικανοποιήσει τα αιτήματα της Μονής.

9. Αναφορικά με την όποια ευθύνη Κιλτίδη, ύστερα και από την κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή και από την εκτίμηση όλου του αποδεικτικού υλικού, θεωρούμε ότι δεν προέκυψε τίποτα νεότερο σε σχέση με τις εκτιμήσεις μας την πορισματική μας θέση, στα πλαίσια λειτουργίας της πρώτης Εξεταστικής Επιτροπής στις οποίες και παραπέμπουμε.

10. Από την εξέταση του Σωκράτη Ξυνίδη βουλευτή Ξάνθης, ενισχύεται η θέση μας για τις ευθύνες των Υπουργών Δρυ και Φωτιάδη, για την εξέλιξη του Σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου, που το ΠΑΣΟΚ είχε αμφισβητήσει κατά το πόρισμα του στην προηγούμενη εξεταστική επιτροπή. Δεν ήταν όμως πειστικός, στο γιατί εκπρόσωποι των φορέων της Ξάνθης, δεν συνέχισαν τον αγώνα κατά της Μονής Βατοπεδίου μετά το 2003, όταν οι ίδιοι από τότε ήδη αμφισβητούσαν την όποια ιδιοκτησία της μονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ενέργειες των Κυβερνήσεων ΝΔ και ΠΑΣΟΚ για την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση πριν από την διοικητική αναγνώριση της κυριότητας της Μονής Βατοπεδίου επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων και την υλοποίηση των ανταλλαγών της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων με ακίνητα του Δημοσίου

Α) Ενέργειες επί κυβέρνησης ΝΔ

* Στις 18.9.2008, ο τότε Υφυπουργός Οικονομικών Αντ. Μπέζας με έγγραφό του αναπέμπει στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο τις επίμαχες γνωμοδοτήσεις 26/1998, 17/2002, 46/2002 και 26/2004, προς εξέταση, από μηδενική βάση, του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων.

Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο με την υπ. αριθμ. 13/2009 γνωμοδότησή του γνωμοδότησε ότι δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει τις πιο πάνω γνωμοδοτήσεις, λόγω, αφενός μεν της προηγηθείσας ανακλητικής απόφασης του Μπέζα, με την οποία ανακάλεσε την υπουργική αποδοχή των τριών πρώτων γνωμοδοτήσεων , αφετέρου δε της δικαστικής αμφισβήτησης της κυριότητας επί των παραλιμνίων εκτάσεων ενώπιον του Εφετείου Θράκης.

Στις 5.8.2009 ο Υφυπουργός Οικονομικών Μπέζας κάνει αποδεκτή την πιο πάνω Γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου. Χάνεται έτσι, αντικειμενικά, μια ευκαιρία για το Δημόσιο να ενισχύσει την θέση του στην δικαστική διαμάχη με την Μονή, έχοντας μια νέα γνωμοδότηση από αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο, η οποία, με ολοκληρωμένα νομικά επιχειρήματα, θα ανέτρεπε τις εσφαλμένες προηγούμενες γνωμοδοτήσεις και θα στήριζε την κυριότητα του Δημοσίου επί της λίμνης και των παραλιμνίων.

* Στις 3.10.2008 ο Μπέζας ανακαλεί τις υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες είχαν γίνει αποδεκτές οι τρεις πρώτες γνωμοδοτήσεις (επί κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ) , με τις οποίες είχαν διοικητικά αναγνωριστεί δικαιώματα κυριότητας στη Μονή επί της λίμνης , των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων, καθώς και τα δύο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, με τα οποία μέρος των πιο πάνω εκτάσεων, των ευρισκομένων στο έδαφος του Νομού Ξάνθης παρεδόθησαν στη Μονή.

με ολοκληρωμένα νομικά επιχειρήματα, θα ανέτρεπε τις εσφαλμένες προηγούμενες γνωμοδοτήσεις και θα στήριζε την κυριότητα του Δημοσίου επί της λίμνης και των παραλιμνίων.

* Στις 3.10.2008 ο Μπέζας ανακαλεί τις υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες είχαν γίνει αποδεκτές οι τρεις πρώτες γνωμοδοτήσεις (επί κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ) , με τις οποίες είχαν διοικητικά αναγνωριστεί δικαιώματα κυριότητας στη Μονή επί της λίμνης , των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων, καθώς και τα δύο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής, με τα οποία μέρος των πιο πάνω εκτάσεων, των ευρισκομένων στο έδαφος του Νομού Ξάνθης παρεδόθησαν στη Μονή.

Η πιο πάνω ανακλητική απόφαση είναι μια απλή διοικητική πράξη, η οποία από μόνη της δεν θεμελιώνει κανένα δικαίωμα του Δημοσίου. Δεν επιφέρει ανατροπή των εμπράγματων αποτελεσμάτων των συμβάσεων ανταλλαγών. Έπρεπε άμεσα να συνοδευτεί από ενέργειες, όπως διεκδικητικές αγωγές του Δημοσίου εναντίον της Μονής και των τρίτων στους οποίους είχαν μεταβιβαστεί από την Μονή αρκετά από τα ανταλλαγέντα ακίνητα.

Πέρα από αυτό, με την πιο πάνω απόφαση δεν ανακλήθηκαν άλλες, κρίσιμες επίσης, διοικητικές πράξεις βλαπτικές για τα συμφέροντα του Δημοσίου, όπως η αποδοχή της τέταρτης γνωμοδότησης, της 26/2004, η οποία θεώρησε ότι δεν υπήρχε λόγος επανεξέτασης των τριών προηγούμενων γνωμοδοτήσεων, κάτι που μπορούσε, αν γινόταν (η επανεξέταση), να ανατρέψει τις γνωμοδοτήσεις αυτές και να μην ανοίξει ο δρόμος των ανταλλαγών, η απόφαση αποδοχής της υπ. αριθμ. 15/2005 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. που άνοιξε τον δρόμο για τις ανταλλαγές και η απόφαση αποδοχής της γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. με την οποία έγινε αποδεκτό το αίτημα της Μονής να παραιτηθούν από κοινού η Μονή και το Δημόσιο, από την έκδοση απόφασης από το Πολυμ. Πρωτοδικείο Ροδόπης επί της αγωγής της Μονής, προκειμένου να αναγνωριστεί η κυριότητά της επί των παραλιμνίων εκτάσεων. Η ανάκληση των πιο πάνω αποφάσεων ασφαλώς και θα ενίσχυε την θέση του Δημοσίου στη δικαστική διαμάχη του με την Μονή, τόσο στην Ελλάδα όσο και τυχόν στη συνέχεια στα ευρωπαϊκά δικαστήρια, ιδιαίτερα αν συνοδευόταν από σκεπτικό που θα κατεδείκνυε τα σφάλματα των πιο πάνω γνωμοδοτήσεων και θα εμπλούτιζε τα νομικά επιχειρήματα του Δημοσίου, σχετικά με την δική του κυριότητα.

Ακριβώς επειδή η Κυβέρνηση της ΝΔ το κρίσιμο εκείνο χρονικό διάστημα δεν έπαιρνε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, όπως εκείνες που προαναφέραμε, για την

πρακτική εκτέλεση αυτής της πιο πάνω από 3.10.2008 ανακλητικής απόφασης και την διασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, η πρωτοβουλία των κινήσεων πέρασε στη Μονή. Αρχικά, με την από 23.9.2008 επιστολή των πληρεξουσίων δικηγόρων της πρότεινε την ανταλλαγή του ακινήτου της Ουρανούπολης με άλλο ακίνητο του Δημοσίου και εναλλακτικά, την επιστροφή του πιο πάνω ακινήτου που είχε περιέλθει στη Μονή, με αντίστοιχη επιστροφή στη Μονή του ποσοστού της λιμναίας έκτασης της λίμνης Βιστωνίδας. Στη συνέχεια, με την από 17.10.2008 επιστολή των πληρεξουσίων δικηγόρων της (λίγες μέρες μετά την πιο πάνω από 3.10.2008 ανακλητική απόφαση του Μπέζα), η Μονή επανέρχεται με νέα συμβιβαστική πρόταση, στην οποία όμως παράλληλα τονίζει πως <<έχει εδραία πεποίθηση για τα δίκαιά της και την δικαίωσή της από τα δικαστήρια σε Εθνικό και αν χρειαστεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο>>, δείχνοντας έτσι τις πραγματικές της προθέσεις να προστατεύσει μέχρι τέλους τα συμφέροντά της. Με την νέα αυτή πρόταση η Μονή προτείνει να επιστρέψει στο Δημόσιο όλα τα ακίνητα που περιήλθαν σε αυτή στο πλαίσιο των ανταλλαγών και δεν έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους, προτείνοντας ως τρόπο υλοποίησης της πρότασης την κατάρτιση αντισυμφωνίας, με την οποία θα καταργούνται τα συμβόλαια ανταλλαγής, δυνάμει των οποίων μεταβιβάστηκαν στη Μονή τα πιο πάνω ακίνητα και περιήλθαν στο Δημόσιο τα αντίστοιχα ποσοστά εξ αδιαιρέτου της λίμνης Βιστωνίδας. Επίσης η Μονή προτείνει, σε σχέση με τα ακίνητα που περιήλθαν με τα συμβόλαια ανταλλαγών σε αυτή και τα οποία μεταβίβασε σε τρίτους, συγκεκριμένα στην ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, να αποδώσει στο Δημόσιο τα ποσά που εισέπραξε ως τίμημα και το Δημόσιο, με αντισυμφωνία πάλι, να της επιστρέψει τις παραλίμνιες εκτάσεις, τις οποίες η Μονή είχε ανταλλάξει τα πιο πάνω ακίνητα με το Δημόσιο. Επιπλέον δε, ζητά την αποδέσμευση του τιμήματος που είχε εισπράξει η Μονή από την ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, το οποίο είχε δεσμευτεί δυνάμει σχετικής απόφασης του Προέδρου της Επιτροπής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Αναφορικά με τα ακίνητα για τα οποία η Μονή έχει καταρτίσει με τρίτους (εργολάβους) συμβόλαια ανέγερσης οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής, προτείνει τριμερή σύμβαση, με την οποία το Δημόσιο θα υπεισέλθει στη θέση της Μονής στα εργολαβικά συμβόλαια και το Δημόσιο, με αντισυμφωνία, θα επιστρέψει στη Μονή τα τμήματα των παραλιμνίων εκτάσεων που ανταλλάχθηκαν με τα πιο πάνω ακίνητα του Δημοσίου. Με την από 9.12.2008 επιστολή της η Μονή επανέρχεται και προτείνει την επιστροφή στο Δημόσιο όλων των ακινήτων που περιήλθαν σε αυτή με τις ανταλλαγές, με βάση την προηγούμενη πρόταση που πρόβαλε με την από 17.10.2008 επιστολή της, επιμένοντας στην δική της

κυριότητα επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων και στην επίλυση του συγκεκριμένου ιδιοκτησιακού καθεστώτος μέσα από τα δικαστήρια.

* Στις 10.12.2008, ο τότε Υπουργός Οικονομίας Γεώργιος Αλογοσκούφης με επιστολή του, στέλνει την πιο πάνω από 9.12.2008 επιστολή της Μονής στο Ν.Σ.Κ., προκειμένου αυτό το όργανο να εισηγηθεί την πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί. Είναι προφανές ότι, αφού η Κυβέρνηση της Ν.Δ. είχε απορρίψει την λύση του προβλήματος με νομοθετική ρύθμιση και δεν έσπευσε αμέσως μετά την ανακλητική απόφαση Μπέζα να εγείρει διεκδικητικές αγωγές, έβλεπε θετικά μια συμβιβαστική λύση με την Μονή, προσπαθώντας απλά, να εξασφαλίσει ένα συμβιβασμό ανάμεσα στη Μονή και το Δημόσιο. Η Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ. με την υπ. αριθμ. 312/2009 γνωμοδότησή της, η οποία θεωρήθηκε από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. στις 3.9.2009, αρνήθηκε και ορθά την διαδικασία των αντισυμβάσεων που πρότεινε η Μονή, η οποία ήταν σαφώς βλαπτική για τα δικαιώματα του Δημοσίου, καθώς θα σήμαινε έμμεση αναγνώριση της εγκυρότητας των συμβάσεων των ανταλλαγών, οι οποίες ανατρέπονταν αναιτιολόγητα από τους ίδιους συμβαλλομένους και που μπορούσαν στη συνέχεια επομένως να αναβιώσουν, αν οι αντισυμβάσεις ανατρέπονταν για οποιοδήποτε λόγο,, π.χ. με δικαστική απόφαση. Όμως δέχθηκε εν μέρει τον συμβιβασμό που πρότεινε η Μονή. Συγκεκριμένα, δέχθηκε το ζήτημα της ιδιοκτησίας της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων να κριθεί από τα δικαστήρια και επίσης να επιστραφούν στο Δημόσιο εκείνα εκ των ανταλλαγέντων ακινήτων που διατηρούσε στην κατοχή της η Μονή, καθώς και εκείνων τα οποία είχε μεταβιβάσει σε τρίτους και οι τελευταίοι δέχονταν να τα επιστρέψουν οικειοθελώς. Για όσα ακίνητα κατέχονταν από τρίτους, στους οποίους είχε μεταβιβάσει η Μονή και τα οποία αυτοί αρνούνταν να επιστρέψουν, καθώς και για τα ακίνητα στα οποία ανεγείρονταν οικοδομές με το σύστημα της αντιπαροχής, το Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε υπέρ της δικαστικής διεκδίκησής τους από το Δημόσιο, προβάλλοντας την κυριότητα του Δημοσίου επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων. Το Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε επίσης υπέρ της απαγόρευσης της έκδοσης οικοδομικών αδειών και της ανάκλησης των ήδη εκδοθεισών για τα πιο πάνω ακίνητα. Επίσης πρότεινε, στα συμβόλαια που θα υπογραφούν για όσα ακίνητα επιστραφούν στο Δημόσιο , να περιληφθεί, μεταξύ άλλων όρος σύμφωνα με τον οποίο, η Μονή θα δηλώνει σε σχέση με τα ακίνητα αυτά, ότι η ίδια δεν κατέχει κανένα τίτλο και πως αναγνωρίζει ότι το Δημόσιο είναι αποκλειστικός κύριος, νομέας και κάτοχος αυτών.

Η ορθότητα και η πληρότητα, ως προς τον αποτελεσματικότερο τρόπο προστασίας των δικαιωμάτων του Δημοσίου, της πιο πάνω γνωμοδότησης της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. αμφισβητήθηκε, ορθά, από την μικρή έστω μειοψηφία των μελών της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. Η μειοψηφία υποστήριξε πως η γνωμοδότηση και πάλι δεν στέκεται στο ιδιοκτησιακό καθεστώς της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, και στην υποστήριξη με ισχυρά νομικά επιχειρήματα της κυριότητας του Δημοσίου, κάτι που αποδυναμώνει την θέση του Δημοσίου στην δικαστική διαμάχη του με την Μονή γύρω από αυτό το κρίσιμο ζήτημα, δεδομένου ότι με τον συμβιβασμό το Δημόσιο συνομολογεί το δικαίωμα της Μονής να διεκδικήσει την δικαίωσή της στα δικαστήρια. Επίσης, με δεδομένο ότι, από την σχετική αλληλογραφία της Μονής με την Κ.Ε.Δ., προκύπτει σαφώς η πρόθεση της Μονής να επιφυλαχθεί όχι μόνο των δικαιωμάτων της επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, αλλά και επί της εγκυρότητας των συμβολαίων των ανταλλαγών, στην ουσία με τον συμβιβασμό στο Δημόσιο επιστρέφονται ακίνητα τα οποία είναι ουσιαστικά υπό διεκδίκηση. Και τούτο γιατί η Μονή δεν θα αποδέχεται την ακυρότητα των συμβολαίων ανταλλαγής με την αιτιολογία ότι ι δεν είχε κυριότητα επί των ακινήτων που από μεριάς της αντάλλασε με το Δημόσιο και επομένως, σε περίπτωση νίκης της στη δίκη στο Εφετείο Θράκης, γύρω από την κυριότητα επί των παραλιμνίων εκτάσεων θα μπορέσει να επανέλθει, διεκδικώντας την ανατροπή του συμβιβασμού και την εγκυρότητα των γενομένων ανταλλαγών, επικαλούμενη ότι λόγω του εναντίον της κλίματος, δεν υπήρξε από μεριάς της ελεύθερη βούληση για τον συμβιβασμό.

* Στις 4.9.2009, λίγο πριν την διάλυση της Βουλής και την προκήρυξη των εκλογών του Οκτωβρίου του 2009, ο τότε Υπουργός Οικονομίας, Γιάννης Παπαθανασίου, έκανε δεκτή την πιο πάνω γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ.

* Με διάφορα έγγραφά του, ο Υφυπουργός Μπέζας, επιχειρεί να μπλοκάρει την περαιτέρω μεταβίβαση ανταλλαγέντων ακινήτων (π.χ. με έγγραφό του από 1.12.2008, με το οποίο ζητάει από τις ΔΟΥ να μην παραλαμβάνουν δηλώσεις φόρου μεταβίβασης και δωρεάς ακινήτων που είχαν σχέσεις με τις ανταλλαγές), όπως επίσης, έμμεσα μόνο, και την έκδοση νέων οικοδομικών αδειών σε ακίνητα εκ των ανταλλαγών τα οποία η Μονή έχει μεταβιβάσει σε τρίτους ή για τα οποία έχει καταρτίσει με εργολάβους συμβόλαια ανέγερσης οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής (βλ. έγγραφο από 10.2.2009 προς Νομαρχία Θεσσαλονίκης, έγγραφα με ημερομηνία 8.4.2009 και 11.6.2009 προς Δήμους Θέρμης και Θερμαϊκού αντίστοιχα).

Όμως δεν υπάρχει οποιαδήποτε προσπάθεια ανάκλησης οικοδομικής άδειας που έχει τυχόν ήδη εκδοθεί, δεδομένου ότι πολλά εκ των ανταλλαγέντων ακινήτων που περιήλθαν στη Μονή μεταβιβάστηκαν στην κατασκευαστική εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, με συμβόλαια ήδη των τελευταίων μηνών του 2006 ή των πρώτων μηνών του 2007.

* Αναφορικά με φορολογικούς ελέγχους τόσο της Μονής όσο και φυσικών καιν νομικών προσώπων με τα οποία συναλλάχθηκε αυτή, ο Υφυπουργός Οικονομικών Μπέζας δεν προσυπέγραψε πρόταση που του υποβλήθηκε στις 23.4.2009, υπογεγραμμένη από την ιεραρχία όλων των αρμόδιων φορολογικών υπηρεσιών, για συγκρότηση Ειδικών Συνεργείων Ελέγχου, λόγω της ιδιαιτερότητας και πολυπλοκότητας της υπόθεσης, αλλά αντιθέτως την επέστρεψε στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπ. Οικονομικών ανυπόγραφη στις 30.9.2009.

Ο πιο πάνω Υφυπουργός επικαλέστηκε διάφορους λόγους για τους οποίους δεν προσυπέγραψε την πιο πάνω πρόταση. Ακόμα και αν οι επικαλούμενοι λόγοι είχαν την οποιαδήποτε βασιμότητα, θα έπρεπε άμεσα, αμέσως μετά την υποβολή της, να την επιστρέψει και να απαιτήσει από τις αρμόδιες φορολογικές υπηρεσίες συντονισμό, επιτάχυνση και γενίκευση των ελέγχων, οι οποίοι αποσπασματικά και για ορισμένα μόνο φορολογικά αντικείμενα ήταν σε εξέλιξη.

Β) Ενέργειες επί Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ

* <u>Με έγγραφό του με ημερομηνία 9.12.2009</u> προς την Γεν. Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και προς το Ν.Σ.Κ., ο Υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου ζητάει να ανασταλούν άμεσα όλες οι ενέργειες για την υλοποίηση της πιο πάνω υπ. αριθμ. 312/2009 Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ, , με την οποία προτεινόταν συμβιβαστική λύση με την Μονή στο ζήτημα των ανταλλαγών και η οποία είχε γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών της κυβέρνησης της Ν.Δ. Γιάννη Παπαθανασίου. Με το ίδιο πιο πάνω έγγραφο ο Παπακωνσταντίνου ζητάει να διαβιβαστεί πλήρης φάκελος της υπόθεσης στο γραφείο του και η αρμόδια Γεν. Δνση Δημόσιας Περιουσίας να τον ενημερώσει για τις απόψεις της επί του συγκεκριμένου ζητήματος.

Πριν από αυτό το έγγραφο του υπουργού Οικονομικών είχε προηγηθεί έγγραφο με ημερομηνία 20.10.2009 από το γραφείο του Ν.Σ.Κ. προς την Γεν. Δνση Δημόσιας Περιουσίας, που ζητούσε την προώθηση της πιο πάνω γνωμοδότησης προς την Μονή και τους τρίτους που κατέχουν ακίνητα και την πρόσκλησή τους να γνωστοποιήσουν αν την αποδέχονται Στις 23.10.2009 η Γεν. Δντρια Δημόσιας Περιουσίας διαβιβάζει την γνωμοδότηση στη Μονή και την καλεί να απαντήσει αν την αποδέχεται.

Πρόκειται για ενέργειες υπηρεσιακών παραγόντων που κινούνται προς υλοποίηση της γνωμοδότησης η οποία είχε γίνει αποδεκτή από την προηγούμενη κυβέρνηση, για τις οποίες ο Παπακωνσταντίνου υποστηρίζει ότι έγιναν εν αγνοία του.

Είναι προφανές ότι η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αν και είχε υποστηρίξει, ως αντιπολίτευση, την νομοθετική λύση για την αντιμετώπιση του προβλήματος και δεν θεωρούσε τις ενέργειες της κυβέρνησης της ΝΔ ικανές να υπερασπίσουν αποτελεσματικά τα συμφέροντα του Δημοσίου, ταλαντευόταν για το τι τελικά θα πράξει, γι' αυτό και ο Παπακωνσταντίνου δεν ανακάλεσε στις 9.12.2009 την αποδοχή της πιο πάνω γνωμοδότησης, αλλά απλώς ζήτησε την αναστολή υλοποίησής της.

* Τελικά, στις 12.2.2010, τρεις μήνες μετά την αναστολή υλοποίησης της 312/2009 γνωμοδότησης, με σημαντική καθυστέρηση και ενώ έχει ήδη έχει συσταθεί και αρχίσει να λειτουργεί η 2η Εξεταστική Επιτροπή της Βουλής για το Βατοπέδι, ο Παπακωνσταντίνου ανακαλεί την αποδοχή της πιο πάνω γνωμοδότησης. Την ίδια ημέρα, 12.2.2010 ο Υπουργός Οικονομικών ζητά από το Ν.Σ.Κ. κατεπειγόντως να ασκηθεί κάθε ενδεικνυόμενη δικαστική ενέργεια για την διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, να καθοδηγηθούν οι διοικητικές υπηρεσίες για την έκδοση των αναγκαίων διοικητικών πράξεων ή την ανάκληση παράνομων διοικητικών πράξεων και να συγκροτηθεί ειδική ομάδα εργασίας προκειμένου να αποτυπωθούν και συντονιστούν οι δικαστικές και διοικητικές ενέργειες.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εγκαταλείπει την θέση που είχε υποστηρίξει με πρόταση νόμου σαν αντιπολίτευση, για νομοθετική λύση του ζητήματος, σαν την πλέον αποτελεσματική και σύμφωνη με το Σύνταγμα, τους νόμους και την νομολογία και επιλέγει την λύση των μακρόχρονων δικαστικών αγώνων, με αβέβαια όμως αποτελέσματα για το Δημόσιο.

Παράλληλα, δεν φροντίζει να θωρακίσει την θέση του Δημοσίου σε αυτούς τους δικαστικούς αγώνες, αφού και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, όπως νωρίτερα και η κυβέρνηση της ΝΔ, δεν φροντίζει έστω να ανακαλέσει, πέρα από τις τρεις επίμαχες γνωμοδοτήσεις που είχε ανακαλέσει ο Μπέζας και τις λοιπές διοικητικές πράξεις, στις οποίες αναφερθήκαμε πιο πάνω, όταν γράφαμε για τις αδυναμίες της ανακλητικής απόφασης Μπέζα και μάλιστα με αιτιολογίες που να ενισχύουν τα δικαιώματα του Δημοσίου. Είναι κάτι για το οποίο το ΠΑΣΟΚ, με το πόρισμά του στην 1η Εξεταστική Επιτροπή για το Βατοπέδι, είχε επικρίνει πολύ σκληρά την κυβέρνηση της ΝΔ και προσωπικά τον Μπέζα.

Είναι άξιο απορίας και χρήζει ασφαλώς άμεσης απάντησης από την κυβέρνηση το γεγονός ότι η συσταθείσα από τις 19.2.2010 ομάδα εργασίας (την συγκρότηση της οποίας είχε παραγγείλει στις 12.2.2010 ο Παπακωνσταντίνου), σε συνεννόηση με μέλη του Ν.Σ.Κ., ενημερώνει την Εξεταστική Επιτροπή, με το από 19.4.2010 έγγραφό της (κοινοποιούμενο και στον Παπακωνσταντίνου), ότι δεν θεωρεί ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εκδίκαση ενώπιον του Εφετείου Θράκης της υπόθεσης της κυριότητας επί των παραλιμνίων εκτάσεων, για την οποία, το εν λόγω Εφετείο, με την υπ. αριθμ. 660/2009 απόφασή του διέταξε την επανάληψη της συζήτησης. Και τούτο ενώ μια τυχόν ευνοϊκή για το Δημόσιο απόφαση επί του συγκεκριμένου ζητήματος, πολύ περισσότερο αν θωρακιστούν ακόμα περισσότερο τα δικαιώματα του Δημοσίου, σύμφωνα με τα όσα είπαμε πιο πάνω, είναι πρόκριμα για την τύχη των αγωγών που πρόκειται να εγείρει το Δημόσιο εναντίον της μονής και τρίτων για την ανατροπή των ανταλλαγών.

* Στις 10.3.2010, ο Παπακωνσταντίνου προσυπογράφει, κατόπιν των υπογραφών όλης της ιεραρχίας των αρμόδιων φορολογικών υπηρεσιών, την πρόταση για σύσταση Ειδικών Συνεργείων για την διενέργεια φορολογικών ελέγχων σε όλα τα εμπλεκόμενα στην υπόθεση του Βατοπεδίου φυσικά και νομικά πρόσωπα και για όλα τα φορολογικά αντικείμενα.

Πρόκειται για μια πρόταση των φορολογικών υπηρεσιών την οποία δεν είχε προσυπογράψει ο Μπέζας και είχε, με σημαντική καθυστέρηση, επιστρέψει ανυπόγραφη.

Βέβαια, είχε προηγηθεί, σχετικά με την πιο πάνω ενέργεια του Παπακωνσταντίνου, το από 13.10.2009 ενημερωτικό σημείωμα της αρμόδιας Γεν. Δνσης του υπουργείου Οικονομικών προς αυτόν (τον Παπακωνσταντίνου), που τον ενημέρωνε για την

πρόταση συγκρότησης των εν λόγω Ειδικών Συνεργείων, κάτι που δίνει σαφώς αργοπορημένο χαρακτήρα στην πιο πάνω από 10.3.2010 παρέμβασή του.

* Στις 12.4.2010, με εντολή του Παπακωνσταντίνου, συγκροτούνται τα πιο πάνω Ειδικά Συνεργεία φορολογικών ελέγχων.

* Παράλληλα, από σχετικά έγγραφα από τις διάφορες Νομαρχίες της Χώρας που έφτασαν στην Εξεταστική Επιτροπή και πρώτα και κύρια από την Νομαρχία Θεσσαλονίκης με ημερομηνία 28.4.2010, όπου και το μέγιστο μέρος των ακινήτων τα οποία η μονή μεταβίβασε προς την κατασκευαστική εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ με συμβόλαια των αρχών του 2007, δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει, ούτε και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στην ανάκληση τυχόν εκδοθέντων οικοδομικών αδειών.

Συμπερασματικά σχετικά για τις ενέργειες των κυβερνήσεων τόσο της ΝΔ όσο και του ΠΑΣΟΚ, μπορούμε να πούμε:

Η τακτική που ακολούθησαν και η κυβέρνηση της ΝΔ και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μετά την αποκάλυψη του σκανδάλου, δεν διασφαλίζουν την δικαίωση του Δημοσίου. Και οι δύο ουσιαστικά αφήνουν στη Δικαιοσύνη να κρίνει το ζήτημα ποιος είναι ιδιοκτήτης της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων. Υπάρχει κίνδυνος να χαθεί η υπόθεση είτε στα ελληνικά είτε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και μάλιστα αφού θα έχουν περάσει πολλά χρόνια δικαστικής «διαμάχης».

Ο κίνδυνος θα παραμένει όσο θα μένει άθικτο το θεσμικό πλαίσιο με τα αυτοκρατορικά χρυσόβουλα, τα σουλτανικά φιρμάνια, τα πατριαρχικά συγγίλια και άλλα παρόμοια

Το ζήτημα είναι πολιτικό και όχι νομικό. Πολιτική λύση πρέπει να δοθεί με νομοθετική ρύθμιση και όλες τις αναγκαίες αποφάσεις για την διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου στην υπόθεση του Βατοπεδίου.

Κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει να επιλυθεί και η απαράδεκτη εκκρεμμότητα με τα αυτοκρατορικά χρυσόβουλα, τα σουλτανικά φιρμάνια και τα πατριαρχικά συγγίλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Συμπεράσματα από την έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδας σχετικά με την κίνηση των λογαριασμών και την διαπίστωση τυχόν μαύρου πολιτικού χρήματος από την διακίνηση μεγάλων χρηματικών ποσών μέσω των ως άνω

λογαριασμών της Μονής και των συνδεδεμένων με αυτή φυσικών και νομικών προσώπων

Η πιο πάνω έρευνα που διενήργησε η Τράπεζα της Ελλάδας στα πλαίσια της 2ης Εξεταστικής Επιτροπής για το Βατοπέδι, αποτελεί συνέχεια της αντίστοιχης έρευνας που είχε διεξάγει η ίδια, στη διάρκεια της προηγούμενης Εξεταστικής Επιτροπής.

Η τότε έρευνα στο μόνο ουσιαστικό που είχε καταλήξει ήταν πως η Μονή είχε μια έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα, με πολλές επενδυτικές κινήσεις σε κινητές αξίες και ακίνητα, μέσω δύο κυπριακών εταιριών, τηη Rassadel και την Madeus και με απλόχερη χρηματοδότηση από πολλά τραπεζικά ιδρύματα. Δεν είχε διαπιστωθεί τότε, από τα τεράστια ποσά που διακινούνταν, κάποιο ποσό να έχει καταλήξει σε κάποιο πολιτικό πρόσωπο ή σε κάποιο κρατικό υπάλληλο, που είχε εμπλακεί καθ' οιονδήποτε τρόπο με την υπόθεση του Βατοπεδίου.

Και η νέα έρευνα που διεξήγαγε η Τράπεζα της Ελλάδας, ελέγχοντας ένα τεράστιο όγκο συναλλαγών από ένα ύψος ποσού και άνω - οι καταχωρήσεις συναλλαγών που ξεπερνούν τις 100.000 ευρώ είναι σε αριθμό πάνω από 7.100- κατέληξε ακριβώς στα ίδια πιο πάνω συμπεράσματα. Κυρίως, δεν μπόρεσε να διαπιστώσει ροή χρημάτων από την κίνηση των δεκάδων λογαριασμών σε πολιτικά ιδίως πρόσωπα, κάτι που ήταν στο άμεσο ενδιαφέρον της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής.

Έχει όμως αξία να σχολιάσουμε ορισμένα συμπεράσματα της έρευνας, όπως:

* Είναι πάγια η μέθοδος επιχειρηματιών που θέλουν να κρύψουν τις συναλλαγές τους και την πορεία της ροής του διακινούμενου χρήματος να δημιουργούν πολλές εταιρίες με πληθώρα λογαριασμών και να μεταφέρουν χρήματα από την μια στην άλλη Κάτι τέτοιο είχαμε στην προκείμενη περίπτωση στις εταιρίες του Ομίλου Πάπιστα, στην εταιρία συμμετοχών του οποίου θυμίζουμε ότι ήταν μέτοχος η Μονή, μέσω της εταιρίας Madeus,

* Στις δοσοληψίες με μετρητά είναι αδύνατος ο έλεγχος. Να θυμίσουμε ότι στην προκειμένη περίπτωση είχαμε αναλήψεις μεγάλων χρηματικών ποσών από ανθρώπους της Μονής (όπως τον μοναχό Ευδόκιμο ή τον νομικό της σύμβουλο τον Χατζηαλεξάνδρου), αλλά και από υπαλλήλους του ομίλου των εταιριών Πάπιστα.

* Όπως χαρακτηριστικά δήλωσαν οι ελεγκτές της ΤτΕ στην Εξεταστική Επιτροπή, για το εκτός Ελλάδας κομμάτι αυτής της δραστηριότητας είμαστε τυφλοί.

Εμείς θα το πούμε καθαρά. Όσο κινητήρια δύναμη της οικονομίας είναι η κερδοφορία του κεφαλαίου και όχι η ικανοποίηση των αναγκών του εργαζόμενου λαού που παράγει τον πλούτο, μέσα από κεντρικό σχεδιασμό και η ελευθερία κίνησης του κεφαλαίου θα είναι βασικός οικονομικός νόμος, πάντα μέσα στο κεφαλαιοκρατικό σύστημα που ζούμε, το κεφάλαιο θα βρίσκει τα εργαλεία για να καλύψει την σκοτεινή πολλές φορές διαδρομή του. Όσο δεν εφαρμόζονται μέτρα όπως η κατάργηση του τραπεζικού και επιχειρηματικού απορρήτου και η ονομαστικοποίηση όλων των μετοχών μέχρι φυσικού προσώπου, το πρόβλημα δεν θα περιορίζεται, αλλά συνεχώς θα αναπαράγεται και θα διογκώνεται.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Για μια ακόμα φορά επιβεβαιώθηκαν οι σημαντικές πολιτικές ευθύνες των κυβερνήσεων τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της ΝΔ, αλλά και των πολιτικών προσώπων, που με τις πράξεις τους συνέβαλαν στο να αναγνωριστούν διοικητικά στη Μονή Βατοπεδίου δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης, των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων της Βιστωνίδας, αλλά και στις ανταλλαγές των πιο πάνω ανηκόντων στο Δημόσιο τόπων με δεκάδες ακίνητα-φιλέτα του Δημοσίου, καθώς επίσης και των πολιτικών προσώπων που θα μπορούσε να τους αποδοθεί συντονισμός της διαδικασίας των πιο πάνω ανταλλαγών.

2. Το ΚΚΕ επαναλαμβάνει την θέση του για την ανάγκη διερεύνησης ποινικών ευθυνών των πιο πάνω πολιτικών προσώπων, μέσω της σύστασης ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

3. Ταυτόχρονα για μια ακόμα φορά θεωρούμε αναγκαίο να υπογραμμίσουμε την ανάγκη αλλαγής του νόμου περί ευθύνης υπουργών ώστε να αρθούν όλα τα εμπόδια για την απόδοση των ευθυνών. Υπενθυμίζουμε τις προτάσεις που έχει το ΚΚΕ:

- Πρέπει να καθιερωθεί η κοινή παραγραφή όπως ισχύει για όλους τους πολίτες και να απαλειφθεί το ασφυκτικό όριο για την άσκηση της ποινικής δίωξης που ορίζεται « μέχρι το τέλος της δεύτερης συνόδου της επόμενης βουλευτικής περιόδου από την διάπραξη του αδικήματος».
- Χωρίς την αλλαγή αυτής της διάταξης, ακόμα και αν υιοθετούνταν η κοινή παραγραφή θα ήταν «δώρο- άδωρο», γιατί η πιο πάνω ασφυκτική αποσβεστική προθεσμία « της δεύτερης συνόδου της επομένης βουλευτικής περιόδου» θα οδηγούσε « ντε- φάκτο » σε παραγραφή.

- Η λήψη απόφασης για την διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης και την άσκηση ποινικής δίωξης, δεν πρέπει να εξαρτάται από την θέληση της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας, όπως γίνεται σήμερα αφού για την λήψη απόφαση απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία τουλάχιστον151 βουλευτών. Αυτό σημαίνει απλά ότι χωρίς την θέληση της κυβερνητικής πλειοψηφίας ούτε προκαταρκτική εξέταση γίνεται ούτε και άσκηση ποινικής δίωξης.
- Το ΚΚΕ επαναλαμβάνει την θέση του ότι χρειάζεται να δρομολογηθούν αλλαγές ώστε η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης να καθίσταται υποχρεωτική εφόσον συγκεντρώσει κατά την σχετική ψηφοφορία έναν περιορισμένο αριθμό βουλευτών πχ 100 ακόμα και αν η πλειοψηφία είναι αντίθετη.
- Το επιχείρημα που ακούγεται ότι έτσι ανατρέπεται η αρχή της πλειοψηφίας δεν ευσταθεί, γιατί ο περιορισμένος αριθμός βουλευτών επιβάλλει την διενέργεια έρευνας και δεν αποφασίζει την άσκηση δίωξης .

Ενώ μέχρι τώρα η διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης γίνεται από Επιτροπή της Βουλής και η απόφαση για άσκηση ποινικής δίωξης λαμβάνεται από την Βουλή και απαιτεί την απόλυτη πλειοψηφία δηλαδή εξαρτάται από την θέληση της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας, το ΚΚΕ προτείνει:

- Η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης να γίνεται όχι από την Βουλή αλλά από δικαστικό συμβούλιο και αυτό θα αποφασίζει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την άσκηση της ποινικής δίωξης.

4. Χωρίς να υποτιμάμε την αξία της πιο πάνω διερεύνησης ποινικών ευθυνών, θέλουμε να επισημάνουμε πως αυτή, σε όποιο αποτέλεσμα και αν καταλήξει, δεν μπορεί να έχει ουσιαστικό αποτέλεσμα σε σχέση με την αποφυγή παρόμοιων φαινομένων, όπως αυτό το σκάνδαλο του Βατοπεδίου, όσο θα εξακολουθήσουν να αναγνωρίζονται από το ελληνικό κράτος ως τίτλοι γενεσιουργοί κυριότητας και άλλων δικαιωμάτων επί της ελληνικής επικράτειας, χρυσόβουλα, φιρμάνια και άλλα τέτοιου είδους έγγραφα, προερχόμενα από καθεστώτα και οντότητες άλλες, προγενέστερες του σύγχρονου ελληνικού κράτους, καθώς επίσης και όσο τα δάση, ορεινοί όγκοι, λίμνες, λιμνοθάλασσες, ακτές και παραλίες και γενικά περιοχές φυσικού κάλους θα μπορεί να είναι αντικείμενα εμπορευματοποίησης και όχι χώροι ανήκοντες αποκλειστικά στο Δημόσιο, διατιθέμενοι για την χρήση και αναψυχή των πολιτών.

5. Οποιασδήποτε θεσμική παρέμβαση σε όργανα του κράτους όπως το Ν.Σ.Κ. ή η Κ.Ε.Δ., στο όνομα τάχα της ανεξαρτητοποίησής τους και του εκσυγχρονισμού τους, δεν πρόκειται να αλλοιώσουν τον χαρακτήρα τους ως κρατικών οργάνων που θα προσαρμόζουν το όποιο γνωμοδοτικό, συμβουλευτικό, διαχειριστικό ή άλλου χαρακτήρα έργου τους στην ρητά εκφρασμένη ή εικαζόμενη βούληση της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας, η οποία πάντοτε είναι εκείνη που θα θέτει τα ερωτήματα ή τα θέματα κατά τρόπο μάλιστα τέτοιο, ώστε να παίρνει τις απαντήσεις που αυτή επιθυμεί, για να τις χρησιμοποιήσει ως άλλοθι και ως νομιμοποιητική βάση των πολιτικών της αποφάσεων και πρακτικών.

Αντώνης Σκυλλάκος

Εκπρόσωπος του ΚΚΕ στην 2η Εξεταστική Επιτροπή

για την υπόθεση του Βατοπεδίου

ΙΟΥΝΗΣ ΜΑΙΟΣ **2010**

357

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝ0

ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ

ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΥΛΛΑΚΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

Δεκέμβρης 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Διαχρονικές πολιτικές ευθύνες των Κυβερνήσεων και συγκεκριμένες πολιτικές ευθύνες ΝΔ-ΠΑΣΟΚ για το σκάνδαλο του Βατοπαιδίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ανταλλαγές – Υπερεκτιμήσεις αξίας λίμνης Βιστωνίδας και υποεκτιμήσεις της αξίας ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Πολιτικές ευθύνες πολιτικών προσώπων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Χαρακτηριστικά στοιχεία της λειτουργίας και του περιεχομένου της Εξεταστικής Επιτροπής.

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΥΛΛΑΚΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Διαχρονικές πολιτικές ευθύνες των κυβερνήσεων και συγκεκριμένες πολιτικές ευθύνες Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ για το σκάνδαλο του Βατοπαιδίου

Οι εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής ανέδειξαν κατά τη γνώμη μας πολιτικές ευθύνες, οι οποίες όμως κινούνται σε δύο επίπεδα. Σε ένα πρώτο διαχρονικό επίπεδο, είναι η ευθύνη όλων των μέχρι σήμερα κυβερνήσεων, οι οποίες διαμόρφωσαν και αποδέχθηκαν το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει από δεκαετίες και το οποίο επέτρεψε και εξακολουθεί να επιτρέπει τεράστιες εκτάσεις δημόσιας γης να είναι ήδη παραχωρημένες ή να κινδυνεύουν να παραχωρηθούν σε μοναστήρια και γενικότερα στην εκκλησία. Και σε ένα δεύτερο, συμπληρωματικό του πρώτου, επίπεδο είναι η συγκεκριμένη ευθύνη των εμπλεκόμενων κυβερνήσεων και πολιτικών προσώπων αναφορικά με το συγκεκριμένο σκάνδαλο του Βατοπαιδίου. Το σκάνδαλο αυτό ανέδειξε τη βαθειά σήψη που επικρατεί στο πεδίο που συναντιούνται, συναλλάσσονται και διαπλέκονται σε βάρος των λαικών συμφερόντων, τα κόμματα εξουσίας, μοναστήρια, επιχειρηματίες, μηχανισμοί του κράτους κ.α.

1. Στο πρώτο επίπεδο, οι πολιτικές ευθύνες έχουν να κάνουν με:

α) Την αναγνώριση ως τίτλων παραγωγής και κατοχής δικαιωμάτων, με ουσιαστικές έννομες συνέπειες, των αυτοκρατορικών χρυσόβουλων, των σουλτανικών φιρμανιών, των πατριαρχικών συγγιλίων ή άλλων παρόμοιων εγγράφων προ της συστάσεως του ελληνικού κράτους. Όσο τέτοια έγγραφα θα εξακολουθούν να αναγνωρίζονται ως τίτλοι δικαιωμάτων, θα έχουμε την συνέχιση των διεκδικήσεων τεράστιων εκτάσεων από μονές και την εκκλησία γενικότερα, με αποτέλεσμα την σοβαρή πιθανότητα σκάνδαλα και υποθέσεις σαν του Βατοπαιδίου να τις βρίσκουμε κάθε τόσο μπροστά μας. Αποτελεί λοιπόν πρόκληση για όλες τις πολιτικές δυνάμεις να συμφωνήσουν στην προώθηση όλων των αναγκαίων νομοθετικών ή άλλων μέτρων για την κατάργηση της αναγνώρισης ως τίτλων που παράγουν δικαιώματα των πιο πάνω ή παρόμοιων εγγράφων της εποχής πριν από την σύσταση του ελληνικού κράτους. Σ' αυτή τη βάση θα έπρεπε να επανεξεταστεί όλη η μοναστηριακή και εκκλησιαστική περιουσία που περιλαμβάνει δάση, δασικές εκτάσεις, ορεινούς όγκους, λίμνες, παραλίες, κ.ά., δηλαδή εκτάσεις οι οποίες

αυτονόητα, κατά την άποψη του ΚΚΕ, θα πρέπει να ανήκουν και να παραμένουν στο Δημόσιο και σε κοινή χρήση και απόλαυση από το λαό.

β) Την προώθηση συνταγματικών τροποποιήσεων του άρθρου 24 του Σ., αλλά και δασοκτόνων νόμων, που ελαστικοποιούν και περιορίζουν την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, αφήνοντας όλο και μεγαλύτερα παράθυρα στην εμπορευματοποίηση και την επιχειρηματική εκμετάλλευση αυτών των εναπομεινάντων πνευμόνων πρασίνου.

γ) Την προώθηση νομοθετικών και άλλων μέτρων ή την ανοχή ενεργειών που δίνουν την δυνατότητα σε ιδιωτικά επιχειρηματικά συμφέροντα, να ιδιοποιούνται και εκμεταλλεύονται δάση, ορεινούς όγκους, λίμνες, λιμνοθάλασσες και γενικά περιοχές φυσικού κάλους, οι οποίες θα έπρεπε να ανήκουν στο δημόσιο και να διατίθενται δωρεάν προς χρήση στους πολίτες.

δ) Την πολιτική εκείνη που επιτρέπει δάση και δασικές εκτάσεις, αφού μέρος τους αξιοποιήθηκε σύμφωνα με την αγροτική νομοθεσία για απαλλοτριώσεις και διανομές σε κληρούχους καλλιεργητές και άλλους δικαιούχους, όπως π.χ. οι πρόσφυγες, μετά την ολοκλήρωση των διανομών, δεκαετίες πίσω, να εξακολουθούν να παραμένουν στη διαχείριση των κατά τόπους νομαρχών και να διατίθενται ή να εξαγγέλλεται ότι θα διατεθούν για ψηφοθηρικούς λόγους, σε ιδιώτες, είτε ως συμπληρωματικοί διανομή, είτε για διάφορες χρήσεις, όπως τουριστικές, βιομηχανικές βιοτεχνικές και άλλες επιχειρηματικές εγκαταστάσεις, αντί να επιστραφούν στις δασικές υπηρεσίες προκειμένου να προστατευθούν από την ιδιοποίηση και ιδιωτική εκμετάλλευσή τους. Πρόκειται για την ίδια πολιτική που καθυστερεί, προκειμένου να προκύψουν τετελεσμένες και δύσκολα αναστρέψιμες καταστάσεις, την έκδοση του δασολογίου και των δασικών χαρτών και που οδηγεί τους δασάρχες στην αποφυγή του χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων, γιατί αυτό βολεύει αρκετούς.

2. Στο δεύτερο επίπεδο, που αφορά τις πολιτικές ευθύνες για το συγκεκριμένο σκάνδαλο του Βατοπαιδίου, εδώ πρέπει να διακρίνουμε δύο χρονικές περιόδους, οι οποίες έχουν την σχετική αυτοτέλειά τους, αλλά συνδέονται κιόλας η μια με την άλλη, γιατί η δεύτερη δεν θα μπορούσε να υπάρξει χωρίς την πρώτη, επιπλέον δε, έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό. **Την κοινή πολιτική βούληση και των δύο κυβερνήσεων να αναγνωριστούν υπέρ της Μονής Βατοπαιδίου δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης**

Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, όπως και τουλάχιστον την ανοχή, αν όχι αποδοχή, της λογικής της λειτουργίας της Μονής ως επιχειρηματία επενδυτή.

Όταν, κάτω από το βάρος των αποκαλύψεων και μπροστά στο πολιτικό κόστος που αυτές συνεπάγονταν, άλλαξε η πολιτική βούληση, είδαμε από την πλευρά της Κυβέρνησης την ανάκληση μερικών έστω από τις διοικητικές πράξεις που επέτρεψαν στη Μονή να αποκτήσει και να ασκήσει στη συνέχεια, με πολλούς και λίαν επικερδείς γι' αυτήν και ζημιογόνους για το Δημόσιο τρόπους, δικαιώματα επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων. Ακούσαμε επίσης τη δέσμευση και για άλλες ενέργειες για την πλήρη αποκατάσταση των ζημιών που υπέστη το Δημόσιο.

Είδαμε και την πρωτοβουλία του ΠΑΣΟΚ να επανέλθουν τα πράγματα στην πρωταίρα κατάσταση με νομοθετική ρύθμιση ως καλύτερη λύση που εξασφαλίζει πλήρως τα δικαιώματα του Δημοσίου.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι τόσο η ΝΔ όσο και το ΠΑΣΟΚ μπορούσαν από την αρχή να έχουν άλλη πολιτική απέναντι στις διεκδικήσεις της Μονής και να μην έχει προκύψει το μεγάλο σκάνδαλο του Βατοπαιδίου.

α) Κατά την χρονική περίοδο από το 1998 έως τον Απρίλιο του 2004, δηλ. την περίοδο που κυβέρνηση ήταν το ΠΑΣΟΚ, **η πολιτική ευθύνη συνίσταται στην δημιουργία των προϋποθέσεων, με πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες σαφώς είχαν σοβαρά έννομα αποτελέσματα** (η αποδοχή με υπουργικές αποφάσεις τριών διαδοχικών γνωμοδοτήσεων οι οποίες κλιμακωτά αφαιρούσαν τη δυνατότητα από το Δημόσιο να προβάλει δικαιώματα κυριότητας και αντίστοιχα αναγνώριζαν κυριότητα, ιδίως η δεύτερη και τρίτη, υπέρ της Μονής Βατοπαιδίου, σε νησίδα εντός της λίμνης, στις παραλίμνιες εκτάσεις και στις λοιπές εντός της λίμνης νησίδες και τελικά στην ίδια τη λίμνη Βιστωνίδα, όπως και η παράδοση με σχετικά πρωτόκολλα, μέρους της νομής των παραλιμνίων εκτάσεων, τον Νοέμβρη του 2002 και του τμήματος της λίμνης, τον Ιούνιο του 2003, που βρισκόντουσαν στα όρια του Νομού Ξάνθης, η μη ανάκληση των πιο πάνω αποφάσεων, όταν πια έγινε φανερό, τον Οκτώβρη του 2003, με τις διαμαρτυρίες των φορέων της Ξάνθης και το σχετικό υπόμνημα του τότε Προέδρου του δικηγορικού συλλόγου Ξάνθης κου Ξυνίδη, αλλά και τις προτάσεις του νομικού παραστάτη του Δημοσίου κου Χειμώνα, επί της αγωγής της Μονής εναντίον του Δημοσίου για αναγνώριση της κυριότητάς της επί των παραλιμνίων εκτάσεων εμβαδού 27.000 τ.μ., πως το Δημόσιο βάσιμα μπορούσε να υποστηρίξει έναντι της Μονής την δική του κυριότητα τουλάχιστον επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, όπως επίσης η μη επιθετική άσκηση αναγνωριστικής αγωγής κυριότητας από το Δημόσιο, ως ανταπάντηση στην αγωγή της Μονής) **που επέτρεψαν**

στη συνέχεια στην κυβέρνηση της Ν.Δ. να εδραιώσει την ήδη από την περίοδο του ΠΑΣΟΚ διαμορφωθείσα υπέρ της Μονής κατάσταση, αλλά και να προχωρήσει στην αμαρτωλή ανταλλαγή της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων με αρκετές δεκάδες (περίπου 260) ακίνητα, πολλά εκ των οποίων φιλέτα, που ανήκαν στο Δημόσιο.

β) Κατά την χρονική περίοδο από τον Απρίλιο 2004 μέχρι και τα τέλη Σεπτεμβρίου 2008, δηλ. την περίοδο που κυβερνά η Ν.Δ., η πολιτική ευθύνη συνίσταται αφ' ενός μεν **στην εδραίωση** (κύρια με την αποδοχή της τέταρτης γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, η οποία θεώρησε ότι, παρά τα όποια προσκομισθέντα στοιχεία, δεν υπήρχε λόγος επανεξέτασης των τριών προηγούμενων ευνοικών για τα δικαιώματα της Μονής γνωμοδοτήσεων, αλλά και με την αποδοχή και υλοποίηση του αιτήματος της Μονής να υπάρξει κοινή μετά του Δημοσίου δήλωση περί μη έκδοσης απόφασης επί της αγωγής της Μονής κατά του Δημοσίου για την αναγνώριση της κυριότητας της Μονής επί των παραλιμνίων εκτάσεων, αφού έτσι έχανε το Δημόσιο την ευκαιρία να πετύχει δικαστικά την μερική έστω ανατροπή της υπέρ της Μονής δημιουργηθείσα για τις παραλίμνιες κατάσταση και η Μονή συνέχιζε να αναγνωρίζεται κύρια του συνόλου της έκτασης, δηλ. της λίμνης, των νησίδων και των παραλιμνίων εκτάσεων) **και μη ανατροπή** (κύρια με την μη ανάκληση των μέχρι τότε εκδοθεισών αποφάσεων των Δρυ και Φωτιάδη περί αποδοχής των γνωμοδοτήσεων που αναγνώριζαν δικαιώματα στη Μονή), **της ήδη από την πιο πάνω περίοδο που κυβερνούσε το ΠΑΣΟΚ, υπέρ της Μονής διαμορφωθείσας κατάστασης.**

Αφ' ετέρου δε **στην προώθηση και υλοποίηση των ανταλλαγών της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων** που συνέχισε να αναγνωρίζονται ότι ανήκουν στη Μονή, **με εκατοντάδες ακίνητα του Δημοσίου, πολλά από τα οποία ήταν φιλέτα**, ενώ υπήρχαν και άλλες εναλλακτικές λύσεις, περισσότερο διαφανείς και λιγότερο επαχθείς για το Δημόσιο, όπως η απαλλοτρίωση των εκτάσεων της λίμνης και των παραλιμνίων, ή η εκποίηση από το Δημόσιο ορισμένων ακινήτων του και στη συνέχεια η εξαγορά, με το τίμημα από τις εκποιήσεις, της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων. Και μάλιστα **η πολιτική ευθύνη επιτείνεται** ακόμα περισσότερο, γιατί **οι ανταλλαγές έγιναν μέσα από μια διαδικασία όπου είχαμε σημαντική υπερεκτίμηση της αξίας της λίμνης και αντίστοιχα σημαντική υποεκτίμηση της αξίας πολλών εκ των ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου, πράγμα που κατέστησε τις ανταλλαγές εξαιρετικά ζημιογόνες για το Δημόσιο**, αλλά **και ενέργειες που δημιουργούσαν τις προυποθέσεις**

να αποκομίσει η Μονή πολύ σημαντικά επιπλέον οφέλη από την περαιτέρω αξιοποίηση των ανταλλαγέντων ακινήτων, όπως αυτό της Ουρανούπολης, όπου εκδόθηκε και έγινε αποδεκτή με υπουργική απόφαση γνωμοδότηση η οποία άνοιγε τον δρόμο για τουριστική αξιοποίηση τμήματος της έκτασης, που έβλεπε προς την θάλασσα.

Μάλιστα, καθ' όλη την εξεταζόμενη χρονική περίοδο είναι βέβαιο ότι **υπήρξε συντονισμός των ενεργειών όλων των υπηρεσιών του Δημοσίου**, προκειμένου να ευνοηθεί η Μονή **και να εκλείψουν τα όποια εμπόδια στην προσχεδιασμένη πορεία των ανταλλαγών.**

Ο συντονισμός αποδεικνύεται από την ταχύτητα με την οποία, παραδόξως για τα δεδομένα της δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα, κινούνταν μια σειρά υπηρεσίες, σύμφωνα με τα όσα χάριν παραδείγματος θα αναφέρουμε πιο κάτω, από την ταύτιση όλων των υπηρεσιών, διαφορετικών Υπουργείων, που σε κάθε φάση της διαδικασίας φρόντιζαν να επιλέξουν την πλέον επωφελή για τα συμφέροντα της Μονής λύση, γεγονός στο οποίο επίσης θα σταθούμε πιο κάτω, αλλά και από τον κρυφό από τις τοπικές κοινωνίες (συγκεκριμένα τους Δήμους όπου βρίσκονταν τα προς ανταλλαγή ακίνητα του Δημοσίου) τρόπο προώθησης των ανταλλαγών, όπως κατέθεσαν αρκετοί μάρτυρες, εκπρόσωποι της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης των συγκεκριμένων περιοχών. Εδώ πρέπει να σημειωθεί η στάση του Νομάρχη Θες/κης κ. Ψωμιάδη που ενώ από το 2005 γνώριζε για τις ανταλλαγές ακινήτων του Νομού του και είχε διαμαρτυρηθεί έντονα στους αρμόδιους Υπουργούς, όταν άρχισαν και προχώρησαν οι ανταλλαγές δηλώνει ότι δεν ενημερώθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας.

Το προσχεδιασμένο των ανταλλαγών, από πλευράς της Μονής, προκύπτει από τα ψεύδη που οι Εφραίμ και Αρσένιος αράδιαζαν προς κάθε κατεύθυνση σχετικά με τις χρήσεις που επεδίωκαν για τα ανταλλαγέντα ακίνητα, σε αντίθεση με τις υπόγειες οικονομικές τους δραστηριότητες για λογαριασμό της Μονής.. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ στην τοπική κοινωνία της λίμνης έκαναν λόγο για αξιοποίηση με την δημιουργία βυζαντινού χωριού και ο Αρσένιος μιλούσε στο υπόμνημά του για αξιοποίηση της λίμνης, εν τούτοις η Μονή ήδη από τον Ιούλιο του 2004, με έγγραφό της προς τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης Τσιτουρίδη, έκανε λόγο για ανταλλαγή της λίμνης με άλλα ακίνητα ανήκοντα στην διαχείριση του Υπουργείου και τελικά, με απόλυτα επωφελή τρόπο γι' αυτήν, αντάλλαξε την λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις με 260 περίπου ακίνητα του Δημοσίου. Ενώ και για το ακίνητο του Γραμματικού μιλούσαν (βλ. υπόμνημα Αρσένιου) για δημιουργία κέντρου Αποκατάστασης Αναπήρων, αυτό έμεινε στα χαρτιά. Εκεί που ξεπέρασαν κάθε θράσος είναι το ολυμπιακό ακίνητο, όπου ενώ με αίτησή τους προς την

ΚΕΔ στις 7.12.2006 ζητούσαν ένα ακίνητο, όλως τυχαίως, με τις προδιαγραφές του ολυμπιακού ακινήτου για την δημιουργία Κοινωφελούς Ιδρύματος, λίγο καιρό αφού το απέκτησαν, το πούλησαν, κερδίζοντας περί τα 11,5 εκατομμύρια ευρώ. Την ίδια ώρα που μιλούσαν για φιλανθρωπικά έργα, δια του οικονομικού τους συμβούλου Κοιρανίδη, δημιουργούσαν δύο off shore εταιρίες, την Rassadel και την Madeus, μέσω των οποίων έκαναν επενδύσεις σε κινητές αξίες και σε ακίνητα. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Rassadel, εκτός από επενδύσεις σε κινητές αξίες ύψους πολλών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, συμμετείχε με ποσοστό 30% στην εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ, η οποία αγόρασε από την Μονή 62 ακίνητα που προέρχονταν από τις ανταλλαγές των παραλιμνίων εκτάσεων, ενώ η Madeus επένδυσε 35 εκατ. Ευρώ για να αποκτήσει το 30% του Ομίλου Πάπιστα, ο οποίος με τη σειρά του, μεταξύ άλλων, κατείχε το 70% της ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ.

Η συμμετοχή των κρατικών υπηρεσιών, ιδίως της ΚΕΔ, ασφαλώς εν γνώσει των πολιτικών τους προισταμένων, στους σχεδιασμούς ανταλλαγών της Μονής, προκύπτει από την αξιοποίηση της πίεσης των φορέων της Ξάνθης, μεταξύ των οποίων και ο τότε Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αλ. Κοντός, να φύγει η Μονή από την λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις, η οποία κατέληξε στην έκδοση της υπ. αριθμ. 3822/2005 απόφασης του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, με την οποία αποφασίστηκε η ανταλλαγή των παραλιμνίων εκτάσεων που ανήκαν στην διαχείριση του Υπουργείου, με ακίνητα του Δημοσίου, κείμενα εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης, ώστε να σταματήσουν οι αντιδράσεις των τοπικών φορέων και στη συνέχεια στην Κ.Υ.Α. υπ. αριθμ. 16651/2006 που υπέγραψαν οι Μπασιάκος και Δούκας, όπου πλέον προχωρούσε η ανταλλαγή και της λίμνης με ακίνητα του Δημοσίου, κείμενα επίσης εκτός Νομών Ξάνθης και Ροδόπης. Μάλιστα, όπως παραδέχθηκε ο κος Μπασιάκος στην κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή, οι ανταλλαγές αποτέλεσαν πολιτική επιλογή, αφού όλες οι άλλες εναλλακτικές λύσεις αποκλείστηκαν με διάφορες δικαιολογίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ανταλλαγές- Υπερεκτίμηση αξίας λίμνης Βιστωνίδας και υποεκτίμηση της αξίας ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου

Ιδιαίτερα, **όσον αφορά στην υπερεκτίμηση της αξίας της λίμνης Βιστωνίδας και στην υποεκτίμηση της αξίας των ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου, επομένως**

και στην ζημιά του Δημοσίου από τις ανταλλαγές, μπορούμε να επισημάνουμε τα εξής:

Ως προς την υπερεκτίμηση της αξίας της λίμνης

Υπάρχουν δύο εκθέσεις των Ορκωτών εκτιμητών του ΣΟΕ, με απόσταση 15 μηνών, που η δεύτερη σε σχέση με την πρώτη εμφανίζει μια σημαντική απόκλιση της τάξης του 18% (αξία 46.860.000 έναντι 39.700.000 ευρώ). Ταυτόχρονα, για τον υπολογισμό της αξίας παίρνεται ως δεδομένη η αλλαγή του τρόπου εκμετάλλευσης των αλιευμάτων της λίμνης, με την προσθήκη αρκετά σημαντικών υποδομών, από εκτατικό (που παρουσιάζει μικρή απόδοση) σε ημιεντατικό (που επαυξάνει σημαντικά την απόδοση), αλλά και η αύξηση της τιμής ορισμένων αλιευμάτων κατά 30%., όπως επίσης και προσδιορίζεται ως αξία ετήσιας παραγωγής ποσό από 4,7 έως 7,8 εκατομμύρια ευρώ. Δηλαδή για την εκτίμηση της αξίας της λίμνης έχουν γίνει παραδοχές που είναι πέρα από κάθε λογική ροή των πραγμάτων, ιδίως αν πάρουμε υπόψη το γεγονός ότι η λίμνη προστατεύεται από την Συνθήκη Ραμσάρ και έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα Νατούρα, πράγμα που καθιστά αμφίβολη την εγκατάσταση όλων των υποδομών που διαθέτουν άλλες λίμνες, με τις οποίες γίνεται η σύγκριση των εκτιμητών του ΣΟΕ και οι οποίες δεν φαίνεται να τυγχάνουν της προστασίας της Βιστωνίδας και επομένως και την μεταβολή του τρόπου εκμετάλλευσής της, όπως επίσης και το ενημερωτικό προς τον τότε Υπουργό κο Μπασιάκο έγγραφο, με ημερομηνία 5.4.2006 (4 μήνες προ της δεύτερης εκτίμησης του ΣΟΕ) του προισταμένου της Γεν. Δ/νσης Αλιείας, όπου επισημαίνεται, ύστερα από 5ετή ανάλυση της υπηρεσίας του για το διάστημα 2001-2005, πως η λίμνη έχει μέγιστη αξία ετήσιας παραγωγής 1,12 εκατομμύρια ευρώ και απόδοση περίπου 7-8 κιλά ψαριών ανά στρέμμα (κατά πολύ κατώτερο της εκτίμησης του ΣΟΕ, που κάνει λόγο για 20 κιλά ψάρια ανά στρέμμα).

Ως προς την υποεκτίμηση της αξίας των ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου

Γενικά μιλώντας, μπορούμε να πούμε πως, από τις καταθέσεις αρκετών μαρτύρων, εκπροσώπων των τοπικών ΟΤΑ όπου βρίσκονται τα ακίνητα, από την με ημ/νία 8.12.2008 έκθεση των οικονομικών επιθεωρητών, μια σειρά άλλα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της Εξεταστικής Επιτροπής, αλλά και από την εκτίμηση των ίδιων των εκθέσεων των εκτιμητών του ΣΟΕ, οι εκτιμητές έχουν υποεκτιμήσει σημαντικά την αξία των ανταλλαγέντων ακινήτων, μεταξύ άλλων γιατί, ενώ υποτίθεται πως λειτουργούν σε κάθε περίπτωση με την μέθοδο της καλύτερης δυνατής χρήσης του εκτιμώμενου ακινήτου, στην

εκτίμηση των ανταλλαγέντων ακινήτων βλέπουν και εκτιμούν στενά τα ακίνητα, στην μορφή που εμφανίζουν την στιγμή της εκτίμησης, χωρίς να παίρνουν υπόψη τους την προοπτική αξιοποίησης αυτών, σε αντίθεση με ό,τι υπερβολικά διέπραξαν με την εκτίμηση της αξίας της λίμνης Βιστωνίδας. Αυτό φαίνεται ιδιαίτερα από περιπτώσεις ακινήτων, όπου η εκτιμώμενη αξία τους υπολείπεται σημαντικά της αντίστοιχης αντικειμενικής αξίας των ακινήτων της περιοχής, η οποία με τη σειρά της, κατά κοινή πείρα, τόσο για τα εντός, όσο και για τα εκτός σχεδίου ακίνητα, υπολείπετα αρκετά της αντίστοιχης αγοραίας αξίας. Σε ορισμένες δε εκτιμήσεις του ΣΟΕ, όπως στην έκταση 8.609 στρεμ. της Ουρανούπολης, δεν έχουν ληφθεί υπόψη παρεμβάσεις, σαν αυτές των ατομικών γνωμοδοτήσεων του κου Μπότσιου (Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης) και της υπ. αριθμ. 161/2008 του Ν.Σ.Κ. , που μπορούν να συμβάλουν, υπό προυποθέσεις στην εκτόξευση της τιμής. Πιο συγκεκριμένα, για ορισμένα ακίνητα, μπορούμε να προσθέσουμε τα εξής:

Ακίνητο 8.608 στρεμ. στην Ουρανούπολη

Η έκθεση εκτίμησης του ΣΟΕ είναι σαφέστατο ότι υποεκτιμά και μάλιστα σκανδαλωδώς το ακίνητο. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο τελικό της συμπέρασμα αναφέρεται ότι πρόκειται για συνήθη εκτός σχεδίου πόλης δασική έκταση, που δεν έχει καμία πρόσοδο, έτσι είναι ουσιαστικά εκτός αγοράς και συνεπώς έχει πολύ μικρή αξία, την οποία προσδιορίζει στο εξωφρενικό ποσό, ιδίως για τα δεδομένα της Χαλκιδικής τιμή των 128 ευρώ το στρέμμα, ήτοι εκτιμά την συνολική αξία της έκτασης στο ποσό του 1.107.044 ευρώ!!!!

Όμως η έκθεση αυτή συγκρούεται πρώτα και κύρια με πλευρές του ίδιου του περιεχομένου της, που, μεταξύ των άλλων αναφέρει πως η έκταση αυτή έχει διακοπτόμενη πρόσοψη 3.500 μ. στην παραλία της Ουρανούπολης, η σύσταση του εδάφους της είναι κατάλληλη για τη θεμελίωση συνήθων οικοδομικών έργων, και για την έκταση προβλέπεται, στην πρόταση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, ειδικότερα στην παράλια μη δασική ζώνη, η τουριστική αξιοποίηση, όπως επίσης και με την πραγματικότητα της περιοχής. Το τμήμα της έκτασης των 3.500 στρεμμάτων, προς την θάλασσα αποτελεί πράγματι φιλέτο, αφού βρίσκεται κοντά σε ξενοδοχειακές μονάδες, όπου η αξία της γης εκτινάσσεται σε 50.000 ευρώ το στρέμμα. Πολύ περισσότερο που, με τις παρεμβάσεις των γνωμοδοτήσεων του Μπότσιου και της υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. , η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης κο Κιλτίδη, σύμφωνα με τις οποίες η έκταση της Ουρανούπολης θεωρείται δασική και όχι δάσος, όπως την προσδιόριζαν η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων του 1934 (ως δάσος χθαμαλό) και

ο πίνακας συμπληρωματικής διανομής του 1971 (ως δάσος κοινόχρηστο), η προοπτική της τουριστικής αξιοποίησης της συγκεκριμένης έκτασης, λόγω της υπαγωγής της στις δυνατότητες αξιοποίησης του άρθρου 75 παρ. 2 και του 6ου κεφαλαίου του Ν. 9981979, μεγαλώνει. Ακόμα, η έκθεση του ΣΟΕ έρχεται σε αντίθεση με την αναγραφόμενη στο συμβόλαιο ανταλλαγής (υπ. αρ. 2823/2007) αντικειμενική αξία, η οποία εμφανίζεται περίπου οκταπλάσια, στο ποσό των 8.470.000 περίπου και με την από 8.12.2008 έκθεση τριών οικονομικών επιθεωρητών του Υπ. Οικονομικών, όπου η αξία της έκτασης αποτιμάται σε 207.000.000 ευρώ περίπου (αν θεωρηθεί άρτια και οικοδομήσιμη), **σε 180.000.000 ευρώ περίπου** (αν θεωρηθεί μη δασική) **και σε 34.000.000 ευρώ περίπου** (ακόμα και αν θεωρηθεί δασική).

Ολυμπιακό ακίνητο στους Θρακομακεδόνες

Από τα 260 περίπου ακίνητα του Δημοσίου που ανταλλάχθηκαν με τη λίμνη Βιστωνίδα και τις παραλίμνιες εκτάσεις, περί τα 90 εξ αυτών επιστράφηκαν στο Δημόσιο. Αντ' αυτών, το Δημόσιο παρέδωσε, χάριν ανταλλαγής, **στη Μονή το Ολυμπιακό ακίνητο, στην τιμή των 39,5 εκατομ. Ευρώ** (όσο το είχε εκτιμήσει το ΣΟΕ). Στη συνέχεια και μετά από ένα άκαρπο διαγωνισμό, ο οποίος δεν φαίνεται και πολύ διαφανής (σ' αυτόν συμμετείχε, ύστερα από πρόσκληση της Μονής, ένας και μοναδικός πλειοδότης, ο Σαχπατζίδης, ο οποίος ήταν ιδρυτής της off shore εταιρίας Torcaso, είχε δε προγενέστερες αλλά και εκκρεμείς συναλλαγές με την Μονή, ο οποίος πρόσφερε μόλις 36 περίπου εκατομ. Ευρώ και η προσφορά του κρίθηκε ασύμφορη), **η Μονή πούλησε το πιο πάνω ακίνητο στην εταιρία Noliden,** έναντι εικονικού, όπως έγινε προφανές τιμήματος 41 εκατομ. Ευρώ, αλλά **έναντι πραγματικά καταβληθέντος τιμήματος 50 εκατομ. Ευρώ.** Γεγονός που σημαίνει πως **η ζημιά του Δημοσίου από την εκποίηση στη Μονή του Ολυμπιακού ακινήτου ανήλθε στο ποσό των 11,5 εκατομμυρίων ευρώ.**

Φαίνεται πως η ζημιά του Δημοσίου θα ήταν μεγαλύτερη αν προχωρούσε στη συνέχεια η αλλαγή της χρήσης του ακινήτου, προκειμένου να μετατραπεί σε νοσοκομείο, όπως ήταν η εξ αρχής πρόθεση της αγοράστριας εταιρίας, η οποία, αμέσως μετά την αγορά υπέβαλε αίτηση αλλαγής χρήσης (καθώς το ακίνητο προοριζόταν για γραφεία και συγκεκριμένα είχε κατασκευαστεί για να στεγάσει το Υπουργείο Απασχόλησης), η οποία φαίνεται πως θα ευδοκιμούσε, αν στο μεταξύ δεν είχε αποκαλυφθεί το σκάνδαλο του Βατοπαιδίου.

Αξίζει επιπλέον εδώ να τονιστεί πως η ανταλλαγή του Ολυμπιακού ακινήτου που περιήλθε στη Μονή με τα 90 και πλέον ακίνητα που επιστράφηκαν στο Δημόσιο, κατέστη δυνατή κάτω από την συνδρομή πολλών προυποθέσεων. Πρώτα και κύρια διότι δεν εγκαταστάθηκε στο ακίνητο το Υπουργείο Απασχόλησης, όπως προβλεπόταν στην σύμβαση κατασκευής του κτιριακού συγκροτήματος και δρομολογούνταν μέχρι λίγους μήνες πριν την εκποίησή του προς τη Μονή. Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ανταλλαγής με τα 90 και πλέον ακίνητα και όχι η μέθοδος της απευθείας ανταλλαγής με τμήμα της λίμνης ή των παραλιμνίων εκτάσεων, γιατί κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν στις 3822/2005 και 16651/2006 αποφάσεις ανταλλαγής ακινήτων του Δημοσίου (τα οποία προβλεπόταν να είναι αρμοδιότητας του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης) με την λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις. Έγινε δυνατή η ανταλλαγή του Ολυμπιακού ακινήτου με την επιστροφή στο Δημόσιο των 90 και πλέον ακινήτων, γιατί η Μονή δήλωσε πως ήθελε το ακίνητο για κοινωφελή σκοπό, όπως προβλεπόταν από το νόμο, προκειμένου να είναι δυνατή η εκποίηση του ακινήτου από την ΚΕΔ. Όμως στο συμβόλαιο ανταλλαγής δεν υπήρξε πρόβλεψη του πιο πάνω σκοπού, ούτε δέσμευση για την υλοποίησή του από την Μονή. Έτσι δόθηκε η δυνατότητα στη Μονή να μεταβιβάσει στη συνέχεια το ακίνητο στην εταιρία Noliden.

76 Ακίνητα του Δημοσίου που ανταλλάχθηκαν με τις παραλίμνιες εκτάσεις της Βιστωνίδας

Τα ακίνητα αυτά, εκτιμήθηκαν από το ΣΟΕ, με σαφή υποεκτίμηση της αξίας τους, όπως προκύπτει αβίαστα από την μετέπειτα αξιοποίησή τους από την Μονή, στο συνολικό ποσό των 15,7 περίπου εκατομμυρίων ευρώ. Από τα 76 αυτά ακίνητα που απέκτησε η Μονή, πούλησε τα 62, με το υπ. αριθμ. 22006/15.2.2007 συμβόλαιο, στην εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ. Τα 62 αυτά ακίνητα των οποίων η αξία είχε προσδιοριστεί από το ΣΟΕ στο ύψος των 12,27 εκατομμυρίων ευρώ, πουλήθηκαν από την Μονή στην εμφανιζόμενη στο συμβόλαιο τιμή των 16, 17 εκατομμυρίων ευρώ. Δηλαδή η Μονή κέρδισε και αντιστοίχως **το Δημόσιο φαίνεται να έχασε από την ανταλλαγή των συγκεκριμένων 62 ακινήτων με τις παραλίμνιες εκτάσεις, ποσό που προσεγγίζει τα 3,9 εκατομμύρια ευρώ**.

Η Μονή κράτησε τα υπόλοιπα 14 ακίνητα, τα οποία είχαν εκτιμηθεί από το ΣΟΕ στο ποσό των 3,43 εκατομμυρίων ευρώ περίπου. **Στη συνέχεια αξιοποίησε αρκετά εξ αυτών, κερδίζοντας αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ**, όπως προκύπτει από τις πράξεις που έγιναν επί αυτών των ακινήτων. Για παράδειγμα, δύο οικόπεδα της Ν. Ραιδεστού που

κράτησε και τα οποία είχαν εκτιμηθεί από το ΣΟΕ στο συνολικό ποσό των 292.000 ευρώ, πουλήθηκαν στην εταιρία Θ και Α. και Α. ΔΟΥΡΟΣ ΟΕ έναντι αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος 445.500 χιλιάδων ευρώ, **με κέρδος για τη Μονή 153.500 ευρώ.** Η δύο οικόπεδα της περιοχής Καρδιάς που κράτησε και τα οποία είχαν εκτιμηθεί από το ΣΟΕ στο συνολικό ποσό των 338.847 ευρώ, πουλήθηκαν με το υπ. αριθμ. 21772/2006 συμβόλαιο στον εργολάβο κεντρικής θέρμανσης Αντώνη Νικολαΐδη έναντι αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος 516.120 ευρώ, **με κέρδος για τη Μονή 177.273 ευρώ.** Ακόμη, ένα οικόπεδο στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης που κράτησε η Μονή και το οποίο είχε εκτιμηθεί από το ΣΟΕ στο απίστευτα μικρό για την περιοχή ποσό του 1.087.554 ευρώ, αφού έκανε σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας, με πρόβλεψη για κατασκευή 9 μεζονετών, το παρεχώρησε με αντιπαροχή, με το υπ. αρ. 4883/2006 προσύμφωνο στην εργολαβική εταιρία ΔΟΜΟΣ 5 ΟΕ-Ν.ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ, κρατώντας για λογαριασμό της ποσοστό 56,83% εξ' αδιαιρέτου. Στη συνέχεια, για να αντιληφθούμε το μέγεθος του προσδοκώμενου για την Μονή κέρδους από τις σχετικές κινήσεις επί του ακινήτου στο Πανόραμα, ο εργολάβος πούλησε μια μόλις μεζονέτα, από το εργολαβικό αντάλλαγμα, την μικρότερη, εμβαδού μόλις 135,93 τ.μ., έναντι τιμήματος 246.000 περίπου.

Δυο συνεχόμενα παραλιακά ακίνητα στον Ξηροπόταμο του Δήμου Ιερισσού, Νομού Χαλκιδικής, συνολικής έκτασης περίπου 218 στρεμμάτων

Η έκθεση του ΣΟΕ, είναι σαφές ότι έχει εξωφρενικά υποεκτιμήσει την έκταση. Στο γενικό της συμπέρασμα αναφέρεται πως οι εκτιμώμενες εκτάσεις είναι αγροτικές που προοιωνίζονται να παραμείνουν σ' αυτή τη χρήση, μέσα σε περιοχή που έχει βραδεία προοπτική τουριστικής ανάπτυξης. Με αποτέλεσμα να δίνει ως συνολική αξία στην έκταση μόλις 265.000 ευρώ!!!!. Την ίδια ώρα, η πρόταση για το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της περιοχής προβλέπει τουριστική αξιοποίηση σε τμήμα της έκτασης, ενώ η από 8.12.2008 έκθεση τριών οικονομικών επιθεωρητών του Υπ. Οικονομικών, αναφέρει την αντικειμενική αξία η οποία είναι υπερτριπλάσια της αξίας που προσδιόρισε το ΣΟΕ, ενώ **εκτιμά πως η ορθή αντικειμενική αξία της έκτασης ανέρχεται στο ποσό των 3.000.000 περίπου ευρώ**.

Ακίνητο στο Γραμματικό, έκτασης περίπου 2.517 στρεμμάτων

Η έκθεση του ΣΟΕ, είναι προφανές ότι έχει υποεκτιμήσει το ακίνητο. Αναφέρει μεταξύ άλλων πως ξεκινά από την παραδοχή πως η έκταση είναι δημόσια δασική, άρτια αλλά

μη οικοδομήσιμη, υπολογίζοντας έτσι την συνολική αξία της στο ποσό μόλις του 1.111.378 ευρώ. Όμως η εκτίμηση αυτή έρχεται σε αντίθεση με το συμβόλαιο ανταλλαγής, που θεωρεί την έκταση άρτια και οικοδομήσιμη, ενώ η αρμόδια ΔΟΥ προσδιορίζει **ως αντικειμενική αξία για την έκταση το ποσό των 11.756.000 ευρώ περίπου**, ενώ και ο Νομάρχης Ανατολικής Αττικής και ο Νομαρχιακός Σύμβουλος επικεφαλής της Αντιπολίτευσης, στην κατάθεσή τους κάνουν λόγο για αξία 5.000 ευρώ το στρέμμα στην συγκεκριμένη περιοχή.

Παρόμοια είναι η υποεκτίμηση του ΣΟΕ και για τα υπόλοιπα ακίνητα-φιλέτα του Δημοσίου που ανταλλάχθηκαν με ποσοστά επί της λίμνης Βιστωνίδας (και συγκεκριμένα **του ακινήτου της Καμάριζας** στην περιοχή της Λαυρεωτικής εκτάσεως περίπου 148 στρεμμάτων, όπου **η αρμόδια ΔΟΥ προσδιόρισε την αντικειμενική αξία περίπου 470.000 παραπάνω από την εκτίμηση του ΣΟΕ**, του ακινήτου της περιοχής Αγ. Αθανασίου του Δήμου Βεγορίτιδας του Νομού Πέλλας εκτάσεως 180 στρεμμάτων και του ακινήτου της Καλαμαριάς εκτάσεως περίπου 10,5 στρεμμάτων).

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει αβίαστα ότι από τις ανταλλαγές 260 περίπου ακινήτων του Δημοσίου με την λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις της Λίμνης Βιστωνίδας, **το Δημόσιο φαίνεται να ζημιώθηκε**, με μετριότατους υπολογισμούς, **ποσό αρκετών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Πολιτικές ευθύνες πολιτικών προσώπων

Οι πολιτικές ευθύνες της περιόδου της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, θεωρούμε ότι **προσωποποιούνται,** αφ' ενός μεν **στον τότε Υφυπουργό Οικονομικών Γιώργο Δρυ**, αφ' ετέρου δε **στον μετέπειτα επίσης Υφυπουργό Οικονομικών Απόστολο Φωτιάδη**.

Ως προς τον Γιώργο Δρυ

Οι πολιτικές του ευθύνες συνίστανται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Όταν έφτασε στα χέρια του το από 19.12.1995 έγγραφο της Εποπτείας Αλιείας του Νομού Ξάνθης, **το οποίο έκανε λόγο για καταπάτηση δημόσιας έκτασης από την Μονή,** η οποία, ενώ είχε στην κυριότητά της ποσοστό 19/32 εξ αδιαιρέτου, μέρους της εκτάσεως και συγκεκριμένα επί 400 στρεμμάτων, της νησίδας Άντα-Μπουρού εντός της λίμνης Βιστωνίδας, διεκδικούσε την κυριότητα, εξ αδιαιρέτου σε ποσοστό 19/32 επί του συνόλου της έκτασης της νησίδας, που ήταν 1632 στρέμματα, δεν φρόντισε με ενέργειές του (π.χ. με προσφυγή στη δικαιοσύνη, διενέργεια διοικητικών πράξεων σαν αυτές που πρότεινε στο ίδιο έγγραφο ο Νομάρχης Ξάνθης) να προστατέψει την δημόσια περιουσία.

Β) Με την Υπουργική του Απόφαση με. αριθμ. πρωτ. 1007690/610/Α0010 της 9.2.1999, έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 26/3.12.1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, με την οποία γινόταν δεκτό ότι το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί του συνόλου της νησίδας Άντα-Μπουρού (πλην του αιγιαλού, όπως αυτός αφηνόταν να προσδιοριστεί στο μέλλον από την αρμόδια υπηρεσία), επειδή, κατά το σκεπτικό, αυτή ανήκε στην Μονή, χωρίς να ελέγξει αν υπήρξε νόμιμη η προσφυγή στο Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και επομένως νόμιμη γνωμοδότηση, δεδομένου ότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη από τον σχετικό νόμο 1539/1938 (άρθρα 8,9 και 11) διαδικασία, η οποία προβλέπει την ενασχόληση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, κατά παραπομπή από την αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Οικονομικών, προκειμένου να επιληφθεί επί αιτήσεως προς το Δημόσιο αυτού που διεκδικεί δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα ακινήτου έναντι του Δημοσίου, πριν αυτός προσφύγει στα δικαστήρια για να διεκδικήσει τα προβαλλόμενα δικαιώματά του (μάλιστα η τήρηση της συγκεκριμένης διαδικασίας προβλέπεται από το νόμο ως προυπόθεση, προκειμένου ο προβάλλων δικαιώματα έναντι του Δημοσίου να μπορεί παραδεκτά να προσφύγει στα δικαστήρια). Τέτοια αίτηση της Μονής, δεν υπήρξε στη συγκεκριμένη υπόθεση. Αντίθετα υπήρξε το προαναφερθέν έγγραφο του Νομάρχη, που μιλούσε για καταπάτηση δημοσίων εκτάσεων από την Μονή.

Γ) Με την πιο πάνω Υπουργική του Απόφαση έκανε αποδεκτή την προαναφερθείσα υπ. αριθμ. 26/1998 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, με την οποία αφ' ενός μεν ουσιαστικά το Δημόσιο αναγνωρίζει κυριότητα της Μονής επί του συνόλου της έκτασης της νησίδας Άντα-Μπουρού, αναγνωρίζοντας ως τίτλους υπέρ της Μονής χρυσόβουλα, φιρμάνια και σιγγίλια, αγνοώντας τα συμβόλαια με βάσει τα οποία η Μονή

φαινόταν να έχει στην κυριότητά της εξ' αδιαιρέτου ποσοστό 19/32 επί τμήματος 400 στρεμμάτων της νησίδας, όπως και το προαναφερθέν έγγραφο του Νομάρχη Ξάνθης, αφ' ετέρου δε, με το σκεπτικό της, που ουσιαστικά φαίνεται να αναγνωρίζει κυριότητα της Μονής σε έκταση πολύ ευρύτερη της νησίδας, η οποία καταλαμβάνει τουλάχιστον την λίμνη Βιστωνίδα και τις όχθες της, ανοίγει τον δρόμο για την μετέπειτα, με επόμενες γνωμοδοτήσεις, οι οποίες έγιναν στη συνέχεια αποδεκτές με αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις, σταδιακά να αναγνωριστεί διοικητικά από το Δημόσιο η κυριότητα της Μονής επί της λίμνης Βιστωνίδας, των εντός αυτής νησίδων Άντα-Μπουρού, Αγ. Νικολάου και Παναγίας Παντάνασσας και εμβαδού 25.000 στρεμμάτων παραλιμνίων εκτάσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι και οι τρεις μετέπειτα γνωμοδοτήσεις, που όλως συμπτωματικά είχαν τον ίδιο εισηγητή, τον κο Δέτση, στο σκεπτικό τους χρησιμοποιούν σχεδόν αυτούσιο το σκεπτικό της υπ. αριθμ. 26/1998 γνωμοδότησης.

Ως προς τον Απόστολο Φωτιάδη

Οι πολιτικές του ευθύνες συνίστανται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Σε χρόνο που έχει ήδη εκδοθεί η προαναφερθείσα απόφαση του Γεωργίου Δρυ επί της υπ. αριθμ. 26/1998 γνωμοδότησης του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, στις 17.7.2001, επ' ευκαιρίας επίλυσης του ζητήματος κατά πόσο θα επιβάλλεται η όχι ΦΠΑ επί των προιόντων και υπηρεσιών που έχουν σχέση με την Νησίδα Αγ. Νικολάου της λίμνης Βιστωνίδας, ο Απόστολος Φωτιάδης, ως αρμόδιος Υφυπουργός Οικονομικών, υπογράφει την με αρ. πρωτ. 1070203/3349/453/0014 απόφαση, η οποία έμμεσα αλλά ουσιαστικά αναγνωρίζει κυριότητα της Μονής επί της Νησίδας Αγ. Νικολάου, αλλά και επί ευρύτερης έκτασης,, καθώς η ίδια η πιο πάνω απόφαση αναφέρει ότι η Νησίδα (την αποκαλεί Ιερό Μετόχι) βρίσκεται << στην περιοχή της Ξάνθης σε κτήμα που ανήκει ανέκαθεν στην Ιερή Κοινότητα του Αγίου όρους>>.

Β) Με την Υπουργική του Απόφαση με αρ. πρωτ. 1064538/5928/Α0010 της 5.8.2002, μέσα σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα, μεσούντος του καλοκαιριού, έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 17/18.7.2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, με την οποία, σε συνέχεια της υπ. αριθμ. 26/1998 γνωμοδότησης του ίδιου οργάνου και με τον ίδιο εισηγητή και με παραπλήσιο και πιο εμπλουτισμένο σκεπτικό, πέρα από το ότι επίσης αναγνωρίζονταν και πάλι ως τίτλοι υπέρ της Μονής χρυσόβουλα, φιρμάνια και σιγγίλια, έγινε δεκτό ότι το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί παραλιμνίων της λίμνης Βιστωνίδας εκτάσεων εμβαδού 25.000 τ.μ. διότι ανήκουν στην

Μονή, **αγνοώντας ότι** τόσο η από το 1922 αγωγή της Μονής (επί της οποίας έγινε συμβιβασμός και το Δημόσιο φέρεται να αναγνωρίζει κυριότητα στη Μονή), όσο και το ν.δ. 271/1941 (ανεξάρτητα από το γεγονός ότι στη συνέχεια, ως πράξη της κατοχικής κυβέρνησης ακυρώθηκε από τον α.ν. 4760/1945, πράγμα που όφειλε να γνωρίζει και το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και ο εν λόγω Υφυπουργός) και το ν.δ. του 1924, που φέρονται να αναγνωρίζουν δικαιώματα κυριότητας της Μονής, έγγραφα στα οποία γίνεται περιγραφή στην ως άνω γνωμοδότηση, **δεν αναφέρονται καθόλου σε παραλίμνιες εκτάσεις** και μάλιστα εμβαδού 25.000 τ.μ.

Γ) Με την ως άνω απόφασή του, δέχθηκε την προαναφερθείσα υπ. αριθμ. 17/2002 γνωμοδότηση, όπου ενώ το ερώτημα αφορούσε μόνο τις παραλίμνιες εκτάσεις, έφτασε να γνωμοδοτεί υπέρ της αναγνώρισης της κυριότητας της Μονής και επί των νησίδων Αγ. Νικολάου και Παναγίας Παντάνασσας και να επιχειρηματολογεί, στο σκεπτικό της, υπέρ της κυριότητας της Μονής και επί της λίμνης Βιστωνίδας.

Δ) Σε εκτέλεση της ως άνω αποφάσεώς του, με πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, στις 11.12.2002, παραδίδεται στη Μονή, από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης, η νομή τμήματος των παραλιμνίων εκτάσεων, μόλις 850 στρεμμάτων, από τα συνολικά περί τις 4.000 στρέμματα που ανήκουν στο Νομό Ξάνθης, γιατί όπως αναγράφεται στο πρωτόκολλο, οι υπόλοιπες εκ των παραλιμνίων εκτάσεων που βρίσκονται εντός του Νομού Ξάνθης, βρίσκονται υπό την διαχείριση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων. Και ενώ θα έπρεπε αυτή η αναφορά του πρωτοκόλλου να τον κάνει να δει τι συμβαίνει με αυτές τις υπολειπόμενες εκτάσεις που δεν παραδόθηκαν, που αν το έκανε θα διαπίστωνε ότι αυτές και άλλες εκ των παραλιμνίων είχαν απαλλοτριωθεί αναγκαστικά και δοθεί σε ακτήμονες αρκετές δεκαετίες πριν, αυτός ουδέν έπραξε επ' αυτού. Πολύ περισσότερο, όταν αργότερα, τον Οκτώβρη του 2003, πληροφορήθηκε από τους φορείς της Ξάνθης, μεταξύ άλλων και το πιο πάνω γεγονός, δεν φρόντισε, έστω τότε, να ανακαλέσει την ως άνω από 5.8.2002 απόφασή του, ούτε έστω κατά το μέρος που αφορούσε εκείνες εκ των παραλιμνίων εκτάσεων οι οποίες είχαν απαλλοτριωθεί και διανεμηθεί στους ακτήμονες.

Ε1) Με την Υπουργική του Απόφαση με αρ. πρωτ. 1051266/10611/Α0010 **της 4.6.2003,** έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 46/28.11.2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, με την οποία, σε συνέχεια των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων με αριθμ. 26/1998 και 17/2002 και με το αυτό σκεπτικό, αφού αναγνωρίζονταν για μια φορά ως τίτλοι υπέρ της Μονής χρυσόβουλα, φιρμάνια και σιγγίλια, έγινε δεκτό, κατόπιν εισηγήσεως και πάλι του ίδιου εισηγητή, ότι το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας και των οχθών αυτής, όποιας έκτασης

και αν είναι αυτή, γιατί η κυριότητα αυτή ανήκει στην Μονή, αγνοώντας παντελώς την υπ. αριθμ. 111/2000 ομόφωνη γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., η οποία είχε δεχθεί ότι η λίμνη είναι κοινόχρηστο πράγμα, ότι δεν είχε επ' αυτής δικαίωμα κυριότητας η Μονή, παρά της είχε παραχωρηθεί μόνο η εκμετάλλευση αυτής και του ιχθυοτροφείου, όπως και το προαναφερθέν από 19.12.1995 έγγραφο της Εποπτείας Αλιείας του Νομού Ξάνθης, που έκανε λόγο, βάσει συμβολαίων, για κυριότητα και μάλιστα σε ποσοστό 19/32 εξ αδιαιρέτου, επί μέρους μόνο και αποκλειστικά επ' αυτού, της Νησίδας Άντα-Μπουρού.

Ε2) Σε εκτέλεση της ως άνω από 4.6.2003 απόφασής του και κατόπιν εντολής του, με πρωτόκολλο παράδοσης-παραλαβής, στις 25.6.2003, παραδίδεται στη Μονή, από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης, η νομή του τμήματος της <<λιμνοθάλασσας>>, όπως αναφέρεται, Βιστωνίδας, που βρίσκεται στα όρια του Νομού Ξάνθης.

Οι δύο πιο πάνω ενέργειες του Απόστολου Φωτιάδη γίνονται, ενώ εκκρεμεί προς εκδίκαση ενώπιον του αρμόδιου Π.Πρ. Ροδόπης η από 15.1.2003 αγωγή της Μονής κατά του Δημοσίου, με την οποία ζητά να αναγνωριστεί και δικαστικά η κυριότητά της επί των παραλιμνίων εκτάσεων. Είναι ενέργειες που ασφαλώς, αντικειμενικά, αποδυναμώνουν ακόμα περισσότερο την ήδη αδύναμη, εξ αιτίας των όσων έχουν προηγηθεί και τα οποία έχουμε ήδη πιο πάνω αναφέρει, θέση του Δημοσίου στη δίκη, όπως και την όποια εντολή δίνεται, στις 3.6.2004, δια του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., στον δικηγόρο του Δημοσίου να υπερασπίσει σθεναρά τα συμφέροντα του Δημοσίου.

Στ) Παρά το ότι οι προτάσεις που καταθέτει ο νομικός παραστάτης του Δημοσίου εν όψει της εκδίκασης στις 5.11.2003 της υπόθεσης στο δικαστήριο της Ροδόπης, είναι αφ ενός μεν καταλυτικές των τίτλων που επικαλείται η Μονή για να υποστηρίξει τα δικαιώματά της και είναι οι ίδιοι τίτλοι που επικαλούνται οι προαναφερθείσες τρεις γνωμοδοτήσεις, αφ ετέρου δε στηρίζουν κυριότητα του Δημοσίου επί της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, αλλά και παρά το ότι τα επιχειρήματα που προβάλλουν τον Οκτώβριο του 2003 οι φορείς της Ξάνθης για την κατάρριψη των όποιων δικαιωμάτων της Μονής είναι επίσης σημαντικά, εν τούτοις, δεν προχώρησε, ενώ θα μπορούσε, στην αιτιολογημένη ανάκληση όλων των μέχρι τότε διοικητικών πράξεων που αναγνώριζαν δικαιώματα κυριότητας στη Μονή. Περιορίστηκε απλώς στο να στείλει ένα έγγραφο προς το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο με ημερομηνία 30.10.2003, με το οποίο ζητούσε επανεξέταση της υπόθεσης, χωρίς να φαίνεται να έχει αλλάξει ο ίδιος και το Υπουργείο άποψη. Μάλιστα, δεν φρόντισε, ακριβώς γιατί δεν είχε διαφοροποιηθεί η σκέψη του, να επισημάνει ή να θέσει επί του εγγράφου τον επείγοντα χαρακτήρα της αιτούμενης επανεξέτασης, με αποτέλεσμα, το σχετικό αίτημά του να φτάσει στο Γνωμοδοτικό

Συμβούλιο στα τέλη Φεβρουαρίου 2004, παραμονές εκλογών και τελικά να εξεταστεί μερικούς μήνες μετά τις εκλογές. Εκτιμούμε ότι στόχος του ήταν να αμβλυνθούν οι αντιδράσεις των φορέων της Ξάνθης.

Οι πολιτικές ευθύνες της περιόδου της κυβέρνησης της Ν.Δ., θεωρούμε ότι **προσωποποιούνται** στον τότε Υφυπουργό Οικονομικών **Πέτρο Δούκα**, στον Υφυπουργό και στη συνέχεια Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης **Ευάγγελο Μπασιάκο,** στον τότε Υφυπουργό και στη συνέχεια διάδοχο του Μπασιάκου Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης **Αλέξανδρο Κοντό** και στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης **Κωνσταντίνο Κιλτίδη.**

Χρήζουν ιδιαίτερης αναφοράς τα στοιχεία που προέκυψαν από την Εξεταστική Επιτροπή γύρω από τον ρόλο του τότε Υπουργού Επικρατείας **Θόδωρου Ρουσόπουλου**.

Ως προς τον Πέτρο Δούκα

Οι πολιτικές του ευθύνες συνίστανται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Ενώ εκκρεμούσε, είχε μάλιστα καθυστερήσει σημαντικά, η έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου επί της ως άνω από 15.1.2003 αγωγής της Μονής και ενώ κυκλοφορούσε ευρύτατα πως το Δημόσιο φαίνεται να κερδίζει την δίκη και πως πάντως είναι σαφές πως η εισηγήτρια της υπόθεσης, η οποία είχε ήδη από το τέλος Απριλίου καταθέσει την εισήγησή της διαφωνεί με την Πρόεδρο του δικαστηρίου, η οποία στο ακροατήριο είχε δώσει την εντύπωση ότι διάκειται φιλικά έναντι της Μονής, **προέβη σε δύο πολύ σημαντικές, κομβικές για την εξέλιξη της όλης υπόθεσης της Μονής Βατοπαιδίου ενέργειες**. Με αυτές, εδραιώθηκε η ισχυρή θέση της Μονής, όπως αυτή είχε ήδη διαμορφωθεί με τις ως τότε πραγματοποιηθείσες διοικητικές ενέργειες των κυβερνητικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ, προκλήθηκε, εξ αντικειμένου, βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου, επιβεβαιώθηκε πως η βούληση της Κυβέρνησης της Ν.Δ. δεν ήταν να ανατρέψει την υπέρ της Μονής δημιουργηθείσα από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ κατάσταση και άνοιξε ο δρόμος για την μετέπειτα πορεία των ανταλλαγών. Ειδικότερα:

Α1) **Με την Υπουργική του Απόφαση με αρ. πρωτ. 1046300/3944/Α0010 της 7.6.2004,** μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 26/20.5.2004 γνωμοδότηση, με τον ίδιο, για τέταρτη συνεχόμενη φορά εισηγητή, του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, εκδοθείσα επί της από 30.10.2003 εντολής επανεξέτασης των

μέχρι τότε γνωμοδοτήσεων του Απόστολου Φωτιάδη, με την οποία έγινε δεκτό ότι δεν συνέτρεχε λόγος επανεξέτασης των υπ. αριθμ. 26/1998, 17/2002 και 46/2002 γνωμοδοτήσεων. Καλύτερο υπερασπιστή του συνόλου των προβαλλόμενων από αυτήν ισχυρισμών περί της κυριότητος επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων από τους γνωμοδοτούντες στην συγκεκριμένη περίπτωση υπηρεσιακούς παράγοντες, δεν θα μπορούσε να βρει η Μονή. Ούτε ασφαλώς και το Δημόσιο θα μπορούσε να βρει ισχυρότερους αντιπάλους των δικών του προβαλλόμενων δια των προτάσεων στη δίκη του Π.Πρ, Ροδόπης επιχειρημάτων υπεράσπισης των συμφερόντων του Δημοσίου έναντι της Μονής, από τους ίδιους ακριβώς στην συγκεκριμένη περίπτωση γνωμοδοτούντες.

Α2) Ενώ η Μονή διοικητικά έχει ήδη αναγνωριστεί ως κυρία της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, με τις προαναφερθείσες διοικητικές ενέργειες των κυβερνητικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ και αναμένει να εκδοθεί η δικαστική απόφαση του Π.Πρ. Ροδόπης, προκειμένου να αναγνωριστεί και με τίτλο του αστικού και δικονομικού δικαίου κυρία, τουλάχιστον των παραλιμνίων εκτάσεων, εν τούτοις, στις 2.6.2004 υποβάλλει αίτημα για συναίνεση και σύμπραξη του Δημοσίου στην κατάθεση από κοινού δήλωσης περί μη εκδόσεως απόφασης. Τούτο γίνεται γιατί προφανώς η Μονή μαθαίνει την επερχόμενη αρνητική γι αυτήν έκβαση της δίκης, μάλλον από την Πρόεδρο του δικαστηρίου και θέλει να αποτρέψει την έκδοση δυσμενούς για τα σχέδιά της απόφαση. Γιατί αλλιώς δεν θα είχε λόγο, έχοντας ήδη το πάνω χέρι με τις προηγηθείσες διοικητικές ενέργειες, να φοβάται τίποτε και το φυσιολογικό θα ήταν να περιμένει ευνοική γι αυτήν απόφαση, προκειμένου να ισχυροποιήσει περισσότερο την θέση της.

Και ενώ αυτή η στάση της Μονής θα έπρεπε, αν δεχθούμε πως η δημόσια διοίκηση αγνοούσε την έκβαση της δίκης, να κάνει το Δημόσιο να αναρωτηθεί να υποπτευθεί το λόγο της υποβολής του σχετικού αιτήματος της Μονής και να είναι ιδιαίτερα επιφυλλακτικό αν όχι αρνητικό στο να το αποδεχθεί, έρχεται το Β' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. με μειοψηφούσα θέση ενός Συμβούλου, να γνωμοδοτήσει στις 17.6.2004, υπέρ του αιτήματος της Μονής, συντάσσοντας μάλιστα την ίδια μέρα, το σχετικό υπ. αριθμ. 3058/17.6.2004 Πρακτικό. Στο σκεπτικό της πιο πάνω γνωμοδότησης αναφέρεται πως το Δημόσιο σε τίποτα δεν παραβλάπτεται ως προς τα δικαιώματά του επί της επίδικης έκτασης και πως σε τίποτα δεν αλλάζει η υπάρχουσα τότε πραγματική θέση των μερών(του Δημοσίου και της Μονής), αν το Δημόσιο αποδεχθεί το αίτημα της Μονής. Όμως τα πράγματα ήταν εντελώς διαφορετικά. Αποδοχή του αιτήματος της Μονής σήμαινε παραμονή της κατάστασης ως είχε, που σήμαινε διοικητική αναγνώριση της κυριότητας της Μονής. Σήμαινε ακόμα απώλεια μιας ευκαιρίας του Δημοσίου να ανατραπεί δικαστικά, αν όχι με την πρωτόδικη αυτή απόφαση, με μεταγενέστερη δικαστική απόφαση άλλου, ανώτερου, δικαστηρίου, στο οποίο

θα μπορούσε να προσφύγει το Δημόσιο εξαντλώντας όλα τα ένδικα μέσα, αν τυχόν το Πρωτοδικείο της Ροδόπης έβγαζε αρνητική για το Δημόσιο απόφαση, η ήδη δημιουργηθείσα με διοικητικές πράξεις ευνοική για την Μονή κατάσταση. Όμως **ο Πέτρος Δούκας, αγνοώντας όλες τις πιο πάνω απολύτως εύλογες σκέψεις, προσπερνώντας ακόμα αδιάφορα και την μειοψηφούσα γνώμη του ενός Συμβούλου του Ν.Σ.Κ., έκανε, στις 22.6.2004, δεκτό το προαναφερθέν Πρακτικό του Ν.Σ.Κ. και το σχετικό αίτημα της Μονής.**

Ακόμα χειρότερο, ενδεικτικό της συνολικής στάσης του τότε Υφυπουργού κου Δούκα, είναι το γεγονός ότι σε σχετική για το ζήτημα του Βατοπαιδίου συνάντησή του, τον Ιούλιο του 2004, με τους φορείς της Ξάνθης, οι οποίοι ήθελαν να διερευνήσουν τις προθέσεις της νέας κυβέρνησης, αφού δηλ. έχουν προηγηθεί οι δύο πιο πάνω υπό Α1 και Α2 ενέργειές του, κάτι που αγνοούν οι συνομιλητές του, αποκρύπτει από αυτούς τις ενέργειες αυτές και για να αποφύγει περαιτέρω συζήτηση, τους βεβαιώνει ότι θα δει τάχα το θέμα.

Β) Ως αρμόδιος εποπτεύων την Κ.Ε.Δ. Υφυπουργός, κατά την πρώτη φάση των ανταλλαγών (ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με τις παραλίμνιες εκτάσεις), οι οποίες έγιναν με βάση την υπ αριθμ. 3822/2005 απόφαση του τότε Υπουργού Ευάγγελου Μπασιάκου, άφησε εντελώς ανεξέλεγκτη την Κ.Ε.Δ..από άποψη νομιμότητας αλλά και ουσίας, δηλ. σε σχέση με το κατά πόσο οι ενέργειές της δημιουργούσαν οφέλη για το Δημόσιο, με αποτέλεσμα να ανταλλαγούν 76 ακίνητα του Δημοσίου με σημαντικά υποεκτιμημένη την αξία τους, με τις παραλίμνιες εκτάσεις, από την μεταπώληση μέρους των οποίων η Μονή κέρδισε σίγουρα περί τα 4 εκατομμύρια ευρώ, ενώ και από την αξιοποίηση των υπολοίπων, αν της επιτραπεί να συνεχίσει να τα καρπώνεται, αναμένεται να κερδίσει αρκετές ακόμα εκατοντάδες χιλιάδες, αν όχι μερικά εκατομμύρια ευρώ. Γεγονός που δείχνει και το μέγεθος της ζημιάς του Δημοσίου από την συγκεκριμένη φάση των ανταλλαγών.

Γ) Ως αρμόδιος για την διαχείριση της λίμνης Βιστωνίδας Υφυπουργός Οικονομικών, συνυπέγραψε μαζί με τον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης Ευάγγελο Μπασιάκο την υπ. αριθμ. 16651/26.7.2006 ΚΥΑ, βάσει της οποίας προχώρησε η δεύτερη φάση των ανταλλαγών, δηλ. η ανταλλαγή ακινήτων-φιλέτων του Δημοσίου με ποσοστά επί της λίμνης Βιστωνίδας. Η πολιτική του ευθύνη σε σχέση με την υπογραφή της πιο πάνω ΚΥΑ έχει ορισμένες ειδικότερες πλευρές.

Γ1) Ενώ στην ίδια την ΚΥΑ αναφέρεται ως δικαιολογητικός λόγος της ανταλλαγής της λίμνης, προκειμένου αυτή να επανέλθει στο Δημόσιο, αφ' ενός μεν η ανάγκη εξασφάλισης ορθής διαχείρισης του συστήματος Βιστωνίδας-Νταλιάνη, με σκοπό την βελτίωση του

ιχθυοτροφείου, αφ' ετέρου δε η ικανοποίηση του Δημοσίου συμφέροντος και του συναφούς συμφέροντος των αλιέων και των λοιπών παραγωγικών τάξεων, λόγω της δυνατότητας της περιοχής για ανάπτυξη οικολογικού και παραδοσιακού τουρισμού, είναι ένα ζήτημα γιατί δεν προτείνει την ανάκληση των σχετικών γνωμοδοτήσεων και αντίστοιχων υπουργικών αποφάσεων των κυβερνητικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ, που αναγνώρισαν διοικητικά την κυριότητα της Μονής τουλάχιστον επί της λίμνης Βιστωνίδας; Γιατί είναι σαφές πως δεν υπάρχει, σε κείνη την χρονική στιγμή, πολιτική βούληση για οποιαδήποτε ανατροπή της ήδη διαμορφωμένης υπέρ της Μονής κατάστασης. Η επίκληση από μέρους του της αναφοράς στην υπ. αριθμ. 15/2004 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.- με την χρήση της οποίας, ως νομιμοποιητικής βάσης, έγινε η έναρξη της διαδικασίας ανταλλαγών- ότι κανένα όργανο του Δημοσίου δύναται να αμφισβητήσει την κυριότητα της Μονής, μόνο σαν δικαιολογία και υπεκφυγή ακούγεται.

Γ2) Φαίνεται ότι κατόπιν εισηγήσεως της ΚΕΔ, την οποία όμως δεν ήταν υποχρεωμένος να αποδεχθεί, είναι εκείνος που από την τελική μορφή της πιο πάνω ΚΥΑ αφαίρεσε την εναλλακτική στην ακολουθήσασα διαδικασία ανταλλαγών λύση της εξαγοράς της λίμνης με το τίμημα που θα προερχόταν από την απ' ευθείας από την ΚΕΔ εκποίηση κατόπιν πλειοδοτικού διαγωνισμού, ακινήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, η οποία, πιο διαφανής και ασφαλώς πλέον συμφέρουσα θα μπορούσε να είναι για το Δημόσιο, παίρνοντας υπ' όψη τις δεδομένες από το ΣΟΕ υποεκτιμήσεις της αξίας των ανταλλαγέντων ακινήτων του Δημοσίου. Και φαίνεται πως είναι ο Δούκας που κάνει την πιο πάνω αφαίρεση από την τελική μορφή της ΚΥΑ, γιατί υπάρχει σε σχέδιο η υπ. αριθμ. 15372/5.6,2006 απόφαση (το συντριπτικά μέγιστο μέρος της οποίας περιέχεται στο σώμα της υπ. αριθμ. 16651/26.7.2006 ΚΥΑ) για το σχετικό θέμα, η οποία έχει ήδη υπογραφεί από τους Μπασιάκο και Κοντό, η οποία περιέχει σε ξεχωριστή παράγραφο την πιο πάνω εναλλακτική λύση, η οποία στη συνέχεια, με την έκδοση της ΚΥΑ απαλείφθηκε.

Δ) Ως αρμόδιος εποπτεύων την ΚΕΔ Υφυπουργός και στη δεύτερη φάση των ανταλλαγών (ανταλλαγή ακινήτων του Δημοσίου με ποσοστά επί της λίμνης) άφησε και πάλι εντελώς ανεξέλεγκτη την ΚΕΔ, τόσο από άποψη νομιμότητας ενεργειών, όσο και από άποψη ουσιαστική, δηλ. σε σχέση με το κατά πόσο με τις εν λόγω ανταλλαγές (ιδίως έτσι όπως προωθούνταν, με σοβαρή υποεκτίμηση της αξίας των ακινήτων του Δημοσίου και σημαντική υπερεκτίμηση της αξίας της λίμνης), προστατεύονταν τα συμφέροντα του Δημοσίου, με αποτέλεσμα, από τις ανταλλαγές αυτές το Δημόσιο να φαίνεται πως έχει υποστεί εξαιρετικά σημαντική οικονομική ζημιά, η οποία δεν μπορεί να εκτιμηθεί επακριβώς, όμως σίγουρα ανέρχεται σε αρκετές δεκάδες εκατομ. Ευρώ.

Ως προς τον Ευάγγελο Μπασιάκο

Οι πολιτικές του ευθύνες συνίστανται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Ως αρμόδιος Υπουργός Αγροτικής ανάπτυξης, όπως ο ίδιος παραδέχθηκε στην από 3.12.2008 κατάθεσή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής(σελ. 21-25), αφού, κατόπιν συνεννόησης με τον τότε Υφυπουργό Οικονομικών κο Δούκα, αποκλείστηκαν οι τυχόν εναλλακτικές λύσεις, όπως της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, λόγω κόστους και της εξαγοράς της αξίας της λίμνης και των παραλιμνίων, λόγω χρονοβόρου της διαδικασίας **κατέληξε στην πολιτική επιλογή των ανταλλαγών**, παίρνοντας ακόμα υπόψη τι θεωρούσε πως ήθελαν οι φορείς της Ξάνθης (να φύγει η Μονή από την Βιστωνίδα) τι επιθυμούσε η Μονή (ανταλλαγές, όπως είχε επισημάνει εγγράφως από τον Ιούλιο του 2004 στον προκάτοχό του Υπουργό κο Τσιτουρίδη), τι πρότεινε και ο τότε Υφυπουργός κος Κοντός (να φύγει η Μονή από την Βιστωνίδα), τι πρόκρινε και ο προκάτοχός του κος Τσιτουρίδης (ανταλλαγές). Έτσι , όπως ο ίδιος πάλι παραδέχεται (σελ. 23 πρακτικών Εξεταστικής Επιτροπής 3.12.2008) **προκάλεσε συγκεκριμένο ερώτημα προς το Ν.Σ.Κ., το οποίο συνέταξε ο Νομ. Σύμβουλος του Υπουργείου κος Μπότσιος, περί της δυνατότητας της διενέργειας των ανταλλαγών**, ώστε να αναμένει θετική απάντηση, υπέβαλε το ερώτημα στις 1.12.2004 και **στη συνέχεια, όταν εξεδόθη η υπ. αριθμ. 15/9.12.2004 (θαυμάστε ταχύτητα) γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ. την αποδέχθηκε πάραυτα, θέτοντας σε ενέργεια την υλοποίηση των ανταλλαγών.**

Α1) Η πιο πάνω γνωμοδότηση, για την οποία υποστήριξε μάλιστα ότι δεν χρειαζόταν καν προκειμένου να ακολουθήσουν οι ανταλλαγές, αναμασά τα επιχειρήματα όλων των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου. Την ίδια ώρα όμως δείχνει να αγνοεί ή να λαμβάνει εσφαλμένα υπόψη του μια σειρά παραμέτρους που εναντιώνονται στα όποια δικαιώματα της Μονής. Μεταξύ άλλων, παρακάμπτει την υπ. αριθμ. 111/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., στην οποία έχουμε πιο πάνω αναφερθεί, προσπερνά αδιάφορα την υπ. αριθμ. 2343/4.6. 1930 σύμβαση μεταξύ Δημοσίου και Μονής, όπου η Μονή αποδέχεται ότι δεν έχει κυριότητα επί της λίμνης και με την οποία αυτό που της παραχωρείται είναι η κατοχή προς εκμετάλλευση, προσπερνά αβασάνιστα το γεγονός ότι με τον α,ν. 4760/1945 έχει καταργηθεί το κατοχικής κυβέρνησης ν.δ. 271/1941, που φέρεται να αναγνωρίζει κυριότητα της Μονής επί της λίμνης. Όλα τα παραπάνω, έπρεπε να είχαν ερευνηθεί από τον κο Μπασιάκο, ή έστω να τον προβληματίσουν, πριν σπεύσει να αποδεχθεί την προαναφερθείσα γνωμοδότηση του Δ'

Τμήματος του Ν.Σ.Κ. Όμως αυτός είχε ήδη πάρει πολιτική απόφαση προώθησης των ανταλλαγών.

Β) Στη συνέχεια, λίγες μέρες μετά τις γιορτές, στις 25.1.2005 υπέγραψε την περίφημη υπ. αριθμ. 3822/2005 αποκαλούμενη και απόφαση-φάντασμα, η οποία ουδέποτε δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ, με την οποία ανατέθηκε στην ΚΕΔ η διαδικασία ανταλλαγής ακινήτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, κειμένων όμως εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης (ώστε να μην δυσαρεστηθούν οι ήδη διαμαρτυρόμενοι τοπικοί φορείς), με τις παραλίμνιες εκτάσεις.

Στην πιο πάνω απόφαση, προκειμένου να δικαιολογηθεί η συγκεκριμένη αποφασισθείσα λύση, τονίζεται ότι με τη λύση αυτή, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης επιθυμεί την διατήρηση του υφιστάμενου χαρακτήρα των εκτάσεων χάριν της αγροτικής αποκατάστασης και του αγροτικού πληθυσμού των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης. Γεγονός που σημαίνει ότι ο Μπασιάκος, όταν υπογράφει την πιο πάνω απόφαση, γνωρίζει ότι μεγάλο μέρος των παραλιμνίων εκτάσεων έχει ήδη απαλλοτριωθεί και δοθεί δεκαετίες πριν σε ακτήμονες καλλιεργητές. Εν τούτοις, όχι μόνο δεν προχωρά σε ανάκληση ή σε πρόταση ανάκλησης της απόφασης του Φωτιάδη που έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 17/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου (για τις παραλίμνιες), τουλάχιστον όσον αφορά τις συγκεκριμένες εποικιστικές εκτάσεις, αλλά ούτε καν εξαιρεί με την εν λόγω απόφασή του από τις ανταλλαγές αυτές τις εκτάσεις και στη συνέχεια να δει πώς θα διαπραγματευτεί με εντελώς διαφορετικούς όρους, αν δεν ήθελε να διεκδικήσει από την Μονή την άνευ ετέρου επιστροφή αυτών των εποικιστικών εκτάσεων στο Δημόσιο.

Γ) Ως Υπουργός, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκαν τα προς ανταλλαγή με τη λίμνη και τις παραλίμνιες εκτάσεις ακίνητα του Δημοσίου, τα οποία ανέλαβε να διαχειριστεί και ανταλλάξει με την Μονή η ΚΕΔ, συνυπέγραψε με τον Δούκα την πιο πάνω αναφερθείσα υπ. αριθμ. 16651/26.7.2006 ΚΥΑ, για την οποία φέρει την ίδια πολιτική ευθύνη με τον Δούκα, πλην εκείνης του αποκλεισμού από το σώμα της εν λόγω απόφασης της εναλλακτικής λύσης της εξαγοράς από πλευράς του Δημοσίου της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων.

Ως προς τον Αλέξανδρο Κοντό

Οι πολιτικές του ευθύνες συνίστανται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Ενώ ως βουλευτής Νομού Ξάνθης, την περίοδο του 2003 συμμετείχε στις διαμαρτυρίες των φορέων της Ξάνθης οι οποίοι αντιπάλευαν, με συγκεκριμένα επιχειρήματα, την κυριότητα της Μονής επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων

εκτάσεων, αργότερα, **όταν το 2004** ήρθε η Ν.Δ. στην κυβέρνηση και **ανέλαβε Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης**, ασφαλώς προσαρμοζόμενος στην κυβερνητική θέση, η οποία δεν ήταν η ανατροπή της ευνοικής για την Μονή κατάστασης, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί επί της προηγούμενης κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ, **εγκατέλειψε τον αγώνα κατά της κυριότητας της Μονής και περιορίστηκε** στο να διεκδικεί απλώς να επιστρέψει η λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις στο Δημόσιο και, σε αντάλλαγμα αυτής της επιστροφής, να δοθούν στη Μονή ακίνητα του Δημοσίου, εκτός της περιοχής Ξάνθης και Ροδόπης, προκειμένου να σταματήσουν οι κινητοποιήσεις και διαμαρτυρίες των τοπικών φορέων της περιοχής του. Αυτό ήταν το κλίμα της ενημέρωσης που φαίνεται πως έκανε ως Υφυπουργός προς τον προιστάμενό του τότε Υπουργό Μπασιάκο, αλλά και στην συνάντηση των φορέων της Ξάνθης με τον τότε Υπουργό Επικρατείας Θόδωρο Ρουσόπουλο, τον Σεπτέμβριο του 2004. Γι' αυτό ακριβώς συμφώνησε με την λύση των ανταλλαγών και την σχετική υπ. αριθμ. 3822/2005 απόφαση του Υπουργού Μπασιάκου (για την ανταλλαγή των παραλιμνίων εκτάσεων), αν και δεν την συνυπέγραψε και στην συνέχεια συνυπέγραψε την υπ. αριθμ. 16651/2006 ΚΥΑ, που προωθούσε την δεύτερη φάση των ανταλλαγών, δηλ. την ανταλλαγή της λίμνης.

Β) Παρά το γεγονός ότι, ως βουλευτής του Νομού Ξάνθης, γνώριζε πολύ καλά την περιοχή και ασφαλώς γνώριζε ότι ένα μεγάλο τμήμα των παραλιμνίων εκτάσεων, στις οποίες, με την υπ. αριθμ. 17/2002 γνωμοδοτήση και την αντίστοιχη υπουργική απόφαση του τότε Υφυπουργού Φωτιάδη, αναγνωρίστηκε η κυριότητα της Μονής, είχε ήδη προ δεκαετιών απαλλοτριωθεί και διανεμηθεί σε ακτήμονες, εν τούτοις, δεν φαίνεται να έκανε οποιαδήποτε προσπάθεια, στα πλαίσια της κυβέρνησης, ώστε γι' αυτό έστω το συγκεκριμένο τμήμα των παραλιμνίων εκτάσεων, να υπάρξει ανάκληση της σχετικής απόφασης του Φωτιάδη. Αντίθετα, συμφώνησε και το τμήμα αυτό να συμπεριληφθεί στις ανταλλαγές (δηλ. το Δημόσιο να δώσει ακίνητα που του ανήκαν, για να το επανακτήσει και το αποδώσει στους δικαιούχους).

Γ) Φαίνεται πως σε σχέση με τις ανταλλαγές δεν περιορίστηκε στο να τις αποδεχθεί και τελικά συνυπογράψει, αλλά είχε πιο ενεργό ρόλο. Διότι δεν ήταν καθόλου πειστικός όταν κατέθετε στην Εξεταστική Επιτροπή πως η προισταμένη Πολιτικής Γης κα Μαντέλη, υπηρεσίας της οποίας ο ίδιος ήταν, ως αρμόδιος Υφυπουργός, πολιτικός προιστάμενος, με δική της πρωτοβουλία και εν αγνοία του απέστειλε τον Μάιο του 2005, το με αρ. πρωτ. 2450/17.5.2005 έγγραφο προς 21 Νομαρχίες της χώρας, προκειμένου οι αρμόδιες νομαρχιακές υπηρεσίες **να εντοπίσουν και υποδείξουν διαθέσιμες εκτάσεις με οικοπεδική ή τουριστική αξία ή παραθαλάσσιες**, ώστε άμεσα, <<μέσα σε 10 ημέρες να

ενημερωθεί σχετικά το γραφείο του κου Κοντού>>, με στόχο να ξεκινήσουν οι ανταλλαγές και μάλιστα να δοθούν στη Μονή εμπορικά αξιοποιήσιμα ακίνητα.

Δ) Επίσης, δεν έπεισε όταν υποστήριξε ότι και πάλι εν αγνοία του, η ίδια ως άνω προισταμένη Πολιτικής Γης προκάλεσε ουσιαστικά, δια του Γ. Γρ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης τόσο τις ατομικές γνωμοδοτήσεις του νομικού σύμβουλου του Υπουργείου κου Μπότσιου όσο και την υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Ε' τμήμ. του Ν.Σ.Κ., με τις οποίες η έκταση των 8.608 στρεμμάτων στην Ουρανούπολη θεωρούνταν δασική και όχι δάσος, όπως αντίθετα υποστήριζε η Διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (βλ. σχετικό με αρ. πρωτ. 6698/13.7.2007 έγγραφο), γεγονός που άνοιξε τον δρόμο για, υπό προυποθέσεις, αξιοποίηση της συγκεκριμένης έκτασης της Ουρανούπολης για τουριστικούς σκοπούς, από την Μονή.

Ως προς τον Κωνσταντίνο Κιλτίδη

Η πολιτική του ευθύνη συνίσταται στις πιο κάτω πράξεις και παραλείψεις:

Α) Υπό την ιδιότητά του ως Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, αρμόδιου για θέματα Δασών, έκανε αποδεκτή την υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Ε' τμήματος του Ν.Σ.Κ., με την οποία η έκταση των 8.608 στρεμμάτων της Ουρανούπολης χαρακτηρίστηκε δασική και όχι δάσος, όπως την προσδιόριζαν η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων του 1934 και ο πίνακας συμπληρωματικής διανομής του 1971. Η πιο πάνω γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., (όπως ορθά, εκτιμούμε, υποστήριξε και ο μειοψηφών στη γνωμοδότηση Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ. Θεόδωρος Θεοφανόπουλος), ως μη όφειλε και πέραν των ορίων της αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ γνωμοδότησε για το αν η πιο πάνω έκταση είναι δασική ή δάσος, ενώ ο χαρακτηρισμός μιας έκτασης είναι θέμα διοικητικής φύσης, η επίλυση του οποίου υπάγεται στις αρμόδιες διοικητικές αρχές (δασάρχες) και σε περίπτωση αμφισβήτησης από το ΣτΕ. Η γνωμοδότηση αυτή, γενόμενη αποδεκτή από τον αρμόδιο Υφυπουργό, αποκτά, σύμφωνα με τον ν. 3086/2002 άρθρ. 7 παρ. 4, τον χαρακτήρα εκτελεστής διοικητικής πράξης, υποχρεωτικής για την Διοίκηση. Ως τέτοια άλλωστε αποστέλλεται στη συνέχεια, με το με αρ. πρωτ. 3056/13.6.2008 έγγραφο της προισταμένης Πολιτικής Γης κας Μαντέλη προς τις αρμόδιες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Περιφερειών της χώρας. Έτσι, ανοίγει διάπλατα ο δρόμος για την τουριστική αξιοποίηση της έκτασης της Ουρανούπολης.

Β) Η ως άνω γνωμοδότηση, έχοντας γίνει αποδεκτή από τον αρμόδιο Υφυπουργό, όσο παραμένει εν ισχύ και όσο δεν γίνεται χαρακτηρισμός της έκτασης της Ουρανούπολης από τον αρμόδιο Δασάρχη, εξακολουθεί να είναι εκτελεστή και να παράγει αποτελέσματα,

στην συγκεκριμένη περίπτωση υπέρ της Μονής. Έμμεσα, κάτι τέτοιο παραδέχεται και ο κος Κιλτίδης, όταν στην κατάθεσή του στην Εξεταστική Επιτροπή (Πρακτικά 2.12.2008, σελ. 273) αναφέρει πως: <<Οι δασικές υπηρεσίες κατά το τμήμα και το μέρος που έγινε αποδεκτή η γνωμοδότηση οφείλουν να αναγράφουν στα δημόσια έγγραφα κατά τη μορφή της η έκταση πώς πρέπει να θεωρείται και όχι κατά το χαρακτήρα>>.

Επομένως, αν ήθελε να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιονδήποτε η υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση για την τυχόν άντληση οποιωνδήποτε δικαιωμάτων, θα έπρεπε να ανακαλέσει την από μέρους του αποδοχή της. Συνεπώς, η αποστολή από μέρους του προς τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες τόσο των από 21.11.2008 Οδηγιών του, όσο και της από 3.12.2008 εγκυκλίου του, μάλλον αποσκοπούν στην πρόκληση εντυπώσεων ότι δήθεν προσπαθεί να διορθώσει τα πράγματα και σε μια προσπάθεια να αποσείσει από πάνω του τις όποιες τυχόν πολιτικές ευθύνες ήθελε του αποδοθούν για την αποδοχή της γνωμοδότησης.

Ως προς τον ρόλο του Θόδωρου Ρουσόπουλου

Από τις μαρτυρικές καταθέσεις και την εξέταση του ίδιου ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπης, προέκυψαν κατά την γνώμη μας τα εξης:

Α) Παρά την επιμονή του ίδιου ότι δεν είχε ουσιαστική ενημέρωση για την υπόθεση, δεν πείθει. Και τούτο διότι δεν είναι δυνατόν να είχε τις πυκνές συναντήσεις με τον Εφραίμ είτε στην Μονή, είτε στο Μέγαρο Μαξίμου, είτε στο σπίτι του, δεδομένης της πνευματικής του σχέσης με τον ηγούμενο της Μονής Βατοπαιδίου και ο Εφραίμ να μην τον ενημέρωσε, τουλάχιστον για τις θέσεις και επιδιώξεις της Μονής γύρω από την λίμνη Βιστωνίδα και τις ανταλλαγές, αλλά και για τις επαφές της Μονής με τις διάφορες δημόσιες υπηρεσίες. Εξάλλου, η κοινή πείρα έχει δείξει ότι σε κάθε ευκαιρία που οι ιερωμένοι και μοναχοί έρχονται σε απλή επαφή, ακόμα και εθιμοτυπική με οποιοδήποτε πολιτικό πρόσωπο, επιδιώκουν τουλάχιστον να το κάνουν κοινωνό των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην διοίκηση των υποθέσεων που χειρίζονται εκ της θέσης τους.

Β) Έχει επίσης γίνει φανερό, πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι από την περίφημη συνάντησή του στις 6.9.2004 με τους φορείς της Ξάνθης, στους οποίους συμμετείχε και ο τότε Υφυπουργός Αλέξανδρος Κοντός, αποκλείστηκαν τελικά οι εκπρόσωποι εκείνοι οι οποίοι δεν βρίσκονταν στην πολιτική επιρροή της Ν.Δ. (δηλ. ο τότε Πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου Ξάνθης κος Ξυνίδης και ο τότε Δήμαρχος του Δήμου Βιστωνίδας κος Τσολακίδης).

Γ) Ως προς το περιεχόμενο της πιο πάνω συνάντησης, υπήρξαν αντιφατικές καταθέσεις. Αυτοί που συμμετείχαν, κατέθεσαν πως το μόνο που τους είπε ο Ρουσόπουλος ήταν πως ο ίδιος ήταν αναρμόδιος και τους προέτρεψε να απευθυνθούν στους αρμόδιους Υπουργούς. Αντίθετα, αυτοί που είχαν αποκλειστεί από την εν λόγω συνάντηση, επικαλούμενοι πληροφόρησή τους κυρίως από τον Μητροπολίτη Ξάνθης, κατέθεσαν πως στην συνάντηση αυτή, ο Ρουσόπουλος τους είπε πως το ιδιοκτησιακό θέμα της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων έχει ήδη κριθεί υπέρ της Μονής και το μόνο που μπορεί να γίνει είναι να ανταλλαγούν η λίμνη και οι παραλίμνιες με ακίνητα του Δημοσίου κείμενα εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης. Είναι πάντως γεγονός ότι μετά και από την πιο πάνω συνάντηση καταλάγιασαν οι κινητοποιήσεις των φορέων της Ξάνθης και λίγους μήνες αργότερα, τον Ιανουάριο του 2005, εκδόθηκε η υπ. αριθμ. 3822/2005 απόφαση του Μπασιάκου, που κινήθηκε ακριβώς στο πνεύμα των όσων οι αποκλεισθέντες από την συνάντηση απέδωσαν ότι τους ειπώθηκε από τον Ρουσόπουλο.

Δ) Δημοσιογράφοι που εξετάστηκαν ως μάρτυρες, άλλοι φωτογράφησαν και ορισμένοι μίλησαν καθαρά, αναφερόμενοι στο Ρουσόπουλο, ότι έπαιξε το ρόλο του συντονιστή της όλης επιχείρησης να ευνοηθεί η Μονή, όλοι όμως αρνούμενοι να αποκαλύψουν τις πηγές τους, επικαλούμενοι το δημοσιογραφικό απόρρητο.

Ε) Από την συνολική στάση της κυβέρνησης της Ν.Δ., τουλάχιστον μέχρι τον Σεπτέμβρη του 2008, φαίνεται πως δεν υπήρχε η πολιτική βούληση να ανατραπεί η ήδη από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δημιουργηθείσα ευνοική για την Μονή κατάσταση. Ακριβώς το αντίθετο συνέβη. Ο Θόδωρος Ρουσόπουλος δεν είχε καμία συμμετοχή στην διαμόρφωση της συγκεκριμένης πολιτικής βούλησης;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Χαρακτηριστικά στοιχεία της λειτουργίας και του περιεχομένου της Εξεταστικής Επιτροπής

Ύστερα από μια εξαιρετικά κοπιώδη και με εντατικούς ρυθμούς διαδικασία λειτουργίας της Εξεταστικής Επιτροπής, που κράτησε περίπου έξι εβδομάδες, κατά την διάρκεια της οποίας έγιναν 46 συνεδριάσεις και εξετάστηκαν 124 μάρτυρες και με πρακτικά συνεδριάσεων που ξεπερνούν σε όγκο τις 15.000 σελίδες, αξίζει τον κόπο να αναφερθούμε σε ορισμένα κρίσιμα ζητήματα, που αφορούν την λειτουργία και το περιεχόμενο των εργασιών της Εξεταστικής Επιτροπής, τα οποία κατά τη γνώμη μας συνδέονται και με την αναζήτηση των όποιων ευθυνών πολιτικών προσώπων και

υπηρεσιακών παραγόντων του Δημοσίου στην υπόθεση του σκανδάλου της Μονής Βατοπαιδίου. Ειδικότερα:

* **Υπήρξε μια σαφής και αγωνιώδης προσπάθεια των δύο κομμάτων εξουσίας** (Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ), που κατά την διάρκεια της κυβερνητικής θητείας και των δύο (από το 1998 μέχρι σήμερα) στοιχειοθετήθηκε και εξελίχθηκε το σκάνδαλο του Βατοπαιδίου, **να αποσείσουν το καθένα, τις όποιες ευθύνες των δικών του κυβερνητικών στελεχών που είχαν εμπλοκή στην υπόθεση και να μεταθέσουν το σύνολο της όποιας ευθύνης στις πλάτες των κυβερνητικών στελεχών της άλλης πλευράς**. Και μάλιστα αυτό γινόταν με τρόπους και ανάπτυξη επιχειρημάτων που έβγαιναν μέσα από τον τρόπο εξέτασης των μαρτύρων, που περιείχαν το στοιχείο του νομικού ακροβατισμού αλλά και της υπέρβασης κάθε λογικής, πολλές φορές. Ας δώσουμε ορισμένα παραδείγματα για να γίνουμε κατανοητοί.

Το ΠΑΣΟΚ φαίνεται να προσπαθεί να στοιχειοθετήσει πως με τις υπουργικές αποφάσεις των δικών του κυβερνητικών στελεχών Δρυ και Φωτιάδη, που έκαναν αποδεκτές τις γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και με τις οποίες, βάσει χρυσόβουλων βυζαντινών αυτοκρατόρων, φιρμανιών σουλτάνων και πατριαρχικών σιγγιλίων, και στις οποίες οριζόταν ότι το Δημόσιο δεν εδικαιούτο να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας, των οχθών αυτής, των νησίδων εντός αυτής και περίπου 25.000 στρεμμάτων παραλιμνίων εκτάσεων, γιατί ταυτόχρονα αναγνωριζόταν πως αυτά ανήκουν στην Μονή Βατοπαιδίου, όπως επίσης και πως με τα δύο πρωτόκολλα παράδοσης-παραλαβής τμήματος των παραλιμνίων εκτάσεων και του κομματιού της λίμνης που ανήκε στον Νομό Ξάνθης αντίστοιχα, **περίπου δεν συνέβη τίποτε. Δεν μεταβιβάστηκε κανένα δικαίωμα στη Μονή.** Τότε προς τι όλη αυτή η διαδικασία των γνωμοδοτήσεων, των υπουργικών αποφάσεων, των πρωτοκόλλων;

Το ΠΑΣΟΚ επίσης επιχείρησε να πει πως, ακόμα και αν έγιναν κάποια λάθη, αυτά διορθώθηκαν δήθεν με την επανεξέταση που ζήτησε από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο ο Φωτιάδης, με βάση τα στοιχεία που παρουσίασαν οι φορείς από την Ξάνθη που αντιδρούσαν στην παράδοση της λίμνης Βιστωνίδας στη Μονή, αλλά και με την εντολή υπεράσπισης της υπόθεσης που δόθηκε στον νομικό παραστάτη του Δημοσίου, στη δίκη επί της αγωγής της Μονής για την αναγνώριση της κυριότητάς της επί των παραλιμνίων εκτάσεων. Όμως επανεξέταση, η οποία καθυστέρησε για πάνω από τέσσερις μήνες, εν όσω ακόμα κυβερνούσε το ΠΑΣΟΚ, δεν σήμαινε ότι υπήρξε και πρόθεση ανάκλησης των αποφάσεων που αναγνώριζαν την κυριότητα της Μονής, αφού θα μπορούσε να υπάρξει εμπεριστατωμένη ρητή ανακλητική υπουργική απόφαση των προγενέστερων ευνοικών για

την Μονή αποφάσεων και δεν έγινε. Ενώ και η υπεράσπιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου από τον νομικό παραστάτη του Δημοσίου στη δίκη, έγινε με στοιχεία που από μόνος του συγκέντρωσε, χωρίς την βοήθεια και την στήριξη των αρμόδιων υπηρεσιών.

Η Ν.Δ. επιχείρησε να στηρίξει τα δικά της κυβερνητικά στελέχη που εμπλέκονται στην υπόθεση, υποστηρίζοντας πως αφού είχαν παραλάβει μια ήδη διαμορφωμένη κατάσταση (αναγνωρισμένη κυριότητα της Μονής στη λίμνη Βιστωνίδα και στις παραλίμνιες εκτάσεις) επιχείρησαν με τις περίφημες ανταλλαγές να ανακτήσει το Δημόσιο τις χαμένες εκτάσεις της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων, που τόσο χρήσιμες ήταν για τους ψαράδες της περιοχής, αλλά και τους αγρότες που έχαναν την δυνατότητα να καλλιεργούν τις εκτάσεις που επί δεκαετίες κατείχαν και καλλιεργούσαν. Όμως δεν εξηγείται από την μεριά της Ν.Δ. γιατί, αφού η λίμνη Βιστωνίδα ήταν τόσο σημαντικό να ανήκει στο Δημόσιο δεν φρόντισαν τα στελέχη της, όταν η Ν.Δ. ήρθε στην εξουσία, τον Σεπτέμβρη του 2004, να ανακαλέσουν με απόφασή τους, όλες τις πράξεις των κυβερνητικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ, με τις οποίες αναγνωρίστηκαν δικαιώματα της Μονής επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων; Ή, αφού δεν επέλεξαν τότε την ανατροπή της κατάστασης που είχαν δημιουργήσει οι αποφάσεις και γενικά οι ενέργειες των κυβερνητικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ, γιατί ως μοναδική λύση επέλεξαν τις ανταλλαγές, ενώ υπήρχαν και άλλες εναλλακτικές λύσεις, λιγότερο ασφαλώς επιζήμιες για το Δημόσιο, όπως η απαλλοτρίωση των εκτάσεων της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων, ή η εκποίηση ακινήτων του Δημοσίου, έστω ορισμένων που είχαν σημαντική αξία, μέσω δημοσίων πλειστηριασμών και στη συνέχεια η εξαγορά, με το τίμημα της εκποίησης, της λίμνης και των παραλιμνίων εκτάσεων; Μόνο σαν φθηνές δικαιολογίες μπορούν να σταθούν επιχειρήματα του τύπου ότι δεν υπήρχαν χρήματα για την απαλλοτρίωση (την ίδια ώρα που με νομοθετικά μέτρα προωθούνταν σημαντικές φοροαπαλλαγές για τις τράπεζες και το μεγάλο κεφάλαιο) ή ότι οι δημόσιοι πλειστηριασμοί θα ήταν χρονοβόροι (τη στιγμή που από την δημοσίευση της απόφασης 3822/2005 του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης Μπασιάκου, για την ανταλλαγή των παραλιμνίων εκτάσεων με ακίνητα του Δημοσίου-για να κάνουμε λόγο μόνο για την ανταλλαγή των παραλίμνιων εκτάσεων-μέχρι την ολοκλήρωση αυτών των ανταλλαγών με τα σχετικά συμβόλαια, μεσολάβησαν περισσότεροι από 14 μήνες, ενώ επίσης η εκποίηση της πλειοψηφίας από τα πιο πάνω ανταλλαγέντα ακίνητα του Δημοσίου που περιήλθαν στην Μονή, ολοκληρώθηκε από την Μονή προς την εταιρία ΑΝΘΕΜΙΑΣ Α.Ε μέσα σε διάστημα 10 μηνών από την υπογραφή των σχετικών συμβολαίων ανταλλαγής).

Η Ν.Δ. επιχείρησε επίσης να υποστηρίξει ότι οι οποιεσδήποτε γνωμοδοτήσεις γύρω από το χαρακτήρα της έκτασης των 8.609 στρεμμάτων της Ουρανούπολης, οι οποίες

ανταλλάχθηκαν από το Δημόσιο έναντι ορισμένων χιλιοστών της λίμνης Βιστωνίδας, ως δασικών και όχι ως δάσους, θέμα κρίσιμο, το οποίο στη συνέχεια θα μπορούσε υπό προυποθέσεις να επιτρέψει στην Μονή να αξιοποιήσει τμήμα της έκτασης, εκείνο που έβλεπε προς την θάλασσα, για την ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων, περίπου είχαν φιλολογικό σκοπό, δεν έφεραν κανένα έννομο αποτέλεσμα. Και τότε γιατί οι δύο ατομικές γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβούλου του Υπ. Γεωργίας κου Μπότσιου συμπεριλήφθηκαν στο συμβόλαιο ανταλλαγής της έκτασης της Ουρανούπολης, με την συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών (Δημοσίου και Μονής); Γιατί, η υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. η οποία έγινε δεκτή από τον Υφυπουργό κο Κιλτίδη που θεωρούσε την έκταση της Ουρανούπολης ως δασική και όχι ως δάσος, απεστάλη στη συνέχεια από την υπηρεσία Πολιτικής Γης του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης στις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες προς εκτέλεση, ως εκτελεστή διοικητική πράξη; Όλα αυτά δεν στόχευαν να διευκολύνουν τυχόν μελλοντικά σχέδια της Μονής για τουριστική αξιοποίηση της περιοχής, η οποία σημειωτέον βρίσκεται πολύ κοντά σε μεγάλες ξενοδοχειακές τουριστικές εγκαταστάσεις;

* **Τα εμπλεκόμενα στην υπόθεση κυβερνητικά στελέχη τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της Ν.Δ.**, προκειμένου να αποσείσουν από πάνω τους οποιαδήποτε ευθύνη, **οχυρώθηκαν πίσω από τις, ως επί το πλείστον, ομόφωνες γνωμοδοτήσεις των αρμόδιων γνωμοδοτικών οργάνων (Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, Νομικό Συμβούλιο του Κράτους)**, γύρω από τα ζητήματα που αφορούσαν την αναγνώριση δικαιωμάτων κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων, τις ανταλλαγές της λίμνης με ακίνητα-φιλέτα του Δημοσίου, την από κοινού συμφωνία του Δημοσίου με την Μονή για την παραίτηση από έκδοση δικαστικής απόφασης επί της αγωγής της Μονής κατά του Δημοσίου για την αναγνώριση της κυριότητας της Μονής επί των παραλιμνίων εκτάσεων, τον χαρακτήρα της ανταλλαγείσας έκτασης της Ουρανούπολης. **Επιπλέον, τα κυβερνητικά στελέχη της Ν.Δ. κρύφτηκαν πίσω από την <<αυτοτελή και ανεπηρέαστη>> δραστηριότητα υπηρεσιών που είχαν σχέση με την διαδικασία των ανταλλαγών**, όπως της Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου (Κ.Ε.Δ.), αρμόδιας για την αξιοποίηση των ακινήτων του Δημοσίου ή το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.), αρμόδιο για την εκτίμηση της αξίας των προς ανταλλαγή, μεταξύ Δημοσίου και Μονής, ακινήτων.

Λες και ο νόμος δεν τους έδινε την δυνατότητα να απορρίψουν τις όποιες γνωμοδοτήσεις, να διαφωνήσουν έστω με το περιεχόμενο των εισηγήσεων και να αναπέμψουν τα σχετικά θέματα προς νέα εισήγηση, να παρέμβουν, ιδίως προς εποπτευόμενες αρχές όπως η Κ.Ε.Δ., προς υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Λες και δεν διέθεταν και όπλα για να αρνηθούν ή να ανατρέψουν τις πιο πάνω

γνωμοδοτήσεις που παραχωρούσαν δικαιώματα στη Μονή, όπως π.χ. η υπ. αριθμ. 111/2000 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., η οποία δέχθηκε ότι η λίμνη Βιστωνίδα είναι κοινόχρηστο πράγμα, ότι δεν είχε επ' αυτής δικαίωμα κυριότητας η Μονή και ότι της είχε παραχωρηθεί μόνο η εκμετάλλευση αυτής και του ιχθυοτροφείου, αλλά και οι προτάσεις του νομικού παραστάτη του Δημοσίου στη δίκη ενώπιον του Πολ. Πρωτ. Ροδόπης επί της αγωγής της Μονής, οι οποίες ήταν καταλυτικές των όποιων απαιτήσεων της Μονής, ή ακόμα και το γεγονός (που όφειλαν να γνωρίζουν) πως μεγάλο μέρος των παραλιμνίων εκτάσεων, στα πλαίσια διανομών και αναδασμών, είχαν προ πολλών δεκαετιών απαλλοτριωθεί και διανεμηθεί στους δικαιούχους και είχε αποσβεστεί κάθε τυχόν δικαίωμα τρίτου (επομένως και της Μονής) υπήρχε επί αυτών. **Δεν έλειπαν οι πιο πάνω δυνατότητες. Αυτό που έλειπε ήταν η πολιτική βούληση για διαφορετικές επιλογές από αυτές που τελικά ακολουθήθηκαν.**

Είδαμε και **κυβερνητικά στελέχη** (όπως ο κος Κοντός), που προκειμένου, όπως νομίζουν, να αποσείσουν τυχόν ευθύνες τους, **υποστήριξαν ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής πως για τόσο σοβαρά ζητήματα**, όπως οι ανταλλαγές αξίας δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ μεταξύ ακινήτων του Δημοσίου και της Μονής, **άμεσοι υφιστάμενοί τους λειτουργούσαν εν πλήρει αγνοία τους**, όπως η κα Μαντέλη, η οποία, αφ' ενός μεν με έγγραφό της στις 15.7.2005 προς 21 Νομαρχίες της χώρας (την κρίσιμη περίοδο προετοιμασίας των ανταλλαγών) ζητούσε όλως τυχαία να της υποδείξουν ελεύθερα ακίνητα του Δημοσίου παραθαλάσσια, με οικοπεδική ή τουριστική αξία., πολλά από τα οποία στη συνέχεια ανταλλάχθηκαν και παραδόθηκαν στη Μονή, αφ' ετέρου δε ήταν εκείνη η οποία ουσιαστικά προκάλεσε τόσο τις ατομικές γνωμοδοτήσεις του κου Μπότσιου, όσο και την υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. για τον χαρακτήρα της έκτασης της Ουρανούπολης ως δασικής και όχι ως δάσους.

* Στην Εξεταστική Επιτροπή **παρέλασαν δεκάδες στελέχη**, μεταξύ αυτών και ανώτατα, της δημόσιας διοίκησης και σημαντικών γνωμοδοτικών σχηματισμών, όπως το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και το Ν.Σ.Κ., **τα οποία, στην υπόθεση της Μονής Βατοπαιδίου, έδρασαν πολύ συγκεκριμένα, ευνοώντας τις κάθε φορά επιδιώξεις της Μονής και εμφανίζοντας την εικόνα μιας διοίκησης που πρώτιστα ενδιαφέρεται για τα δικαιώματα του προσφεύγοντος σ' αυτήν προσώπου.** Μια εικόνα, που καμία σχέση δεν έχει με την, κατά κανόνα, ανάλγητη συμπεριφορά της δημόσιας διοίκησης απέναντι στους διοικουμένους. Για παράδειγμα:

- Εμφανίζονται να αναγνωρίζουν υπέρ της Μονής ως τίτλους κυριότητας, τέτοιους, την γνησιότητα των οποίων ουδείς αποδεικνύει, αλλά και που σε κανένα από αυτούς δεν

προσδιορίζεται κατά τα όρια ή κατά την επιφάνεια η έκταση που φέρεται να ανήκει στη Μονή (όπως τα χρυσόβουλα βυζαντινών αυτοκρατόρων) ή τέτοιους, όπως το ν.δ. 271/1941 που, ερμηνεύοντας αυθεντικά προγενέστερη ρύθμιση, αναγνωρίζει δικαιώματα κυριότητας της Μονής, οι οποίοι όμως έχουν καταργηθεί με μεταγενέστερη νομοθετική ρύθμιση. Ταυτόχρονα αγνοούν επιδεικτικά κατά την άσκηση των καθηκόντων τους γεγονότα καταλυτικά των όποιων απαιτήσεων της μονής, όπως εκείνα της σύμβασης του 1930 μεταξύ δημοσίου και Μονής, με την οποία η Μονή αποδέχεται ότι δεν έχει κυριότητα επί της λίμνης Βιστωνίδας, των συμβολαίων βάσει των οποίων προκύπτει ότι η Μονή έχει στην κυριότητά της μόλις ποσοστό 19/32 εξ αδιαιρέτου επί τμήματος εκτάσεως 400 περίπου στρεμμάτων της νησίδας Άντα Μπουρού, της γνωμοδότησης υπ' αρ. 111/2000 της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. στην οποία αναφερθήκαμε πιο πάνω.

- Στο όνομα ότι δήθεν το Δημόσιο, στην υπόθεση της λίμνης Βιστωνίδας και των ανταλλαγών, συναλλάσσεται με ν.π.δ.δ., δηλ. την Μονή, ενώ από το σύνολο των συναλλαγών προκύπτει σαφώς ότι η Μονή δρα καθαρά ως ιδιώτης μπίζνεσμαν και ενώ επίσης δεν υπάρχει αντίστοιχη συμπεριφορά σε συναλλαγές με άλλους συναλλασσόμενους φορείς με το Δημόσιο, όλες οι εμπλεκόμενες δημόσιες υπηρεσίες λειτουργούν σχεδόν αποκλειστικά βάσει στοιχείων που προσκομίζει και μέσω προσώπων που υποδεικνύει η Μονή. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι περιφερειακές υπηρεσίες της Ξάνθης και της Ροδόπης, επί των εκθέσεων των οποίων στηρίχθηκαν εν μέρει οι υπέρ της Μονής γνωμοδοτήσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, αξιοποίησαν τα στοιχεία που προσκόμισε η Μονή, όπως και μάρτυρες που πρότεινε η Μονή, αγνοώντας ανώτερους τοπικούς κρατικούς υπαλλήλους, όπως τον Κωνσταντίνο Πετούση, τοπογράφο του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, τμηματάρχη στην Κομοτηνή, που ήταν απόλυτος γνώστης της περιοχής και εξετάστηκε στο Π.Πρ. Ροδόπης, ως μάρτυρας του Δημοσίου στη δίκη επί της αγωγής της Μονής. Επίσης είναι χαρακτηριστική η συνεργασία των εκτιμητών του ΣΟΕ με τον τοπογράφο της Μονής για την εκτίμηση των προς ανταλλαγή ακινήτων. Όπως ακόμα είναι χαρακτηριστικό ότι για τα συμβόλαια ανταλλαγής χρησιμοποιήθηκαν ο ίδιος πιο πάνω τοπογράφος της Μονής (Βασιλειάδης), όπως επίσης και η υποδεικνυόμενη από την Μονή συμβολαιογράφος(κα Πελέκη), αλλά και ότι τα σχέδια των συμβολαίων συντάσσονταν από τον δικηγόρο της Μονής (κο Πελέκη).

- Είναι χαρακτηριστική η ταχύτητα με την οποία, σε διάφορες κρίσιμες φάσεις της υπόθεσης Βατοπαιδίου, οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες δρουν, προς όφελος τελικά της Μονής και προς βλάβη των συμφερόντων του Δημοσίου.

Για παράδειγμα, στη φάση όπου, μετά από μεγάλη καθυστέρηση(7 μήνες από την συζήτηση) και αφού έχει προηγηθεί η διάσκεψη των μελών του δικαστηρίου, κατά την οποία έχει σχηματιστεί πλειοψηφία απόρριψης του μέγιστου μέρους της αγωγής της Μονής, αναμένεται η έκδοση της απόφασης του Π.Πρ. Ροδόπης, η Μονή, προφανώς έχοντας αντιληφθεί το αρνητικό γι' αυτήν αποτέλεσμα, από την επικοινωνία της Μονής με την Πρόεδρο του δικαστηρίου την κα Ψάλτη, στις 2.6.2004 υποβάλλει αίτημα για συναίνεση και σύμπραξη του Δημοσίου στην κατάθεση από κοινού δήλωσης περί μη εκδόσεως απόφασης. Στις 17.6.2004 το Β' τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί υπέρ του πιο πάνω αιτήματος της Μονής, την ίδια ημέρα συντάσσεται το σχετικό υπ. αριθμ. 3058/17.6.2004 Πρακτικό, το οποίο γίνεται δεκτό από τον αρμόδιο Υφυπουργό Οικονομικών κο Δούκα στις 22.6.2004, στη συνέχεια αποστέλλεται με courier στο δικηγόρο του Δημοσίου που χειρίστηκε την υπόθεση στο δικαστήριο, τον κο Χειμώνα και στις 25.6.2004 κατατίθεται στο δικαστήριο η σχετική κοινή δήλωση Δημοσίου και Μονής, προκειμένου να προληφθεί η έκδοση της απόφασης.

Στη φάση της έναρξης των ανταλλαγών, στις 1.12.2004 υποβάλλεται από τον Υπουργό κο Μπασιάκο το ερώτημα σχετικά με το επιτρεπτό και σύννομο της διαδικασίας ανταλλαγής, στις 9.12.2004 γνωμοδοτεί θετικά το Δ' τμήμα του Ν.Σ.Κ., η γνωμοδότηση θεωρείται από τους Πρόεδρο και Εισηγητή στις 14.1.2005, γίνεται τάχιστα αποδεκτή από τον Υπουργό κο Μπασιάκο και στη συνέχεια, στις 25.1.2005, υπογράφεται η περίφημη υπ. αριθμ. 3822/2005 απόφαση του κου Μπασιάκου, που σηματοδοτεί τ6ην έναρξη της διαδικασίας των ανταλλαγών.

Ως προς το Ολυμπιακό ακίνητο, στις 28.6.2007 ο Γ.Γρ. Υπουργείου Απασχόλησης γνωστοποιεί στον κο Γκράτζιο, Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΚΕΔ, το ότι το Υπουργείο δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσει το ακίνητο στους Θρακομακεδόνες για την μεταστέγαση του Υπουργείου και στις 13.7.2007 υπογράφεται το συμβόλαιο ανταλλαγής (το ένα από τα δύο, γιατί η ανταλλαγή ολοκληρώθηκε τμηματικά) του ως άνω ακινήτου του Δημοσίου με άλλα ακίνητα, τα οποία νωρίτερα είχε αποκτήσει η Μονή από το Δημόσιο, ανταλλάσσοντας ποσοστά επί της λίμνης Βιστωνίδας. Και αυτό ενώ ήδη, πριν το Υπουργείο Απασχόλησης απαντήσει αρνητικά επί της μεταστέγασης στο χώρο του ολυμπιακού ακινήτου, από τον Φλεβάρη του 2007, με αίτημα της ΚΕΔ, είχε γίνει από το ΣΟΕ η εκτίμηση της αξίας του ακινήτου και από τον Μάρτιο του 2007, το Δ.Σ. της ΚΕΔ είχε ήδη προαποφασίσει την εν λόγω ανταλλαγή.

Σε σχέση με το ακίνητο της Ουρανούπολης, στις 11.5.2007 η κα Μαντέλη, προισταμένη της Πολιτικής Γης του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης προκάλεσε την ατομική

γνωμοδότηση του κου Μπότσιου, η οποία με αριθμ. 3225/2007 εξεδόθη στις 17.5.2007 και αφορούσε τον χαρακτήρα της έκτασης της Ουρανούπολης ως δασικής και όχι ως δάσους και επομένως άνοιξε ο δρόμος (που συνεχίστηκε αργότερα με πιο δραστικές ενέργειες, όπως η υπ. αριθμ. 161/2008 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.)για την υπό προυποθέσεις στο μέλλον τουριστική αξιοποίηση τμήματος της έκτασης από την Μονή και στις 22.5.2007 υπεγράφη το σχετικό συμβόλαιο ανταλλαγής της έκτασης 8.609 στρεμμάτων της Ουρανούπολης, όπου μνημονεύεται, κατόπιν συμφωνίας των συμβαλλομένων, Δημοσίου και Μονής, η ατομική ως άνω γνωμοδότηση.

- Στελέχη της ίδιας υπηρεσίας, με ίδια ακριβώς επιχειρήματα, ακόμα και φράσεις, υπερασπίζονται τις επιλογές, ως προς την νομιμότητα και το περιεχόμενο, της υπηρεσίας τους στην υπόθεση του Βατοπαιδίου, ενώ την ίδια στιγμή δεν διστάζουν να <<καρφώσουν>> άλλες υπηρεσίες για τυχόν πλημμέλειες ή ευθύνες. Χαρακτηριστικές οι καταθέσεις αντίστοιχα των στελεχών της ΚΕΔ, του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, του ΣΟΕ, για την σθεναρή υποστήριξη του συνόλου των ενεργειών τους. Χαρακτηριστικό είναι από την άλλη πλευρά, το μπαλάκι που παίζεται ανάμεσα στην ΚΕΔ και το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης για το ποιος είχε την τελική επιλογή, από τα εκατοντάδες που ήταν κατάλληλα, των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν με την Μονή. Και οι δύο προσπαθούν να συσκοτίσουν το γεγονός ότι η επιλογή έγινε από κοινού με την Μονή, που φρόντισε να καταγράφει τα ακίνητα με τον δικό της τοπογράφο και να κάνει τις δικές της εκτιμήσεις ως προς την αξία. Όπως επίσης και η προσπάθεια αμοιβαίας μετάθεσης ευθυνών ανάμεσα σε ΣΟΕ και ΚΕΔ, σχετικά με τις εκτιμήσεις της αξίας των ανταλλαγέντων ακινήτων, όπου το ΣΟΕ έλεγε πως βάσει άλλων δεδομένων έκανε τις εκτιμήσεις του και βάσει άλλων, νεότερων δεδομένων που τάχα αγνοούσε, υπογράφονταν τα συμβόλαια, ενώ η ΚΕΔ υποστήριζε πως προχωρούσε στις ανταλλαγές βάσει των υπολογισμών και της εκτίμησης του ΣΟΕ. Και οι δύο επιχειρούν να αποπροσανατολίσουν από το γεγονός της υπερεκτίμησης της αξίας της λίμνης και της σημαντικής υποεκτίμησης των προς ανταλλαγή με αυτήν ακινήτων του Δημοσίου.

- Πάνω στην απέλπιδα προσπάθειά τους να υποστηρίξουν τις επιλογές τους, πέφτουν και σε σημαντικές αντιφάσεις, που αποκαλύπτουν πλευρές του σκανδάλου.

Για παράδειγμα, οι κ.κ. Γκράτζιος και Παπαγεωργίου (Δ/νων Σύμβουλος και Πρόεδρος της ΚΕΔ αντίστοιχα), στην προσπάθειά τους να υποστηρίξουν ως απολύτως δικαιολογημένη και ως απολύτως επωφελή για το Δημόσιο την ανταλλαγή του ολυμπιακού ακινήτου και την απόδοσή του στη Μονή, με 90 και πλέον ακίνητα, τα οποία θα έπαιρνε σε αντάλλαγμα το Δημόσιο και τα οποία προηγουμένως είχαν μεταβιβάσει στη Μονή

έναντι ορισμένων χιλιοστών της λίμνης Βιστωνίδας, ομολόγησαν στις καταθέσεις τους πως τα 90 αυτά ακίνητα που αποκτούσε το Δημόσιο, απαλλασσόμενο τάχα από το βαρίδι του ολυμπιακού ακινήτου, ήταν προοπτικά πολύ μεγαλύτερης αξίας και κοινωνικώς αξιοποιήσιμα για τις αναπτυξιακές ανάγκες των περιοχών και των ΟΤΑ όπου αυτά βρίσκονταν. Το ερώτημα που αυτόματα προβάλλει είναι πως, αν έτσι έχουν τα πράγματα- και έτσι πράγματι ήταν- τότε γιατί αντάλλαξαν αρχικά αυτά τα φιλέτα, με ποσοστά επί της λίμνης Βιστωνίδας, που το πολύ να εξασφάλιζε ένα καλό εισόδημα για μερικές δεκάδες ψαράδες της περιοχής;

* **Ακούσαμε το σύνολο των εξετασθέντων πολιτικών προσώπων και των στελεχών των υπηρεσιών που με οποιονδήποτε τρόπο είχαν εμπλοκή στην υπόθεση του Βατοπαιδίου να δηλώνουν πανηγυρικά και στερεότυπα, σε σχετική ερώτηση, ότι ουδείς πίεσε τους υφισταμένους του και ουδείς υφιστάμενος πιέστηκε από τους πολιτικούς ή υπηρεσιακούς προισταμένους του, προκειμένου να δράσει όπως έδρασε.** Το ερώτημα όμως που προβάλλει αδυσώπητο για όλους και χρήζει απάντησης είναι πώς κατάφεραν όλοι μαζί να συγκλίνουν με τις πράξεις και παραλείψεις τους στο να ευνοηθεί κατάφορα σε κάθε φάση της διαδικασίας η Μονή και το Δημόσιο να βρίσκεται συνεχώς χαμένο;

Έγιναν μήπως έτσι όλα γιατί πολιτική βούληση ήταν απλώς να ευνοηθεί η Μονή, ή γιατί κάποιοι εξ' αυτών χρηματίστηκαν, συμπέρασμα στο οποίο μόνο το άνοιγμα και η διασταύρωση των στοιχείων των λογαριασμών όλων των εμπλεκομένων προσώπων μπορεί να οδηγήσει και αυτό με σχετική επιφύλαξη, λόγω του δαιδαλώδους δρόμου που διανύουν τα μαύρα χρήματα, εξ' αιτίας του συστήματος της πλήρους ελευθερίας κίνησης κεφαλαίων ή γιατί κάποιοι εξαπατήθηκαν από τους πολυμήχανους Εφραίμ και Αρσένιο και από τυχόν συνεργαζόμενους με αυτούς επίορκους υπαλλήλους της διοικητικής ιεραρχίας, πράγμα μάλλον δύσκολο να το υποστηρίξει ευπρόσωπα κανείς;

Δουλειά της εξεταστικής Επιτροπής ήταν να διερευνήσει για τυχόν πολιτικές ευθύνες των εμπλεκομένων στην υπόθεση πολιτικών προσώπων (Υπουργών και Υφυπουργών), οι οποίες απεδείχθησαν, για ορισμένους εξ' αυτών, αναμφισβήτητες.

Τα υπόλοιπα είναι δουλειά των δικαστικών και άλλων αρμόδιων αρχών και της Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης της Βουλής, η οποία και πρέπει για ορισμένους -και εμείς δεν θα έχουμε αντίρρηση- να συσταθεί.

* Από το σύνολο της διαδικασίας ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, αλλά και από τις καταθέσεις του υπεύθυνου λογιστηρίου της Μονής (πατέρα Ευδόκιμου), του οικονομικού

διευθυντή και<<αχυρανθρώπου>> της Μονής στις δύο off shore εταιρίες συμφερόντων της Μονής, Rassadel και Madeus, κου Κοιρανίδη και του δικηγόρου της Μονής κου Χατζηαλεξάνδρου, **προέκυψε σαφέστατα η λειτουργία της Μονής, με την ευθύνη κύρια των Εφραίμ και Αρσένιου, ως μιας μεγάλης ιδιωτικής επιχείρησης που κάνει επενδύσεις, διαχειρίζεται και διακινεί εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, υπό την ανοχή, αν όχι την ανοιχτή αποδοχή των κυβερνήσεων, αλλά και η διαπλοκή της Μονής με κρατικούς παράγοντες, κύρια από διάφορες δημόσιες υπηρεσίες και με επιχειρηματικά συμφέροντα, όπως εκείνα του Πάπιστα και του Σαχπατζίδη.**

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Από τις συνολικές εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής επιβεβαιώθηκαν και ενισχύθηκαν οι εκτιμήσεις του ΚΚΕ τόσο για τις διαχρονικές ευθύνες των κυβερνήσεων σε σχέση με την στάση τους απέναντι σε κατοχή και διεκδικήσεις δημόσιας γης από τα μοναστήρια και τις εκκλησίες γενικότερα, όσο και για τις συγκεκριμένες πολιτικές ευθύνες των κυβερνήσεων και πολιτικών προσώπων της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ για το σκάνδαλο της Μονής Βατοπαιδίου.

Όσον αφορά δε την διερεύνηση τυχόν ποινικών ευθυνών πολιτικών προσώπων για το σκάνδαλο του Βατοπαιδίου, θεωρούμε ότι πρέπει να επεκταθεί η έρευνα, μέσω της σύστασης ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του ν. 3126/2003 περί Ποινικής ευθύνης των Υπουργών.

Αντώνης Σκυλλάκος

Εκπρόσωπος του ΚΚΕ στη Διακομματική Επιτροπή

για την υπόθεση του Βατοπεδίου

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ (ΛΑ.Ο.Σ.)
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΛΕΥΡΗ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΠΛΕΥΡΗΣ
Βουλευτής Α' Αθηνών - ΛΑ.Ο.Σ.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ
Του Βουλευτού του ΛΑ.Ο.Σ Αθανασίου Πλεύρη

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων με ομόφωνη απόφαση της ζήτησε τη σύσταση νέας εξεταστικής επιτροπής για να ολοκληρώσει την έρευνα για την υπόθεση της ΙΜΜΒ αναφορικώς με την παράδοση της κυριότητας της λίμνης Βιστωνίδας και τις μετέπειτα ανταλλαγές. Βασικό πεδίο έρευνας υπήρξε η κίνηση των λογαριασμών και η δυνατότητα επιστροφής των ανταλλαγέντων ακινήτων στο ελληνικό δημόσιο. Η έρευνα της Επιτροπής υπήρξε συμπληρωματική της προηγουμένης υπό την έννοια ότι δεν αποτέλεσε δευτεροβάθμιο όργανο ελέγχου της υποθέσεως αλλά συμπληρωματική εξέταση. Συνεπώς το πόρισμα και οι θέσεις της προηγούμενης Επιτροπή είναι απαραίτητο τμήμα και αυτού του πορίσματος.

Από την προηγούμενη διερεύνηση της εξεταστικής Επιτροπής, που ομολογουμένως έγινε επιμελής εργασία, έμειναν ανοικτά τρία επίπεδα προς διερεύνηση: Πρώτον, εξαιτίας της συμφωνίας των δύο μεγάλων κομμάτων δεν εξετάστηκαν βασικοί μάρτυρες και δη οι κ.κ. Αγγέλου και Παπακωνσταντίνου, αλλά και ο τέως Πρωθυπουργός. Δεύτερον, δεν είχαμε τις καταθέσεις των μοναχών Εφραίμ και Αρσενίου και τρίτον, δεν είχαμε σαφή εικόνα της κίνησης των λογαριασμών. Αυτά τα τρία σημεία τα είχαμε επισημάνει ως βασικούς παράγοντες αδυναμίας δημιουργίας πλήρους εικόνας.

Νεότερα στοιχεία που υπήρξαν στην παρούσα επιτροπή και μπόρεσαν να διαλευκάνουν πληρέστερα την υπόθεση και θα αξιολογηθούν αναλόγως ήταν τα ακόλουθα:

1. Σε αντίθεση με την προηγούμενη Επιτροπή κατέθεσαν σε αυτήν ο Εφραίμ και ο Αρσένιος και έχουμε πλέον τις θέσεις της ΙΜΜΒ.
2. Κατέθεσαν οι μάρτυρες κκ Παπακωνσταντίνου και Αγγέλου, **αλλά δεν κατέθεσε ο πρώην Πρωθυπουργός. Ο κεντρικός ρόλος του Μαξίμου μας υποχρεώνει να δηλώσουμε ότι η μη κατάθεση του κ. Καραμανλή**

Ακαδημίας 57, 106 79 Αθήνα, Τηλ.: 210 361 4415, Φαξ: 210 361 4419
Σκουφά 81, 106 80 Αθήνα, Τηλ.: 210 363 7963, Φαξ: 210 36 14 063
a.plevris@hotmail.com / www.thanos-Plevris.gr

με την ανοχή ων βουλευτών του ΠΑΣΟΚ αφήνει αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με το ρόλο του Μαξίμου.

3. Κατέθεσαν οι παραιτηθέντες Εισαγγελείς που ήλθαν σε κόντρα με τους προϊσταμένους τους, όταν δεν εστάλη ο φάκελος της υπόθεσης στη Βουλή, καθώς και ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών, αλλά και ο τέως Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και άρα μπορέσαμε να αξιολογήσουμε τις πράξεις ή παραλήψεις της δικαιοσύνης.
4. Η Επιτροπή μας είχε τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση σε ένα άκρως ενδιαφέρον ανακριτικό υλικό που είχε σχηματισθεί. Ιδιαιτέρως οι απολογίες των κατηγορουμένων και δη των κκ Μπότσιου και Μαντέλη προσέφεραν σημαντικές πληροφορίες. **Ήδη σε αυτό το σημείο θέλουμε να τονίσουμε ότι οι καταθέσεις μαρτύρων και δη οι απολογίες κατηγορούμενων από μόνες τους δεν είναι επαρκές υλικό, τη στιγμή που ήδη η κυβέρνηση φρόντισε να ψηφίσει έναν ευεργετικό νομικό πλαίσιο για τον κατηγορούμενο που θα εμπλέξει πολιτικά πρόσωπα. Από την άλλη, όμως, όταν αυτές οι καταθέσεις διασταυρώνονται και συνοδεύονται με έγγραφα έχουν τη σημασία τους, όπως θα αξιολογηθεί κατωτέρω.**
5. Ιδιαίτερης αξίας υπήρξε και η κατάθεση του πρώην υπουργού κ. Δούκα, ο οποίος ευθέως αποκαλύπτει την εμπλοκή του Μαξίμου, καθώς κατέθεσε ότι τον Ιούνιο του 2004, δηλαδή πριν την υπογραφή των ΥΑ για την οριστική παράδοση της λίμνης και τη συναίνεση του δημοσίου στην παραίτηση από έκδοση απόφασης, δέχθηκε τηλεφώνημα από τον διευθυντή του γραφείου του πρώην πρωθυπουργού κ. Αγγέλου, που του ζήτησε να εξετάσει κατά προτεραιότητα την υπόθεση της ΙΜΜΒ.
6. Εξαιρετικής σημασίας εξέλιξη που θα επηρεάσει την υπόθεση στο μέλλον είναι η άρνηση του νυν Υπουργού Οικονομίας να αποδεχθεί την υπ. αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, το οποίο κατόπιν αιτήσεως της ΙΜΜΒ έθεσε όρους για τη δυνατότητα επιστροφής των ακινήτων και περιορισμού του αντικειμένου της διαφοράς με την ΙΜΜΒ στο επίπεδο της κυριότητας της λίμνης. Η άρνηση αυτή θα κριθεί σε οικείο κεφάλαιο.
7. Από το μέχρι στιγμής έλεγχο των λογαριασμών, ενώ προκύπτουν περίεργες συναλλαγές, **δεν αποδείχθηκε μαύρο πολιτικό χρήμα. Είναι βέβαια λυπηρή και προβληματική η κωλυσιεργία των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς μέχρι σήμερα δεν έχουμε πλήρη εικόνα των λογαριασμών (είμαστε σχεδόν στο στάδιο προ ενός έτους), δεν έχει γίνει έλεγχος στα οικονομικά της ΙΜΜΒ και δεν έχει γίνει το**

αυτονόητο, δηλαδή προσδιορισμός της αξίας της λίμνης και των ανταλλαγέντων ακινήτων για να διαφανεί η όποια ζημιά του δημοσίου.

Όλα τα νεώτερα στοιχεία ουσιαστικά επιβεβαιώνουν στο ακέραιο τις προηγούμενες πορισματικές μας θέσεις και ενισχύουν τα συμπεράσματα μας. **Συνεπώς εμμένουμε στις προηγούμενες θέσεις, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος πορίσματος. Προτείναμε μάλιστα για να αποφευχθεί το προσβλητικό φαινόμενο για το κοινοβούλιο των διαφορετικών πορισματικών θέσεων να υπάρξει σειρά κοινών σημείων τα οποία δυστυχώς δεν έτυχαν της αποδοχής όλων των κομμάτων.**

Β. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΟΡΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

1. ΦΑΣΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΑΣΟΚ ΑΠΟ ΤΟ 1998 ΕΩΣ ΤΟ 2004.

Από τα νεώτερα στοιχεία που υπήρξαν δεν αλλάζει κάτι στο κεφάλαιο των ευθυνών των υπουργών του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αντιθέτως ιδίως μετά τις καταθέσεις και τα έγγραφα της κ. Μαντέλη στο απολογητικό της υπόμνημα ενδυναμώνονται αυτές οι ευθύνες, όπως θα καταδείξουμε κατωτέρω:

Σε αυτήν την πρώτη φάση ξεκινά να εκτυλίσσεται το σκάνδαλο αναφορικώς με την παραχώρηση της κυριότητας της λίμνης Βιστωνίδας στην ΙΜΜΒ. Ενώ η Μονή από το 1924 με συνεχείς ενέργειες προσπαθεί να εγείρει θέμα κυριότητας και το ελληνικό δημόσιο για σχεδόν 80 έτη παρουσιάζει μια σθεναρή αντίδραση, το 1998 το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων με την υπ. αριθμ. 26/3.12.98 γνωμοδότηση του και με εισηγητή το Στέφανο Δέτση και πρόεδρο τον Ελευθέριο Ροϊδη γνωμοδοτεί στη μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας του ελληνικού δημοσίου επί της νησίδας «Άντα Μπούρου» της λίμνης Βιστωνίδας. Η γνωμοδότηση αυτή έγινε δεκτή από τον Υφυπουργό των Οικονομικών κ. Δρυ με την ΥΑ 1007690/610/Α0010 στις 5 Φεβρουαρίου του 1999.

Η ανωτέρω ΥΑ έγινε πιλότος όλων των επομένων γνωμοδοτήσεων που παρεχώρησαν τη λίμνη στην ΙΜΜΒ. Μπορεί η μετέπειτα πρωτόδικη δικαστική απόφαση του Πρωτοδικείου Ροδόπης να συνάδει στο μεγαλύτερο μέρος με αυτήν την ΥΑ, ωστόσο λόγω ακριβώς του δύσκολου νομικού θέματος και εκ του γεγονότος ότι η αποδοχή αυτής της γνωμοδότησης «νομιμοποίησε» ένα ολόκληρο νομικό σκεπτικό που προχώρησε στην παραχώρηση της λίμνης συνιστά βάσιμη πολιτική ευθύνη του τότε υφυπουργού, ο οποίος όφειλε να επιδιώξει τη δικαστική επίλυση του θέματος και όχι την παράδοση της κυριότητας της νησίδας με τις διοικητικές διαδικασίες.

Εν συνεχεία στις 5 Αυγούστου του 2002 ο τότε Υφυπουργός των Οικονομικών κος Απ. Φωτιάδης με την ΥΑ 1064538/5928/Α0010 αποδέχεται τη νεώτερη υπ.αριθμ. 17/18.07.02 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων με πρόεδρο τον Ι. Διονυσόπουλο και εισηγητή πάλι τον Σ. Δέτση, όπου αποφασίζεται η μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας υπέρ της ΙΜΜΒ 25.000 στρεμμάτων παραλίμνιων εκτάσεων και δύο νησίδων στη λίμνη Βιστωνίδα. Σημειωτέον βρέθηκε τοπογράφος που κατάφερε!!! να τοπογραφήσει επακριβώς από Χρυσόβουλο του 1080 (προ σχεδόν χιλίων ετών) τα 25.000 στρέμματα. Παράλληλα συντάχθηκε Πρωτόκολλο Παράδοσης και Παραλαβής στις 11.12.02 (έχει γραφεί όχι σε ηλεκτρονικό υπολογιστή που διέθετε η Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης, αλλά σε γραφομηχανή ίδια με αυτή της ΙΜΜΒ), το οποίο μεταγράφηκε στο υποθηκοφυλακείο, βάσει του οποίου η Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης παρέδωσε την κυριότητα των εκτάσεων που αφορούσαν στο Νομό Ξάνθης στην ΙΜΜΒ.

Σύμφωνα με την ίδια ακριβώς πρακτική ο Υφυπουργός κος Φωτιάδης με την νεώτερη ΥΑ 1051266/10611/Α0010 στις 04.06.03 αποδέχθηκε την υπ. αριθμ. 46/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού (με πάλι Πρόεδρο τον Ι. Διονυσόπουλο και πάλι Εισηγητή τον Σ. Δέτση), όπου πλέον το ελληνικό δημόσιο αποδέχθηκε την μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας στην ίδια τη λίμνη Βιστωνίδα και τις όχθες αυτής. Αποδέχθηκε δηλαδή ο Υφυπουργός παράδοση κυριότητας κοινοχρήστου πράγματος (λιμνοθάλασσας) και διέταξε τις Κτηματικές Υπηρεσίες Ξάνθης και Ροδόπης να προβούν σε σύνταξη Πρωτοκόλλου Παράδοσης και Παραλαβής της Λιμνοθάλασσας, το οποίο και έλαβε χώρα στις 25.06.03, όπου και παραδόθηκε η κυριότητα της Λιμνοθάλασσας στην ΙΜΜΒ.

Ενδιαφέρον σε αυτό το σημείο παρουσιάζουν τα ακόλουθα στοιχεία:

Α) Η όλη αυτή διαδικασία λαμβάνει χώρα ενώ έχει εκδοθεί η υπ. αριθμ. 111/2000 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία ρητώς μνημονεύει τη λιμνοθάλασσα της Βιστωνίδας ως κοινόχρηστο πράγμα, την οποία ο υφυπουργός και τα γνωμοδοτικά αγνοούν επιδεικτικά, όπως και εν συνεχεία οι υπουργοί της ΝΔ.

Β) Από τον Ιανουάριο του 2003 η ΙΜΜΒ έχει ασκήσει αναγνωριστική αγωγή κατά του ελληνικού δημοσίου για τα 25.000 στρέμματα. Η αγωγή αυτή επρόκειτο να εκδικαστεί στις 21.05.03, ότε και ανεβλήθη για τις 5.11.03. Η αρχική υπερασπιστική γραμμή του δημοσίου όπως διαφαίνεται από την εντολή προς το Νομικό Σύμβουλο του Κράτους ήταν ουσιαστικά να συνομολογήσει το αίτημα της ΙΜΜΒ, καθώς θα προέβαλε την ένσταση της απόρριψης της αγωγής ως άνευ αντικειμένου, αφού είχε παραδοθεί με ΥΑ και Πρωτόκολλο Παράδοσης και Παραλαβής το αντικείμενο της αγωγής. Ωστόσο η υπερασπιστική αυτή γραμμή μεταστρέφεται στις 3.6.03, ότε και με νεώτερη εντολή καλείται ο Νομικός Σύμβουλος να υπερασπιστεί την υπόθεση

προβάλλοντας ένσταση ιδίας κυριότητας του δημοσίου. Το ενδιαφέρον εδώ εστιάζεται στο γεγονός ότι ο υφυπουργός κος Φωτιάδης μια μέρα μετά την αλλαγή της υπερασπιστικής γραμμής που θα προστάτευε το δημόσιο συμφέρον με την προβολή ένστασης ιδίας κυριότητας προχωρά στην αποδοχή της τρίτης τελευταίας γνωμοδότησης (στις 4.6.03) που παραδίδει στην ΙΜΜΒ τη λιμνοθάλασσα «αδειάζοντας» κυριολεκτικά την υπερασπιστική γραμμή του ΝΣ. Η σύμπτωση αυτή είναι προφανώς προβληματική.

Στη συνέχεια και μετά από συνεχείς διαμαρτυρίες των φορέων της Ξάνθης, που φώναζαν για την αρπαγή της δημόσιας περιουσίας και την εγκατάλειψη των ακτημόνων που κατείχαν τις εκτάσεις, ο υφυπουργός κ. Φωτιάδης στις 30.10.03 αιτείται την επανεξέταση όλων των προηγουμένων γνωμοδοτήσεων βάσει των στοιχείων που είχαν προσκομίσει οι φορείς και ιδίως του υπομνήματος του προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Α. Ξυνίδη. Η ενέργεια αυτή, ενώ θα πρέπει να κριθεί αρχικώς ως θετική, καθώς δείχνει μια αλλαγή στάσης την έσχατη στιγμή, λίγο πριν τη δίκη, υπήρξε ατελέσφορη και προσχηματική. Η αίτηση για επανεξέταση δε συνοδεύτηκε και από ανάκληση των προηγουμένων ΥΑ, ώστε να μην παράγονται έννομα αποτελέσματα, ενώ και αυτό το ατελέσφορο κείμενο έφθασε στα χέρια του δικηγόρου του δημοσίου στις 7.11.03, δύο μέρες μετά τη συζήτηση της αγωγής της ΙΜΜΒ.

Επιπλέον, εάν ο κος Φωτιάδης ήθελε να γίνει πραγματική επανεξέταση της υποθέσεως, θα απαιτούσε, όπως μπορούσε, την άμεση επανεξέταση. Δυστυχώς όμως μέχρι την πτώση της κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ το Μάρτιο του 2004 το γνωμοδοτικό δεν είχε συγκληθεί, γεγονός που καταδεικνύει ότι η αίτηση για επανεξέταση, έστω και θετικά κρινόμενη, έγινε προσχηματικά σε προεκλογικό κλίμα χωρίς ειλικρινή πρόθεση διευθέτησης της κατάστασης. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ο δικηγόρος που υπερασπίστηκε το δημόσιο στη δίκη της Ροδόπης είπε ευθαρσώς στην προηγούμενη επιτροπή ότι κλήθηκε να υπερασπιστεί μια θέση μάχης χωρίς οπισθοφυλακή και ήδη παραδομένη.

Πρέπει σε αυτό το σημείο να τονιστούν και τα εξής επιπλέον δεδομένα που ενδυναμώνουν την ευθύνη των δύο υπουργών του ΠΑΣΟΚ, αλλά και δημιουργούν την αίσθηση κεντρικού συντονισμού ήδη από τη διακυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και έγιναν γνωστά από την απολογία της κας Μαντέλη και το θέμα της υπογραφής Ξυνίδη.

Α. Ο Αρσένιος την επισκέφθηκε για πρώτη φορά το Μάρτιο του 2003, κατόπιν τηλεφωνήματος του κ. Δρυ, ο οποίος επομένως δείχνει, άγνωστο για ποιο λόγο, επιπλέον ενδιαφέρον για την υπόθεση και μετά την υπογραφή της ΥΑ το 1999.

Β. Ήδη από τον Ιούλιο του 2003, επί διακυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ δηλαδή, η κα Μαντέλη ως Δ/ρια Πολιτικής Γης έστειλε έγγραφο στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ροδόπης, όπου εξεφράσθη η γνώμη της υπηρεσίας ότι η ΙΜΜΒ δεν είχε κυριότητα στις διεκδικούμενες εκτάσεις!!!. Η αποδοχή της γνωμοδότησης φαίνεται ότι αγνόησε και την άποψη της πολιτικής γης. Συνεπώς υπουργοί δε μπορούν να δηλώνουν άγνοια από τη στιγμή που υπήρχε έγγραφη θέση της δ/σης πολιτικής γης.

Γ. Η υπογραφή Ξυνίδη και λοιπών μελών της Επιτροπής λιμένος Λαγος μπορεί να μη γεννά ευθύνες αρχικά στους υπογράφοντες ενδυναμώνει ωστόσο τις ευθύνες των υπουργών του ΠΑΣΟΚ, καθώς αποδεικνύει ότι βάσει της ΥΑ Δρυ γίνονταν και διοικητικές ενέργειες.

Στην πρώτη διακυβέρνηση επομένως του ΠΑΣΟΚ υπάρχουν βάσιμες ευθύνες των δύο υπουργών και ιδίως του κ. Φωτιάδη καθώς με ελαφριά την καρδιά παραδόθηκαν η λιμνοθάλασσα με τις όχθες και 25.000 στρέμματα στην ΙΜΜΒ με ΥΑ που αποδέχθηκαν γνωμοδοτήσεις του ίδιου εισηγητή και συντάχθηκαν και Πρωτόκολλα Παράδοσης και Παραλαβής. Έπρεπε το δημόσιο να αρνηθεί τη διαδικασία αυτή παράδοσης της κυριότητας και να παρέπεμπε την υπόθεση στη δικαστική εξουσία.

2. ΦΑΣΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο τα νεώτερα στοιχεία επιβεβαιώνουν πλήρως τις θέσεις μας. Μετά μάλιστα την κατάθεση του κ. Δούκα, αλλά και την αξιολόγηση του ανακριτικού υλικού διαφαίνεται ο κεντρικός συντονισμός που κινείται από το Μέγαρο Μαξίμου.

Στα τέλη Απριλίου του 2004 λαμβάνει χώρα η τελική διάσκεψη των δικαστών του Πρωτοδικείου Ροδόπης, όπου και μετά από μακρά συζήτηση λαμβάνεται απόφαση κατά πλειοψηφία 2-1. Οι πρωτοδίκες κα. Σακάλογλου και κ. Γιοβανόπουλος τάσσονται υπέρ του δημοσίου δεχόμενοι εν μέρει την αγωγή της ΙΜΜΒ δικαιώνοντας την μόνο ως προς το σκέλος της νησίδας Άντα Μπούρου (και αυτή όχι στο σύνολο της), η δε Πρόεδρος κα Ψάλτη μειοψηφεί θεωρώντας ότι έπρεπε να γίνει δεκτή η αγωγή της ΙΜΜΒ στο σύνολο της. Σημειωτέον η εισηγήτρια της υπόθεσης (κα Σακάλογου) ήδη από τα τέλη Φεβρουαρίου είχε παραδώσει την εισήγηση της στην υπόλοιπη σύνθεση του δικαστηρίου προς αξιολόγηση.

Η μειοψηφούσα πρόεδρος κρατά την υπόθεση για σύνταξη της μειοψηφίας και περαιτέρω δημοσίευση της. Το αποτέλεσμα της διάσκεψης εν τω μεταξύ έχει διαρρεύσει στην τοπική κοινωνία και κυριολεκτικώς όλοι οι φορείς πανηγυρίζουν και

είναι αδύνατον κάποιος να μη γνωρίζει το αποτέλεσμα. Ακόμη και η μειοψηφούσα Πρόεδρος στην από 2 Οκτωβρίου 2008 ανωμοτί εξέταση της επιβεβαιώνει ότι υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία της ιδίας με τον Αρσένιο μετά τη διάσκεψη, ο οποίος γνώριζε το αποτέλεσμα της διάσκεψης!!! και της ζήτησε να το επιβεβαιώσει. Παράλληλα η πρόεδρος του δικαστηρίου κρατά επιδεικτικά την υπόθεση και δεν τη δημοσίευε ως όφειλε. **Σημειωτέον εξεδόθη πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση για τις ανωτέρω πράξεις.**

Τότε ξεκινά μια διαδικασία επικίνδυνων και προκλητικών συμπτώσεων. Στις 20.05.04 λίγο δηλαδή μετά την τελική διάσκεψη του δικαστηρίου της Ροδόπης συγκαλείται το Γνωμοδοτικό που θα εξέταζε την επανεξέταση που ζήτησε ο Φωτιάδης στις 30.10.03 (μετά από 7 ολόκληρους μήνες δηλαδή και απαραδέκτως καθώς εκκρεμούσε έκδοση αποφάσεως) με τον ίδιο Πρόεδρο (Διονυσόπουλο) αλλά και Εισηγητή (Δέτση) και γνωμοδοτεί ότι δε συντρέχει λόγος επανεξέτασης. Άμεσα η ΙΜΜΒ και ενώ ο Αρσένιος γνώριζε το αποτέλεσμα, όπως αποδεικνύεται και από την κατάθεση της Προέδρου κας Ψάλτη, με αίτηση του στο ΝΣΚ στις 01.06.04 αιτείται τη συναίνεση του δημοσίου για παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής και τη μη έκδοση αποφάσεως, στην οποία μνημονεύεται και η τελευταία αυτή γνωμοδότηση η 26/20.05.04.

Τη γνωμοδότηση αυτή αποδέχεται τάχιστα ο υφυπουργός κ. Π. Δούκας στις 7 Ιουνίου 2004 με την υπ. αριθμ. 1046300/3944/Α0010 ΥΑ, οπότε και τελειώνει οριστικά το θέμα της κυριότητας σε διοικητικό επίπεδο. Η ΥΑ έχει αριθμ. πρωτοκ. 727/14.06.04 στην Κτηματική Υπηρεσία Ξάνθης και την ίδια ακριβώς ημέρα στις 14.06.04 συνεδριάζει το Β τμήμα του ΝΣΚ με Πρόεδρο τον Χ. Τσεκούρα και Εισηγητή τον Κ. Καποτά και γνωμοδοτούν κατά πλειοψηφία (μειοψηφούντος του ΝΣ Π. Κιούση, ο οποίος θεωρούσε ότι δικονομικώς είναι αδύνατη η μη έκδοση απόφασης) υπέρ του αιτήματος της ΙΜΜΒ περί μη έκδοσης απόφασης. Τη γνωμοδότηση αυτή αποδέχεται στις 22.06.04 ο υφυπουργός κ. Δούκας και το Δημόσιο για πρώτη φορά στα χρονικά παραιτείται από μη έκδοση κερδισμένης απόφασης. Το δε πρακτικό παραίτησης αποστέλλεται στο Νομικό Γραφείο του δημοσίου με κούριερ (τάχιστες διαδικασίες για το αργοκίνητο δημόσιο), προκειμένου να προλάβει να συναινέσει στην μη έκδοση απόφασης.

Όλα αυτά λαμβάνουν χώρα τη στιγμή που ο κ. Αγγέλου τον Ιούνιο του 2004 τηλεφωνεί στον κ. Δούκα και του ζητά να θέσει σε προτεραιότητα το θέμα της ΙΜΜΒ και για την αποδοχή της γνωμοδότησης και για την παραίτηση. Ο κ. Δούκας μάλιστα για πρώτη φορά ακούει την υπόθεση της ΙΜΜΒ και κινεί τη διαδικασία της προτεραιότητας. Ο κ Δούκας δεν εξέλαβε, όπως καταθέτει, το τηλεφώνημα ως παρέμβαση και ούτε του ζητήθηκε να πράξει κάτι παράνομο.

Η ουσία, ωστόσο, έγκειται στο γεγονός του ενδιαφέροντος του Μαξίμου. Ο κ. Αγγέλου αρνείται το τηλεφώνημα και αναφέρεται σε άλλη επικοινωνία τον Ιούλιο του 2004. Ωστόσο πιο πειστική είναι η κατάθεση του κ. Δούκα, καθώς αφενός δεν έχει λόγο να αναφερθεί σε ένα περιστατικό που δεν τον εξυπηρετεί σε κάτι, αφετέρου ο κ. Αγγέλου αντέδρασε πολύ χλιαρά στην ανωτέρω κατάθεση του κ. Δούκα. Σε κάθε περίπτωση και η κοινή λογική μπορεί να κρίνει ότι η ταχύτητα αυτή δικαιολογείται μόνο εάν υπήρξε κεντρική εντολή.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι η Πρόεδρος του δικαστηρίου της Ροδόπης δεν έπρεπε να δεχθεί την παραίτηση από τη μη έκδοση αποφάσεως από τη στιγμή που είχε γίνει η τελική διάσκεψη καθώς από εκείνο το στάδιο υπήρξε απόφαση (για αυτό άλλωστε δημοσιεύτηκε η απόφαση μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου με 5 έτη καθυστέρηση).

Η αποδοχή επομένως από τον τότε υφυπουργό αρχικά της γνωμοδότησης ότι δε συντρέχει λόγος επανεξέτασης και εν συνεχεία αυτής της παραίτησης από μη έκδοση απόφασης συνιστούν βαρύτατες ευθύνες, καθώς έβλαψαν το δημόσιο. Η σημασία της έκδοσης αποφάσεως είναι η ακόλουθη: Οι ΥΑ συνιστούν ιδιότυπο τίτλο κτήσεως κυριότητας από διοικητική σκοπιά, οι οποίες όμως επειδή δύνανται να ανακληθούν δεν αποτελούν ισχυρό τίτλο. Η ΙΜΜΒ χρειαζόταν οπωσδήποτε τη δικαστική αναγνώριση προκειμένου να κατέχει ανέκκλητο τίτλο κυριότητας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε αυτό το σημείο παρουσιάζει η στάση των τοπικών φορέων που ουσιαστικώς ανέδειξαν το θέμα. Οι συγκεκριμένοι φορείς παρουσία και του υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κοντού συναντιούνται με σειρά στελεχών της Κυβερνήσεως και με τον ίδιο τον κ. Δούκα, ο οποίος καίτοι είχε συναινέσει και παραιτηθεί από τη μη έκδοση αποφάσεως δεν το κοινοποιεί στους φορείς αλλά τους αναφέρει ότι θα εξεταστεί το αίτημα τους.

Στη συνέχεια, αρχές Σεπτεμβρίου συναντιούνται οι φορείς αυτή τη φορά με τον τότε Υπουργό κ. Ρουσόπουλο προκειμένου να ενημερωθεί ο Πρωθυπουργός. Στη συνάντηση αυτή τελικώς δεν παρίστανται, επειδή δεν ενημερώθηκαν οι φορείς που δεν άνηκαν στην κυβερνητική παράταξη!!! Σε αυτήν τη συνάντηση ο κ. Ρουσόπουλος ανακοινώνει στους φορείς ότι είναι αναρμόδιος και τους παραπέμπει στους αρμόδιους υπουργούς, όπως και οι ίδιοι καταθέτουν, παρόλο που ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ξάνθης κ. Ξυνίδης, που είχε αποκλειστεί από τη συνάντηση, ρητώς καταθέτει ότι του μετέφεραν οι λοιποί φορείς ότι ο κ. Ρουσόπουλος τους ανέφερε ότι το θέμα έκλεισε και έγινε νύξη για τις ανταλλαγές, πράγμα που δεν επιβεβαιώνουν οι παρόντες στη συνάντηση. Προς αξιολόγηση όμως κρίνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Μετά από αυτήν τη συνάντηση οι φορείς σταματούν τον αγώνα τους και λίγο αργότερα ξεκινούν οι ανταλλαγές με εκτάσεις εκτός των Νομών τους. Εύλογα δηλαδή μπορεί να θεωρήσει κάποιος ότι έλαβαν τις διαβεβαιώσεις που ήθελαν και λίγο αργότερα έγιναν πράξη (διατήρηση κυριότητας λίμνης από το δημόσιο με ανταλλαγές).

β) Στη συνάντηση αυτή παρίσταται και ο υφυπουργός κ. Κοντός που ήταν και αρμόδιος εν μέρει υφυπουργός, οπότε εάν ο κ. Ρουσόπουλος ήθελε να τους παραπέμψει στους αρμοδίους υπουργούς γιατί δεν κατέδειξε εκείνη τη στιγμή τον κ. Κοντό. Ο κ. Κοντός μάλιστα ως βουλευτής της αντιπολίτευσης κάνει τεράστιο αγώνα και μιλά για στημένα γνωμοδοτικά επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, ενώ ως υφυπουργός της ΝΔ λειτουργεί τελείως αμυντικά, δεν ενημερώνει επαρκώς τον Υπουργό του κ. Τσιτουρίδη για όλη τη διαδικασία και φαίνεται όπως προκύπτει από το δελτίο τύπου στις 8.3.06 ότι κατόπιν «*συντονισμένων κυβερνητικών χειρισμών*» δόθηκε λύση στο πρόβλημα. Ποια λύση; Αυτή των ανταλλαγών. Ο κ. Κοντός λειτούργησε δηλαδή όχι ως υφυπουργός κυβερνήσεως αλλά ως τοπικός βουλευτής που τον ενδιέφερε η απομάκρυνση του προβλήματος από την εκλογική του περιφέρεια και όχι η δίκαια επίλυση του για όλη την επικράτεια.

γ) Ο κ. Ρουσόπουλος, ενώ βλέπει τους φορείς αρχές Σεπτεμβρίου δεν ενημερώνει αμέσως τον τότε υπουργό κ. Τσιτουρίδη, αλλά επικαλούμενος πολλές υποχρεώσεις, ενημερώνει τον αρμόδιο υπουργό μετά από 1 μήνα, πράγμα που δείχνει ότι δεν αγνόησε την υπόθεση και είχε προσωπικό ενδιαφέρον. Προς εκτίμηση τίθεται και το θέμα ότι μέσα σε εκείνο το μήνα άλλαξε και ο αρμόδιος υπουργός, ο κ. Τσιτουρίδης παραιτήθηκε και ανέλαβε ο κ. Μπασιάκος.

δ) Ο κ. Ρουσόπουλος διατηρούσε πριν από τη συνάντηση αλλά και μετά στενή σχέση με τον ηγούμενο Εφραίμ και τον Αρσένιο και τους επισκέφθηκε στο Άγιο Όρος, αλλά και αυτοί στην οικία του. Συνεπώς δεν πείθει η αναφορά του τότε Υπουργού ότι για το θέμα της κυριότητας και των ανταλλαγών μίλησαν μόνο μια φορά τηλεφωνικώς.

ε) Διαφορετικοί μάρτυρες αναφέρονται σε τηλεφωνήματα των μοναχών προς Αγγέλου ή Ρουσόπουλο, χωρίς όμως να μπορούν να μιλήσουν με βεβαιότητα για αυτά τα τηλεφωνήματα.

Όλα τα ανωτέρω στοιχεία μας δημιουργούν μια πεποίθηση ύπαρξης κεντρικού πολιτικού εγκεφάλου που χειρίστηκε το θέμα και των γνωμοδοτήσεων και των ανταλλαγών. Ωστόσο η απροθυμία των φορέων που παρίστανται στη συνάντηση με τον κ. Ρουσόπουλο να ξεκαθαρίσουν το περιεχόμενο των συναντήσεων δε μας βοηθά να συλλέξουμε αυτά τα ακράδαντα στοιχεία που θα τεκμηριώσουν την πεποίθηση μας. Θεωρούμε ότι υπάρχουν ενδείξεις το ότι

σημαντικός είναι ρόλος του κ. Ρουσόπουλος, τα στοιχεία ωστόσο που κατατέθηκαν και σε αυτήν την επιτροπή δε στοιχειοθέτησαν με αποδείξεις την πεποίθηση ότι είναι ο πολιτικός εγκέφαλος.

Η ύπαρξη κεντρικής πολιτικής κατεύθυνσης στη συγκεκριμένη υπόθεση είναι ξεκάθαρη και αποδεδειγμένη, πράγμα που καταδεικνύει μέγιστη ευθύνη όλων των ανωτέρω εμπλεκομένων της κυβερνήσεως της ΝΔ που ο καθείς βοήθησε με το ρόλο του, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Ιδιαιτέρως μετά την κατάθεση του κ. Δούκα αποδεικνύεται ότι ο εγκέφαλος αυτός υπήρξε το Μέγαρο Μαξίμου και για αυτό το λόγο έπρεπε να καταθέσει ο πρώην Πρωθυπουργός για να ρωτηθεί για τα ανωτέρω. Είμαστε βέβαιοι ότι ο εγκέφαλος εδρεύει στο Μαξίμου αλλά δεν προσδιορίζεται εάν είναι ο Αγγέλου ή ο Ρουσόπουλος ή η κεντρική ηγεσία.

3. ΦΑΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

Σε αυτό το τρίτο στάδιο υπήρξαν αρκετά νέα στοιχεία μετά τις καταθέσεις των μοναχών και τα απολογητικά υπομνήματα Μπότσιου και Μαντέλης, που εκ νέου επιβεβαιώνουν τις θέσεις μας.

Η τρίτη φάση του σκανδάλου έχει να κάνει με τις ανταλλαγές ακινήτων του δημοσίου με τη λίμνη Βιστωνίδα, τις όχθες και τις παραλίμνιες εκτάσεις. Οι ανταλλαγές αυτές έγιναν σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος. Ήδη ο εισηγητής σε όλα τα γνωμοδοτικά συμβούλια που εισηγήθηκε την παραίτηση του ελληνικού δημοσίου υπέρ της ΙΜΜΒ κ. Δέτσης ανέφερε στην προηγούμενη επιτροπή ότι δε χρειαζόταν να λάβει χώρα καμία ανταλλαγή διότι η κυριότητα της λίμνης άνηκε, κατά την άποψη του, στην Μονή, αλλά βαρυνόταν με την κοινοχρησία όποτε ουσιαστικώς δεν είχε κάποιο ιδιαίτερο λόγο το δημόσιο να προχωρήσει στις ανταλλαγές.

Ήδη από την τελική συνάντηση των φορέων με τον υπουργό κ. Ρουσόπουλο διαφαίνεται ότι καθώς έχει κλείσει το θέμα της κυριότητας με την παράδοση της λιμνοθάλασσας στην ΙΜΜΒ ήδη δρομολογείται η διαδικασία των ανταλλαγών. Με την υπ. αριθμ. 15/9.12.04 γνωμοδότηση του, το ΝΣΚ με πρόεδρο τον Γρ. Κρόμπα και Εισηγητή τον Χριστόδουλο Μπότσιο γνωμοδοτεί όπως νομίμως δύνανται να γίνουν ανταλλαγές των παραλίμνιων εκτάσεων με άλλες εκτάσεις εκτός των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης, γνωμοδότηση που γίνεται δεκτή από τον Υπουργό κ. Μπασιάκο. Έτσι με την υπ. αριθμ. 3822/05 ΥΑ ανατίθεται στην ΚΕΔ η διαδικασία των ανταλλαγών με ακίνητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο υποδεικνύει στην ΚΕΔ τα προς ανταλλαγή διαθέσιμα ακίνητα. Σε αυτό το σημείο κυρίαρχο ρόλο παίζει η Διεύθυνση Πολιτικής Γης που υπαγόταν στον τότε υφυπουργό κ. Κοντό και ο οποίος μετά της εκλογές το Σεπτέμβριο του 2007 κρατά στην αρμοδιότητα αυτή και

ιδιαιτέρως η προϊσταμένη αυτής κα. Μαντέλη, που υποδεικνύει τα προς ανταλλαγή ακίνητα.

Εν συνεχεία και προκειμένου να ανταλλαγεί η ίδια η λίμνη, δηλαδή το νερό!!! και οι όχθες της λιμνοθάλασσας εκδίδεται νεώτερη ΚΥΑ υπ. αριθμ. 16651/ 26.07.06 που συνυπογράφουν ο υφυπουργός Οικονομικών κ. Δούκας και ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Μπασιάκος και ο κ. Κοντός. Η συγκεκριμένη ΚΥΑ αναθέτει στην ΚΕΔ τη διαδικασία ανταλλαγών και αφού εκτιμηθεί η αξία των ακινήτων προς ανταλλαγή από το ΣΟΕ. **Σημειωτέον η συγκεκριμένη ΚΥΑ που αναφέρει ανταλλαγή της λίμνης δε στηρίζεται σε προηγούμενη γνωμοδότηση, καθώς η 15/2004 αναφέρεται μόνο στις παραλίμνιες. Άρα για τη συγκεκριμένη ΚΥΑ δεν υπάρχει προηγούμενη γνωμοδότηση.**

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το αρχικό σχέδιο της ΚΥΑ που υπεγράφη από τον υπουργό κ. Μπασιάκο και τον υφυπουργό κ. Κοντό αλλά όχι από τον υφυπουργό κ. Δούκα επέτρεπε στην ΚΕΔ αντί για ανταλλαγή να προχωρήσει σε καταβολή αποζημιώσεως που θα προκύψει από την πώληση ακινήτων κατόπιν πλειοδοτικού διαγωνισμού. Η διαδικασία αυτήν θα ήταν προφανώς ωφελιμότερη για το ελληνικό δημόσιο τη στιγμή που θα υπήρχε το μεγαλύτερο δυνατό τίμημα από τον δημόσιο πλειστηριασμό, κάτι που συνομολόγησαν και οι υπεύθυνοι της ΚΕΔ.

Επιπλέον δεν πρέπει να παραγνωριστεί το γεγονός ότι σύμφωνα με τον όρο Δ της ΚΥΑ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ορίζεται ότι πρέπει να ενημερώνεται προηγουμένως ο ΓΓ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. **Όλα αυτά λαμβάνουν χώρα ενώ ήδη από τις 16 Δεκεμβρίου του 2005, ένα εξάμηνο πριν δηλαδή, ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Ψωμιάδης έχει ενημερώσει και το γραφείο του Πρωθυπουργού και τα εμπλεκόμενα υπουργεία (Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης) ότι μεθοδεύονται παράνομες ανταλλαγές στο Νομό Θεσσαλονίκης. Από εκείνο το σημείο δε δικαιολογείται καμία άγνοια και τα εμπλεκόμενα υπουργεία και υπουργοί έχουν ξεκάθαρη πολιτική ευθύνη. Ο κ. Αγγέλου δήλωσε στην Επιτροπή ότι ουδέποτε ο ίδιος, ο κ. Ρουσόπουλος ή ο πρώην Πρωθυπουργός έλαβαν γνώση της επιστολής. Κάτι τέτοιο δεν κρίνεται πιστευτό, καθώς ο κ. Ψωμιάδης είναι ο πρώτος τη τάξει νομάρχης της ΝΔ και είναι αδύνατον η τότε κυβέρνηση να αγνοούσε μια τέτοια καταγγελία. Άρα τουλάχιστον από εκείνο το σημείο υπάρχει γνώση και ευθύνη του Μαξίμου!!!**

Στη διαδικασία των ανταλλαγών κεντρικό ρόλο παίζουν τα εξής πρόσωπα: Από την πλευρά της ΚΕΔ ο διευθύνων Σύμβουλος κ. Γκράτσιος και ο νομικός σύμβουλος κος Ζερβουδάκης, από την πλευρά της ΙΜΜΒ ο ηγούμενος Εφραίμ και ο Αρσένιος καθώς και το δικηγορικό γραφείο του κ. Πελέκη και ιδίως ο ίδιος και τα τέκνα του δικηγόρος κ. Δημήτριος Πελέκης και η συμβολαιογράφος κα. Πελέκη –

Βουλγαράκη καθώς και το ΣΟΕ. Κατά τη διάρκεια των ανταλλαγών παρουσιάζονται τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία:

α) Όλη η πρωτοβουλία των κινήσεων ανήκει αποκλειστικά στην ΙΜΜΒ, η ΚΕΔ είναι απλός παρατηρητής των εξελίξεων. Συγκεκριμένα το δημόσιο προβαίνει σε ανταλλαγές χωρίς να ενδιαφερθεί για την περιουσία που ανταλλάσσει. Τα τοπογραφικά δε συντάσσονται από τοπογράφο του δημοσίου αλλά από τον τοπογράφο που πληρωνόταν από την ΙΜΜΒ κ. Κιάκα, τα συμβόλαια συντάσσονται από το δικηγορικό γραφείο της ΙΜΜΒ και όπως καταγγέλλει ευθαρσώς ο δικηγόρος της ΚΕΔ κ. Ζερβουδάκης του αποστέλλονται αυτά τελευταία στιγμή και πιέζεται από τους ανωτέρους του να προβεί στην υπογραφή των συμβολαίων χωρίς να έχει επαρκές χρονικό πλαίσιο να τα μελετήσει. Χαρακτηριστικά αναφέρει ο κ. Ζερβουδάκης ότι η διαδικασία κινούνταν με τέτοια ταχύτητα *«σαν να ερχόταν η συντέλεια του κόσμου»*. Με άλλα λόγια το γραφείο Πελέκη συνέτασσε τα συμβόλαιο όπως βόλευαν την ΙΜΜΒ, για τα οποία ο δικηγόρος της ΚΕΔ πιεζόταν χρονικά να τα υπογράψει και φυσικά στη συμβολαιογράφο όχι του δημοσίου αλλά αυτήν που υποδεικνύει η ΙΜΜΒ, δηλαδή την Αικ. Πελέκη – Βουλγαράκη. Η ΚΕΔ δηλαδή ως πειθήνιο όργανο υπακούει στις εντολές των νομικών συμβούλων, των τοπογράφων και όλων των εκπροσωπούντων την ΙΜΜΒ

β) Το ΣΟΕ προέβη στην εκτίμηση της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας και των εκτάσεων με αίτημα της ΙΜΜΒ το Δεκέμβριο του 2004 και η ΙΜΜΒ ζήτησε επικαιροποίηση του τιμήματος της λιμνοθάλασσας τον Ιούνιο 2006, το οποίο εκτιμήθηκε κατά 17% ανώτερο. Η τόσο μεγάλη αύξηση του τιμήματος κρίνεται υπερβολική και το ενδιαφέρον εστιάζεται στο γεγονός ότι το ΣΟΕ αφενός δε γνώριζε την πρόθεση της εκτίμησης (ότι επρόκειτο να γίνουν ανταλλαγές με ακίνητα του δημοσίου) αφετέρου η ΚΕΔ, καίτοι μπορούσε δε ζήτησε νέα εκτίμηση του ΣΟΕ πριν ξεκινήσουν οι ανταλλαγές. Το ΣΟΕ δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτούργησε με εντολή της ΙΜΜΒ και όχι του δημοσίου. Το εάν οι συγκεκριμένες τιμές είναι ορθές δεν έχουμε την τεχνική δυνατότητα να κρίνουμε αλλά η διαφορά από την πρώτη στη δεύτερη εκτίμηση 17% μας προβληματίζει. **Είναι μάλιστα προκλητικό το ότι μέχρι σήμερα το δημόσιο ουδέν έπραξε για την επανεκτίμηση της λίμνης, ώστε να προστατευθεί στα όποια δικαστήρια.**

γ) Πολύ μεγαλύτερο προβληματισμό προκαλούν οι επόμενες εκτιμήσεις του ΣΟΕ στα ακίνητα του δημοσίου. Το ΣΟΕ καταγγέλλει και αποδεικνύει ότι του δόθηκαν διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά από αυτά που αναγράφονταν στα συμβόλαια με άμεση συνέπεια οι εκτιμήσεις τους να μην ανταποκρίνονται σε αυτά που μεταβιβάζονταν δια των συμβολαίων. Ευθύνη ακέραια για αυτό έχουν τόσο τα εμπλεκόμενα μέρη όσο και η συμβολαιογράφος, οι μεν πρώτοι που δεν εφοδίασαν το

ΣΟΕ με τα ορθά έγγραφα, η δε δεύτερη που δέχθηκε εκτιμήσεις που περιέγραφαν ουσιαστικά άλλα (με διαφορετικά ποιοτικά και πραγματικά χαρακτηριστικά) ακίνητα από τα μεταβιβαζόμενα. Τις χαρακτηριστικές περιπτώσεις τις αναφέρουμε εκτενώς στις προηγούμενες πορισματικές μας θέσεις. Εδώ θα επαναλάβουμε την περίπτωση της Ουρανούπολης, καθώς υπάρχει νεώτερη εξέλιξη. Με το υπ. αριθμ. 2823/22.05.07 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αικ. Πελέκη – Βουλγαράκη το ΣΟΕ εκτιμά την Ουρανούπολη σε 1.107.044 (αντικειμενική 8.470.695) ως δασική έκταση ενώ αυτή μεταβιβάζεται ως άρτια και οικοδομήσιμη. Η Ουρανούπολη μέχρι το πέρας της προηγούμενης εξεταστικής δεν είχε χαρακτηριστεί, εάν είναι δάσος ή δασική έκταση (αρμοδιότητα του δασάρχη και μόνο). Η εποικιστική πράξη του 1934 τη χαρακτηρίζει ως «χθαμαλόν» δάσος. Προκειμένου να μεταβιβαστεί αυτή η έκταση έπρεπε να γίνει πράξη χαρακτηρισμού. Αντ' αυτού επελέγη η διαδικασία της γνωμοδότησης από ΝΣ. Τη γνωμοδότηση παραγγέλνει τότε η πολιτική γη (κ. Μαντέλη), που υπαγόταν στην εποπτεία του τότε υφυπουργού κ. Κοντού.

Η γνωμοδότηση υπογράφεται από τον κ. Μπότσιο, ο οποίος ήταν και εισηγητής του ΝΣΚ που γνωμοδότησε υπέρ των ανταλλαγών και παραδίδεται από την πολιτική γη στην ΚΕΔ και γίνεται σχετικό του συμβολαίου που ονομάζει την Ουρανούπολη δασική έκταση. Εν συνεχεία και μετά τις νέες εκλογές η πολιτική γη που υπάγεται πλέον απευθείας στο υπουργό Κοντό, ο οποίος πήρε την αρμοδιότητα από τον υφυπουργό, παρήγγειλε γνωμοδότηση από το ΝΣ την οποία εκ νέου έκανε ο κ. Μπότσιος και έγινε αποδεκτή από τον υφυπουργό κ. Κ. Κιλτίδη ως προς την ερμηνεία των νομικών όρων (συγκεκριμένα του όρου «χθαμαλόν δάσος»).

Σημειωτέον η εν λόγω ΥΑ δεν αποτελούσε χαρακτηρισμό, αλλά διευκρίνιση νομικού όρου. Χαρακτηρισμός μπορούσε να γίνει μόνο από το δασάρχη. Για αυτό το λόγο με πρωτοβουλία του κ. Κιλτίδη (ήδη από την 4η Αυγούστου του 2008, αλλά και αργότερα) διευκρινίστηκε ότι αρμόδιο όργανο για τον χαρακτηρισμό είναι μόνο ο δασάρχης. Η πολιτική γη, που υπάγεται στον υπουργό κ. Κοντό ακολούθησε λοιπόν μία μη προσήκουσα διαδικασία, η οποία ανεστάλη από τις ενέργειες του υφυπουργού κ. Κιλτίδη και δόθηκε εντολή για πράξη χαρακτηρισμού, η οποία τελικώς ολοκληρώθηκε και απεφάνθη ο δασάρχης ότι πρόκειται για δάσος.

Σε αυτό το σημείο οφείλουμε να τονίσουμε ότι η κα ανακρίτρια έστειλε το φάκελο αυτής της υποθέσεως στην εξεταστική επιτροπή, ώστε να ελεγχθεί τυχόν αξιόποινη πράξη από τον τότε υφυπουργό. Από την εξέταση των στοιχείων προκύπτει ότι, ακόμη και εάν κάποιοι θέλησαν να κάνουν χρήση αυτής της γνωμοδότησης για χαρακτηρισμό της έκτασης, αυτή η πρόθεση τους ήταν αδύνατον να τελεσφορήσει, έγινε εν αγνοία του υφυπουργού και σε

κάθε περίπτωση διεκόπη από τις ενέργειες του τότε υφυπουργού σε χρόνο πριν ανασυρθεί η υπόθεση της ΙΜΜΒ από το αρχείο (4.8.08 και αργότερα), γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση τυχόν ποινικής αλλά ακόμη και πολιτικής ευθύνης.

Ακόμη και η προσπάθεια δια επιστολής του κ. Κοντού να εμπλέξει τον πρώην υφυπουργό δεν είναι πειστική, καθώς η δ/ση πολιτικής γης υπαγόμενη στον υπουργό δε μπορούσε να δρούσε εν αγνοία του. Σε κάθε περίπτωση από τις 09.09.08 είχε πλήρη ενημέρωση και δε διαφαίνεται κάποια αντίδραση του.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε σε συνδυασμό με την απαράδεκτη αναφορά εντός του Συμβολαίου, την οποία προκλητικά επιβάλλουν τα συμβαλλόμενα μέρη και δέχεται η συμβολαιογράφος ότι *«η Ιερά Μονή επιφυλάσσεται κάθε δικαιώματος της να ζητήσει αρμοδίως και νομίμως τη μεταβολή χρήσεως»* μας προβληματίζει για ποιο λόγο η ΚΕΔ δέχεται έναν όρο που μπορεί να πλήξει τον χαρακτηρισμό της έκτασης και τι επιδιώκει η ΙΜΜΒ με αυτόν τον όρο. Ευλόγως θεωρείται ότι με τις κατάλληλες συγκυρίες η ΙΜΜΒ μπορεί να επεδίωκε τον «αποχαρακτηρισμό» της έκτασης.

δ) Ενδιαφέρον αναφορικά με τις ανταλλαγές παρουσιάζουν οι καταθέσεις των μοναχών Εφραίμ και Αρσενίου, όπου αναφέρεται ότι η πρωτοβουλία των ανταλλαγών ήταν της πολιτείας. Αυτός τους ο ισχυρισμός μπορεί να κριθεί πειστικός υπό την έννοια ότι η πολιτεία λόγω της πίεσης των φορέων ήθελε να δώσει λύση. Δεν πείθει όμως ο ισχυρισμός τους ότι έλαβαν ότι τους έδωσαν, καθώς τόσο από καταθέσεις μαρτύρων (Μπότσιου, Μαντέλη, Ζερβουδάκη), αλλά και από την εμπλοκή των δικηγόρων και τοπογράφων της ΙΜΜΒ διαφαίνεται ότι και η Μονή συμμετείχε ενεργά στις ανταλλαγές. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατάθεση της κας Μαντέλη που συνοδεύεται με έγγραφα ότι η πολιτεία αναζητούσε ακίνητα τουριστικού ενδιαφέροντος επιμέλεια του κ. Κοντού και ενεργή συμμετοχή του κ. Μπασιάκου και του γραφείου του. Σημειωτέον καταθέτονται έγγραφα που ομιλούν για ενδιαφέρον του υπουργού για ακίνητα οικοπεδικής και τουριστικής αξιοποίησης και αφορούν σε χρονικό διάστημα και πριν την υπογραφή των ΥΑ των ανταλλαγών, γεγονός που καταδεικνύει ενδιαφέρον της πολιτείας για ανταλλαγές ήδη σε πρώιμο στάδιο.

ε) Από το απολογητικό υπόμνημα των κκ Μπότσιου και Μαντέλη παρουσιάζεται κεντρικός ρόλος στις ανταλλαγές των κκ Κοντού και Μπασιάκου. Οι καταθέσεις αυτές οπωσδήποτε πρέπει να κριθούν με επιφύλαξη, αλλά υπάρχουν και έγγραφα (στις 03.11.04 και 17.05.05) που τις συνοδεύουν που παρουσιάζουν έναν τέτοιο ρόλο. Βεβαίως σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονιστεί η θέση του κ. Κοντού για την απόκρουση αυτών των

εγγράφων, όπου αναφέρεται πρώτον ότι το με ημερομηνία 17.05.05 δεν του κοινοποιήθηκε διότι είχε αντιδράσει στην κοινοποίηση του με ημερομηνία 03.11.04 και είχε λάβει την απάντηση ότι επρόκειτο για τυπική διαδικασία. Έντονο προβληματισμό δημιουργεί το γεγονός ότι η απάντηση της κας Μαντέλη σε ερώτηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου αναφέρεται ότι είχε ζητήσει τις εκτάσεις μόνο για καταγραφή. Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για ένα κρίσιμο σημείο που πρέπει να διαλευκανθεί.

στ) Θα πρέπει όμως σε αυτό το σημείο να τονίσουμε ειδικά για τον κ. Κοντό, ότι από τη μέχρι τότε στάση του, εχθρική προς την ΙΜΜΒ, πράγμα που βεβαιώνουν και οι μοναχοί Εφραίμ και Αρσένιος, που δηλώνουν ότι ούτε τυχαία δε ήθελαν να τον συναντήσουν, γεννάται έντονη αμφισβήτηση κατά πόσο θα μπορούσε να ερχόταν σε επαφή μαζί με τους μοναχούς για να εξυπηρετήσει την ΙΜΜΒ. Οπωσδήποτε αυτό το στοιχείο θέλει επεξήγηση, καθώς ενδυναμώνει τη θέση του κ. Κοντού, αλλά από την άλλη υπάρχει έγγραφο που του έχουν κοινοποιηθεί. Είναι πολύ πιθανό ο κ. Κοντός απλά στην προσπάθεια του να φύγει η Μονή από την περιοχή του να επεδιώκε την επίσπευση των διαδικασιών.

Κατά την διάρκεια λοιπόν των ανταλλαγών παρατηρούνται τραγικές και εγκληματικές αμέλειες. Τα συμβαλλόμενα μέρη αποκρύπτουν κρίσιμα στοιχεία από το ΣΟΕ και λαμβάνουν υποτιμημένες εκτιμήσεις στα ακίνητα του δημοσίου και υπερτιμημένες στη λιμνοθάλασσα. Αποτέλεσμα είναι να παραχωρούνται μεγαλύτερης αξίας ακίνητα στην ΙΜΜΒ. Παράλληλα με την επιθυμία των μερών και την ανοχή της συμβολαιογράφου επιχειρούνται διαφορετικοί χαρακτηρισμοί στα συμβόλαια. Οι ευθύνες της ΚΕΔ είναι μεγάλες όπως και του εποπτεύοντος οργάνου του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που βάσει της ΚΥΑ έπρεπε να παρακολουθεί την διαδικασία ανταλλαγών. Εάν αυτές γίνονταν με δημόσιο πλειστηριασμό, όπως αρχικά είχε προταθεί, δε θα οδηγούμασταν σε αυτήν την κατάσταση. Οι ευθύνες των συνυπογραφόντων υπουργών και υφυπουργών είναι ορατές, όπως και επίσης η κεντρική επιλογή της κυβέρνησης προς αυτές τις ανταλλαγές. Ευθύνη των μετέπειτα υπουργών υπάρχει και για το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν λάβει χώρα νέες εκτιμήσεις ώστε να διαπιστωθούν τυχόν υπερεκτιμήσεις ή υποτιμήσεις

Γ. ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΡΙΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 4ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

α) <u>Η μη αποστολή του φακέλου της δικογραφίας στην Βουλή:</u>

Ήδη την προηγούμενη επιτροπή ταλάνισε εντόνως η απόφαση των εισαγγελικών λειτουργών κας Σωτηροπούλου και κ. Κολιούση να παραιτηθούν λόγω του γεγονότος ότι όπως κατήγγειλαν παρεμποδίστηκαν από τον τέως Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Σανιδά και τον προϊστάμενο τους κ. Καρούτσο να διαβιβάσουν το φάκελο της υπόθεσης στη Βουλή, καθώς κατά την κρίση τους τύγχαναν εφαρμογής τα άρθρα 85 και 86 Σ και το άρ. 4 του Ν.3126/03 και έπρεπε αμελλητί να διαβιβάσουν τα στοιχεία στη Βουλή, καθώς ενεπλέκονταν υπουργοί και υφυπουργοί. Κατά την εξέταση τους στην Εξεταστική Επιτροπή οι εν λόγω εισαγγελικοί λειτουργοί υποστήριξαν ότι και κατά την ένορκη εξέταση του στη μηνυτήρια αναφορά του προέδρου του ΛΑΟΣ κατά του κ. Σανιδά και του τότε υπουργού δικαιοσύνης κ. Χατζηγάκη για αυτήν την υπόθεση. **Σημειωτέον, εάν οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, που είχαν την κοινοβουλευτική δύναμη που απαιτεί ο νόμος ζητούσαν προκαταρκτική για την αναφερόμενη υπόθεση θα είχε έλθει το θέμα νωρίτερα στην Ολομέλεια της Βουλής και ενδεχομένως θα ήμασταν σε καλύτερη θέση.**

Ο τέως Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και ο προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών κ. Καρούτσος αρνήθηκαν την πίεση και υποστήριξαν ότι λειτούργησαν νομίμως στα πλαίσια της εγκυκλίου Λινού που επιτρέπει την αρχική αξιολόγηση. Μάλιστα ο κ. Σανιδάς κατέθεσε και δική του ομιλία σε ανύποπτο χρόνο που υποστήριζε αυτήν την πρακτική αλλά και ανάλογη βιβλιογραφία. Οι διατάξεις ωστόσο του Συντάγματος και του νόμου είναι τόσο ξεκάθαρες που κατά την άποψη μας δεν υπάρχει δυνατότητα διαφορετικού χειρισμού. Ο φάκελος έπρεπε να αποσταλεί στη Βουλή. **Άλλωστε ακόμη και εάν προσχωρήσουμε στην άποψη του κ. Σανιδά, πάλι υπήρχαν μετά από μια πρόχειρη αξιολόγηση στοιχεία ικανά έρευνας και αποστολής στη Βουλή, καθώς υπήρχαν υπογεγραμμένες ΥΑ και παραίτηση από έκδοση υπόθεσης κερδισμένης δίκης.**

Η δικαιοσύνη λοιπόν στη συγκεκριμένη περίπτωση κακώς δεν απέστειλε το φάκελο στη Βουλή με τη διαδικασία του ελέγχου για προκαταρκτική. Ο κ. Σανιδάς, ενώ είναι αυτός που ανασύρει την υπόθεση από το αρχείο, είναι ο ίδιος που εμμένει στη μη αποστολή του φακέλου. Δεν είναι θέμα βέβαια της παρούσας Επιτροπής να διαλευκάνει το θέμα της αποστολής του φακέλου, αλλά η χρονική ταχύτητα, η αλλαγή στάσης του κ. Καρούτσου που ενώ αρχικά (2/10/08) δεν επιθυμεί εμπλοκή στην ουσία και στη συνέχεια παραγγέλνει συνέχιση της προκαταρκτικής (12/10/08), η εμμονή του κ. Σανιδά

και η κατάθεση των εισαγγελέων ότι ο υπουργός κ. Χατζηγάκης συμφωνούσε μαζί τους οπωσδήποτε μας προβληματίζουν για τη στάση της δικαιοσύνης και των εμπλεκομένων προσώπων.

Ωστόσο θα πρέπει να δηλώσουμε εξ αρχής ότι τελικά με άλλη διαδικασία, αυτή της ενημέρωσης, ο φάκελος έφθασε στη Βουλή και η ΝΔ με τη στάση της να μην μπει στην Ολομέλεια για να ψηφίσει, με την ανοχή όλων των τότε βουλευτών και της σημερινής ηγεσίας της ευθύνεται για την όποια παραγραφή έχει επέλθει.

β. Κατάθεση της κας Μαντέλη στην προηγούμενη εξεταστική επιτροπή:

Η κα Μαντέλη στο απολογητικό της υπόμνημα έχει μια σημαντική πληροφορία αναφορικά με την προηγούμενη κατάθεση της. Επικαλείται ότι πιέστηκε και καθοδηγήθηκε από το γραφείο του κ. Κοντού. Φυσικά η απολογία ενός κατηγορουμένου δεν αποτελεί θέσφατο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση έχουμε όμως τα εξής δεδομένα. Μετά την κατάθεση της στην επιτροπή η κα Μαντέλη σε συνέντευξη της στο «Πρώτο Θέμα» στις 07.12.08 αναφέρεται ότι οι κκ Μπασιάκος και Κοντός την ανάγκασαν να προχωρήσει στις ανταλλαγές. Τότε ετέθη θέμα από την αντιπολίτευση να κληθεί η κα Μαντέλη να καταθέσει εκ νέου. Αντ΄ αυτού όμως ζητείται από τον τέως υπουργό στην κα Μαντέλη να διαψεύσει και μάλιστα, όπως αποδεικνύεται εξ εγγράφων αλλά και το αποδέχεται ο τέως υπουργός, ο δ/της του γραφείου του κ. Ιατρίδης υπογράφει ότι παρέλαβε το κείμενο της διάψευσης!!! και τηλεφωνεί ο κ. Κοντός στον πρόεδρο της επιτροπής κ. Μαρκογιαννάκη για να του αποστείλει τη διάψευση. Άσχετα με το τι ακριβώς έγινε και μόνο η εμπλοκή του τέως υπουργού σε διάψευση δηλώσεων που τον αφορούν συνιστά παρέμβαση στο έργο της Επιτροπής και εύλογα γεννά ερωτηματικά για το κατά πόσο η κατάθεση της κας Μαντέλη καθοδηγήθηκε.

Ο γράφων υπήρξε από τους πρώτους που αναφέρθηκε ότι οι ευεργετικές διατάξεις του νόμου Καστανίδη για τους μάρτυρες που θα κατονομάσουν πολιτικούς υπήρξε φωτογραφική για την περίπτωση Μαντέλη. Όταν όμως υπάρχει κατάθεση εγγράφων οπωσδήποτε η συμπεριφορά του κ. Κοντού γίνεται προβληματική. Δεν αναφερόμαστε σε όσα λέει και δεν αποδεικνύει εγγράφως η κα Μαντέλη (πχ τηλεφωνήματα, πίεση και φορτικότητα από κ. Μπασιάκο και γυναίκα του), που οπωσδήποτε έχουν την αξία τους, αλλά σε ότι φέρνει με πειστήρια που δεν μπορούν να αγνοηθούν και αποδεικνύουν πολιτική παρέμβαση.

γ. Φορολογικοί έλεγχοι και κίνηση των λογαριασμών:

Μέχρι το πέρας της προηγούμενης εξεταστικής δεν υπήρχε σαφή εικόνα για την κίνηση των λογαριασμών της ΙΜΜΒ, των εμπλεκομένων προσώπων και φορολογικοί και οικονομικοί έλεγχοι στα στοιχεία αυτά. **Το λυπηρό στην υπόθεση είναι ότι μέχρι και σήμερα δεν υπάρχει πλήρης εικόνα των λογαριασμών, ειδικά στο εξωτερικό, που δεν έχουμε καμία γνώση. Η κωλυσιεργία των ελεγκτικών μηχανισμών σε μια τέτοια υπόθεση είναι προκλητική, όπως επίσης και των οργάνων για τα κλιμάκια φορολογικού ελέγχου που επί κυβερνήσεως ΝΔ ουδέποτε δραστηριοποιήθηκαν. Η εικόνα που δίδεται είναι ότι ουσιαστικά από το πέρας της προηγούμενης εξεταστική υπήρξε μια στασιμότητα σε όλα αυτά τα θέματα.**

Από τους μέχρι στιγμής ελέγχους (γύρω στις 7.000 συναλλαγές) παρατηρούνται κάποιες προβληματικές συναλλαγές, που δίνουν την εικόνα μαύρου χρήματος. Ωστόσο δεν προέκυψε μαύρο πολιτικό χρήμα, υπό την έννοια ότι δε διαπιστώθηκε αποστολή χρημάτων σε πολιτικούς. Αυτό είναι ιδιαιτέρως σημαντικό, αλλά και προβληματικό για την όποια περαιτέρω αξιολόγηση, καθώς δε μπορούμε να ακολουθήσουμε επαρκώς το χρήμα λόγω της κωλυσιεργίας των μηχανισμών ελέγχου.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρουμε την περίπτωση του κ. Βουλγαράκη. Ο προβληματισμός που είχαμε εκφράσει στην προηγούμενη Επιτροπή αφορούσε στο μη έλεγχο των λογαριασμών του, γεγονός που γεννούσε απορίες. Από τον έλεγχο, ωστόσο, των ελεγκτών δεν προέκυψαν ύποπτα στοιχεία που να συνδέουν τους ελεγχόμενους λογαριασμούς του κ. Βουλγαράκη με κίνηση μαύρου χρήματος. Συνεπώς παρά τον όποιο ηθικό προβληματισμό, αλλά και την όποια πολιτική ευθύνη ότι η γυναίκα του κ. Βουλγαράκη έκανε όλα τα συμβόλαια, μέρος των οποίων υπήρξαν και προβληματικά σε θέματα που αφορούσαν τις αρμοδιότητες του τότε υπουργού πολιτισμού, δηλαδή τη μεταβίβαση αρχαιολογικών χώρων, δεν αποδεικνύεται κίνηση μαύρου πολιτικού χρήματος προς τον πρώην υπουργό, τουλάχιστον από τον μέχρι τώρα έλεγχο. Οπωσδήποτε ο έλεγχος πρέπει να συνεχιστεί αλλά τα μέχρι στιγμής στοιχεία δεν επαρκούν.

Από το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών της ΙΜΜΒ και κυρίως από την εμπλοκή της στην εταιρεία υπό την επωνυμία «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΕ» για την ανέγερση των κατοικιών στην Ραιδεστό κατέστη σαφής η επιχειρηματική δραστηριότητα της ΙΜΜΒ. Στόχος βέβαια της Επιτροπής και του πορίσματος δεν είναι να εξετάσει την επιχειρηματική αυτή δραστηριότητα αλλά μόνο στο βαθμό που συνδέεται με πολιτικά

πρόσωπα. Υπό αυτήν και μόνο την έννοια εξετάζοντας την επιχειρηματική αυτή δραστηριότητα επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- Η ΙΜΜΒ ενώ έλαβε τα οικόπεδα στη Ραιδεστό σε προνομιακή τιμή από την ΚΕΔ εν συνεχεία με καθαρά προσχηματισμό άγονο διαγωνισμό πώλησε τις εκτάσεις στην Ανθεμιάδα έναντι ποσού 16.000.000. Η ΑΝΘΕΜΙΑΣ ανήκει στον όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ σε ποσοστό 70% ενώ το 30% ανήκει στην κυπριακή εταιρεία ΡΑΣΑΝΤΕΛ (RASSADEL), που εκπροσωπείται από τον Άθω Κοιρανίδη συμφερόντων της ΙΜΜΒ. Στο δε όμιλο ΠΑΠΙΣΤΑ συμμετέχει η κυπριακή εταιρεία ΜΑΝΤΕΟΥΣ (MADEUS) με εκπρόσωπο τον Α. Κοιρανίδη, συμφερόντων και πάλι της ΙΜΜΒ. Συνεπώς ουσιαστικώς η ΙΜΜΒ μετέχει ως πωλητής των οικοπέδων αλλά και ως επενδυτής.
- Οι ανωτέρω εταιρείες έχουν λάβει δάνεια υπέρογκων ποσών από ελληνικές τράπεζες και επενδύουν χρηματικά ποσά σε διάφορα επενδυτικά προϊόντα. Τα δάνεια είναι ύψους άνω των 100.000.000 και στις κινήσεις των λογαριασμών παρατηρούνται και μη δικαιολογημένες συναλλαγές.
- Καθόλη τη διάρκεια των ανταλλαγών έχουν γίνει αναλήψεις από εκπροσώπους Ιερείς (Ευδόκιμο) αλλά και λοιπούς εκπροσώπους της ΙΜΜΒ (πχ δικηγόρος Χατζηαλεξάνδρου) πολλών εκατομμυρίων ευρώ σε ρευστό ή σε επιταγές που αγνοούμε την τύχη τους. Μέρος αυτών των αναλήψεων έγινε και μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου (πχ 2.000.000 Ευρώ στις 11.09.08 από το λογαριασμό 5222-031970-343 της Εμπορικής Τράπεζας). Φαίνεται ότι είναι μαύρο χρήμα αλλά δε μπορούμε να ξέρουμε αν είναι και πολιτικό μαύρο χρήμα. Ειδικά για το ποσό των 2.000.000 ευρώ στις 11.09.08, φαίνεται πειστικός ο ισχυρισμός της ΙΜΜΒ, ότι έκαναν αυτή τη μεγάλη ανάληψη προκειμένου να έχουν χρήματα για την κίνηση τους, καθώς ήταν γνωστό ότι θα γινόταν μπλοκάρισμα των λογαριασμών. Είναι λογικώς αδύνατον ενώ έχει ξεσπάσει το σκάνδαλο να επεδίωκε η ΙΜΜΒ ανάληψη τέτοιου ποσού για παράνομη δραστηριότητα.
- Το Ολυμπιακό Ακίνητο αντηλλάγη με την ΙΜΜΒ αφού είχε γίνει το μεγαλύτερο μέρος της ανταλλαγής της λιμνοθάλασσας και προκειμένου να το λάβει η ΙΜΜΒ επεστράφη μεγάλο μέρος των ακινήτων (95 στο σύνολο) που είχαν διατεθεί από το δημόσιο. Το Ολυμπιακό Ακίνητο είχε κτισθεί με δάνειο που είχε λάβει η ΚΕΔ ύψους 57.000.000 για τους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας το 2004. Το ΣΟΕ το εκτίμησε σε ποσό 39.500.000 (αντικειμενική 18.078.147). Μετά από ένα περίπου έτος η ΙΜΜΒ το πώλησε στην κυπριακή εταιρεία Νόλιντεν σε ποσό 41.000.000 φανερό τίμημα και 9.000.0000 κρυφό,

όπως διαφαίνεται από το άνοιγμα του τραπεζικού λογαριασμού της IMMB (Λογαριασμός Όψεως 00236662421 Τράπεζας MARFIN EGNATIA), το οποίο θεωρήθηκε ιδιότυπη δωρεά. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι μέχρι το πάγωμα των λογαριασμών, κίνηση αυτών των χρημάτων δεν υπήρξε και άρα δικαιολογημένα μπορούμε να υποθέσουμε ότι δεν αφορούσε μαύρο πολιτικό χρήμα. **Ενδιαφέρον για τα πεπραγμένα της κυβερνήσεως Σημίτη στα Ολυμπιακά έργα θα ήταν να εξεταστεί γιατί το ΟΑ στοίχησε υπέρογκα ενώ η αξία του υπήρξε προδήλως κατώτερη, αλλά δεν είναι θέμα της παρούσης έρευνας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τονιστεί ότι ο κ. Τσιτουρίδης ως υπουργός αρνήθηκε να το παραδώσει και μετά την παραίτηση του παρεδόθη από τον αντικαταστάτη του κ. Μαγγίνα με τάχιστες διαδικασίες γεγονός που γεννά υπόνοιες για πολιτική ευθύνη.**

- Περαιτέρω ενδιαφέρον παρουσιάζουν κάποιες συναλλαγές με αγοροπωλησίες ακινήτων που κινούν υποψία, εάν όχι βεβαιότητα, ύπαρξης εικονικών συναλλαγών με δυνατότητα ύπαρξης μαύρου χρήματος. Έτσι στις 19.04.06 η Ρασαντέλ αγοράζει την εταιρεία Gerum στη Σερβία, η οποία είχε ένα ακίνητο έναντι ποσού 705.000 ευρώ και την πουλά στις 07.05.08 έναντι ποσού 2.450.000 ευρώ. Παράλληλα οι εταιρείες του Πάπιστα προβαίνουν σε σχεδόν βέβαιες εικονικές αγοροπωλησίες την ίδια ημέρα με διαφορετικό τίμημα. Δηλαδή στις 2 Απριλίου 2008 το πρωί ο κ. Παπαϊωάννου αγοράζει ακίνητο στην Καλαμαριά έναντι ποσού 3.600.000 και το πουλά την ίδια μέρα το βράδυ σε εταιρία συμφερόντων ΠΑΠΙΣΤΑ έναντι 6.759.000. Στις 16 Οκτωβρίου 2007 πάλι ο κ. Παπαϊωάννου αγοράζει ακίνητο 5.460.000 ευρώ και αμέσως μετά την ίδια ημέρα το πουλά σε εταιρία συμφερόντων ΠΑΠΙΣΤΑ έναντι ποσού 9.350.000 ευρώ (αύξηση 75%). Ενδιαφέρον εδώ παρουσιάζει ότι και η πρώτη και η δεύτερη αγοροπωλησία πληρώθηκε από την εταιρεία του ΠΑΠΙΣΤΑ.
- **Σε αυτό το σημείο ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση της υπεράκτιας εταιρίας με την επωνυμία TORCASO. Η συγκεκριμένη εταιρία προβαίνει σε πωλήσεις στην IMMB ακινήτου μεγάλου ποσού το 2006. Η ίδια εταιρία φέρεται ότι έχει και εμπλοκή σε ακίνητο το 2001 που μετέπειτα αγόρασε ο πρώην υπουργός κ. Τσοχατζόπουλος. Το συγκεκριμένο θέμα δε μπόρεσε λόγω χρονικού περιορισμού να ελέγξει η επιτροπή μας <u>και πρέπει να ελεγχθεί οπωσδήποτε εάν γίνει προκαταρκτική ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο (πχ Επιτροπή θεσμών και διαφάνειας).</u> Το σημαντικό στην υπόθεση είναι ότι από την εξέταση του φερόμενου ως ιδιοκτήτη της εταιρίας κ. Σαχπατζίδη προκύπτει με**

σχεδόν βεβαιότητα ότι ο συγκεκριμένος κύριος δεν έχει σχέση με την ιδιοκτησία της εταιρίας και καλύπτει τον πραγματικό ιδιοκτήτη. Με δεδομένο μάλιστα ότι τα πρόσωπα της εταιρίας εμφανίζονται κοινά ήδη από το 1999 έως το 2007 που έπαψε τη λειτουργία της η εταιρία, με ασφάλεια μπορούμε να υποθέσουμε ότι ο κ. Σαχπατζίδης δεν αγόρασε ποτέ την εταιρία και καλύπτει τον πραγματικό ιδιοκτήτη που είναι ο ίδιος από το 1999 μέχρι το κλείσιμο. Προφανώς κάτι τέτοιο δε σημαίνει ότι ο ιδιοκτήτης είναι ή τον ξέρει ο κ. Τσοχατζόπουλος ή άλλο πολιτικό πρόσωπο και θα ήταν ανεύθυνο να υποστηρίζαμε σε αυτή τη φάση κάτι τέτοιο, αλλά οπωσδήποτε είναι ένα θέμα που πρέπει να εξεταστεί σε βάθος καθώς ο πραγματικός ιδιοκτήτης αυτής της εταιρίας φαίνεται να έχει κεντρικό ρόλο.

Ενώ λοιπόν παρατηρείται ενδιαφέρον στις κινήσεις των λογαριασμών για τυχόν ύπαρξη μαύρου χρήματος δεν υπάρχει σύνδεση με ύπαρξη μαύρου πολιτικού χρήματος. Ωστόσο η κωλυσιεργία των ελεγκτικών μηχανισμών τόσο για την κίνηση των λογαριασμών, ειδικά στο εξωτερικό, όσο και στους φορολογικούς ελέγχους είναι χαρακτηριστική και βαρύνει την πολιτική ηγεσία που δεν επεδίωξε την επίσπευση τους. Χαρακτηριστικό είναι ότι η πρώην κυβέρνηση δεν ενεργοποίησε ποτέ κλιμάκια φορολογικού ελέγχου.

δ) Αποδοχή Γνωμοδοτήσεως 312/09 από τον υπουργό κ. Παπαθανασίου:

Στις 09.12.09 η ΙΜΜΒ απέστειλε επιστολή προς τον υπουργό Οικονομίας κ. Αλογοσκούφη με συνολική πρόταση διευθέτησης του ζητήματος των ανταλλαγών. Σε αυτήν την επιστολή που συνοδευόταν από πρόταση των πληρεξουσίων δικηγόρων ως δυνατότητα επιστροφής των ακινήτων παρουσιαζόταν η εξής: α)Όσα ακίνητα κατείχε η ΙΜΜΒ τα επέστρεφε στο δημόσιο με αντίστοιχη κατάργηση των οικείων συμβολαίων. β) Όσα ακίνητα είχαν πουληθεί σε τρίτους θα λάμβανε το δημόσιο το τίμημα, εκτός εάν οι τρίτοι δέχονταν να παραδώσουν τα ακίνητα και να λάβουν το τίμημα από την ΙΜΜΒ. γ) Σε όσα ακίνητα εκτελούνταν οικοδομικές εργασίες με το σύστημα της αντιπαροχής και η ΙΜΜΒ ήταν δικαιούχος, θα υπεισερχόταν το δημόσιο σε αυτά τα δικαιώματα της ΙΜΜΒ. Με αυτόν τον τρόπο θα έληγε το πρόβλημα των ανταλλαγών και θα έμενα ανοικτό το θέμα της κυριότητας της λίμνης και των παρόχθιων εκτάσεων.

Η εν λόγω πρόταση εδόθη στο ΝΣΚ (με πρόεδρο τον κ. Τζεφεράκο και εισηγητές τους κκ. Αναστασόπουλο και Χειμώνα) για πρόταση γνωμοδότησης και εξεδόθη η υπ. αριθμ. 312/2009 γνωμοδότηση. Η γνωμοδότηση αυτή αποδεχόταν, κατά πλειοψηφία, εν μέρει την πρόταση αναφορικά μόνο με τα ακίνητα που κατείχε η ΙΜΜΒ ή τρίτοι που δέχονταν να επιστρέψουν, ενώ την απέρριπτε αναφορικά με τη δυνατότητα απόδοσης τιμήματος ή δυνατότητας να υπεισέλθει το δημόσιο στα δικαιώματα της ΙΜΜΒ. Η γνωμοδότηση μάλιστα έθετε μια σειρά από όρους που θα έμπαιναν στα συμβόλαια για την προστασία του δημοσίου, όπου ρητώς η ΙΜΜΒ παραιτούταν από δυνατότητα ανάκλησης των συμβολαίων, δεν απαιτούσε από το δημόσιο αναγνώριση δικαιώματος στη λίμνη, το δημόσιο δήλωνε ρητά ότι η ΙΜΜΒ δεν έλκει κανένα δικαίωμα στη λίμνη κα.

Στην εν λόγω γνωμοδότηση υπήρξε μειοψηφία δύο Συμβούλων (κκ Γεωργακόπουλος και Κιούσης) που θεωρούσαν ότι δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα και το δημόσιο όφειλε να κινηθεί δικαστικώς για όλα τα ακίνητα. Μάλιστα στη θέση της μειοψηφίας προσεχώρησε και ο Σύμβουλος που έχει εκπροσωπήσει το δημόσιο στην πρωτόδικη κερδισμένη δίκη της Ροδόπης κ. Χειμώνας. Ο λόγος που προσεχώρησε όμως δεν ήταν ότι απέκλειε τη δυνατότητα του εν μέρει συμβιβασμού, αλλά θεωρούσε ότι η γνωμοδότηση στο ιστορικό της θα πρέπει να αναφέρεται στους λόγους που οι προηγούμενες γνωμοδοτήσεις των γνωμοδοτικών κακώς ενέκριναν την κυριότητα της λίμνης στην ΙΜΜΒ, ώστε να έχει το δημόσιο πειστικά επιχειρήματα στις νεώτερες δίκες με την ΙΜΜΒ. **Μάλιστα ο συγκεκριμένος σύμβουλος εξέφρασε και τον προβληματισμό του για τυχόν δικαιώματα καλοπίστων τρίτων.**

Η αναφερόμενη γνωμοδότηση που τελικώς, μετά από αρκετές διαβουλεύσεις, ανταλλαγή σημειωμάτων από τον πρόεδρο και τους εισηγητές και ανταλλαγή απόψεων, εξεδόθη στις 29.06.09 έγινε αποδεκτή στις 04.09.09 και απεστάλη στην υπηρεσία στις 02.10.09 (δύο ημέρες πριν τις εκλογές). **Η αποδοχή αυτή υπήρξε ορθή κατά την άποψη του γράφοντος από τον τότε υπουργό κ. Παπαθανασίου, αλλά βέβαια σε ένδειξη μιας ακόμη αναβλητικότητας της προηγούμενης κυβέρνησης εστάλη στις υπηρεσίες 2 ημέρες πριν τις εκλογές. Την ορθότητα αυτής της θέσης θα αναπτύξουμε στο επόμενο κεφάλαιο.**

Σε αυτό το σημείο πρέπει ωστόσο να αναφερθεί ότι το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων μετά από έγγραφο του τότε υφυπουργού Οικονομίας κ. Μπέζα κλήθηκε με βάσει των νεωτέρων στοιχείων να κρίνει εκ νέου για την κυριότητα. Το Γνωμοδοτικό με την υπ. αριθμ. 13/2009 γνωμοδότηση του που έγινε αποδεκτή από τον υφυπουργό με την υπ. αριθμ.

1080583/4256/A0010/5.8.09 ΥΑ γνωμοδότησε ότι αδυνατεί να γνωμοδοτήσει, επειδή συντρέχει δικαστική αμφισβήτηση.

Σημειωτέον εάν γνωμοδοτούσε κατά τον ίδιο τρόπο και το γνωμοδοτικό που έκρινε την αίτηση για επανεξέταση του Φωτιάδη δε θα είχε παραχωρηθεί οριστικά η λίμνη στην ΙΜΜΒ και δε θα είχε παραιτηθεί το δημόσιο από την κερδισμένη υπόθεση. Αυτό επιτείνει την ευθύνη όσων εξέδωσαν την γνωμοδότηση και του υφυπουργού που την απεδέχθη.

2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 4^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Μετά τις εκλογές της 4^{ης} Οκτωβρίου 2010 ανέλαβε υπουργός Οικονομίας ο κ. Παπακωνσταντίνου. Ο κ. Παπακωνσταντίνου δεν είχε κινηθεί σε κάποια ουσιαστική ενέργεια μέχρι την απόφαση για την έναρξη των εργασιών της παρούσας Επιτροπής πλην της διαδικασίας της λήψης ενημέρωσης. Στις 12.02.10 (4 μήνες μετά τις εκλογές) τελικώς ο υπουργός ανεκάλεσε την αποδοχή της υπ. αριθμ. 312/09 γνωμοδοτήσεως του ΝΣΚ και επέλεξε την πλήρη δικαστική σύγκρουση με την ΙΜΜΒ, καθώς με παραγγελία του στον Πρόεδρο του ΝΣΚ ζήτησε τη συγκρότηση ομάδας εργασίας με τη συμμετοχή του κ. Χειμώνα που θα αποφασίσει τις απαιτούμενες δικαστικές ενέργειες, ενώ παράλληλα ζητήθηκε η συνδρομή όλων διοικητικών υπηρεσιών προς αυτήν την κατεύθυνση. Η ανάκληση της ΥΑ και η επιλογή της μη συμβιβαστικής επίλυσης του θέματος των ανταλλαγών συνιστούν κατά την άποψη μας **λανθασμένη νομική και πολιτική επιλογή που μπορεί να οδηγήσει σε ζημία του δημοσίου για τους ακόλουθους λόγους:**

1. Δόθηκε η δυνατότητα στο ελληνικό δημόσιο να επαναφέρει τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση, δηλαδή: να έχουν ακυρωθεί όλες οι ανταλλαγές και να μείνει ανοικτό το θέμα της κυριότητας της λίμνης στην οποία το δημόσιο έχει ήδη κερδισμένη πρωτόδικη απόφαση. Αυτό θα σήμαινε την ύπαρξη μόνο μίας δικαστικής εμπλοκής στην οποία υπάρχει ήδη κερδισμένη απόφαση. Το δημόσιο απεμπόλησε αυτή τη δυνατότητα.
2. Το ΠΑΣΟΚ είχε ως σημαία ότι από τις ανταλλαγές το δημόσιο ζημιώθηκε σχεδόν 1.000.000.000 ευρώ (νούμερο αμφίβολο και έωλο). Δόθηκε λοιπόν η δυνατότητα στο δημόσιο να άρει αναίμακτα την όποια ζημία από τις ανταλλαγές. **Τώρα θα πρέπει να διεκδικήσει τα πάντα δικαστικώς το δημόσιο με κίνδυνο, εάν η ΙΜΜΒ κερδίσει την κυριότητα να ισχύουν ως ισχυρές και οι ανταλλαγές.**
3. Σημειωτέον το δημόσιο έχει στα χέρια του μόνο μια κερδισμένη πρωτόδικη απόφαση. Δε μπορούμε να προκαταβάλουμε τις αποφάσεις του Εφετείου και του ΑΠ. Στη θεωρία έχουν αναπτυχθεί αντικρουόμενες

θέσεις τόσο υπέρ του δημοσίου (γνωμοδότηση καθηγητή Σταθόπουλου), όσο και υπέρ της ΙΜΜΒ (γνωμοδοτήσεις καθηγητών Σπυριδάκη και Κονοιδάρη). Η ΙΜΜΒ έχει μάλιστα στα χέρια της βεβαίωση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών ότι τα Χρυσόβουλα είναι αυθεντικά. **Άποψη μας είναι ότι η κυριότητα της λίμνης ανήκει στο δημόσιο αλλά εν τέλει κάτι τέτοιο θα κριθεί από τα δικαστήρια και υπάρχουν εκατέρωθεν επιχειρήματα.**

4. Επιπλέον δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν τέσσερεις ΥΑ (μία του Δρυ, δύο του Φωτιάδη και μία του Δούκα) που με νομικά επιχειρήματα δικαιώνουν την ΙΜΜΒ. Μπορεί να έχουν ανακληθεί αλλά οπωσδήποτε η ΙΜΜΒ θα τις επικαλεστεί ως εξώδικες ομολογίες. Όταν μάλιστα η ανάκληση γίνεται μετά από εννέα, έξι, πέντε και τέσσερα έτη αντίστοιχα δημιουργούν μεγάλο πρόβλημα στην υπεράσπιση του δημοσίου, αναφορικά με τη χρηστή διοίκηση, ιδίως σε πιθανή προσφυγή στο ΕΔΔΑ. Πως θα πείσει το ΕΔΔΑ η ελληνική πλευρά όταν θα έχει τέσσερεις εξώδικες ομολογίες και ανάκληση μετά από πολλά έτη;
5. Η όποια συμβιβαστική επίλυση θα γινόταν με τέτοιο τρόπο που δε θα απεμπολούσε δικαιώματα το δημόσιο τόσο σε αστικές όσο και σε ποινικές διαδικασίες, ενώ υπήρχαν και αυστηροί όροι στα συμβόλαια. Δε σημαίνει ότι η ΙΜΜΒ θα αποδεχόταν τους όρους με βεβαιότητα, αλλά η θέση αδυναμίας που βρίσκεται τόσο σε νομικό όσο και σε επικοινωνιακό επίπεδο θα την υποχρέωνε να ενδώσει.
6. Θα μπορούσε το δημόσιο άμεσα να λάβει πίσω το μεγαλύτερο μέρος των ακινήτων και δή το ΟΑ που ρημάζει και να αξιοποιούσε την περιουσία του. Τώρα οφείλει να περιμένει επίπονους δικαστικούς αγώνες. Ειδικά για το ΟΑ θα ήταν ωφελιμότερο ενδεχομένως να αποδεχθούμε το τίμημα, καθώς ήδη η αξία του έχει ελαχιστοποιηθεί. Επιλέγει το δημόσιο μία διαδικασία που με μαθηματική ακρίβεια κανένας δικηγόρος δε θα πρότεινε στον εντολέα του εάν ήταν ιδιώτης.
7. Ο κίνδυνος αυτής της επιλογής είναι μια τυχόν νίκη της ΙΜΜΒ στο δικαστήριο της κυριότητας να ισχυροποιήσει τις ανταλλαγές. Εάν αυτές οικειοθελώς έχουν διαρρηχθεί, τότε και μια νίκη της ΙΜΜΒ στην κυριότητα της λίμνης, πράγμα απευκταίο, δε θα σημάνει τίποτα για το δημόσιο καθώς η λίμνη ως κοινόχρηστο πράγμα δε μπορεί να τύχει εκμετάλλευσης πέρα του κοινόχρηστου ρόλου της (βλέπε και ΝΣΚ 111/2000), η οποία προστατεύεται μάλιστα από αυστηρές συνθήκες.

8. Άλλωστε οι ακτήμονες, καθώς υπάρχει εποικιστική πράξη, δεν κινδυνεύουν να απολέσουν τα δικαιώματα τους.
9. Ενδεχομένως ακόμη και πρόταση του ΝΣΚ ήταν δειλή υπό το φόβο της κοινής γνώμης και πιθανόν το συμφέρον του δημοσίου θα ήταν να εξετάσει την περίπτωση να δεχθεί και τίμημα για ακίνητα που πουλήθηκαν εάν καλύπτει την αξία των ακινήτων ή το να υπεισέλθει το δημόσιο σε δικαιώματα της ΙΜΜΒ όπου ανεγείρονται οικοδομές, εάν αυτό είναι οικονομικά συμφέρον.

Η νέα λοιπόν ηγεσία του υπουργείου επιλέγοντας την ευθεία ρήξη θέτει σε κίνδυνο το συμφέρον του δημοσίου. Θεωρώ ότι η επιλογή αυτή υπαγορεύτηκε κυρίως από την κοινή γνώμη και επικοινωνιακούς όρους που δεν επιθυμούν καμία συζήτηση για συμβιβαστική επίλυση και όχι από νομική επεξεργασία. Πολύ φοβόμαστε ότι το ΠΑΣΟΚ για κομματικό όφελος δεν επιλέγει τη διαδικασία άρσης των συνεπειών των ανταλλαγών εξωδικαστικά. Ευελπιστούμε ότι το δημόσιο θα δικαιωθεί για την επιλογή του. Ωστόσο ήδη από αυτό το σημείο επισημαίνουμε τον λανθασμένο χειρισμό που μπορεί να οδηγήσει σε οριστική απώλεια των ανταλλαγέντων ή στην καλύτερη περίπτωση σε μια δικαστική περιπέτεια που θα διαρκέσει πολλά έτη και για όλο αυτό το διάστημα το δημόσιο θα βλέπει την περιουσία του να διαλύεται και να μην μπορεί να την αξιοποιήσει. Μια πολιτική ηγεσία δεν πρέπει να σέρνεται από την επικαιρότητα, αλλά ρεαλιστικά να επιδιώκει το καλύτερο δυνατό όφελος για τον δημόσιο πλούτο. Υπό αυτήν την έννοια μπορούσε σήμερα το δημόσιο να λάβει το μεγαλύτερο μέρος των ακινήτων πίσω, να έχει περιορίσει τη ζημία του και να μένει μόνο το θέμα της κυριότητας της Βιστωνίδας προς ρύθμιση με ήδη κερδισμένη πρωτόδικη απόφαση.

Περαιτέρω οφείλουμε να επισημάνουμε και κάποιες ακόμη κωλυσιεργίες την νέας κυβέρνησης αναφορικά με ελέγχους και εκτιμήσεις που ακολουθούν τις καθυστερήσεις της προηγούμενης κυβέρνησης. Ενδεχομένως η νέα κυβέρνηση επικαλεστεί ότι προτεραιότητα της υπήρξε η οικονομική κρίση. Δε θα πρέπει να ξεχνάμε όμως ότι είναι μια κυβέρνηση που ήδη έχει συμπληρώσει οκτώ μήνες διακυβέρνηση και δεν έχει πράξει κάτι ουσιαστικό για μια υπόθεση που την έφερε στην κυβέρνηση και πολλοί από τους σημερινούς υπουργούς «εξαργύρωσαν», υπό την έννοια της επιβράβευσης, τον υπουργικό τους θώκο με τη συμμετοχή τους στην προηγούμενη εξεταστική επιτροπή. Οι καθυστερήσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

1. Μέχρι σήμερα δεν έχουν γίνει οι απαιτούμενοι φορολογικοί έλεγχοι στην ΙΜΜΒ και δεν έχουμε πλήρη εικόνα των λογαριασμών. Οι

ελεγκτικοί μηχανισμοί δεν έχουν λειτουργήσει και το εποπτεύον υπουργείο δεν έχει πράξει τα δέοντα.

2. Μέχρι σήμερα το δημόσιο δεν έχει προβεί σε επανεκτίμηση ή μάλλον ορθή εκτίμηση της λίμνης και των ανταλλαγέντων ακινήτων. Το ΠΑΣΟΚ αυθαίρετα θεωρεί ότι η ζημιά από τις ανταλλαγές φθάνει το 1.000.000.000 ευρώ και δεν έχει προβεί σε καμία πραγματογνωμοσύνη για να ξέρουμε τις αξίες των ανταλλαγέντων για να προσδιορίσουμε την όποια ζημιά. Δηλαδή θα πάμε σε δικαστήρια και η ΙΜΜΒ θα έχει ενδεχομένως εκτιμήσεις ξένων οίκων και εμείς θα μιλάμε μπακαλίστικα κατά προσέγγιση. Πρόκειται για μια βαρυτάτη αμέλεια που εκθέτει το κράτος.

Συνεπώς βαρύνεται το υπουργείο Οικονομίας και η σημερινή κυβέρνηση, όπως και η προηγούμενη, με ευθύνη λόγω της κωλυσιεργίας των ελεγκτικών μηχανισμών και τη μη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης αναφορικά με τις αξίες των ακινήτων και την όποια ζημία του δημοσίου. Εάν σε αυτό προστεθεί και η μη αποδοχή της γνωμοδότησης διαφαίνεται ότι η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μέχρι σήμερα ουδέν ουσιαστικό έχει πράξει για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

Δ. ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτουν σαφέστατες ευθύνες εμπλεκομένων πολιτικών προσώπων, τις οποίες ήδη από τις προηγούμενες πορισματικές μας θέσεις είχαμε καταλογίσει:

i. Σαφέστατες ευθύνες προκύπτουν στη διακυβέρνηση ΠΑΣΟΚ αναφορικώς με τις τρεις ΥΑ. Η ΥΑ Δρυ άνοιξε το δρόμο για τη διευθέτηση του θέματος όχι σε δικαστικό αλλά σε διοικητικό επίπεδο, οι δε ΥΑ Φωτιάδη, ο οποίος φέρει πολύ μεγαλύτερη ευθύνη από τον προκάτοχο του, ολοκλήρωσαν τη διαδικασία και παρέδωσαν την κυριότητα της λιμνοθάλασσας στην ΙΜΜΒ με τη διοικητική αναγνώριση. Η όποια αίτηση για επανεξέταση γίνεται εμφανώς προσχηματικά και για αυτό το λόγο δε συγκαλείται το γνωμοδοτικό για όσο διάστημα κυβερνά το ΠΑΣΟΚ, ούτε ανακαλούνται οι βλαπτικές για το δημόσιο ΥΑ. **Συνεπώς οι δύο υπογράφοντες υπουργοί του ΠΑΣΟΚ κ. Δρυς και κυρίως ο κ. Φωτιάδης με τις ΥΑ έβλαψαν το δημόσιο. Ευθύνη φέρει όμως και το σύνολο της τότε κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, καθώς η χρονική αυτή διάρκεια των πράξεων από το 1998 (και νωρίτερα) έως το 2004 καταδεικνύει πιθανότητα ύπαρξης κεντρικού σχεδιασμού και σε εκείνο**

το χρονικό σημείο. Ο έλεγχος μάλιστα της TORCASO είναι επιτακτικός και μπορεί να αναδείξει και άλλες πτυχές. Πρέπει παράλληλα να ελεγχθεί και το θέμα που εσχάτως προέκυψε με τη συμμετοχή του νυν γγ του ΠΑΣΟΚ κ. Ξυνίδη στον αποχαρακτηρισμό εκτάσεως της νησίδας το 2001 για το οποίο η Επιτροπή μας δεν είχε χρόνο να τοποθετηθεί. Η εμπλοκή ωστόσο αυτή ενδυναμώνει την πεποίθηση μας για τις ευθύνες των υπογραφόντων υφυπουργών του ΠΑΣΟΚ, καθώς οι πράξεις τους είχαν και διοικητικές συνέπειες

ii. Σαφέστατες ευθύνες προκύπτουν στη διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας αναφορικώς με την πλήρη παράδοση της λιμνοθάλασσας και τις ανταλλαγές. **Η ΥΑ Δούκα που αποφασίζει ότι δε συντρέχει λόγος επανεξέτασης και η συναίνεση σε παραίτηση από κερδισμένη απόφαση έβλαψαν τα συμφέροντα του δημοσίου και συνιστούν βαρύτατη πολιτική ευθύνη για τον υπογράφοντα.**

iii. Σαφέστατες είναι και οι ευθύνες των υπουργών και υφυπουργών στις ΥΑ των ανταλλαγών και δη των υπουργών και υφυπουργών **κκ. Δούκα, Κοντού και Μπασιάκου** καθώς κακώς έγιναν οι ανταλλαγές, αφού επρόκειτο για κοινόχρηστο πράγμα, αλλά και σε κάθε περίπτωση δεν προτιμήθηκε ο δημόσιος διαγωνισμός και δεν ελέγχθηκε η ΚΕΔ με αποτέλεσμα να αλωνίζουν οι εκπρόσωποι της IMMB κατά τη διάρκεια των ανταλλαγών. Οι ανταλλαγές δεν έπρεπε να λάβουν χώρα διότι η IMMB ακόμη και εάν διατηρούσε την κυριότητα της Βιστωνίδας λόγω του κοινοχρήστου χαρακτήρα θα τύχαινε περιορισμένης αξιοποίησης χωρίς να θίγονται οι ακτήμονες. **Η υπογραφή μάλιστα του δ/ντη του γραφείου του κ. Κοντού στο κείμενο διάψευσης της κας Μαντέλη δημιουργεί υπόνοιες τυχόν ποδηγέτησης των εργασιών της προηγούμενης Επιτροπής**

iv. Συλλήβδην δε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και το γραφείο του Πρωθυπουργού βαρύνονται με ευθύνες τουλάχιστον από τον Δεκέμβριο του 2005 που ο Νομάρχης Ψωμιάδης με εναργή και υπεύθυνο τρόπο ενημερώνει το γραφείο του Πρωθυπουργού και σχεδόν όλη την κυβέρνηση για το σκάνδαλο και ουδείς έπραξε τα απαιτούμενα για να το αποτρέψει. **Η κατάθεση του κ. Δούκα για το τηλεφώνημα που δέχθηκε σε κρίσιμο χρόνο από τον κ. Αγγέλου για να θέσει τα θέματα τις IMMB σε προτεραιότητα καταδεικνύει με εναργή τρόπο την εμπλοκή και τον**

κεντρικό ρόλο του Μεγάρου Μαξίμου. Ουσιαστικώς οι εμπλεκόμενοι υπουργοί κλήθηκαν να υλοποιήσουν τις αποφάσεις του Μεγάρου Μαξίμου για την εξυπηρέτηση της ΙΜΜΒ. Ο πρώην Πρωθυπουργός επομένως πρέπει να μας καταθέσει τι γνώριζε και για ποιο λόγο υπήρξαν οι πράξεις (πίεση σε υπουργούς) και οι παραλήψεις (αγνόηση επιστολής Ψωμιάδη) του Μεγάρου Μαξίμου. Πρέπει να γνωρίζουμε εάν η πρωτοβουλία άνηκε στον κ. Αγγέλου, Ρουσόπουλο ή σε κεντρική κυβερνητική απόφαση για να καταλογίσουμε και τις αντίστοιχες ευθύνες. Απορούμε για ποιο λόγο η σημερινή κυβέρνηση απέρριψε το αίτημα μας για κλήση του πρώην Πρωθυπουργού.

v. Παράλληλα συλλήβδην ευθύνη έχει η κυβέρνηση της ΝΔ που δεν προσήλθε στη συζήτηση για την σύσταση προκαταρκτικής επιτροπής. Η απουσία αυτή της ΝΔ ενδεχομένως οδήγησε στην αδυναμία περαιτέρω ποινικής διερεύνησης της υποθέσεως λόγω εξάλειψης του αξιοποίνου.

vi. Ευθύνη της νέας κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, όπως και της ΝΔ γεννάται διότι μέχρι σήμερα δεν έχουν γίνει οι απαιτούμενες ενέργειες, δεν έχουν υλοποιηθεί οι έλεγχοι και δεν υπάρχουν οι εκτιμήσεις των ανταλλαγέντων ακινήτων και της λίμνης. Η ανάκληση της αποδοχής υπ. αριθμ. 312/09 γνωμοδότησης του ΝΣΚ **από τον υπουργό κ. Παπακωνσταντίνου αποτελεί λανθασμένη ενέργεια που ενδεχομένως βάλει σε μεγάλες περιπέτειες το δημόσιο, καθώς ακόμη και στην καλύτερη εξέλιξη, μετά την ανάκληση της αποδοχής της γνωμοδότησης, θα κερδίσουμε δικαστικώς ότι μπορούσαμε να έχουμε λάβει εξωδικαστικώς. Η συγκεκριμένη ενέργεια του υπουργού οπωσδήποτε θα κριθεί από τον μελλοντικό νομοθέτη, ωστόσο αισθανόμαστε την ανάγκη εγκαίρως να επισημάνουμε τους κινδύνους αυτής της απόφασης του υπουργού.**

vii. **Οι ανωτέρω ευθύνες i έως iii αλλά και ενδεχομένως η υπ. αριθμ. iv γεννούν έντονο προβληματισμό και για ανάγκη τυχόν διερεύνησης σε ποινικό επίπεδο των πράξεων και παραλήψεων. Δυστυχώς το αυστηρό πλαίσιο του Συντάγματος αναφορικώς με την εξάλειψη του αξιοποίνου και την αδυναμία κίνησης της ποινικής δίωξης μετά το πέρας της β τακτική συνόδου δημιουργούν εντόνους προβληματισμούς ότι τα ανωτέρω αδικήματα δε μπορούν να τύχουν δικαστικής διερεύνησης. Τα αυστηρά πλαίσια που ψήφισαν ΠΑΣΟΚ και ΝΔ για να προστατεύσουν**

τους υπουργούς τους δε μας αφήνουν ιδιαίτερα περιθώρια ελπίδας, ότι υπάρχει δυνατότητα ποινικής διερεύνησης για το σύνολο των πράξεων. Δεν είναι βέβαια θέμα της εξεταστικής να αποφανθεί για τυχόν ποινική διερεύνηση ή παραγραφή, οφείλουμε όμως να καταγγείλουμε τα δύο μεγάλα κόμματα, ότι θα ευθύνονται για τις συνέπειες της τυχόν εξάλειψης του αξιοποίνου.

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

i. Η όλη υπόθεση σε καμία περίπτωση δε συνδέεται ούτε οφείλεται στη στενή σχέση που έχει το Κράτος με την Εκκλησία. Μέρος της ιδεολογίας της αριστεράς επιθυμεί εκμεταλλευόμενη αυτό το σκάνδαλο να ζητήσει εκ νέου το διαχωρισμό Κράτους – Εκκλησίας. Το σκάνδαλο θα είχε εξελιχθεί με την ίδια και ακόμη μεγαλύτερη άνεση εάν η ΙΜΜΒ ήταν ιδιώτης. Τώρα τουλάχιστον ως ΝΠΔΔ έχουμε τη δυνατότητα στα πλαίσια των ελεγκτικών μηχανισμών του ευρύτερου δημοσίου να παρατηρήσουμε ορθότερα την όλη διαδικασία. Είναι αφέλεια ή σκόπιμο ψεύδος κάποιοι να επιδιώκουν να συνδέσουν το όλο σκάνδαλο με τη στενή σχέση που έχει και πρέπει να έχει το Ελληνικό Κράτος με την Χριστιανική Ορθόδοξη Εκκλησία. Η προσπάθεια υποτίμησης του θεσμικού ρόλου της Εκκλησίας και των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους για μικροκομματικά οφέλη ρητώς καταδικάζεται από τον ΛΑ.Ο.Σ.

ii. Προς αυτήν την κατεύθυνση αποτελεί απλοϊκή και επικίνδυνη τάση που εκδηλώθηκε εντόνως και στα ΜΜΕ και στους χώρους του Κοινοβουλίου η προσπάθεια απαξίωσης των Χρυσοβούλων. Πρόκειται για εθνικώς επιζήμια και νομικώς ανόητη προσέγγιση καθώς η τυχόν αμφισβήτηση από την πλευρά της Ελλάδος θα θέσει εν αμφιβόλω την ύπαρξη και περιουσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως και του Πατριαρχείου των Ιεροσολύμων. Δημοσιογράφοι δύνανται να εκφράζουν τέτοιες ανεύθυνες προσεγγίσεις, όχι όμως υπεύθυνα πολιτικά κόμματα. **Γενικότερα ο όλος χειρισμός της υπόθεσης πρέπει να γίνει με προσεκτικό τρόπο, τόσο σε πολιτικό, όσο και σε δικαστικό επίπεδο, ώστε να μη δοθεί η δυνατότητα σε «γείτονες» να αμφισβητήσουν κεκτημένα δικαιώματα.**

iii. Το όλο θέμα ενέχει έντονους νομικούς προβληματισμούς που δε μπορούν να αντιμετωπιστούν με λαϊκίστικες προσεγγίσεις. Χαρακτηριστική είναι η

περίπτωση της πρότασης του ΠΑΣΟΚ για νομοθετική ρύθμιση του θέματος. Η πρόταση αυτή έγινε όταν το ΠΑΣΟΚ ήταν αντιπολίτευση. Ευτυχώς που ως κυβέρνηση αντελήφθη ότι η νομική αυτή του ανοησία δε θα μπορούσε να έχει έρεισμα στο νομικό μας πολιτισμό και δεν επανήλθε. Αλήθεια πως θα μπορούσε σε μια ευνομούμενη πολιτεία να καταργούνται συμβόλαια με νόμους.

iv. **Έντονο νομικό θέμα θα αντιμετωπίσουμε αναφορικώς με το εάν στοιχειοθετείται ζημία του δημοσίου. Η Μονή είναι ΝΠΔΔ και θα επικαλεστεί ότι δεν υπάρχει ζημία καθώς το δημόσιο έστω και λανθασμένα δε μεταβίβασε σε ιδιώτη αλλά στο δημόσιο (για την ακρίβεια το στενό δημόσιο στο ευρύ). Πχ στο παρελθόν το δημόσιο μεταβίβαζε εκτάσεις στους ΟΤΑ (πχ στρατόπεδα) και ουδέποτε τέθηκε θέμα ζημίας του δημοσίου. Ο νομικός αυτός ισχυρισμός είναι σοβαρός και πρέπει να τύχει κατάλληλης νομικής αντιμετώπισης, διαφορετικά κινδυνεύει η όλη στοιχειοθέτηση της υποθέσεως.**

v. Λόγω ακριβώς των δύσκολων νομικών θεμάτων αναφορικώς με την κυριότητα θα έπρεπε να είχε λήξει συμβιβαστικά το θέμα των ανταλλαγών, αφού υπήρξε η δυνατότητα. Η ζημία που υπέστη το ελληνικό δημόσιο είναι μεγάλη και ίσως μη αναστρέψιμη. Η δημοσίευση δικαστικής απόφασης μετά από 5 έτη και η ανάκληση ΥΑ μετά από 9 έτη είναι νομικώς προβληματικές ενέργειες, ενώ η ακύρωση ακόμη και δια της δικαστικής οδού συμβολαίων μπορεί να προσβάλει δικαιώματα καλοπίστων τρίτων με ότι αυτό συνεπάγεται. Συνεπώς δεν είναι βέβαιο ότι θα επανέλθουμε ευκόλως στην πρότερη νομική και πραγματική κατάσταση.

vi. Η μέχρι στιγμής εικόνα των λογαριασμών, έστω και μη επαρκής, δε μας έχει οδηγήσει σε μαύρο πολιτικό χρήμα. Η δε απουσία πραγματογνωμοσύνης της αξίας των ανταλλαγέντων αποδυναμώνει τους ισχυρισμούς του δημοσίου **και για αυτό το λόγο πρέπει άμεσα το υπουργείο να διατάξει και να υλοποιήσει την πραγματογνωμοσύνη.**

vii. Η απουσία από τη μέχρι τώρα έρευνα μαύρου πολιτικού χρήματος σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στην υπόθεση Siemens, που συνιστά το αποκορύφωμα της διαφθοράς του δικομματισμού, είναι κρίσιμο σημείο για την πορεία της υποθέσεως.

viii. Από την όλη διαδικασία απομυθοποιήθηκε πλήρως ο ρόλος των γνωμοδοτικών οργάνων και δυστυχώς του ΝΣΚ. Ειδικώς τα πρώτα με τις ίδιες συνθέσεις και με παντελή προχειρότητα γνωμοδοτούν ομοφώνως σύμφωνα με τις επιταγές του εκάστοτε υπουργού. Δεν είναι δυνατόν με περισσή ευκολία να παραιτείται το δημόσιο από εκτάσεις χιλιάδων στεμμάτων και οι απαραδέκτως γνωμοδοτούντες Σύμβουλοι να κρύβονται πίσω από τον συμβουλευτικό τους ρόλο. Σε θέματα που αντικείμενο διαχείρισης είναι δημόσια περιουσία μεγάλων εκτάσεων και μάλιστα κοινόχρηστα αντικείμενα (λιμνοθάλασσες) η λύση θα πρέπει να δίνεται από την υπεύθυνη δικαστική εξουσία και όχι από τα πειθήνια γνωμοδοτικά όργανα των υπουργών. Επιπλέον σε περίπτωση που κρίνονται παρεμφερή θέματα ή υποθέσεις κατόπιν αιτήματος επανεξέτασης θα πρέπει να αλλάζει η σύνθεση των γνωμοδοτικών.

ix. Ακόμη πιο προκλητική είναι η στάση των εμπλεκομένων υπουργών που συμπεριφέρονται ως χειρίστου είδους δημόσιοι υπάλληλοι και δειλιάζουν και δεν αναλαμβάνουν τις πολιτικές τους ευθύνες χρησιμοποιώντας ως ασπίδα τις κατά παραγγελία τους ομόφωνες γνωμοδοτήσεις

x. Πολύ αρνητική υπήρξε και η όλη λειτουργία της ΚΕΔ. Επέτρεψε στο δικηγορικό γραφείο που εκπροσωπούσε την ΙΜΜΒ να αλωνίζει κυριολεκτικώς στην όλη διαδικασία των ανταλλαγών. Δεν είναι δυνατόν να συντάσσονται τα συμβόλαια από αυτό το γραφείο στη συμβολαιογράφο του γραφείου με τοπογραφικά του υπαλλήλου της ΙΜΜΒ και με τους όρους που συμφέρουν την ιδία τη Μονή και η ΚΕΔ να παρακολουθεί. Δεν είναι δυνατόν να δίνονται διαφορετικά στοιχεία στο ΣΟΕ από τα πραγματικά και να λαμβάνονται λόγω αυτού υπερεκτιμημένο τίμημα για τη λιμνοθάλασσα και υποεκτιμημένο για τη δημόσια γη που ανταλλάχθηκε. Δεν είναι δυνατόν οι υπηρεσίες των υπουργείων άβουλα να ικανοποιούν τα αιτήματα της ΙΜΜΒ και δεν είναι δυνατόν το ΣΟΕ να βασίζεται σε στοιχεία που του προσκομίζονται και να μην αναζητά το ίδιο τα πραγματικά. Δεν είναι τέλος δυνατόν να επιχειρείται με την επιθυμία των μερών και την ανοχή της συμβολαιογράφου η έστω και στα συμβόλαια αλλαγή χρήσης δασών και δασικών εκτάσεων και να μετονομάζονται σε άρτια και οικοδομήσιμα οικόπεδα και η ΚΕΔ να παρακολουθεί αμέτοχη.

xi. Περαιτέρω διεφάνη για μια ακόμη φορά η απαράδεκτη, προκλητική και αντίθετη προς την Αρχή της Ισότητας νομοθεσία για την Ευθύνη των Υπουργών. Ο Νόμος αυτός, προσβολή για το νομικό μας πολιτισμό, επιτρέπει σε υπουργούς να παρανομούν και να έχουν σύντομες παραγραφές και δυνατότητα εξάλειψης του αξιοποίνου, πράγμα που προκαλεί τον Έλληνα Πολίτη, ο οποίος βλέπει σειρά σκανδάλων (Χρηματιστήριο, Εξοπλισμοί, Υποκλοπές, Ομόλογα, Siemens κα) να μπαίνουν ή να κινδυνεύουν να μπουν στο αρχείο λόγω παραγραφής. **Πραγματικά υπάρχει ο κίνδυνος να δούμε να δικάζονται και να καταδικάζονται διοικητικοί υπάλληλοι, επειδή υλοποίησαν υπουργικές αποφάσεις και οι υπογράφοντες τις αποφάσεις να μην ελέγχονται δικαστικά.**

xii. Τέλος για μια φορά εκφράζουμε την ελπίδα μας, αλλά και βεβαιότητα μας, ότι η συγκεκριμένη υπόθεση δε θα πλήξει τον βαθειά θρησκευόμενο ελληνικό λαό, όπως θα επιθυμούσαν κάποιοι. Η Ελληνική Εκκλησία και οι Ιερές Μονές παράγουν σημαντικότατο εθνικό, κοινωνικό και πνευματικό έργο.

Αθήνα 07.06.10

Ο εκπρόσωπος του ΛΑΪΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ στην Εξεταστική Επιτροπή

Βουλευτής Α Αθηνών Αθανάσιος Πλεύρης

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΩΝ. ΠΛΕΥΡΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΛΑ.Ο.Σ. Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (ΣΥ.ΡΙΖ.Α)
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΟΥΚΑΛΗ

Κατόπιν σχετικής πρότασης βουλευτών του ΠΑΣΟΚ η ολομέλεια της Βουλής αποφάσισε, στις 25/01/2010 τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής σχετικά με την ολοκλήρωση της διερεύνησης του συνόλου του σκανδάλου της Μονής Βατοπεδίου σύμφωνα με τα άρθρα 144 και επόμενα του ΚτΒ.

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, την αξιολόγηση όλου του αποδεικτικού υλικού που τέθηκε στη διάθεσή μας και ειδικότερα από τις ένορκες καταθέσεις, τα έγγραφα που είτε περιέχονταν στη δικογραφία, που απέστειλε στην Επιτροπή, η Ειδική-Ανακρίτρια Εφέτης του Εφετείου Αθηνών κ. Ειρήνη Καλού, είτε οι εμπλεκόμενοι είτε προμηθεύτηκε αυτογνωμόνως η Επιτροπή, συνέταξα την πορισματική μου έκθεση.

Η παρούσα έκθεση συνέχεται άμεσα, συμπληρώνει, εμπλουτίζει ή και αποκαθιστά σημεία της προηγούμενης, από 15/12/2008 έκθεσής μου, η οποία περιέχεται στο ενιαίο πόρισμα της ανάλογης επιτροπής, η οποία εξέτασε, κατά την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο, στο σύνολό της την υπόθεση Βατοπεδίου.

Η πορισματική μου έκθεση έχει ως εξής:

Ι. Πολιτική ευθύνη

Προκειμένου να καταστεί σαφέστερο το πλαίσιο λειτουργίας και ενασχόλησης της εξεταστικής των πραγμάτων επιτροπής πρέπει να επαναφέρω προς υπόμνηση την έννοια της πολιτικής ευθύνης, όπως αυτή ορίζεται στο Ελληνικό Σύνταγμα και τους νόμους.

Η πολιτική ευθύνη είναι θεμελιώδης αρχή της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, που προβλέπει τη λογοδοσία των διαχειριστών της πολιτικής εξουσίας στο Κοινοβούλιο και εμμέσως στους πολίτες.

Το Σύνταγμα προβλέπει στο άρθρο 85 ότι «Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί, είναι συλλογικώς υπεύθυνοι για τη γενική πολιτική της κυβέρνησης και καθένας από αυτούς για τις <u>πράξεις ή παραλείψεις</u> της αρμοδιότητάς του ...;». Αντίστοιχα, το άρθρο 35 υπογραμμίζει τη βαρύτητα, που ενέχει η υπουργική υπογραφή. Αν και αναφέρεται στις αποφάσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, οι οποίες απαιτούν προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού, το γεγονός ότι μόνο η Υπογραφή του Υπουργού στοιχειοθετεί την προσωπική του ευθύνη, δείχνει το βάρος, που έχει η υπογραφή του.

Πλέον, η πολιτική ευθύνη των Υπουργών και της κυβέρνησης ορίζεται από το Π.Δ. 63/2005, άρθρο 42: «**Οι υπουργοί υπέχουν κοινοβουλευτική ευθύνη για τις πράξεις ή παραλείψεις τους, καθώς, επίσης, και για πράξεις ή παραλείψεις των υφυπουργών του υπουργείου, στο οποίο προϊστανται, ακόμα και αν στους υφυπουργούς αυτούς έχουν ανατεθεί κοινοβουλευτικές αρμοδιότητες και νομοθετική πρωτοβουλία».**

Η έννοια της πολιτικής ευθύνης δεν ταυτίζεται με την έννοια της ενοχής. Είναι ευρύτερη. Περιλαμβάνει και την ηθική και την κοινωνική και τη διοικητική ευθύνη. Είναι βαθύτατα πολιτική - κυβερνητική έννοια και κατά πολύ προγενέστερη από την «αστική» ή «ποινική» σημασία της λέξης.

Η ευθύνη συνδέεται άμεσα με την ανάληψη αρμοδιοτήτων. Ο θεσμός της πολιτικής ευθύνης συνεπάγεται την υποχρέωση της κυβέρνησης να παρέχει πληροφορίες για το έργο της, να λογοδοτεί στο κοινοβούλιο και να παραιτείται, όταν αίρεται η εμπιστοσύνη της Βουλής. Τα μέλη της Κυβέρνησης και οι Υφυπουργοί, που αν και δεν είναι μέλη της κυβέρνησης, θεωρούνται ως τέτοια λόγω αρμοδιοτήτων τους, είναι ατομικώς υπεύθυνοι για όσα ζητήματα υπάγονται στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους: από την προσυπογραφή των πράξεων (πχ. ενός Π.Δ.), έως τη χάραξη και τη διοικητική διεκπεραίωση της πολιτικής του Υπουργείου. Αντίστοιχα, όταν ο Πρωθυπουργός καλύπτει συγκεκριμένους Υπουργούς, η ευθύνη από τις πράξεις τους, μετατίθεται σε ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η έννοια της πολιτικής ευθύνης δεν είναι, ή μάλλον δεν θα έπρεπε να είναι μια φραστική έννοια, άνευ ουσίας και αντικειμενικού χαρακτήρα. Τόσο το Σύνταγμα, όσο και η νομοθεσία, της προσδίδει ουσιαστική αξία, αντικειμενικό χαρακτήρα και δυνατότητα εφαρμογής.

Εδώ και χρόνια, ακούγεται από την αντιπολίτευση η ανάγκη ανάληψης πολιτικών ευθυνών, αίτημα, όμως, το οποίο πέφτει στο κενό από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, καθιστώντας την έννοια της πολιτικής ευθύνης απλή ρητορεία. Η ρητορεία γύρω από την έννοια της πολιτικής ευθύνης τελικά αποδυναμώνει από κάθε πραγματικό περιεχόμενο την συγκεκριμένη αρχή λειτουργίας του πολιτικού συστήματος, φτάνοντας, σήμερα, στο σημείο να μην παραδέχεται κανένα πολιτικό πρόσωπο ευθύνη.

Σχεδόν όλοι οι Πολιτικοί-Μάρτυρες, που κατέθεσαν στην προηγούμενη Εξεταστική Επιτροπή, προσπάθησαν να μας πείσουν ότι η πολιτική είναι απλή διαχείριση και διεκπεραίωση μηχανισμών εξουσίας.

Επειδή, όμως, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους, καθένα από τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και οι Υφυπουργοί, ανεξαρτήτως της συλλογικής ευθύνης της Κυβέρνησης, φέρουν και πολιτική ευθύνη για τις συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις των αρμοδιοτήτων τους, προχωρήσαμε τότε στην πιο κάτω εξειδίκευση των πράξεων ή παραλείψεων αυτών.

II. Απόδοση Πολιτικών Ευθυνών

Α. Γεώργιος ΔΡΥΣ

1. Όταν αναλαμβάνει το Υπουργείο Γεωργίας (Οκτ. 2001), πληροφορείται ή θα όφειλε να είχε πληροφορηθεί ότι οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου, καθώς και οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου, έχουν διαμορφώσει ήδη **από το 1935 την πάγια θέση ότι η κυριότητα της λιμνοθάλασσας Βιστωνίδας ανήκει στο Δημόσιο.** Μέχρι τότε δε η νομική σχέση της Ι.Μ.Μ.Β. και του Δημοσίου στηριζόταν στο Ν. 6468/1935 και αφορούσε μόνο στην ιχθυοτροφική εκμετάλλευση της «εν Πόρτολάγω της Ξάνθης λιμνοθαλάσσης Μπουρούς» και όχι καθολικά της λίμνης Βιστωνίδας. Ότι **από το 1935 μέχρι και το 2001,** η Ι.Μ.Μ.Β. **ουδέποτε έθεσε** στην πολιτεία **θέμα ιδιοκτησίας της λιμνοθάλασσας Μπουρού, πολύ δε περισσότερο της λίμνης Βιστωνίδας.** Ότι, επίσης, από τη ρηματική διατύπωση της 2343/1930 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Μονής, προέκυπτε ότι παραχωρήθηκε προς την τελευταία μόνο η ιχθυοτροφική καλλιέργεια **όλα δε του Δημοσίου δικαίου δικαιώματα παρέμεναν εις το Δημόσιο**. Όλες οι νομοθετικές ρυθμίσεις, που είχαν εκδοθεί από το 1930 μέχρι και το 1998, αφορούσαν **μόνο στον τρόπο κατανομής των μισθωμάτων και καμία στην κυριότητα της λιμνοθάλασσας**.

Άκρως επιβαρυντική για τον προσδιορισμό των πολιτικών ευθυνών του κ. Δρύ προκύπτουν από την από **8/12/2008** επιστολή του τέως Υπουργού Γεωργίας *(Οκτ. 1998- Οκτ. 2001)* **Γ. Ανωμερίτη** προς την εξεταστική μας επιτροπή. **Αποκαλυπτική** είναι η τελευταία παράγραφος της συγκεκριμένης επιστολής, στην οποία, αν και αναφέρεται στον Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης Αλ.

Κοντό, είναι προφανές ότι παραπέμπει ευθέως και στο διάδοχό του, Υπουργό Γεωργίας, κ. Γεώργιο Δρυ. Η αναφορά αυτή έχει επί λέξει ως εξής ***« από τα πιο πάνω συνάγεται ευθέως ότι το Υπουργείο Γεωργίας ουδέποτε αποδέχθηκε θέμα κυριότητας λίμνης Βιστωνίδας, το οποίο όφειλε ως Υπ. Γεωργίας να γνωρίζει ο μάρτυρας κ. Κοντός. Όσοι αποδέχθηκαν και συνυπέγραψαν μεταβολή της κυριότητας της λιμνοθάλασσας, πλην άλλων, παραβίασαν ευθέως το Σύνταγμα της χώρας.»***

Αν λοιπόν ο κ. Κοντός, ως υπουργός Γεωργίας θα έπρεπε να γνωρίζει – και σωστά – ότι ουδέποτε το αντίστοιχο υπουργείο ουδέποτε αποδέχθηκε θέμα κυριότητας τηςε λίμνης γιατί αυτό δεν πρέπει να ισχύει και για τον κ. Δρύ;

2. Επίσης, όταν αναλαμβάνει τα καθήκοντά του, πρέπει να πληροφορείται την ύπαρξη και της με αριθμό **111/2000** απόφασης του Ν.Σ.Κ., καθώς, επίσης, και τη θέση των υπηρεσιών του Υπουργείου περί κυριότητας του Δημοσίου επί της λίμνης. Το Φεβρουάριο του 2003, η Μονή έχει επεξεργαστεί Σχέδιο Νόμου, που το στέλνει με φαξ στο Υπουργείο Α.Α.&Τ. και περιορίζεται ουσιαστικά να ζητά να **της παραχωρηθεί η νομή, διαχείριση και εκμετάλλευση της λίμνης**. Το Δημόσιο με τις γνωμοδοτήσεις παραχώρησε **περισσότερα** από τις απαιτήσεις. Ταυτόχρονα όχι μόνο δεν ενημέρωσε, ως όφειλε, τον Υφυπουργό Οικονομικών, κ. Απ. Φωτιάδη για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Λ/Θ, αλλά κατά τη κοινή συνάντησή τους με τους φορείς του Ν. Ξάνθης **(10/2003)** υπεραμύνθηκε των επιλογών του προκαλώντας μάλιστα αλγεινή εντύπωση στους εκπροσώπους (βλ. καταθέσεις Ξυνίδη κλπ).

Β. Απόστολος ΦΩΤΙΑΔΗΣ

1. Με το από **17/07/2001** έγγραφό του, χωρίς να έχουν ακόμα εκδηλωθεί οι προθέσεις της Μονής σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς επί της λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων, αναγνωρίζει «προκαταβολικά» τα αιτήματά της με το χαρακτηρισμό ως εξαρτήματός της του μετοχίου του Αγίου Νικολάου.
2. Με την **υπ' αριθμόν 1064538/5928/Α0010/5-8-2002 απόφασή του,** έκανε δεκτή **την υπ' αριθμ. 17/2002** γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού

Συμβουλίου, με την οποία έγινε δεκτό ότι **το Δημόσιο δεν δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων στο από 12-12-2001 τοπογραφικό διάγραμμα του τοπογράφου μηχανικού Δ. Βασιλειάδη (μηχανικού της Μονής), εμβαδού 25.000 στρεμμάτων και των δύο νησίδων Αγίου Νικολάου και Παναγίας Παντανάσσης στη λίμνη Μπουρού περιοχής ν. Ξάνθης, που ανήκουν εξ ολοκλήρου στην Ι.Μ.Μ.Β.**

3. **Με την υπ' αριθμόν πρωτ. 1051266/10611/Α0010/ΠΕ/4-6-2003 απόφασή του αποδέχεται,** χωρίς να προηγηθεί αίτηση της Μονής και σχετική Διοικητική Έρευνα, **την υπ' αριθμόν 46/28-11-2002 γνωμοδότησή του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με την οποία έκανε δεκτό ότι το Δημόσιο δε δικαιούται να προβάλει δικαιώματα κυριότητας επί της λίμνης Βιστωνίδας, των οχθών αυτής στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης, όποιας έκτασης και αν είναι αυτή, η οποία ανήκει εξ ολοκλήρου στην Ιερά Μονή,** παρά μάλιστα το γεγονός ότι εκκρεμούσε η από 15-1-2003 αγωγή της Μονής Βατοπεδίου.
4. Μετά την κυβερνητική αλλαγή 7 Μαρτίου του 2004 και μέχρι την αποκάλυψη της υπόθεσης το 2007, ο Απ. Φωτιάδης, **που εκλέγεται σε όμορο νομό (ν. Έβρου) και που γνωρίζει πολύ καλά τις εκκρεμότητες που έχει μεταφέρει στην νέα κυβέρνηση (αναπομπή και εκκρεμοδικία), σιωπά και** δεν καταθέτει **ούτε μία ερώτηση.**
5. Το γεγονός ότι ο κ. Φωτιάδης, θορυβημένος από τις αντιδράσεις των τοπικών φορέων και, εν όψει, εκλογών, που έπονταν, «αναπέμπει» στο γνωμοδοτικό τις ανωτέρω τρεις γνωμοδοτήσεις για επανεξέταση «ενόψει νέων στοιχείων, νομικών και πραγματικών, που οι τοπικοί φορείς επικαλέστηκαν», συνιστά ίσως έμπρακτη μεταμέλεια, πλην όμως, το επίσης γεγονός, ότι δεν ανακαλεί τις αποφάσεις εν όψει της νέας γνωμοδότησης, παρόλο που δεν απαιτείται προδικασία γνωμοδότησης επ' αυτού, είχε ως αποτέλεσμα να μην ακυρωθούν οι μεταγραφές αυτών και των πρωτοκόλλων παράδοσης και παραλαβής, αφήνοντας ένα παραθυράκι για να συνεχιστούν οι διαδικασίες με τη Μονή.

Ο ίδιος κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής ότι εκεί που έχει ιδία αντίληψη μπορεί να έχει άλλη γνώμη.

Γ. Πέτρος ΔΟΥΚΑΣ

1. **Στις 7/06/2004 αποδέχθηκε στο σύνολό της την υπ' αριθμόν 26/2004 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας,** η οποία γνωμοδότησε ***«ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος επανεξέτασης»*** των προηγούμενων γνωμοδοτήσεών. Την έγκρισή του έδωσε ο κ. Δούκας αν και γνώριζε τις ενστάσεις των φορέων της Ξάνθης και την εκκρεμοδικία ενώπιον του Πρωτοδικείου Ροδόπης και επί πλέον αν και αντιλήφθηκε ότι η σύνθεση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου ήταν σχεδόν η ίδια (τουλάχιστον σε επίπεδο Προέδρου και Εισηγητή) με αυτές που είχαν κάνει της προηγούμενες δύο (2) γνωμοδοτήσεις επί κ. Φωτιάδη.
2. Στις 22/6/2004 αποδέχθηκε γνωμάτευση του τμήματος του ΝΣΚ, που αποδέχθηκε ως συμφέρουσα για το δημόσιο, αποδοχή αιτήματος της μονής για την **κοινού με το Δημόσιο κατάθεση δηλώσεως για μη έκδοση αποφάσεως επί της αγωγής που εκκρεμούσε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Ροδόπης. Έντονη εντύπωση προκάλεσε η πρωτοφανής για τα δεδομένα της ελληνικής διοίκησης ταχύτητα διεκπεραίωσης της διαδικασίας. Στις 1/06/04 (!) παραλήφθηκε η αίτηση της Μονής. Στις 17/6/2004 συνεδρίασε το Ν.Σ.Κ., στις 22/06/2004 εγκρίθηκε το πρακτικό από τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα, απεστάλη με ταχυμεταφορά (κούριερ) στην Κομοτηνή και στις 25/06/04 προσκομίστηκε στο Πρωτοδικείο Κομοτηνής, όπου και κατατέθηκε το σχετικό πρακτικό δήλωσης.**

3. Στις 6/7/2004 δηλαδή λίγες ημέρες μετά τις προαναφερόμενες υπογραφές του **δηλώνει ανεξήγητη (;) άγνοια για την όλη υπόθεση** στη συντονιστική επιτροπή των φορέων της Ξάνθης, που τον επισκέφτηκαν προκειμένου να διαμαρτυρηθούν και να του επιστήσουν τη προσοχή για τη κρίσιμη καμπή που βρίσκεται η όλη υπόθεση.

4. **Καθόλου δεν αξιολόγησε το από 14/07/2004 αυστηρότατο υπόμνημα των εκπρόσωπων των Δικηγορικών Συλλόγων Θράκης, με το οποίο** τον ενημερώνουν αλλά και τον προειδοποιούν ότι η πιθανή εκ μέρους του αποδοχή των προηγουμένων γνωμοδοτήσεων και υπουργικών αποφάσεων θα στοιχειοθετούσαν σαφείς πολιτικές αλλά και ποινικές ευθύνες. Ανέφεραν

στο υπόμνημά τους ότι οι αποφάσεις Δρυ και Φωτιάδη *«στηρίχθηκαν σε ελλιπείς εκθέσεις των κατά τόπων υπηρεσιών Δημοσίων Κτημάτων με πλήρη αποδοχή των ισχυρισμών της Μονής, χωρίς να ληφθούν υπόψη ούτε τα στοιχεία που υπήρχαν κατά τόπους, ιδιαίτερα στις οικείες Μητροπόλεις, ούτε και το κυριότερο στις γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, που έκριναν πάντοτε παράνομες τις προβαλλόμενες διεκδικήσεις».* Τόνιζαν ότι οι φήμες ανέφεραν ότι η έκβαση της δίκης θα ήταν υπέρ του Δημοσίου και προειδοποιούσαν ότι αντίθετη απόφαση δική του θα είχε τεράστιες πολιτικές και ποινικές επιπτώσεις. Αναφέρουν ιδιαίτερα στις ποινικές επιπτώσεις ότι εμφανίζεται το γνωμοδοτικό συμβούλιο αλλά και ο ίδιος ο αρμόδιος Υπουργός να μη λαμβάνει υπόψη του την άποψη του ΝΣΚ, να αδιαφορεί ότι το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών στη δίκη αρνήθηκε και αντέκρουσε τις απαιτήσεις της Μονής, να μη λαμβάνει υπόψη του τους τοπικούς φορείς και τα στοιχεία που αυτοί διαθέτουν, να καταργεί εκκρεμή δίκη παρόλο που υπάρχει άρνηση του Δημοσίου να συναινέσει στις απαιτήσεις της Μονής, **να ζημιώνει το Ελληνικό Δημόσιο και γιατί αφαιρεί από αυτό δεκάδες χιλιάδες στρέμματα, που το ανήκουν κατά κυριότητα και γιατί θα καταβάλλει αποζημιώσεις δισεκατομμυρίων και εν τέλει να το ζημιώνει συνειδητά.** Το έγγραφο κοινοποιήθηκε και στον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό κ. Παυλόπουλο, τους Βουλευτές των τριών νομών, τους Νομάρχες και της ΤΕΔΚ.

<u>Με τη πιο πάνω επιστολή αίρεται κάθε αμφισβήτηση αλλά και ισχυρισμός του κ. Δούκα περί άγνοιας των παραμέτρων της υπόθεσης.</u>

5. Υπέγραψε από κοινού με τους κκ. Μπασιάκο και Κοντό την **κοινή Υπουργική Απόφαση Υπουργών με αριθμό 16651/26-7-2006, με την οποία ανατέθηκε στην ΚΕΔ η διαδικασία ανταλλαγής της λίμνης και των παραλιμνίων με διαθέσιμα ακίνητα εκτός των νομών Ξάνθης και Ροδόπης.** Με την ΚΥΑ αυτή απέκλεισε την εναλλακτική λύση της εξαγοράς της έκτασης με το ποσό που «θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...»., η οποία περιεχόταν στο αρχικό σχέδιο της ΚΥΑ, που είχε υπογραφεί μόνο από τον κ. Μπασιάκο.
6. Η εναλλακτική αυτή μέθοδος χαρακτηρίστηκε από μάρτυρες – στελέχη της ΚΕΔ ως η πλέον προσοδοφόρα και διαφανής για το Δημόσιο. Υπήρχε δε στις επιλογές της ΚΕΔ και του Υπ. Α.Α.&Τ. μέχρι και την έκδοση της ΚΥΑ

16651/06, στην οποία δε συμπεριλήφθηκε η προαναφερόμενη εναλλακτική μέθοδος.

7. Η μη επιλογή της πιο πάνω μεθόδου ζημίωσε το Δημόσιο, όπως προκύπτει σαφέστατα από την απλή αντιπαράθεση του ποσού της εκτίμησης της Βιστωνίδας και του τελικού οφέλους της Μονής, από τις εκποιήσεις των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Ό,τι δηλαδή δεν έπραξε το Δημόσιο με την πιο πάνω εναλλακτική, το έπραξε η Μονή με την άμεση εκποίηση των ακινήτων που έλαβε με την ανταλλαγή. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα (συμβόλαια, εκτιμήσεις), αλλά και από την κατάθεση του αρχιλογιστή της Μονής, μοναχού Ευδόκιμου, η Μονή εισέπραξε: α) από την πρώτη δημοπρασία 2.572.620 ευρώ, β)από τη δεύτερη δημοπρασία στην «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» 16.700.000 ευρώ γ) από τη δημοπρασία των Ολυμπιακών Ακινήτων 41.000.000 ευρώ (θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και τα 9.000.000 ευρώ που η αγοράστρια εταιρεία κάνει «δωρεά» στη Μονή την ίδια μέρα καταβολής του συμβατικού τιμήματος). Συνολικά 60.272.620 ευρώ + 9.000.000 ευρώ «δωρεά» =69.272.620 ευρώ. Αν ληφθούν υπόψη και οι τα ακίνητα που δόθηκαν στη Μονή, αλλά δεν επέστρεψαν ποτέ στο Δημόσιο 69.272.620 + 7.005.304 = 76.277.924 έναντι 62.549.108 εκατομ. που εκτιμήθηκε η λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις. Όπως κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο μοναχός Ευδόκιμος , οικονομικός υπεύθυνος της Μονής, παραδέχθηκε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι **το Δημόσιο ζημιώθηκε τουλάχιστον 15 εκατομμύρια Ευρώ.**
8. **Αποδέχθηκε, λόγω δημοσίου συμφέροντος, την ανταλλαγή της λίμνης και των παρόχθιων περιοχών της, παρότι λόγω** του θεσμικού πλαισίου προστασίας της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και των παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίες, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) θα οδηγούσε αναπόφευκτα (;) στο ασύμφορο της ανταλλαγής. Κατά την άποψή μας η ανταλλαγή **ΜΟΝΟ** ζημιά θα προκαλούσε στο Δημόσιο και εξυπηρετούσε **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ** τη Μονή.
9. Ως πολιτικός προϊστάμενος της ΚΕΔ αποδέχθηκε την περαιτέρω ανταλλαγή των ακινήτων που αρχικά είχαν ανταλλαχθεί έναντι της Βιστωνίδας, με το ολυμπιακό ακίνητο, με αποτέλεσμα να διευρυνθεί η ζημιά που υπέστη το δημόσιο.
10. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΔ Κ. Γκράτζιος, καθώς και οι νομικοί της Σύμβουλοι, υποστήριξαν ενώπιον της Επιτροπής ότι εκτελούσαν εντολές των Δούκα-Μπασιάκου.

Δ. Ευάγγελος ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

1. Προκάλεσε την **υπ' αριθμόν 15/9-12-2004 γνωμοδότηση του Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.** με μεθοδευμένα ερωτήματα προκειμένου να «υφαρπάξει» την γνωμάτευση περί της άφευκτης αναγκαιότητας της ανταλλαγής. Η γνωμοδότηση θα ήταν ίσως διαφορετική, εάν στα ερωτήματα περιλαμβάνονταν γνωμάτευση για α) τη σκοπιμότητα της ανταλλαγής και β) τη διαδικασία, που θα έπρεπε να έχει ακολουθηθεί, ώστε να διασφαλιστεί το Δημόσιο συμφέρον.
2. **Με την υπ' αριθμόν 3822/25-01-2005 απόφασή του (η οποία ποτέ δε δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απόφαση – «φάντασμα»)** προχώρησε στη σχετική ανάθεση στην ΚΕΔ, ανεξάρτητα από την διαδικασία ανταλλαγής από το Υπουργείο Οικονομικών, εκτός αν αποφασίσει το Δ.Σ. της ΚΕΔ με ακίνητα άλλων φορέων. Την απευθείας ανταλλαγή της Λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων, δίχως να επιλέξει ως εναλλακτική λύση την αγορά με τη **καταβολή προς την Ιερά Μονή του ποσού, που θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...». με αποτέλεσμα να ζημιωθεί το δημόσιο με δεκάδες εκατομμύρια ευρώ.**
3. Επέλεξε τη **ΜΗ δημοσίευση** της πιο πάνω Υπουργικής Απόφασης με σαφή πρόθεση να μην γνωστοποιηθεί η επιλογή των ανταλλαγών. Χαρακτηριστικό της μυστικοπάθειας του Υπουργείου Α.Α.&Τ. είναι ότι η Υ.Α. ουδέποτε μέχρι και σήμερα δόθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, για την προσκόμισή της δε στα Διοικητικά Δικαστήρια εκδόθηκαν σχετικές προδικαστικές αποφάσεις!!
4. *Αποδέχθηκε τις απαιτήσεις της μονής, όσον αφορά στα χαρακτηριστικά των ακινήτων, που επρόκειτο να ανταλλαγούν με την περιοχή της λίμνης, όπως προκύπτει από το από* ***3/11/2004*** έγγραφο προς διάφορες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της κ. Μαντέλη, διευθύντριας Πολιτικής Γης του Υπ. Α.Α.&.Τ., με το οποίο ζητά να ενημερωθεί για τις κοινόχρηστες, διαθέσιμες εκτάσεις, που διαχειρίζονταν, ***εντοπίζοντας εκείνες που έχουν οικοπεδική ή τουριστική αξία ή είναι παραθαλάσσιες (!).*** Απ' όλο το αποδεικτικό υλικό, προέκυψε αβίαστα ότι η επιλογή των ακινήτων «φιλέτων», που πληρούσαν τις πιο πάνω ιδιότητες του εγγράφου, πραγματοποιήθηκαν κατόπιν συχνών

επαφών και συνεννοήσεων των εκπρόσωπων της μονής και της Δ/σης Πολιτικής Γης, πριν ακόμα σταλούν οι τελικές καταστάσεις προς την ΚΕΔ.

5. Αποδέχθηκε την διαδικασία εκτίμησης της Λίμνης και των παραλίμνιων εκτάσεων από το ΣΟΕ, που προκάλεσε με πρωτοβουλία της η Μονή στις 22/03/2005. Η επίσπευση, **εκ μέρους της Μονής,** της εκτίμησης της συνολικής έκτασης της Βιστωνίδας, δεν είναι τυχαία. Παρέδωσε στους εκτιμητές, όσα και ότι έγγραφα έκρινε ωφέλιμα για αυτήν, προκειμένου να υπερεκτιμηθεί η έκταση. Δεν έλαβαν υπόψη τους την Ειδική Περιβαλλοντολογική Μελέτη, που είχε ήδη παραληφθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ, την προηγούμενη ΚΥΑ (1996) Προστασίας του Υδροβιότοπου, καθώς, επίσης, και το γεγονός ότι χιλιάδες στρέμματα είχαν οριστικά διανεμηθεί και είχαν οριστικά απολεσθεί για τη Μονή. **Τα στοιχεία αυτά θα είχαν παρασχεθεί (;) στους εκτιμητές, αν η εκτίμηση γινόταν με πρωτοβουλία του Δημοσίου.**
6. Αποδέχθηκε την απαίτηση της Μονής να επιλέξει η ίδια και για το αποκλειστικό της συμφέρον τα ακίνητα, αρμοδιότητας της Δ/σης Πολιτικής Γης, που τελικά ανταλλάχθηκαν. Να επισημανθεί ότι η κ. Στ. Μαντέλη, κατά την κατάθεσή της, προσπάθησε εναγωνίως να πείσει την Επιτροπή ότι η Διεύθυνσή της και η ίδια **δεν προέβη** σε καμία επιλογή των ακινήτων, αλλά αυτήν την πραγματοποίησε η ΚΕΔ. Είναι προφανής ο λόγος: Δεν ήθελε να φανεί η συνεννόηση με τη Μονή. Όμως, από όλα τα στοιχεία αποδεικνύεται συνεχής συνεννόηση με σκοπό να επιλεγούν ακίνητα «φιλέτα». Χαρακτηριστικό της προεπιλογής είναι ότι οι καταστάσεις, που απέστειλε η Ν.Α. Θεσσαλονίκης περιλαμβάνουν πολύ περισσότερα, από όσα τελικά επελέγησαν. Αποκλείστηκαν ακίνητα αγροτικά, μικρής αξίας κ.λ.π.
7. **Αποδέχθηκε τις εισηγήσεις των υφισταμένων του διοικητικών παραγόντων (Γ.Γ., Κ. Σκιαδά)** ότι **λόγοι Δημοσίου συμφέροντος δικαιολογούν τη μεταβίβαση της λίμνης, είτε με ανταλλαγή, είτε με αγορά και κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο η προτεινόμενη λύση (κοινοποίηση στον Μπασιάκο και στον Κοντό).** Το θεσμικό πλαίσιο της λίμνης (Ραμσάρ, κοινόχρηστη, εκτός συναλλαγής, απαράγραπτα δημοσίου δικαίου δικαιώματα), αλλά και των παραλιμνίων εκτάσεων (Ζώνες Προστασίες, αυστηροί περιορισμοί αξιοποίησης κλπ) θα οδηγούσε αναπόφευκτα (;) στο ασύμφορο της ανταλλαγής. Κατά την άποψή μας η ανταλλαγή **ΜΟΝΟ** ζημιά προκάλεσε στο Δημόσιο και εξυπηρέτησε **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ** τη Μονή.

8. **Απάλειψε από το αρχικό σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης, που στη συνέχεια έλαβε αριθμό 16651,** την εναλλακτική λύση για αγορά εκ μέρους του δημοσίου της περιοχής της λίμνης, με τη **καταβολή προς την Ιερά Μονή του ποσού, που θα προέκυπτε από την πώληση των άνω ακινήτων, ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...», με αποτέλεσμα να ζημιωθεί το δημόσιο με δεκάδες εκατομμύρια ευρώ. Το αρχικό σχέδιο της** ΚΥΑ, ενώ είχε υπογραφεί από τον Υπουργό Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, **ουδέποτε** υπογράφηκε από το συναρμόδιο Υφυπουργό κ. Δούκα. Ο λόγος μη υπογραφής και έκδοσής της ήταν το γεγονός πρόβλεψης εναλλακτικής (της απευθείας ανταλλαγής) μεθόδου: αυτής της εξαγοράς της έκτασης με το ποσό, που «θα προκύψει από την πώληση των άνω ακινήτων ίσης αξίας με τη λίμνη Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεων...». Ο αποκλεισμός της πιο πάνω μεθόδου ζημίωσε το Δημόσιο, όπως προκύπτει σαφέστατα από την απλή αντιπαράθεση του ποσού της εκτίμησης της Βιστωνίδας και του τελικού οφέλους της Μονής από τις εκποιήσεις των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Ό,τι δηλαδή δεν έπραξε το Δημόσιο με την πιο πάνω εναλλακτική, το έπραξε η Μονή με την άμεση εκποίηση των ακινήτων που έλαβε με την ανταλλαγή. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα (συμβόλαια, εκτιμήσεις), αλλά και από την κατάθεση του αρχιλογιστή της Μονής, μοναχού Ευδόκιμου, η Μονή εισέπραξε: **α)** από την πρώτη δημοπρασία **2.572.620 ευρώ, β)** από τη δεύτερη δημοπρασία στην «ΑΝΘΕΜΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ» **16.700.000 ευρώ γ)** από τη δημοπρασία των Ολυμπιακών Ακινήτων **41.000.000 ευρώ + 9.000.000 ευρώ** που η αγοράστρια εταιρεία κάνει «δωρεά» στη Μονή την ίδια μέρα καταβολής του συμβατικού τιμήματος, δηλαδή συνολικά **69.272.620 ευρώ.** Αν ληφθούν υπόψη και τα ακίνητα, που δόθηκαν στη Μονή, αλλά δεν επέστρεψαν στο Δημόσιο με την ανταλλαγή του ολυμπιακού ακινήτου (Ουρανούπολη, Καβάλα, Γραμματικό, Αγ. Αθανάσιος κ.λ.π.), με εκτίμηση του ΣΟΕ **7.005.304 ευρώ,** τότε το συνολικό όφελος της Μονής ανέρχεται στα **76.277.924 ευρώ έναντι 62.549.108 ευρώ,** που εκτιμήθηκε η λίμνη και οι παραλίμνιες εκτάσεις. Όπως κατέθεσε ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής ο μοναχός Ευδόκιμος, οικονομικός υπεύθυνος της Μονής, παραδέχθηκε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι **το Δημόσιο ζημιώθηκε τουλάχιστον 15 εκατομμύρια Ευρώ.**

Ε. Αλέξανδρος ΚΟΝΤΟΣ

1. Ο κ. Αλ. Κοντός, βουλευτής Ξάνθης, συμμετέχει μαζί με τους άλλους φορείς του νομού στις κινητοποιήσεις κατά της αναγνώρισης της κυριότητας της λίμνης από τους Υπουργούς του ΠΑΣΟΚ και συνυπογράφει όλες τις τότε σχετικές επιστολές – καταγγελίες των φορέων. Κατόπιν όλων αυτών είναι **ο μόνος πολιτικός που γνωρίζει βιωματικά όλες τις παραμέτρους του σκανδάλου.**

Μιλώντας στη Βουλή για το νομοσχέδιο περί δασών, στις **3 Δεκεμβρίου 2003**, ο σημερινός Υπουργός Α.Α.&Τ., κ. Αλέξ. Κοντός, είχε διατυπώσει μια εξαιρετικά σημαντική άποψη για την υπόθεση του Βατοπεδίου, την οποία επρόκειτο να χειριστεί και ο ίδιος λίγους μήνες αργότερα, μαζί με αρκετούς συναδέλφους του στην πρώτη κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή: *«Επειδή μιλούμε για παραχωρήσεις δημοσίων εκτάσεων, αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω μια μικρή παρένθεση, ...και να **καταγγείλω** ότι με τις αποφάσεις δύο Υπουργών της Κυβέρνησης, του κ. Δρυ και του κ. Φωτιάδη, παραχωρούνται - προσέξτε το, κύριοι συνάδελφοι- είκοσι πέντε χιλιάδες στρέμματα θρακικής γης στους νομούς Ξάνθης και Ροδόπης στη Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους **ελαφρά τη καρδία**. Οι δύο αυτοί υπουργοί, βασισμένοι σε τεκμήρια ηλικίας, που υπερβαίνουν τα χίλια χρόνια, σε εκθέσεις επιτροπών, οι οποίες θεωρούνται ότι είναι **στημένες**, πήραν αποφάσεις οι οποίες είναι και **άδικες και κοινωνικά και ηθικά απαράδεκτες.** Όλοι οι φορείς της περιοχής, ανεξάρτητα από το πού πρόσκεινται πολιτικά, με προεξάρχουσα την τοπική Εκκλησία, πρέπει να σας πω ότι αντιστέκονται δυναμικά. **Πρέπει να πούμε στην κυβέρνηση ότι, αν δεν αναθεωρήσει τις αποφάσεις της, τότε φοβούμαι πολύ ότι θα οδηγηθούμε σε ανεξέλεγκτες και εκρηκτικές καταστάσεις στην περιοχή».***

Τα ίδια περίπου διατυπώνει και σε συνέντευξή του σε τοπικό κανάλι *«Πρέπει να ξέρει ο Υπουργός ότι υπέπεσε σε μεγάλο λάθος που έβαλε ελαφρά τη καρδία την υπογραφή του (Φωτιάδης) για 25.000 στρέμματα θρακικής γης. **Δεν πρόκειται να κάνουμε πίσω, δεν πρόκειται να πάμε σε καμία συναλλαγή, σε κανένα συμβιβασμό**. **Θα πρέπει οι αποφάσεις να ανακληθούν από τον Υπουργό**. Θα πρέπει να ξεκαθαρίσει το θέμα αυτό».* Στη συνέντευξη αυτή παραδέχεται ότι με τις υπογραφές, **υπάρχουν σαφέστατα πολιτικές και ποινικές ευθύνες των τότε Υπουργών.**

Στις 9/03/2004, αναλαμβάνει Υφυπουργός και μάλιστα *αρμόδιος επί της Διευθύνσεως Πολιτικής Γης* **και όμως δεν ενημερώνει το κ. Δούκα για τις δύο «καυτές» εκκρεμότητες: την 4η γνωμάτευση επί της «αναπομπής» Φωτιάδη και την εκκρεμοδικία. Η ενημέρωση θα μπορούσε να είχε αποτρέψει τις υπογραφές του κ. Δούκα.** Αντίθετα, φαίνεται κατά τη συνάντηση των φορέων με τον κ. Δούκα (7/07/07) να **μη γνωρίζει** για τις δύο υπογραφές!! Κατά τις συναντήσεις αυτές ο κ. Κοντός **ΥΠΟΚΡΙΝΟΤΑΝ.**

2. Όπως προκύπτει από την κατάθεση του κ. Τσιτουρίδη, εντελώς ανεξήγητα έως ύποπτα, ως τις 21/9/04, οπότε και ο ίδιος παραιτήθηκε, αν και καθ' όλα αρμόδιος Υπουργός για τη Βιστωνίδα και τις ανταλλαγές, δεν ενημερώθηκε από τον Υφυπουργό του κ. Κοντό σε τίποτα για «στημένα» γνωμοδοτικά και τις σχετικές αποφάσεις των Υφυπουργών Οικονομίας, ούτε για τις συναντήσεις, τόσο του ίδιου, όσο και των φορέων της Ξάνθης με τους κ.κ. Δούκα και Παυλόπουλο, ούτε πολύ περισσότερο με τον κ. Ρουσόπουλο. Η μόνη του αναφορά προς τον κ. Τσιτουρίδη ήταν η αγωνία του για τους αγρότες και τους ψαράδες της εκλογικής του περιφέρειας!! **Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος ήταν, ως υφυπουργός, αρμόδιος της Δ/σης Πολιτικής Γης, που ήταν καθ' ύλην αρμόδια για το καθεστώς των παραλιμνίων εκτάσεων.**
3. Επίσης, όπως προκύπτει από το αποδεικτικό υλικό, δεν ήταν αυτός που ενημέρωσε τον μετέπειτα Υπουργό Α.Α.&Τ. κ. Μπασιάκο για τις παραμέτρους της υπόθεσης, αλλά ο κ. Ρουσόπουλος, περί τις αρχές Οκτωβρίου 2004.
4. Ως αρμόδιος Υφυπουργός δεν φρόντισε να αφαιρέσει από την έκθεση των παραλιμνίων εκτάσεων, αυτές που ανήκαν σε τρίτους, αν και είχε ίδια αντίληψη ότι υπήρχαν διανομές και αναδασμοί ήδη από χρόνια στην επίμαχη περιοχή. Ως αποτέλεσμα της συγκεκριμένης παράλειψής του, ήταν να ωφεληθεί η Μονή αρκετά εκατομμύρια ευρώ από εκτάσεις που **ΔΕΝ ΤΗΣ ΑΝΗΚΑΝ,** γεγονός, που ωφέλησε περαιτέρω τη Μονή κατά τη διαδικασία των ανταλλαγών.
5. Ως αρμόδιος Υπουργός, πολιτικός προϊστάμενος της Διεύθυνσης Πολιτικής Γης (διευθύντρια κ. Μαντέλη) κινήθηκε εκτός πλαισίου για να χαρακτηρίσει ως δασική έκταση και κληροτεμάχιο την έκταση της Ουρανούπολης και να την εντάξει στην παρ. 2 αρ. 75 του Ν. 998/79.
6. Ως υφυπουργός και αργότερα ως αρμόδιος Υπουργός αποφάσισε και συνέβαλε αποφασιστικά στις ανταλλαγές.

ΣΤ. Κωνσταντίνος ΚΙΛΤΙΔΗΣ

1. Αποδέχθηκε τη με αριθμό 161/2008 απόφαση του ΝΣΚ για τον **παράνομο** και **αντισυνταγματικό** χαρακτηρισμό του δάσους της Ουρανούπολης ως δασικής έκτασης, παρόλο που το ερώτημα προς το τμήμα του ΝΣΚ διατυπώθηκε από αναρμόδιο όργανο (Δ/ση Πολιτικής Γης και την κ. Μαντέλη).
2. Στη συνέχεια δεν φρόντισε εγκαίρως και σαφώς να ενημερώσει τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, της οποίας προϊστατο πολιτικά και μέσω αυτής τη Δ/ση Δασών Χαλκιδικής και το αρμόδιο Δασαρχείο Αρναίας, ότι η αποστολή της συγκεκριμένης γνωμοδότησης, με την υπόμνηση ότι αυτή είναι υποχρεωτική για τη διοίκηση, από αναρμόδια αρχή (Δ/ση Πολιτικής Γης), είναι **ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ** για τις υπηρεσίες, των οποίων προϊσταται. Αυτό το έπραξε πολύ αργότερα περί τα τέλη Νοεμβρίου 2008.
3. Δεν φρόντισε κατά τις αρμοδιότητές του, αντί να αποδεχθεί την πιο πάνω γνωμοδότηση του ΝΣΚ, να τηρήσει τη **ΜΟΝΗ** διαδικαστική οδό, δηλαδή αυτή του άρθρου 14 Ν. 998/79 και να ζητήσει από τον αρμόδιο Δασάρχη Αρναίας, τον χαρακτηρισμό της έκτασης. Χαρακτηριστική της αμέλειάς του αυτής, είναι η δήθεν εναγώνια αναφορά του ενώπιον της Επιτροπής: *«Ζητώ μετ' επιτάσεως, παρακαλώντας κάποιος ευαίσθητος φιλότιμος δασολόγος ή μη ή κάτοικος της Χαλκιδικής να κάνει αίτηση πράξεως χαρακτηρισμού. Δεν κατηγορώ κανέναν, αλλά ούτε αίτηση πράξεως χαρακτηρισμού, κατά την κείμενη νομοθεσία του 998, που είναι δικαίωμα οιουδήποτε πολίτη, εκτός από αυτούς που ζητούν και έχουν έννομο συμφέρον, να γίνει για την προστασία του περιβάλλοντος.»*

Ζ. Θεόδωρος ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Σε όλα σχεδόν τα μέλη της Επιτροπής προκάλεσε εντύπωση ο απίστευτος συγχρονισμός και ταχύτητα διεκπεραίωσης όλων των επί μέρους παραμέτρων υλοποίησης του σκανδάλου, γεγονός που οδηγεί αναπόφευκτα στην ύπαρξη «συντονιστικού κέντρου» ή «ιθύνοντα νου»συγχρονισμού και συνεννόησης όλων των εμπλεκομένων υπουργών, υπηρεσιών, συμβουλίων, επιχειρηματικών κύκλων κλπ.

Η συγκεκριμενοποίηση του «ιθύνοντα νου»στο πρόσωπο του κ. Ρουσόπουλου προέκυψε από την εν γένει εμπλοκή του στην όλη διαδικασία, την εμφάνισή του σε ορισμένες κρίσιμες φάσεις της πορείας υλοποίησης του σκανδάλου, σε συνδυασμό με την αδιαμφισβήτητη πνευματική σχέση με τον ηγούμενο της Μονής, Εφραίμ.

Συγκεκριμένα:

1. Επιλέγεται από τους φορείς της Ξάνθης ως ο μόνος Υπουργός προκειμένου να δώσει λύση στο πρόβλημα της Βιστωνίδας. Αν και ο ίδιος δηλώνει αναρμόδιος, οι φορείς τον επιλέγουν ως τον πλησιέστερο προς τον ίδιο τον Πρωθυπουργό.

2. Κατά την ίδια συνάντηση αποκλείονται περίτεχνα, αλλά κραυγαλέα, μέλη του ΠΑΣΟΚ, οι κκ. Ξυνίδης και Τσολακίδης, από τους πρωταγωνιστές της αντίδρασης της συντονιστικής επιτροπής των φορέων.

Επειδή οι λόγοι αποκλεισμού που επικαλούνται ο συμμετέχοντες δεν έπεισαν, προκύπτει ότι το περιεχόμενο της «μυστικής» σύσκεψης, αφορούσε στη διαδικασία απαγκίστρωσης της Μονής από τη Βιστωνίδα, με τη διαδικασία των ανταλλαγών.

Η συγκεκριμένη απόφαση δεν μπορούσε να ανακοινωθεί ακόμα στον κ. Ξυνίδη, αφού ο ίδιος, αλλά και οι άλλοι δύο (2) Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Θράκης, είχαν προειδοποιήσει για καταλογισμό και ποινικών ευθυνών για όποιον κατοχύρωνε την κυριότητα της Μονής επί της Λίμνης.

3. Το αληθινό περιεχόμενο της συνάντησης αποκρύπτεται απεγνωσμένα από τους συμμετέχοντες με την μονότονη επανάληψη απ' όλους ότι ο κ. Ρουσόπουλος τους δήλωσε αναρμοδιότητα, γεγονός που κλονίζεται στη συνέχεια.

4. Έτσι, αν και αναρμόδιος (!!), στις αρχές Οκτωβρίου επικοινωνεί τηλεφωνικά με τον τότε Υπουργό Α.Α.&Τ., κ. Μπασιάκο, για να του ζητήσει την ταχύτερη επίλυση του προβλήματος.

5. Ποιος ο λόγος της επικοινωνίας όταν ο ένας από τους αρμόδιους Υπουργούς ήταν ο κ. Κοντός, ο οποίος είχε προκαλέσει και συμμετείχε στη «μυστική» σύσκεψη υπό τον κ. Ρουσόπουλο και μπορούσε ο ίδιος να προκαλέσει την ταχεία διεκπεραίωση του θέματος.

6. Η σύσκεψη του Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο δύο (2) νέων δεδομένων: α) της πλήρους κατοχύρωσης της κυριότητας της Μονής επί της λίμνης και β) της εκπεφρασμένης, πλέον, βούλησης της Μονής να απαγκιστρωθεί από τη λίμνη μέσω των ανταλλαγών (βλ. κατάθεση Τσιτουρίδη).

Κατόπιν των πιο πάνω, διαμορφώνεται πλέον ως βεβαιότητα το περιεχόμενο της «μυστικής» σύσκεψης ως μεταφοράς εκ μέρους του κ. Ρουσόπουλου της απόφασης της Κυβέρνησης να αποδεχτεί το αίτημα της Μονής.

7. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η ανεξήγητη σιωπή του κ. Ρουσόπουλου στο «μπαράζ» δημοσιευμάτων σχεδόν καθημερινά ολοσέλιδα ρεπορτάζ του δημοσιογράφου Τελίδη (βλ. πρακτικά και κατάθεσή του), στα οποία αναφερόταν ονομαστικά ο κ. Ρουσόπουλος και μάλιστα με φωτογραφία του ως ο «ιθύνων νους».

Κατά δήλωσή του δεν απάντησε λόγω χαμηλής αξιολόγησης του θέματος !! «Επιλέγω σε ποια δημοσιεύματα θα απαντήσω» κατάθεσε.

8. Επιβεβαίωσε την ανεξήγητη συχνότητα επισκέψεων των μοναχών Εφραίμ και Αρσενίου στο Μέγαρο Μαξίμου και τη συνάντησή τους με τον ίδιο.

Δήλωσε ότι οι μακράς διάρκειας συναντήσεις αυτές είχαν ως αποκλειστικό σκοπό την παράδοση προσκλήσεων για διάφορες εκδηλώσεις της Μονής !!

9. Κάθε χρόνο την περίοδο του Πάσχα, επισκεπτόταν οικογενειακώς τη Μονή, για καθαρά θρησκευτικούς λόγους.Αυτό που προκάλεσε εύλογες απορίες και ερωτηματικά είναι το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των συχνών αλλά και μακρών επαφών τους **ουδέποτε** (όπως δηλώνει ο κ. Ρουσόπουλος) **του έθεσαν θέμα Βιστωνίδας και ανταλλαγών!**

Η. Γεώργιος ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

1. Αν και όπως ο ίδιος βεβαιώνει στη κατάθεσή του *«είχα μία γενική εικόνα ότι πραγματοποιούνται κάποιες ανταλλαγές ακινήτων»* και το είχε συζητήσει με τη σύζυγό του, δεν αξιολόγησε καθόλου το μέγεθος του αντικειμένου των ανταλλαγών, τον αριθμό των συμβολαίων και το γεγονός ότι αφορούσε δημόσια περιουσία, αλλά έκρινε από κοινού με τη σύζυγό του και προφανώς και με τους συγγενείς του δικηγόρους, πατέρα και υιό Πελέκη, ότι όλη αυτή η

διαδικασία είναι συμβατή με την ιδιότητα του πολιτικού και μάλιστα κορυφαίου της κυβερνώσας παράταξης.

2. Ενώ, όπως ο ίδιος βεβαιώνει, πληροφορήθηκε και ασχολήθηκε για πρώτη φορά με το θέμα τον Ιούλιο του 2007, όταν ο προϊστάμενος της αρμόδιας Εφορίας, κύριος Ταβλάκης, απευθύνθηκε με έγγραφό του και προς το Υπουργείο Πολιτισμού. **Δεν φρόντισε να ενημερωθεί από τα αρχεία των υπηρεσιών του Υπουργείου του ότι αμφισβητείτο έντονα το δικαίωμα της Μονής επί της Λίμνης Βιστωνίδας και ότι στέλεχος του Υπουργείου του (κ. Τσουρής) είχε καταθέσει υπέρ του Δημοσίου στη δίκη της Κομοτηνής, με αποτέλεσμα να μην φροντίσει έγκαιρα να ειδοποιήσει τη σύζυγό και τους συγγενείς της για την ευαισθησία της υπόθεσης.**
3. Διέθετε κοινό λογαριασμό με τη σύζυγό του κα. Πελέκη, μέσω του οποίου διακινούνταν τα ποσά, που αφορούσαν τις επαγγελματικές συναλλαγές της τελευταίας με την Μονή, γεγονός αντιδεοντολογικό για ένα πολιτικό πρόσωπο.
4. Δεν φρόντισε εγκαίρως και εκουσίως να προσκομίσει στην επιτροπή ακριβή κίνηση του πιο πάνω λογαριασμού, με τον οποίο, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων από την έκθεση των πραγματογνωμόνων της Τράπεζας της Ελλάδας, διακινήθηκε ποσό άνω των 5 εκατ. ευρώ.

Θ. Αντώνιος ΜΠΕΖΑΣ

1. Με την υπ' αριθμ. Πρωτ. 1098315/6443/Α0010/**3-10-2008** Απόφασή του ανακαλεί τεχνηέντως και για ασαφείς κομματικούς λόγους τις αποφάσεις **μόνο** των Υφυπουργών Οικονομικών των Κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, ενώ **δεν ανακάλεσε την υπ΄αριθμ. 26/7-6-2004 απόφαση Δούκα.**
2. Δεν προέβη σε καμία ενέργεια, π.χ. διαδικασία ακύρωσης συμβολαίων, ούτως ώστε να επανέλθει η κυριότητα των ακινήτων, που είχαν ανταλλαχθεί με τη Βιστωνίδα στην κυριότητα του Δημοσίου και συνακόλουθα να διακοπούν οι διαδικασίες ανοικοδόμησης σε όσα από τα πιο πάνω οικόπεδα αυτή συνεχίζεται.

Ι. Συλλογική Κυβερνητική Ευθύνη

Όταν σε μία Κυβέρνηση, 7 από τους Υπουργούς – Υφυπουργούς της φέρουν πολιτική ευθύνη, κατά την άποψή μας, για πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες

ζημίωσαν το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αναλυτικά έχουμε προαναφέρει, υπάρχει συλλογική ευθύνη της Κυβέρνησης και εν τέλει του ίδιου του κ. Πρωθυπουργού, Κ. Καραμανλή, όχι μόνο για τυπικούς λόγους, εκπορευόμενους από το ίδιο το Σύνταγμα, αλλά και για ουσιαστικούς.

III.- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΝΕΟΥ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Από το σύνολο το αποδεικτικού υλικού που συγκέντρωσε και αξιολόγησε η επιτροπή μας και συγκεκριμένα από τις νέες ή και συμπληρωματικές καταθέσεις των μαρτύρων, το ανακριτικό υλικό που ενσωματωνόταν τμηματικά στο φάκελο της Επιτροπής, εκτιμούμε ότι ενισχύθηκαν ή και επιβεβαιωθήκαν πλήρως όλα το προηγούμενα στοιχεία προσωποποιημένης πολιτικής ευθύνης. Επί πλέον δε διασαφήνισαν πληρέστερα εύλογες απορίες και υποψίες όσον αφορά σε συμπεριφορές προσώπων ή συλλογικών σχημάτων σχετικά με τη ταχύτατη και άκρως συντονισμένη διαδικασία διεκπεραίωσης του σχεδίου των ανταλλαγών καθώς επίσης σκιαγραφήθηκαν πολιτικές ευθύνες νέων πολιτικών προσώπων.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ προσκομίσθηκαν τα εξής **ΝΕΑ** στοιχεία:

Α) ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τεράστια συνδρομή στο έργο της Επιτροπής προσέφερε – όπως αναμενόταν άλλως – το ανακριτικό υλικό που τίθετο ενώπιόν μας. Η ανακριτική διαδικασία κινείται πολύ πιο αργά από τις εργασίες της Επιτροπής. Μέχρι και τη σύνταξη του παρόντος πορίσματος είχαν απολογηθεί μόνο εννέα (9) από τους τριάντα (30) περίπου κατηγορούμενους και αυτό συνιστά σοβαρό έλλειμμα ως προς την πλήρη αξιολόγηση πολύτιμου – όμως αποδεικνύεται από το υπάρχων – αποδεικτικού υλικού.

Από το μέχρι σήμερα ανακριτικό υλικό που τέθηκε στη διάθεσή μας προκύπτουν ή πιθανολογούνται τα εξής:

1. Κατά τη σύνταξη των αναλυτικών και θεωρώ, τεκμηριωμένων κατηγορητηρίων, η ανακρίτρια κ. Καλλού έχει αποφανθεί ότι τα εμπλεκόμενα στην υπόθεση πολιτικά πρόσωπα (υπουργοί, υφυπουργοί) και των δύο κυβερνητικών περιόδων (ΠΑΣΟΚ, Ν.Δ.) μόνο ***«ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΘΕΝΤΕΣ»*** δεν ήταν. Στα κατηγορητήρια π.χ. κατά του κ. Διονυσόπουλου περιλαμβάνονται τα εξής απόσπασμα:

- *«.....δέχτηκες κι εσύ και οι συγκατηγορούμενοί σου, υιοθετώντας πλήρως τους σχετικούς ισχυρισμούς της Μονής με ατεκμηρίωτες και προσχηματικές αιτιολογίες, κι έτσι με την έκδοση της ως άνω Γνωμοδότησης,* ***διευκόλυνες και συνέδραμες σπουδαίως και με πρόθεση τον προαναφερόμενο υφυπουργό, να αποδεχτεί την ως άνω γνωμοδότηση, η οποία δεν ήταν δεσμευτική γι αυτόν****, όπως και έπραξε στις 5-8-2002 εκδίδοντας την υπ. αριθμ. πρωτ. 1064538/5928/5.08.2002 απόφασή τους με την οποία αποδέχτηκε στο σύνολο της τη 17/18.07.2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας, με την οποία το εν λόγω Συμβούλιο γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου επί των τοπογραφημένων παραλιμνίων εκτάσεων....*

- *«Στις 28.11.2002, συμμετείχες ως Πρόεδρος του ας άνω Γνωμοδοτικού Συμβουλίου, (...σελ. 14) κατόπιν συναπόφασης και σχετικής συνεννόησης με αυτούς με πρόθεση να παράσχεις συνδρομή στον ίδιο ως άνω υφυπουργό οικονομίας* **(Σελ. 11 και 12).**

- *«.....με την απόφαση δε αυτή ειδικότερα* ***ο ως άνω Υφυπουργός απεκδυόμενος των δικαιωμάτων του Δημοσίου, αποδέχτηκε στο σύνολό της την αριθ. 46/2002 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας με την οποία γνωμοδότησε υπέρ της μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελ. Δημοσίου επί της λίμνης Βιστονίδας και των οχθών αυτής*** *(...) αποτέλεσμα της ως άνω βλαπτικής για το Δημόσιο απόφασης, η οποία ενόψει της ανυπαρξίας του αναγνωρισθέντος, βάσει των επικαλούμενων απ αυτήν τίτλων, δικαιώματος κυριότητας της Μονής στη λίμνη συνιστά ουσιαστικά παραίτηση του Δημοσίου (...) και χαριστική παραχώρηση αυτών στη Μονή.* ***(Σελ. 19)***

- «.....*Συμμετέχοντας ως Πρόεδρος στη σύνθεση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας στο Υπ. Οικονομικών , του οποίου οι γνωμοδοτήσεις υπόκεινται πάντοτε υπό την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος στα πλαίσια της διαχειριστικής του αρμοδιότητας της δημόσιας περιουσίας, δύναται να αποδεχτεί ή μη αυτές στο σύνολό τους ή εν μέρει αλλά επ' ωφελεία του Δημοσίου, όχι όμως και να τροποποιήσει αυτές εις βάρος του Δημοσίου (άρθρο 10, παρ. 6 του ως άνω Α.Ν. 1539/1938), κατά την άσκηση των άνω καθηκόντων σου, γνωρίζοντας λόγω της θέσεώς σου στο ως άνω Συμβούλιο που λειτουργεί στο Υπ. Οικονομικών, καθώς και των ιδιαίτερων σχέσεων που είχες αναπτύξει με τους εκπροσώπους της ΙΜΜΒ,* ***οι οποίοι ασκούσαν παρεμβάσεις σε σένα και στον αρμόδιο για την αποδοχή των γνωμοδοτήσεων του Συμβουλίου αυτού υφυπουργό,*** *σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 14650/Δ10Ε/85/17.3.2004 Κοινή Απόφαση των Πρωθυπουργού και Υπ. Οικονομικών, ήταν να αποδεχθεί τη νομιμότητα των εκδοθεισών από τον προηγούμενο Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών υπ.αριθμ.1064538/5928/5-8-2002 και 1051266/10611/Α0010/ΠΕ/4-6-2003 αποφάσεων περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας του Ελ. Δημοσίου επί των τοπογραφημένων παραλίμνιων εκτάσεων και των δύο νησίδων, (...) και να μην εμμείνει στην επανεξέταση της υπόθεσης, όπως είχε ζητηθεί από τον προηγούμενο Υφυπουργό οικονομίας, ώστε να παραμείνουν οριστικά στην αναγνωρισθείσα διοικητικώς με τις παραπάνω αποφάσεις του πρώην Υφυπουργού Οικονομικών κυριότητα της τελευταίας, η λίμνη Βιστονίδα και οι παραλίμνιες εκτάσεις αυτής.* **(Σελ. 21 και 22)**

- «.....*η περιουσιακή ζημία που υπέστη το Δημόσιο, από την αποδοχή των επίμαχων γνωμοδοτήσεων,* ***από τους εκάστοτε αρμόδιους υφυπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών*** *στα πλαίσια της διαχειριστικής τους αρμοδιότητας της Δημόσιας Περιουσίας, ανέρχεται τουλάχιστον στο ποσό των 55.389.107 ευρώ.* **(Σελ. 51).**

Οι συνεχώς επαναλαμβανόμενες σε όλα σχεδόν τα μέχρι σήμερα κατηγορητήρια *(Δέτση, Διονυσόπουλου, Μπότσιου κ.λ.π.)* αναφορές, όπως «***διευκόλυνες»*** ***ή «συνέδραμες σπουδαίως ..... τον προαναφερόμενο υφυπουργό»*** προσωποποιούν σε κάθε έναν από τους εκάστοτε υπουργούς ή υφυπουργούς, που ενεπλάκησαν διαχρονικά στην υπόθεση ευθύνες, οι οποίες σίγουρα απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση.

2. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΜΠΟΤΣΙΟΥ

Νέα στοιχεία επίσης συνεισφέρει στην έρευνα της Επιτροπής η απολογία του βασικού εμπλεκόμενου και ήδη κατηγορούμενου, νομικού συμβούλου του Κράτους κ. Μπότσιου. Τα στοιχεία, με τα οποία συγκεκριμενοποιεί την εμπλοκή του τέως Υπουργού κ. Μπασιάκου περιέχονται στα πιο κάτω αποσπάσματα της απολογίας του:

- *«Πριν από την υπογραφή της προειρημένης ΚΥΑ ερωτηθείς σχετικώς από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ε. Μπασιάκο, και τη σύμβουλό του, ενημέρωσα ότι η με αριθμό 15/2005 Γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος του ΝΣΚ* ***δεν αποφαίνεται και για την ανταλλαγή της Λίμνης Βιστωνίδας, γιατί οποιαδήποτε κρίση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σε σχέση με την ανταλλαγή της λίμνης πρέπει να προέλθει από ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών στο αρμόδιο Β'Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.»*** **(Σελ. 24)**

- ***«Η αναγραφή από τους συνυπογράφοντες Υπουργούς στο σκεπτικό της με αριθμό 16.651/26.7.2006 ΚΥΑ τμήματος του σκεπτικού της με αριθμό 15/2005 Γνωμοδότησης του Δ' Τμήματος του ΝΣΚ για τη νομική αδυναμία αμφισβήτησης της κυριότητας της ΙΜΒ επί των παραλίμνιων εκτάσεων και της λίμνης ήταν επιλεκτική και αποσπασματική και συμπεριελήφθη παρά την ρητώς εκφρασθείσα αντίθεση μου».***

- *«Με τα λεπτομερώς ιστορούμενα νομικά και πραγματικά δεδομένα* ***ήταν αδιανόητο να προχωρήσει οποιαδήποτε διαδικασία***

<u>ανταλλαγής της επίμαχης δασικής έκτασης, με έρεισμα δύο Γνωμοδοτικά Έγγραφα</u>, *που ουδεμία έννομη συνέπεια παράγουν, ουδένα δεσμεύουν και περιέχουν απλή επιστημονική γνώση και νομική κρίση».*

Β.- <u>ΝΕΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗ κ. ΔΟΥΚΑ</u>

Κρίσιμα διαφοροποιημένη ήταν η νέα κατάθεση, ενώπιον της Επιτροπής μας, του πρώην υφυπουργού κ. Δούκα. Πριν τη κατάθεσή του παρέδωσε στα μέλη της Επιτροπής έγγραφο υπόμνημα, στον αριθ. 12 του οποίου ανέφερε, επί λέξει τα εξής: *« Όπως έχω δηλώσει καμία ενέργεια μου δεν έγινε 'εν κρυπτώ'. Ποτέ δεν ενήργησα αυθαίρετα. Όλα ήταν δημόσια έγγραφα. Είχαν συζητηθεί στη Βουλή. Η κυβέρνηση μας ήταν απόλυτα ενήμερη (...)»* .

Στις εύλογες κι επίμονες διευκρινιστικές ερωτήσεις επί της αναφοράς αυτής απάντησε ότι *«το Μέγαρο Μαξίμου γνώριζε την πορεία της υπόθεσης* ***<u>αφού τον Ιούνιο του 2004 μου τηλεφώνησε ο κ. Γιάννης Αγγέλου, διευθυντής του γραφείου του Πρωθυπουργού και μου ζήτησε να εξετάσω κατά προτεραιότητα τη γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων.</u>*** *Ήταν η πρώτη φορά που άκουγα γι' αυτή την υπόθεση και για την ύπαρξη της συγκεκριμένης Μονής. Εξέλαβα αυτό το τηλεφώνημα όχι ως παρέμβαση, αλλά ως ενδιαφέρον για τη μη καθυστέρηση του κυβερνητικού έργου. Το θεώρησα ως μία από τις συνηθισμένες επικοινωνίες του Πρωθυπουργικού Γραφείου με τα γραφεία των Υπουργών».* Επίσης δήλωσε κατηγορηματικά ότι το τηλεφώνημα από τον κ. Αγγέλου έγινε **ΠΡΙΝ** την αποδοχή των δύο (2) κρίσιμων γνωμοδοτήσεων δηλ. αυτής του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημόσιας Περιουσίας για την κυριότητα του δημοσίου επί της Λ/Θ και των παραλήμνιων εκτάσεων και της άλλης του ΝΣΚ για την μη έκδοση απόφασης από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της Ροδόπης επί της αγωγής που είχε ασκήσει η Μονή κατά του Ελλ. Δημοσίου. Όπως ο ίδιος χαρακτηριστικά κατέθεσε από το τηλέφωνο εκείνο πληροφορήθηκε το πρώτον για την ύπαρξη της υπόθεσης αυτής.

Από την πιο πάνω σαφή και κατηγορηματική δήλωση του κ. Δούκα, την οποία κι επανέλαβε κατά τη διάρκεια τηλεοπτικής συνέντευξή του σε

εκπομπή της κρατικής τηλεόρασης *(βλ. σχετικό DVD που περιέχεται στο φάκελο)* εμπλέκει για πρώτη φορά με συγκεκριμένο τρόπο στην εξεταζόμενη υπόθεση, το άμεσο περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού κ. Καραμανλή.

Γ.- <u>ΝΕΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗ κ.ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗ</u>

Νέα και **σημαντικά** στοιχεία συνεισέφερε με την κατάθεσή του και ο τέως υπουργός κ. Τσιτουρίδης. Απ' αυτή προκύπτει ότι το συνολικό σχέδιο κατοχύρωσης κυριότητας της Μονής επί της Λ/Θ και των παραλήμνιων εκτάσεων και οι μετέπειτα ανταλλαγές τους με ακίνητα του δημοσίου μεγάλης τουριστικής και οικονομικής αξίας, ήταν λεπτομερώς **ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗ** και **ΜΕΛΕΤΗΜΕΝΗ ΠΡΙΝ** από τις αρχές Ιουλίου 2004 δηλαδή πολύ πριν και από την συνάντηση των φορέων της Θράκης με τον Κ. Ρουσόπουλο *(Σεπτέμβριος 2004)*. Επίσης προέκυψε ότι η επιλογή του ολυμπιακού ακινήτου για την περαιτέρω ανταλλαγή ήταν επιμελημένη δεδομένου ότι όταν οι μοναχοί υπέβαλαν για πρώτη φορά το σχετικό αίτημα (Δεκέμβριος 2006) προς τον τότε υπουργό Απασχόλησης κ. Τσιτουρίδη, ειλημμένη κι εδραία ήταν η βούληση για μετεγκατάσταση σ' αυτό των υπηρεσιών του Υπουργείου.

Χαρακτηριστικά για την επιβεβαίωση όσων προαναφέρονται είναι τα πιο κάτω αποσπάσματα από τη κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής μας:

- *«Μου ζητήθηκε η ανταλλαγή και μάλιστα, οφείλω να σας πω ότι επεχειρήθη από το νεώτερο από τους δύο μοναχούς με laptop να μου επιδείξουν και τι ακίνητα θέλουν. Ξέρετε, «εμείς θέλουμε να ανταλλάξουμε και θα σας δείξουμε...». «Με συγχωρείτε πολύ», τους λέω, «δεν είναι δικό μου θέμα».*

- *ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Με λίγα λόγια, είχαν ακίνητα που ήθελαν...*

  *ΜΑΡΤΥΣ (Σάββας Τσιτουρίδης): Με πολλά λόγια, **ήρθαν να ζητήσουν κάτι συγκεκριμένο. Το είχαν σε laptop.** Η μαρτυρία ότι τους ψιθύρισε κάποιος ή τους σφύριξε κάποιος ξέρετε είναι...*

- *Είδα ένα laptop μέσω του οποίου επιχειρήθηκε να μου επιδειχθεί τι θα ήθελαν.*

- *ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Με λίγα λόγια, κοντολογίς, όπως θα λέγαμε, δεν υπήρχε κάποιο στοιχείο που να οδήγησε τους συγκεκριμένους μοναχούς σ' αυτό το ακίνητο;*

ΜΑΡΤΥΣ (Σάββας Τσιτουρίδης): Όταν ήρθαν, ***μου ζήτησαν αυτό το συγκεκριμένο.***

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Το ήθελαν;

*ΜΑΡΤΥΣ (Σάββας Τσιτουρίδης)****: Το ζήτησαν****.*

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Δηλαδή δεν εσύρθησαν …

- ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: Στην πρώτη συνάντηση του Δεκεμβρίου δεν είχατε αφήσει καμία χαραμάδα «να το δω και να τα ξαναπούμε»;

ΜΑΡΤΥΣ (Σάββας Τσιτουρίδης): Καμία. Ήταν θέμα **μη συζήτησης** για μένα.

Δ. ΑΠΟΛΟΓΙΑ κ. ΣΤΑΜ. ΜΑΝΤΕΛΗ

Καταλυτική για τη διατύπωση σκέψεων και συμπερασμάτων σχετικά με την εμπλοκή πολιτικών προσώπων (υπουργών και υφυπουργών) στην πολύκροτη υπόθεση που εξετάζεται ήταν η απολογία της ήδη κατηγορουμένης, πρώην Δ/τριας της Δ/σης Πολιτικής Γης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Σταμ. Μαντέλη. Περιγράφει σ' αυτή λεπτομερείς διαλόγους με τον «συντονιστή» μοναχό Αρσένιο, μέσα από τους οποίους διαφαίνεται συνεχές και έντονο ενδιαφέρον των προσώπων του άμεσου περιβάλλοντος του πρώην Πρωθυπουργού κ. Καραμανλή, κ.κ. Αγγέλου και Ρουσόπουλου, ασφυκτικές πιέσεις των κ.κ. Μπασιάκου και Κοντού, προειλημμένη απόφαση της Μονής για «αποχαρακτηρισμό» του δάσους της Ουρανούπολης και πολλά άλλα. Στηριζόμενοι στη βασική δικονομική αρχή *«Ένοχος ένοχον ου ποιεί»,* αξιολογώντας ανάλογα με την άκρως επιβαρυμένη θέση της απολογούμενης και προκειμένου να αχθούμε σε ασφαλή συμπεράσματα πρέπει να σταθμίσουμε με προσοχή όσα σημαντικά συνεισφέρει στο αποδεικτικό υλικό της Επιτροπής μας διασταυρώνοντας, συνδυάζοντας ή ταυτίζοντας τα στοιχεία με άλλα πλήρως αποδεδειγμένα ή τεκμαιρόμενα. Δυστυχώς η χρονική στιγμή που η πολυσέλιδη και «αποκαλυπτική» απολογία τέθηκε ενώπιόν μας, δεν μας επέτρεψε να «βασανίσουμε» τα στοιχεία που αυτή περιέχει σύμφωνα με τους ουσιαστικές εγγυήσεις του δικαϊϊκού μας συστήματος.

Ένα όμως είναι βέβαιο: **Όλα τα προαναφερόμενα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω στα πλαίσια Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διενέργειας Προκαταρκτικής Εξέτασης.**

Ε. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ – ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ – ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Αλγεινή εντύπωση προκάλεσαν στα μέλη της Επιτροπής οι τεράστιες ανεπάρκειες των μηχανισμών φορολογικών και χρηματοπιστωτικών ελέγχων, της Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του Ν. 3691/2008 και γενικότερα η αδιαφανής λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας. Ενάμιση περίπου χρόνο από τη λήξη των εργασιών της προηγούμενης επιτροπής (Δεκέμβριος 2008) και ελάχιστα έχουν διαφωτιστεί τα μέλη της επιτροπής όσον αφορά το κρίσιμο ζήτημα της «πορείας του χρήματος». Λιγότερο από το 1/3 από τις συναλλαγές άνω των 100.000 ευρώ της Μονής και των εμπλεκομένων προσώπων έχουν ελεγχθεί, λογαριασμοί σε τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου δεν έχουν ανοίξει, μόλις πριν λίγους μήνες άρχισαν συστηματικοί φορολογικοί έλεγχοι των συναλλαγών της μονής. Κοντολογίς, τα ερωτηματικά και απορίες σε σχεση με τις γενικότερες συναλλαγές των εμπλεκομένων στην υπόθεση εξακολουθούν να υφίστανται και πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο της περαιτέρω προκαταρκτικής ερευνας.

Μερικά από τα ερωτήματα προς διερεύνηση είναι:

Α) Γιατί η απίστευτη καθυστέρηση έως καρακώληση διενέργειας φορολογικών ελέγχων των συναλλαγών της μονής και των εμπλεκομένων προσώπων;

Β) Γιατί καθυστέρησαν οι διαδικασίες συνδρομής των ελληνικών με τις κυπριακές αρχές ώστε να έχουμε στοιχεία από τις κυπριακές τράπεζες;

Γ) Γιατί η Τράπεζα της Ελλάδας και η Επιτροπής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες διέκοψαν ουσιαστικά την περαιτέρω διερεύνηση των οικονομικών στοιχείων της υπόθεσης κάτι το οποίο είχε ζητήσει επίμονα η προηγούμενη επιτροπή;

Δ) Ποιος είναι ο ειδικός ρόλος της τράπεζας MARFIN, η οποία αποδεικνύεται ως ο προνομιακός φορέας χρηματοδοτήσεων και χρηματηστηριακών δραστηριοτήτων της μονής;

ΣΤ. ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής προέκυψαν τα πιο κάτω σοβαρά στοιχεία, που όμως απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση:

1) Η εμπλοκή και ο ρόλος του κ. Ιορδάνη Παπαϊωάννου στην υπόθεση. Ο χαρακτήρας του υπερτιμήματος των 9 περίπου εκατομ. Ευρώ από τη διπλή και αυθημερόν μεταβίβαση ακινήτων της μονής προς τρίτους δεν κατέστη δυνατόν να διευκρινιστεί λόγω της άρνησης του κ. Παπαϊωάννου να απαντήσει σε ερωτήσεις των μελών της επιτροπής επικαλούμενος το νόμιμο δικαίωμά του να μην επιβαρύνει, με τις απαντήσεις του, τη θέση του ως υπόπτου για την εμπλοκή του στην υπόθεση. Ήδη, και μέχρι τη λήξη των εργασιών της επιτροπής, αναμενόταν κατάθεσή του στην κ. ανακρίτρια.
2) Η επιτροπή ασχολήθηκε επισταμένα με την προκαταρκτική δικαστική έρευνα και ιδιαίτερα με την συμμετοχή σ' αυτήν τόσο του πρώην εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Σανιδά όσο και των δύο (2) αρχικών εισαγγελέων Εφετών κ.κ. Κολιούση και Σωτηροπούλου. Από τις καταθέσεις των δύο τελευταίων προέκυψαν αποκαλυπτικά στοιχεία αντιδεοντολογικών και παράτυπων παρεμβάσεων προς αυτούς τόσο του κ. Σανιδά όσο και του τότε προϊσταμένου της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών κ. Καρούτζου προκειμένου α) να μην αποσταλεί αμελλητί η δικογραφία στη Βουλή και β) να μην ανατραπεί ο χαρακτηρισμός «παραπλανηθέντες», για τους εμπλεκόμενους υπουργούς/υφυπουργούς που είχε χρησιμοποιήσει στην αρχική παραγγελία του ο κ. Σανιδάς.
3) Πολλούς μήνες μετά την εκδήλωση του σκανδάλου κι ενώ το ελληνικό δημόσιο βρίσκεται σε διαδικασία ανατροπής των συνεπειών του, οι αρμόδιες υπηρεσίες και μηχανισμοί δεν έχουν προβεί σε πρόσφατες και αντικειμενικές εκτιμήσεις τόσο της αξίας των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν όσο και της ζημιάς του δημοσίου.
4) Ενώ βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη η δικαστική διερεύνηση του σκανδάλου το ελληνικό δημόσιο δεν έχει δηλώσει παράσταση πολιτικής αγωγής με όλες τις δυσμενείς

συνέπειες για τα συμφέροντα του δημοσίου μπορεί να έχει η παράλειψη αυτή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ και ΠΡΟΤΑΣΗ

Από το σύνολο του αποδεικτικού υλικού που τέθηκε ενώπιον των μελών της Επιτροπής, την εν συνεχεία αξιολόγησή του οδηγούμαι στο ασφαλές συμπέρασμα ότι επιβεβαιώθηκαν πλήρως όλα σχεδόν, τα συμπεράσματα και κρίσεις που περιέχονταν στην αρχική πρισματική μου θέση, όσον αφορά τις πολιτικές ευθύνες όσων πολιτικών προσώπων αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Όλα τα στοιχεία συμπληρώνουν, εμπλουτίζουν ή και αποκαθιστούν κεφάλαια και σημεία της προηγούμενης έκθεσής μου, η οποία περιέχεται στο ενιαίο πόρισμα της ανάλογης επιτροπής, η οποία εξέτασε, κατά την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο, στο σύνολό της την υπόθεση Βατοπεδίου.

1) Η **ελεγχόμενη περίοδος** μέσα στην οποία εκτυλίσσεται το σκάνδαλο αρχίζει από το 1998 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.
2) Ο **συνεκτικός ιστός** ή το **υπόστρωμα**, πάνω στο οποίο εκτυλίχθηκε το σκάνδαλο ήταν η διαχρονική, νοσηρή και αδιαφανής σχέση αλληλεξάρτησης και συνενοχής μεταξύ Πολιτικής και Εκκλησίας. Σχέση που διαμορφώνει εξωθεσμικά κέντρα παρέμβασης και επιβολής, όπου πολιτικές ηγεσίες, πολιτικοί, δικαιοσύνη, θεσμικά όργανα, οικονομικοί και κοινωνικοί φορείς υποτάσσονται και διεκπεραιώνουν «θεϊκώ δικαίω».
3) Οι **γνωματεύσεις του Γνωμοδοτικού Συμβούλιου Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας** δεν προάσπισαν το δημόσιο συμφέρον και ζημίωσαν τη δημόσια περιουσία αποφαινόμενο συνεχώς και επανειλημμένα ότι το δημόσιο δεν πρέπει να προβάλει δικαίωμα κυριότητας επί της λίμνης και των παραλήμνιων εκτάσεων. Ειδικώτερα, κακώς επιλήφθηκε για πρώτη φορά βάσει του υπ' αριθ. **263472/10-1-1996** έγγραφου της Γεν. Δ/νσης Αλιείας του Υπ. Γεωργίας. Επίσης λανθασμένα κατέληξε στα συμπερασματά του αξιολογώντας περίπλοκους, ασαφείς και δυσνόητους τίτλους και έγγραφα σε αντίθεση

με την πάγια νομολογία των ελληνιικών δικαστηρίων ότι οι αξιολογήσεις πρέπει να είναι ευχερής.

4) Οι **τέσσερες (4) υπουργικές αποφάσεις** που αποδέχθηκαν τις ισάριθμες γνωματεύσεις του πιο πάνω Γνωμοδοτικού Συμβουλίου επίσης δεν προάσπισαν το δημόσιο συμφέρον και ζημίωσαν τη δημόσια περιουσία, συνεκτιμώντας ότι αυτές υπογράφηκαν επιπόλαια και δίχως την απαιτούμενη από τις περιστάσεις και τα στοιχεία περίσκεψη και προβληματισμό αλλά και το γεγονός ότι οι σχετικές γνωμοδοτήσεις δεν ήταν υποχρεωτικές για τον εκάστοτε υπουργό.
5) **Λανθασμένες** και **βλαπτικές** για το δημόσιο συμφέρον ήταν **οι γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ**. Κατά τη διαδικασία αποκάλήφθηκαν οι τεράστιες ανεπάρκειες και προκλητικές ανακολουθίες του κορυφαίου, υποτίθεται, νομικού θεματοφύλακα των συμφερόντων του δημοσίου. Γνωματεύσεις σύμφωνα με τη βούληση και κατά παραγγελία της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας (μέσω μεθοδευμένων κι επιλεκτικών ερωτημάτων), πρωτοφανής τυπολατρία, που συχνά βλάπτει το δημόσιο συμφέρον αλλά και καταταλαιπωρεί τον απλό πολίτη, κακώς εννοούμενη δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία, διαφοροποιημένες απόψεις, συμπεράσματα και κρίσεις ανάλογα με τη συμμετοχή των μελών του σε διαφορετικά όργανα και με διαφορετικούς πολιτικούς προϊσταμένους, κραυγαλέες παραβιάσεις του ασυμβίβαστου κ.λ.π.
6) **Κακώς** και **εντελώς ανεξήγητα** μεθοδεύτηκε η συναίνεση του δημοσίου **για τη μη έκδοση απόφασης επί της αγωγής** αναγνωριστικής κυριότητας της Μον΄΄ης κατ΄΄α του Ελλ. Δημοσίου που είχε ήδη συζητηθεί προ 7μήνου στο Πολυμελές Πρωτοδικε΄΄ιο Κομοτηνής.
7) Κακώς και σε κάθε περίπτωση ατελέσφορα για τα συμφέροντα του δημοσίου αλλά και των ακτημόνων της περιοχής **προωθήθηκε η διαδικασία της ανταλλαγής της** Λ/Θ και των παραλήμνιων εκτάσεων με άλλα ακίνητα του δημοσίου.
8) **Κακώς ανταλλάχθηκε η Λ/Θ** δεδομένου ότι δεν εμπεριεχόταν στην γνωμάτευση 15/2005 του ΝΣΚ.
9)

ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ

Ο καταλογισμός συγκεκριμένων και προσωποποιημένων πολιτικών ευθυνών σε όσους αναλυτικά προαναφέρονται.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

με τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης του άρθρου 156 ΚτΒ .

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

Με την ολοκλήρωση των εργασιών και αυτής της Εξεταστικής Επιτροπής και αφού από την προηγούμενη, έχουν ενσκήψει ως τυφώνας, καταλυτικές του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού συστήματος, αποκαλύψεις και έχουν επέλθει ανατροπές, το καταλυτικό, πολιτικό συμπέρασμα είναι η ανάγκη για θωράκιση του πολιτικού και δημόσιου βίου με νέους και η αναδιάρθρωση και ενίσχυση ήδη υφισταμένων θεσμών. Η προσπάθεια αυτή απαιτεί γενναίες πολιτικές αποφάσεις και ρήξεις με πάγιες ιδεοληψίες και εμμονές και ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές συναινέσεις. Προϋποθέσεις, οι οποίες, σήμερα, δυστυχώς, δεν υφίστανται.

Η παρούσα Εξεταστική Επιτροπή διερεύνησε, όσον αυτό ήταν δυνατό, όπως προαναφέραμε, και οφείλει να αποδώσει ευθύνες και δη προσωπικές. Το θέμα, όμως, δεν είναι να προσπαθήσουμε να διαχειριστούμε την κρίση με τις μικρότερες απώλειες και προς το συμφέρον ο καθένας του κόμματός του. Όχι ότι δεν είναι σημαντικό να επισημάνουμε τις όποιες ευθύνες, σε μία χώρα που γέννησε τη λέξη κάθαρση και τώρα την έχει διαγράψει εντελώς από τη δημόσια ζωή. Όμως, για μία κοινωνία, αυτό δεν είναι το πιο σημαντικό. Το σημαντικότερο είναι να αναγνωρίζει πού βρίσκεται το πολιτικό πρόβλημα και να προσπαθεί να το αντιμετωπίσει. Αυτή η συζήτηση δε γίνεται ποτέ σε αυτή τη χώρα, γιατί κανείς δε θέλει να αντιμετωπίσει τα πολιτικά προβλήματα.

Αυτό που δημιουργεί τα προβλήματα είναι το παρασιτικό, κλεπτοκρατικό ελληνικό σύστημα. Που βάζει διαβαθμίσεις στο δάσος και στην ερμηνεία των νόμων, δάσος, χθαμαλόν, δασική έκταση, χορτολιβαδική, θαμνώδης. Είναι αυτό που απαλλάσσει φορολογικών υποχρεώσεων τα χιλιάδες Ν.Π.Δ.Δ., που απαλλάσσει από την υποχρέωση κατάθεσης ισολογισμών, που επιτρέπει τις αδιαφανείς δοσοληψίες Μοναστηριών, που άλλοτε είναι Ν.Π.Δ.Δ. και άλλοτε αυτονομημένες κοινότητες, διεπόμενες από ειδικό Δίκαιο, ανάλογα με την περίσταση.

Όπως κάθε μέρα συνειδητοποιεί ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός πολιτών - στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και ειλικρινείς θρησκευόμενοι- η παρατεινόμενη στενή διαπλοκή Πολιτείας και Εκκλησίας (με όποια μορφή) υπονομεύει το πνευματικό έργο της δεύτερης ενώ, ταυτόχρονα, προσβάλλει τις αρχές της ισοπολιτείας, που η πρώτη έχει ταχθεί από το Σύνταγμα να υπηρετεί.

Εμείς, όμως, τις επαναφέρουμε προς δημόσια διαβούλευση.

1. Διακριτές σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας

- Η Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ, ήδη, από τις 22/11/2005, είχε καταθέσει Πρόταση Νόμου για την **«Ρύθμιση σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας, θρησκευτικές ενώσεις και κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας»,** η οποία μπορεί να θεσπιστεί ανεξάρτητα από την απαραίτητη Συνταγματική Αναθεώρηση.

Η Πρότασή μας αυτή, που απέβλεψε, εκτός των άλλων, και στο να δημιουργήσει εκείνες τις θεσμικές προϋποθέσεις, οι οποίες, σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, θα επιτρέψουν στην Εκκλησία της Ελλάδος και τις άλλες θρησκευτικές κοινότητες να αναπτυχθούν σε υγιείς βάσεις στη χώρα μας και να εκπληρώσουν την αποστολή τους, απαλλαγμένες από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους, δεν ευτύχησε να τύχει αποδοχής, ιδίως από κόμματα που θέλουν να λέγονται προοδευτικά, αποτελεί δε επεξεργασμένη μορφή της πρότασης νόμου, που έδωσε στην δημοσιότητα στις 19/10/2005 η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη και έχει έκτοτε αποτελέσει αντικείμενο συνεχιζόμενου διαλόγου.

Ειδικότερα και όσον αφορά στο αντικείμενο της παρούσας Εξεταστικής Επιτροπής, η Εκκλησία της Ελλάδος, και τα κάθε είδους νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου που εξαρτώνται από αυτήν, μετατρέπονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Έως ότου υπαχθεί στο καθεστώς των θρησκευτικών ενώσεων των άρθρων 2 και 3, η οργάνωσή της διέπεται από τις ρυθμίσεις που ήταν σε ισχύ κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. Οι ρυθμίσεις αυτές, με εξαίρεση εκείνες που αναγνωρίζουν αρμοδιότητα σε όργανα της ελληνικής Πολιτείας και οι οποίες καταργούνται, επέχουν θέση καταστατικού και εξακολουθούν να εφαρμόζονται για την εσωτερική λειτουργία της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και των κάθε είδους νομικών προσώπων που εξαρτώνται από αυτήν.

2.Εκκλησιαστική περιουσία

α. Το ελληνικό Δημόσιο θα επιστρέψει στην Εκκλησία της Ελλάδος, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ετών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, όσα ακίνητα αυτή του είχε παραχωρήσει από την 1.1.1945 και εφεξής, προκειμένου να αναλάβει την μισθοδοσία των λειτουργών όλων των βαθμών. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί εφ'; άπαξ για πέντε (5) το πολύ ακόμη έτη.

β. Για τον επακριβή προσδιορισμό των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου, η Εκκλησία της Ελλάδος οφείλει να καταθέσει στις κατά τόπους Κτηματικές Υπηρεσίες του Δημοσίου τίτλους και άλλα αποδεικτικά στοιχεία.

3. Άρση των φορολογικών προνομίων της Εκκλησίας, όσον αφορά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ήτοι:

Ζητούμε να επανεξεταστεί το φορολογικό καθεστώς της Εκκλησίας. Στο φορολογικό νομοσχέδιο, που, ήδη, έχει κατατεθεί στη Βουλή, να περιληφθούν διατάξεις, που να καταργούν τις φορολογικές απαλλαγές της Εκκλησίας περιλαμβανομένου και του Αγίου Όρους για εμπορικού χαρακτήρα δραστηριότητες, όπως η μεταβίβαση ακινήτων, εισοδήματα από εκμετάλλευση ακινήτων, που θέσπισε η Νέα Δημοκρατία με το ν. 3296/2004, διότι, εκτός των άλλων, το υφιστάμενο προνομιακό καθεστώς λειτουργεί ως θερμοκήπιο για την ανάπτυξη διαφόρων διαπλοκών και σκανδάλων.

Α. Οι κάθε είδους δωρεές, εν ζωή ή αιτία θανάτου, καθώς και οι κληροδοσίες προς θρησκευτικές ενώσεις, απαλλάσσονται από κάθε φόρο.

Β. Οι θρησκευτικές ενώσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο για τα εισοδήματα και τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούν κατά την επιδίωξη των θρησκευτικών σκοπών τους. Δεν υπάγονται στην απαλλαγή αυτή εισοδήματα από εμπορικές δραστηριότητες, από χρεόγραφα και από εκμετάλλευση ακινήτων.

Γ. Οι θρησκευτικές ενώσεις δημοσιεύουν κάθε χρόνο τον ισολογισμό τους. Για την οικονομική διαχείρισή τους συντάσσεται κάθε χρόνο έκθεση από μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται με τον ισολογισμό. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες.

Δ. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται το λογιστικό πρότυπο που θα πρέπει να

ακολουθούν οι θρησκευτικές ενώσεις και η κατηγορία των βιβλίων που αυτές θα πρέπει να τηρούν. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζονται και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

4 - Ριζική αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης και αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας, όπως:

α) κατάργηση του Α.Ν. 1539/1938 περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων και η αντικατάστασή του από ένα σύγχρονο, διαφανές και απρόσβλητο θεσμικό πλαίσιο, που θα διασφαλίζει το δημόσιο χαρακτήρα της Δημόσιας Περιουσίας, θα κατοχυρώνει τον κοινωνικό έλεγχο στη διαχείρισή της, θα διευκολύνει τις συναλλαγές με όρους διαφάνειας του Πολίτη με το Δημόσιο, θα δημιουργεί ασφαλιστικές δικλείδες στην αυθαίρετη βούληση και κρίση της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας.

β) Λεπτομερής καταγραφή της (Κτηματολόγιο).

Ενώ ήδη έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δηλώσεων στο Κτηματολόγιο, με έκπληξη μάθαμε ότι αυτός που δεν προσήλθε στο Κτηματολόγιο για να εγγραφεί, ήταν το ίδιο το Δημόσιο με την ευρύτερη έννοια. Δηλαδή η εκκλησία, οι μονές, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι δήμοι και οι κοινότητες, τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Δηλαδή αυτά ακριβώς τα οικόπεδα που κινδυνεύουν, που καταπατούνται, που λεηλατούνται.

Πριν μερικές εβδομάδες, η «Καθημερινή» δημοσίευσε στοιχεία για την ακίνητη περιουσία της Εκκλησίας. Εκείνο που έκανε εντύπωση ήταν οι τόσο διαφορετικές εκτιμήσεις που προέρχονται από το ίδιο το κράτος. 1 εκατομμύριο 300 χιλιάδες στρέμματα τα υπολόγιζε η Αγροτική Τράπεζα, ενώ το Υπουργείο Γεωργίας τα περιόριζε μόνο σε 855 χιλιάδες και από αυτά τα 422 είναι διακατεχόμενα.

Διακατεχόμενα δε είναι εκείνες οι εκτάσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας ή υπήρχαν και χάθηκαν στο πέρασμα του χρόνου. Από τη μια εκτίμηση στην άλλη όμως είναι ίσαμε 1 εκατομμύριο στρέμματα, τα οποία αν δεν ορίσουμε σε ποιον ανήκουν, συνεχώς θα εμφανίζονται νέοι Εφραίμ, όταν θα ωριμάζουν οι συνθήκες, όπως ωρίμασαν τώρα.

γ) Κτηματική Εταιρία του Δημοσίου (ΚΕΔ).

Γενική αναδιάρθρωση του φορέα διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας. Ο φορέας πρέπει να είναι δημόσιος, ενιαίος για όλη τη δημόσια περιουσία, κοινωνικά ελεγχόμενος, με διαφανείς διαδικασίες και αποκεντρωμένη λειτουργία, με δημόσιο απολογισμό και αξιολόγηση.

δ) Εκτίμηση αξίας δημόσιας περιουσίας

Προέκυψε σαφής ανεπάρκεια του θεσμικού πλαισίου για τη σωστή εκτίμηση των ακινήτων που ανταλλάχθηκαν. Η λεγόμενη φερεγγυοτητα του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών δεν αποδείχθηκε από το αποδεικτικό υλικό, οι μέθοδοι εκτίμησης που τηρήθηκαν δεν απέτρεψαν τη ζημιά του δημοσίου, διαφάνηκε η σχεδόν πλήρης ανυπαρξία οργάνων επιβεβαίωσης των εκτιμήσεων.

ε) Σύνταξη συμβολαίων

Θέσπιση σαφών όρων και συμφωνιών που θα περιλαμβάνονται στα συμβόλαια που συντάσσει το δημόσιο και που αφορούν δημόσια περιουσία. Όροι και συμφωνίες που θα διασφαλίζουν τη δημόσια χρήση, το χαρακτήρα των εκτάσεων, την ακριβή τους περιγραφή, την αποτροπή διαφοροποιήσεων των ποσοτικών και ποιοτικών τους χαρακτηριστικών κ.λ.π.

5) Ριζική Αναδιάρθρωση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ)

Η διαδικασία ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής αλλά και η αξιολόγηση των εγγράφων, αποκάλυψαν τις τεράστιες ανεπάρκειες και προκλητικές ανακολουθίες του κορυφαίου, υποτίθεται, νομικού θεματοφύλακα των συμφερόντων του δημοσίου. Γνωματεύσεις σύμφωνα με τη βούληση και κατά παραγγελία της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας (μέσω μεθοδευμένων κι επιλεκτικών ερωτημάτων), πρωτοφανής τυπολατρία, που συχνά βλάπτει το δημόσιο συμφέρον αλλά και καταταλαιπωρεί τον απλό πολίτη, κακώς εννοούμενη δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία, διαφοροποιημένες απόψεις, συμπεράσματα και κρίσεις ανάλογα με τη συμμετοχή των μελών του σε διαφορετικά όργανα και με διαφορετικούς πολιτικούς προϊσταμένους, κραυγαλέες παραβιάσεις του ασυμβίβαστου κ.λ.π.

Όπως πολύ επιτυχημένα αναφέρθηκε στην Επιτροπή, οι γνωματεύσεις του ΝΣΚ , σε αρκετές περιπτώσεις διατυπώνονται βάσει της «εικαζόμενης βούλησης» της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας, που υποβάλει το σχετικό ερώτημα.

Προτείνεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και λειτουργίας του Ν.Σ.Κ., ούτως ώστε να συγκροτείται και να αποφασίζει εντελώς ανεξάρτητα από τη βούληση των εκάστοτε πολιτικών προϊσταμένων τους, να διευρυνθεί το πλαίσιο των γνωμοδοτήσεών τους πέρα από τα ερωτήματα, που κάθε φορά τίθενται προς πληρέστερη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, την ενιαία έκφραση των μελών του ανεξάρτητα από τον φορέα, που υπηρετούν, διαφάνεια και αξιοκρατία στις επιλογές των μελών του, που τοποθετούνται σε διάφορες υπηρεσίες ή φορείς κ.λ.π.

6) Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων

Η επιτροπή ασχολήθηκε επισταμένα και σε βάθος με το καθεστώς διαχείρισης και προστασίας του δασικού πλούτου της χώρας. Επιβεβαιώθηκαν πλήρως και αδιαμφισβήτητα οι πάγιες και σαφείς θέσεις του ΣΥΡΙΖΑ όσον αφορά την αναγκαιότητα κατάρτισης δασολογίου, τη κατάργηση όλων των δασοκτόνων νόμων των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ (1734/87, 3147/2003, 3208/2003), αναθεώρηση του βασικού Ν. 998/1979, ανάθεση της διαχείρισης των εκατοντάδων χιλιάδων στρεμμάτων εποικιστικών εκτάσεων στην αρμοδιότητα των δασικών υπηρεσιών κ.λ.π.

7) Αλλαγή του νόμου περί ευθύνης Υπουργών

Πάγια θέση μας είναι η αφαίρεση από το Κοινοβούλιο κάθε αρμοδιότητας που ανήκει εξ ορισμού στη Δικαστική Εξουσία. Δεν μπορεί πολιτικά πρόσωπα και μάλιστα άλλου θεσμικού, πολιτειακού οργάνου να ασχολούνται με ανακριτικές πράξεις και να στοχοποιούν ποινικά πολιτικά πρόσωπα.

Επίσης, πάγια θέση μας είναι η ισότιμη ποινική μεταχείριση του πολιτικού με τον απλό πολίτη. Είμαστε, έτσι, αντίθετοι σε δικονομικές αλλά και ουσιαστικές διαφοροποιήσεις της ποινικής μεταχείρισης, όπως π.χ. η διαφορετική παραγραφή των αδικημάτων. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχουμε δηλώσει την πρόθεσή μας για ανάλογη νομοθετική πρωτοβουλία.

8) Επιτροπή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες Ν. 3691/2008

Επιβεβαιώθηκαν πλήρως οι ενστάσεις, που διατύπωσαν όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης για την υποβάθμιση της πιο πάνω ανεξάρτητης Αρχής σε μία απλή επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών, που

πραγματοποιήθηκε με το Ν. 3691/2008. Από όλη τη διαδικασία ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής διαφάνηκαν οι τεράστιες αδυναμίες και ανεπάρκειες της Επιτροπής να ανταποκριθεί στο έργο της. Καθυστέρησε να ελέγξει λογαριασμούς ή είχε αμελήσει να αξιολογήσει παλαιότερους και δραστηριοποιήθηκε μόνο μετά την πίεση της Επιτροπής. Ενισχύθηκαν, δυστυχώς, οι αρχικές μας επιφυλάξεις ότι η υποβάθμισή της υποκρύπτει βούληση του Υπουργού Οικονομικών να την ελέγχει πλήρως.

Προτείνουμε την αναβάθμισή της σε πραγματική ανεξάρτητη Αρχή με τους όρους και εγγυήσεις και των υπολοίπων.

Αθήνα, 8 Ιουνίου 2010

Νικόλαος Τσούκαλης
Βουλευτής Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς

Ν. Αχαΐας

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Η Επιτροπή συνήλθε σε τελευταία συνεδρίαση την 8η Ιουνίου 2010, κατά την οποία συζητήθηκε και εγκρίθηκε, κατά πλειοψηφία, το Πόρισμα, στο οποίο καταχωρίζονται και οι γνώμες της Μειοψηφίας.

Το παρόν αποτελεί ενιαίο κείμενο προς υποβολή στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

Αθήνα, 8 Ιουνίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΝΩΛΗΣ Α. ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΩΪΔΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ